Provinzial-
Gesetzsammlung
des
Königreichs
Galizien und Lodomerien
für das Jahr 1831.

Herausgegeben
auf allerhöchsten Befehl unter der Aufsicht des k. k.
galizischen Landesguberniums.

Dreizehnter Jahrgang.

Lemberg, 1834.
Aus der k. k. galizischen Aerarial = Druckerey.

Zbiór Ustaw

prowincyionalnych

dla

Królewstwa

Galicyi i Lodomeryi

z roku 1831.

Wydany
za naywyższym rozkazem pod dozorem c. k. Galicyyskiego Rządu kraiowego.

Rok trzynasty.

We Lwowie, 1834.

Z ces. król. galicyyskiéy drukarni skarbowéy.

Chronologisches Verzeichniß

der

in der Provinzial-Gesetzsammlung des Königreichs Galizien und Lodomerien für das Jahr 1831 enthaltenen Verordnungen.

Spis chronologiczny

rozporządzeń

w prowincyionalnym Zbiorze Ustaw Królestwa

Galicyi z roku 1831 zawartych.

l. czba rozporządzenia		Stronica

M i e s i ą c S t y c z e ń.

Liczba rozporządzenia		Stronnica

Miesiąc Luty.

Monat März.

M i e s i ą c K w i e c i e ń.

Liczba rozporządzenia		Stronica

Monat Mai.

Miesiąc May.

Monat Julius.

Miesiąc Sierpień.

Monat September.

Miesiąc Wrzesień.

Monat November.

Miesiąc Listopad.

Miesiąc Grudzień.

Provinzial-
Gesetzsammlung
der
Königreiche
Galizien und Lodomerien
für das Jahr 1831.

Zbiór Ustaw
Prowincyionalnych
w Królestwach
Galicyi i Lodomeryi
z roku 1831.

1.

Lehrer, welche die ersten drei Jahre ihrer Anstellung klaglos bestanden sind, seyen als definitiv angestellt zu betrachten.

Von der hohen Studienhofkommission ist unterm 5ten v. M. Zahl 6104 die Weisung herabgelangt, daß jeder Lehrer, welcher die ersten drei Jahre seiner Anstellung anerkannter Maßen klaglos bestanden ist, als definitiv angestellt zu betrachten sey, ohne daß er einer weitern definitiven Bestätigung in seinem Lehramte bedürfe.

Nach dieser Weisung, durch welche das Kreisschreiben vom 27ten Februar 1827 Zahl 7973 theilweise abgeändert wird, ist sich in vorkommenden Fällen zu benehmen.

Gubernial-Verordnung vom 1. Jäner 1831. Gub. Zahl 80745 ex 1830.

2.

Die Wegstrecke vom Czernowitzer Posthause bis zum Thore der Kontumazanstalt in Bojan wird auf Ein und eine halbe Post festgesetzt.

Der Herr Finanzminister fand sich in Folge herabgelangten hohen Erlasses vom 19ten v. M. Zahl 27545|1229 veranlaßt, die Wegesstrecke vom Czernowitzer Posthause bis zum Thore der Kontumatzanstalt in Bojan, da selbe 11535 Wiener Klafter beträgt, und auf dieser Strecke zwei ziemlich stark steigende Berge sich befinden, auf Ein und eine halbe Post zu bestimmen.

Welches hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 3. Jäner 1831. Gub. Zahl 80021 ex 1830.

1.

Nauczyciele, na których w piérwszych trzech latach ich ustanowienia żadnéy skargi nie było, za stanowczo mianowanych uważani być maią.

Wysoka nadworna Komissyia zarządu nad naukami pod dniem 5. z. m. do liczby 6104 postanowiła, że każdy nauczyciel, który przez piérwsze trzy lata od iego mianowania według przekonania nienagannie sprawił się, za stanowczo mianowanego uważanym być ma, niepotrzebuiąc dalszego potwierdzenia finalnego w swoim urzędzie nauczycielskim.

Podług tego rozporządzenia, którém okólnik z dnia 27. Lutego 1827 liczba 7973 w części odmienionym zostaie, w wydarzonych przypadkach postępować należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 1. Stycznia 1831 do l. gub. 80745 z r. 1830.

2.

Przestrzeń drogi od Czerniowieckiego budynku pocztowego do bramy instytutu kwaranteny w Boian stanowi się na iedną i pół poczty.

Pan minister skarbu i przychodów w skutku nadeszłego wysokiego rozporządzenia z dnia 19. z. m. do l. 27545|1229 uznał za potrzebną, przestrzeń drogi od Czerniowieckiego budynku pocztowego do bramy instytutu kwaranteny w Boian z powodu, że takowa 11535 wiédeńskich sążni wynosi, i że na téy przestrzeni dwie znacznie wysokie góry znayduią się, na iedną i pół poczty ustanowić.

Co niniéyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Obwieszczenie gub. z d 3. Stycznia 1831 do l. gub. 80021 z r. 1830.

3.

Erneuerung der Vorschriften, daß Lehrburschen ohne Schulzeugnisse nicht aufzunehmen seyen.

Bereits bei mehreren Anlässen ist wahrgenommen worden, daß bei den hierländigen Zünften und Innungen Lehrburschen aufgedungen und selbst als Gesellen freigesprochen werden, welche die Normalschulen nicht besucht haben, und weder des Lesens noch des Schreibens kundig sind. Da nun dießfalls das Kreisschreiben vom 10ten September 1787 und das Gub. Zirkulare vom 4ten März 1803 Zahl 5606 die ausdrücklichen Bestimmungen enthalten, daß in Orten, wo Schulen bestehen, kein Knabe ohne der Kenntniß des Lesens und Schreibens angenommen werden soll, in Orten, wo keine Schulen bestehen, diese Kenntniß während der Lehrjahre nachgeholt und kein Lehrjunge ohne jener Kenntniß freigesprochen werden soll; so wird dem Kreisamte wiederholt verordnet, nicht nur die im Kreise bestehenden Zünfte hiernach anzuweisen, sondern auch durch die Ortsobrigkeiten und Zunftkommissäre auf die genaueste Vollziehung dieser Anordnung um so strenger wachen zu lassen, als die üblen Folgen deren Vernachlässigung bereits allenthalben fühlbar werden.

Gubernial-Dekret vom 4. Jäner 1831. Gub. Zahl 32507 ex 1830.

4.

Im benachbarten Auslande befindliche Einwohner von Galizien werden zur Rückkehr aufgefordert, und vor jeder Theilnahme an den Ereignissen im Königreiche Polen gewarnt.

Bei den in dem Königreiche Polen dermal eingetretenen Verhältnissen haben Seine Majestät mit allerhöchster Entschliessung vom 30ten Dezember 1830 zu bestimmen geruhet:

1) Alle galizische Insassen und k. k. Unterthanen, welche sich gegenwärtig in dem Königreiche Polen befinden, sie mögen zu dem Aufenthalte daselbst berechtiget gewesen seyn, oder ihn unbefugt gewählt oder unbefugt fortgesetzt haben, sind verbunden, binnen vier Wochen, von dem Tage, an welchem diese Anordnung das erste Mal in der Lemberger Zeitung erscheint,

3.

Ponowienie przepisów, że chłopców do terminowania bez szkolnych zaświadczeń przyymować nie należy.

Przy różnych zdarzeniach dostrzeżono, że w tuteyszokraiowych cechach i gremiach chłopcy do terminowania przyymowani i nawet iako czeladnicy wyzwalani bywaią, chociaż do szkół normalnych nie chodzili, i ani czytać ani pisać nie umieią. Gdy w tym względzie w okolniku z dnia 10. Września 1787 i w cyrkularzu gub. z dnia 4. Marca 1803 do liczby 5607 wyraźne przepisy zawieraią się, że w tych mieyscach, gdzie szkoły są, żadnego chłopca nieumieiącego czytać i pisać do terminowania przyymować nie należy, w owych mieyscach zaś, gdzie żadnych szkół nie ma, ta umieiętność podczas terminowania dodatkowo nabyta być powinna, i że żaden terminuiący bez takowey wyzwolonym być nie powinien; przeto Urzędowi cyrkuiowemu na nowo zaleca się, nie tylko istnące w Cyrkule cechy o tém zawiadomić, ale także Zwierzchnościom mieyscowym i Komissarzom cechów nakazać, aby nad ścisłém dopełnieniem tego rozporządzenia tém ostrzey czuwali, ile że złe skutki, z zaniedbania tego przepisu pochodzące, iuż wszędzie czuć się daią.

Dekret gub. z dnia 4. Stycznia 1831 do l. gub. 32507 z r. 1830.

4.

Mieszkańcy Galicyi w ościenném zagraniczu znayduiący się, do powrotu i chronienia się wszelkiego uczestnictwa w zdarzonych wypadkach w Królestwie polskiém wezwani zostaią.

Przy zaszłych teraz w Królewstwie polskiém stosunkach, Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 30. Grudnia 1830 postanowić raczył:

1) Wszyscy galicyyscy obywatele i c. k. poddani, którzy teraz w królewstwie polskiém znayduią się, czy do pobytu tamże pozwolenie mieli, albo takowy pobyt bezprawnie sobie obrali i ciągle bezprawnie kontynuowali, obowiązani są w czterych tygodniach od dnia, w którym nanieysze rozporządzenie po pierwszy raz w lwowskiey gazecie umie-

das ist vom 5ten Jäner 1831, nach Galizien zurückzukehren, oder sich inner diesen Termin bei dem k. k. galizischen Landespräsidium legal auszuweisen, daß es ihnen absolut unmöglich ist, dieser Anordnung Folge zu leisten.

2) Diejenigen, welche dieser Anordnung in dem festgesetzten Termine von vier Wochen nicht nachkommen, oder deren Angabe über die absolute Unmöglichkeit der Rückkehr von Seite des galizischen Landespräsidiums nicht als haltbar anerkannt wurde, werden ohne weitere Einberufung als der Auswanderung schuldig erklärt; sie werden nach den Bestimmungen des Patents vom 10ten August 1784 behandelt, und es wird von dem Tage des abgelaufenen Termins, ihr in den k. k. Staaten befindliches unbewegliches und bewegliches Vermögen mit Sequester belegt.

3) Auf die nämliche Art, werden auch alle diejenigen behandelt, welche sich nach der Kundmachung dieser Verordnung nach dem Königreiche Polen begeben.

4) Diejenigen galizischen Insassen und Unterthanen, welche sich im Auslande in Verbindungen einlassen, durch welche die öffentliche Ruhe und Sicherheit Galiziens oder anderer Provinzen des österreichischen Staates gefährdet wird, werden als Verbrecher nach dem 7ten Hauptstücke des 1ten Theiles des Strafgesetzes gehalten und behandelt.

5) Wer einen k. k. Unterthan zur unbefugten Verlassung der k. k. Staaten verleitet, unterliegt der Strafe auf Verleitung zur Auswanderung; ist aber diese Verleitung auf die Annahme fremder Kriegsdienste gerichtet, so wird sie nach den Militärgesetzen bestraft.

Diese allerhöchste Entschliessung wird in Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 30ten v. M. Zahl 360J30 zur genauen Nachachtung allgemein bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 4. Jäner 1831. Präsidial Zahl 73.

5.

Das Verboth der Ausfuhr von Waffen, Picken und Sensen, dann der Munizion wird auch auf die Ausfuhr des Salniters, und die Durchfuhr der genannten Gegenstände aus dem Auslande durch das österreichische Gebieth nach Polen und Krakau ausgedehnt.

Nachträglich zu der am 31ten Dezember 1830 Zahl 0934 erlassenen Bekanntmachung wird in Folge hohen Finanzmini-

szczoném zostanie, to iest 5. Stycznia 1831 zacząwszy, do Galicyi powrócić, albo w tymże terminie przed c. k. galicyyskiém Prezydyum kraiowém legalnie wywieść się, że na żaden sposób temu rozporządzeniu zadosyć uczynić nie mogą.

2) Ci, którzy temu rozporządzeniu w wyznaczonym terminie czterytygodniowym powodować się nie będą, albo których twierdzenie wyraźnéy niemożności powrotu z strony galicyyskiego Prezydyum kraiowego za gruntowne uznaném nie będzie, bez wszelkiego dalszego wezwania za wychodźców (emigrantów) uznani zostaną, i podług przepisów Uniwersału z dnia 10. Sierpnia 1784 względem nich postąpiono, a od dnia upłynionego rzeczonego terminu, ich maiątek ruchomy i nieruchomy, w c. k. Państwach znayduiący się, pod sekwestr podciągniony będzie.

3) W tenże sam sposób postąpi się z tymi, którzy po ogłoszeniu rozporządzenia ninieyszego do królewstwa polskiego udadzą się.

4) Ci galicyyscy obywatele i poddani, którzy za granicą w związki wchodzą, przez które by spokoyność publiczna i bezpieczeństwo Galicyi, lub innych prowincyy Państwa Austryiackiego na niebezpieczeństwo wystawione były, uważani i sądzeni będą iako zbrodniarze, podług 7. rozdziału 1széy części Ustaw karnych.

5) Kto c. k. poddanego do niedozwolonego opuszczenia c. k. Państw skłania lub namawia, podlega karze, na zwodzenie do emigracyi ustanowionéy; a ieżeli ta zwodzicielska namowa na przyięcie obcéy służby woyskowéy zmierza, podług praw woiennych ukaraną będzie.

Ta naywyższa uchwała w skutku dekreku wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 30. Grudnia 1830 Nr. 360|30 dla ścisłego zachowania powszechnie ogłoszoną zostaie.

Uwiadomienie gub. z d. 4. Stycznia 1831 pod liczbą prezyd. 73.

5.

Zakaz wywozu broni, pik i kos, tudzież amunicyi rozciąga się także na wywóz saletry i przewóz (transito), wspomnionych przedmiotów, przez Państwa Austryiackie do Polski i Krakowa.

Dodatkowo do okolnika pod dniem 31. Grudnia 1830 Nr. 9934 ogłoszonego, podaie się w skutku wysokiego dekretu

sterialdekrets vom 29ten o. M. Zahl 15381 zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß das ausgesprochene Verboth der Ausfuhr von Waffen, wohin auch Sensen und Picken gehören, dann der Munizion, sich auch auf die Ausfuhr des Salniters, wie auch auf die Durchfuhr sämmtlicher genannter Gegenstände aus dem Auslande durch das österreichische Staatsgebieth nach dem Königreiche Polen und dem Freistaate Krakau erstrecke, daher den Ausfuhr- und Durchfuhrsgütern der genannten Gattungen in dieser Richtung der Austritt nicht gestattet werden kann.

Gubernial-Kundmachung vom 6. Jäner 1831. Präs. Zahl 154.

6.

Bestimmung des Benehmens, welches die Gränzwachmannschaft bei Feuersbrünsten oder anderen Elementarereignissen zu beobachten hat.

Im Anschlusse .|. erhält das k. Kreisamt die mit hohem Hofkammerdekrete vom 14ten v. M. Zahl 44750 herabgelangte Vorschrift über das Benehmen, welches die Mannschaft der Gränzwache bei Feuersbrünsten oder andern Elementarereignissen zu beobachten hat, mit dem Auftrage, die Obrigkeiten in der Gränzgegend von dieser Verfügung in die Kenntniß zu setzen.

Gubernial-Verordnung vom 10. Jäner 1831. Gub. Zahl 81510 ex 1830.

.|.

44750|4895. Abschrift der Hofkammer-Verordnung an die Gefällenverwaltung in Lemberg, Inspruck, Laibach. Zolladministrazion in Brünn, Linz, Grätz, Wien.

Ueber das Benehmen, welches die Mannschaft der Gränzwache bei Feuersbrünsten oder andern Elementarereignissen zu beobachten hat, findet man folgendes vorzuzeichnen:

1) Ereignet sich in dem Orte in welchem eine Reserve oder ein Wachposten der Gränzwache aufgestellt ist, eine Feuersbrunst oder ein anderes die Ortsbewohner mit gemeinschaftlicher Gefahr bedrohendes Elementarereigniß, so darf die Mannschaft, welche nicht im auswärtigen Dienste abwesend ist, nicht der Ruhe pflegen. Dieselbe hat sich vollkommen angekleidet, wenn sie nicht ohnehin bei Hause ist, in dem Wachhause oder der Gränzwachkaserne einzufinden, und sich zur Vollstre-

ministerstwa skarbowego z dnia 29. z. m. Nr. 15381 do powszechnéy wiadomości, że wyrzeczony zakaz wywozu broni, do czego piki i kosy należą, tudzież amunicyi, także na wywóz saletry, i na prewóz wszystkich wspomnionych artykułów z zagranicza przez austryiackie Państwo do królewstwa Polskiego i do Rzeczypospolitéy Krakowa rościąga się; przeto takowym artykułom wywozu i przewozu, w kierunku wspomnionym, występ (wywóz zagranicę), dozwolony być nie może.

Uwiadomienie gub. z dnia 6. Stycznia 1831 pod liczbą prez. 154.

6.

Przepis o sposobie postępowania, iaki straż graniczna przy pożarach lub innych zdarzeniach elementarnych zachować ma.

W załączeniu .|. udziela się c. k. Urzędowi cyrkułowemu nadesłany dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 14. z. m. do liczby 44750 przepis o postępowaniu, które straż graniczna przy pożarach lub innych zdarzeniach elementarnych zachować ma, z tym rozkazem, aby Zwierzchności w okolicach granicy o tém rozporządzeniu uwiadomione były.

Rozporządzenie gub. z d. 10, Stycznia 1831 pod l. gub. 81510 z r. 1830.

.|.

Nr. 44750|4895. Kopia rozporządzenia Kamery nadwornéy do Administracyi przychodów w Lwowie, Inszpruku i Lubianie (Laibach); tudzież do Administracyy cełł w Brynie, Lincu, Gracu, i Wiédniu.

O postępowaniu, które straż graniczna przy pożarach i innych żywiołowych zdarzeniach zachować ma, uznano za potrzebną następuiące wydać przepisy:

1) Jeżeli w mieyscu, gdzie rezerwa lub warta straży granicznéy postawiona iest, pożar lub inne mieszkańcóm posady wspólném niebezpieczeństwem grożące zdarzenie żywiolne (elementarne) wydarzy się, wtedy ludzie straży granicznéy, którzy za domem w służbie nie są, nie powinni bezczynnie spoczywać, lecz zupełnie ubrani, ieśli oprócz tego w domu nie są, w budynku warty (na odwachu) albo

ckung dessen, was die Umstände nothwendig machen werden, bereit zu halten.

2) Es ist vor allem die Pflicht der für den auswärtigen Dienst nicht abgeordneten Mannschaft, das Gebäude, in dem die Kaserne oder der Wachposten untergebracht ist, zu bewachen und den Versuch eines Einbruchs in dasselbe abzuhalten, wie auch zu den Maßregeln, welche für dieses Gebäude zur Abwendung der durch das Elementarereigniß verursachten Gefahr nothwendig sind, thätig mitzuwirken.

3) Es liegt dieser Mannschaft ferners ob, falls sich im Orte öffentliche unter der Vorsorge der Staats-Verwaltung stehende Anstalten befinden, zur Bewachung derselben Hülfe zu leisten, daher sich auch der Kommandant der Reserve, oder des Wachpostens sogleich nach entstandener Gefahr mit den Behörden, welche eine solche Hülfleistung bedürfen können, in das Vernehmen zu setzen, und die für den unmittelbaren Dienst entbehrliche Mannschaft nach Maß des Erfordernisses abzuordnen hat.

4) Die gedachte Mannschaft der Gränzwache hat sich auch zur Sicherung der aus den Gebäuden geretteten Effekten der Ortsbewohner und zur Unterstützung der Ortsbehörde in der Erhaltung der öffentlichen Ordnung verwenden zu lassen.

5) Da es endlich Pflicht eines jeden Staatsbürgers ist, seinem Mitbürger in gemeinschaftlicher Gefahr hülfreiche Hand zu leisten, und da die Ehre der Gränzwache erheischt, daß sie der übrigen Bevölkerung in der Erfüllung dieser Pflicht mit gutem Beispiele vorgehe, so haben die Obern der Gränzwache und die Befehlshaber der Wach- oder Reserveposten ihre Untergebenen, so weit sie weder zu dem unmittelbaren Dienste der Gränzwache, noch zu den oben bezeichneten Verrichtungen nothwendig sind, anzueifern, daß sie zur Einhaltung der Gefahr und zur Rettung des Eigenthums der Ortsbewohner mit Muth und Ausdauer thätigst mitwirken.

6) Erreicht die durch ein Elementarereigniß entstandene Gefahr eine solche Höhe, daß die Ortsbehörde nothwendig findet, die gesammte Bevölkerung des Ortes zur Abwendung derselben aufzubiethen, so soll der Befehlshaber des Wach- oder Reservepostens auf das Verlangen der Ortsbehörde die für den Dienst der Gränzwache entbehrliche Zahl Mannschaft zur Hilfeleistung abordnen, und in dieser Beziehung zur Verfügung der genannten Behörde stellen. Die Mannschaft ist gehalten, diesem Auftrage pünktlich zu gehorchen.

w kasarni straży graniczney znaydować się, i do pełnienia tego, co okoliczności wymagać będą, gotowymi być maią.

2) Przedewszystkiém, obowiązkiem iest ludzi straży graniczney, do służby zadomowey niewykomenderowanych, budynku, w którym kasarnia lub odwach umieszczone są, pilnować i starać się wtargnienie do tegoż budynku odwrócić, iako też do uskutecznienia przepisów, które dla odwrócenia niebezpieczeństwa, w tymże budynku przez zdarzenie elementarne wyniknąć mogącego, konieczne są, czynnie współdziałać.

3) Tychże iest obowiązkiem także, ieżeliby w tém mieyscu publiczne kassy, maiątek rządowy, instytuta karne, albo w ogólności instytucye, pod opieką Rządu zostaiące, znaydowały się, do pilnowania takowych pomoc dawać; dla tego też komendant rezerwy albo odwachu natychmiast po zdarzoném niebezpieczeństwie z Urzędami, które by takiey pomocy wymagać mogły, porozumieć się, i ludzi ze straży graniczney, którzy do bezpośredniey służby w miarę potrzeby niekoniecznie potrzebni są, wydzielić ma.

4) Wspomniona straż graniczna powinna także dać się użyć do zabezpieczenia wyratowanych z budynków rzeczy mieszkańców mieyscowych, i do wspierania Urzędów mieyscowych w utrzymaniu publicznego porządku.

5) Gdy wreście każdego obywatela obowiązkiem iest, swoiemu współobywatelowi w spólném niebezpieczeństwie pomoc dawać, i gdy honor straży graniczney tego wymaga, aby takowa reszcie narodu w dopełnieniu tego obowiązku dobrym przykładem była; przeto zwierzchnicy straży graniczney i naczelnicy posterunków warty i rezerwy swoim podrządnym, ieźli takowi ani do bezpośredniey służby straży graniczney, ani do wyżey opisanych spraw potrzebni nie są, ochoty dodawać maią, aby do wstrzymania niebezpieczeństwa, i do ratowania maiątku mieszkańców mieyscowych z odwagą i wytrwaniem nayczynniey współdziałali.

6) Gdyby zaś niebezpieczeństwo, przez wydarzenie elementarne wynikłe, do tego stopnia doszło, iżby Urząd mieyscowy za potrzebną uznał, całą ludność mieyscową do odwrócenia niebezpieczeństwa użyć, natenczas dowódzca posterunku warty lub rezerwy na żądanie Zwierzchności mieyscowey, oddział ludzi, dla służby straży graniczney zbędnych, do dania pomocy wykomenderować i w tym względzie do rozporządzenia wspomnioney Zwierzchności stawić powinien. Ludzie ci są obowiązani, tego rozkazu ściśle słuchać.

7) In keinem Falle darf aber die Verrichtung des äußern Dienstes der Gränzwache wegen eines im Standorte des Wach- oder Reserveposten eingetretenen Elementarereignisses, unterbrochen oder die zu bewachende Gränzstrecke entblößt werden.

8) Bei der Hilfleistung muß auf die Schonung der Kleidungs- und Rüstungsstücke, so weit es die Umstände gestatten, Bedacht genommen werden.

9) Werden bei der Hülfleistung Kleidungs- oder Rüstungsstücke bedeutend beschädigt, oder gänzlich unbrauchbar gemacht, so sind dieselben gehörig zu verzeichnen, und anzuzeigen. Der Oberkommissär hat bei der ersten Bereisung, wenn aber die Umstände keinen Aufschub gestatten, der vorgesetzte Kommissär im Einvernehmen mit der politischen Obrigkeit die Richtigkeit der vorgekommenen Angaben genau zu erheben, und auszumitteln, ob die in der Rede stehenden Stücke gänzlich unbrauchbar wurden, daher erneuert werden müssen, oder ob dieselben bloß eine Ausbesserung erheischen, oder endlich ob es nothwendig sey, die festgesetzte Dauerzeit der fräglichen Stücke abzukürzen.

10) Nur wenn durch eine solche gemeinschaftlich mit der politischen Obrigkeit gepflogene Erhebung vollständig dargethan ist, daß die Kleidungs- oder Rüstungsstücke zufällig und als Folge des Elementarereignisses oder der wegen desselben vollzogenen Verrichtung schadhaft, oder unbrauchbar wurden, kann die unmittelbare Abschreibung und neue Beischaffung, die Ausbesserung oder die Abkürzung der Dauerzeit von der k. k. Verwaltung über den Antrag der Bezirksbehörde zugestanden werden.

Wien am 14ten Dezember 1830.

7.

Neue Banknoten zu 500 und 1000 Gulden, werden in Umlauf gesetzt, und die bisherigen dieser Gattung eingezogen.

Seine Majestät haben mit allerhöchster Entschließung vom 10ten Dezember 1830 anzuordnen geruhet, daß die in Ansehung der Banknoten bestehenden gesetzlichen Bestimmungen auch auf die neuen Banknoten zu 500 und 1000 fl. ihre volle Anwendung finden, welche nach der beiliegenden Kundmachung .|. der Bank-Direkzion in Umlauf gesetzt werden.

Gubernial-Kundmachung vom 11. Jäner 1831. Präs. Zahl 110.

7) W żadnym zaś przypadku pełnienie zewnętrznéy służby straży graniczney, dla iakiego, w mieyscu posterunku, warty lub rezerwy zaszłego zdarzenia elementarnego, przerwaném, lub przestrzeń granicy, którą pilnować należy, z straży ogołocona być nie może.

8) Przy dawaniu pomocy pamiętać potrzeba o szanowaniu odzieży i zbroi, ile tego okoliczności dozwalaią.

9) Gdyby podczas ratowania odzież lub zbroia znacznie uszkodzoną była, albo też całkiem niezdatną do użytku stała się, natenczas takową należycie spisać i doniesienie o tém uczynić należy. Nadkomissarz przy piérwszéy obiazdce, a ieśli okoliczności żadnéy zwłoki nie dozwalaią, komissarz przełożony, za porozumieniem się z polityczną Zwierzchnością, rzetelności zaszłych doniesień ściśle dochodzić i wyśledzić ma, czyli rzeczy w mowie będące całkiem nieużytecznemi stały się, a zatém na nowo sprawione być muszą? albo czyli takowe tylko naprawy potrzebuią? albo nakoniec czyli nie potrzeba? aby ustanowiony czas trwania wspomnionych rzeczy skrócony został.

10) Tylko gdy przez takowe, wspólnie z polityczną Zwierzchnością uczynione dochodzenie, zupełnie udowodnioném zostanie, że odzież lub zbroia przypadkowo, i iako skutek wydarzenia elementarnego, albo też działania z przyczyny tegoż wydarzenia, uskodzonemi, albo nieużytecznemi zostały, bezpośredne odpisanie (zmazanie) i nowe sprawienie, naprawa, lub skrócenie czasu trwania, przez c. k. Administracyę na wniosek Urzędu obwodowego przyznane być mogą.

W Wiédniu dnia 14. Grudnia 1830.

7.

O puszczeniu w obieg not bankowych po 500 i 1000 ZłR. i wyciągnieniu z obiegu dotychczasowych tego samego gatunku.

Nayiaśnieyszy Pan raczył naywyższą uchwałą z dnia 10. Grudnia 1830 rozporządzić: że prawne przepisy względem not bankowych istnieiące, także do nowych banknotów po 500 i 1000 ZR., które przez Dyrekcyią banku podług załączonego obwieszczenia w obieg puszczone zostaią, w zupełnéy osnowie zastosowane być maią.

Uwiadomienie gub. z dnia 11. Stycznia 1831 do liczby prezyd. 110.

Kundmachung.

In Beziehung auf die Kundmachung vom 20. Mai 1828 bringt die Direkzion der priviligirten österreichischen Nazional-Bank zur allgemeinen Kenntniß, daß sie zur Hinausgabe neuer Banknoten zu Fünf Hundert und Tausend Gulden schreiten werde.

Die Beschreibungen dieser zwei höchsten Banknoten-Kathegorien zu 500 und 1000 fl., so wie ihre auf röthlichem Papiere abgedruckten Abbildungen (Formulare) werden unter einem allgemein bekannt gemacht. Rücksichtlich der Einlösung und des Umtausches dieser zwei Banknotengattungen zu 500 und 1000 fl. werden folgende Bestimmungen festgesetzt:

1) Vom 1ten Januar 1831 bis letzten Junius 1831 werden die alten Banknoten zu 500 und 1000 fl. noch bei den Bank-Kassen in Wien im Wege der Verwechslung wie der Zahlung angenommen werden.

2) Vom 1ten Februar 1831 bis letzten April 1831 wird die Annahme der alten 500 und 1000 fl. Banknoten noch bei den Bank-Kassen in Prag, Brünn, Lemberg, Ofen, Temeswar, Hermannstadt, Linz, Innsbruck, Grätz und Triest, sowohl im Wege der Verwechslung, als in Zahlungen Statt finden.

3) Nach Ablauf dieses sechsmonatlichen Termines ist sich wegen des Umtausches der alten Banknoten zu 500 und 1000 fl. unmittelbar an die Bank-Direkzion zu wenden.

Wien den 16. Dezember 1830.

Adrian Nikolaus Freiherr von Barbier,
Bank-Gouverneur.

Melchior Ritter von Steiner,
Bank-Gouverneurs-Stellvertreter.

Joseph Edler von Wayna,
Bank-Direktor.

Beschreibung
der neuen Banknoten von Fünf Hundert Gulden.

An Farbe und Quantität gleicht das Papier dieser Kathegorie ganz jenem der neuen Banknoten von 1000 fl. Die Wasserzeichen bilden in der Mitte des Zettels die Worte: »Nazional-Bank«; ober diesen einen kaiserlichen Adler, welcher mit einer Krone, Palmzweigen und Ornamenten umgeben ist. In jeder Ecke des Zettels erscheint ein Kranz; zu beiden Seiten eine

U w i a d o m i e n i e.

Odwołuiąc się do uwiadomienia z dnia 20. Maia 1828 Dyrekcyia uprzywileiowanego austryiackiego banku narodowego podaie do powszechnéy wiadomości, iż do wydawania nowych not bankowych na pięćset i tysiąc reńskich przystąpi.

Opisanie tych dwóch naywyższych kategoryy banknotów po 500 i 1000 ZR. iako i wzory ich na czerwoniawym papiérze odciśnięte wraz powszechnie udzielone zostaią. Co do wykupu i wymiany tych obu gatunków nót bankowych po 500 i 1000 ZR. stanowią się następuiące przepisy:

1) Od 1. S t y c z n i a 1831 do końca C z e r w c a 1831 dawne banknoty po 500 i 1000 ZR. w kassach bankowych w Wiédniu, tak w drodze wymiany iak i płacenia przyymowane będą.

2) Od 1. L u t e g o 1831 do końca K w i e t n i a 1831 dawne 500 i 1000 reńskowe banknoty ieszcze w kassach bankowych w Pradze, w Brynie, Lwowie, Budzie, Temeswarze, Hermansztadzie, Lincu, Inszpruku, Gracu i w Tryieście, tak w drodze wymiany, iako i płacenia przyymowane będą.

3) Po upłynieniu tego sześć miesięcznego okresu o wymianę dawnych banknotów po 500 i 1000 ZłR. wprost do Dyrekcyi banku udać się należy.

W Wiédniu dnia 16. Grudnia 1830.

Adrian Mikołay Baron Barbier,
Gubernator Banku.

Melchior Kawaler Steiner,
Zastępca Gubernatora Banku.

Józef de Wayna,
Dyrektor Banku.

O p i s a n i e
n o w y c h n o t b a n k o w y c h n a p i ę ć s e t Z ł o t y c h R e ń s k i c h.

Papiér téy kategoryi not bankowych co do koloru i gatunku równa się całkiem papiérowi nowych banknotów na 1000 ZR. Wodne znaki składaią we środku noty te słowa: »N a z i o n a l - B a n k« powyżéy tego, orła cesarskiego, koroną roszczkami palmowemi i ozdobami obwiedzionego. Na każdym rogu noty ukazuie się wieniec; po obu stronach ozdoba

Die Wasserzeichen in der Mitte des Zettels bestehen aus mehreren lichten und dunklen Verzierungen, welche einen ähnlichen gearbeiteten kaiserlichen Adler umgeben.

Der Druck dieser neuen Banknoten bildet am obern Rande des Zettels eine Reihe von fünf Ovalstempeln, welche sämmtlich guillochirt, und mit festonartigen Ornamenten eingefaßt sind. Der mittlere dieser fünf Stempel enthält die Zahl 1000 in einem weißen Ovale, und ist, so wie die beiden Eckstempel, doppelfärbig; die zwei andern Stempel neben der Zahl 1000 sind einfärbig.

An jeder Seite des Zettels befindet sich ein großer, aus drei in einander gefügten Ovalen bestehender Stempel. — Das mittlere Oval hiervon ist doppelfärbig, die andern zwei einfärbig gravirt. Die Zahl 1000 erscheint weiß in den drei Ovalen zusammen.

Die untere Bordure stellt eine Reihe von vier guillochirten Ovalstempeln dar, in deren Mitte eine weiße Stampiglie mit dem kaiserlichen Adler, und der Umschrift: »Tausend Gulden« angebracht ist.

Von diesen vier Stempeln enthält der erste rechts die Serie, der letzte links die Nummer der Banknote. Diese beiden Eckstempel sind einfärbig, die andern zwei Stempel, neben der weißen Stampiglie, sind doppelfärbig gedruckt.

Die Mitte des Zettels füllt ein längliches netzförmig gravirtes Viereck aus. In diesem liest man: »Tausend Gulden« in zwei Zeilen; sondann in drei Zeilen: »Die privilegirte österreichische Nazional-Bank bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung Tausend Gulden Silbermünze nach dem Convenzions-Fuße«; ferner in einer Zeile: »Für die privilegirte österreichische Nazional-Bank«; darunter rechts: »Wien den 23. Junius 1825«; links: »Aug. Vogel, Cassen-Direktor«; endlich zwischen dem Datum und der Unterschrift die vier verzogenen Buchstaben: »P. Oe. N. B.«

8.

Aufhebung des Kommerzial-Zollamtes zu Warez, und provisorische Erhebung des Gränz-Zollamtes zu Uhrynow zu einem Kommerzial-Zollamte.

In Folge hohen Hofkammerdekretes vom 30ten v. M. Zahl 46813 ist vom 1ten Hornung 1831 angefangen, das Kommer-

Znaki wodne w środku noty składaią się z wielu iasnych i ciemnych ozdób otaczaiących orła cesarskiego podobnym sposobem wyrobionego.

Druk tych nowych banknotów tworzy górą szlak z pięciu stęplów owalnych złożony, które wszystkie są siatkowane i maią ozdoby w wieńce (festony) ułożone. Stępel środkowy zawiéra liczbę 1000 w białym owalu, i iest podobnie obu stęplóm narożnym dwufarbny; dwa drugie obok liczby 1000 są iednego tylko koloru.

Po każdéy stronie noty umieszczony iest stępel wielki z trzech owalów z sobą spoionych. — Owal środkowy iest dwufarbnie, drugie dwa w iednym kolorze rytowane. Liczba 1000 ukazuie się biało przez te trzy z sobą powiązane owala.

Szlak niższy przedstawia cztéry kratkowane stęple owalne, w środku których biała Stampilia z orłem cesarskim i napisem w obwodzie: »Tausend Gulden« umieszczona iest.

Z tych cztérych stęplów piérwszy po prawéy zawiéra rząd, ostatni po lewéy liczbę (numer) banknoty. Te oba narożne stęple są iednofarbne, drugie dwa przy białéy Stampilii są dwufarbnie wyciśnięte.

Środek noty wypełnia czworobok podłużny w siatkę rytowany. W tym czytać się daie: Tausend Gulden« w dwóch wiérszach; potém w trzech wiérszach: »Die privilegirte österreichische National-Bank bezahlt dem Uiberbringer gegen diese Anweisung Tausend Gulden Silbermünze nach dem Conventions-Fusse«, daléy w iednym wiérszu: »Für die privilegirte österreichische National-Bank«, podtém zaś po prawéy: Wien den 23. Junius 1825«; po lewéy: »Aug: Vogel, Cassen-Director«; nakoniec między datą i podpisem cztéry głoski przeciągnięte: »P. Oe. N. B.«

8.

Zniesienie Urzędu cłowego komercyialnego w Warężu, a tymczasowe wyniesienie Urzędu cłowego granicznego w Uhrynowie na Urząd cłowy komercyialny.

W skutek dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 30. z. m. do liczby 46813 Urząd cłowy komercyialny w Wa-

zial-Zollamt Warez aufgehoben, und dagegen dem Gränz-Zollamte zu Uhrynow das Befugniß eines Komerzial-Zollamtes provisorisch ertheilt worden.

Welches hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 12. Jäner 1831. Gub. Zahl 1615.

9.

Erläuterung des Verboths, wornach die Juden in Galizien mit Bildern der Heiligen nicht handeln dürfen, und Bestimmung der Strafen wider die Uebertreter desselben.

Die hohe Hofkanzlei hat mit Dekret vom 25. Dezember 1830 Zahl 28421 die Strafen für die Uebertreter des, mit dem hierortigen Kreisschreiben vom 9ten Juni 1828 Zahl 28930 bekannt gemachten Verboths, wornach die Juden in Galizien mit Bildern der Heiligen, Kirchengefässen und dergleichen nicht handeln dürfen, in der Art zu bestimmen befunden, daß über den Zuwiderhandelnden, bei der ersten Betretung eine Geldstrafe, welche der Hälfte des Werthes des Gegenstandes gleich kommt, oder eine ihr entsprechende Arreststrafe, bei der zweiten Betretung die Konfiskazion des Gegenstandes, und bei den folgenden Betretungsfällen nebst der Konfiskazion noch eine Geld- oder Arreststrafe nach Beschaffenheit der Umstände verhängt werde.

Zugleich hat die h. Hofkanzlei erklärt, daß mit dem bezogenen Kreisschreiben den Juden der Handel mit Bildern der Heiligen, ohne Ausnahme verbothen sey, und der bestimmende Zwischensatz: »welche in ihrer Form nur zum Gebrauche beim christlichen Gottesdienste dienen,« sich bloß auf das zunächst stehende Hauptwort »Gegenstände« beziehe.

Welches hiermit zur allgemeinen Kenntniß und Darnachachtung bekannt gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 14. Jäner 1831 Gub. Zahl 1017.

10.

Errichtung eines Konvents der Redemptoristinnen in Wien und dessen Befreiung vom Amortisazionsgesetze.

Seine k. k. Majästät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 11ten November v. J. die Errichtung eines Konvents der Redemptoristinnen in Wien zu gestatten; und dabei die Befreinng

ręzu począwszy od dnia 1. Lutego 1831 zniesiony, a Urzędowi clowemu granicznemu w Uhrynowie władza Urzędu cłowego komercyialnego tymczasowie nadana została.

Co ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 12. Stycznia 1831 pod l. gub. 1615.

9.

Obiaśnienie zakazu, podług którego żydom w Galicyi obrazami Świętych handlować nie wolno, i oznaczenie kar na przestępców tego zakazu.

Wysoka nadworna Kancelaryia dekretem z dnia 25. Grudnia 1831 do liczby 28421, kary na przestępców zakazu okólnikiem tuteyszym z dnia 9. Czerwca 1828 do liczby 28930 ogłoszonego, podług których żydom w Galicyi, obrazami Świętych, kościelnemi naczyniami i t. p. handlować nie wolno, tym sposobem ustanowiła, iż na przekraczaiących, za pierwszém dostrzeżeniem kara pieniężna połowie wartości towaru wyrównywaiąca, albo odpowiadaiąca téyże kara aresztu, za drugiém, kara konfiskacyi, a w następnych razach dostrzeżenia, oprócz konfiskacyi ieszcze nadto kara pieniężna lub aresztu podług okoliczności, wymierzona być ma.

Niemniéy wysoka nadworna Kancelaryia oznaymiła, iż powołanym okolnikiem handel obrazami Świętych żydom bez wyiątku zakazany iest, i że obiaśniaiący wyraz: »które »w kształcie swoim tylko do użytku chrześciańskiéy służby Bożéy należą« do zaraz następuiącego rzeczownika »przedmioty« ściąga się.

Co ninieyszém dla powszechnéy wiadomości i zachowania ogłoszoném zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 14. Stycznia 1831 pod liczbą gub. 1017.

10.

Utworzenie konwentu Redemptorystek w Wiédniu, i uwolnienie tegoż od prawa amortyzacyynego.

Jego c. k. Mość naywyższą uchwałą z dnia 11. Listopada r. z. raczył założenia konwentu Redemptorystek w Wiédniu dozwolić, i przytém uwolnienie od prawa amortyzacyi nie

vom Amortisazionsgesetze nicht blos auf das Institut selbst, und auf Donationem inter vivos und mortis causa zu beschränken, sondern auch auf dessen einzelne Mitglieder und bei diesen auch auf Erbschaften ab intestato auszudehnen geruhet.

Nur ist davon die Erwerbung liegender Güter in der Art ausgenommen, daß dieselbe nach der allgemeinen Norm des Amortisazionsgesetzes ohne a. h. landesfürstliche Genehmigung nicht Statt finden dürfe.

Wovon das k. k. Kreisamt in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 23ten v. M. Zahl 28991|3950 mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt wird, diese Bestimmung im gewöhnlichen Wege allgemein kund zu machen.

Gubernial-Dekret vom 14. Jäner 1831. Gub. Zahl 1541.

11.

Neuerliche Bestimmungen wegen Erfolgung der Prämien für erlegte Raubthiere.

Verschiedene über die bisherigen Modalitäten bei Anweisung der Prämien für erlegte Raubthiere erregte Anstände, insbesondere aber die mit dem Jahre 1821 jährlich bedeutend gestiegenen Auslagen, welche für derlei Prämien entfallen sind, haben eine neuerliche Durchsicht der dießfälligen Anordnungen, und Erörterung jener Anstände veranlaßt, in deren Folge dem Kreisamte nachstehendes erinnert wird:

1) Die von einigen Kreisämtern angegebene absichtliche Hegung von Mütterwölfen, so wie der Antrag Prämien für junge Wölfe, nur dann zu erfolgen, wenn selbe zugleich mit der Mutter-Wölfin beigebracht werden, sind durch die Aeußerungen der kunstverständigen technischen Individuen theils als ungegründet, theils als praktisch unausführbar erklärt worden.

2) Sowohl die bisherige Erfahrung als auch der Erfolg bewähren die Zweckmässigkeit der über diesen Gegenstand bestehenden allgemeinen Anordnungen nämlich des Kreisschreibens vom 10. Juli 1783 und der Gub. Zirkularien vom 8. April 1795 Zahl 8831, und vom 8ten Juli 1796 Zahl 18345, dann des Kreisschreibens vom 22ten Juni 1821 Zahl 25030, welche dem Kreisamte hiemit abermal in Erinnerung gebracht, und gegenwärtig gehalten werden; und welchen zu Folge in der Erfolgung der Prämien für erlegte Raubthiere, und insbesondere zwischen jungen und ältern Thieren kein Unterschied besteht.

3) Um jedoch das dießfällige Verfahren mehr in Ordnung zu bringen, findet man folgende Bestimmungen festzusetzen:

tylko na sam Instytut i na donacye między żyiącemi, i z przyczyny śmierci (donationes inter vivos et mortis causa) ograniczyć, ale także na tegoż poiedyńcze członki, a u tych także na dziedzictwa (sukcessye) ab intestato rościągnąć.

Tylko wyięto z tąd nabycie leżących dóbr w ten sposób, że takowe podług powszechnego przepisu prawa amortyzacyynego bez naywyższego monarszego potwierdzenia mieysca mieć nie może.

O czém c. k. Urząd cyrkułowy w skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 23. z. m. do liczby 28991/3950 z tym rozkazem uwiadomionym zostaie, aby to postanowienie w drodze zwykłéy powszechnie ogłosił.

Dekret gub. z dnia 14. Stycznia 1831 do liczby gub. 1541.

11.

Nowe przepisy względem płacenia nagród (premiów) za ubite zwierzęta drapieżne.

Różne, o do tychczas istnących formach przy assygnowaniu nagród za ubite zwierzęta drapieżne, wszczęte wątpliwosci, a osobliwie od roku 1821 co rok znacznie powiększone wydatki, które na takowe nagrody łożone są, dały powód do nowego przeyrzenia istnących w tym względzie rozporządzeń, i do wykrycia tychże wątpliwości, w skutku czego przypomina się Urzędowi cyrkułowemu co następuie:

1) Wniesione od niektórych Urzędów cyrkułowych umyślne chowanie wilczyc, równie iak i wniosek, aby za młode wilczęta nagrody tylko wtedy wypłacane były, gdy te wraz z matką wilczycą przyniesione zostaną, uznane są przez oświadczenia biegłych w rzeczach technicznych, częścią za bezzasadne, a częścią za niepodobne do wykonania.

2) Tak dotychczasowe doświadczenie, iako też skutek, dowodzą stosowność do zamiaru istnących w tym przedmiocie powszechnych przepisów, a mianowicie: okolnika z dnia 10. Lipca 1788 i cyrkularzów gubernialnych z dnia 8. Kwietnia 1795 Nr. 8831 i z dnia 8. Lipca 1796 Nr. 18345, tudzież okolnika z dnia 22. Czerwca 1821 licz. 25030, które Urzędowi cyrkułowemu na nowo przypominaią się; i w skutku których w wydawaniu nagród za ubite zwierzęta drapieżne, a w szczególności między młodemi i staremi zwierzętami, żadna różnica nie istnieie.

3) Aby iednak postępowanie w téy mierze bardziéy uporządkować, uznano za potrzebną, następuiące przepisy wydać:

a) Jeder, der auf die Belohnung für ein erlegtes Raubthier Anspruch macht, ist verpflichtet selbes ganz, d. i. den Körper mit der Haut unabgezogen vorzuzeigen. Zur Winterzeit, oder wenn die Entfernung vom Kreisamte nicht mehr als 4 Meilen beträgt, ist ersteres zum Kreisamt zu bringen, wo dieß wegen größerer Entfernung oder der Jahrszeit halber unmöglich werden sollte, ist ein solches erlegtes Thier dem Dominium vorzuzeigen, und in diesem Falle genügt die Vorzeigung der ganzen Haut mit der Schnauze beim Kreisamt.

b) Jedes Dominium ist verpflichtet, einem solchen Prämienwerber stets ohne Aufenthalt und unentgeltlich das Zeugniß zu geben, daß der Vorzeiger wirklich ein Unterthan desselben sey, und das Thier in dessen Territorium erlegt habe, wo jedoch nur die Haut beigebracht wird, muß der Umstand ausdrücklich beigefügt werden, daß ersterer das ganze Thier wirklich bei dem Dominium vorgezeigt habe.

c) Derlei Zeugnisse müssen von den Ortspfarrern bestätiget werden, daher auch diese sich von der Wahrheit des Inhaltes derselben zu überzeugen haben.

d) Junge, noch kleine und unausgewachsene derlei Raubthiere, welche gewöhnlich als Säuglinge aus den Nesten ausgehoben werden, mössen entweder lebendig oder todt zum Kreisamte selbst gebracht werden, um die Ueberzeugung zu erhalten, daß dieselben wirklich Raubthiere sind.

e) Die von getödteten größeren Thieren abgezogenen Häute, sollen immer frisch somit so schleunig als möglich zum Kreisamt gebracht werden, weil alte und eingetrocknete Häute oder jene, die den Verdacht der Einschwärzung aus andern Provinzen oder Ländern und die Auffrischung mit Salzwasser und Blut an sich tragen, zurückgewiesen werden müßten.

Da sich endlich hie und da der Fall ergeben hat, daß an Häute, für welche bereits einmal nach Abnahme der Schnauze ein Prämium bezahlt wurde, eine andere Schnauze künstlich angemacht und neuerlich Prämien in Anspruch genommen worden sind, so wird das Kreisamt auf diesen Umstand aufmerksam gemacht, und zur genauesten Prüfung der vorkommenden Häute angewiesen.

4) Da einzelne Kreisämter angegeben haben, daß ihnen die Kennzeichen des Unterschiedes zwischen jungen Wölfen und andern Thieren, aus dem Hundegeschlechte nicht genug bekannt seyn, so wird demselben hiemit eröffnet, daß diese Kennzeichen nach der Aeußerung des Oberwaldmeisters Schwestka im Wesentlichen folgende seyn:

a) Każdy, kto do nagrody za ubite zwiérzę drapieżne sobie prawo rości, iest obowiązany, takowe w całości, t. i. ciało z niezdiętą skórą pokazać. W zimowéy porze, albo gdy odległości od Urzędu cyrkułowego nie więcéy iak 4 mile wynosi, ma być takowe do Urzędu cyrkułowego przyniesione, gdzieby zaś to dla większéy odległości albo dla pory roku stać się nie mogło, tam należy takowe ubite zwiérzę Dominio ukazać, a w tym razie ukazanie Urzędowi cyrkułowemu całéy skóry z mordą iest dostateczném.

b) Każde Dominium iest obowiązane, takowemu o nagrodę ubiegaiącemu się, zawsze niezwłocznie i bezpłatnie zaświadczenie wydać, że ukaziciel rzeczywistym iest tegoż poddanym, i że zwiérzę w iego terytorium przezeń ubite zostało; gdzie zaś tylko skóra przyniesioną będzie, potrzeba tę okoliczność wyraźnie dołączyć, że poddany istotnie całe zwiérzę w Dominium ukazywał.

c) Takowe zaświadczenia muszą przez plebanów mieyscowych potwierdzone być, a zatém też i ci o prawdzie treści tychże zaświadczeń przekonać się maią.

d) Młode, ieszcze małe i niedorosłe takie zwiérzęta drapieżne, które zwykle iako sysaki z gniazd wybierane bywaią, muszą albo żywcem albo ubite do samego Urzędu cyrkułowego przyniesione być, aby przekonać się, iż takowe istotnie drapieżnemi zwiérzętami są.

e) Skóry z ubitych większych zwiérząt zdięte, powinny zawsze świéże, a zatém ile możności prędko do Urzędu cyrkułowego przynoszone być, gdyż dawne i wysuszone skóry, równie iak i te, które podeyrzeniu przemycenia z innych prowincyy albo kraiów i odświéżania takowych słoną wodą i krwią podlegaią, odrzucone być muszą.

Gdy nakoniec tu i ówdzie wydarzyło się, że do skóry, za którą iuż raz po odięciu mordy nagroda wypłacona była, inną mordę sztucznie przyszyto, i powtórnie o nagrodę dopominano się; przeto zwraca się uwaga Urzędu cyrkułowego na tę okoliczność, i zaleca się onemu naydokładnieysze oglądanie przyniesionych skór.

4) Ponieważ niektóre Urzędy cyrkułowe podały, że onym oznaki różnicy między młodemi wilkami i innemi zwiérzętami psiego rodu dostatecznie wiadome nie są, więc ogłasza się ninieyszém, że te oznaki podług obiaśnienia zwierzchniczego nadzorcy lasów Schwestka co do istoty są następuiące:

a) Der junge Wolf unterscheidet sich von den übrigen Jungen des Hundegeschlechtes auf eine auffallende Art, und es kann dießfalls nicht leicht ein Betrug Statt finden, weil die Hunde herabhangende Ohren haben, welche bei den Wölfen aufrecht stehend und zugespitzt sind, die letztern haben übrigens auch einen viel stärkeren Vordertheil, einen größern stärkern Kopf, ein stärkeres Gebiß, Rachen, Klauen und Pfoten, stärkere härtere Haare als alle andere Hundsgattungen.

b) Der junge Fuchs unterscheidet sich vom jungen Wolf dadurch, daß er ein feineres (zartes) Knochenwerk, überhaupt eine kleinere Gestalt, einen etwas röthlichen Balg, (bei Wölfen ist der Balg meistens schmutzig grau und gelblich) eine mit spitziger Schnauze und einen mehr behaarten Schweif, an dessen Ende sich ein weißes Haarbüschel befindet, hat. Das etwaige Ausreißen oder Abzwicken dieses Haarbüschels verursacht Wunden, die leicht wahrzunehmen sind, wenn hierauf die gehörige Aufmerksamkeit gewendet wird.

c) Halberwachsene Iltisse oder Fischotter, unterscheiden sich in ihrer Gestalt von den Wölfen so wesentlich, daß nach den über letztere bereits bekannten, und oben angeführten Kennzeichen dießfalls kein Zweifel obwalten kann, wenn anders bei der Besichtigung derselben mit der erforderlichen Genauigkeit vorgegangen wird. Sollten sich demungeachtet noch einige Zweifel ergeben, ob die vorgezeigten jungen Thiere wirklich Raubthiere seyen, so ist der nächste vollkommen vertrauungswürdige Forstkundige oder Sachverständige um sein Gutachten anzugehen, findet auch dieser Bedenken, so ist die Prämie ohneweiters zu verweigern.

5) So wie einer Seits dafür gesorgt werden muß, damit das a. h. Aerar in keiner Rücksicht bevortheilt werde, und daher sowohl bei Prüfung der Zeugnisse, als der zum Amte gebrachten Thiere und der Felle mit aller Umsicht und Genauigkeit vorzugehen ist, so muß andererseits auch jenen welche das Prämium für erlegte Raubthiere wirklich ins Verdienen gebracht haben, jede Unterstützung und Beschleunigung zu Theil, und selbe insbesondere gegen alle Verzögerungen beim Kreisamte und die Plakereien der mindern Kanzleibeamten geschützt werden; daher wenn die Dominikal-Zeugnisse in Ordnung sind, und sonst kein Bedenken obwaltet, die Anweisung der Prämien durch Vidirung der Quittung ohne allen Aufenthalt zu geschehen hat, und jede Art protokollarischer Verhandlung oder Verrechnung zu vermeiden ist.

a) Młody wilk różni się od innych szczeniąt psiego rodu w oczy uderzaiącym sposobem, i w tym względzie niełatwo zayść może oszukaństwo, gdyż psy maią obwisłe uszy, które u wilków prosto stoiące i zaostrzone są, wreszcie u wilków także daleko mocnieyszy przód, większa i mocnieysza głowa, tudzież pysk, paszczal, pazury i łapy są większe, włos dłuższy i twardszy iak u wszystkich innych psich gatunków.

b) Młody lis różni się od młodszego wilka tém, że u lisa delikatnieyszy skład kości, w ogólności mnieysza postawa, trochę czerwoniawy włos, (u wilków zaś nayczęściey brudno-szary i żółtawy) bardziey zaostrzona morda i rzęsisto-kosmaty ogón, na końcu którego biały kosmyk (pęk włosów) znayduie się. Oderwanie albo odszczypienie tego kosmyka sprawia rany, które łatwo dostrzédz można; zwróciwszy na to należytą uwagę.

c) Półdorosłe tchórze albo wydry różnią się swoim kształtem od wilków tak wyraźnie, iż podług oznaków, o wilkach iuż wiadomych, w tym względzie żadna wątpliwość zachodzić nie może, ieśli tylko przy oglądaniu tychże z należną dokładnością postąpiono będzie. Gdyby iednak ieszcze niektóre wątpliwości zachodziły, czyli ukazane młode zwiérzęta istotnie drapieżnemi są zwiérzętami; wezwać należy naybliższego zupełnego zaufania godnego leśniczego, lub innego w rzeczy biegłego znawcę o danie swoiego zdania; a ieśli i ten wątpliwość znaydzie, więc nagroda bez dalszego roztrząsania odmówioną być ma.

5) Jak z iednéy strony o to starać się należy, aby naywyższy Skarb w żadnym względzie krzywdzonym nie był, a zatém tak przy rozważaniu zaświadczeń, iako też oglądaniu przyniesionych do Urzędu zwiérząt i skór z wszelką ostrożnością i ścisłością postępowano, tak też z drugiéy strony tym, którzy nagrodę za ubitego zwiérza drapieżnego istotnie zasłużyli, wszelka pomoc i przyspieszenie udziałem były, i aby takowi w szczególności od wszelkich zwłok w Urzędzie cyrkulowym, i uciśnień z strony pomnieyszych urzędników kancelaryynych zasłonieni byli; przeto też ieżeli zaświadczenia dominikalne w porządku znayduią się, i żadna inna wątpliwość nie zachodzi, assygnowanie nagród przez poświadczenie kwitów bez wszelkiéy zwłoki nastąpić ma, i żadnego dalszego percypowania lub assumowania protokołu nie potrzeba.

6) Keiner Art Kommissionären, Stellvertretern oder Faktoren ist der Zutritt oder Einfluß bei derlei Prämien-Anweisungen zu gestatten.

7) Bei diesem Anlasse wird das Kreisamt zugleich an die genaue Befolgung der, wegen Abhaltung der Treibjagden erlassenen hierortigen Verordnungen vom 22ten März und 31ten Mai 1805 Zahl 11083 und 21139, dann vom 24ten Oktober und 20ten November 1806 Zahl 44221 und 47683 mit dem Beisatze erinnert, daß deren Leitung verläßlichen Kameral- oder Privatförstern oder sonst akkreditirten Jagdliebhabern zu übertragen sey, nachdem der, bisher bei diesem Geschäfte wahrgenommenen Lauigkeit, und dem Mangel an allem Erfolge endlich Schranken gesetzt werden muß.

8) Zur Beförderung der Vertilgung der so schädlichen Raubthiere sind übrigens Dominien und Gemeinden aufzumuntern, damit sie nach dem Inhalt des Jagdpatents vom 13ten April 1786 §. 6. und des Kreisschreibens vom 10ten Juli 1788 §. 5 eigene Gruben, dann Fangeisen und Schlingen unter der erforderlichen Vorsicht aufstellen, und gehörig beaufsichtigen lassen.

In Gemäßheit dieser Weisung hat das Kreisamt nicht nur sämmtliche Ortsobrigkeiten und die Geistlichkeit, daß durch erstere die Unterthanen, in so ferne solches diese betrifft zu belehren, sondern sich auch selbst zu benehmen.

Gubernial-Verordnung vom 14. Jäner 1831 Gub. Zahl 10970.

12.

Errichtung der vereinigten Kameral-Gefällen-Verwaltung für Galizien und die Bukowina.

Seine Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 23ten Hornung 1830 anzuordnen geruhet, daß die für das Zollwesen, für das Tabak- und Stempel-Gefäll, dann für die Staats- und Fonds-Güter in Galizien und in der Bukowina bestehenden abgesonderten Administrazionen aufgelöset werden, und dafür eine vereinigte Behörde unter der Benennung: »Kameral-Gefällen-Verwaltung« aufzustellen sey, welcher das Zollgefäll, die Weg-, Brücken- und Wassermäuthe, die allgemeine Verzehrungssteuer, das Tabak- und Stempel-Gefäll, das Salz-, Berg- und Forstwesen, die letzteren beiden Zweige, in soweit solche bisher der Staatsgüter- und Salinen-Administrazion unterstanden, die Staats- und Fondsgüter, das Taxwesen und vom Lottowesen die Verfügung über Vergehen gegen

6) Przystępu lub wpływu żadnym komisom, zastępcom lub faktorom przy takowych assygnacyach nagród nie dozwalać.

7) Przy téy okazyi przypomina się zarazem Urzędowi cyrkułowemu ściste zachowanie wydanych, względem przedsiębrania łowów obławowych, tuteyszych rozporządzeń z dnia 22. Marca i 31. Maia 1805 do liczb 11083 i 21139, tudzież z dnia 24. Października i 20. Listopada 1806 do liczb 44221 i 47683 z tym dodatkiem, że kierowanie temiż, poufnym leśniczym kameralnym albo prywatnym, lub też innym zawierzytelnionym miłośnikom polowania poruczyć należy; gdyż nakoniec dostrzeżonéy w tym przedmiocie opieszałości i bezskuteczności tamę położyć wypada.

8) Wreszcie dla wspierania zaguby tak szkodliwych źwiérząt drapieżnych należy Dominia i gminy zachęcać, aby podług myśli patentu o łowach z dnia 13. Kwietnia 1786 §. 6. i okolnika z dnia 10. Lipca 1788 §. 5. umyślnie doły czyli iamy, żelaza i sidła z potrzebną ostrożnością zastawiać i należycie nadzorować kazały.

Podług tego rozporządzenia Urząd cyrkułowy nie tylko wszystkie Zwierzchności mieyscowe i duchowieństwo, a przez piérwsze także poddanych, o ile to onych tyczć się, zawiadomić, ale także sam postępować ma.

Rozporządzenie gub. z dnia 14. Stycznia 1831 pod l. gub. 10970.

12.

Utworzenie połączonéy Administracyi dochodów skarbowych dla Galicyi i Bukowiny.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 23. Lutego 1830 rozporządzić raczył: iż oddzielne dla ceł, tabaki i stęplu, tudzież dla dóbr skarbowych i funduszowych w Galicyi i Bukowinie istnące Administracyie, rozwiązane, a natomiast Urząd ziednoczony, pod nazwą: »Administracyia dochodów skarbowych«, ustanowioną być ma; któréy dochód ceł, pobory myta drogowego, mostowego i wodnego, powszechny podatek konsumowy, dochód z tabaki i stęplu, dobra solne, górnictwo i lasy, te obie ostatnie gałęzi, iak dalece dotąd Administracyi dóbr skarbowych i solnych podlegały, dobra skarbowe i funduszowe, taxy, a z loteryi rozstrzygnienie przestępstw przeciw naywyższemu patentowi loteryynemu z dnia 13. Marca 1813, które podług §. 34.

das allerhöchste Lottopatent vom 13ten März 1813, welche nach §. 34 dieses Patents bisher dem Landes-Gubernium übertragen war, zugewiesen sind.

Gegen die Erkenntnisse der vereinigten Kameral-Gefällen-Verwaltung wird der Rekurs im Gnadenwege zunächst an die Verwaltung, und im weiteren Zuge an die allgemeine Hofkammer, und rücksichtlich der Tabak- und Stempel-Gefälls-Gegenstände an die Tabak- und Stempel-Gefälls-Direkzion in Wien zu richten seyn.

Diese Bestimmungen werden mit dem Beisatze zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß die vereinigte Kameral-Gefällen-Verwaltung mit 1ten Hornung d. J. in Wirksamkeit treten wird, und daß sonach mit diesem Tage die Geschäftsführung der oberwähnten abgesonderten Administrazionen aufzuhören hat.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Jäner 1831. Präsidial Zahl 457.

13.

Die Ausfuhr der Pferde nach Polen wird verbothen.

Seine Majestät haben mit dem a. h. Handschreiben vom 6. d. M. die Ausfuhr der Pferde aus den k. k. österreichischen Staaten nach Polen zu verbiethen geruht.

Diese a. h. Entschliessung wird in Folge hohen Finanzministerialschreibens vom 7ten d. M. Zahl 214 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Jäner 1831. Präsidial-Zahl 479.

14.

Wenn das Militär zur Kontrakzionszeit aus dem Bequartierungsorte abrückt, sey die Ueberwachung der von den Subarendatoren zu unterhaltenden Reservevorräthe den Ortsobrigkeiten zu übertragen.

Nach Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando vom 14ten Dezember 1830 Zahl 6162 hat der k. k. Hofkriegsrath unterm 30ten November l. J. mit Reskript A. 5490 verordnet, daß in Fällen, wenn das Militär aus dem Bequartierungsorte zeitweise zur Kontrakzion abrückt, und dadurch die Aufsichts- und Kontrollors-Obliegenheit des Militär-Stazions-Kommandanten unterbrochen wird, solche, und darnach auch

tegoż patentu dotychczas Rządowi kraiowemu poruczone były, przydzielone są.

Przeciwko wyrokom połączonéy Administracyi dochodów skarbowych rekurs w drodze łaski naprzód do téyże Administracyi, a w dalszym ciągu do powszechnéy Kamery nadwornéy, a w rzeczach dochodu z tabaki i stęplu do Dyrekcyi dochodów stęplowych i tabakowych w Wiédniu, zakładać należy.

Postanowienia te podaią się do powszechnéy wiadomości z tym dokładem, że połączona Administracyia dochodów skarbowych z dniem 1. Lutego r. b. urzędowanie swoie rozpoczyna, i że z tymże dniem urzędowanie pomienionych oddzielnych Administracyy ustać ma.

Uwiadomienie gub. z dnia 15. Stycznia 1831 pod l. prez. 457.

13.

Wyprowadzenie koni do Polski zakazuie się.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższym listem własnoręcznym z d. 6. b. m. wyprowadzanie koni z państw c. k. Austryiackich do Polski zakazać raczył.

Ta naywyższa uchwała w skutek oznaymienia wysokiego Ministerium Skarbu z dnia 7. b. m. do liczby 214, do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 15. Stycznia 1831 pod liczbą prez. 479.

14.

Gdy woysko podczas ściągania tegoż z swego stanowiska wychodzi, należy nadzór nad zasobami rezerwowemi, które od subarendatorów utrzymowane być powinny, Zwierzchnościom mieyscowym poruczyć.

Podług odczwy c. k. jeneralnéy Komendy woyskowéy z d. 14. Grudnia 1830 do liczby 6162 c. k. nadworna Rada woienna pod dniem 30. Listopada r. z. reskryptem A. 5490 rozporządziła, że w przypadkach, gdy woysko z swego stanowiska czasowo do ściągania (Contraction) wychodzi, i przez to obowiązek dozoru kontroli woyskowego stacyi komendanta przerwanym zostaie, takowy, iako też nadzór nad

die Ueberwachung der richtigen Erhaltung des bei Subarendirung der Truppenverpflegung kontraktmässig bedungenen Reserve-Vorraths der Ortsobrigkeit zu übergeben, gleich beim Wiedereinrücken des Militärs aber von derselben durch den Stazions-Kommandanten wieder zurück zu übernehmen sey.

Hievon werden die k. k. Kreisämter zur Verständigung aller Ortsobrigkeiten in Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 16. Jäner 1831. Gub. Zahl 79966 ex 1830.

15.

Behandlung der am 3ten Jäner d. J. verlosten Kapitalien der älteren Staatsschuld.

In Folge Verordnung der allgemeinen Hofkammer vom 4ten d. M. wird, mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 16ten November 1829 Zahl 8345 bekannt gemacht, daß die am 3ten Jäner d. J. verlosten, in der Serie 312 eingetheilten Obligazionen des durch die Vermittlung des Hauses Goll aufgenommenen Anlehens Lit. G. zu Vier Perzent, von Nummer 2151 bis einschlüssig 2550, und Lit. A. zu Vier und Einhalb Perzent, von Nummer 1133 bis einschlüssig 2371, nach den Bestimmungen des allerhöchsten Patentes vom 21ten März 1818. gegen neue Schuldverschreibungen mit Vier und mit Vier und Einhalb vom Hundert, iu Convenzions-Münze verzinslich, umgewechselt werden.

Die Umwechslung dieser Obligazionen findet sowohl bei der k. k. Universal-Staats- und Banko-Schuldenkasse, als bei dem Wechselhause Hope zu Amsterdam Statt.

Gubernial-Kundmachung vom 17. Jäner 1831. Präsidial Zahl 350.

16.

Zollämtliche Behandlung der auf dem San und Bug stromabwärts verschifft und verflößt werdenden Transitogüter.

Durch die zwischen Oesterreich und Rußland in Folge der Stipulazionen des Traktats vom 3ten Mai im Jahre 1818 abgeschlossene, auf den Handel der zu Polen gehörigen Provinzen Bezug nehmende Konvenzion ist im 21ten Artikel festgesetzt, daß nachdem die Schiffahrt und Flößung auf dem San und dem Bug, und die Ladung der Schiffe von dem gähen

akuratném utrzymowaniem zapasu rezerwowego, który przy subarendowaniu potrzeb dla woyska kontraktem obwarowany iest, Zwierzchności mieyscowéy poruczonym, a zaraz za powrotem woyska od téyże przez komendanta stacyi nazad odebranym być ma.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla zawiadomienia o tém wszystkich Zwierzchności mieyscowych do wiadomości podaie się.

Rozporządzenie gub. z d. 16. Stycznia 1831 pod l. gub. 79966 z r. 1830.

15.

Postępowanie z wylosowanemi na dniu 3. Stycznia r. b. kapitałami dawnieyszego długu Stanu.

W skutku rozporządzenia powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 4. b. m. odwołuiąc się do okolnika z dnia 16. Listopada 1829 Nr. 8345 czyni się wiadomo, że wylosowane na dniu 3. Stycznia r. b. i w rzędzie 312 umieszczone obligacyie pożyczki za pośrednictwem domu Goll lit. G. po cztery procentu od liczby 2151 do włącznie 2550, i lit. A. po cztéry i pół procentu od liczby 1133 do włącznie 2371 zaciągnionéy, podług przepisów naywyższego uniwersału z dnia 21. Marca 1818, na nowe zapisy długu, cztéry i cztéry i pół od sta w monecie konwencyynéy procentu przynoszące, wymieniane zostaną.

Wymiana tych obligacyy ma mieysce tak w c. k. uniwersalnéy kassie długów Stanu i banku, iako też w banku Hope w Amsterdamie.

Uwiadomienie gub. z dnia 17. Stycznia 1831 pod l. prez. 350.

16.

Przepis postępowania dla Urzędów cłowych z towarami przewozowemi, na Sanie i Bugu z wodą na statkach transportowanemi i spławianemi.

Konwencyą, między Austryią i Rossyią w skutku stypulacyi traktatu z dnia 3. Maia 1815, w roku 1818 zawartéy, i na handel prowincyy do Polski należących ściągaiącéy się, w 21szym artykule iest postanowiono; że gdy żegluga i spław na Sanie i Bugu, i ładowanie statków od nagłego wezbrania i spadania, i bystrych i zmiennych wód zależą, towary prze-

Steigen und Fallen ihres reißenden, und veränderlichen Gewässers abhängig sind, die Transitogüter, wenn sie auf den genannten Flüssen stromabwärts verschifft und verflößt werden, bei den beiderseitigen Zollämtern zwar angemeldet, und die üblichen Waarenerklärungen zwar eingelegt, dagegen die eigentliche zollämtliche Behandlung und Expedizion derselben, und zwar am Sanfluße galizischer Seits erst zu Chwałowice, königl. polnischer Seits aber erst zu Zawichost an der Weichsel Statt finden soll.

Da nun die mit galizischen Landesprodukten befrachteten und zur Ausfuhr auf dem San über Kurylowka, Bieliny und Chwałowice nach dem Auslande bestimmten Schiffe und Flöße dieselben Hindernisse des Sanflußes zu bestehen haben, so wurde in Folge h. Hofkammerdekrets vom 23ten November v. J. Zahl 30316, da es das eben so wichtige Interesse für der Ausfuhrshandel erheischt, auch diesen Ausfuhrgütern die gleiche Begünstigung der Transitogüter einzuräumen, mittelst der galizischen vereinten Gefällen-Verwaltung die Einleitung getroffen, daß die bei dem den auf Sanfluße stromabwärts zu verschiffenden Ausfuhrsgütern bisher zu Kurylowka und Bieliny Statt gefundene Amtshandlung nicht mehr vorgenommen, sondern daselbst bei diesen Ausfuhrsgütern eben so wie es in Folge gedachter Konvenzion bei den im 21ten Artikel bezeichneten Transitogütern geschieht, vorgegangen werde.

Indem man in dieser Beziehung die nöthige Kundmachung erläßt und selbe zur allgemeinen Kenntniß in die Lemberger Zeitung einschalten läßt, werden die k. Kreisämter zum Behufe weiterer Kundmachung mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt, daß wenn bei einer vorkommenden Schiffladung ein gegründeter Verdacht eines Unterschleifes obwalten sollte, es den Aemtern zu Kurylowka und Bieliny unbenommen sey, durch genaue Revision der Schiffe sich von der Richtigkeit der Erklärungen zu überzeugen, nur muß in einem solchen Falle die Amtshandlung jederzeit mit der möglichsten Beschleunigung Statt finden, und daß bei den stromaufwärts vorkommenden Fahrzeugen dagegen, so wie bei den Transitogütern es bei den gewöhnlichen Zollvorschriften und bei der dießfalls bestehenden Manipulazion zu verbleiben habe.

Gubernial-Verordnung vom 19. Jäner 1831. Zahl 79410 ex 1830.

wozowe (transito), gdy na wspomnionych rzékach z wodą, okrętami (statkami) transportowane lub spławiane będą, w obustronnych Komorach cłowych wprawdzie opowiedziane, i zwykłe deklaracye na towary złożone być maią, lecz właściwa czynność Urzędu cłowego i expedycyia tychże, a mianowicie na Sanie z strony galicyyskiéy dopiéro w Chwałowicach, z strony zaś królewstwa polskiego dopiéro w Zawichoście mieysce mieć powinna.

Gdy więc galicyyskiemi produktami kraiowemi naładowane i do wyprowadzenia na Sanie przez Kuryłowkę, Bieliny i Chwałowice za granicę przeznaczone statki i tratwy też same trudności na Sanie pokonać maią; przeto w skutku dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 23. Listopada r. z. do liczby 30316, gdy tego równie tak ważny interes dla handlu wychodowego wymaga, aby także dla tych produktów wychodowych równa łatwość iak dla towarów przewozowych przyznaną była, przez galicyyską połączoną przychodów Administracyę rozrządzono zostało, iżby urzędowanie, które przy produktach wychodowych (ewektowych) na rzéce Sanie z wodą statkami posyłać się maiących, dotąd w Kuryłówce i Bielinach mieysce miało, wiecéy przedsiębraném nie było, ale tamże przy tych produktach wychodowych podobnie iak to w skutku wspomnionéy konwencyi przy wymienionych w 21szym artykule towarów przewozowych dzieie się, postąpiono było.

Gdy w tym względzie potrzebne obwieszczenie wydaném zostaie, i takowe dla powszechnéy wiadomości w lwowskiéy gazecie umieścić kazano, uwiadamiaią się c. k. Urzędy cyrkułowe w celu dalszego ogłoszenia z tym dodatkiem, że gdyby przy iakim ładunku statku gruntowne podeyrzenie o przemycenie zachodziło, Urzędóm w Kuryłówce i Bielinach zbronno nie iest, o rzetelności oświadczeń (deklaracyy) przez ścisłą rewizyę statków przekonać się, tylko potrzeba, aby w takim przypadku urzędowanie ile możności zawsze rychło nastąpiło, że zaś co do statków pod wodę (przeciw wodzie) idących, tudzież co do towarów przewozowych, przy zwyczaynych przepisach cłowych, i przy istnącéy w téy mierze manipulacyi pozostać należy.

Rozporządzenie gub. z d. 19. Stycznia 1831 pod l. gub. 79410 z r. 1830.

17.

Kastellaufsehern an der Sperrungslinie cernirter Ortschaften wird ein Taggeld von dreißig Kreuzer Convenzions-Münze festgesetzt.

Da in dem hierortigen Erlaß vom 24ten v. M. Zahl 50369 für die an den Kastellen bei den eingeschlossenen Ortschaften aufgestellten Aufseher kein Taggeld bestimmt ist, und ihre Beschäftigung vielfältiger, als jene der Aufseher bei der Sperrungslinie überhaupt ist, so findet man für angemessen, daß das Taggeld der Kastellaufseher an der Sperrungslinie der cernirten Ortschaften auf 30 kr. C. M. festgesetzt werde.

Gubernial-Verordnung vom 19. Jäner 1831. Gub. Zahl 3354.

18.

Wie sich bei besorgender Pestansteckung hinsichtlich der Verbrennung pestgefährlicher Gegenstände, und der hiernach eintretenden Entschädigung zu benehmen sey.

Ueber den im Einverständnisse mit dem Hofkriegsrathe Sr. Majestät dem Kaiser erstatteten allerunterthänigsten Vortrag, wie sich bei besorgender Pestansteckung hinsichtlich der Verbrennung pestgefährlicher Gegenstände, und der hiernach eintretenden Entschädigung zu benehmen sey, haben Seine k. k. Majestät mit allerhöchster Entschliessung vom 4ten September v. J. zu befehlen geruhet, daß in dem unglücklichen Falle des Eindringens der Pest sich hiebei so wie bezüglich der Gegenstände, welche nach einer stattgefundenen Pestansteckung mittelst Verbrennung zu vertilgen sind, genau nach den Vorschriften des allgemeinen Pest-Reglements zu benehmen sey.

In Hinsicht auf die, für verbrannte Gegenstände den Eigenthümern oder Erben zu leistende Entschädigung haben Se. Majestät bei dem Umstande, wo diese Entschädigungsleistung von Seite des Staatsschatzes nicht nur in der Billigkeit gegründet, sondern auch für die allgemeine Sicherheit räthlich erscheint, weil sonst pestgefährliche Gegenstände von den Eigenthümern verheimlicht, verschleppt, und hiedurch die Gefahr noch mehr gesteigert werden würde, diese Entschädigung vom Aerar nach aufgenommenen Schätzungs-Protokollen allergnädigst zu bewilligen geruht.

17.

Nadzorcóm rastelowym na linii zamknięcia mieysc otoczonych, dzienna płaca (dyurna) po trzydzieści kraycarów ustanowiona zostaie.

Gdy w tuteyszém rozporządzeniu z dnia 24. z. m. do liczby 50369 dla nadzorców rastelowych w mieyscach zamkniętych, żadna płaca dzienna (dyurna) ustanowioną nie iest, a ich zatrudnienie w ogólności większém iest, iak dozorców linii zamknięcia; przeto uznano za rzecz stosowną, aby dzienna płaca nadzorców rastelowych, na linii zamknięcia mieysc otoczonych, po 30 kr. m. k. ustanowiona była.

Rozporządzenie gub. z dnia 19. Stycznia 1831 pod l. gub. 3354.

18.

Jak sobie przy obawie zarazy powietrzem morowém, względem palenia zapowietrzonych przedmiotów, i potém nastąpić maiącego wynagrodzenia postępować należy.

Na wniosek, który zgodnie z nadworną Radą woienną Nayiaśnieyszemu Panu przełożony został, iak sobie przy obawie zarazy morowéy względem palenia przedmiotów, niebezpieczeństwem zarazy grożących, i względem potém nastąpić maiącego wynagrodzenia postępować należy, Jego c. k. Mość naywyższą uchwałą z dnia 4. Września r. z. rozkazać raczył, że w nieszczęsnym przypadku wciśnienia się morowéy zarazy, przy tém, równie iak i względem przedmiotów, które po wydarzonéy zarazie morowéy przez spalenie zniszczone być maią, ściśle podług przepisów powszechnego regulaminu o powietrzu morowém postępować należy.

Co do wynagrodzenia, które właścicielóm lub dziedzicóm (sukcessorórn) za spalone przedmioty uiszczone być maią, Nayiaśnieyszy Pan z względu, że takowe wynagrodzenie ze strony Skarbu rządowego nie tylko na słuszności zasadza się, ale także dla powszechnego bezpieczeństwa zbawiennem iest, gdyż inaczéy zapowietrzone przedmioty możeby właściciele taili lub usuwali, a przezto niebezpieczeństwo ieszcze bardziéy powiększyłoby się; na wynagrodzenie z Skarbu podług zrobionych protokółów ocenienia naylaskawiéy pozwolić raczył.

Jedoch ist für jene verbrannte Gegenstände gar kein Ersatz zu leisten, die solchen Personen gehören, welche sich aus sträflicher Verletzung der Sanitätsvorschriften oder aus Bosheit und Arglist eine Ansteckung zugezogen haben, was aber in dem Protokolle ausdrücklich bemerkt werden muß.

Von dieser mit hohem Hofkanzleidekret vom 26ten Dezember v. J. Zahl 26916 herabgelangten allerhöchsten Entschliessung werden die k. k. Kreisämter zur eigenen Wissenschaft und Darnachachtung mit dem Auftrage verständigt, daß solche auch sämmtlichen Ortsobrigkeiten mit dem Beisatze bekannt zu machen ist, daß die, eine derlei Vergütung ansprechenden Eigenthümer oder Erben der Sachen, sich an das betreffende Kontumazamt zu wenden haben.

Ueber die aufgenommenen Schätzungsprotokolle haben sodann die k. k. Kreisämter ihre weitere Amtshandlung wegen der zum Verbrennen zu ertheilenden Bewilligung zu pflegen, und ihren Antrag mit Vorlegung des Schätzungsprotokolls zur Genehmigung der angetragenen Entschädigungsleistung anher zu erstatten.

Gubernial-Dekret vom 21. Jäner 1831. Gub. Zahl 1904.

19.

Bei gefährlicher Umsichgreifung der Uebertretungen der Pestanstalten, oder bei Cernirung einzelner angesteckter Ortschaften sey das Standrecht zu publiziren.

Mit h. Hofkanzleidekret vom 11. Jäner l. J. Zahl 1158 hat die Landesstelle die Ermächtigung erhalten:

1) Bei gefährlicher Umsichgreifung der Uebertretungen der Pestanstalten und Aufstellung des 3ten Grades des Kordons, so wie

2) bei Cernirung einzelner angesteckten Ortschaften inner des Landes, der Kordon möge vom Militär ganz, oder theilweise durch Wächter aus dem Civilstande besetzt seyn, das Standrecht von Fall zu Fall zu publiciren und vom Militär abhalten zu lassen, in letzterem Falle aber diese Ermächtigung auch auf die Kreisämter in deren Bezirk sich eine solche cernirte Ortschaft befindet, zu übertragen.

Jednak za spalone przedmioty, tym osobóm przynależące, które z przyczyny karygodnego przestąpienia przepisów sanitalnych, albo złośliwie i przez podstęp zarazę na siebie ściągnęły, co zawsze w protokóle wyraźnie zanotowano być musi, wcale żadnego wynagrodzenia uiszczać nie należy.

O téy, dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 26. Grudnia r. z. do liczby 26916 nadesłanéy naywyższéy uchwale, c. k. Urzędy cyrkułowe dla własnéy wiedzy i zachowania z tym rozkazem uwiadomione zostaią, że takowa także wszystkim Zwierzchnościom mieyscowym z tym dokładem ogłoszona być ma, iż właściciele lub dziedzice rzeczy, o takowe wynagrodzenie upominaiący się, do należnego Urzędu kwaranteny udać się maią.

Na ułożone protokóła ocenienia, c. k. Urzędy cyrkułowe potém swóy dalszy urząd względem dania pozwolenia do palenia rzeczy sprawować, i swóy wniosek z przełożeniem protokołu ocenienia, dla potwierdzenia proponowanego wynagrodzenia do Rządu tuteyszego podać maią.

Dekret gub. z dnia 21. Stycznia 1831 pod liczbą gub. 1904.

19.

Przy niebezpieczném pomnażaniu się przestępstw przeciw przepisóm o morowéy zarazie, albo przy zamknięciu poiedyńczych zapowietrzonych mieysc, należy Sąd doraźny (Judicium statarium) publikować.

Dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 11. Stycznia r. b. do liczby 1158 Rząd kraiowy upoważnionym został:

1) Przy niebezpieczném szérzeniu się wykroczeń przeciw przepisóm o powietrzu morowém i przy ustanowieniu 3go stopnia kordonu; tudzież

2) przy opasaniu poiedyńczych zarażonych mieysc wewnątrz kraiu, bądźby kordon przez woysko albo całkiem lub w części przez wartowników z stanu cywilnego osadzonym był, sąd doraźny na każdy poiedyńczy przypadek ogłosić, i przez woyskowość przedsięwziąść kazać; w drugim zaś przypadku (to iest, gdy kordon przez cywilną wartę osadzoną) to upoważnienie także na Urzędy cyrkułowe przenieść.

Von dieser h. Entschliessung wird das Kreisamt mit Bezug auf das Kreisschreiben vom 24ten Dezember v. J. Zahl 80360 mit dem Bedeuten verständigt, daß die Ausschreibung des Standrechts von der zweifachen Bedingniß abhängig sey.

1) Müsse bei Aufstellung des Kordons an der Gränze nach dem 3ten Grade eine gefährliche Umsichgreifung der Uebertretungen der Pestanstalten eintreten.

2) Müsse die Cernirung einzelner angesteckter Ortschaften, welche dem 3ten Grade der Pestkontumaz an der Gränze gleich zu achten ist, im Inneren des Landes wirklich schon bestehen und eingeleitet seyn.

Die erste Bedingung ist zwar gegenwärtig deßwegen noch nicht vorhanden, weil wegen Mangel an der erforderlichen Militärmannschaft der Pestkordon an der Gränze selbst, noch immer nicht nach dem dritten, sondern erst nach dem zweiten Grade aufgestellt werden konnte. Jedoch dürften in kurzem die Hindernisse zur Besetzung des Gränzkordons nach dem 3ten Grade behoben werden, und dieser Grad wirklich eintreten.

Dagegen ist bereits die zweite Bedingniß in dem Tarnopoler und Czortkower Kreise eingetreten, weil allda die Cholera-Seuche, welche in Bezug auf die gesetzliche Wirkung der Pest ganz gleich zu achten ist, wirklich einige Ortschaften dieser Kreise schon befallen hat, die deßwegen gesperrt werden mußten.

Sowohl in Beziehung auf die dermal schon wirklich angesteckten gesperrten Ortschaften als auch auf jene, welche noch nachträglich in diese Lage kommen dürften, wird demnach dem Herrn Kreishauptmann die Ermächtigung übertragen, bei einem gefährlichen Umsichgreifen der Uebertretungen der um den Ort eingeleiteten Anstalten sogleich aus eigener Macht das Standrecht in, und in der Umgebung des eingeschlossenen Ortes zu publiciren, und um die Einberuffung einer Militär = Standrechts=Kommission nach Vorschrift des Hofdekrets vom 10ten April 1816 und Abhaltung desselben das betroffene Militär=Kordons = Kommando anzugehen, von der getroffenen Einleitung aber unverweilt die Anzeige anher zu erstatten.

Diese Weisung hat dem Kreisamte zur genauesten Darnachachtung und Befolgung für den Fall zu dienen, als die epidemische Brechruhr auch in dem dortigen Kreise ausbrechen, und eine Cernirung der angesteckten Ortschaften eingeleitet werden sollte.

Gubernial=Dekret vom 21. Jäner 1831. Gub. Zahl 3032.

O téy naywyższéy uchwale Urząd cyrkułowy z odwołaniem się do okolnika z dnia 24. Grudnia r. z. do liczby 30369 z tym dodatkiem uwiadomionym zostaie, że rozpisanie Sądu doraźnego od dwoiakiego warunku zależy, to iest: iżby

1) przy ustanowieniu kordonu na granicy, podług 3go stopnia, niebezpieczne szérzenie się wykroczeń przeciw przepisóm o zarazie morowéy zayść musiało, tudzież iżby

2) opasanie (zamknięcie) poiedyńczych posad zapowietrzonych, które z trzecim stopniem kwaranteny morowéy na granicy porównane być ma, wewnątrz kraiu rzeczywiście iuż istniało, i zaprowadzone było.

Piérwszy warunek ieszcze w prawdzie teraz dla tego mieysca nie ma, gdyż dla braku potrzebnéy do tego woyskowości kordon od zarazy morowéy na saméy granicy, ieszcze zawsze nie podług trzeciego, lecz tylko podług drugiego stopnia wyciągniony (ustanowiony) być mógł. Jednak mogą wkrótce przeszkody do osadzenia kordonu granicznego podług trzeciego stopnia, być usunięte, i ten stopień istotnie nastąpić może.

Tymczasem drugi warunek iuż w Tarnopolskim i Czortskowskim cyrkule nastąpił, albowiem tam choroba Cholera, która w względzie prawnym całkiem, iak powietrze morowe za równo uważana być ma, istotnie niektóre posady tegoż cyrkułu iuż napadła, które z téy przyczyny zamknięte być muszą.

A zatém tak z względu na mieysca iuż teraz istotnie zarażone i opasane, iako też na owe, które późniéy do tego położenia przyyść mogą, nadaie się JPanu Staroście cyrkułowemu moc, aby przy niebezpiecznem szérzeniu się wykroczeń przeciw instytucyóm, które w mieyscu zaprowadzone są, zaraz i natychmiast z własnéy mocy Sąd doraźny w mieyscu i w okolicach opasanego mieysca publikował, i względem zwołania woyskowéy Komissyi Sądu doraźnego według przepisu dekretu z dnia 10. Kwietnia 1816 i sprawowania tegoż Sądu. woyskową Komendę kordonową wezwał, a o rozporządzeniach przez siebie poczynionych, tutcyszemu Rządowi doniósł.

Niniéysza informacya służyć ma Urzędowi cyrkułowemu do nayścisleyszego zachowania i wykonania w tym przypadku, ieżeliby epidemiczna choroba Cholera także w tamecznym cyrkule ziawiła się, i opasanie zarażonych mieysc zalecone zostało.

Dekret gub. z dnia 21. Stycznia 1831 pod liczbą gub. 3032.

20.

Evidenzhaltung der auf Wanderung befindlichen mit Wanderbüchern betheilten Beurlaubten.

Um die von dem k. k. Hofkriegsrathe gewünschte Evidenzhaltung der auf der Wanderung befindlichen mit Wanderbüchern von politischen Obrigkeiten betheilten Beurlaubten zu erzielen, wurde nach gepflogenem Einvernehmen mit der gedachten Hofstelle mit h. Hofkanzleidekret vom 14ten Dezember 1830 Zahl 28423/3758 verordnet, daß zwar die Wanderungsbewilligungen auch bei Beurlaubten auf den Umfang einer ganzen Provinz oder selbst mehrerer Provinzen ertheilt werden können, daß aber nebst dem in der Reisebewilligung auch der Ort, an welchem der Wandernde sich zunächst (um daselbst Verdienst zu suchen) zu begeben gedenkt, bestimmt nahmhaft zu machen ist.

Wenn der Wandernde diesen Aufenthaltsort verläßt, so wie überhaupt bei jeder ferneren Veränderung des Aufenthaltes ist die fremde Ortsobrigkeit gehalten, bei Vidirung des Wanderbuches zugleich die Behörde, welche die Reisebewilligung ertheilt hat, von dem neuen Aufenthalte des Beurlaubten zu benachrichtigen.

Das k. Kreisamt hat hiernach das Entsprechende an sämmtliche unterstehende Ortsobrigkeiten zu verfügen, und darüber zu wachen, daß sich hiernach allgemein benommen werde.

Gubernial-Verordnung vom 22. Jäner 1831. Gub. Zahl 367.

21.

Erneuerung des Verboths, daß baierischen Unterthanen ohne Entlaßschein ihrer Obrigkeiten keine Aufnahms- und Ehebewilligung zu ertheilen sey.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles, wo von Seite eines k. baierischen Landgerichts einem unbefugt im Auslande befindlichen österr. Unterthan, ohne dießseitige Entlassung die Aufnahms- und Eheligungsbewilligung ertheilt worden ist, hat sich die vereinigte Hofkanzlei bestimmt gefunden, der k. baierischen

20.

Utrzymowanie w ewidencyi urłopników, książeczkami wędruiących opatrzonych, którzy na wędrówce znayduią się.

Chcąc podług życzenia c. k. nadworney Rady woienney osiągnąć utrzymanie w ewidencyi urlopników na wędrówce znayduiących się, którzy od politycznych Zwierzchności książkami wędruiących opatrzeni są, po nastąpioném porozumieniu się z wspomnioną Radą nadworną dekretem wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 14. Grudnia 1830 do liczby 28423|3758 rozporządzono zostało; że wprawdzie pozwolenia do wędrowania także co do urlopników w obwodzie całéy prowincyi, albo nawet kilku prowincyy dane być mogą, iednakże obok tego w pozwoleniu do podróżowania także mieysce, do którego wędruiący nayblizéy (aby tamże zarobek znaleść) udać się myśli, wyraźnie wymienione być musi. Jeżeli zaś wędruiący to mieysce pobytu opuszcza, wtedy podobnie iak przy każdéy zmianie pobytu obca Zwierzchność mieyscowa obowiązaną iest, przy poświadczeniu książki wędruiącego zarazem i ten urząd, który wędruiącemu pozwolenie do podróżowania udzielił, o nowym pobycie urlopnika zawiadomić.

Urząd cyrkułowy ma zatém stosowne rozporządzenie do wszystkich podrzędnych Zwierzchności mieyscowych wydać, i nad tém czuwać, aby podług tego powszechnie postępowano.

Rozporządzenie gub. z dnia 22. Stycznia 1831 pod l. gub. 367.

21.

Ponowienie zakazu, że bawarskim poddanym, bez uwalniaiącego świadectwa ich Zwierzchności, żadnego pozwolenia do onych w kraiu przyięcia, i do zawarcia małżeństwa dawać nie należy.

Z powodu wydarzonego przypadku, gdzie z strony pewnego król. bawarskiego Sądu ziemskiego, iednemu bez pozwolenia za granicą znaydniącemu się poddanemu austryiackiemu, bez tuteyszorządowego uwolnienia onegoż, pozwolenie do przyięcia tegoż i do zawarcia małżeństwa

Regierung im Wege der k. k. geheimen Hof= und Staatskanzlei den Wunsch auszudrücken; daß ähnliche Vorgänge, mit Rücksicht auf die zwischen beiden Staaten dießfalls bestehende Uebereinkunft vermieden werden möchten.

Zu Folge Eröffnung die k. k. galizischen Hof= und Staatskanzlei hat die k. baierische Regierung eine diesem Wunsche vollkommen entsprechende Weisung, an sämmtliche Kreisregierungen erlassen, zugleich aber das Ansuchen gemacht, daß auch von Seite der k. k. österr. Staatsverwaltung eine gleichartige allgemeine Verfügung getroffen werden möchte.

Demselben wird daher in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 10ten Dezember 1830 Zahl 28519 verordnet, sämmtliche Obrigkeiten anzuweisen, damit in Ansehung der k. baierischen Unterthanen, ein vollkommen gleichförmiges Benehmen beobachtet werde.

Gubernial=Dekret vom 24. Jäner 1831. Gub. Zahl 1005.

22.

Vorschrift wegen Berechnung des Steuernachlasses für die Zehendberechtigten bei Elementarunfällen.

Nach der auf das h. Hofkanzleidekret vom 11ten März 1823 Zahl 401 sich gründenden Verordnung der bestandenen Steuer=Regulirungs=Provinzial=Kommission vom 14ten Apil 1823 Z. 18467 soll zur Berechnung des Steuernachlasses für die Zehendberechtigten bei Elementarunfällen, von denen der Feldzehend, der in Natura auf dem Felde gehoben wird, dessen Ertrag daher von der Produkzion des Gruudes, auf welchem die Zehendpflicht lastet, abhängig ist, getroffen wird, der Werth dieses Feldzehends nach dem Antheile des Zehendberechtigten an der Produkzion des zehendpflichtigen beschädigten Grundes und diese nach der Geldeinlage desselben im provisorischen Grundsteuer=Kataster zu Geld veranschlagt, von dem hiernach auf die Zehendberechtigten in Geld ausgemittelten Antheile die Zehendsteuer und der davon für die Zehendberechtigten im Verhältnisse der Beschädigung entfallende Steuernachlaß berechnet werden.

Da jedoch nach der Belehrung für die Zehendberechtigten vom 13ten September 1819 in den Zehendfassionen der Feldzehend nicht auf der Grundlage der in dem provisorischen Grund=

udzielonem zostało, połączona c. k. Kancelaryia nadworna zmuszoną być się widziała, obiawić król. bawarskiemu Rządowi w drodze c. k. tayney Kancelaryi nadworney i Stanu, iżby podobne postępki z względu na istnącą w tey mierze między obudwoma Państwami konwencyią zaniechane były.

W skutku odezwy c. k. tayney Kancelaryi nadworney i Stanu, wydał król. bawarski Rząd odpowiadaiące temu życzeniu rozporządzenie do wszystkich obwodowych Rządów, a oraz odezwę uczynił, aby także z strony c. k. austryiackiego Rządu podobne rozporządzenie wydane było.

W skutku więc dekretu wysokiey Kancelaryi nadworney z dnia 10. Grudnia 1830 do liczby 28519 Urzędowi cyrkułowemu nakazuie się, wszystkie Zwierzchności zawiadomić, aby względem król. bawarskich poddanych równy sposób postępowania zachowały.

Dekret gub. z dnia 24. Stycznia 1831 pod liczbą gub. 1005.

22.

Przepis względem obrachowania defalki podatku dla posiadaiących prawo pobierania dziesięciny w przygodach elementarnych.

Podług rozporządzenia byłey prowincyonalney Komissyi do regulowania podatków z dnia 14. Kwietnia 1823 Nr. 18467; zasadzaiącego się na dekrecie wysokiey Kancelaryi nadworney z dnia 11. Marca 1823 do liczby 401 powinna do obrachowania defalki podatku dla posiadaiącego prawo do pobierania dziesięciny w przygodach elementarnych (od których dziesięcina z pól, która w naturze na polu wybieraną bywa, i którey intrata zatem od produkcyi gruntu, na którem obowiązek dziesięciny ciąży, zawisła, wyrachowuie się), wartość tey dziesięciny połowey podług udziału posiadaiącego prawo do dziesięciny z produkcyi gruntu uszkodzonego i dziesięcinie podległego, a ta znowu podług podania intraty w pieniądzach z tegoż gruntu, w prowizorycznym katastrze podatku gruntowego na pieniądze wyrachowana, podatek dziesięciny od części podług tego, na posiadaiącego prawo do pobierania dziesięciny na pieniądze wyrachowany, i wypadaiąca z tąd defalka podatku dla posiadaiącego prawo pobierania dziesięciny w proporcyi uszkodzenia obrachowane być.

Gdy iednak podług Instrukcyi dla posiadaiących prawo pobierania dziesięciny pod dniem 13. Września 1819 wydaney, w fassyach dziesięciny, połowa dziesięcina nie na po-

steuer Kataster vorkommenden Geldeinlage der zehendpflichtigen Gründe, sondern nach einem neunjährigen Durchschnittsertrage welcher von jener Geldeinlage abweicht, und durchaus geringer, als die letztere ist, einbekannt wurde, so ergab sich aus der wesentlichen Verschiedenheit der Grundlage, auf welcher die Geldeinlage von den zehendpflichtigen Gründen in dem provisorischen Grundsteuer-Kataster, und die Einbekennungen des Feldzehends in den Fassionen beruhen, bei der Anwendung der bemerkten Bestimmung der Uebelstand, daß für den Zehendberechtigten bei Elementarunfällen oft ein höherer Steuernachlaß entfiel, als seine jährliche Gesammtschuldigkeit an der Zehendsteuer betrug.

Um diesen Uebelstand zu beseitigen, und den Zehendberechtigten bei Elementarunfällen den Steuer-Nachlaß auf die den Grundsätzen des provisorischen Steuer-Katasters und den für die Berechnung ähnlicher Steuernachsichten bestehenden Direktiven zusagende Art bewilligen zu können, wird den Kreisämtern aufgetragen, in Zukunft mit den dießfälligen Liquidazionen, welche noch fortan nach dem mit der bezogenen Provinzial-Kommissions-Verordnung vorgeschriebenen Formulare verfaßt werden müssen, Auszüge aus den Grundertragsmatrikeln über den Grundertrag sämmtlicher, zu der beschädigten Zehendherrschaft gehörigen zehendpflichtigen Grundparzellen mit Ersichtlichmachung der topographischen Zahlen, unter welchen, dann der Steuergemeinden, in welchen diese Grundparzellen liegen, hieher einzusenden.

In diesen Auszügen müssen die im Reklamazionswege an dem Grundertrage eingetretenen Mässigungen, eben so wie in den Liquidazionen selbst berücksichtiget und von dem ursprünglich inmatrikulirten Grundertrage abgeschlagen werden, welcher Umstand von den Kreisämtern sowohl auf den bemerkten Auszügen als auf den Liquidazionen selbst immer ausdrücklich zu bestätigen ist.

Die k. Kreisämter hingegen haben mit Benützung dieser Behelfe in der Liquidazion selbst die Berechnung des Nachlasses an der Zehendsteuer auf folgende Art vorzunehmen; z. B. die Summe des beschädigten Ertrages der zehendpflichtigen Grundparzellen nach der Liquidazion wäre 1000 fl. daher der zehnte Theil als Zehend 100 fl. der Geldwerth von allen fatirten Zehendfrüchten 85 fl. und der in den gedachten Auszügen enthaltene Ertrag von allen zehendpflichtigen Parzellen wäre 1500 fl. daher der zehnte Theil 150 fl. so wird die Berechnung auf nachstehendem Verhältniße beruhen, 150 fl.: 85 fl.= 100 fl. † x.

sadzie podania w pieniądzach z gruntów dziesięcinie podległych, wykazanego w prowizorycznym katastrze podatku gruntowego, ale podług dziewięcletnego przecięcia przychodu ryczałtowego, który od wspomnionego podania w pieniądzach zbacza, i całkiem od podania tego mnieyszy iest, fassyonowaną była; przeto z istotnéy różnicy posady, na któréy podanie w pieniądzach dochodu z gruntów dziesięcinie podległych w prowizorycznym katastrze podatku gruntowego, i przyznania (fassyonowania) dziesięciny polowéy w fassyach opieraią się, przy zastosowaniu wspomnionéy ustanowy okazała się nieprzyzwoitość, że dla posiadaiących prawo pobierania dziesięciny częstokroć większa defalka podatku wypadła, niżeli roczna powinność ryczałtowa podatkuiącego w podatku dziesięciny wynosiła.

Aby takową nieprzyzwoitość usunąć, i posiadaiącym prawo pobiérania dziesięciny w przygodach elementarnych, defalkę podatku na sposób, posadóm prowizorycznego katastru podatkowego i istnącym prawidłom dla obrachowania podobnych zmnieyszeń podatku odpowiadaiący, pozwolić można było, zaleca się Urzędowi cyrkułowemu, iżby na przyszłość z takiemi likwidacyami, które ciągle ieszcze podług formularza, wspomnionêm rozporządzeniem prowincyonalnéy komissyi przepisanego, ułożone być muszą, wyciągi (extrakty) z metryk przychodu gruntowego, względem intraty z gruntu wszystkich, do ponoszącéy szkodę Zwierzchności dziesięciny należących i dziesięcinie podległych cząstek gruntu, z wykazaniem numerów topograficznych, pod któremi, tudzież podatkuiących gmin, w których te cząstki (parcelle) gruntów położone są, tu przesyłał.

W tych wyciągach należy mieć wzgląd na umiarkowania, drogą reklamacyi w przychodzie z gruntu zaszłe, a równie też i w samych likwidacyach, i z pierwotnie immatrykulowanego przychodu z gruntu potrącić, którą okoliczność Urząd cyrkułowy tak na wspomnionych extraktach, iako też na samych likwidacyach wyraźnie poświadczyć ma.

C. k. Urzędy cyrkułowe zatém używszy tych pomocnych datów, w likwidacyi saméy obrachowanie defalki podatku dziesięcinnego w sposób następniący przedsięwziąć maią, n. p. summa uszkodzonego przychodu z cząstek gruntu, dziesięcinie podległych, byłaby podług likwidacyi 1000 ZłR. a zatém dziesiąta część iako dziesięcina wynosiłaby 100 ZłR. wartość pieniężna ze wszystkich fassyonowanych dziesięcinnych płodów 85 ZłR., a przychód w wspomnionych extraktach zawarty ze wszystkich dziesięcinie podległych cząstek czyniłby 1500 ZłR., przeto dziesiąta część tegoż 150 ZłR.,

der wirkliche Verlust des fatirten und besteuerten Zehendertrags würde nach diesem Beispiele daher nicht 100 fl. wie es nach der mit der bezogenen Provinzial-Kommissions-Verordnung vorgeschriebenen Berechnungsmodalität entfallen müßte, sondern nur 56 fl. 40 kr. die Steuernachsicht hingegen mit Rücksicht auf den Belegungsquozienten pr. 7 1/4 kr. nicht 12 kr. 5 kr. sondern 6 fl. 50 7/8 kr. betragen.

Von dem Inhalte dieser Verordnung haben die Kreisämter die Steuerbezirksobrigkeiten zu verständigen, sich selbst aber darnach genau zu benehmen.

Gubernial-Verordnung vom 25. Jäner 1831. Gub. Zahl 54736 ex 1830.

23.

Getreideausfuhrsverboth nach dem Königreiche Polen und nach Krakau.

In Folge hohen Hofkammerpräsidialdekrets vom 19ten d. M. Zahl 2945 wird hiemit allgemein kund gemacht: daß gemäß Anordnung der hohen Hofbehörden, die Ausfuhr sämmtlicher Getreidegatungen aus Galizien nach Krakau und dem Königreiche Polen allgemein und ohne Ausnahme verbothen sey.

Gubernial-Kundmachung vom 26. Jäner 1831. Präsidial Zahl 870.

24.

Quartierträger müssen für die Militärdienstpferde das erforderliche Streustroh oder bei erwiesenen Mangel die Waldstreu unweigerlich verabfolgen.

Laut Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando hat sich das mährische Fuhrwesens-Posto-Kommando bei seiner vorgesetzten Behörde beschwert: daß die galizischen Quartierträger auf der Route von Ollmütz nach Lemberg sich weigerten, für die Fuhrwesens-Dienstpferde das gebührende Streustroh wegen der äußerst unergiebigen Erndte zu verabfolgen.

Aus diesem Anlasse wird dem Kreisamte aufgetragen, die dortkreisigen Quartierträger mittelst der betreffenden Ortsobrigkeiten zur unweigerlichen Verabreichung des Streustrohes für die Militärdienstpferde anzuweisen, und denselben zu bedeuten, daß in sofern aus erwiesenem Mangel an Streustroh solches

więc obrachowanie opierać się będzie na stosunkach następuiących: 150 ZłR. 85 ZłR. 100 ZłR. — kr. istotna strata fassyonowanego i podatkiem obłożonego przychodu dziesięciny byłaby zatém według przytoczonego przykładu nie 100 ZłR., iak to podług sposobu obrachowania, wspomnionêm rozporządzeniem Komissyi prowincyonalnéy przepisanego, wypaść by musiało, ale tylko 56 ZłR. 40 kr., zaś defalka podatku względnie na kwocyenta podatkowego po 7 1/4 kr., nie 12 ZłR. 5 kr., ale 6 ZłR. 50 7/8 kr. wynosiłaby.

O treści tego rozporządzenia Urząd cyrkułowy uwiadomić ma Zwierzchności obwodów podatkowych, a sam podług tego ściśle zachowywać się.

Rozporządzenie gub. z d. 25. Stycznia 1831 pod l. gub. 54736 z r. 1830.

23.

Względem wywozu zboża do Polski i Krakowa.

W skutku prezydyialnego dekretu wysokiéy Kamery nadworney z dnia 19. b. m. do liczby 2945 niniejszém powszechnie obwieszczoném zostaie, iż stosownie do rozporządzenia wysokich Instancyy nadwornych, wywóz wszystkich gatunków zboża z Galicyi do Krakowa i królewstwa polskiego powszechnie i bez wyiątku zakazany iest.

Uwiadomienie gub. z dnia 26. Stycznia 1831 pod l. prez. 870.

24.

Daiący kwatérę, muszą dla woyskowych koni potrzebną słomę na podesłanie, albo przy udowodnionym braku liście suche z lasu dawać.

Podług odezwy c. k. jeneralnéy Komendy woyskowéy użalała się morawska stacyyna Komenda furgonów przed swoią przełożoną Władzą, że galicyianie, do dawania kwatéry obowiązani, na trakcie z Ołomuńca do Lwowa idącego, nie chcieli dawać należącéy słomy na podesłanie dla koni furgońskich z przyczyny bardzo niewydatnych żniw.

Z tego powodu rozkazuie się Urzędowi cyrkułowemu, aby tameczno-cyrkułowych mieszkańców, do dawania kwatéry woyskowéy obowiązanych, przez dotyczące się Zwierzchności mieyscowe zawiadomił, iż oni do dawania słomy na podesłanie dla koni woyskowych obowiązani są, i onym

nicht verabreicht werden könnte, in einem solchen Falle wenigstens die Waldstreu bestehend in trockenem Laub vorzüglich der Eichen- und Buchenbäume erfolgt werden müsse.

Gubernial-Dekret vom 26. Jäner 1831. Gub. Zahl 81393 ex 1830.

25.

Wie sich rücksichtlich jener Patental- oder Reservazions-Invaliden zu benehmen sey, welche sich zum Einrücken in das Invalidenhaus oder um den Genuß der Invalidenverpflegung melden.

Nach Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando hat sich schon mehrmal der Fall ergeben, daß Patental- oder Reservazions-Invaliden auf das bloße Zeugniß ihres Dominiums, über ihre Erwerbsunfähigkeit unmittelbar in das Pesther Invalidenhaus abgegangen sind, woselbst sie auf das bloße Zeugniß des Dominiums nicht aufgenommen wurden, und daher die weite Reise umsonst unternommen haben.

Da sämmtliche Werbbezirks-Kommanden in Folge hofkriegsräthlicher Weisung beauftragt sind, jeden zum Einrücken in das Invalidenhaus sich meldenden Patentalinvaliden vorerst dem Superarbitrio vorzustellen, so kann die Aufnahme von Patental oder Reservazionsinvaliden in die Hausverpflegung nur durch das General-Kommando, in dessen Bezirke sich der Invalide aufhält, nach vorhergegangener abermaliger Superarbitrirung Statt finden.

Das k. Kreisamt erhält daher mit Beziehung auf die Gubernial-Verordnung vom 11ten Jäner v. J. Zahl 77365 den Auftrag sämmtliche Ortsobrigkeiten anzuweisen, daß sie Patental- oder Reservazions-Invaliden, welche sich zum Einrücken in das Invalidenhaus oder um den Genuß der Invaliden-Verpflegung melden, jederzeit an ihr Werbbezirks-Kommando verweisen, mit welch letzterem sich die Ortsobrigkeit ins Einvernehmen zu setzen, und demselben auch das Erwerbsunfähigkeits-Zeugniß im Falle der wirklichen Erwerbsunfähigkeit des Invaliden zu übermitteln hat.

Gubernial-Verordnung vom 31. Jäner 1831. Gub. Zahl 1607.

zarazem, zalecił, że gdyby dla niedostatku wspomnioney słomy, takowey dać nie mogli, w tym przypadku przynaymniey podesłanie z liścia lasowego, składaiącego się osobliwie z suchego liścia dębowego i bukowego dawane być musi.

Dekret gub. z d. 26. Stycznia 1831 pod liczbą gub. 81393 z r. 1830.

25.

Jak sobie z owymi inwalidami patentowanymi lub rezerwacyynymi, którzy względem ich przyięcia do domu inwalidów albo o pobieranie opatrzenia inwalidów, zgłaszaią się, postępować należy.

Podług odezwy c. k. jeneralney Komendy woyskowey wydarzyło się iuż kilka razy, że inwalidzi patentowani lub rezerwacyyni na proste zaświadczenie swego Dominium o niezdatności do zarobkowania, bezpośrednio do domu inwalidów w Peszcie udawali się, gdzie za tém prostém zaświadczeniem dominikalném przyięci nie zostali, a zatém tę daleką podróż daremnie przedsiębrali.

Gdy zaś wszystkie Komendy obwodów werbowniczych w skutku rozporządzenia nadworney Rady woienney rozkaz otrzymały, aby każdego inwalida patentowanego zgłaszaiącego się do wstąpienia do domu inwalidów naprzód do superabitrowania stawiły, więc przyięcie inwalidów patentowanych albo rezerwacyynych do opatrywania domowego tylko przez jeneralną Komendę, w którey obwodzie inwalid swóy pobyt ma, po uprzedniém powtórnem superabitrowaniu mieysce mieć może.

C. k. Urząd cyrkułowy zatém z odwołaniem się do gubernialnego rozporządzenia z dnia 11. Stycznia r. z. Nr. 77365 otrzymuie rozkaz, wszystkim Zwierzchnościom mieyscowym zalecić, aby wszystkich inwalidów patentowanych albo rezerwacyynych, którzy dla wstąpienia do domu inwalidów, albo o pobieranie alimentów inwalidów, zgłoszą się, zawsze do ich Komendy werbowniczey odsyłały, z którą Zwierzchności mieyscowe porozumieć się, i tey także zaświadczenie na niezdatność zarobkowania, w przypadku rzeczywistey niezdolności zarobkowania inwalida przesyłać maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 31. Stycznia 1831 pod l. gub. 1607.

26.

Vorschrift, wegen Publizirung des Standrechtes gegen die Uebertreter der zur Abwendung der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) getroffenen Anstalten.

Mit Beziehung auf den hierortigen Erlaß vom 21ten Jäner l. J. Zahl 3032 wird den k. k. Kreisämtern die mit hohem Hofkanzleidekrete vom 22ten Jäner l. J. Zahl 2065 herabgelangte, von dem k. k. Hofkriegsrathe an das galizische General-Militär-Kommando wegen Publizirung des Standrechtes gegen die Uebertretung der zur Abwendung der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) getroffenen Anstalten, erlassene Verordnung .|. in Abschrift zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Gubernial-Verordnung vom 1. Februar 1831. Gub. Zahl 6482.

.|.

Verordnung des Hofkriegsraths vom 20ten Jäner 1831 Lit. B. 258.

Da von Seite der k. k. vereinigten Hofkanzlei die in dem in Abschrift anverwahrten Berichte des k. k. galizischen Guberniums wegen Publizirung des Standrechts gegen die Uebertretung der zur Abwendung der Cholera morbus getroffenen Anstalten enthaltenen Anträge, dem vollen Inhalt nach mittelst Dekret vom 11ten Jäner d. J. Zahl 1158|138 genehmiget worden sind, so wird auch das General-Kommando in Beziehung auf den Bericht vom 27. Dezember v. J. Zahl 2588 beauftragt, nach vorschriftmässig bewirkter Publikazion des Standrechtes, welche dem Landes-Gubernium anheimgestellt bleibt, im Sinne des Hofdekretes vom 22ten Jäner 1824 gegen alle Sanitäts-Prävarikanten das Amt handeln, und das Standrecht durch die nächsten Militärgerichte abhalten zu lassen.

27.

Auflassung der Dobromiler Brückenmauth im Sanoker Kreise.

In Folge hohen Hofkammerdekrets vom 8ten Dezember v. J.

26.

Przepis ogłoszenia Sądu doraźnego na wykraczaiących przeciwko środkóm, do odwrócenia epidemicznéy biegunki z wymiotami (Cholera morbus) użytych.

Z odniesieniem się do tuteyszego rozporządzenia z dnia 21. Stycznia r. b. do liczby 3032, c. k. Urzędóm cyrkułowym, rozporządzenie c. k. nadwornéy Rady woiennéy do naczelnego dowództwa woyskowego w Galicyi, względem ogłoszenia Sądu doraźnego na wykraczaiących przeciwko środkom, ku odwróceniu epidemicznéy biegunki z wymiotami (Cholera morbus) przedsięwziętym wydane i przez dekret wys. kancelaryi nadwornéy z dnia 22. Stycznia r. b. do liczby 2065 doszłe, udziela się w kopii dla wiadomości i zachowania.

Rozporządzenie gub. z dnia 1. Lutego 1831 do liczby gub. 6482.

·|·

Rozporządzenie nadwornéy Rady woiennéy z dnia 20. Stycznia 1831 lit. B. 258.

Gdy ze strony c. k. połączonéy Kancelaryi nadwornéy propozycie względem ogłoszenia Sądu doraźnego na wykraczaiących przeciwko środków ku odwróceniu epidemicznéy biegunki z wymiotami (Cholera morbus) przedsięwziętym, w zdaniu sprawy c. k. galicyyskiego Rządu kraiowego, w kopii zachowaném, zawarte, dekretem z dnia 11. Stycznia r. b. do liczby 1158|138 w zupełnéy treści swoiéy zatwierdzone zostały, przeto także i c. k. naczelne dowództwo z odwołaniem się na odniesienie z dnia 27. Grudnia r. z. do liczby 2588, odbiéra zlecenie: iż po uskuteeznioném iak przepis obwołaniu Sądu doraźnego, co Rządowi kraiowemu zostawione iest, w myśl dekretu nadwornego z dnia 22. Stycznia 1824 przeciwko wszystkim przekraczaiącym ustawy dla zdrowia, urząd swóy pełnić i Sąd doraźny, przez nayblizsze Sądy woyskowe odbywać kazać ma.

27.

Zniesienie Dobromilskiego myta mostowego w cyrkule Sanockim.

W skutku dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia

Zahl 44802 wurde im Einverständnisse mit der k. k. vereinten Hofkanzlei die Brückenmauth in Dobromil, Sanoker Kreises aufgehoben.

Welches hiemit mit dem Beifügen zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird, daß die dießfällige Auflassung am 10. Jäner 1831 Statt gefunden habe.

Gubernial-Kundmachung vom 4. Februar 1831. Gub. Zahl 6970.

28.

Das von dem Professor der Moraltheologie Ambrosius Stapf verfaßte Werk zur Bildung guter Seelsorger wird als Vorlesebuch vorgeschrieben.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 10ten November 1830 das vom Ambrosius Stapf, Professor der Moraltheologie an der theologischen Diözesan-Lehranstalt zu Brixen in Tyroll, über die allgemeine Aufforderung zur Verfassung eines zur Bildung guter Seelsorger geeigneten Vorlesebuches über Moraltheologie eingegangene dießfällige Werk als Vorlesebuch zu bestimmen, und dem Verfasser die verheißene Remunerazion sammt dem Eigenthumsrecht über sein Werk allergnädigst zuzugestehen geruhet.

In Gemäßheit dieses allerhöchsten Befehles, und des dießfalls herabgelangten hohen Studienhofkomissionsdekretes vom 18ten Dezember 1830 Z. 5978|440 wird das Werk des Professors Stapf als Vorlesebuch hiemit vorgeschrieben.

Gubernial-Dekret vom 8. Februar 1831. Gub. Zahl 988.

29.

Vorschrift wegen Klassifizirung der Gränzwachmannschaft bei der Konskripzionsrevision.

Es ist die Frage vorgekommen, wie die Mannschaft der k. k. Gränzwache vom Führer abwärts bei der bevorstehenden Konskripzionsrevision zu klassifiziren sey?

Nach §. 86 der Verfassung der Gränzwache, haben jene Individuen derselben vom Führer abwärts, welche der Militärpflicht noch nicht Genüge geleistet, und die §. 9. erwähnte Dienstzeit von 10 Jahren bei der Gränzwache noch nicht zurückgelegt haben, während dieses Dienstes bei der Gränzwache nur der zeitliche Befreiung vom Militärdienste zu geniessen.

8. Grudnia r. z. do liczby 44802, za porozumieniem się z c. k. połączoną Kancelaryą nadworną, myto mostowe w Dobromilu, w cyrkule Sanockim, zniesione zostało.

Co ninieyszém z tym dodatkiem do powszechnéy wiadomości podaie się, że wspomnione zniesienie dnia 10. Stycznia 1831 nastąpiło.

Uwiadomienie gub. z dnia 4. Lutego 1831 pod liczbą gub. 6970.

28.

Dzieło professora teologii moralnéy, Ambrozego Stapf ku kształceniu dobrych parochów do dawania nauki publicznéy, przepisaném zostaie.

Jego c. k. Mość naywyższém postanowieniem z dnia 10. Listopada 1830 dzieło Ambrożego Stapf, professora teologii moralnéy przy Instytucie teologicznym dyecezyionalnym w Brixen, w Tyrolu, na powszechne wezwania do ułożenia książki naukowéy o teologii moralnéy, do publicznego kształcenia dobrych parochów służącéy, wydane, iako książkę do prelekcyi publicznych przeznaczyć, autorowi zaś przyrzeczoną nagrodę, z prawom własności tego dzieła, nayłaskawiéy przyznać raczył.

Stosownie do tego naywyższego rozkazu i zapadłego w téy mierze dekretu wysokiéy nadwornéy Komissyi zarządu nad naukami, z dnia 18. Grudnia 1830 do liczby 5978|440 dzieło professora Stapf iako książka publicznych prelekcyy przeyimuie się.

Dekret gub. z dnia 8. Lutego 1831 pod liczbą gub. 983.

29.

Przepis klassyfikowania straży graniczneý przy rewizyi konskrypcyynéy.

Zaszło pytanie, iak ludzie c. k. straży granicznéy, od wódzcy (Firera) wstecz przy nadchodzącéy rewizyi konskrypcyynéy, klasyfikowani być maią?

Podług §. 86 regulaminu straży granicznéy, ci ze straży granicznéy od firera wstecz, którzy powinności służyć woyskowo ieszcze zadosyć nie uczynili, i czasu 10 lat służby §. 9. oznaczonego, przy straży granicznéy nie wybyli, przez czas służby przy téy straży, maią tylko czasowego uwolnienia od służby woyskowéy używać.

Die hohe Hofkanzlei ist daher mit dem k. k. Hofkriegsrathe übereingekommen, diese Individuen, in so ferne sie in dem Militär- und landwehrpflichtigen Alter von 19 bis zu vollendeten 38 Jahren sind, als zeitlich Befreite klassifiziren, und für sie in dem summarischen Auszugsbogen (Tabelle Nro. 12. in jener Instrukzion, welche über die Konskripzionsbögen unterm 22ten September 1829 Zahl 57113 mitgetheilt worden ist,) eine eigene Rubrik mit der Aufschrift Gränzwache einschalten zu lassen.

Welche Einschaltung das k. Kreisamt und zwar gleich vor der für die Studierenden gewidmeten Rubrik zu veranlassen, und diesen Grund der zeitlichen Befreiung auch in der 3ten Rubrik der Tabelle Nro. 15 eintragen zu lassen hat.

Jene Individuen aber vom Führer abwärts, welche bereits die Militär- und Landwehrpflicht erfüllt oder 10 Jahre gedient, oder schon das militär- und landwehrpflichtige Alter überschritten haben, sind, damit sie bei der Volkszählung nicht übergangen werden, in die Rubrik der Unanwendbaren (Tabelle Nro. 1) zu klassifiziren.

Gubernial-Dekret vom 14. Februar 1831. Gub. Zahl 426.

30.

Bestimmungen, wie die in den Stadtkassen erliegenden Geldüberschüsse fruchtbringend anzulegen seyen.

Bei den gegenwärtig geschmälerten Einkünften der Städte darf kein Mittel außer Acht gelassen werden, durch welches das jetzige Einkommen vergrößert werden kann.

Hiezu gehört die fruchtbringende Anlegung der in den Stadtkassen erliegenden Ueberschüsse.

Da die Kundmachungen, mit welchen die Baarschaften einiger Stadtkassen zur Verleihung ausgebothen wurden, den Zweck nicht vollständig erreichten, so hat man beschlossen: alle jene Ueberschüsse, welche den Betrag von 1000 fl. C. M. übersteigen, und zur Verwendung auf gemeinnützige Anstalten nicht schon bestimmt sind, so lange in die österr. Sparkasse einlegen zu lassen, bis sich nicht eine Gelegenheit ergiebt, selbe mit einem größeren Vortheile zu verwenden oder zu verleihen.

Es wird daher den k. Kreisämtern aufgetragen, sich sogleich die genaueste Ueberzeugung zu verschaffen, welche baare Ueberschüsse nach Abzug der Vadien, Kauzionen und Depositen bei jeder Stadtkasse dermal wirklich vorhanden sind.

Wysoka nadworna Kancelaryia przeto, zgodziła się z c. k. nadworną Radą woienną na to, by te osoby, iak daleko w wieku do woyska i milicyi obowiązanym, t. i. od lat 19 do skończonego 38. zostaią, iako czasowie uwolnionych klasyfikować, i dla nich w arkuszu summarycznych wyciągów (tabelli Nr. 12. instrukcyi o arkuszach konskrypcyynych pod dniem 22. Września 1829 do liczby 57113 wydanéy), właściwą rubrykę z napisem: Staż graniczna, domieścić.

Któreto domieszczenie c. k. Urząd cyrkułowy, a mianowicie zaraz przed rubryką przeznaczoną dla studentów, i powód tego czasowego uwolnienia także do trzeciéy rubryki tabelli Nr. 15. zaciągnąć ma kazać.

Owi zaś ze straży granicznéy od wódzcy wstecz, co obowiązku służenia woyskowo lub w milicyi kraiowéy dopełnili, czyli 10 lat wysłużyli, lub wiek służby woyskowéy albo milicyi kraiowéy iuż przeżyli, aby przy spisie ludności onych nie pominąć, do rubryki: Niezdatni (tab. Nr. 1.) klasyfikowani być maią.

Dekret gub. z dnia 14. Lutego 1831 pod liczbą gub. 426.

30.

Jak nadzwyżki pieniężne w kassach mieyskich znayduiące się, z korzyścią obracane być maią?

Przy uszczuplonych teraz dochodach mieyskich, żadnego środka z uwagi spuszczać nie należy, którymby takowo pomnożone być mogły.

Umieszczenie nadzwyżków pieniężnych, w kassach mieyskich zalegaiących, na prowizyią, liczy się szczególniéy do tych środków.

Gdy ogłaszanie takowych gotowizn w niektórych kassach mieyskich znayduiących się do wypożyczenia nie zupełnie odpowiedziało, postanowiono zatém: by wszystkie nadzwyżki ilość 1000 ZłR. M. K. przenoszące, ieżeli na Instytuta powszechnie użyteczne, iuż przeznaczone nie zostały, tak długo w austryiackiéy kassie oszczędności na prowizyi umieszczone były, dopóki się nie wydarzy sposobność użycia takowych lub umieszczenia z większa korzyścią.

Zaleca się przeto Urzędóm cyrkułowym, aby się natychmiast przekonać starały, iakie nadzwyżki w każdéy kassie mieyskiéy obecnie znayduią się? po rzeczywistém odliczeniu wadiów, kaucyy i depozytów.

Von der auf solche Art ausgemittelten Summe ist jener Geldbetrag abzuschlagen, welcher im Laufe des Jahres 1831 auf Baulichkeiten und sonstige Anschaffungen, zu welchen die Bewilligung entweder schon erfolgte, oder in Verhandlung steht, nothwendig ist, und der erübrigende Rest, welcher nutzlos in der Stadtkasse erliegen bleiben müßte, ist ohne Verzug in die österr. Sparkasse einzulegen, und die gelösten Einlagsbücheln bei den betreffenden Stadtkassen sorgfältig aufzubewahren.

Es versteht sich dabei, daß jene Stadtkassen, welche die Interessen von den auf diese Art eingelegten Kapitalien zu ihren kurrenten Auslagen nicht bedürfen, gedachte Interessen nicht zu erheben haben, weil sich durch deren Belassung der Ertrag eines derlei Kapitals nach den Statuten der Sparkasse bedeutend vermehrt.

Auch bleibt es den k. Kreisämtern unbenommen, jene Ueberschüsse, welche den Betrag von 1000 fl. zwar nicht erreichen, aber wegen nicht bevorstehenden Auslagen im l. J. in der Kasse erliegend bleiben müßten, auf die obige Art zu verwenden.

Um endlich den Städten von diesen Ueberschüssen für die Zukunft ein grösseres Einkommen als im Wege der Sparkasse zu verschaffen, haben die k. Kreisämter im Einvernehmen mit den Magistraten und Ausschußmännern in Ueberlegung zu nehmen, welche von den auf obige Art in die Sparkasse eingelegten Summen mit Rücksicht auf die den Städten bevorstehenden Auslagen zur längeren Kapitalisirung geeignet sind, wornach dasselbe letztere Summen durch eine in die Lemberger polnische Zeitung einzuschaltende Kundmachung hiezu auszubiethen hat, und wornach, wenn sich Darlehenswerber mit gehöriger Hypothek melden sollten, nach der im gewöhnlichen Wege bei dieser Landesstelle einzuholenden Darlehensbewilligung die zu solchen Darlehen bestimmten Summen wieder aus der Sparkasse werden zurückgenommen werden.

Da übrigens durch die Befolgung dieser Anordnung ein wesentlicher Vortheil für die Städte entspringt, so versieht man sich, daß die H. Kreisvorsteher hierauf ihre vorzügliche Aufmerksamkeit richten, und selbe schnell in Ausführung bringen werden.

Gubernial-Verordnung vom 16. Februar 1831. Gub. Zahl 4024.

Od téy tym sposobem wynalezionéy summy, potrącona ma być ilość, potrzebna w ciągu roku 1831 na budowy i inne przysposobienia albo iuż zezwolone, albo w rosprawie będące, a ilość pozostaiąca, którąby w kassach mieyskich bez pożytku leżeć miała, bezzwłocznie w austryiackiéy kassie oszczędności umieszczone, a odebrane na to poświadczaiące książeczki w przyzwoitych kassach troskliwie zachowane być maią.

Rozumie się przytém, iż kassy mieyskie, które prowizyi od kapitałów tym sposobem umieszczonych, na ciągłe wydatki nie potrzebuią, pomienionych prowizyy podnosić nie maią, ponieważ przez zostawienie onych iścizna takiego kapitału podług statutów kassy oszczędności znacznie się pomnaża.

Niezbronno iest także c. k. Urzędóm cyrkułowym, owe nadzwyżki, których ilość 1000 ZłR. wprawdzie nie przenosi, ale z powodu nie zachodzących wydatków w r. b. w kassie leżećby musiały, użyć podobnymże sposobem.

Aby nakoniec miastóm na przyszłość zapewnić większy przychód z nadwyżków, aniżeli go z kassy oszczędności pobierać będą, c. k. Urzędy cyrkułowe zniosłszy się z Magistratami i wybranymi mieyskiemi, wziąć maią pod rozwagę; które summy z umieszczonych powyższym sposobem w kassie oszczędności ze względem na wydatki miastóm ponosić przypadaiące, na prowizyi zostawione być mogą; podług tego Urzędy cyrkułowe, te ostatnie summy przez uwiadomienie w gazecie Lwowskiéy, w języku polskim wychodzącéy umieścić się maiące, ogłoszą iako będące do wypożyczenia, i gdy się konkurruiący o to z należytą hypoteką zgłoszą, summy do takowego wypożyczenia przeznaczone po otrzymaném drogą zwyczayną od Rządu kraiowego zezwoleniu, z kassy oszczędności znowu odebrane będą.

Gdy wreście przez wykonanie niniéyszego rozporządzenia istotna korzyść dla miast wynika, spodziewać się, iż naczelnicy Urzędów cyrkułowych zwrócą na to szczególnieyszą uwagę i takowe do skutku przyprowadzą.

Rozporządzenie gub. z d. 16. Marca 1831 pod liczbą gub. 4024.

31.

Behandlung der in der Gränzwache dienenden Fremden aller Kathegorie, Ausländer und Unterthanen unkonskribirter Erbländer, bei der Konskripzionsrevision. Die Dienstleistung in der Gränzwache kann nicht für eine Anstellung in einem eigentlichen Staatsamte angesehen werden, und erwirbt die österreichische Staatsbürgerschaft nicht. Sie enthebt endlich nicht von der vorgeschriebenen Ausweisung über den Adelstand bei der Konskripzionsrevision.

Nachträglich zu der hierortigen Verordnung vom 14ten d. M. Zahl 426, welche die Beantwortung der Frage zum Gegenstande hatte, in welche Klassifikazionsrubrik die Gränzwachmannschaft bei der Konskripzionsrevision aufgenommen werden soll, wird dem Kreisamte der aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage von der h. Hofkanzlei im Einvernehmen mit dem k. k. Hofkriegsrathe in Bezug auf diesen Gegenstand gefaßte weitere Beschluß hiedurch bekannt gemacht:

1) Die in der Gränzwache dienenden Fremden aller Kathegorie, Ausländer u. Unterthanen unkonskribirter Erbländer, sind ganz wie früher, ehe sie in die Gränzwache traten, bei der Konskripzionsrevision zu behandeln, daher in die Fremden-Tabellen aufzunehmen.

Die Dienstleistung in der Gränzwache kann nicht für eine Anstellung in einem eigentlichen Staatsamte angesehen werden.

Die Mannschaft der Gränzwache ist in dieser Beziehung in gleichem Verhältnisse mit dem Militär. Durch die Dienstleistung in der Armee erwirkt aber ein Ausländer die österreichische Staatsbürgerschaft nicht, und ein Individuum aus einem unkonskribirten Erblande wird durch den Eintritt bei einem Truppenkörper, welcher aus den deutschen Provinzen ergänzt wird, kein Unterthan dieser Provinzen.

2) Die Dienstleistung in der Gränzwache enthebt nicht von der vorgeschriebenen Ausweisung über den Adelstand bei der Konskripzionsrevision.

Da der Adel vom Militär gänzlich befreit, so muß wie jeder andere Befreiungstittel auch dieser in der gehörigen Art genügend nachgewiesen werden.

Von diesen mit h. Hofkanzleidekret vom 13ten v. M. Zahl 722|59 herabgelangten Bestimmungen, von welchen man unter

31.

Postępowanie z obcymi wszelkich kategoryy, cudzoziemskimi i poddanymi z kraiów dziedzicznych niekonskrybowanych, przy straży graniczney służącymi, przy rewizyi konskrypcyyney. — Służba przy tey straży nie może być za właściwą służbę urzędnika Stanu uważaną, i nie zyskuie austryiackiego obywatelstwa, nie uwalnia także od przepisanego udowodnienia szlachectwa, przy rewizyi konskrypcyyney.

Dodatkowo do rozporządzenia tuteyszego z dnia 14. b. m. do liczby 426, maiącego za przedmiot rozwiązanie pytania, do którey rubryki klassyfikacyyney ludzie straży graniczney przy rewizyi konskrypcyyney wziętymi być maią, Urzędom cyrkułowym, dalsza uchwała wys. Kancelaryi nadworney za zniesieniem się z c. k. nadworną Radą woienną z powodu zaszłego pytania w tym przedmiocie wydana, ninieyszém udziela się;

1) Obcy wszelkich kategoryy, zagraniczni poddani i niekonskrybowanych prowincyi dziedzicznych kraiów, zupełnie tak iak przed wstąpieniem do straży graniczney przy rewizyi konskrypcyyney uważani być, a zatém do tabelli obcych zapisanymi być maią.

Służba przy straży graniczney za umieszczenie na właściwym urzędzie Stanu uważaną być nie może.

Ludzie ze straży graniczney w tym względzie są w równym stosunku z woyskowością, atoli przez służbę woyskową cudzoziemiec nie zyskuie obywatelstwa austryiackiego, a osoba z kraiu dziedzicznego niekonskrybowanego przez wstąpienie do woyska, uzupełnionego z prowincyy niemieckich nie staie się poddanym tychże prowincyy.

2) Służba przy straży graniczney nie uwalnia od przepisanego udowodnienia szlachectwa przy rewizyi konskrypcyyney.

Gdy szlachectwo od woyska całkiem uwalnia, równie iak każdy inny tytuł uwalniaiący należycie i dostatecznie wykazany być powinien.

O tém postanowieniu przez wysoki dekret Kancelaryi nadworney z dnia 13. z. m. do liczby 722|59 udzielonêm,

Einem die k. k. vereinte Kameral-Gefällen-Verwaltung als die vorgesetzte Behörde der Gränzwache in die Kenntniß setzt, wird das k. Kreisamt zur eigenen Darnachachtung mit dem Auftrage, verständigt, selbe auch sämmtlichen Konskripzions-obrigkeiten zur genauen Befolgung bekannt zu geben.

Gubernial-Kundmachung vom 21. Hornung 1831. Gub. Zahl 10320.

32.

Bestimmung des Gültigkeit-Termins der besonderen Prüfungen aus dem Kassa- und Rechnungsfache für erste Anstellungen bei landesfürstlichen Kassen.

Mit hohem Hofkammerpräsidialdekret vom 15ten v. M. Zahl 312 ist über eine Anfrage in Ansehung des Termins der Gültigkeit der besondern Prüfungen aus dem Kassa- und Rechnungsfache für erste Anstellungen bei landesfürstlichen Kassen entschieden worden, daß es zwar bei dem festgesetzten Termine eines Jahres wie bisher zu verbleiben habe, dieser Zwischenraum jedoch ohne Rücksicht auf die früher oder später erfolgende Dienstbesetzung jedesmal von der abgelegten Prüfung bis zur eintretenden Erledigung eines Kassadienstplatzes zu rechnen sey.

Dieses wird im Nachhange zu der unterm 11ten Jäner 1820 Zahl 66185 erlassenen Vorschrift bekannt gemacht.

Gubernial-Verordnung vom 25. Februar 1831. Gub. Zahl 4785.

33.

Vorschrift, wie bei Erhebung des Nothstandes der Unterthanen fürzugehen sey.

Obschon vielfältige Vorschriften hinsichtlich der Erhebung des Nothstandes der Unterthanen bestehen; so kommen doch noch solche Erhebungen vor, die zu dem beabsichtigten Gebrauche nicht dienen können.

Man sieht sich daher veranlaßt, die Vorschriften in der Zusammenstellung neuerdings in Erinnerung zu bringen.

Vor allem muß sich das Kreisamt gegenwärtig halten, daß nach der a. h. Entschliessung Sr. Majestät nur für den gehörig zu erweisenden Fall, daß in einzelnen Gemeinden Galiziens in Folge von Elementarereignissen die Unterthanen in einen solchen Nothstand verfielen, welcher sie in die Unmöglichkeit der Saatbestellung ihrer Felder, oder sich ihren eigenen Lebensunter-

o którém wraz c. k. połączoną Administracyią dochodów skarbowych iako przełożoną władzę straży graniczney zawiadamia się, k. Urzędy cyrkułowe za stosowania odbieraią wiadomość z zaleceniem ogłoszenia go wszystkim Zwierzchnościom konskrypcyynym dla ścisłego zachowania.

Rozporządzenie gub. z dnia 21. Lutego 1831 do l. gub. 10320.

32.

Przepis ważności terminu do szczególnego egzaminu z postępowania kassowego i rachunkowości na piérwsze umieszczenia przy kassach monarchicznych.

Dekretem prezydyialnym wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 15. z. m. do liczby 312, na zapytanie, względem ważności terminu do szczególnych egzaminów z postępowania kassowego i rachunkowości, na piérwsze umieszczenia przy kassach monarchicznych, zawyrokowano zostało: iż wprawdzie przy oznaczonym terminie roku iednego, iak dotąd pozostać ma, ten atoli przeciąg czasu bez względu na wcześnieysze lub poźnieysze obsadzenie mieysca, zawsze od złożonego egzaminu, aż do wydarzonego opróżnienia mieysca przy kassie, liczony być ma.

Co w dodatku do przepisu pod dniem 11. Stycznia 1820 do liczby 65185 wydanego, ogłasza się.

Rozporządzenie gub. z dnia 25. Lutego 1831 pod l. gub. 4785.

33.

Przepis postępowania w śledzeniu stanu niedostatku poddanych.

Aczkolwiek wielorakie mamy przepisy względem dochodzenia stanu niedostatku poddanych, wszakże wydarzaią się wywody do zamierzonego użytku nie służące.

Powód zatém iest ponowić te przepisy w sposobie porównawczym:

Przedewszystkiém Urząd cyrkułowy pamiętać ma na to: iż wedle naywyższéy uchwały Nayiaśnieyszego Pana, tylko na przypadek należycie udowodniony, że w poiedyńczych gminach Galicyi przez przygody elementarne poddani do takiego stanu potrzeby przyszli, w którym nie są w możności obsiania pól swoich, lub samych siebie wyżywienia i że

halt zu verschaffen, versetzte, und ihnen auch von ihren Obrigkeiten die gesetzliche Hilfe nicht geleistet werden könnte, gestattet wird, daß ihnen jedoch nur in soweit, als es zur Bestellung ihrer, Felder, oderzu ihrem Lebensunterhalte nothwendig ist, Vorschüsse im Wege der Obrigkeiten erfolgt werden dürfen. Hieraus ergiebt sich von selbst die Weisung, daß

1) die Getreid- und sonstigen Lebensmittel-Vorräthe von allen Gattungen eines jeden einzelnen Unterthans, von welchem eine Unterstützung angesprochen wird, und

2) der Körnerbedarf zur Saatbestellung genau erhoben;

3) die einer Gemeinde gehörigen Obligazionen, die sie wirklich besitzt, mit ihren Kapitals- und Interessenbeträgen, dann der Verfallszeit der letzteren ersichtlich gemacht, und zugleich die Erklärung der Gemeinde abgefordert werden müßte, ob selbe nicht geneigt sey, ihre Obligazionen entweder alle oder nur einzeln zu verkaufen, und das gelöste Geld zum Ankauf von Lebensbedürfnissen für die einzelnen Unterthanen zu verwenden.

4) Auf gleiche Art jede Aktiv-Forderung einer Gemeinde z. B. an den Strassenfond für geleistete Arbeit, und die Schritte, die zu deren Realisirung gethan wurden, auszuweisen.

5) Eben so den Verdienst, den eine Gemeinde und die einzelnen Unterthanen bis zur nächsten Sammlung der Erderzeugnisse, durch ihre Arbeit auf der gebauten Strasse bei den eigenen oder bei fremden Obrigkeiten und Privaten in der Umgegend sich selbst verschaffen können, beiläufig zu berechnen, und

6) den wirklichen Bedarf an Körnen zur Verbrodung oder zur Beischaffung anderer nach den verschiedenen Lokalverhältnissen erforderlichen Lebensmitteln erst nach Abschlag der eigenen Mitteln und des Lebensunterhaltes, den sich die Unterthanen durch Verdienst selbst verschaffen können, auszumitteln, und eben so, jedoch abgesondert, den Körnerbedarf zur Saatbestellung eines jeden einzelnen Unterthans mit Rücksichtnehmung auf den Umfang seiner Gründe und die Gattung des anzubauenden Getreides auszuweisen.

Nachdem das Erforderniß der Körner zur Verbrodung und zur Aussaat, womit die einzelnen Unterthanen unumgänglich gegen künftige Ersatzleistung unterstützt werden müssen, erhoben worden, muß

7) zur Erhebung der herrschaftlichen Getreidevorräthe sowohl in Körnern als im Geströh geschritten werden, weil vor Allem aus diesen, das Gut mag verpachtet seyn oder nicht, die Unterstützung zu leisten ist. Sollten diese nicht zureichen, so muß getrachtet werden, den Abgang durch Anwendung des Kredits des Grundherrn oder Pächters zu verschaffen. Auch darf nicht

ich także Zwierzchności onym prawem ustanowioney pomocy dać nie mogą, pozwolono iest: aby im przez pośrednictwo ich Zwierzchności zapomogi dawane były, wszakże tylko tak dalece, ile do uprawy gruntów swoich i do wyżywienia siebie potrzebuią.

Z tąd wypływa samo z siebie, iż

1) zapasy zbożne i innych artykułów żywności wszelkiego gatunku, każdego poddanego w szczególności, który wsparcia żąda,

2) i potrzebna ilość ziarna do siewu ściśle dochodzone,

3) obligacyie, do którey z gmin należące i przez nią istotnie posiadane, tak co do ilości kapitału i prowizyi iako i co do zapadlego terminu tych drugich wykazane, oraz oświadczenie od gminy odebrane być ma, czyliby obligacyy swoich razem lub tylko poiedyńczo sprzedać, i odebranych za to pieniędzy na zakupienie żywności dla poiedyńczych poddanych obrócić nie chciała,

4) każdą pretensyią iako aktywum gromady n. p. do funduszu drogowego za dostarczane roboty, i kroki do zrealizowania takowych poczynione wykazać,

5) podobnież zarobek, którą gmina lub poiedyńczy poddani do naybliższego zbioru z pola, robotą około drogi publiczney u własney lub obcey Zwierzchności i prywatnych w okolicy sobie zyskać mogli, ile się da, wyrachować, i

6) rzeczywistą potrzebę zboża na chléb lub przysposobienia innych, w miarę rozmaitych stosunków mieyscowych, potrzebnych żywności, dopiéro po odtrąceniu własnych środków i utrzymania życia, co sobie poddani sami zarobić mogą, wymierzyć, równie, osobliwie zaś, ilość ziarna do obsiewu każdego poddanego w szczególności, ze względem na obiętość iego gruntów i gatunek maiącego siać się zboża, wykazać należy.

Po wybadaniu potrzeby zboża na chléb i obsiéw, którym poddani poszczególni niezbędnie, wszakże za zwróceniem na przyszłość, zapomnożeni być muszą; przystąpić należy

7) do wybadania zapasów w zbożu pańskim, tak co do ziarna, iak i słomy, ponieważ z tych naypierwey, czyli maiętność w dzierzawie zostawała lub nie, zapomoga dana być ma. Gdyby te nie wystarczały, starać się potrzeba o ilość brakuiącą użyciem kredytu właściciela maiętności lub iey dzierzawcy. Nie należy także i tego z uwagi spuszczać,

übersehen werden, ob ein Grundherr nicht mehrere Güter entweder in dem eigenen oder in fremden Kreisen des Landes besitzt, aus deren Vorräthen selber die Unterstützung leisten kann, und nur dann, wenn es vollkommen erwiesen ist, daß die Grundobrigkeit die gesetzliche Hilfe zu leisten durchaus nicht im Stande ist, solche bei dieser Landesstelle anzusuchen, solche darf aber

8) nie in Getreid, sondern stets im Gelde für die Grundobrigkeit zum Ankauf der Körner für die Unterthanen angesprochen werden, und daher muß immer der erhobene Bedarf zur Verbrodung und zur Aussaat nach den Marktpreisen in der nächsten Stadt in Geld berechnet werden.

9) Die Grundherrn haben über die erhaltenen Geldbeträge ordentliche Schuldscheine auszufertigen, und es sind die Obrigkeiten darauf aufmerksam zu machen, daß derlei Vorschüße nach dem Kreisschreiben vom 10ten April 1795 allen übrigen, wenn gleich intabulirten Gutslasten vorzugehen haben, und im Nichtzuhaltungsfalle des Rückzahlungstermins durch politische Exekuzionen und Sequestrazionen beigetrieben werden würden. Endlich

10) muß von dem Kreisamte darüber gewacht werden, daß die Vorschüsse nur zum Ankauf der erforderlichen Körner verwendet, und diese unter die hilfsbedürftigen Unterthanen wirklich nach dem erhobenen Bedarfe eines jeden vertheilt werden, zu welchem Ende jedesmal eine verläßliche Kontrolle, wo sich ein Pfarrer befindet, mit Zuziehung desselben zu bestellen ist.

Da übrigens für das laufende Jahr die Dominien bald nach der vorjährigen Aernte auf die Nothwendigkeit der einzutretenden Unterstützung ihrer Unterthanen aufmerksam gemacht, und zur Aufbewahrung angemessener Getreidevorräthe zu dieser Hilfleistung aufgefordert worden sind, so ist bei jeder Erhebung des Nothstandes, da wo keine, oder nicht zureichende herrschaftliche Vorräthe vorgefunden werden, auch zugleich in die Erhebung der Frage einzugehen, ob nicht einige und wie viele Vorräthe mit Hintansetzung der gesetzlichen Pflicht der Unterstützung veräußert worden, und über die erwiesene Uebertretung das Amt zu handeln, das Resultat aber jedesmal zur hierortigen Kenntniß zu bringen.

Gubernial-Verordnung vom 25. Februar 1831. Gub. Zahl 11859.

34.

Von der Gränzwache ergriffene Militär-Ausreißer seyen der nächsten politischen Obrigkeit zu überliefern. Bestimmung der Taglia.

In Folge h. Hofkammerdekrets vom 5ten d. M. Zahl 3419

czyli pan włości nie ma więcéy dóbr bądź w tym samym, bądź w innych cyrkułach kraiu, z którychby zapasów mógł tę zapomogę uiścić, i tylko gdy zupełnie udowodniono iest, iż Zwierzchność gruntowa zapomogi prawem przepisanéy żadnym sposobem dać nie iest w stanie, o takową u Rządu kraiowego dopraszać się należy, takowa zaś

8) nigdy w zbożu, ale zawsze tylko w pieniądzach dla Zwierzchności gruntowéy, celem zakupienia dla poddanych potrzebnego zboża, żądana być może, dla tego też zawsze wybadana ilość potrzeby na chléb i do siewu podług cen targowych nayblizszego miasteczka, w pieniądzach wyrachowana być powinna.

9) Panowie włości, wydać maią na otrzymane pieniądze formalne obligi czyli zapisy i zwrócić należy uwagę tych Zwierzchności na to: iż podobne zaliczenia podług okolnika z dnia 10. Kwietnia 1795, wszystkie inne aczkolwiek intabulowane ciężary gruntowe, poprzedzać maią, i że w razie niedotrzymania terminu opłaty, przez exekucyią polityczną i sekwestracyą odebrane zostaną. Nakoniec

10) Urząd cyrkułowy nad tém czuwać ma, by te zaliczenia tylko na zakupno potrzebnego zboża obrócone, i to tylko między potrzebnych poddanych, podług istotnie wyśledzonéy potrzeby każdego, rozdane zostały; ku czemu, zawsze kontrola wiary godna, z przyzwaniem parocha, ieżeli się tam znayduie, zrobiona być ma.

Gdy wreście Dominia na rok biegący zaraz po przeszłorocznych żniwach na potrzebę zapomagania podddanych swoich uważnemi uczynione zostały i wezwane, aby stosowne zapasy zboża ku téy zapomodze zatrzymały; przeto, przy każdém dochodzeniu stanu potrzeby, tam, gdzieby żadne lub nie w dostateczéy ilości zapasy pańskie znalezione były, wybadać należy, czyli i iakie zapasy z nadwerężeniem włożonéy prawem powinności zapomagania poddanych sprzedane zostały, a w razie dowiedzionego przestępstwa, swóy urząd pełnić, oraz zawsze o rezultacie tu donieść.

Rozporządzenie gub. z dnia 25. Lutego 1831 pod l. gub. 11859.

34.

Zbiegi woyskowe przez straż graniczną schwytani, naybliższéy Zwierzchności politycznéy oddani być maią. Oznaczenie nagrody Taglia.

Stosownie do dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia

wurde im Einverständnisse mit dem k. k. Hofkriegsrathe und der k. k. vereinigten Hofkanzlei mit Bezug auf den 41ten §. der allgemeinen Dienstvorschrift der Gränzwache bestimmt, daß die Militär-Ausreißer, welche von der Gränzwache ergriffen werden, wenn sich auch ein Militär-Kommando in der Nähe befindet, stets der nächsten politischen Obrigkeit zu überliefern sind, welche mit denselben nach dem Inhalte des mittelst Kreisschreibens vom 23ten Mai 1822 Zahl 23194 bekannt gegebenen hohen Hofkanzleidekrets vom 15ten April 1822 Zahl 10012 zu verfahren haben wird.

Die der Gränzwache für die Einbringung der Militär-Deserteure zugesicherte Taglia haben Seine Majestät mit a. h. Entschliessung vom 16ten Dezember v. J. mit acht Gulden festzusetzen geruhet.

Wovon die k. Kreisämter mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt werden, den ersten Absatz des Hofdekrets sämmtlichen Magisträten und Ortsobrigkeiten zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt zu geben.

Gubernial-Verordnung vom 26. Februar 1831. Gub. Zahl 9612.

35.

Bestimmungen in Betreff des Uebertritts der landwehrpflichtigen Individuen in die Gränzwache.

Seine Majestät haben unterm 20. v. M. allerhöchst zu beschliessen geruhet, daß bei der Errichtung der Gränzwache der in der Landwehr befindlichen, oder zur Landwehr verpflichteten gemeinen Mannschaft der Uebertritt in diese Wache, wenn sie die Eigenschaften vollkommen besitzt, unbedingt zu gestatten sey, daß aber die Landwehr-Unteroffiziers nur nach gepflogenem Einvernehmen zwischen der betreffenden Kameral-Gefällen-Verwaltung und der Militär-Oberbehörde zur Dienstleistung in die Gränzwache übersetzt, und respektive entlassen werden können.

Welche a. h. Entschliessung in Folge hohen Hofkammer-Dekrets vom 25ten v. M. Zahl 3561|360 hiermit allgemein bekannt gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 27. Februar 1831. Gub. Zahl 7202.

5. b. m. do liczby 3419 w porozumieniu się z c. k. nadworną Radą woienną i c. k. połączoną Kancelaryią nadworną, a z odwołaniem się na §. 41 powszechnego regulaminu służbowego straży granicznéy postanowiono zostało: iż zbiegi woyskowi, chociażby się w pobliskości która Komenda woyskowa znaydowała, zawsze naybliższéy Zwierzchności polityczné oddawani być maią, która z takowymi podług osnowy dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 15. Kwietnia 1822 liczba 10012 okólnikiem z dnia 23. Maia 1822 do liczby 23194 ogłoszonego postępować będzie.

Nagrodę zwaną Taglia, za dostawienie zbiega woyskowego zapewnioną, raczył Nayiaśnieyszy Pan dla straży granicznéy naywyższém postanowieniem z dnia 16. Grudnia r. z. na ośm ZłR. postanowić.

O czém c. k. Urzędy z tym nakazem zawiadamia się, by piérwszą część pomienionego dekretu nadwornego wszystkim Magistratom i Zwierzchnościom mieyscowym dla wiadomości i zachowania ogłosiły.

Rozporządzenie gub. z dnia 26. Lutego 1831 pod l. gub. 9612.

35.

O przechodzeniu osób do landwery obowiązanych, do straży granicznéy.

Nayiaśnieyszy Pan raczył pod dniem dwudziestym z. m. postanowić: iż przy tworzeniu straży granicznéy prostym żołniérzóm w milicyi kraiowéy (Landwehr) zostaiącym, lub do milicyi takowéy obowiązanym, przeyście do straży granicznéy, ieżeli do tego zupełne posiadaią zdolności, bezwarunkowo dozwoloném być ma, że atoli podoficerowie milicyi kraiowéy, tylko za uprzedniém porozumieniem się Zarządu dochodów skarbowych z zwierzchniczą władzą woyskową, do służby straży granicznéy przeniesionymi, a właściwie w tym celu uwolnionymi być mogą.

Którato naywyższa uchwała, w skutek dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 25. z. m. do liczby 3561|360 niniéyszém powszechnie ogłoszoną zostaie.

Uwiadomienie gub. z d. 27. Lutego 1831 pod l. gub. 7202.

36.

Behandlung der im Königreiche Polen sich befindenden oder dahin entweichenden k. k. österr. Unterthanen unter 20 Jahren.

In Folge allerhöchsten Befehls Sr. k. k. apostolischen Majestät vom 23ten d. M. wird zur genauen Nachachtung allgemein bekannt gemacht:

1) Daß die Bestimmungen des früheren, in Folge der allerhöchsten Entschliessung vom 30ten Dezember v. J. erlassenen Kreisschreibens vom 4ten Jäner 1831 Zahl 73 auch auf jene k. k. Unterthanen unter 20 Jahren, die sich dermalen im Königreiche Polen befinden, in Anwendung zu kommen haben, und ihnen die im §. 28 des allerhöchsten Patents vom 10ten August 1784 für den Fall der freiwilligen Rückkehr zugestandene Nachsicht der Auswanderungsstrafe nur dann zu Theil werden soll, wenn sie binnen vier Wochen von dem Tage, an welchem das gegenwärtige Kreisschreiben das erstemal in der Lemberger Zeitung erscheint, das ist, vom 2ten März 1831 in die k. k. Staaten zurückkehren.

2) Daß jedoch jene k. k. Unterthanen unter 20 Jahren, welche es wagen würden, nach der Kundmachung dieses Cirkulars sich in das Königreich Polen zu begeben, sich dieser Nachsicht nicht zu erfreuen haben, sondern ohne Rücksicht auf den §. 28 des allerhöchsten Patents vom 10ten August 1784 gleich anderen, die das zwanzigste Jahr schon überschritten haben, zur gesetzlichen Strafe gezogen werden würden.

Gubernial=Kundmachung vom 28. Februar 1831. Präsidial Zahl 1957.

37.

Ausfuhrs=Verboth der Pferde in das Ausland.

Seine Majestät haben auf unbestimmte Zeit die Ausfuhr der Pferde in das Ausland im Allgemeinen zu verbiethen geruhet.

Diese allerhöchste Verfügung wird hiemit in Folge h. Hofkammerdekrets vom 22ten d. M. Zahl 7543 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial=Kundmachung vom 28. Februar 1831 Gub. Zahl 12688.

36.

Postępowanie ze znayduiącymi się w królewstwie Polskiém lub tamże uchodzącymi c. k. austryiackimi poddanymi mniéy lat 20 maiącymi.

W skutek naywyższego rozkazu iego c. k. apostolskiéy Mości z dnia 23. b. m. dla ścisłego zachowania ogłasza się:

1) iż przepisy okolnika wcześnieyszego z dnia 4. Stycznia 1831 do liczby 73 w skutek naywyższéy uchwały z dnia 30. Grudnia r. z. wydanego, także i do owych c. k. poddanych dwadzieścia lat nie maiących, którzy się teraz w królewstwie Polskiém znayduią, zastosowane być maią, i że darowanie kary za wychodztwo w §. 28. naywyższego patentu z dnia 10. Sierpnia 1784 w razie dobrowolnego powrotu przyznane, tylko wtenczas dla nich nastąpić powinno, ieżeli we cztéry tygodnie, od dnia, w którym okolnik ninieyszy piérwszy raz w gazecie Lwowskiéy umieszczonym będzie, to iest: od 2. Marca 1831 do Państw c. k. powrócą.

2) Że wszelako owi c. k. poddani dwudziestu lat nie maiący, którzyby odważyli się po ogłoszeniu tego okólnika, do królewstwa Polskiego udać się, do tego dobrodzieystwa udziału mieć nie będą, ale bez względu na §. 28. naywyższego patentu z dnia 10. Sierpnia 1784, równie tym, co iuż rok dwudziesty przeżyli, prawem ustanowionéy karze ulegną.

Uwiadomienie gub. z dnia 28. Lutego 1831 pod liczbą gub. 1957.

37.

Zakaz wyprowadzania koni za granicę.

Nayiaśnieyszy Pan raczył na czas nieokreślony wyprowadzanie koni za granicę w ogólności zakazać.

To naywyższe postanowienie podaie się w skutku dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 22. b. m. do l. 7543 do powszechnéy wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 28. Lutego 1831 pod l. gub. 12688.

38.

Zur Waffenübung einberufene Urlauber seyen von Dominien und Ortsobrigkeiten gehörig bekleidet, und mit nöthigen Nahrungsmitteln versehen abgehend zu machen.

Laut Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando hat dasselbe aus den eingelangten Musterungs-Relazionen der Regimenter für das verflossene Jahr ersehen, daß die zu den Waffenübungen einberufenen Urlauber zum größten Nachtheile für die Gesundheit, meistens ohne Nahrung, beinahe ganz entblößt, in dem elendesten Zustande eingerückt sind.

Man sieht sich daher veranlaßt, den k. k. Kreisämtern mit Beziehung auf die Gubernial-Verordnung vom 9ten September v. J. Zahl 55399 aufzutragen, die unterstehenden Dominien und Ortsobrigkeiten wiederholt strengstens anzuweisen, bei Verantwortung darauf zu sehen, daß die Urlauber stets gehörig bekleidet und versehen mit den nöthigen Nahrungsmitteln bei Einberufung zu den jährlichen Waffenübungen oder zur Erhöhung des Lokalstandes vom Hause abgehen.

Gubernial-Dekret vom 1. März 1831. Gub. Zahl 7506.

39.

Privat-Bergwerks-Inhabern wird das Sprengpulver um den herabgesetzten Preis von Neun und Zwanzig Gulden für den Zentner überlassen.

Seine Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 28ten November 1830 allergnädigst zu gestatten geruhet, daß künftig das Sprengpulver den Privat-Bergwerks-Inhabern aller deutsch-erbländischen Provinzen ohne Unterschied, wie dieses bereits für jene in Ungarn und Siebenbürgen besteht, um den herabgesetzten Preis von Neun und Zwanzig Gulden für den Zentner, gleich den ärarischen Bergwerken, aus den k. k. Magazinen abgelassen werden dürfe.

Von dieser mit h. Hofkammerdekrete vom 26ten Jäner d. J. Zahl 1030|166 herabgelangten a. h. Entschliessung wird das k. Kreisamt zur Wissenschaft und rücksichtlich weiteren Kundmachung mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt, daß

38.

Powołani do ćwiczenia w broni urlopnicy, przez Dominia i Zwierzchności mieyscowe, należycie ubrani i w potrebną żywność opatrzeni, wyprawiani być maią.

Podług oznaymienia c. k. naczelnéy Komendy woyskowéy, prekonała się ona z raportów pułkowych z roku npłynionego, iż urlopnicy do ćwiczenia się w broni powołani, z naywiększym uszczerbkiem dla zdrowia, po naywiększéy części bez żywności i prawie całkiem obnażeni w stanie naynędznieyszym, przybywali.

Co daie powód c. k. Urzędóm cyrkułowym odwołuiąc się do rozporządzenia gubernialnego z dnia 9. Września r. z. do liczby 55899 nakazać; aby podległym sobie Dominiom i Zwierzchnościom mieyscowym powtórnie iak naysurowiéy zaleciły pod własną odpowiedzialnością, na to uważać, by urlopnicy zawsze należycie ubrani i w potrzebną żywność opatrzeni, gdy do ćwiczenia się w broni lub powiększenia liczby mieyscowéy powołani będą, z domu wyprawiani byli.

Dekret gub. z dnia 1. Marca 1831 do liczby gub. 7506.

39.

Właścicielom kopalni prywatnych spuszcza się proch do rozsadzania kamieni po znižonéy cenie dwudziestu dziewięciu ZłR. za cetnar.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższym postanowieniem z dnia 28. Listopada 1830 nayłaskawiéy pozwolić raczył; aby na przyszłość proch do rozsadzania kamieni właścicielom kopalni prywatnych we wszystkich niemieckich dziedzicznych prowincyiach bez różnicy, iak to iuż dla węgierskich i siedmiogrodzkich ustanowiono iest; po znižonéy cenie dwudziestu dziewięciu ZłR. za cetnar, zarówno, iak dla kopalni skarbowych, z c. k. składów, przedawany był.

O téy naywyższéy uchwale dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 26. Stycznia r. b. do liczby 1030|166 udzielonéy, zawiadamia się c. k. Urzędy cyrkułowe dla wiadomości a właściwie dalszego ogłoszenia z tym dokładem, że

der k. k. Hofkriegsrath bereits das k. k. Artillerie-Hauptzeugamt beauftragt habe, hierwegen an die Unterbehörden die es betrifft, die entsprechende Weisung zu erlassen.

Gubernial-Verordnung vom 2. März 1831. Gub. Zahl 7858.

40.

Die Aus- und Durchfuhr aller Waffengattungen nach Modena, Parma und die Legazionen des Kirchenstaates wird verbothen.

Mit Bezug auf die Kreisschreiben vom 31ten Dezember v. J. und 6. Jäner d. J. Zahl 9934 und 154 wird hiemit in Folge hohen Hofkammerdekrets vom 22ten v. M. Z. 2033 allgemein kund gemacht, daß alle jene Anordnungen, welche wegen des Verbothes der Aus- und Durchfuhr der Waffen, Picken, Sensen und Munizion, unter welcher auch der Salpeter begriffen ist, aus den k. k. österreichischen Staaten nach Polen und dem Freistaate Krakau erlassen worden sind, auch auf die Aus- und Durchfuhr der erwähnten Gegenstände in die im Aufstande befindlichen Herzogthümer Modena und Parma, dann die Legazionen des Kirchenstaates auszudehnen sind.

Gubernial-Kundmachung vom 4. März 1831. Präsidial Zahl 1941.

41.

Nachricht über die Entstehung, Einrichtung und den Vermögensstand des galizischen Privat-Taubstummen-Instituts zur allerheiligsten Dreieinigkeit.

Einleitung.

Schon seit längerer Zeit erfreuen sich fast alle Hauptstädte der österreichischen Monarchie menschenfreundlicher Anstalten, in welchen unglückliche Taubstumme zu möglichst nützlichen Staatsbürgern gebildet werden. Hunderte dieser Unglücklichen, welche sonst nie einen Blick in ihr Inneres gethan hätten, welchen die Pforten des Wissens ewig verschlossen geblieben, welchen eine deutliche Ansicht des höchsten Wesens niemals geworden wäre, erhielten dort deutliche Begriffe ihrer höheren Bestimmung, Begriffe von Religion, Tugend und Recht, von Handhabung ihrer Pflichten, und wurden sich und der menschlichen Gesell-

c. k. nadworna Rada woienna głównemu Urzędowi zbroiowni artyleryyney iuż zaleciła, Urzędóm podwładnym, do których to należy, wydać stosowne rozporządzenie.

Rozporządzenie gub. z dnia 2. Marca 1831 pod l. gub. 7858.

40.

Zakazuie się wywóz i przewóz wszelkiey broni do Modeny, Parmy i Legacyy Państwa Papieskiego.

Odwołuiąc się do okólnika z dnia 31. Grudnia r. z. i 6. Stycznia t. r. do liczby 9934 i 154, ninieyszém w skutek dekretu wysokiey Kamery nadworney z dnia 22. z. m. do liczby 2033, powszechnie ogłasza się: iż te wszystkie rozporządzenia, które co do zakazu wywożenia i przewożenia broni, pik, kos i amunicyi, do którey także salitra liczy się, z c. k. Państw Austryiackich do Polski i wolnego miasta Krakowa, wydane zostały, także na wywóz i przewóz pomienionych przedmiotów do będących w powstaniu Xięstw Modeny i Parmy, równie iak i Legacyy Państwa Papiezkiego, rozciągać się maią.

Uwiadomienie gub. z d. 4. Marca 1831 pod liczbą prez. 1941.

41.

Wiadomość o powstaniu, ustanowieniu i funduszu galicyyskiego prywatnego Instytutu głuchoniemych pod imieniem Swiętey Trócy.

W s t ę p.

Prawie wszystkie stolice monarchii austryiackiey maią iuż dawno dobroczynne urządzenia, w których nieszczęśliwi głuchoniemi, o ile to być może, na użytecznych obywateli kraiu kształconymi zostaią; krocie takowych nieszczęśliwych, którzyby żadnym innym sposobem nie byli mogli poznać wewnętrzney godności swoiey, którzyby wszelkich wiadomości pozbawionymi byli pozostali, którymby wyraziste poznanie swey naywyższey istności na zawsze było niemożném; otrzymali w takowychto urządzonych zakładach dokładnieysze poięcie wyższego swego przeznaczenia, nabyli

schaft wieder gegeben. Nur in Galizien mangelte es bis jetzt, an dieser so nützlichen als wohlthätigen Anstalt. — Eine bedeutende Anzahl solcher Unglücklichen, verlebte in dieser Provinz ihr Dasein in düsterer Unwissenheit, entblößt von allen Mitteln, sich den nöthigen Lebensunterhalt zu erwerben, entfremdet seinen Brüdern, hinausgestossen aus dem Kreise der menschlichen Gesellschaft, ein Mittelding zwischen Thier und Mensch.

Doch auch hier fand sich endlich ein Wohlthäter, durch dessen ausgezeichnete Großmuth der erste Schritt zur Gründung eines Taubstummen-Privat-Instituts »zur allerheiligsten Dreieinigkeit« genannt für Galizien gelegt wurde — ein Wohlthäter, der nur den hohen Zweck vor Augen habend, selbst seinen Namen verschwieg, blos jenen »Franz Holdheim« annahm.

Lange wird die Nachwelt noch den edlen Mann segnen, auf dessen Veranlassung ein so schönes Werk gegründet wurde.

I. Fond.

Schon im Jahre 1828 wurden dem k. k. galizischen Landes-Präsidium 15 Stück Bankakzien zur Gründung eines Taubstummen-Instituts in Galizien übergeben. Durch die gnädigen und huldvollen Bemühungen unsers hochverehrten Herrn Landes-Gouverneurs, Sr. Durchlaucht Fürsten von Lobkowicz, der gewohnt ist, alles Gute zu unterstützen, wurde eine Sammlung in allen Kreisen Galiziens, und der Hauptstadt Lemberg veranstaltet.

Ueberall zeigte sich die größte Bereitwilligkeit, der lebhafteste Eifer zur Unterstützung dieses schönen Zweckes.

Viele Dominien, Grundherren und Städte brachten freudig ihre Gaben, so zwar, daß im Kurzen, ein bedutender Geldbetrag eingenommen wurde, der mit obigen Stammkapital, allen bis jetzt eingeflossenen Interessen und nachträglichen Beiträgen 41861 fl. 26 kr. in Conv. Münze ausmacht, welche Summen dem Institute bereits dermal, einen jährlichen Zinsen-Ertrag von 1800 fl. Conv. Mnze erwarten lassen.

II. Errichtung der Anstalt.

So bedeutend auch dieses Einkommen erscheint, so ist selbes doch nicht hinreichend, jetzt schon ein gehörig organisirtes Taubstummen-Institut nach dem Muster anderer österreichischen

poięcia o religii, cnocie i prawach, o pełnieniu swoich powinności, i stali się dla siebie samych i towarzystwa ludzkiego pożytecznymi członkami. Galicyi tylko iedynie, nie dostawało dotąd tak pożytecznego i dobroczynnego Instytutu. Znaczna liczba takich nieszczęśliwych téy prowincyi żyiąc w grubéy niewiadomości, ogołocona była z wszelkich środków zarobkowości dla utrzymania siebie, obca swoim braciom, wytrącona z koła towarzystwa ludzkiego, była nieiako chwieiącém się, oboiętném ogniwem między źwiérzęciem a człowiekiem.

Ale i w téy mierze znalazł się nakoniec dobroczyńca, który przez swoią znamienitną spaniałomyślność, uczynił piérwszy krok do założenia prywatnego Instytutu głuchoniemych w Galicyi pod imieniem ś. Tróycy; dobroczyńca ten, maiąc iedynie wysoki cel na względzie, zataił właściwie swoie imie, i dał się nam tylko poznać pod nazwiskiem Franciszka Holdheim. Potomność długo błogosławić będzie szlachetnego męża, który dał pochop do tak pięknego dzieła.

I. Fundusz.

W roku 1828 przesłano c. k. galicyyskiemu Prezydyium kraiowemu piętnaście sztuk akcyy bankowych na założenie Instytutu głuchoniemych w Galicyi. Za łaskawém i gorliwém staraniem naszego powszechnie szacowanego Gubernatora kraiu JO. Xięcia Lobkowicza, nawykłego wspiérać wszystko, co iest dobrém, otworzoną została składka we wszystkich obwodach Galicyi, iak i w stołecznem mieście Lwowie.

Wszędzie okazano naywiększą gorliwość, naywiększą gotowość do wspierania tego pięknego zamiaru.

Wiele Dominiów, właściciele dóbr i miast nieśli chętnie swoie dary tak dalece, iż niebawem weszła znaczna ilość pieniężna; co połączywszy z powyższym zarodnym kapitałem i procentami dotąd pobieranemi, niemniéy późnieyszemi składkami wynosi 41861 ZłR. 26 kr. M. K.; od któréyto summy może iuż Instytut mieć rocznie 1800 Zł. M. K. procentu.

II. Założenie Instytutu.

Jakkolwiek dochód ten znacznym się być zdaie, wszelako nie iest ieszcze dostatecznym, aby iuż na teraz otworzyć można było należycie urządzony Instytut głuchonie-

Hauptstädte zu errichten. Nur die fernere freundliche Mitwirkung der Bewohner Galiziens, und ihre bekannte Mildthätigkeit wird dem galizischen Taubstummen-Institute jene Ausdehnung geben, welche dem schönen Zwecke des edlen Stifters vollkommen entspricht.

Um jedoch schon dermal, nach Möglichkeit zu wirken, hat die hohe Landesstelle ein Direktorat für das galizische Taubstummen-Institut ernannt, und einstweilen die Eröffnung einer Lehranstalt für Taubstumme angeordnet.

Das Wesen dieser Lehranstalt hat darin zu bestehen, daß eine gewählte Zahl in Galizien geborner, hilfsbedürftiger, taubstummer Kinder, in einem auf Kosten des Fonds gemietheten Lokale den erforderlichen, weiter unten näher dargestellten Unterricht erhalte, diese entweder in Kost und Wohnung bei einzelnen hierortigen wohlhabenden Bürgern untergebracht, oder mit den unentbehrlichsten Bedürfnissen an Kost, Wohnung und Kleidung aus dem obigen Einkommen in dem Instituts-Lokale versehen werden.

III. Aufnahme der Zöglinge.

Zur Aufnahme in diese Lehranstalt sind alle jene Taubstummen geeignet, welche in Galizien, oder in der Bukowina geboren, aus einer gesetzlichen Ehe abstammen, die Schutzpocken-Impfungen, oder die natürlichen Blattern überstanden, das Alter von 7 Jahren schon erreicht, das 13te Jahr noch nicht überschritten haben, und außer der Taubheit, mit keinen andern körperlichen Gebrechen, welches der vorhabenden Ausbildung entgegen stehen könnte, behaftet sind. An der ursprünglichen Stiftung können nur Kinder katholischer Aeltern Theil nehmen; dagegen die Beiwohnung an dem bloßen Unterricht Allen gestattet ist.

Nur Kinder unbemittelter Aeltern sind zur unentgeltlichen Aufnahme geeignet; Kinder, denen ihre Angehörige den Unterhalt verschaffen können, werden gegen ein von 6 zu 6 Jahren ausgemitteltes Unterrichtsgeld aufgenommen.

IV. Leitung der Lehranstalt.

Nach der Bestimmung des Stiftbriefes steht diese Lehranstalt, unter dem Schutze des k. k. Landes-Guberniums, und genießt das Glück und die Ehre, den jedesmaligen Herrn Landes-Gouverneur von Galizien, als ihren Protektor verehren zu dürfen. Das Lemberger erzbischöfliche Konsistorium übt die

mych wedle wzoru innych Instytutów w austryiackich miastach stołecznych. Tylko dalsze przyiazne wsparcie obywatelów Galicyi i znana ich dobroczynność, mogą nadać galicyyskiemu Instytutowi ową obszerność, iaką szlachetny założyciel zamierzył.

Wszelako, aby iuż na teraz, o ile to być może, działać skutecznie: wysoki Rząd kraiowy mianował dyrektora dla galicyyskiego Instytutu głuchoniemych, i zalecił w téy mierze tymczasowie otworzyć szkołę.

Celem téy szkoły będzie, aby wybrana liczba w Galicyi urodzonych ubogich dzieci w lokalu z funduszu naiętym, pobierała potrzebne poniżéy tu ściśléy wymienione nauki. Niektóre z tych dzieci maią mieszkanie i stół u tuteyszych maiętnych obywateli, a niektóre opatruie fundusz Instytutu w nieodzowne potrzeby, daiąc onym stół, mieszkanie i odzienie.

III. Pryięcie Wychowańców.

Do tego Instytutu naukowego mogą być przyymowanymi wszyscy głuchoniemi, którzy będąc zrodzeni w Galicyi lub Bukowinie, pochodząc z małżeństw ustawami przepisanych, którzy odbyli szczepioną lub naturalną ospę; maią po lat siedm i nie doszli wieku lat trzynastu, i którzy oprócz głuchoty, nie podlegaią żadnym innym ułomnościom ciała, któreby zamierzonemu wykształceniu przeszkadzać mogły. W tym pierwotnym zakładzie, mogą być tylko dzieci katolickich rodziców umieszczone, wszelako wszystkim innym wolno iest pobierać naukę. Dzieci ubogich rodziców przyymowane będą bezpłatnie; te zaś, którym krewni utrzymanie dać mogą, będą za opłatą od sześciu do sześciu lat wymierzoną, na naukę przyymowanemi.

IV. Zarząd i kierunek szkoły.

Stosownie do zamiaru założyciela, który takowy listem swoim obiawił, szkoła ta zostaie pod opieką c. k. Gubernium kraiowego, a każdy będący Gubernator w Galicyi będzie uczczony słusznym zaszczytem protektora; Konsystorz Lwowski Arcybiskupi wykonywa naywyższy dozór o tyle, o ile wszyst-

Oberaufsicht über diese Anstalt in sofern aus, als Privat-Lehranstalten demselben ohnehin, vorschriftmässig unterstehen.

Zum Direktor derselben wurde der Herr Abt und Domprobst Johann Hofmann erwählt. — Von Seiten der galizischen Landstände wurde der Hochgeborne Herr Graf von Krasicki, des kön. Stanislausordens Ritter, Oberst-Landjägermeister und Ehrenbeisitzer beim Landesausschuße — von Seiten des k. k. Landesguberniums, der Hochwohlgeborne Herr Gubernial-Rath Wilhelm von Reitzenheim; von Seiten des Lemberger Stadtmagistrats, der Herr Magistratsrath Stanislaus Czerwinski — aus dem bürgerlichen Ausschuße Herr Franz Karl Salomon, k. k. Professor und Kreisapotheker, und Herr Joseph Stampfl, Vorsteher des bürgerlichen Handelstandes, zu Beisitzern ernannt.

Dieser Kommission wurde sodann das gesammte Vermögen zur Gebahrung von dem k. k. Landes-Präsidium übergeben die Kasse aber, dem städtischen Steuerkassier Herrn Tampelski, unter der Mitsperre des Beisitzers Herrn Salomon anvertraut.

Der Magistrat der königl. Hauptstadt Lemberg wurde aufgefordert, ansehnliche, von Seite ihres Wohlthätigkeits-Sinnes bekannte bürgl. Gewerbsinhaber zu befragen, ob sie nicht geneigt wären, einstweilen, bis ein förmliches Tbubstummen-Institut gegründet würde, arme taubstumme Knaben in Kost und Wohnung zu übernehmen, sie zu bekleiden, und ihnen dabei den Besuch der Schule zu gestatten, zugleich aber, sie zur Erlernung ihres Gewerbes anzuhalten.

Die Direkzion hält es für Pflicht die hiebei eifrig bewiesene Thätigkeit des Stadtmagistrats dankbar anzurühmen, so auch die Namen derjenigen, die sich zu Pflegevätern angebothen haben, öffentlich bekannt zu machen, und ihnen dadurch den gebührenden Dank ihrer Mildherzigkeit zu zollen. Diese sind:

Herr Bony, bürgl. Handschuhmacher;
— Dembicki, bürgl. Schloßermeister;
— Gaczkiewicz, bürgl. Kammacher;
— Göbel, bürgl. Instrumentenmacher;
— Gröschel, bürgl. Nagelschmied;
— Hennemann, bürgl. Zuckerbäcker;
— Keller, bürgl. Bäckermeister;
— Kurzweil, bürgl. Schuhmachermeister;
— Machniewski, bürgl. Schuhmachermeister;
— Mayer, bürgl. Handschuhmacher;
— Menczek, bürgl. Töpfermeister;
— Pohl, bürgl. Schneidermeister;
— Salzer, bürgl. Messerschmied;
— Schumann, bürgl. Maschinist;

kie prywatne Instytuty stosownie do przepisów dozorowi iego ulegaią. Dyrektorem téy szkoły wybrany iest JX. Hoffmann, Opat i Proboszcz kapituły. Członkami Dyrekcyi są mianowani: Od Stanów Galic. JW. Hr. Ign. Krasicki, Kawaler Orderu ś. Stanisława, W. Łowczy koronny Galic. i honorowy Deputat przy Wydziale Stanowym; od c. k. Gubernium, JW. Radzca Gubernialny Wilhelm Reitzenheim; od Magistratu Lwowskiego, W. Radzca Magistr. Stanisław Czerwiński; od Wyborców mieyskich, JP. Franciszek Karol Salomon, c. k. Professor i Aptékarz, JP. Józef Stampfl, przełożony Stanu kupieckiego.

Téy Komissyi oddało c. k. Gubernium cały fundusz do rozmnożenia go, kassę zaś powierzono kassyierowi mieyskiemu JP. Tampelskiemu, pod wspólnym kluczem członka Komissyi JP. Salomona.

Król. Magistrat stołecznego miasta Lwowa wezwanym został, aby się znamienitych z dobroczynności swoiéy słynnych rzemieślników zapytać raczył, czyliby takowi przez ludzkość nie chcieli tymczasowie, dopóki formalnego Instytutu nie będzie, przyiąć głuchoniemych i dać onym stół, mieszkanie i odzienie, dozwalaiąc im iednakże uczęszczać do szkoły, i uczyć ich rzemiosła, którém się sami trudnią.

Dyrekcyia poczytuie sobie za miły obowiązok oświadczyć król. Magistratowi za okazaną w téy mierze czynność, szczérą podziękę, a wywiązuiąc się za dobroczynność tym ludzkim obywatelóm, którzy pod opiekę swoią wzięli gluchonieme istoty, podaie ich imiona do wiadomości publicznéy, témi są:

JP. Bonny, rękawicznik.
» Dębicki, ślusarz.
» Gaćkiewicz, grzebieniarz.
» Göbel, instrumenciarz.
» Gröschel, gwoździarz.
» Hennemann, cukiernik.
» Keller, piekarz.
» Kurzweil, szewc.
» Machniewski, szewc.
» Mayer, rękawicznik.
» Menczek, garncarz.
» Pohl, krawiec.
» Salzer, nożownik.
» Schumann, mechanik.
» Sidorowicz, mydlarz.

Stadt Lemberg: Samuel Diamant, Moïses Schnek, Oslas Frey, und der unentgeltlich zur Benützung des Unterrichts zugelassene arme Knabe Mathias Urga.

Alle die erstgenannten 10 Zöglinge sind Knaben mittelloser Aeltern, von welchen die meisten von den nothwendigsten Kleidungsstücken entblößt ankamen, und die Direkzion in die Nothwendigkeit versetzten, die nöthigen Kleidungsstücke und Leibeswäsche sogleich anzuschaffen. Sechs dieser Knaben konnten ihrer Schwächlichkeit und Unbehilflichkeit wegen, auf keinen Fall bei den Pflege = Aeltern untergebracht werden, und das Direktorat war daher bemüssiget, selbe in die eigene Verpflegung unter der Aufsicht des Lehrers Wichitil zu nehmen.

So wurde am 4ten Oktober 1830, als am glorreichen Namensfeste des allverehrten Landesvaters, Sr. Majestät unsers allergnädigsten Kaisers Franz des I. die Lehranstalt eröffnet. In der Metropolitan = Kirche wurde an diesem Tage eine stille Messe abgehalten, welcher viele hochansehnliche Gönner, die Direkzions = Mitglieder, und die aufgenommenen Knaben beiwohnten.

Herzerhebend und rührend war es, diese unglücklichen Kleinen, ihre Hände zu dem Schöpfer erheben zu sehen, während alle Anwesenden mit stiller Andacht ihre Blicke gegen Himmel hoben, um von dort aus, den Segen für das beginnende Werk zu erbitten.

Nach geendeter heiligen Messe ging der Zug zur Schule; hier hielt der Herr Abt, Domprobst und Direktor des Instituts, Hofmann, eine kurze gehaltvolle Rede, in welcher er den Zweck der Lehranstalt auseinander setzte, dann die Knaben dem Lehrer übergab, selben zur freundlichen Behandlung und Beharrlichkeit aufforderte, und ihm das Hehre seines Wirkungskreises zu Herzen führte.

Der Lehrer Wichitil machte die Anwesenden mit der Art und Weise bekannt, nach welcher der Unterricht den Taubstummen ertheilt wird, und zeigte die vorkommenden Schwierigkeiten bei demselben.

VI. Plan des Unterrichts.

Den taubstummen Knaben soll in der Lehranstalt nicht nur das Lesen und Schreiben, sondern auch die Tonsprache gelehrt werden. Diese ist ein unerläßliches Mittel, die Kenntnisse der Unglücklichen zu mehren, und die ertheilten Begriffe in ihrem Gedächtniße festzuhalten.

Die ferneren Gegenstände dieses mühevollen Unterrichtes, zu dessen Vollendung ein sechsjähriger Lehrkurs vorgeschrieben ist, sind;

Schnek, Ozyas Frey; iak i Maciey Urga do korzystania z nauki bezpłatnie przypuszczony.

Powyżéy wymienieni 10 nieszczęśliwych, są to dzieci ubogich rodziców, przybyli bez wszelkiéy prawie odzieży, przez co Dyrekcyia zmuszoną została dać im bieliznę i odzienie. Sześciu z tych głuchoniemych przez słabość zdrowia, równie iak i zaniedbanie początkowe, nie mogli być oddanymi obywatelóm mieyscowym, a Dyrekcyia przymuszoną została mieć o nich staranie pod dozorem nauczyciela Wichitil.

W dniu 4. Października 1830, w dzień uroczystości imienin uwielbianego Oyca kraiu, szczęśliwie nam panuiącego Nayiaśnieyszego Cesarza Jmci Franciszka I. otworzony został ten Instytut naukowy.

W kościele metropolitalnym odprawioną była msza ś., na którey znaydowali się znamienici Protektorowie Instytutu, Członkowie Dyrekcyi i młodzież do Instytutu przyięta.

Rozczulaiący był widok patrzyć się na tych nieszczęśliwych, wznoszących ręce swoie do stwórcy, podczas gdy wszyscy obecni zanosili w pokorze swe modły do nieba, aby dziełu temu pobłogosławić raczył.

Po skończonéy mszy ś. udało się całe zgromadzenie wraz z dziećmi do przeznaczonéy szkoły, gdzie Dyrektor Instytutu JX. Hoffman, Opat, przemówiwszy w krótkości do zgromadzenia, wyłożył zamiar téy szkoły, wskazał nauczycielowi wysoki cel iego działania, zachęcił go do wytrwałości i do łagodnego obchodzenia się dziećmi, i odał mu ie w opiekę.

Nauczyciel Wichitil obeznawał przytomnych z sposobem dawania głuchoniemym nauki, i zachodzące w téy mierze trudności wystawił.

VI. Plan nauki.

Głuchoniemi uczyć się maią nie tylko czytać i pisać, ale także ięzyka głosowego, iako nieodzownego środka do powiększenia poznań, iako i możności utwierdzenia w ich pamięci udzielanych im poięć i wyobrażeń.

Dalsze przedmioty téy mozolnéy nauki, rozłożone na lat sześć, są następuiące:

Die Erkenntniß Gottes;
Die Glaubenslehre;
Die christliche Hoffnung;
Die heiligen Sakramente, nebst den vorzüglichsten Geschichten des alten und neuen Testaments;
Die Auseinandersetzung der Pflichten gegen den Nächsten als Christ und Staatsbürger;
Die Rechenkunst;
Die deutsche Sprache nach den Grundsätzen einer allgemeinen Sprachlehre;
Die Namenlehre, die Steigerung und Merkmahle der Begriffe, die Redensarten in ihrer figürlichen und natürlichen Bedeutung;
die Naturgeschichte und Technologie;
Die Geographie des österr. Kaiser-Staates;
Die Zeichensprache.

Einstweilen wird dieser Unterricht in deutscher Sprache gegeben, jedoch dafür Sorge getragen werden, damit solcher in der Zukunft auch in der Landessprache ertheilt werden könne.

Die Lehrstunden sind Vormittags von 9 bis 11 Uhr, Nachmittags von 2 bis 4 Uhr; der Nachmittag des Donnerstags ist zum Besuche für Fremde bestimmt.

Für den Religionsunterricht der Taubstummen wäre ein eigener Religionslehrer erwünschlich, einstweilen hat sich der Katechet an der Mädchenschule der barmherzigen Schwestern, Herr Gluzinski, aus eigenem Antriebe hiezu herbeigelassen; er und die Lehramtskandidaten der hiesigen Muster-Hauptschule, Lukas Przeslakiewicz und Nikolaus Ilnicki, wohnen dem Unterrichte des Lehrers Wichitil bei, um sich die Unterrichts-Methode eigen zu machen, und selben in seinem Berufe unterstützen zu können.

Schon so manchen hohen Besuches erfreute sich die Lehranstalt, und kaum sind einige Wochen verflossen, daß der Unterricht begann, so zeigen sich schon die wohlthätigen Keime der beginnenden Bildung; die Knaben fühlen das Bedürfniß zu lernen, zutraulich nahen sie sich ihren Wohlthätern, die rohe Wildheit verschwindet, und Sinn für Ordnung und Reinlichkeit erwacht.

Dank und Segen allen Jenen, welche von reiner Menschenliebe beseelt, einen Theil ihres Ueberflußes hier zum Opfer brachten, und diesen Unglücklichen die Möglichkeit darbothen, sich zu bilden, und brauchbare Glieder der menschlichen Gesellschaft zu werden.

Lemberg am 31. Dezember 1830.

Vom Direktorate des galiz. Privat-Taubstummen-Instituts.

Gubernial-Kundmachung vom 5. März 1831. Gub. Zahl 12790.

Poznanie Boga;
Nauka wiary;
Nadzieia chrześcianina;
SS. Sakramenta wraz z główném rysami historyi starego i nowego testamentu, z wykładem obowiązków ku bliźniemu, iako chrześcianina i obywatela;
Nauka rachunków;
Język niemiecki podług zasad grammatyki ogólnéy;
Nauka nazwisk, stopniowanie i znamiona poięć, sposoby mówienia w ich znaczeniu właściwém i przez przenośnie, czyli figury;
Historyia naturalna i technologiia;
Ieografiia Państwa Cesarskiego,
Język przez znaki, czyli na migi;
Tymczasowie dawane będą nauki w ięzyku niemieckim, wszelako będzie staraniem, aby na przyszłość i w ięzyku kraiowym były udzielane.

Godziny do nauki są: rano od 9téy do 11téy, z południa od 2giéy do 4téy. We Czwartek popołudniu wolno iest obcym odwiedzać Instytut.

Do nauki religiynéy dla głuchoniemych byłby potrzebny osobny nauczyciel, na teraz iednakże ofiarował się dobrowolnie JX. Głuziński, katecheta w szkole płci żeńskiéy sióstr miłosierdzia; tenże, i kandydaci do stanu nauczycielskiego tuteyszéy wzorowéy głównéy szkoły: Łukasz Przesłakiewicz i Mikołay Ilnicki, bywaią obecni nauce professora Wichitll, dla nauczenia się metody i wspierania go w iego zawodzie.

Instytut ten już wiele osób znamienitych odwiedzało, i zaledwie kilka tygodni od rozpoczęcia kursu nauk upłynęło, a iuż pokazuią się błogie owce rozpoczętego wykształcenia; wychowańcy uczuwaią potrzebę uczenia się; z ufnością zbliżaią się do swoich dobroczyńców, znika w nich dzikość, i obudza się miłość do porządku i ochędostwa.

Dzięki niechay będą wszystkim tym, którzy czystém uczuciem ludzkości ożywieni, cząstkę dostatków swoich przyniesli tu w ofierze, i tym nieszczęśliwym podali sposobność, iż nie tylko wykształconémi, ale nawet pożytecznémi członkami towarzystwa stać się mogą.

We Lwowie dnia 31. Grudnia roku 1830.

Z Dyrektoryiatu Lwowskiego prywatnego
Instytutu głuchoniemych.

Uwiadomienie gub. z dnia 5. Marca 1831 pod l. gub. 12790.

42.

Behandlung der Gymnasial-Lehrer, Katecheten und Präfekten rücksichtlich der Dezennal-Zulagen.

In der Erwägung, daß die Staatserfordernisse die strengste Wirthschaft und daher die Beschränkung der Auslagen in den verschiedenen Verwaltungszweigen nothwendig machen, haben sich Se. k. k. Majestät bewogen gefunden, mittelst a. h. Entschliessung vom 31. Jäner l. J. rücksichtlich der Dezennal-Zulagen für Gymnasial-Lehrer, Katecheten und Präfekte zu verordnen; daß die a. h. Entschliessungen vom 10ten Juli und vom 20ten September 1819 für alle nun wirklich dienende Gymnasial-Lehrer, Katecheten und Präfekte, bis zu ihrem Austritt aus dem Lehramte, in der Anwendung zu verbleiben haben; wobei jedoch strenge darauf zu sehen sey, daß die in den gedachten a. h. Entschliessungen bezeichneten Vortheile nur solchen Individuen zugestanden werden, welchen selbe nach einer strengen und gewissenhaften Würdigung gedachter Entschliessungen gebühren. Für alle jene Individuen aber, welche nach der Kundmachung der gegenwärtigen a. h. Entschliessung angestellt werden, und sich ununterbrochen durch besondere Geschicklichkeit, Eifer und Religiösität auszeichnen, wird die Dezennal-Zulage auf 100 fl. Metall-Münze festgesetzt, und ist die dadurch den Lehrern, Katecheten und Präfekten nach Maß ihrer Dienstjahre, wenn sie es in jeder Hinsicht verdienen, zu Theil werdende Zulage, wenn sie in den Ruhestand versetzt werden sollen, als ein Theil ihrer gehabten Besoldung bei Bemessung ihrer Pensionen zu betrachten.

Diese mit Dekret der h. Studienhofkommission vom 14. v. M. Zahl 768 herabgelangte a. h. Entschliessung hat das k. Direktorat dem Lehrpersonal des dortigen Gymnasiums ohne Verzug kund zu machen, selbst aber auf das genaueste und gewissenhafteste zu befolgen, und von nun an jedes Einschreiten um eine Dezennal-Zulage mit einer strengen Qualifikazions-Tabelle, in der die Dienstjahre, das disziplinar-moralische und politische Benehmen, wie auch die sonstigen literarischen Kenntnisse und Leistungen der einzelnen Individuen bestimmt und gewissenhaft nachzuweisen sind, zu begleiten.

Gubernial-Dekret vom 5. März 1831. Gub. Zahl 13150.

42.

Postępowanie z nauczycielami gymnazyialnymi, katechetami i prefektami, co do dodatków dziesięcioletnich.

Zważaiąc, iż potrzeby państwa naywiększéy gospodarności a zatém ograniczenia wydatków w rozmaitych gałęziach zarządu publicznego wymagaią, Jego c. k. Mość spowodowanym został, naywyższém postanowieniem z dnia 31. Stycznia r. b. względem dodatków dziesięcioletnich dla nauczycieli gymnazyialnych, katechetów i prefektów, rozporządzić: że naywyższe postanowienia z dnia 10. Lipca i 20 Września 1819 dla wszystkich teraz rzeczywiście służących nauczycieli gymnazyialnych katechetów i prefektów, aż do wyyścia ze służby nauczycielskiéy w swéy mocy pozostać maią; przyczém iednak ściśle na to uważać potrzeba, aby oznaczone w pomienionych naywyższych postanowieniach korzyści, takim tylko osobóm przyznane były, którym po ściślém i sumienném rozpoznaniu, takowe podług rzeczonych postanowień należą. Dla tych wszystkich atoli, którzy po ogłoszeniu ninieyszego naywyższego postanowienia umieszczeni zostali, i przez szczególną zdatność, gorliwość i religiyność nieprzerwanie odznączali się, dodatek 10letni na 100 ZłR. M. K. stanowi się, i dodatek ten nauczycielóm, katechetóm i prefektóm w miarę lat ich służby, gdy na to w każdym względzie zasługuią, tym sposobem przyznanym zostaie, że gdyby do stanu spoczynku przeniesieni byó mieli, iako część pobieranéy płacy przy wymierzaniu pensyi, poczytanym być ma.

To naywyższe postanowienie przez dekret wysokiéy nadworнéy Komissyi zarządu nad naukami z dnia 14. z. m. do liczby 768 tu nadeszłe, c. k. Dyrektorat gronowi nauczycieli tamecznego gymnazyium bezzwłocznie ogłosić ma, i sam takowe nayściśléy i naysumienniéy wypełniać, iakoteż odtąd każde wstawianie się o dodatek 10letni, ściśle ułożoną tabellą kwalifikacyi, w któréy lata służby, postępowanie disciplinarne moralne i polityczne, iako też różne umieiętności literackie i działania poiodyńczych osób dokładnie i imiennie, wykazane być maią, zaopatrzyć.

Dekret gub. z dnia 5. Marca 1831 pod liczbą gub. 13150.

43.

Nähere Bestimmungen in Absicht auf die Stellvertretung der Militärpflichtigen, und die von selben zu erlegenden Depositen.

Ueber die vom General-Militär-Kommando dem k. k. Hofkriegsrath in Ansehung der Rekrutenstellung zur Entscheidung vorgelegten Anfragen:

1) Ob ein von einem böhmischen Kürassier-Regiment als ausgedienter Kapitulant entlassener Korporal, welcher die Eigenschaft und die Tauglichkeit besitzt, als Supplent angenommen zu werden, als Stellvertreter für einen zu einem hierländigen Werbbezirks-Regiment bestimmten Rekruten wieder zu einem böhmischen Kavallerie-Regiment, welches hierlandes dislozirt ist, assentirt werden dürfe?

2) Ob ausgediente Kapitulanten jener Kavallerie-Regimenter, welche ihre Ergänzung aus Galizien erhalten, wenn sie sich als Supplenten für einen zu seinem galizischen Bezirksregimente bestimmten Rekruten engagiren lassen, bei ihrem bisherigen Regimente belassen werden können.

3) Ob Kauzionsanträge für im In- oder Auslande als abwesend angegebene militärpflichtige Individuen unbedingt übernommen und rechnungsmässig beeinnahmt werden dürfen?

4) Ob das übernommene Depositum von 120 fl. C. M., wenn sich vom Tage des Erlages bis zur verstrichenen Frist von 30 Tagen weder der Rekrut noch dessen Stellvertreter stellet, für das Militär-Aerar verfallen ist? endlich

5) ob in einem solchen Falle, dann, wenn ein Rekrut innerhalb der bestimmten Frist von 30 Tagen sich wirklich stellet, jedoch zum Wehrstand untauglich befunden wird, die Stellungsobrigkeit einen andern Rekruten zur Tilgung des Kontingents zu stellen habe? — wurde laut Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando mit hofkriegsräthlichem Reskript vom 5ten v. M. Zahl 443 K. Folgendes entschieden:

ad 1) und 2) Weder in den Rekrutirungs-Vorschriften noch in einer nachträglichen Verordnung ist anbefohlen, daß der Ausgediente und als Supplent sich reengagirende Kapitulant aus dem Kreise oder der Provinz des Supplirten gebürtig seyn müsse.

Dieß wurde auch dem General-Militär-Kommando mittelst Reskript vom 8ten März 1828 K. 736 bekannt gemacht,

43.

Dokładnieysze przepisy względem zastępstwa obowiązanych do woyska i maiących się przez nich składać depozytów.

Na zapytania naczelnéy Komendy woyskowéy w c. k. nadworuéy Radzie woiennéy, względem stawienia rekrutów, do rozstrzygnienia przełożone:

1) Czyli podoficer (kapral) z czeskiego pułku kiryssyierów, iako wysłużony kapitulant, dymissyionowany, maiący kwalifikacyią i zdatność przyiętym być za suplenta, iako zastępca rekruta do którego z pułków tuteyszego obwodu werbowniczego, na odwrót do czeskiego pułku iazdy, w tym kraiu rozłożonéy, assentowanym być może?

2) Czyli wysłużeni kapitulanci owych pułków iazdy, które uzupełnienie swoie z Galicyi otrzymuią, ieżeli iako suplenci za rekruta przeznaczonego do galicyyskiego pułku obwodowego przystaią, przy dotychczasowym ich pułku zostawieni być mogą?

3) Czyli kaucyie za obowiązanych do woyska w kraiu lub za granicą nieobecnych poddanych, bezwarunkowo przyięte i wedle przepisów rachunkowych, zapercypowane być mogą?

4) Czyli przyięty depozyt 120 ZłR. M. K. ieżeli od dnia złożenia go, aż do upłynionego terminu dni 30, ani rekrut, ani tegoż zastępca nie stawi się, na rzecz Skarbu woyskowego przypada? nakoniec

5) czyli w takim razie, tudzież w tym, gdy rekrut w ciągu oznaczonego czasu dni 30 istotnie stawi się, wszakże do stanu woyskowego niezdatnym okaże się, Zwierzchność przystawiaiąca innego rekruta na uzupełnienie kontyngentu stawić ma, reskryptem c. k. nadworuéy Rady woiennéy z dnia 5. z. m. liczba 443 K. przez c. k. naczelną Komendę woyskową oznaymionym, zawyrokowano zostało, co następuie:

ad 1) et 2) Ani w przepisach rekrutacyynych, ani w dodatkowém rozporządzeniu nie nakazano, aby kapitulant wysłużony, iako suplent powrotnie zaciągaiacy się, powinien być rodem z cyrkułu lub prowincyi zastąpionego.

To samo oznaymiono zostało naczelnemu dowództwu woyskowemu reskryptem z dnia 8. Marca 1828 K. 736, po-

weil man die Stellvertretung nicht durch lästige, von Sr. Majestät nicht vorgeschriebene Bedingungen erschweren, sondern überdieß in solchen Fällen das Beste des Dienstes befördern wollte, indem den Regimentern an der Beibehaltung solcher ausgedienten Kapitulanten immer gelegen ist.

ad 3) Da jeder Militärpflichtige, wenn ihn die Widmung zum Militär trifft, ja selbst vor erreichten militärpflichtigen Alter die Stellvertretung anbiethen, und das Depositum erlegen kann, so unterliegt es keinem Zweifel, daß dieß auch den im In- oder Auslande abwesenden Militärpflichtigen zukommen, und das für ihn erlegte Depositum in Empfang genommen werden könne.

ad 4 und 5) Jeder Militärpflichtige, sobald er bei erhaltener Widmung zum Militär die Stellvertretung anbiethet, wird, ohne assentirt zu werden, zur Besorgung seines Anerbiethens sogleich wieder entlassen, und ihm hierzu die gesetzlich festgesetzte Frist von 30 Tagen einberaumt. Bis zu dieser Zeit und bis zu seiner eigenen oder seines gestellten Vertreters Assentirung gehört dieser Rekrut nicht dem Militär, sondern seiner Stellungs-Obrigkeit an.

Hat er indessen das Depositum erlegt, jedoch weder einen Supplenten noch sich selbst gestellt, so hat ihn seine Obrigkeit zur Stellung zu zwingen, oder wenn er entwichen wäre, als Rekrutirungsflüchtling zu behandeln.

In keinem dieser Fälle hat aber das Militär-Aerar einen Anspruch auf das erlegte Depositum, welches seinem Begriffe gemäß erst nach der wirklichen Assentirung eines Stellvertreters in den gesetzlich bestimmten Fällen dem Militär-Aerar zufällt. Dieses vom Militär einstweilen in Empfang genommene Depositum ist immer dem Erleger selbst, und wenn dieß der entwichene Rekrut wäre, seiner Obrigkeit zu erfolgen.

Jedoch hat sowohl in dem Falle, wenn der Rekrut sich gar nicht stellet, als auch in jenem, wenn er bei der Stellung für dienstuntauglich erkannt wird, seine Obrigkeit einen andern Mann zu stellen.

Von dieser Entscheidung wird das Kreisamt zur Wissenschaft und Darnachachtung dann Verständigung der Stellungs-Obrigkeiten, in so weit es dieselben betrifft, mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt, daß das k. k. General-Militär-Kommando selbe sämmtlichen Werbbezirks-Kommanden bekannt gemacht hat.

Gubernial-Dekret vom 7. März 1831. Gub. Zahl 12512.

nieważ nie było myślą zastępstwo uciążliwemi, przez N. Pana nie przepisanemi warunkami utrudniać, ale raczéy w takich przypadkach dobro służby popiérać; ponieważ pułkóm zależy zawsze na zatrzymaniu wysłużonych kapitulantów.

ad 3) Gdy każdy do woyska obowiązany, kiedy go przeznaczenie do woyska trafi, a nawet przed dostąpieniem wieku do woyska obowiązanego, zastępstwo ofiarować i depozyt złożyć może, nie podpada zatém żadnéy wątpliwości, że to samo służy i dla nieobecnych w kraiu lub zagranicą obowiązanych do woyska, i że złożone dla niego depozytum, przyięte być może.

ad 4 et 5) Każdy do woyska obowiązany, iak tylko po otrzymaném przeznaczeniu do woyska, zastępstwo ofiaruie; natychmiast nawet bez assentowania go, puszczony będzie dla uskutecznienia oświadczenia swoiego z dozwoleniem na to prawnie ustanowionego terminu dni 30, aż do owego czasu i do czasu assentowania iego, lub stawionego zastępcy, rekrut także nie do woyskowości, ale do swoiéy Zwierzchności przystawiaiącéy należy.

Jeżeli tym czasem złożył depozyt, ale ani siebie, ani suplenta nie stawił, Zwierzchność iego zmusić go ma do stawienia się, lub gdyby uciekł, przeciwko niemu, iako zbiegłemu przed rekrutacyią, postąpić.

W żadnym zaś z tych przypadków, Skarb woienny nie ma prawa do złożonego depozytu, który, wedle znaczenia swoiego, dopiéro p o r z e c z y w i s t é m a s s e n t o w a n i u z a s t ę p c y, w przypadkach prawnie oznaczonych Skarbowi woiennemu przypada. Ten depozyt przez woyskowość tymczasowie przyięty, zawsze temu, co go złożył, a ieżeli nim iest sam rekrut zbiegły, iego Zwierzchności wydany być ma.

Wszakże tak w przypadku, gdy się rekrut wcale nie stawi, iako i w tym, gdy przy stawieniu się, za niezdatnego uznanym zostanie, Zwierzchność iego, innego człowieka stawić ma.

O tém zawyrokowaniu Urząd cyrkułowy dla wiadomości i zachowania, tudzież zawiadomienia o niém Zwierzchności przystawiaiących, iak dalece się to ich dotyczé, z tym dokładem zawiadomiono, iż c. k. naczelne dowództwo woyskowe o tém wszystkie Komendy werbownicze zawiadomiło.

Dekret gub. z dnia 7. Marca 1831 pod liczbą gub. 12512.

44.

Behandlung der angeblich zum Militär untauglichen Konskripzionspflichtigen in Absicht auf ihre persönliche Sellung zur Assentirungskommission.

Ueber die Frage, wie die angeblich zum Militär untauglichen Konskripzionspflichtigen in Absicht auf die Verpflichtung der Assentirungs-Kommission persönlich vorgeführt zu werden, zu behandeln sind? geruhten Seine Majestät über einen rücksichtlich dieses Gegenstandes von der h. Hofkanzlei erstatteten allerunterthänigsten Vortrag mit der a. h. Entschliessung vom 11ten Dezember v. J. zu befehlen, daß um den zu großen Zusammenfluß von Rekrutirungspflichtigen bei den Assentirungs-Kommissionen möglichst hindanzuhalten, bei der vorzunehmenden Konskripzions-Revision alle in den zur Rekrutirung bestimmten Altersklassen befindlichen, nicht exemten

a) untauglichen Individuen vorgeführt,
b) die Krüppel in den Konskripzionslisten vorgemerkt, jedoch zu den Assentirungen n i c h t einberufen
c) die zweifelhaften aber, und
d) die seit der letzten Revision untauglich gewordenen zu den Assentirungen vorgeführt werden sollen.

Diese Vorschrift ist laut eines nachträglich herabgelangten a. h. Kabinetsschreibens vom 9ten Dezember v. J. lediglich dahin zu deuten; daß diese Verfügung erst dann vorzunehmen sey, wenn eine Rekrutirung statt zu finden hat.

Da mehrere der Konskripzions-Obrigkeiten für Abwesende und Kranke nur in so ferne provisorisch Nachmänner gestellet haben, als dieselben für tauglich erkläret wurden, so wurde das Besorgniß erhoben, es dürfte sich hieraus der mögliche Nachtheil ergeben, daß für jene Abwesende oder Kranke, welche die Konskripzions-Obrigkeiten für untauglich angeben, keine Nachmänner provisorisch gestellt worden seyn dürften.

Seine k. k. Majestät geruhten jedoch

a) in der bereits erwähnten a. h. Entschliessung vom 11. Dezember v. J. zu erkennen, daß die in dieser Hinsicht geäußerte Besorgniß durch den in dem vorigen Punkte ertheilten Auftrag in der Folge größtentheils behoben seyn dürfte. Im entgegengesetzten Falle aber sey sich in Ansehung aller Abwesenden auf gleiche Weise zu benehmen, in so fern sie nicht bereits untersucht und untauglich erkannt worden, wo übrigens diejenigen überhaupt, welche falsche

44.

Postępowanie z podlegaiącymi konskrypcyi, iakoby do woyska niezdatnymi, co do osobistego stawienia się do Komissyi assentuiącéy.

Na zapytanie, iak z podlegaiącymi konskrypcyi, iakoby do woyska niezdatnymi, co do ich powinności osobistego stawienia się przed Komissyią assentuiącą, postępować? raczył N. Pan na uczynione w tym przedmiocie przez wys. Kancelaryią nadworną naypokornieysze przełożenie naywyższém postanowieniem z dnia 11. Grudnia r. z. rozkazać: iż dla wstrzymania ile możności za nadto wielkiego napływu naborowi podlegaiących do Komissyi asentowania, do przedsięwziąć się maiącéy rewizyi konskrypcyynéy wszyscy, w klassach wieku do naboru przeznaczonych, znayduiący się, nie wyłączeni; iako to

a) osoby niezdatne, stawione,
b) kaléki w spisach konskrypcyynych zaznaczone, iednakże do assentowania **nie powołane**,
c) wątpliwe atoli, i
d) od czasu ostatniéy rewizyi niezdatnemi zostałe, do assentowania przedstawione być maią.

Przepis ten według nadeszłego dodatkowo naywyższego listu gabinetowego z dnia 9. Grudnia r. z. w tym iedynie sposobie rozumiany być ma, iż to rozporządzenie wtenczas dopiéro uskutecznione być powinno, kiedy nastąpi rekrutowanie.

Gdy wiele ze Zwierzchności konskrypcyynych za nieobecnych i chorych, tylko tak dalece tymczasowych naśledników stawiło, iak dalece za zdatnych uznanymi zostali, wzniecono obawę, iżby za owych nieobecnych i chorych, których Zwierzchności konskrypcyyne za niezdatnych podaią; żadnych naśledników tymczasowie stawić nie należało.

Nayiaśnieyszy Pan raczył wszelako:

a) pomienioném iuż naywyższém postanowieniem z dnia 11. Grudnia r. z. uznać; iż obawa w tym względzie obiawiona przez nakaz w punkcie poprzedzaiącym zawarty, na przyszłość po naywiększéy części uchylona być powinna. W przeciwnym atoli razie, względem wszystkich nieobecnych iednakim sposobem postępować należy, ieżeli iuż rewidowanymi i niezdatnych uznanymi nie zostali; gdzie wreście ci w ogólności,

Angaben, Betrug oder Uebertretungen der bestehenden Vorschriften und Anordnungen sich erlauben, hierwegen gehörig anzusehen wären.

Mit dem oben angeführten a. h. Kabinetsschreiben vom 9ten Dezember v. J. geruhten Seine Majestät

b) zu befehlen; daß die politischen Behörden darüber wachen sollen, daß die militärpflichtige Mannschaft eines Bezirkes nicht stärker als in dem andern und auf Kosten eines andern Bezirks in Anspruch genommen werde.

Von diesen a. h. Anordnungen wird das k. Kreisamt in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 23ten Dezember v. J. Zahl 29032/2324 zur eigenen genauen Nachachtung und weiteren Verständigung der Konskripzions-Obrigkeiten, in so weit es dieselben angeht, mit dem Beisatze in Kenntniß gesetzt, daß die Werbbezirks-Kommanden gleichmässig von Seite des k. k. General-Militär-Kommando angewiesen worden sind.

Gubernial-Verordnung vom 8. März 1831. Gub. Zahl 12513.

45.

Behandlung der am 1ten März 1831 in der Serie 233 verloosten 5/100tigen Hofkammer-Obligazionen.

In Folge Verordnung der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 2. d. M. wird mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 19ten November 1829 Zahl 8345 bekannt gemacht, daß die am 1ten März d. J. in der Serie 233 verloosten 5/100tigen Hofkammer-Obligazionen von Nr. 78480 bis einschlüßig 78528, und von Nr. 78532 bis einschlüßig 78646; dann Nr. 78235 mit einem Viertel der Kapitalssumme, Nr. 78450 mit einem Fünftel der Kapitalssumme, und Nr. 78530 mit einem Drittel der Kapitalssumme, nach den Bestimmungeu des allerhöchsten Patents vom 21ten März 1818, gegen neue mit fünf von Hundert in Convenzions-Münze verzinsliche Staatsschuld-Verschreibungen umgewechselt werden.

Gubernial-Kundmachung vom 10. März 1831. Präsidial Zahl 2199.

którzy się fałszywego podania, oszukaństwa i wykroczeń przeciwko istnącym przepisom i rozporządzeniom dopuszczaią, za to należycie skarceni być powinni.

Naywyższym listem gabinetowym powyżéy powołanym z dnia 9. Grudnia r. z. raczył Nayiaśnieyszy Pan

b) rozkazać: iż Instancyie polityczne nad tém czuwać maią, aby obowiązani do woyska ludzie iednego obwodu nie w większéy ilości, iak w obwodzie drugim i na koszta drugiego obwodu brani byli.

O tych naywyższych rozporządzeniach c. k. Urzędy cyrkułowe w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z d. 23. Grudnia r. z. do liczby 29032|2324 dla własnego ścisłego zachowania i dalszego zawiadomienia Zwierzchności konskrypcyynych, iak dalece do nich to należy, z tym dokładem odbieraią wiadomość, że Komendy werbownicze równocześnie ze strony c. k. głównéy Komendy woyskowéy, o takowych uwiadomione zostały.

Rozporządzenie gub. z d. 8. Marca 1831 pod liczbą gub. 12513.

45.

Postępowanie z pięćprocentowémi obligacyiami Kamery nadwornéy, na dniu 1szym Marca 1831 w rzędzie 233. wylosowanémi.

W skutku rozporządzenia c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 2. b. m., odwołuiąc się do okolnika z dnia 19. Listopada 1829 Nr. 8345, czyni się wiadomo, że pięćprocentowe obligacye Kamery nadwornéy, na dniu 1. Marca roku teraźnieyszego w rzędzie 233 wylosowane, a mianowicie: od liczby 78480 do włącznie 78528 i od liczby 78532 do włącznie 78646; tudzież liczba 78235 z iedną czwartą części summy kapitału, liczba 78450 z piątą częścią summy kapitału, i liczba 78530 z trzecią częścią summy kapitału, podług przepisów naywyższego Uniwersału z dnia 21. Marca 1818, za nowe, po pięć od sta w monecie konwencyynéy procentu przynoszące obligacyie Stanu, wymieniane zostaną.

Uwiadomienie gub. z dnia 10. Marca 1831 pod liczbą prez. 2199.

46.

Wie sich bei Kameralkassen in Verrechnung stehende Beamten bei Beförderungen und Uebersetzungen auf andere mit Kauzionerlag verbundene Dienstposten rücksichtlich der Kauzion zu benehmen haben.

Mit der hierortigen Verordnung vom 6ten November 1828 Zahl 76679, sind jene Bestimmungen bekannt gemacht worden, welche hinsichtlich der Kauzionsleistung solcher verrechnenden Beamten, die bereits eine Dienstkauzion geleistet haben, und von einem mit einer Dienstkauzion verbundenen Dienstposten auf einen andern übergehen, mit dem ebenfalls eine Verrechnung und ein Kauzionserlag verbunden ist, mit dem h. Hofkanzleidekrete vom 17ten Oktober 1828 Zahl 76619 in Bezug auf die in Verrechnung stehenden Beamten der politischen Verwaltungszweige, Anstalten, Fonds und Kassen erlassen wurden.

Mit der nachfolgenden hierortigen Verordnung vom 29ten Juni 1829 Zahl 5711 wurde bedeutet, daß eben diese Bestimmungen von der h. Hofkammer mit Dekret vom 22. November 1828 Zahl 48043 auch in Beziehung auf die bei den Kameral-Kassen in Verrechnung stehenden Beamten festgesetzt worden seyen. Da jedoch die in dem h. Hofkanzleidekrete vom 17. Oktober 1828 Zahl 76619 hinsichtlich der in Verrechnung stehenden Beamten der politischen Verwaltungszweige, Anstalten, Fonde und Kassen enthaltene Begünstigung, vermöge welcher zur Erleichterung der verrechnenden Beamten, welche auf einen andern ganz gleichartigen Dienstplatz übersetzt werden, gestattet wurde, daß dieselben ihre Kauzionen bei ihrem ursprünglichen Erlage sowohl für den gegenwärtigen als auch für alle Dienstposten gleicher Kathegorie ausstellen oder vinculiren lassen können, in das hinsichtlich der Beamten der Kameralkassen erlassene Hofkammerdekret vom 22ten November 1828 Zahl 48043 nicht aufgenommen worden ist, und die h. Hofkammer laut eines Dekrets vom 30ten Jäner 1831 Zahl 3875 die angetragene Ausdehnung einer Kauzionsleistung eines landesfürstlichen Kassabeamten für einen Aerarial-Kassadienstposten auch auf andere Dienstörter in derselben Dienseskathegorie nicht genehmiget hat, so folgt hieraus, daß diese eben erwähnte Begünstigung auf die bei Kameralkassen in Verrechnung stehenden Beamten nicht unbedingt angewendet werden könne.

46.

Jak urzędnicy rachunki zdawać obowiązani, przy kassach kameralnych, gdy na inne z kaucyią połączone mieysce posunieni lub przeniesieni zostaią, co do kaucyi zachować się maią.

Rozporządzeniem tuteyszém z dnia 6. Listopada 1828 do liczby 76679 ogłoszone są przepisy, które co do stawienia kaucyi owych rachunki zdawać obowiązanych urzędników, mocą dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 17. Października 1828 za liczbą 76619 względem urzędników rachunki zdaiących dla potitycznych wydziałów administracyynych, instytutów, funduszów i kass wydane zostały, którzy kaucyią służby iuż raz złożyli a z iednéy posady z kaucyią połączonéy do drugiéy przechodzą, równie ze zdawaniem rachunków i złożeniem kaucyi połączonéy.

Następném rozporządzeniem tuteyszém z dnia 29. Czerwca 1829 do liczby 5711 oświadczono zostało, iż właśnie te przepisy przez wysoką Kamerę nadworną mocą dekretu z dnia 22. Listopada 1828 do liczby 48043 i co do urzędników przy kassach kameralnych rachunki zdawać obowiązanych ustanowione zostały. Gdy atoli ulżenie w dekrecie wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 17. Października 1828 do l. 76619, co do urzędników przy wydziałach administracyi politycznych, instytutach, funduszach i kassach, rachnnki zdaiących, zawarte, podług którego dla ulgi urzędników rachunki zdaiących, na inne zupełnie podobne mieysce przeniesionych, dozwolono zostało, iż swoie kaucyie pierwotnie złożone, tak dla służby obecnéy, iako wszystkich innych téyże saméy kategoryi dawać, lub winkulować mogą, do dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 22. Listopada 1828 do liczby 48043 względem urzędników kass kameralnych, wzięte nie zostało, i że wysoka nadworna Kamera mocą dekretu z dnia 30. Stycznia 1831 do liczby 3875 przedstawione rozciągnienia kaucyi urzędnika kassy monarchiczney, dla mieysca przy kassie kameralnéy danéy, także i na inne mieysca téyże saméy kategoryi nie dozwoliła, wynika więc z tego, iż to dopiéro co pomienione ulżenie do urzędników przy kassach kameralnych umieszczonych i rachunki zdawać obowiązanych, bezwarunkowo zastosowane być nie może.

Diesem gemäß haben daher die bei Kameralkassen in Verrechnung stehenden Beamten bei Beförderungen und Uebersetzungen auf andere Dienstposten und Dienstplätze in der Regel jedesmal eine neue Kauzion beizubringen, wobei es jedoch jedem beförderten oder übersetzten Beamten frei steht, einzuschreiten, daß bei hergestellter Rechnungsrichtigkeit hinsichtlich der frühern Dienstleistung die frühere Kauzion auf seinen neuen Dienstposten umgeschrieben, und in Fällen, wo über frühere Dienstleistung die Rechnungsrichtigkeit zwar noch nicht hergestellt ist, allein dessen ungeachtet mit Rücksicht auf die individuellen Verhältnisse des Beamten, oder wegen der Geringfügigkeit der ihm aus der frühern Dienstleistung möglicher Weise zur Last fallenden Ersätze keine Bedenken obwalten, auf den neuen Dienstposten vinkulirt werde, und auf den frühern Dienstposten bis zur Herstellung der vollständigen Rechnungsrichtigkeit vinkulirt bleibe.

Wornach sich daher in vorkommenden Fällen zu benehmen ist.

Gubernial-Verordnung vom 11. März 1831. Gub. Zahl 12032.

47.

Zehnjährige Erwerbsteuerfreiheit der industriellen Unternehmungen, auf Erzeugung des Zuckers aus inländischen Urprodukten.

Seine k. k. Majestät haben laut h. Hofkanzleidekretes vom 1ten v. M. Zahl 147 mit allerhöchster Entschliessung vom 11. Jäner d. J. als Ausnahme von dem Gesetze allergnädigst zu gestatten geruhet, daß jene industriellen Unternehmungen, welche auf die Erzeugung des Zuckers aus inländischen Urprodukten gerichtet sind, durch zehn Jahre von der Erwerbsteuer losgezählt bleiben.

Sollte jedoch mit diesen Unternehmungen zugleich die Raffinerie des Zuckers, oder eine Branntweinbrennerei aus den Abfällen in Verbindung gesetzt werden, so hätte, jedoch nur in Ansehung dieser Nebenfabrikazion und des aus solcher hervorgehenden besonderen Gewinnes die ordnungsmässige Einbeziehung zur Erwerbsteuer einzutreten.

Unternehmungen der bezeichneten Art, sind jedoch dort, wo sie entstehen, ordnungsmässig anzumelden, in dem Erwerbsteuer-Kataster aufzunehmen, und in Evidenz zu halten, um jede einzelne Unternehmung nach Ablauf der ihr zustehen-

Stosownie więc do tego urzędnicy rachunki zdawać obowiązani, przy kassach kameralnych umieszczeni, gdy na inne mieysce przeniesieni lub posunieni będą, z porządku zawsze nową kancyię złożyć maią, przyczém iednak każdemu posuniętemu lub przeniesionemu urzędnikowi wolność zostawiono, prosić, iżby przy wykazanéy dokładności rachunków względnie dawnieyszéy służby, dawnieysza kaucyia na iego nową służbę przeniesioną, a w przypadkach, gdzieby co do służby dawnieyszéy dokładność rachunków wprawdzie nie była ieszcze wykazaną, atoli pomimo tego ze względu na osobiste stosunki urzędnika, lub też dla drobności wynagrodzenia, na nim może ze służby dawnieyszéy ciążącego, żadna nie zachodzi obawa, dla nowéy służby winkulowaną była, a razem dla dawnéy aż do wykazania zupełnéy dokładności rachunków winkulowaną pozostała.

Podług czego w zachodzących przypadkach zachować się należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 11. Marca 1831 pod l. gub. 12032.

47.

Uwolnienie przez 10 lat od podatku zarobkowego przedsiębierstw przemysłowych, na robienie cukru z pierwiastkowych płodów kraiowych.

Jego c. k. Mość raczył podług brzmienia dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 1. z. m. do liczby 147 swoią naywyższą uchwałą z dnia 11. Stycznia r. b. iako wyiątek z prawa nayłaskawiéy pozwolić, aby owe przemysłowe przedsiębierstwa, które wyrabianie cukru z kraiowych płodów pierwiastkowych na celu maią, przez 10 lat od podatku zarobkowego uwolnione były.

Gdyby iednak z takiemi przedsiębierstwami rafineryia cukru, lub fabryka gorzałczana z pozostałków była połączona, natenczas podatek zarobkowy wszakże tylko co do tych przydatkowych fabryk, i tylko od zysku z takowych osobno wypływaiącego, sposobem przepisanym pobierany być powinien.

Wszelako przedsiębierstwa pomienionego rodzaiu tam, gdzie rozpoczynaią się, przepisanym sposobem oznaymione, do katastru podatku zarobkowego zaciągnione i w ewidencyi utrzymywane być maią, aby każde w szczególności przed-

den steuerfreien Jahre der gesetzlichen Steuerbehandlung unterziehen zu können.

Welches zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 11. März 1831. Gub. Zahl 12509.

48.

Warnung vor dem der Gesundheit schädlichen Genuß des Sommerlolches.

Der unter den Getreidgattungen, besonders unter der Gerste und dem Hafer, und zwar vorzüglich in trockenen Jahren auf niedrigen nassen Aeckern wachsende Sommerlolch, auch Schwindelhafer genannt, äußert wie die eben gemachten Erfahrungen in einigen Gegenden des Czortkower Kreises bewähren, einen sehr nachtheiligen Einfluß auf die Gesundheit der Menschen und der Hausthiere, wenn er sowohl im rohen Zustande genossen, als auch gemahlen, anderm Mehl, besonders in grösserer Menge beigemischt, selbst zur Bereitung des Biers und des Branntweins benützet, und den hiezu verwendeten Getreidgattungen oder Erdäpfeln beigegeben wird.

Die Landesstelle sieht sich daher veranlaßt, nicht nur Jedermann auf diese Giftpflanze besonders aufmerksam zu machen, als auch die Kennzeichen dieser Grasgattung, und ihre Wirkungen auf die menschliche Gesundheit, so wie die Hilfsmitteln, welche diese schädlichen Einwirkungen zu beseitigen vermögen, mittels der angeschlossenen Belehrung zur allgemeinen Kenntniß zu bringen.

Gubernial-Kundmachung vom 11. März 1831. Gub. Zahl 15013.

Belehrung.

Der Sommerlolch, Schwindelhafer, Tollhafer (Lolium temulentum L) wovon hier eine Abbildung angeschlossen wird, gehört unter die Gräser, deren Aehre aus 12 und mehr kleineren Aehren besteht, welche mit scharfen dünnen Stacheln (Grannen) versehen, flach und vielblumig sind, diese einzelnen Aehren stehen an dem flachen Halm sich abwechselnd gegenüber, und zwischen selben beugt sich der Halm auf eine und die andere Seite, unter jeder kleinen Aehre steht ein steifes gerade zugeschärftes Blättchen, welches mit der einzelnen Aehre gleiche Länge hat, und der Kelch der Blüthe ist; jede dieser kleinen Aehren ist achtblumig; der Saame ist bräunlich, eyrund und von einer

siębierstwo po upłynieniu lat od podatkowania wolnych, pod przepisane podatkowania podciągnięte być mogło.

Co ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 11. Marca 1831 pod l. gub. 12509.

48.

O szkodliwém dla zdrowia używaniu ziarna, (po botanicznemu) kąkolu rocznego.

Kąkol roczny, zwykle omyłkiem, szaleńcem, psim owsem, po rusku duryiką zwany (Lolium temulentum L.), pomiędzy zbożem, szczególniéy w ięczmieniu i owsie, a naybardziéy w suche lata, w mokrych nizinach rosnący, ma podług doświadczeń w niektórych okolicach cyrkułu Czortkowskiego poczynionych, nader szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi i zwiérząt domowych, gdy bądź na surowo pożywanym, lub też zmielony do innéy mąki, osobliwie zaś w większéy ilości domieszany, nawet do warzenia piwa lub palenia gorzałki, użytym i do zboża albo ziemniaków na to obróconych, przydawanym bywa.

Spowodowanym się przeto widzi Rząd kraiowy, nie tylko uwagę każdego, szczególniéy na tę truiącą roślinę zwrócić, ale nawet znamiona poznawcze tego gatunku trawy i iego skutki na zdrowie ludzkie działaiące, równie iak i środki zaradcze, tym szkodliwym wpływom iego zapobiédz mogące, przez załączoną instrukcyią .|. do powszechnéy wiadomości podać.

Uwiadomienie gub. z dnia 11. Marca 1831 pod l. gub. 15013.

.|.

Instrukcyia.

Kąkol roczny, zwykle omyłek, także psim owsem, szaleńcem, a po rusku duryiką zwany (Lolium temulentum L.) którego wzór tu załącza się, należy do rodzaiu traw, których kłosy z dwunastu i więcéy małych kłosków, ostrémi cienkiémi kolcami opatrzonych, płaskich i wielokwiecistych (wielopyłkowych) składaią się; te poiedyńcze kłosy stoią na płaskiém źdźble odmiennie ieden naprzeciw drugiego, a między nimi ugina się źdźbło na iedną i drugą stronę, pod każdym kłoskiem stérczy sztewny prosto kończasty listek, który z poiedyńczym kłoskiem równéy długości, i koroną

Seite mit einer Furche bezeichnet, an der obern Spitze dieses Saamens befindet sich der feine Stachel (Granne.) Dieser Saame kann viele Jahre in der Erde liegen, und erwartet feuchte Witterung, um dann aufzugehen und zu wachsen, der Halm wächst manchmal auch über zwei Schuhe hoch, uno hat lange schmale Blätter, die Wurzel ist nur einjährig.

Dieses giftige Unkraut wächst besonders auf Gersten und Haferfeldern, vorzüglich in nassen Jahren oder auf feuchtem Boden. Der Genuß dieses Saamens im rohen Zustande oder als Mehl in Brod, oder zur Bereitung des Biers und Brannt-weins benützt, ist der menschlichen Gesundheit sehr schädlich, er verursachet Schwindel, Kopfschmerzen, Ohrensausen, Betäubung, Verdunklung der Augen, Zittern der Hände und Füße, Schwäche des ganzen Körpers, Empfindung von Kälte, Verlust der Sprache, Durst, Trockenheit des Mundes, Magenschmerzens, Eckel, auch Erbrechen, kalte Schweisse, manchmal Raserei und selbst den Tod, vorzüglich werden dann diese Wirkungen an den Menschen beobachtet, wenn er in größerer Menge den Getreidgattungen beigemischt ist, und besonders ist das damit vermengte Brod warm genossen schädlich; wenn der Sommerlolch häufig gedeiht, so ist gewöhnlich Mangel an Getreide, welches auch jetzt bei der Aernte des vorigen Jahres bemerkt wird.

Auch Pferde, Hornvieh, Schweine, selbst das Hausgeflügel erkranken von dem Genuß dieses Saamens mit tödtlichem Ausgang.

Wenn dieß Unkraut mit dem Getreid geärntet noch im Halme besteht, so sind dessen Halme abzusondern und zu verbrennen; ist jedoch schon der Saamen ausgedroschen, so muß dieß gemischte Getreid geworfen werden, wobei der Saamen des Lolchs eher zu Boden fällt, und daher von den Getreidgattungen leicht abgesondert werden kann. Der abgesonderte Saamen darf nicht als Spreu auf Misthaufen geworfen, die dann wieder auf die Felder gebracht werden, sondern muß entweder verbrannt, oder tief in die Erde vergraben werden. Sollte jedoch Jemand nach dem Genuß dieses giftigen Saamens erkranken, und mit den oben beschriebenen Zufällen, welche allmählich, jedoch schuell einzutreten pflegen, befallen werden, so ist ein schnell angewandtes Brechmittel, in dessen Ermanglung das Trinken von warmen Wasser, wenn das Genossene noch im Magen ist, dann der Genuß an säuerlichen schleimigen Geträn-ken (der Barszcz, Zur oder etwas Essig in einen Kleyenabsud) dann Umschläge mit kaltem Wasser auf den Kopf, zur Milderung und Entfernung der Folgen dieses Genußes anzuwenden, jedoch zugleich ärztliche Hilfe zu suchen.

kwiatu iest; każdy z tych kłosów iest ośmiokwiecisty, nasienie zaś iest brunatnawe, iaykowate i z iednéy strony brózdką oznaczone; na wiérzchnim końcu tegoż nasienia znayduie się cieńki kolec. To nasienie może wiele lat w ziemi leżéć, i oczekuie mokréy pory, aby zeyść i róść mogło; źdźbło rośnie czasem także na dwie stopy wysoko, i ma długie i wąskie listki; korzeń iego iest iednoroczny.

Ten truiący chwast rośnie szczególniéy na polach ięczmieniem i owsem zasianych, a osobliwie w mokrych latach, albo na mokrém polu. Wewnętrzne użycie tego nasienia bądź w surowym stanie, albo iako mąkę na chléb, lub na piwo i wódkę iest ludzkiemu zdrowiu bardzo szkoliwe, sprawuie zawrót i ból głowy, szum w uszach, odurzenie, ćmienie się w oczach, drzenie rąk i nóg, osłabienie w całém ciele, czucie zimna, odięcie mowy, pragnienie, suchość w gębie, ból w żołądku, nudność także womity, zimny pot, niekiedy szaleństwo, a nawet i śmierć; te skutki daią się postrzegać w ludziach osobliwie wtedy, gdy omyłek w większéy ilości z zbożem zmieszany iest, a w szczególności szkodliwym iest w chlebie ciepło pożytym; kiedy kąkol roczny czyli omyłek obficie zrodzi się, wtedy za zwyczay bywa niedostatek zboża, co także teraz przy zbiorze przeszłego roku doświadczono.

Także konie, bydło rogate, nierogącizna (świnie) a nawet drób domowy choruią od tego ziarna z śmiertelnym skutkiem.

Gdy takowy chwast z zbożem zżęty ieszcze w kłosach znayduie się, należy go oddzielić i spalić, lecz gdy iuż ziarno wymłócone zostało, potrzeba takowe zmieszane zboże przewiewać, przy czém nasienie kąkolu rocznego, piérwéy na ziemię spada, a zatém od zboża łatwo oddzielonéḿ być może. Oddzielone nasienie nie należy na gnóy iak plewę wyrzucać, który potém znowu na pola rozwożony bywa, ale musi być spalonéḿ, albo głęboko w ziemię zakopanéḿ. Jeśliby kto iednak po użyciu tego nasienia zachorował, i od wyżéy opisanych przykrości, które zwolna, ale iednak prędko następować zwykły, napadniętym został, dać potrzeba natychmiast lekarstwo na womity, a w niedostatku tego, dawać pić ciepłą wodę, ieżeli zażyta trucizna ieszcze w żołądku iest, potém dawać kwaskowate kleiste napoie (barszcz, żur, albo dekot z otręb, dodawszy trochę octu), tudzież robić okładania z zimnéy wody na głowę dla ulżenia i uchylenia skutków z użycia nasienia tego pochodzących, a przytém oraz starać się o pomoc lekarską.

49.

Auf Jünglinge unter 20 Jahren darf bei Rekrutirungen erst dann gegriffen werden, wenn das obrigkeitliche Kontingent aus den übrigen Altersklassen nicht gedeckt werden kann.

Da die Erfahrung gelehrt hat, daß im Durchschnitte die Jünglinge vor dem vollendeten 20. Lebensjahre nicht korperlich genug konsolidirt sind, um die Beschwerden des Militärstandes ohne Nachtheil für ihre Gesundheit und für den Militärzweck selbst ertragen zu können; so ist die h. Hofkanzlei mit dem k. k. Hofkriegsrathe übereingekommen, daß zu einer künftig vorkommenden Rekrutenstellung aus den militärpflichtigen eilf Altersklassen zuerst die das 20te Lebensalter vollstreckten Jünglinge bestimmt werden, und auf die das 19te Lebensjahr vollstreckten Leute erst dann gegriffen werden dürfe, wenn die betreffende Stellungsobrigkeit ihr Kontingent nicht aus den übrigen zehn Altersklassen aufzubringen vermag.

Von welcher Vorschrift die k. Kreisämter in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 17ten v. M. Zahl 4130|309 zur weiteren Verständigung der Stellungsobrigkeiten mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt werden, daß man unter einem das k. k. General-Militär-Kommando angehet, hiernach auch die Werbbezirks-Kommanden anzuweisen.

Gubernial-Verordnung vom 13. März 1831. Gub. Zahl 12518.

50.

Militärquartiersträger haben den marschierenden Truppen in Nachtstazionen das Stall-Licht, und erforderliche Streustroh für Pferde unweigerlich zu verabfolgen.

Dem k. k. General-Militär-Kommando ist angezeigt worden, daß die Quartiersträger den Offiziers und der Mannschaft während des Marsches das für die Pferde erforderliche Streustroh und das Stall-Licht zu erfolgen mit der Erklärung verweigern, daß sie hierzu nicht verpflichtet seyen. Da nach dem Quartier-Reglement der Quartierträger verpflichtet ist, den marschirenden Truppen jene Erfordernisse nach Maß der Nothwendigkeit und wie derselbe damit versehen ist, zu verabreichen

49.

Młodzieńcy mniéy lat 20 maiący, wtenczas tylko podczas rekrutacyi brani być mogą, kiedy kontyngent Zwierzchności z innych klass wieku uzupełnionym być nie może.

Ponieważ doświadczenie nauczyło, iż w ogólności młodzieńcy przed ukończonym 20tym rokiem życia, w siłach fizycznych nie są ieszcze dostatecznie ustalonymi, aby trudy stanu woyskowego bez nadwerężenia zdrowia i odpowiednie celowi woyskowemu ponosić mogli, przeto wysoka nadworna Kancelaryia wraz z c. k. nadworną Radą woienną zgodziły się na to: do stawienia na przyszłość rekrutów z iedenastu klass do woyska obowiązanych, naprzód młodzieńcy 20 lat skończonych maiący przeznaczeni zostaią, i w tenczas dopiéro do ludzi w 19tym roku skończonym przystępować należy, gdy która Zwierzchność dostawiaiąca kontyngent, takowego z reszty 10ciu klass wieku uzupełnić nie może.

O którymto przepisie Urzędy cyrkułowe, w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 17. z. m. do liczby 4130|309, dla dalszego zawiadomienia Zwierzchności rekrutów przystawiaiących z tym dokładem zawiadamiaią się, iż razem c. k. główna Komenda woyskowa wzywa się, o tém także i werbownicze Komendy uwiadomić.

Rozporządzenie gub. z dnia 13. Marca 1831 pod l. gub. 12518.

50.

Daiący kwatéry woyskowe woysku na pochodzie, podczas noclegów, światło do stayni i słomę na podściel dla koni bezsprzecznie dostarczać maią.

Doniesiono c. k. głównéy Komendzie woyskowéy, iż daiący kwatéry oficerom i szeregowym podczas pochodu, potrzebnéy na podściel dla koni słomy i światła do stayni odmawiaią z tém oświadczeniem, iż do tego obowiązanymi nie są. Gdy podług regulaminu kwatérowego, daiący kwatéry, obowiązani są woysku w pochodzie, owe potrzeby w miarę konieczności, i iak dalece ci w takowe opatrzeni są, dostarczać; zaleca się więc Urzędom cyrkułowym, aby daią-

so wird das Kreisamt angewiesen, die Quartiersträger mittels der Obrigkeiten über ihre Verpflichtung mit dem Beisatze belehren und auch gehörig verhalten zu lassen, daß sie die besagten den marschirenden Truppen für die Pferde in den Nachtstazionen systemmässig gebührenden Erfordernisse bei künftigen Märschen unweigerlich beistellen sollen.

Gubernial=Verordnung vom 16. März 1831. Gub. Zahl 15993.

51.

Vorschrift, wegen Verwendung des bei Schulbaulichkeiten gewonnenen alten Materials.

Die hohe Studien=Hofkommission hat über eine vorgekommene Anfrage rücksichtlich der Verwendung des alten Materials, welches bei Schulbaulichkeiten gewonnen wird, unterm 19. v. M. Zahl 6664 zur allgemeinen Richtschnur festzusetzen befunden, daß das alte Material, sofern es zu dem neuen Baue nicht brauchbar ist, im Lizitazionswege zu veräußern, und der erlöste Betrag zwischen den baupflichtigen Konkurrenten, nämlich dem Patron, der Grundobrigkeit und den Gemeinden nach dem Verhältnisse ihres Konkurrenzbetreffnißes zu vertheilen sey.

Wornach sich in vorkommenden Fällen zu achten ist.

Gubernial=Verordnung vom 21. März 1831. Gub. Zahl 16845.

52.

Einhebungsart der ausständigen Heil= und Verpflegskosten des allgemeinen Krankenhauses von unterthänigen Kontribuenten nach Steuerbezirken.

Nach dem Kreisschreiben vom 18ten Oktober 1825 Z. 60731 sollen die ausständigen Heil= und Verpflegsköſten des hiesigen allgemeinen Krankenhauses auf der Grundlage der nach dem Steuergulden zu verfassenden Subrepartizion von den Kreisgemeinden berichtiget werden. Nach diesem Grundsatze wurde von den Kreisämtern die Einbringung der von der Verwaltung des allgemeinen Krankenhauses vierteljährig ausgewiesenen Heil= und Verpflegsrückstände summarisch eingeleitet, und eben so von den Kreiskassen an das Kameralzahlamt zur Ausfolgung an die Krankenhaus=Verwaltung abgeführt.

cych kwatéry względem ich powinności przez Zwierzchności oświecić, oraz ich należycie zniewolić kazać, aby pomienione, woysku w pochodzie podług zaprowadzonego systematu należące potrzeby dla koni na noclegach w czasie następnych pochodów, bezsprzecznie dostarczali.

Rozporządzenie gub. z dnia 16. Marca 1831 do liczby gub. 15993.

51.

Przepis użycia starego materyiału przy budowach szkolnych zyskanego.

Wysoka nadworna Komissyia nauk z powodu uczynionego zapytania o sposobie użycia starego materyiału, przy budowach szkolnych zyskowanego, pod dniem 19. z. m. do l. 6664, za powszechne prawidło ustanowiła: iż materyiał stary, iak dalece do nowéy budowy użytym być nie może, drogą licytacyi przedanym, a zebrany pieniądz między składaiących się na budowę z obowiązku, mianowicie między patrona, Zwierzchność gruntową i gminy w miarę ich powinnego do budowy przykładania się, podzielony być ma.

Podług czego w przypadkach zachodzących zachować się należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 21. Marca 1831 do liczby gub. 16845.

52.

Sposób odbiérania zaległych kosztów kuracyi i utrzymania w szpitalu powszechnym, od kontrybuentów poddańczych podług obwodów podatkowych.

Podług okólnika z dnia 18. Października 1825 do liczby 60731, zaległe koszta kuracyi i utrzymania w tuteyszym szpitalu powszechnym na posadzie subrepartycyi podług złotego podatkowego ułożyć się maiącéy od gmin cyrkułowych uiszczane być maia. Na téy zasadzie Urzędy cyrkułowe zaległości za kuracyią i utrzymanie przez ekonomiią szpitalu powszechnego co ćwierć roku wykazywane wybierały ogółowo, i podobnież kassy cyrkułowe, takowe dla wydania ich ekonomii szpitalu, głównemu Urzędowi płatniczemu przesélały.

Nachdem aber dieser Fürgang zur Beirrung Anlaß gegeben hat, und die Krankenhaus-Verwaltung öfters nicht wissen konnte, für welche Quartale die eingezahlten Beträge zu beeinnahmen seyen, so wurde, um diesen Uebelstand zu beheben, am 23ten Februar 1830 Zahl 90571 verordnet, die von der genannten Verwaltung halbjährig nachzuweisenden rückständigen Heil- und Verpflegskosten auf die Kreisgemeinden nach den einzelnen Ausweisen nach dem Steuergulden zu repartiren, von den Kreiskassen mit Bezug auf jede selbstständige Summe einzuheben, und an das Kameral-Zahlamt abzuführen. Allein hiedurch ist, wie man sich später überzeugte, diesem Uebelstande nicht gesteuert worden weil die rückständigen Verpflegskosten meistentheils in so unbedeutenden Beträgen ausgewiesen werden, daß durch die Vertheilung nach dem Steuergulden unter die Kreisgemeinden unzahlbare Bruchtheile entstehen, welche von den einzelnen Kontribuenten nicht beigetrieben werden können.

Damit nun diese Schwierigkeit möglichst beseitiget, den Kreisämtern die Subrepartizion, und den Kreiskassen die Vorschreibung und Einhebung der frägliche Heil- und Verpflegskosten möglich gemacht, dann die Kreisgemeinden von der willkührlichen Belastung durch Steuerbezirks-Einnehmer befreit werden, insbesondere aber der allzusehr erschöpfte Krankenhausfond auf dem möglichst schleunigen Wege zu seiner Forderung gelange, hat man beschlossen damit die auf die Kreisgemeinden entfallenden halbjährig ausgewiesenen rückständigen Heil- und Verpflegskosten für die Hinkunft nicht mehr auf den ganzen Kreis sondern nach dem bleibenden Dividenten mit einem Kreuzer M. M. vom Steuergulden der unterthänigen Kontribuenten nach Steuerbezirken, welche in einer bestimmten und unabänderlichen Reihenfolge zur Deckung der rückständigen Verpflegskosten nach der hiezu erforderlichen Anzahl der Steuergulden jedesmal werden gewählt und den Kreisämtern bekannt gemacht werden, vertheilt werden, welche sodann die Kreisämter nach dem Kreisschreiben vom 18. Oktober 1825 Zahl 60731 unter die nahmhaft gemachten Steuerbezirke, und diese unter die einzelnen unterthänigen Gemeindkontribuenten zu repartiren, die kreisämtlichen Repartizions-Ausweise den Kreiskassen zur Vorschreibung der Beträge nach den einzelnen Steuerbezirken mitzutheilen, und darüber strenge zu wachen haben werden, daß die ausgeschriebenen Verpflegsköften längstens nach Verlauf eines Monats durch die Steuerbezirks - Obrigkeiten eingehoben und an die Kreiskassen abgeführt werden. Nach dieser neuen Verfahrungsart werden die vom 1ten November v. J. aufgelaufenen Heil- und Verpflegskosten-Rückstände im nächsten halben Jahre zu repartiren und einzubringen seyn.

Gdy atoli takowe postępowanie powód do różnych myłek dawało, a nawet ekonomiia szpitalna częstokroć wiedzieć nie mogła, za które ćwierćrocza wypłacono pieniądze zapercypowane być maią, a zatém dla uchylenia téy niedogodności, pod dniem 23. Lutego 1830 za liczbą 90571, rozporządzono zostało; iż zaległości kosztów kuracyi i utrzymania przez pomienioną ekonomiia co półroku wykazywać się maiące, na gminy cyrkułowe podług poiedyńczych wykazów stosownie do złotego podatkowego rozdzielane, przez kassy zaś cyrkułowe z odwołaniem się na każdą poiedyńczą ilość wybierane i do głównego c. k. Urzędu płatniczego odséłane być maią. Z tém wszystkiém, iak się to późniéy okazało, niedogodności owéy i tym sposobem nie zaradziło się: ponieważ zaległe koszta pielęgnowania chorych bywaią nayczęściéy w tak małych ilościach wykazywane, i przez rozdzielenie takowych podług złotego podatkowego między gminy cyrkułu, wynikaią ułamki do wypłacenia trudne, które od poiedyńczych kontrybuentów wybrane być nie mogą.

Chcąc zatém ile możności trudność tę usunąć, Urzędóm cyrkułowym subrepartycyią, a rozpisanie i pobór w obmowie będących kosztów kuracyi i pielęgnowania, kassom cyrkułowym ułatwić, niemniéy gminy cyrkułów, od dowolnego uciskania poborców podatkowych uwolnić, w szczególności zaś doprowadzić, aby wyczerpany za nadto fundusz szpitalny iak naykrótszą drogą należytość swoią odebrał, postanowiono: aby zaległości kosztów leczenia i pielęgnowania chorych, co pół roku wykazywane na gminy przypadaiące, na przyszłość iuż nie na cały cyrkuł, ale podług stałego dziennika po kraycaru w M. K. od złotego podatkowego kontrybuentów poddańczych podług obwodów, które w pewnéy i niezmiennéy kolei dla zaspokoienia zaległych kosztów szpitalnych, w miarę potrzebnéy na to ilości złotych podatkowych, każda razą obierane i Urzędóm cyrkułowym oznaymione będą, rozłożone były, które następnie Urzędy cyrkułowe stosownie do okólnika z dnia 18. Października 1825 za liczbą 60731, między obwody podatkowe imiennie wytknięte, a te między poiedyńczych kontrybuentów gmin poddańczych, rozłożyć, wykazy repartycyyne Urzędu cyrkułowego kassom cyrkułowym do rozpisania ilości podług poiedyńczych obwodów podatkowych udzielić, i ściśle nad tém czuwać maią, by rospisane koszta szpitalne naypóźniéy w miesiąc przez Zwierzchności obwodów podatkowych wybrane i do kass cyrkułowych oddane zostały. Podług tego nowego sposobu postępowania, narosłe od 1. Listopada r. z. zaległości za koszta kuracyi i utrzymania w następuiącém półroczu rozłożone i wyexekwowane być maią.

Sollten aber bei den Kreisämtern die Verpflegskosten für die verflossene Zeit noch nicht repartirt worden seyn, so haben dieselben solche gleichzeitig genau, und nach den einzelnen Rückstands-Ausweisen mit der Angabe der Zeit und der abgesonderten Schuldigkeitssumme anher nachzuweisen, damit durch den neuen Repartizionsabschnitt die unbillige Belastung der Kreisgemeinden nicht eintrete, und hiedurch jede Vermengung der vorhergegangenen mit den nachfolgenden Verpflegsköstten-Schuldigkeitsbeiträgen vorgebeugt werde.

Gubernial-Dekret vom 22. März 1831. Gub. Zahl 10163.

53.

Vorsichtsmaßregeln, welche bei Ertheilung der Privilegien und Gewerbsausubungs-Befugnisse an Fremde zu beobachten sind.

Es sind Fälle vorgekommen, daß Fremden Privilegien und Gewerbsausübungsbefugnisse verliehen worden sind, ohne über deren Gesinnungen verläßliche Auskünfte vorher erlangt zu haben.

Seine Majestät haben dießfalls mit a. h. Kabinetschreiben vom 9ten d. M. zu befehlen geruhet; daß keine solchen Verleihungen früher ausgefertigt werden, bevor nicht mit der betreffenden Polizeibehörde hierüber das Einvernehmen gepflogen, und von derselben die Unbedenklichkeit der betreffenden Individuen in jeder Hinsicht befunden und anerkannt worden ist.

Hievon werden die k. Kreisämter mit Beziehung auf die wegen der bei Verleihung von Gewerben an Ausländer zu beobachtenden Vorsichten unterm 13ten Dezember 1821 Zahl 62138 erlassene Normalvorschrift mit dem Bedeuten in Kenntniß gesetzt, hiernach sämmtliche Ortsobrigkeiten zur genauesten Darnachachtung in vorkommenden Fällen zu verständigen.

Um aber über die genaue Befolgung dieser a. h. Entschliessung die gehörige Beruhigung zu erlangen, sind sämmtliche Ortsobrigkeiten anzuweisen, vor der Ertheilung eines Gewerbsausübungs-Befugnisses an einen Fremden die Anzeige an das Kreisamt zu erstatten, dessen Pflicht es seyn wird, im geeigneten Wege sich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob gegen das mit einem derlei Befugniße zu betheilende Individuum ein Anstand in polizeylicher Beziehung obwalte.

Gubernial-Dekret vom 23. März 1831. Gub. Zahl. 16923.

Gdyby zaś koszta pielęgnowania chorych za czas upłyniony w Urzędach cyrkułowych ieszcze rozłożone nie zostały, natenczas takowe równocześnie z dokładnością i podług poiedyńczych wykazów zaległości z podaniem czasu i oddzielonéy ilości należącéy się, tu przełożyć maią, aby przez nową repartycyią niesłuszne uciskanie gmin nie zaszło i tém samém wszelkiemu pomieszaniu poprzedniczych składek powinnych na koszta pielęgnowania szpitalnego, z następnemi, zapobieżono zostało.

Dekret gub. z dnia 22. Marca 1831 pod liczbą gub. 10163.

53.

Środki ostrożności przy nadawaniu cudzoziemcóm przywileiów i uprawnień na professyią.

Zaszły przypadki, że cudzoziemcóm przywileie i uprawnienia na professyie nadawane były, nie wywiedziawszy się wprzódy dokładnie o ich sposobie myślenia.

Nayiaśnieyszy Pan raczył w téy mierze naywyższym listem gabinetowym z dnia 9. b. m. rozkazać: iż takowe uprawnienia nie prędzéy nadawane być maią, aż dopóki z przyzwoitą Instancyią policyyną w téy mierze potrzebne nie zaydzie porozumienie się, i dopóki od téyże oświadczono i uznano nie będzie, że co do osoby proszącego nie zachodzi w żadnym względzie żadna wątpliwość.

O tém, z odwołaniem się na przepis pod dniem 13. Grudnia 1821 do liczby 62138 o ostrożnościach przy nadawaniu cudzoziemcom uprawnień na professyie wydany, z tym dokładem cyrkułowe Urzędy zawiadomione zostaią, aby o tém wszystkie Zwierzchności mieyscowe dla ścisłego zachowania się w zachodzących przypadkach, obwieściły.

Dla należytego iednak zapewnienia się o ścisłém dopełnieniu tego naywyższego postanowienia zalecono ma być wszystkim Zwierzchnościom mieyscowym, iż przed nadaniem cudzoziemcowi uprawnienia na iaką professyią, o tém Urzędowi cyrkułowemu donieść maią, którego będzie powinnością przekonać się w drodze przyzwoitéy, czyli względem osoby maiącéy uzyskać takowe uprawnienie, nie zachodzi we względzie policyynym iakowa przeszkoda.

Dekret gub. z dnia 23. Marca 1831 pod liczbą gub. 16923.

54.

Erhebung des Bisthums Görz im Küstenlande zum Erzbisthum.

In Folge des h. Hofkanzleidekrets vom 15ten Hornung l. J. Zahl 3262 wird den k. k. Kreisämtern zur eigenen Wissenschaft eröffnet, daß das Bisthum Görz im Küstenlande mit der durch allerhöchste Entschließung vom 4ten Hornung l. J. genehmigten päbstlichen Bulle vom 3ten August 1830 zum Erzbisthum und Metropolie für die Diözesen: Laibach, Triest, Kapodistria, Parenzo, Pola und Veglia erhoben worden ist.

Gubernial=Verordnung vom 26. März 1831. Gub. Zahl 16279.

55.

Bei Kassen überhaupt dürfen keine Tagschreiber aufgenommen werden, die mit einem Beamten derselben Kassa verschwägert oder verwandt sind.

In dem h. Hofkanzleidekrete vom 15. Juni 1827 Z. 15556 wodurch die Anstellung verwandter oder verschwägerter Personen bei einem und demselben Amte untersagt wurde, und in dem hiernach erlassenen Kreisschreiben vom 6ten Juli 1827 Zahl 43272 heißt es ausdrücklich: »Bei Kassen bleibt es bei dem schon lange in Ausübung befindlichen Grundsatze; daß zwei verwandte oder verschwägerte Individuen in was immer für einer Dienstkathegorie nicht mit einander dienen dürfen.«

Hieraus folgt auch; daß bei Kassen überhaupt auch keine solchen Tagschreiber aufgenommen und verwendet werden dürfen, welche mit einem oder dem andern Beamten derselben Kasse verwandt oder verschwägert sind.

Wornach sich daher unter strenger Verantwortung der Kassavorsteher zu benehmen ist, und worüber die k. Kreisämter hinsichtlich der Kreiskassen zu wachen haben.

Gubernial=Dekret vom 26. März 1831. Gub. Zahl 16839.

54.

Wyniesienie biskupstwa Goryckiego w nadbrzeżu na arcybiskupstwo.

W skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 15. Lutego r. b. do liczby 3262 oznaymuie się c. k. Urzędom cyrkułowym, ku ich własnéy wiadomości; że biskupstwo w Gorycyi kraiu nadbrzeżnym, mocą bulli papiezkiéy z dnia 3. Sierpnia 1830 naywyższém postanowieniem zdnia 4. Lutego r. b. zatwierdzonéy na arcybiskupstwo i metropolią dla dyecezyy Lubiana, Tryiest, Capodistria, Parenzo, Pola i Veglia, wyniesionêm zostało.

Rozporządzenie gub. z dnia 26. Marca 1831 do liczby gub. 16279.

55.

Dyiurnistów przy kassach w ogólności przyyinować nie wolno, którzy z urzędnikiem iakim téyże saméy kassy spokrewnieni są lub spowinowaceni.

W dekrecie wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 15. Czerwca 1827 do liczby 15556, mocą którego umieszczanie spokrewnionych lub spowinowaconych osób w iednymże Urzędzie zabroniono zostało, i w okólniku z dnia 6. Lipca 1827 do liczby 43272, w skutek tego wydanym, stoi wyraźnie: »Co do kass, pozostać ma przy zasadzie dawno iuż w wykonywaniu będącéy, iż dwie spokrewnione lub spowinowacone osoby, w iakiéybądźkolwiek kategoryi, wraz służyć nie mogą.«

Z tąd wynika, iż przy kassach w ogólności, żaden także z dyiurnistów przyiętym lub użytym być nie może, który z iednym lub drugim urzędnikiem téyże saméy kassy spokrewnionym lub spowinowaconym iest.

Podług tego stosować się należy pod surową odpowiedzialnością przełożonych kassowych, nadczém Urzędy cyrkułowe, co do kass cyrkułowych, czuwać maią.

Dekret gub. z dnia 26. Marca 1831 pod liczbą gub. 16839.

56.

Der Kongregazion der Redemptoristinnen in Wien und selbst einzelnen Gliedern derselben wird das Befugniß zu erwerben auch ab intestato zugestanden.

Um irrigen Auslegungen vorzubeugen, wird den Kreisämtern in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 17ten v. M. Z. 3466/478 und im Nachhange zur hierortigen Verordnung vom 14ten Jäner d. J. Zahl 1541 erinnert, daß die Redemptoristinnen in Wien durch keine feierlichen Gelübde gebunden sind, und daß aus dieser Rücksicht auch den einzelnen Gliedern dieser Kongregazion das Befugniß zu erwerben, selbst ab intestato zugestanden wurde.

Welche nachträgliche Bestimmung im gewöhnlichen Wege allgemein kund zu machen ist.

Gubernial-Dekret vom 27. März 1831. Gub. Zahl 14051.

57.

Quittungen männlicher Waisen über bis zur Vollendung der Studien bewilligte Gnadengaben müssen von Studiendirektoren vidirt werden.

Nachdem sich der Fall ergeben hat, daß ein Waise die ihm bis zur Vollendung seiner Studien bewilligte Gnadengabe, auch nach vollendeten Studien zur Ungebühr aus der betreffenden Kasse bezogen hat, so wird im Grunde des h. Hofkammerdekrets vom 22ten Jäner 1831 Zahl 1425/93 verordnet, daß zur Vermeidung derlei Uebergenüsse von nun an für die Zukunft die Zahlungsquittungen der Vormünder jener männlichen Waisen, welche aus einer Kameral- oder Gefällskasse Gnadengaben bis zur Vollendung der Studien zu beziehen haben, jedesmal von dem betreffenden Studiendirektor vidirt, und auf solche Art der Kasse zur Liqidirung überreicht werden.

Die Kreiskassen werden hievon mit dem Auftrage verständigt, daß ohne diese auf der Quittung vorhandene Vidirung des Studiendirecktors die Zahlung der Gnadengabe für derlei Waisen nicht zu erfolgen sey.

Gubernial-Verordnung vom 31. März 1831 Gub. Zahl 15008.

56.

Kongregacyi Redemptorystek w Wiédniu, a nawet poiedyńczym téyże członkóm prawo nabywania także i ab intestato dozwala się.

Dla zapobieżenia mylnym wykładom rzeczy, przypomina się Urzędóm cyrkułowym w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 17. z. m. pod liczbą 3466|478 i dodatkowo do tuteyszego rozporządzenia z dnia 14. Stycznia r. b. pod liczbą 1541, iż Redemptorystki Wiédeńskie nie są uroczystémi ślubami związane, i że z tego względu także i poiedyńczym członkóm téyże kongregacyi prawo nabywania nawet ab intestato, (bez zapisu testamentowego), przyznane zostało.

Którato dodatkowa ustawa drogą zwyczayną powszechnie ogłoszoną być ma.

Dekret gub. z dnia 27. Marca 1831 do liczby gub. 14051.

57.

Kwity sierót płci męzkiéy na dozwolone dary łaski aż do ukończenia nauk przez dyrektorów szkół poświadczane być maią.

Ponieważ wydarzyło się, że sierota dar łaski do ukończenia nauk sobie udzielony, ieszcze i po ukończonych naukach iako nienależytość z właściwéy kassy pobiérał; przeto na mocy dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 22. Stycznia 1831 do liczby 1425|93 rozporządza się, by dla zapobieżenia podobnym nadborom odtąd na przyszłośc kwity płatne opiekunów sierót płci męzkiéy, którzy z kassy kameralnéy lub innéy dochodów skarbowych dary łaski, do ukończenia szkół pobiérać maią, każdą razą przez przyzwoitego dyrektora szkół poświadczane i tym sposobem kassie do zlikwidowania podawane były.

Kassy cyrkułowe zawiadamiaią się o tém z nakazem, iż bez takowego na kwicie poświadczenia dyrektora szkół, dar łaski sierotóm takim wypłacanym być nie ma.

Rozporządzenie gub. z dnia 31. Marca 1831 do liczby gub. 15008.

58.

Bestimmungen, um die Aufrechthaltung der den Zucker-Raffinerien bei der Zollentrichtung von dem Zuckermehl eingeräumten Begünstigungen mit der Sicherstellung des Staatsschatzes vor Verkürzungen zu vereinigen.

Um die Aufrechthaltung der den Zucker-Raffinerien bei der Zollentrichtung von dem Zuckermehl eingeräumten wichtigen Begünstigung mit der Sicherstellung des Staatsschatzes vor Verkürzungen zu vereinigen, hat die k. k. allgemeine Hofkammer mit hohem Dekrete vom 22ten Hornung d. J. Z. 40246 folgende Bestimmungen festzusetzen befunden:

Erstens. Aller Zucker in Hüten oder Broden, welcher in den, inner der allgemeinen Zoll-Linie befindlichen Zuckersiedereien erzeugt wird, muß am Boden des Hutes, mit einem kenntlichen eingedrückten Fabrikszeichen versehen werden.

Zweitens. Die Wahl des anzuwendenden Zeichens wird dem Gutdünken des Unternehmers jeder Zuckersiederey überlassen. Derselbe ist aber verbunden, das von ihm gewählte Fabrikszeichen, mit dem er sein Fabrikat zu bezeichnen im Sinne hat, vor der Anwendung, der Gefällen-Landes-Behörde in deren Bezirke sich die Zuckersiederey befindet, mittelst einer genauen Zeichnung anzuzeigen.

Es steht ihm auch frey, das angenommene Fabrikszeichen in der Folge zu ändern, jedoch muß in einem solchen Falle die Beschaffenheit und Gestalt des geänderten Zeichens, wenigstens vierzehn Tage vor dem Gebrauche des Letztern, der gedachten Behörde angezeigt werden. Zwey verschiedene Fabrikszeichen in derselben Zuckersiederey, zur nämlichen Zeit, getrennt anzuwenden, ist nicht gestattet; daher durch die Aenderung des Zeichens, die ältere Bezeichnungsart außer Anwendung zu treten hat.

Drittens. Das aufgedrückte Fabrikszeichen stellt zwar den Beweis über die inländische Verfertigung des Raffinat-Zuckers nicht her; vielmehr bleiben die bestehenden Vorschriften über den Umsatz des Zuckers, dann die Ausweisung der Verzollung und des Ursprungs ungeändert in Wirksamkeit. Das Fabrikszeichen enthält aber eine nothwendige Bedingung zur Nachweisung des Umstandes, in welcher inländischen Zuckersiederey der Hutzucker verfertiget wurde.

58.

Przepisy, w celu połączenia korzyści, rafineryom cukru przy opłacie cła od mąki cukrowéy przyznanych, z zabezpieczeniem Skarbu kraiowego od uszczerbku.

Aby zachowanie w całości ważnych korzyści, rafineryom cukru przy opłacie cła od mąki cukrowéy przyznanych, z zabezpieczeniem Skarbu kraiowego od uszczerbku połączyć, c. k. powszechna Kamera nadworna wysokim dekretem z dnia 22. Lutego r. b. do liczby 46246 uznała za potrzebę, następuiące wydać przepisy:

1) Wszelki cukier w głowach czyli bochenkach, który w fabrykach cukru, w obrębie powszechnéy linii celnéy znayduiących się, wyrobiony iest, musi znakiem fabrycznym, na dnie (spodzie) głowy dokładnie wyciśnionym, być opatrzony.

2) Obranie znaku, w téy mierze użyć się maiącego, zostawia się do woli przedsiębiercy każdéy fabryki cukru. Tenże iednak iest obowiązany, o obranym przez siebie znaku fabrycznym, którym ón swóy fabrykat oznaczać chce, przed użyciem onego, kraiowemu Urzędowi przychodów, w którego obwodzie fabryka cukru znayduie się, z załączeniem dokładnego rysunku donieść.

Wolno mu także obrany znak fabryczny późniéy odmienić, w tym iednak razie o wzorze i kształcie odmienionego znaku przynaymniéy czternastu dniami przed użyciem tegoż wspomniony urząd zawiadomić należy. Używanie dwóch różnych znaków fabrycznych w téyże saméy rafineryi cukru i w iednakowym czasie, nie iest pozwolone, a zatém przez odmienienie znaku, dawnieyszy sposób znaczenia z używania wyyść ma.

3) Wyciśniony znak fabryczny nie dowodzi wprawdzie kraiowéy fabrykacyi cukru rafinowanego; owszém istnące przepisy o handlu cukrem, tudzież o udowodnieniu opłaty cła i o pochodzeniu fabrykatu w swéy działalności nieodmiennie pozostaią. Znak fabryczny zaś iest warunkiem potrzebnym do udowodnienia okoliczności, w któréy kraiowéy rafineryi cukier w głowach fabrykowany był.

Derjenige Zucker in Hüten, auf welchem das Fabrikszeichen entweder gänzlich mangelt, oder auf dem ein anderes Zeichen aufgedrückt ist, als dasjenige, zu dessen Anwendung der Inhaber der Fabrik auf die im vorhergehenden Absatze bestimmte Art die Berechtigung erhielt, wird demnach als nicht in einer innländischen Zuckersiederey verfertiget angesehen, wenn gleich die beigebrachten Urkunden, oder andere Beweismittel die Bestätigung dieses Umstandes enthalten sollten.

Viertens. Die Anordnungen über die Bezeichnung des Raffinat-Zuckers in Hüten, erstrecken sich auch auf diejenigen Zuckersiedereien, wesche den im Inlande gewonnenen Rohzucker verarbeiten.

Fünftens. Das zur Verarbeitung in einer Zuckersiederei inner des Zollverbandes aus dem Auslande bezogene Zuckermehl muß, ehe dessen freie Verwendung in der Fabrik statt finden darf, unter ämtlicher Aufsicht durch die Bestellten der Parthei mit einer hinreichenden Menge gemahlener thierischer Kohle dergestalt vermengt werden, daß eine andere Verwendung als zur Raffinirung dadurch gehindert wird.

Sechstens. Diese Vermengung kann entweder bei dem Hauptzoll- oder Legstattamte, über welches das Zuckermehl bezogen wird, in so ferne sich hiezu die erforderliche Vorrichtung bei dem Amte befindet, oder in der Gewerbsstätte der Zuckersiederey vorgenommen werden.

Siebentens. Zur ausgedehnten Erleichterung der inländischen Zucker-Raffinerien wird die Vorkehrung getroffen werden, daß die Vermengung des zur Verarbeitung in Zuckersiedereien bestimmten Rohzuckers mit thierischer Kohle in den Seehäfen, in denen einen Hauptzoll- oder Hauptdreißigst-Amt aufgestellt ist, unter Aufsicht dieses Amtes bei Gelegenheit der Umleerung aus den überseeischen Behältnissen in die zum Landtransporte bestimmte Säcke, Fässer oder Päcke vorgenommen werden können.

Achtens. Der Rohzucker, den eine Fabrik im unvermengten Zustande beziehet, darf derselben nur unter zollämtlichen Siegel ausgefolgt, und in die Fabrik nicht anders, als unter diesem Siegel, oder in einem wohl verwahrten, unter ämtliche Mitsperre gelegten Behältniße aufbewahrt werden.

Neuntens. Sobald der Unternehmer der Zuckersiederei den unvermengt in die Fabrik gebrachten Rohzucker aus dem versiegelten, oder unter ämtliche Sperre gelegten Behältnisse zu nehmen wünscht, hat derselbe dieses dem Amte, das die Gefällsbehörde zur Vornahme dieser Amtshandlungen bestimmen wird, vorläufig schriftlich zu melden. Das Amt wird bestimmen, durch wen der ämtliche Verschluß zu öffnen, und

Ow zatém cukier w głowach, na którym znaku fabrycznego albo całkiem nie ma, albo na którym inszy znak wyciśniony iest, iak ten, na użycie którego właściciel fabryki sposobem w poprzedzaiącym punkcie oznaczonym prawo otrzymał, uważany będzie, iak gdyby nie w kraiowéy rafineryi wyrabiany był, chociażby przyniesione dokumenta lub inne dowody potwierdzenie téy okoliczności w sobie zawierały.

4) Postanowienia względem znaczenia cukru rafinowanego w głowach, rościągaią się także na te fabryki cukru, które cukier surowy w kraiu uzyskany rafinuią.

5) Mąka cukrowa z zagranicy do rafinowania w iakiéy fabryce cukru, wnątrz obwodu celnego położonéy, sprowadzona, musi wprzód niżeli onéy wolne użycie w fabryce mieysce mieć może, pod urzędowym dozorem przez obstalowanego strony, z dostateczną ilością zmełtego węgła zwierzęcego w ten sposób zmieszaną być, aby ią przez to do innego użycia iak do rafinowania niezdatną zrobić.

6) To zmieszanie przedsięwziętém być może albo na główney komorze celnéy, albo w Urzędzie składowym, przez który mąka cukrowa wprowadza się, ieżeli tam potrzebny do tego preparat znayduie się, albo też w składzie fabryki cukru.

7) Ku większemu ułatwieniu dla kraiowych rafineryy cukru rozporządzono będzie, aby zmieszanie cukru surowego, do rafinowania w fabrykach przeznaczonego, z węglem zwierzęcym, w portach, gdzie główna komora, lub główny urząd trzydziestowy ustanowiony iest, pod dozorem téyżeykomory lub urzędu przy okazyi przesypywania z naczyń zamorskich do przeznaczonych dla transportu lądowego worów, beczek lub pak przedsięwziętém być mogło.

8) Cukier surowy, który fabryka iako w niezmieszanym stanie sprowadza, może tylko pod urzędową pieczęcią téyże wydanym, i na fabryce nie inaczéy, iak tylko pod tąż pieczęcią, albo w dobrze opatrzoném, pod urzędowe wspólne zamknięcie wziętém naczyniu, być chowanym.

9) Jeżeli przedsiębierca rafineryi, cukier surowy, do fabryki w niezmieszanym stanie sprowadzony, z zapieczętowanego, lub pod urzędowém zamknięciem znayduiącego się naczynia brać chce, uwiadomić ma o tém uprzednio ten Urząd, który przez Administracyę przychodów do przedsięwzięcia tych czynności urzędowych przeznaczonym będzie. Urząd ten oznaczy, przez kogo urzędowe zamknięcie

in wessen Gegenwart die Mengung mit thierischer Kohle zu vollziehen sey.

Die dießfällige Amtshandlung wird stets mit aller Beschleunigung vorgenommen werden, damit der regelmässige Gang des Gewerbs-Betriebes nicht gestört werde. Der Fabriks-Inhaber ist jedoch nicht berechtiget zu fordern, daß die Gefällsbeamten sich zum Behufe der Amtshandlung während der Nachtstunden in der Fabrik einfinden.

Zehntens. Zieht die Parthei es vor, den in der Fabrik unter Zollsiegel, oder ämtlichen Verschluß aufbewahrten Rohzucker, ohne vorhergehende trockene Mengung mit thierischer Kohle, unmittelbar zum Versieden zu verwenden, so wird ihr dieses gegen dem gestattet werden, daß die hiezu abzusendenden Beamten der Uebertragung des Rohzuckers in dem Siedekessel und dem weiteren Gewerbsverfahren so lange beiwohnen, als dieses für den Zweck der Kontrolle erforderlich ist.

Eilftens. Die Zollbemessung von dem Zuckermehl, das mit thierischer Kohle gemengt bezogen wird, wird auf der Grundlage des Gewichtes, welche sich nach Abzug des beigemengten genannten Stoffes ergiebt, geschehen. In den Zollerklärungen und den Bolleten über Zuckermehl, das in dem gemengten Zustande versendet wird, muß dieser Umstand und das Gewicht der beigemengten Kohle stets ausdrücklich angesetzt werden.

Zwölftens. Wird unvermengtes Zuckermehl unrichtig als mit thierischer Kohle vermengt erklärt, oder wird in einem Behältniße, dessen gefällsämtliche Deckung auf, mit thierischer Kohle vermengtes Zuckermehl lautet, unvermengter Rohzucker gefunden, so werden diejenigen Strafen Anwendung finden, welche auf die unrichtige Angabe der Gattung der Waaren durch die bestehenden Vorschriften gesetzt sind.

Dreizehntens. Wird in einer Zucker-Raffinerie vom Auslande bezogenes Zuckermehl im unvermengten Zustande nicht unter ämtlichen Siegel oder Verschluße aufbewahrt gefunden, oder wird entdeckt, daß Rohzucker aus den versiegelten, oder unter ämtliche Sperre gelegten Behältnissen, ohne Beobachtung der oben festgesetzten Anordnungen genommen wurde, so werden wegen dieser Uebertretungen die auf die Einschwärzungen von Zucker durch die bestehenden Vorschriften bestimmten Strafen verhängt werden.

Auch wird die Verletzung des ämtlichen Siegels und Verschlußes nach den in Wirksamkeit befindlichen Vorschriften geahndet werden.

Vierzehntens. Die gegenwärtige Vorschrift tritt mit 1ten Juli 1831 in Wirksamkeit. Die mit dem 30. Juni

otworzone i w czyiéy przytomności mieszanie z węglem zwiérzęcym uskutecznione być ma.

Takowa czynność urzędowa przedsięwzięta będzie zawsze z wszelkim pospiechem, aby regularny ruch w opędzeniu fabryki przerwany nie był. Jednak właściciel fabryki wymagać nie ma prawa, aby urzędnicy przychodowi dla przedsięwzięcia czynności urzędowéy w godzinach nocnych na fabryce znaydowali się.

10) Gdyby zaś strona wolała cukier surowy; na fabryce pod pieczęcią celną, lub pod urzędowém zamknięciem schowany, bez poprzedniczego suchego zmieszania z węglem zwiérzęcym, bezpośrednio do warzenia użyć, wtedy iéy to pod tym warunkiem dozwoloném będzie, ażeby urzędnicy w tym celu posłani, przeniesieniu cukru surowego do kotła, i dalszéy manipulacyi fabryczněy tak długo obecnymi byli, ile tego w celu kontroli potrzeba.

11) Wymierzenie cła od sprowadzonéy mąki cukrowéy, z węglem zwiérzęcym zmieszanéy, dziać się będzie podług wagi, która po odciągnieniu przymieszanego dopiéro wspomnionego materyału okaże się. W oświadczeniach celnych i paletach na mąkę cukrową, w zmieszanym stanie przysłaną, musi zatém ta okoliczność i waga przymieszanego węgla zawsze dokładnie być wyrażoną.

12) Gdyby niezmieszana mąka cukrowa mylnie za zmieszaną z węglem zwiérzęcym podana, czyli oświadczona została, albo gdyby w iakiém naczyniu, którego palet urzędowy na cukier surowy, z węglem zwiérzęcym zmieszany, opiewa, niezmieszany cukier surowy znaleziony był, wtedy zastosowane być maią te samy kary, które na nierzetelne podanie gatunku towarów istnącemi prawami ustanowione są.

13) Jeżeli w któréy rafineryi mąka cukrowa z zagranicy sprowadzona, w stanie niezmieszanym i nie pod urzędowém opieczętowaniem albo zamknięciem w schowaniu znalezioną zostanie, albo ieżeli odkryie się, że cukier surowy z opieczętowanego, albo pod urzędowém zamknięciem znayduiącego się naczynia, niezważaiąc na powyższe rozporządzenia brany był; na ten czas za te przestąpienia wymierzone zostaną kary, które w istnących przepisach na przemycenie cukru ustanowione są.

Równie też ukaraném będzie nadwerężenie urzędowego opieczętowania lub zamknięcia, podług przepisów w działalności będących.

14) Ninieysza ustawa otrzyma moc prawną z dniem 1. Lipca 1831. Zapasy tak cukru surowego, iako też rafi-

d. J. sowohl an Rohzucker, als auch an raffinirten Zucker in den bestehenden Zucker-Raffinerien vorhandenen Vorräthe, werden ämtlich aufgenommen werden.

Der von diesen Vorräthen herrührende, oder vor dem genannten Zeitpunkte (1ten Juli 1831) aus der Zuckersiederei abgesetzte raffinirte Zucker in Hüten, bedarf zur Nachweisung des Ursprungs nicht des vorgeschriebenen Fabrikszeichens.

Mit dem am 30ten Juni 1831 in den Zucker-Raffinerien vorgefundenen Zuckermehle wird nach den obigen Bestimmungen verfahren, daher dasselbe entweder unter ämtlicher Aufsicht mit thierischer Kohle zu vermengen, oder unter ämtlichen Verschluß zu legen ist.

Welches hiemit allgemein bekannt gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 31. März 1831, Gub. Zahl 19082.

59.

Bestimmungen, wie Ansprüche des Aerars aus Pauschalabfindungen mit verzehrungssteuerpflichtigen Partheien, und an derlei Pachtschillingen gegen Pächter in Konkursfällen zu behandeln sind.

Die h. Hofkammer hat mit Dekret vom 14ten März l. J. Zahl 4305 über die Weise, auf welche in Konkursfällen Ansprüche des Aerars, die demselben aus einer Pauschalabfindung mit verzehrungssteuerpflichtigen Partheien, und an Pachtschillingen für verpachtete Verzehrungssteuer gegen den Pächter zustehen, geltend zu machen, und von den Konkursbehörden bei der Klassifizirung und Vertheilung des Konkurs-Vermögens zu behandeln seyen, folgendes bedeutet:

1) Pachtschillings- und Abfindungs-Rückstände der Verzehrungssteuer, müssen bei der Konkursbehörde gehörig angemeldet werden.

2) Dem Aerar steht, auf die von den steuerpflichtigen Partheien schuldigen Abfindungs-Pauschale, dasselbe gesetzliche Vorzugsrecht zu, das es in Beziehung auf die übrigen landesfürstlichen Steuern und Abgaben genießt.

3) Auf Forderungen hingegen, die das Aerar, gegen einen Verzehrungssteuer-Pächter aus dem mit ihm geschlossenen Vertrage zu stellen hat, kommt demselben das oberwähnte Vorzugsrecht nicht zu.

nowanego, w istnących rafineryiach z dniem 30tym Czerwca r. t. znalezione, będą urzędownie spisane.

Rafinowany cukier w głowach z tych zapasów pochodzący, albo przed wspomnionym terminem (1. Lipca 1831) z fabryki cukru przedany, nie potrzebuie do udowodnienia początku, przepisanego znaku fabrycznego.

Z mąką cukrową, na dniu 30. Czerwca 1831 w rafineryiach znalezioną, postąpiono będzie podług powyższych przepisów, a zatém należy takową albo pod dozorem urzędowym z węglem zwiérzęcym zmieszać, lub też pod urzędowe zamknięcie wziąć.

Co niniejszém powszechnie obwieszcza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 31. Marca 1831 pod liczbą gub. 19082.

59.

Przepisy, iak z pretensyami skarbu, pochodzącemi z układów ryczałtowych, z stronami obowiązanémi do opłaty podatku konsumcyynego zawartych, i z owémi o takież summy dzierzawne przeciw dzierzawcóm w przypadkach konkursu, postępować należy.

Wysoka Kamera nadworna dekretem z dnia 14. Marca r. b. do liczby 4305, względem sposobu, na iaki pretensye skarbu, które temuż z ryczałtowego układu z stronami do opłaty podatku konsumcyynego obowiązanémi zawartego, i w summach dzierzawnych za wydzierzawiony podatek od dzierzawców należą, dochodzone i od instancyy konkursowych przy klassyfikowaniu i rozbiorze maiątku konkursowego traktowane być maią? postanowiła, co następuie:

1) Zaległości podatku konsumcyynego z dzierzawy, i z ryczałtowego układu pochodzące, w instancyi konkursowéy należycie opowiedziane być muszą.

2) Skarbowi należy do winnego od strón podatkuiących umówionego ryczałtu (Pauschale), toż samo prawne pierwszeństwo, którego tenże względem innych monarchicznych podatków i danin używa.

3) Do pretensyy zaś, które Skarb do dzierzawcy podatku konsumcyynego z kontraktu z nim zawartego rościć ma, nie przynależy Skarbowi prawo wspomnionego pierwszeństwa.

Wovon die k. Kreisämter zur eigenen Wissenschaft und Verständigung der Steuer-Bezirks-Obrigkeiten in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 1. April 1831. Gub. Zahl 18525.

60.

Die Landwehrpflicht ist nach dem Konskripzionspatente vom Jahre 1804 und dessen Erläuterungen vom 5. Juni 1805, 28ten März 1807 und nach der Landwehr-Instrukzion vom Jahre 1813 zu beurtheilen.

Die, mit hierortigem Erlaße vom 18ten Juni 1829 Zahl 36747 bekannt gemachte hohe Hofkanzlei-Verordnung vom 3. Juni 1829 Zahl 13137, welche in Ansehung der Befreiung von der Landwehrdienstpflicht den Grundsatz aussprach, daß sich hiebei nach den Vorschriften des Konskripzions-Patents 1804 zu benehmen sey, gab zu der Frage Anlaß, ob die dießfalls nachträglich mit Gubernial-Erlässen vom 15. Juni 1805 Zahl 24832, und vom 18. April 1807 Zahl 15770 bekannt gemachten Vorschriften (welche auch Verheirathete zum Militärdienst verpflichten) auch für die Landwehr geltend seyen.

Laut hohen Hofkanzleidekrets vom 24ten v. M. Zahl 6962|540 unterliegt die Bejahung dieser Frage, da diese letzteren zwei Verordnungen, in dem betreffenden Punkte eine nachträgliche Erläuterung des Konskripzions-Patents vom Jahre 1804 sind, keinem Bedenken.

Weiters wurde die zweite Frage aufgeworfen, ob:

a) den Kreisämtern nicht zu gestatten sey, solchen landwehrpflichtigen Individuen, für welche vorzügliche häusliche und Familien-Verhältnisse eine Enthebung von dem Landwehrdienste fordern, die dießfalls zeitliche Befreiung zu ertheilen, und

b) ob nicht überhaupt die Verheiratheten oder verwittweten Individuen (letztere jedoch nur, wenn sie unversorgte Kinder haben) erst dann zur Landwehr abzustellen wären, wenn in den 3 Abtheilungen, in welche selbe nach dem, mit Gubernial-Verordnung vom 2ten Juli 1829 Zahl 33440 bekannt gemachten hohen Hofkanzleidekrete vom 21ten Mai 1829 Zahl 11595 gehören, keine anderen tauglichen Individuen sind?

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla ich własnéy wiedzy i uwiadomienia wszystkich Zwierzchności obwodów podatkowych ogłasza się.

Dekret gub. z dnia 1. Kwietnia 1831 pod liczbą gub. 18525.

60.

Obowiązek służenia w obronie kraiowéy rozpoznawany być ma podług patentu o konskrypcyi z roku 1804, i obiaśnień tegoż z dnia 5. Czerwca 1805, 28. Marca 1807, i podług instrukcyi o kraiowéy obronie z roku 1813.

Obwieszczone dekretem tuteyszym z dnia 18. Czerwca 1829 do liczby 36747, rozporządzenie wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 3. Czerwca 1829 do liczby 13137, którém względem uwolnienia od obowiązku służenia w obronie kraiowéy wyrzeczono zostało, że przytém podług przepisów patentu o konskrypcyi z roku 1804, zachować się należy, dało powód do zapytania; czyli przepisy w tym względzie dodatkowo rozporządzeniami gubernialnemi z dnia 15. Czerwca 1805 do liczby 24832, i z dnia 18. Kwietnia 1807 do liczby 15770 ogłoszone, (które i żonatych do służby woyskowéy obowiązuią), także dla obrony kraiowéy służyć maią?

Podług dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 24. z. m. do liczby 6962|540, co do pierwszego pytania, nie podlega żadnéy wątpliwości, że te dwa ostatnie rozporządzenia w dotyczącym punkcie, także dla obrony kraiowéy służą, gdyż one są dodatkowém obiaśnieniem patentu o konskrypcyi z roku 1804.

Daléy uczyniono drugie pytanie: czyliby

a) Urzędy cyrkułowe upoważnić nie wypadało, by takim do służby w obronie kraiowéy obowiązanym ludziom, za którémi szczególne domowe i familiyne stosunki co do uwolnienia ich od służby w obronie kraiowéy mówią, doczesne uwolnienie dawały, i

b) czyliby w ogólności żonatych lub wdowców: tych ostatnich iednak tylko kiedy niepostanowione (nieopatrzone) dzieci maią) dopiero wtedy do kraiowéy obrony odstawiać nie wypadało, kiedyby w tych trzech oddziałach, do których takowi podług ogłoszonego rozporządzeniem gubernialném z dnia 2. Lipca 1829 do liczby 33440, dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornej z dnia 21. Maia 1829 do liczby 11595 należą, żadnych innych zdatnych ludzi nie było?

Hierüber wurde mit dem nämlichen hohen Hofkanzleidekrete vom 24ten v. M. bedeutet, daß:

ad a) vor allem bemerkt werden müsse, daß, da das Patent vom Jahre 1804 den Obrigkeiten das Recht zugesteht, diejenigen, ihrer Unterthanen, die wegen ökonomischen oder Familien-Verhältnissen bei Hause nothwendig sind, zurückzulassen, und die minder entbehrlichen auszuwählen, diese Frage, welche sich eigentlich nur auf die, nach den neuen Normativen vom Jahre 1827 zu dem Liniendienst zu stellenden, beziehe, von selbst wegfalle.

ad b) Die Hofkanzlei-Verordnung vom 21ten Mai 1829 Zahl 11595, welche drei Kathegorien von den damals zur Landwehr zu stellenden Individuen aufstellte, konnte nur für die, damals anbefohlene Ergänzung der Landwehr, in so weit Exkapitulanten dazu verpflichtet wurden, gemeint seyn, und sie sey blos eine zeitweise Beschränkung der Landwehrpflichtigkeit auf das 38ste Lebensjahr für die damalige Ergänzung gewesen, durch selbe aber keineswegs in Bezug auf das Alter, die noch aufrecht stehende Vorschrift des 11. §s. der Landwehr-Instrukzion vom Jahre 1813 (bekannt gemacht mit Gubernial-Verordnung vom 28. Juli 1813 Z. 1525) aufgehoben werden, welche das landwehrpflichtige Alter erst mit dem vollstreckten 45. Jahre schließt, überhaupt müsse jener §. genau befolgt werden, welcher die Kathegorien von Inländern definitiv bestimmt, die an sich zum Dienste der Landwehr berufen sind. In so ferne aber die Landwehrpflichtigen laut ausdrücklichen Befehl Sr. Majestät in der Stellung, nicht nach den neuen Rekrutirungs-Vorschriften, sondern nach den älteren dießfälligen Gesetzen zu behandeln kommen, und sie daher nicht wie die Rekrutirungspflichtigen in eigene Altersklassen untergetheilt sind, so stehe den Obrigkeiten noch immer das Befugniß zu, unter allen jenen landwehrpflichtigen Individuen, bis zum vollstreckten 45ten Jahre auszuscheiden, und daher gar nicht zur Landwehrstellung vorzuführen, die sie ökonomischer oder Familien-Verhältnisse wegen zu Hause nothwendig erachten, wobei jedoch der Vortheil der Verordnung vom Jahre 1807 genau zu befolgen sey.

Na to, tymże samym dekretem wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 24. z. m. odpowiedziano, że

do a) przedewszystkiém tę uwagę uczynić potrzeba, iż gdy patent z roku 1804 Zwierzchnościom prawo przyznaie, tych swoich poddanych, którzy dla ekonomicznych lub familiynych stosunków w domu są potrzebni, zostawić, a mniéy potrzebnych wybrać, to pytanie, które się ściąga iedynie tylko do ludzi, podług nowych prawideł z roku 1827 do woyska liniowego stawić się maiących, samo przez się upada.

do b) W rozporządzeniu Kancelaryi nadworney z dnia 21. Maia 1829 pod liczbą 11595, którém trzy kategorye osób, na ten czas do kraiowéy obrony stawić się maiących, przepisano; mogło się tylko co do nakazanego wtedy uzupełnienia obrony kraiowéy, iak daleco do tego wysłużeni (Ex) kapitulanci obowiązani byli, rozumieć; i że to rozporządzenie iedynie tylko doczesuém ograniczeniem obowiązku służenia w obronie kraiowéy na 38my rok wieku co do wtedy istniałego uzupełnieuia było, lecz przez takowe na żaden sposób istniący ieszcze względem wieku prepis §fu 11. instrukcyi o kraiowéy obronie z roku 1813, która rozporządzeniem gubernialném z dnia 28. Lipca 1813 pod liczbą 1525, ogłoszoną została, zniesionym nie iest, który wiek obowiązkowy służenia w obronie kraiowéy dopiéro z skończonym rokiem 45mym oznacza, w ogólności §f ten ściśle dopełnianym być musi, który kategorye kraiowców powołanych do służenia, w obronie kraiowéy, ostatecznie oznacza. Jak dalece zaś z ludzmi do służenia w obronie kraiowéy obowiązanemi, według wyraźnego rozkazu Nayiaśnieyszego Pana przy ich stawieniu nie podług nowych przepisów, ale podług dawnieyszych w tym przedmiocie wydanych ustaw postępować należy, ile że ci ludzie nie są na własne klassy wieku, iak podlegli rekrutacyi podzieleni, maią Zwierzchności ieszcze zawsze prawo, z pomiędzy wszystkich do służenia w obronie kraiowéy obowiązanych ludzi, aż do skończonego 45go roku wieku, tych wypuścić, a zatém nawet do obrony kraiowéy nie stawić, których w względzie stosunków ekonomicznych albo familiynych w domu za potrzebnych uznaią, przy czém iednak dosłowna treść rozporządzenia z roku 1807, ściśle zachowaną być ma.

Von diesen hohen Bestimmungen, welche bei der zunächst zu erfolgenden Aufstellung und Ergänzung der Landwehr, worüber sowohl, als über die voranzugehende Revision den Kreisämtern nächstens die Weisungen zukommen werden, zu gelten haben, haben die Kreisämter sämmtliche Stellungs-Obrigkeiten zur genauen Befolgung zu verständigen, und sich darnach selbst genau zu achten.

Gubernial-Dekret vom 2. April 1831. Gub. Zahl 20470.

64.

Bestimmung der Art, wie Naturalien- und Materialien-Ersätze, von in Verrechnung stehenden Beamten zu leisten seyen.

Zur näheren Bestimmung, wie der Ersatz für zu wenig in Empfang, oder zu viel in Ausgabe gestellte, dann bei Liquidazionen, als Abgang befundenen Naturalien und Materialien, von den Rechnungslegern geleistet werden soll, hat die k. k. Hofkammer den Gefälls-Verwaltungen die abschriftlich beiliegende Vorschrift .|. erlassen, welche den k. Kreisämtern mit dem Bedeuten zugestellt wird, daß die hohe Hofkanzlei zu Folge ihres Dekretes vom 22ten Dezember v. J. Zahl 29505 angemessen gefunden habe, eben diese Vorschrift, für die in ihren Bereich gehörigen Natural- und Material-Verwaltungen geltend zu machen.

Gubernial-Verordnung vom 5. April 1831. Gub. Zahl 17283.

.|.

Abschrift des Hofkammerdekrets vom 5ten Dezember 1830 Zahl 29505|1971.

Es ist zwar schon im allgemeinen der Grundsatz, daß für zu wenig im Empfang, oder über die Gebühr mehr in Ausgabe gestellte, dann bei Liquidazionen als abgängig befundenen Naturalien und Materialien von den betreffenden Rechnungslegern, der Ersatz im Gelde geleistet werde, in Ausübung.

Damit aber einerseits, von diesem bereits bestehenden Grundsatze nicht abgewichen, andererseits auch hiebei die bisherige verschiedenartige Ausmittlung der Geldersätze für die Folge beseitiget und hierin ein gleichförmiges Verfahren beobachtet werde, wird für die Zensur der Domainen-Rechnungen im Einverständniße mit dem k. k. General-Rechnungs-Di-

O tych wysokich przepisach, które dla wkrótce nastąpić maiącego stawienia i uzupełnienia kraiowéy obrony, (o czém równie iak i o uprzedniéy rewizyi Urzędy cyrkułowe informacyę wkrótce otrzymaią), służyć powinny, Urzędy cyrkułowe wszystkie Zwierzchności dla ścisłego zachowania uwiadomić, i same podług tego ściśle zachować się maią.

Dekret gub. z dnia 2. Kwietnia 1831 pod liczbą gub. 20470.

61.

Oznaczenie sposobu, iak wynagrodzenia za naturalia i materyały, od urzędników do składania rachunków obowiązanych, uiszczane być maią?

Dla dokładnieyszego oznaczenia, iak wynagrodzenie przez składaiących rachunki uiszczane być ma za naturalia i materyały, które za mało w percepcie, lub za wiele w wydatkach położone są, tudzież które przy likwidacyiach iako niedobór znalezione zostaną, c. k. Kamera nadworna wydała do Administracyi przychodów załączony tu w kopii .|· przepis, który c. k. Urzędom cyrkułowym z tym dodatkiem doręczony zostaie; że wysoka nadworna Kancelarya w skutek swego dekretu z dnia 22. Grudnia r. z. do liczby 29505 za stosowną uznała, aby ten sam przepis dla Administracyi naturaliów i materyałów do iéy zakresu należących służył.

Rozporządzenie gub. z dnia 5. Kwietnia 1831 do l. gub. 17283.

.|·

Kopia dekretu Kamery nadwornéy z dnia 5. Grudnia 1830 do liczby 29505/1971.

W powszechności iest już dawno w wykonywaniu zasada, że za naturalia i materyały, które za mało w przychodzie, lub nad należytość za wiele w rozchodzie położone są, tudzież które przy likwidacyach iako brakuiące znalezione zostaną, od dotyczących osób rachunki składaiących, zwrót w pieniądzach uiszczany bywa.

Aby zaś z iednéy strony od téy iuż istnącéy zasady nie zbaczać, a z drugiéy strony także przy tém dotąd nieiednostayność wymiaru zwrotu w pieniądzach na przyszłość usunąć, i w tym przedmiocie iednakowe postępowanie zachować, więc za porozumieniem się z c. k. ieneralném rachunkowém Dyrektoryum ustanowiono zostaie, że wszystkie rze-

rektorium bestimmt, daß alle wirkliche Naturalien- und Material-Abgänge, in so ferne selbe aus einer unterlassenen Empfangsverrechnung, oder über die Gebühr mehr verrechneten Ausgabe, oder aus Liquidazionen entspringen, allemal im Gelde ersetzt werden müssen, und daß diese Geldersätze für jene Naturalien und Materialien, die keinen durch Marktpreis-Tabellen bestimmten Werth haben, nach den letzten der Zeitepoche des entstandenen Abganges vorausgegangenen, wirklichen kurrenten Lokal- oder Tariffs- dann Ankaufspreisen, je nachdem solche entweder eigen erzeugt oder erkauft werden, bei denjenigen hingegen, worüber, wie über die Fruchtkörner, die Marktpreis-Tabellen schon den Werth bestimmen, nach den Mitteldurchschnittspreisen des nächsten Wochenmarktplatzes, von jenem Zeitpunkte, woher sich der Abgang schreibt, und von wo an die Rechnungsführer eigentlich zahlungspflichtig werden, oder aber, wenn dieser Zeitpunkt nicht zu erheben wäre, vom letzten Monate des betreffenden Militärjahres auszumitteln sind.

62.

Absolvirten Realschülern wird die öffentliche Frequentirung einiger Geganstände an der Universität, und die unentgeltliche Prüfung aus denselben gestattet.

Jünglingen, welche die dermal bestehenden beiden Jahrgänge der k. k. Realschule in Lemberg mit wenigstens der ersten allgemeinen Fortgangsklasse zurückgelegt haben, ist zur weiteren Vorbereitung und Ausbildung für technische und Gewerbsfächer der ordentliche und unentgeltliche Besuch der Vorlesungen über die an der Lemberger Universität vorgetragenen mathematischen und naturwissenschaftlichen Gegenstände über Baukunst, Ruralökonomie und Komptabilitätswissenschaft, für welche sie sich nach eigener Wahl bestimmen und in die Kataloge einschreiben lassen können, mit der Vergünstigung gestattet, daß sie aus denselben zu den öffentlichen Semestralprüfungen ohne Entrichtung einer Prüfungs- oder sonstigen Taxe zugelassen, und ihnen über Fortgang, Sitten und Verwendung gleich den andern Akademikern die verdienten Zeugnisse erfolgt werden.

Die Verfügung wird zur Aufmunterung der Jugend zu dem für den Gewerbsstand so nützlichen Besuche der Lemberger Realschule, sohin aber auch der hier gedachten Vorlesungen, hiemit öffentlich kund gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 5. April 1831. Gub. Zahl 17972.

czywiste niedobory (defekta) w naturaliach i materyałach, iak dalece takowe z opuszczonego wzięcia onych do rachunku przychodu, albo z rozchodu, nad należytość więcéy porachowanego, lub też z likwidacyi pochodzą, zawsze w pieniądzach zwrócone być muszą, i że te zwroty pieniężne, za owe naturalia i materyały, na które żadnéy ceny, przez tabelle cen targowych ustanowionéy, nie ma, podług ostatnich rzeczywistych mieyscowych, lub taryfowych, tudzież nakupnych cen, przed epoką powstałego defektu, w miarę tego, iak naturalia i materyały umyślnie sprawiane lub kupowane były, przy owych zaś, na które iak n. p. na zboże przez tabelle targowe iuż cena oznaczona iest, podług średnich cen przecięcia nayblizszego mieysca, w którém co tydzień targi odbywaią się, od tego czasu, od którego niedobór pochodzi, i od którego urzędnicy rachunki składaiący właściwie do płacenia są obowiązani, albo zaś ieżeliby tego czasu doyść nie można było, od ostatniego miesiąca dotyczącego roku woyskowego wyrachowane być powinny.

62.

Uczniom, którzy szkoły realne skończyli, publiczne słuchanie niektórych przedmiotów w Wszechnicy (Uniwersytecie), i bezpłatne zdawanie egzaminu z tychże dozwolonèm zostaie.

Młodzieży, która istnące teraz obadwa kursy roczne w c. k. szkole realnéy we Lwowie skończyła, dla iéy dalszego przygotowania i wykształcenia do zawodów technicznych i przemysłowych, porządkowe i bezpłatne słuchanie prelekcyy, o dawanych w lwowskim uniwersytecie matematycznych i fizycznych przedmiotach, o budownictwie, ekonomii wieyskiéy i rachunkowości, które z tych przedmiotów sama sobie wybrać, i do katalogu zapisać się dać może, z tą korzyścią dozwolonèm zostaie, że z tych przedmiotów do publicznych egzaminów półrocznych bez opłaty taxy egzaminowéy lub iakiéybądź innéy przypuszczoną będzie, i onéyże zasłużone świadectwa o postępie w naukach, obyczaiach i aplikacyi wydawane będą.

To rozporządzenie w celu zachęcenia młodzieży do wielce użytecznego dla stanu przemysłowego uczęszczania do lwowskiéy szkoły realnéy, a zatém także na wspomnione tu prelekcye, niniéyszém publicznie ogłasza się.

Obwieszczenie gub. z dnia 5. Kwietnia 1831 do liczby gub. 17972.

63.

Bestimmung des Zeitpunktes, in welchen die verschiedenen Wildpretgattungen zu Markte gebracht und verkauft werden dürfen.

Der zunehmende Unfug, daß alle Gattungen von Wildpret vorzüglich in der Umgegend der Kreis- und anderer größern Städte zu jeder Zeit erlegt und zu Markte gebracht werden, und da sich bereits Fälle ergeben haben, daß der Genuß desselben besonders während der Setz- und Brutzeit der Thiere einen nachtheiligen Einfluß auf die menschliche Gesundheit hatte, veranlaßten diese Landesstelle die im Anschluße in Abschrift mitfolgende Kundmachung .|· hinsichtlich des Zeitpunktes zu erlassen, in welchem zu Lemberg die verschiedenen Gattungen Wildpret zu Markte gebracht und veräußert werden dürfen.

Die k. Kreisämter haben diese Anordnung ebenfalls in allen Städten, wo regulirte Magistrate oder eine geregelte Marktaufsicht besteht, einzuführen, und nur die den Lokalverhältnissen angemessenen Abänderungen beizufügen und am Schluße die Geldstrafe von 30 kr. bis 2 fl., dann daß die Judikatur der Ortsobrigkeit zustehe, abzuändern, übrigens aber deren Befolgung überall, wo selbe eingeführt wird, vorzüglich aber in der Kreisstadt, gehörig überwachen zu lassen.

Gubernial-Dekret vom 8. April 1831. Gub. Zahl 21398.

.|·

Kundmachung.

Es ist durch vielfältige Erfahrungen bewiesen, daß der Genuß aller Arten Feder-, Roh- und Scharzwildpretgattungen, während ihrer Brut- und Setzzeit, wegen der in dem thierischen Körper vorgehenden Veränderung häufig Eckel erregend, und selbst der menschlichen Gesundheit nachtheilig sey.

Um den hieraus entstehenden üblen Folgen zu begegnen, wird festgesetzt; daß

1) Hasen, nur vom 1ten August des einen, bis Ende Hornung des andern,

2) Hirsche, nur vom 1ten Juni bis Ende November desselben Jahres,

3) Rehe, nur vom 1ten Juni des einen, bis Ende Jäner des andern,

63.

Oznaczenie czasu, w którym rozmaite gatunki źwierzyny na targ wynoszone i przedawane być mogą.

Wzmagaiące się bezprawie, że wszystkie gatunki zwierzyny, a osobliwie w okolicach miast cyrkułowych i innych większych miast, każdego czasu bite i na targ przynoszone bywaią, i że iuż przypadki zdarzały się, iż użycie zwierzyny w czasie kocenia i cielenia się, tudzież wylęgu zwierzyny, szkodliwy wpływ na zdrowie ludzkie miało, rząd kraiowy spowodowanym być się widział, załączone tu w kopii .|· obwieszczenie względem czasu wydać, w którym różne gatunki zwierzyny do Lwowa na targ przywożone lub przynoszone i sprzedawane być mogą.

C. k. Urzędy cyrkułowe zatém maią to urządzenie podobnie we wszystkich miastach, gdzie regulowane Magistraty, albo uregulowany nadzór targowy istnieie, zaprowadzić, i tylko odpowiadaiące stosunkom mieyscowym odmiany dodać, a na końcu karę pieniężną od 30 kr. do dwóch ZłR., tudzież, że prawo sądzenia Zwierzchności mieyscowéy przynależy, odmienić, wreszcie zaś nad dopełnieniem tego rozporządzenia wszędzie, gdzie takowe zaprowadzoném będzie, a osobliwie w mieście cyrkułowém czuwać kazać.

Dekret gub. z dnia 8. Kwietnia 1831 do liczby gub. 21398.

.|·

U w i a d o m i e n i e.

Wielokrotne doświadczenie przekonało, iż pożywanie wszelkiego rodzaiu ptactwa dzikiego, zwierzyny płowéy i czarnéy (dziczyzny) podczas gnieżdżenia i cielenia lub kocenia się z powodu zachodzącéy podówczas w ciele zwierzęcém odmiany, sprawia częstokroć obrzydzenie a nawet zdrowiu ludzkiemu szkodliwém bywa.

Celem więc zapobieżenia wynikaiącym z tąd złym skutkom stanowi się: iż

1) zaiące tylko od 1. Sierpnia roku iednego do końca Lutego roku drugiego,
2) jelenie tylko od 1. Czerwca do końca Listopada tegoż samego roku,
3) sarny tylko od 1. Czerwca roku iednego, do końca Stycznia drugiego,

4) Schwarzwild nur vom 1ten Juli des einen, bis Ende Jäner des andern,

5) Auer-, Birk-, Hasel- und Repphühner, Waldschnepfen, wilde Tauben, Trappen und Wachteln, nur vom 1ten August des einen, bis Ende März des andern,

6) alles übrige Federwild aber nur vom 1ten Juli des einen, bis Ende März des andern Jahres erlegt, über die Linien der Stadt Lemberg und zu Markte gebracht, oder sonst irgendwo öffentlich herumgetragen oder veräußert werden dürfe.

Jedes Wildstück der angeführten Gattungen, welches außer der für dasselbe bezeichneten Zeitperiode betreten werden sollte, wird entweder an den Linien, oder wo es sonst betreten wird, sogleich konfiszirt, und der Käufer überdieß mit einer Geldstrafe von 1 bis 5 fl. K. M. geahndet werden.

Die Aufsicht und Vollziehung dieser Anordnung ist dem Lemberger Stadtmagistrat in erster Instanz übertragen

64.

Eine während dem Laufe des Jahres im Innern der Gebäude eingetretene Verminderung der Wohnbestandtheile begründet keineswegs eine Aenderung in der Gebäude-Klassifikazionssteuer.

Ueber die Frage, ob die im Laufe des Jahres im Innern eines Gebäudes eingetretene Verminderung der Wohnbestandtheile durch verhältnißmäßige Steuermäßigung im Wege der Evidenzhaltung berücksichtiget werden könne, wenn das Gebäude dadurch mit Rücksicht auf die noch vorhandenen Wohnbestandtheile in eine geringere Besteuerungsklasse gehören würde, hat die h. Hofkanzlei mit Dekret vom 13ten Jäner l. J. Zahl 88 bedeutet: daß bloß die in dem §. 23 der Evidenzhaltungs-Instrukzion angeführten Aenderungen im Objekte der Gebäude-Klassensteuer, Gegenstände der Evidenzhaltung des Gebäudeklassifikazions-Katasters sind, und in der Steuerbemessung berücksichtigt werden können, nämlich

a) wenn das Gebäude ganz oder zum Theile zu Grunde geht,
b) wenn neue Gebäude errichtet, oder
c) schon bestehende erweitert werden, daß demnach die im Innern der Gebäude eingetretenen Aenderungen in keinem Falle eine Aenderung in der Gebäude-Klassifikazionssteuer-Quote begründen können.

4) czarna zwierzyna (dziczyzna) tylko od 1. Lipca iednego, do końca Stycznia drugiego,
5) głuszce, cietrzewie, iarząbki i kuropatwy, bekasy, dzikie gołębie, dropie i przepiórki, tylko od 1. Sierpnia jednego, do końca Marca drugiego,
6) reszta zaś ptactwa dzikiego, tylko od 1. Lipca iednego, do końca Marca drugiego roku bite, przez liniie miasta Lwowa i na targ prowadzone, lub gdziekolwiek obnoszone i przedawane być mogą.

Każda sztuka źwierzyny pomienionych gatunków, nie w oznaczonym na to czasie dostrzeżona, na liniach miasta, lub gdzie dopadnięta zostanie, natychmiast zagrabiona, a kupniący oprócz tego karą pieniężną od 1 do 5 ZłR. M. K. skarconym zostanie.

Nadzór i dopełnienie tego rozporządzenia porucza się Magistratowi Lwowskiemu w pierwszéy Instancyi.

64.

Zmnieyszenie części mieszkalnych w przeciągu roku wewnątrz budynku nastąpione, na żaden sposób nie iest posadą do odmiany w klassyfikacyynym podatku od budynków.

Na pytanie, czyli na zaszłe w ciągu roku wewnątrz budynku zmnieyszenie części mieszkalnych, przez stosowne umiarkowanie podatku w drodze ewidencyi wzgląd miany być może, gdyby budynek przez to z względu na istnące ieszcze części pomieszkania do niższéy klassy podatkowania należał? wysoka Kancelarya nadworna dekretem z dnia 13. Stycznia r. b. do liczby 88 uwiadomiła; iż iedynie tylko odmiany w obiekcie podatku klassycznego od budynków, w §fie 23. instrukcyi o utrzymowaniu ewidencyi przytoczone, przedmiotami ewidencyi klassyfikacyinego katastru budynków są, i że na te tylko przy wymiarze podatku wzgląd miany być może, iako to:

a) ieżeli budynek całkiem lub w części z szczętem upada,
b) ieżeli nowe budynki stawiane, albo
c) iuż istnące rozprzestrzenione będą, że zatém odmiany w środku budynku zaszłe, w żadnym przypadku powodem do odmiany w klassyfikacyynéy podatkowéy kwocie z budynków być nie mogą.

Wovon die k. Kreisämter zur genauen Darnachachtung nnd weiteren Verständigung der Steuerbezirks-Obrigkeiten in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 10. April 1831. Gub. Zahl 5154.

65.

Herstellungs- und Reparaturs-Auslagen der Rimonten-Okols, werden auf das Militär-Aerar übertragen.

Laut Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando hat der k. k. Hofkriegsrath mit Reskript vom 3ten v. M. Zahl 518 A. angeordnet, daß die früher aus dem nunmehr aufgehobenen Militärbequartierungsfonde bestrittenen Auslagen auf Herstellungen und Reparaturen der Rimonten-Okols gegenwärtig auf das Militär-Aerar, welches schon früher sämmtliche Lasten des gedachten Fondes übernahm, zu übergehen haben, und daß die Herstellung und Reparaturen der Okole künftighin von den Kavallerie-Regimentern oder den Verpflegsmagazinen unter Beiziehung des Kreis-Ingenieurs besorgt, und bloß zur Verwahrung vor Entfremdung der Bestandtheile den betreffenden Ortsobrigkeiten in die ihnen auch bisher obgelegene Aufsicht übergeben werden sollen.

Da die Dislokazion der Kavallerie-Regimenter sehr veränderlich ist, so hat das General-Kommando in Gemäßheit des bezogenen Reskriptes die Obsorge über die Okole den mehr stabilen Verpflegsmagazinen zu übertragen befunden.

Gubernial-Verordnung vom 12. April 1831. Gub. Zahl 16461.

66.

Adjustirung und Bestätigung der Kostenberechnungen über Assentirungen militärpflichtiger Unterthanen fremder Provinzen für Rechnung ihrer Obrigkeit.

Das k. k. böhmische Landesgubernium hat um die Anstände zu beseitigen, welche sich bisher bei Beurtheilung der Unkostenberechnungen über die in andern Provinzen vollzogenen Militärstellungen der Unterthanen für Rechnung ihrer rechtmäßigen Obrigkeiten aus Mangel an gleichförmigen gesetzlichen Bestimmungen ergeben, mit Genehmigung der h. Hofkanzlei die Ver-

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym do ścisłego zachowania i dalszego uwiadomienia Zwierzchności podatkowych obwodów do wiadomości podaie się.

Dekret gub. z dnia 10. Kwietnia 1831 do liczby gub. 5154.

65.

Wydatki na postawienie i reparacye okołów rymontowych na skarb woyskowy przeniesione zostaią.

Według odezwy c. k. ieneralnéy Komendy woyskowéy, c. k. nadworna Rada woienna reskryptem z dnia 3. z. m. Nr. 518 A. postanowiła, że wydatki, które dawniéy z zniesionego teraz funduszu kwaterunku woyskowego na stawianie i reparacye okołów dla rymontów łożone były, na skarb woyskowy, który iuż dawniéy wszystkie ciężary wspomnionego funduszu na siebie przyiął, przeyść maią, i że stawiania i reparacye okołów na przyszłość przez pułki iazdy lub przez magazyny prowiantowe za przyzwaniem inżyniera cyrkułowego opędzane, a iedynie tylko dla ochronienia części okołów od rozkradania, w dozór dotyczących Zwierzchności mieyscowych, do którego także dotąd obowiązane były, też okoły oddane być powinny.

Gdy zaś dyslokacya pułków iazdy bardzo częstéy zmianie podpada, przeto ieneralna Komenda stosownie do wzmiankowanego reskryptu uchwaliła, iżby troskliwość o okołach bardziéy stałym magazynóm prowiantowym poruczoną była.

Rozporządzenie gub. z dnia 12. Kwietnia 1831 do liczby gub. 16461.

66.

Sprawdzenie i potwierdzenie kosztów łożonych na assentyrowanie (przyięcie do woyska) poddanych do służby woyskowéy obowiązanych z obcych prowincyy, na rachunek ich Zwierzchności.

C. k. czeski Rząd kraiowy chcąc usunąć wątpliwości, które dotąd przy rozpoznawaniu kosztów, porachowanych na uskutecznione w innych prowincyach odstawienia do woyska poddanych na rachunek ich prawnych Zwierzchności, dla braku iednakowych ustawnych przepisów zachodzą, za przy-

fügung getroffen, daß die Unkostenberechnungen in Ansehung der dortlandes vollzogenen Assentirungen von Militärpflichtigen aus andern konskribirten Provinzen für Rechnung ihrer rechtmässigen Obrigkeiten von Seite desjenigen Kreisamts adjustirt und bestätiget werden, von welchem das betreffende Individuum dem Militärstande gewidmet wurde.

Hiernach sind nur diejenigen Unkosten-Liquidazionen zur Ersatzforderung und Berichtigung für geeignet erklärt worden, welche hinsichtlich ihrer Richtigkeit und Gesetzmässigkeit von Seite des betreffenden Kreisamts oder des Prager Magistrats adjustirt und bestätigt worden sind.

Man findet der Zweckmässigkeit wegen eine gleichförmige Verfügung auch hierlandes zu treffen, und die k. Kreisämter erhalten sonach den Auftrag, die Unkostenberechnungen für hierlandes vorkommende Assentirungen militärpflichtiger Unterthanen aus Böhmen für Rechnung ihrer rechtmässigen Obrigkeiten hinsichtlich ihrer Richtigkeit und Gesetzmässigkeit jedesmal sogleich zu adjustiren und zu bestätigen, damit nicht diese zur Erlangung der nöthigen Beruhigung erforderliche Bestätigung mit Vermehrung und Verzögerung des Geschäftes erst nachträglich eingeholt werden muß.

Gubernial-Verordnung vom 14. April 1831. Gub. Zahl 15457.

67.

Von auswärtigen Produzenten im Orte auf dem flachen Lande, wo Gemeindezuschläge zur Verzehrungssteuer bestehen, zur Verzehrung gebrachtes Fleisch und Bier, sey gleichen Zuschlägen zu unterziehen.

Die h. Hofkanzlei hat mit Dekret vom 1. Februar l. J. Z. 2355 bedeutet, mehrere im Wege der Beschwerde vorgekommene Fälle hätten zur Ueberzeugung geführt, daß es sowohl zweckmäßig als den Forderungen der Billigkeit entsprechend erscheint, in allen Orten auf dem flachen Lande, wo zur Deckung der Gemeinde-Erfordernisse Zuschläge zur allgemeinen Verzehrungssteuer auf Fleisch und Bier gelegt sind, auch das von auswärtigen Produzenten dahin zur Verzehrung eingebrachte Fleisch und Bier gleichen Zuschlägen zu unterziehen, in so ferne nicht in einzelnen Fällen besondere Anstände diese Einleitung unzulässig machen. Die h. Hofkanzlei ist daher mit der h. Hofkammer dahin übereingekom-

zwoleniem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy wydał rozporządzenie, iżby obrachowania kosztów, względem uskutecznionych w tamecznym kraiu assentyrunków osób, do służby woyskowéy obowiązanych z innych konskrybowanych prowincyy, na rachunek ich prawnych Zwierzchności, przez ten Urząd cyrkułowy sprawdzone i potwierdzone były, który dotyczącą osobę do woyska oddał.

Podług powyższego rozporządzenia zatém tylko te likwidacye kosztów do upominania się o ich zwrócenie i do uiszczenia za kwalifikuiące się uznane zostaną, które co do swoiéy dokładności i prawności przez dotyczący Urząd cyrkułowy lub Pragski Magistrat sprawdzone i potwierdzone są.

Dla stosowności uznano, aby także w kraiu tuteyszym iednakowe rozrządzenie wydane było, i c. k. Urzędy cyrkułowe zatém otrzymały rozkaz, obrachowania kosztów za wydarzaiące się w kraiu tuteyszym oddawania do woyska (assentyrunki) czeskich poddanych, do służby woyskowéy obowiązanych, na rachunek ich prawnych Zwierzchności, co do ich dokładności i prawności zawsze natychmiast sprawdzać i potwierdzać, aby o żądane potwierdzenie do osiągnienia potrzebnego zaspokoienia z pomnożeniem i zwłoką interesu dopiéro dodatkowo starać się nie musiano.

Rozporządzenie gub. z dnia 14. Kwietnia 1831 pod l. gub. 15457.

67.

Mięso i piwo, przez obcych producentów do posady na prowincyi, gdzie gminne dodatki do konsumcyynego podatku istnieią, na spotrzebowanie (konsumcyą) przyniesione lub przywiezione, pod opłatę takowych dodatków podciągnione być ma.

Wysoka Kancelarya nadworna dekretem z dnia 1. Lutego r. b. do liczby 2355 rozporządziła: gdy liczne przypadki, z powodu wniesionych skarg zaszłe, przekonały, że to równie do zamiaru stosowném, iako też żądaniom słuszności odpowiadaiącém być okazuie się, aby we wszystkich posadach (mieyscach) na prowincyi, gdzie dla opędzenia potrzeb gminnych, dodatki do powszechnego podatku konsumcyynego na mięso i piwo nałożone są, także sprowadzone tam przez obcych producentów dla konsumcyi mięso i piwo, takimże dodatkom podlegało, iak daleko w poiedyńczych przypadkach szczególne przeszkody temu rozrządzeniu na zawadzie nie są.

men, diesen Grundsatz als Regel des Verfahrens für die Zukunft auszusprechen.

Zugleich finden beide Hofstellen in der Absicht den Biererzeugern in den Orten, wo das Bier mit Gemeindzuschlägen belegt ist, die Absatzwege zu erleichtern, oder vielmehr um sich mit den Produzenten jener Orte, wo keine Zuschläge auf Bier bestehen, gleichzustellen, noch die weitere Bestimmung zu treffen, daß da, wo die Bräuer unter der tariffmässigen Behandlung stehen, mithin keine Abfindungen getroffen haben, die Rückerstattung der bei der Erzeugung entrichteten Zuschläge für das zum auswärtigen Konsumo ausgeführte Bier gestattet wird, wogegen diese Rückerstattung entfällt, wenn die Bräuer die Verzehrungssteuer und den Zuschlag mittelst eines Pauschals entrichten, indem dann vorausgesetzt werden kann, daß bei der Abfindung auf den auswärtigen Absatz bereits die gehörige Rücksicht genommen worden ist.

Da auf diese Weise das nach außen ausgeführte Bier von dem Gemeindzuschlage im Orte der Erzeugung frei bleibt, so ist dasselbe, wenn es in andern Orten zum Konsumo eingeführt wird, den daselbst bestehenden Zuschlägen mit der vollen Gebühr zu unterziehen. In Ansehung des Fleisches erschiene aber eine ähnliche Vorkehrung nicht als nothwendig, weil die Schlachtungen der Fleischer in den Ortschaften des flachen Landes in der Regel nur auf die innere Konsumzion berechnet sind, und ein Verkehr nach außen nicht in der Bestimmung dieser Gewerbsleute liegt.

Gubernial-Verordnung vom 18. April 1831. Gub. Zahl 10184.

68.

Bekanntmachung einiger Mittel, welche bei herrschender Noth zur theilweisen Abhilfe dienen können.

Es sind neuerlich mehrere Mittel zur Sprache gekommen, welche bei der im Lande herrschenden Noth und zur theilweisen Abhilfe in selben immerhin einige Beachtung verdienen und daher zur allgemeinen Kenntniß gebracht werden.

1) Bei der Aussaat des Heidekorns, sollte bloß das leichte Korn (Rudaki) verwendet, das schwerere aber nur als Nahrungsstoff gebraucht werden, weil die Erfahrung lehrt, daß das leichte Heidekorn, eben so gut als das schwere zur Aussaat tauglich, als Nahrungsmittel aber kaum zur Hälfte so ausgiebig als das schwere ist.

Wysoka Kancelarya nadworna zatém zgodziła się z c. k. Kamerą nadworną na to, aby ta zasada iako prawidło postępowania na przyszłość przyiętą była.

Oraz znayduią obie instancye nadworne za potrzebną, w celu ułatwienia odbytu producentóm piwa w tych mieyscach, gdzie na piwo dodatki gminne nałożone są, albo raczéy aby onych z producentami tych mieysc, gdzie żadnych dodatków od piwa nie opłaca się, porównać, ieszcze dalszy przepis wydać, iż tam, gdzie piwowary podług taryfy podatek konsumcyyny z dodatkiem opłacaią, a zatém w żadne układy nie weszli; zwrócenie dodatków, przy warzeniu piwa zapłaconych, za piwo na konsumcyę do innych mieysc wyprowadzone, dozwoloném zostaie; przeciwnie zaś to zwrócenie mieysca nie ma, ieżeli piwowary podatek konsumcyyny i dodatek podług ugody ryczałtem płacą, albowiem wtedy wnioskować można, że przy układzie iuż na postronny odbyt, należyty wzgląd miano.

Gdy więc tym sposobem piwo do obcych posad wyprowadzone, od poboru dodatku gminnego w mieyscu fabrykacyi wolne iest, przeto należy takowe, ieżeli do innych mieysc na konsumcyę wprowadzone będzie, pod istnące tamże dodatki z całą należytością podciągnąć. Co zaś do mięsa, podobne rozporządzenie nie zdaie się być potrzebném, gdyż bicie bydła przez rzeźników w posadach na prowincyi, w regule tylko na wnętrzną konsumcyę zamierza, i wyprowadzanie tegoż do postronnych mieysc na przedaż nie iest zamiarem tych professyonistów.

Rozporządzenie gub. z dnia 18. Kwietnia 1831 do l. gub. 10184.

68.

Ogłoszenie niektórych środków, które podczas panuiącego głodu, za szczęśliwą pomocną ulgę służyć mogą.

Niedawno była rozprawa o różnych środkach, które podczas panuiącego w kraiu głodu dla częściowéy ulgi w niedostatku zawsze na uwagę zasługuią a zatém do powszechnéy wiadomości podaią się.

1) Przy wysiewie tatarki (hreczki) wypadałoby na takowy tylko lekkie ziarno, rudakiem zwane, obrócić, ciężkie (czarne) zaś ziarno tylko na żywność użyć, albowiem doświadczenie uczy, że lekka tatarka (rudaki) do wysiewu równie iak i ciężka zdatną, zaś na pokarm ledwie o połowę tak wydatną iest, iak ciężka.

2) Als Surrogate zur Broderzeugung stellt sich a) das Strohmehl, und b) das Mehl aus den Queckenwurzeln Triticum repens Liné. pol. Pyrz, als der Gesundheit nicht nachtheilig und als ein anwendbares Hilfsmittel dar.

a) Zum Strohmehl ist zwar alles Stroh, vorzüglich aber das reine Gersten- und Haberstroh geeignet.

Solches wird auf der bekannten Häckerling-Schneidmaschine zu Häckerling geschnitten, getrocknet, auf der Mühle vermahlen, und gebeutelt, und kann als solches mit andern Getreidemehl gut vermengt, zur Hälfte, dem 3ten, 4ten oder 5ten Theil vermengt mit einem flüssigen Sauerteige zum Gähren gebracht, zu Brod verbacken werden. Diese Brode müssen jedoch vorher stark geknetet und zu 1 Zoll hohen Kuchen geformt und länger als anderes Brod im Ofen gelassen werden.

Dasselbe ist in diesem Zustand ein nahrhaftes, genußbares, unschädliches und leicht zu bereitendes Nothbrod und verdient daher vor vielen andern Mischungen, wie solches bereits zum Nachtheil der Gesundheit den Genießenden vorgekommen sind, den Vorzug. Durch einen Zusatz von fein gestossenen Kimmel erhält dasselbe sogar einen ziemlich angenehmen Geschmack. Dasselbe wurde vor mehreren Jahren sowohl in Ungarn, als auch in Frankreich mit gutem Erfolge in Zeiten von Hungersnoth angewendet.

b) Auch die Queckenwurzel, welche in vielen Gegenden eine Last für die Aecker ist, kann auf gleiche Art zu Mehl und Brod und sonach zum Brodbacken verwendet werden, nur sind die ausgegrabenen Wurzeln rein zu waschen, gut auszutrocknen und erst sodann zu vermahlen, sonst ist sich wie oben zu benehmen, und nur zu bemerken, daß die Queckenwurzel im Ganzen mehr Zucker, somit mehr Nahrungsstoff als das Stroh enthalte.

Die Anwendung dieser Anweisung wird jedoch bloß dem Ermessen jedes Einzelnen überlassen, und findet hiebei nicht der mindeste Zwang statt; und nur den Ortsobrigkeiten ist zur Pflicht zu machen, darüber zu wachen, damit solche, da wo sie Statt findet, genau und ordentlich angewendet, und jede gesundheitswidrige Vermischung vermieden werde.

Gubernial-Verordnung vom 19. April 1831. Gub. Zahl 23373.

2) Jako surrogat na chléb okazuie się a) mąka ze słomy i b) mąka z korzenia pyrzu (Triticum repens, Linè) iako błogi środek zdrowiu nieszkodliwy i użyteczny.

a) Na mąkę słomianą zdatna iest wprawdzie każda słoma, a osobliwie czysta ięczmiena i owsiana słoma.

Takową rznie się rzezakiem wiadomym na sieczkę, suszy się, w młynie miele i pytluie się, z któréy potém przymięszawszy do niéy połowę, albo 3cią, 4tą lub 5tą część mąki zbożowéy, wymięszawszy takową dobrze i rozczyniwszy rzadkiém ciastém kwaśném dla kiśnienia, chléb pieczonym być może. Jednak potrzeba aby to ciasto na chléb pierwéy dobrze wymieszane było, i bochenki z niego na cal wysoko wyrabiane i w piecu dłużéy iak inny chléb pieczone były.

Takowy chléb w tym stanie iest posilaiącym, pożywnym, nieszkodliwym i łatwo przygotować się mogącym pokarmem podczas głodu, i zasługuie zatém przed wszystkiemi innemi mięszaninami, które, iak się iuż okazało, zdrowiu pożywaiących szkodliwemi są, na pierwszeństwo. Dodawszy zaś do ciasta miałko utłuczonego kminu, dostaie takowy chléb nawet dość przyiemnego smaku. Przed wielu laty używano tego chleba korzystnie tak w Węgrzech, iako też we Francyi podczas głodu.

b) Równie też i korzeń pyrzu, który w wielu okolicach ciężarem pól ornych staie się, może podobnym sposobem na mąkę i potém na chléb być użytym, tylko trzeba wykopane korzenie czysto wypłókać, dobrze wysuszyć, i dopiéro potém zmléć, wreszcie postąpić sobie iak wyżéy powiedziano, lecz tu napomknąć wypada, że korzeń pyrzowy w ogólności w sobie więcéy materyi cukrowéy. a zatém też i więcéy pokarmowéy zawiéra, iak słoma.

Zastosowanie tych informacyy zostawia się iednak do woli każdego poiedyńczo, i nie ma przy tém mieysca żaden by naymnieyszy przymus, a tylko Zwierzchnościom mieyscowym wkłada się w obowiązek, na to czuwać, aby takowe przepisy tam, gzie mieysce znaydą, ściśle i porządnie zastosowane były, i aby każda zdrowiu szkodliwa mieszanina zaniechaną została.

Rozporządzenie gub. z dnia 19. Kwietna 1831 do l. gub. 23373.

69.

Grundherren, welche das Amt von Steuereinnehmern ausüben, müssen vorschriftsmässig beeidet werden.

Aus den von den Kreisämtern in Folge der hierortigen Verfügung vom 1ten Dezember 1830 Zahl 69613 vorgelegten Ausweisen der Steuereinnehmer hat man entnommen; daß die Grundherren, welche sich in dem Umfange ihrer Besitzungen mit der Einhebung der Steuern befassen, folglich das Amt von Steuereinnehmern ausüben, für dasselbe nicht in Eid genommen werden.

Den k. Kreisämtern wird daher bedeutet; daß das Kreisschreiben vom 16ten Mai 1817 Zahl 22734 die Grundherren für den Fall, als sie das Amt von Steuereinnehmern übernehmen, von der Eidesleistung nicht befreie, und sie daher für dieses Amt auch vorschriftsmässig beeidet werden müssen.

Gubernial-Dekret vom 22. April 1831. Gub. Zahl 16135.

70.

Sicherheitsmaßregeln gegen die Gefahr der Explosionen bei Dampfmaschinen jeder Art.

Mit den in Folge allerhöchster Entschließung vom 6ten November 1817 erlassenen, durch das Kreisschreiben vom 16ten Dezember 1817 Zahl 63987 kund gemachten Vorschriften rücksichtlich der Ertheilung ausschliessender Privilegien auf die Schiffahrt mit Dampfböthen, sind in den §. 9, 10, 11 und 12 zugleich die nöthigen Vorsichtsmaßregeln angeordnet worden, um die aus der Maschinerie der Dampfschiffe möglicher Weise entspringenden Unglücksfalle zu verhüten.

Nachdem jedoch seit dieser Zeit der Gebrauch der Dampfmaschinen, sowohl für die Schiffahrt, als auch für verschiedene andere Unternehmungen sich immer mehr verbreitet, so ist es nothwendig geworden, die früher in Ansehung des Gebrauches der Dampfmaschinen auf Schiffen erlassenen Anordnungen, mit Rücksicht auf die bisherigen Erfahrungen, auch auf die zu jedem möglichen anderen Gebrauche bestimmten Dampfmaschinen auszudehnen, und nachfolgende Bestimmungen festzusetzen:

§. 1

Bevor eine Dampfmaschine von was für immer einer Größe, sie sey nun zur Bewegung eines Dampfbothes oder als Triebwerk

69.

Dziedzice sprawuiący urząd poborców podatkowych muszą według przepisów przysięgli być.

Ze spisów poborców podatkowych które Urzędy cyrkułowe w skutek tuteyszego rozporządzenia z dnia 1. Grudnia 1830 do liczby 69613 podali, powzięto wiadomość, że dziedzice gruntu, którzy w obwodzie swoich posiadłości poborem podatków trudnią się, a zatém Urzędy poborców podatkowych sprawuią, na ten Urząd przysięgi nie złożyli.

C. K. Urzędom cyrkułowym zaleca się zatém, że okolnik z dnia 16. Maia 1817 do liczby 22734 dziedziców gruntu na ten przypadek, gdy ciż urząd poborców podatkowych na siebie przyymuią, od złożenia przysięgi nie uwalnia, i że zatém takowi na ten Urząd także według przepisu przysięgę złożyć muszą.

Dekret gub. z dnia 22. Kwietnia 1831 do liczby gub. 16135.

70.

Środki zabezpieczaiące od explozyi machin parowych wszelkiego rodzaiu.

Przepisami, które względem nadawania wyłącznych przywileiów na żeglugę statkami parowemi, w skutek naywyższéy uchwały z dnia 5. Listopada 1817 wydane i okolnikiem z dnia 16. Grudnia 1817 ogłoszone zostały, oznaczone są oraz w §fach 9, 10, 11, i 12 potrzebne środki ostrożności iak przygodom nieszczęśliwym, z machin parowych wyniknąć mogącym, zapobiegać należy.

Gdy iednak użytek machin parowych tak w żeglndze, iakoteż i w różnych innych przedsiębierstwach co raz więcéy szérzy się, przeto potrzeba, aby przepisy względem użycia machin parowych do statków wodnych, dawniéy wydane, z względu na dotąd czynione doświadczenia, także na machiny parowe, do każdego iakiego bądź innego użytku przeznaczone, rozciągnione, i następuiące prawidła przepisane były:

§. 1.

Niżeli machina parowa iakiey bądź wielkości, czyliby takowa do nadania ruchu statkowi parowemu, albo iako

für irgend einen andern Zweck bestimmt, in Betrieb gesetzt wird, hat der Unternehmer sowohl auf dem Lande, als in der Hauptstadt die mit der Bestätigung des Werk- oder Maschinenmeisters über die vollendete Herstellung der Maschine versehene Anzeige davon an die Landesregirung zu erstatten, damit die Untersuchung der Maschine und die Probirung des Dampfkessels durch die Direkzion des k. k. politechnischen Instituts vorgenommen werde.

In den Provinzen, wo keine politechnischen Institute bestehen, sind die k. k. Bau-Direkzionen zu dieser ämtlichen Untersuchung und Probirung zu bestimmen.

§. 2.

Die Anwendung von Dampfkesseln aus Gußeisen für Dampfmaschinen sowohl zu Dampfbothen, als zu jedem andern Betriebe, es mögen diese Dampfkessel übrigens die gewöhnliche Form haben, oder aus Röhren zusammengesetzt seyn, ist nicht gestattet.

Diese Bestimmung erstreckt sich übrigens nicht auf den aus Gußeisen verfertigten Triebzilinder der Maschine. Auch können diejenigen Dampfmaschinen, welche bereits vor der Kundmachung der gegenwärtigen Verordnung in Anwendung gebracht worden sind, noch ferner angewendet werden, wenn dieselben bei ihrer Untersuchung und Probirung nach den Bestimmungen des Kreisschreibens vom 16. Dezember 1817 Gub. Zahl 63987 als gefahrlos befunden werden.

§. 3.

Die Probirung des Dampfkessels einer jeden Dampfmaschine von irgend einer Form, wird vermittelst des Einpumpens von Wasser auf den dreifachen Druck, welchen die für den gewöhnlichen Gang der Maschine eingerichtete Belastung des Sicherheitsventils angibt, vorgenommen.

§. 4.

Das Sicherheitsventil, welches sicher und leicht beweglich hergestellt seyn muß, kann also nur höchstens mit dem dritten Theile desjenigen Druckes, auf welchen der Dampfkessel oder Dampfapparat probirt worden ist, belastet werden. Sowohl der Hebelarm des Sicherheitsventils, als auch das Gewicht selbst, werden bei der Untersuchung der Maschine von der Untersuchungs-Kommission mit einem Stempel versehen.

Der Hebelarm des Sicherheitsventils ist so einzurichten, daß das an demselben hängende Gewicht wohl näher gegen das Hypomochlion gerückt, aber nicht weiter davon entfernt werden kann, als der höchsten Belastung zugehört.

§. 5.

Das Sicherheitsventil darf nur demjenigen, welchem die

kołotryb do iakiegokolwiek innego zamiaru przyznaczoną była, użytą zostanie, przedsiębierca tak na prowincyi, iakoteż w główném mieście uczynić ma o tém do Rządu kraiowego doniesienie, potwierdzeniem maystra fabryki lub mechanika o zupełném ukończeniu machiny opatrzone; aby dochodzenie machiny i próbowanie kotła parowego przez dyrekcyią c. k. politechnicznego instytutu przedsięwziętém było.

W prowincyach, gdzie politechnicznych instytutów nie ma, do tego urzędowego dochodzenia i próbowania, c. k. dyrekcye budownicze wyznaczyć należy.

§. 2.

Użycie kotłów parowych z lanego żelaza w machinach parowych, tak do statków parowych iako też do każdego zamiaru, czyby w reszcie takowe kotły parowe zwyczayną formę miały, lub z rur złożone były, dozwoloném nie iest.

Ta ustanowa nie rozciąga się iednak do trybowych cylindrów machiny, z lanego żelaza zrobionych. Tudzież i te machiny parowe, które iuż przed ogłoszeniem nineyszego rozporządzenia w użyciu znaydowały się, ieszcze nadal użyte być mogą, ieżeli takowe przy onych dochodzeniu i próbowaniu podług przepisów okolnika z dnia 16. Grudnia 1817 za bezpieczne uznanémi zostaną.

§. 3.

Doświadczanie czyli próbowanie kotła parowego w każdéy machinie parowéy, iakiéykolwiek formy, przedsięwziętém będzie przez wpompowanie wody na potróyny nacisk, iaki obciązenie klapy bezpieczeństwa (wentyli), dla zwyczaynego ruchu machiny urządzone, wskazuie.

§. 4.

Klapa bezpieczeństwa, która pewnie i łatwo ruchomo urządzoną być musi, naywięcéy tylko trzecią częścią tego nacisku, na który kocioł albo aparat parowy próbowanym iest, obciążoną być może. Tak ramię drąga (dźwigni) klapy bezpieczeństwa, iako też waga sama (gwicht), przy dochodzeniu machiny, przez komissyę śledzącą stemplem opatrzone zostaną.

Ramię drąga klapy bezpieczeństwa ma być tak urządzone, aby wisząca przy nim waga lepiéy bliżéy ku podstawkowi (hypomochlion) przysunięta, ale nie daléy od tegoż oddaloną była, iak do naywiększego obciążenia przynależy.

§. 5.

Klapa bezpieczeństwa może tylko być przystępną, do

Leitung der Maschine zusteht, oder dem Maschinenmeister zugänglich seyn, und dieser ist für die Regulirung desselben, und für dessen Erhaltung im guten Stande verantwortlich. An der Außenseite der vergitterten Umschließung, in welcher sich das Sicherheitsventil sammt seinem Hebelarm und dem Gewichte befinden muß, oder an einem andern äußeren Theile der Dampfmaschine ist eine in die Augen fallende Tafel mit der richtigen Angabe des Durchmessers des Ventils und des Gewichtes, mit welchem dasselbe nach dem Resultate der Untersuchung belastet seyn kann, zu befestigen, damit Jedermann sich von der richtigen Belastung des Sicherheitsventils überzeugen könne.

§. 6.

Es wird jedoch hiebei ausdrücklich bemerkt, daß durch diese vorläufige Probirung des Dampfkessels dem Eigenthümer oder Werkführer die Verantwortlichkeit für die fortwährende Tauglichkeit seiner Maschine keineswegs abgenommen werde, indem die erste Probe nur zur Entdeckung solcher Gebrechen, welche das Zerspringen des Apparates bei dem ersten Gebrauche befürchten lassen, keineswegs aber für die weitere Dauer bestimmt ist, daher der Eigenthümer oder Werkführer für die aus dem Gebrauche der Maschine entstehende Gefahr verantwortlich bleibt, und sonach derselbe selbst dafür Sorge zu tragen hat, im Verlaufe der Zeit, und mit fortschreitender Abnützung des Kessels sich von Zeit zu Zeit durch wiederholte Proben von der fernern Tauglichkeit desselben zu überzeugen.

§. 7.

Zur Sicherung auch für jenen Fall, als selbst das Ventil durch irgend einen Zufall gehörig zu wirken gehindert seyn sollte, muß bei einer jeden Dampfmaschine ein mit einem Stempel zu versehender Zapfen einer Metallmischung aus Blei, Zinn und Wismuth an einem Orte des Dampfkessels eingesetzt werden, an welchem derselbe die Temperatur der Dämpfe vollständig anzunehmen im Stande ist, und durch dessen Schmelzung der Kessel sich sogleich öffnet. Diese Metallmischung muß bei jener Temperatur schmelzen, die jener Expansivkraft der Dämpfe zugehört, welche zwei Drittheile des ganzen Druckes, auf welchem der Dampfapparat probirt worden ist, ausmacht.

Nach den unter §. 3 und 7 angegebenen Vorsichten, muß also, wenn z. B. das Sicherheitsventil auf die höchste Belastung von einer Atmosphäre (d. i. eine Quecksilbersäule von 28 Zoll über den atmosphärischen Druck) eingerichtet werden soll, die Stärke des Kessels auf drei Atmosphären probirt, und die Schmelzbarkeit der einzusetzenden Metallmischung auf eine Temperatur bestimmt werden, welche einer Expansivkraft der Dämpfe von zwei Atmosphären entspricht.

kogo zarząd machiny należy, albo dla machinisty, i ten tylko iest odpowiedzialnym za regulowanie onéy, i za iéy utrzymanie w dobrym stanie. Na zewnętrznéy stronie zamknięcia kratą opatrzonego, na który klapa bezpieczeństwa z swoim drągiem dźwigalnym i z wagą znaydować się musi, albo na innéy zewnętrznéy części machiny parowéy wstawioną ma być tablica pod oczy podpadaiąca, z dokładném podaniem średnicy klapy i gwichtu, iakim taż podług rezultatu śledztwa obciążoną być może, aby każdy o stosowném obciążeniu klapy bezpieczeństwa przekonać się mógł.

§. 6.

Jednak przytém czyni się wyraźna uwaga, że przez to próbowanie kotła parowego, właściciel albo zarządca fabryki, od odpowiedzialności za ciągłą zdatność iego machiny w żaden sposób uwolniony nie iest, gdyż ta piérwsza próba tylko w celu wykrycia takich wad, dla którychby pęknięcia aparatu przy pierwszém użyciu obawiać się wypadło, lecz bynaymniéy na dalszy przeciąg przeznaczona iest, dla tego więc właściciel albo zarządca fabryki za niebezpieczeństwo, z użycia machiny wynikaiące odpowiedzialnym zostaie, a zatém ón sam o to starać się ma, aby w dalszym przeciągu czasu i w miarę postępuiącego używania kotła, od czasu do czasu przez powtórne próby o dalszéy zdatności onego przekonać się.

§. 7.

Dla zabezpieczenia także na ten przypadek, gdyby nawet klapa przez iakiekolwiek zdarzenie w należytém działaniu przeszkody doznała, potrzeba przy każdéy machinie parowéy czop, stęplem opatrzyć się maiący, z mieszaniny metalowéy: z ołowiu, cyny i wiżmutu w takiém mieyscu kotła parowego wstawić, w którém tenże temperaturę par zupełnie przyiąć może, i przez którego topienie kocioł natychmiast otworzy się. Ta mieszanina z metalów powinna w takiéy temperaturze topnieć, iaka przynależy téy rozpychaiącéy sile pary, która dwie trzecie części całego nacisku, na którym aparat parowy próbowany był, wynosi.

Podług ostrożności w §. 3. i 7. podanych, potrzeba zatém, ieżeli n. p. klapa bezpieczeństwa na naywiększe obciążenie iednéy atmosfery (t. i. słup rtęciowy merkuryuszowy 28 cali nad atmosferyczny nacisk) urządzona być ma, mocy kotła próbować, a topnistość wstawić się maiącéy mieszaniny z metalów na taką temperaturę oznaczyć, iaka rozpychaiącéy sile pary dwóch atmosfer odpowiada.

§. 8.

Derjenige, welcher

a) die angeordnete Anzeige vor dem Gebrauche einer Dampfmaschine zur vorläufigen Untersuchung unterläßt;
b) welcher vor erfolgter Untersuchung auch die angezeigte Maschine in Anwendung bringt;
c) die bei der Untersuchung nicht für sicher befundene Maschine dennoch gebraucht;
d) einen Maschinenmeister zur Leitung seiner Maschine ohne Zeugniß über dessen vorläufige Prüfung von Seite des k. k. politechnischen Instituts oder in den Provinzen der analogen Lehranstalt aufnimmt;
e) die Vorschrift, daß das Sicherheitsventil immer leicht bebeweglich seyn müsse, vernachlässiget;
f) das Ventil auch für andere, als jene, welchen die Leitung und Regulirung der Maschine obliegt, zugänglich läßt, oder den Schlüssel nicht gehörig verwahrt;
g) bei Regulirung der Maschine, Unwissenheit an den Tag legt;
h) das Ventil zur Ungebühr belastet;
i) die für die individuelle Maschine bestimmte Metallmischung mit einer weniger leicht schmelzbaren vertauscht;
k) überhaupt sich was immer für eine Handlung oder Unterlassung zu Schulden kommen läßt, wodurch beim Gebrauche die Gefahr für die körperliche Sicherheit entstehen kann, macht sich einer schweren Polizeiübertretung schuldig, und wird nach dem §. 89 und 183 des II. Theils des Strafgesetzbuches bestraft.

§. 9.

Schlüßlich wird zur Vermeidung jedes Irrthums bemerkt, daß die gegenwärtige Anordnung auf Dampfapparate, bei welchen Dämpfe bloß zu chemischen Zwecken des Siedens, Kochens, oder sonst einer chemischen Umstaltung von Stoffen erzeugt werden, keine Beziehung haben, indem unter Dampfmaschinen nur solche Vorrichtungen zu verstehen sind, bei welchen Dämpfe zu mechanischen Zwecken als eine bewegende Triebkraft erzeugt werden.

Welches nebst der anliegenden Instrukzion im Grunde der allerhöchsten Entschliessungen vom 8ten September 1829 und vom 26ten März d. J. in Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 30ten v. M. Zahl 7627 hiemit allgemein kund gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 23. April 1831. Gub. Zahl 22416.

§. 8.

Ten, kto

a) przepisanego doniesienia przed użyciem machiny parowéy dla uprzedniego dochodzenia onéy nie uczyni;

b) kto przed nastąpieniem śledztwa chociażby i doniesionéy machiny użyie;

c) kto machiny przy dochodzeniu za bezpieczną nie uznanéy pomimo tego używa;

d) kto machinistę do zawiadywania swoią machiną, bez zaświadczenia na uprzednio założony przez niego egzamin, ze strony c. k. politechnicznego instytutu, albo w prowincyach z strony instytutów naukowych wydanego, przyymuie;

e) kto przepisu, że klapa bezpieczeństwa zawsze łatwo ruchoma być musi, nie zachowa;

f) kto przystępu do klapy także innym oprócz tych, do których zawiadowanie i regulowanie machiny należy, dozwala, albo klucza należycie nie chowa;

g) kto przy regulowaniu machiny nieumiejętnym się okaże;

h) klapę za nadto obciąża, i

i) mieszaninę kruszcową, dla iednéy pewnéy machiny przepisaną, na inną nie tak łatwo topnistą przemieni; a w ogólności

k) kto iakiéykolwiek bądź czynności lub niedbałości, dopuści się, przez którąby przy użyciu ludzkie zdrowie na niebezpieczeństwo wystawione być mogło; staie się ciężkiego przestępstwa policyynego winnym, i zostaie podług §§. 89 i 183 IIgiéy części kodexu karnego ukaranym.

§. 9.

Nakoniec dla uniknienia wszelkiéy myłki zamieszcza się tu uwaga, że ninieysze rozporządzenie do aparatów parowych, których pary iedynie tylko do chimicznych zamiarów warzenia, gotowania, lub do innych przekształceń materyi użyte bywaią, nie ściąga się, albowiem pod machinami parowémi tylko takie aparaty rozumieć się maią, u których pary do mechanicznych zamiarów iako poruszaiąca siła pędna użyte są.

Co wraz z załączoną instrukcyą na mocy naywyższych uchwał z dnia 8. Września 1829 i 26. Marca r. b. w skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 30. z. m. do liczby 7627 ninieyszém powszechnie ogłoszoném zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 23. Kwietnia 1831 pod liczbą gub. 22416.

·|·

Instrukzion

über die Art und Weise, wie die Probirung der Dampfkessel sämmtlicher Dampfmaschinen in Folge allerhöchst angeordneten Sicherheitsmaßregeln, vorgenommen werden soll.

1) Um die gehörige Probirung des Dampfkessels auf die durch die öffentliche Kundmachung vom 23ten April 1831 Gub. Zahl 22416 vorgeschriebene Bestimmung vornehmen zu können, hat der Inhaber der Dampfmaschine zu erklären, mit welcher Belastung das Sicherheitsventil bei dem gewöhnlichen Gange der Dampfmaschine versehen werden solle.

Der Kessel wird sonach auf den dreifachen Druck, welchen diese Belastung des Sicherheitsventils angibt, probirt.

Dieses Probiren geschieht durch Einpumpen von Wasser in den Dampfkessel mit einer Kraft, welche jenem dreifachen Drucke gleich ist.

Zu diesem Ende wird der Durchmesser des Sicherheitsventils genau gemessen, um seinen Querschnitt in Quadratzolle zu erhalten, und hierauf dasselbe entweder unmittelbar oder vermittelst eines Hebels mit einem Gewichte beschwert, welches der Anzahl der Quadratzolle der Ventilöffnung; multiplizirt mit dem zu erprobenden Drucke auf den Quadratzoll (wobei der Druck einer Atmosphäre auf den Quadratzoll zu 12 Pfund angenommen wird) gleich ist.

Gesetzt der Druck, mit welchem das Sicherheitsventil bei dem gewöhnlichen Gange der Maschine belastet seyn soll, betrage 2 bis 2 1/4 Atmosphären, und der Kessel soll sonach auf 2 1/2 × 3 = 6 3/4 Atmosphären probirt werden, der Querschnitt der Ventilöffnung betrage drei Quadratzoll, so wird dieses Ventil mit einem Gewichte von 12 × 6 3/4 × 3 oder mit 243 Pfund beschwert.

Ist das Ventil mit einem Hebelarm versehen, so wird die Entfernung des Ruhepunktes von den Punkten der Kroft und Last genau gemessen, und darnach das anzuhängende Gewicht bestimmt.

Hierauf wird die Speispumpe, durch welche der Kessel mit Wasser versehen wird, mit einer mit einem Hebelarme versehenen Kolbenstange in Verbindung gebracht, und nun so lange Wasser in den Kessel eingepumpt, bis das Ventil gehoben wird.

Für das Sicherheitsventil wird sonach der dritte Theil des probirten Druckes, als die höchste Belastung bestimmt, oder dasselbe in dem vorigen Beispiele mit einem Gewichte gleich

Instrukcya

o sposobie, iak próbowanie kotłów parowych u wszystkich machin parowych, w skutku nayłaskawiéy przepisanych prawideł bezpieczeństwa przedsięwziętém być powinno.

1) Aby należyte doświadczenie (próbowanie) kotła parowego na sposób, publiczném obwieszczeniem z dnia 23. Kwietnia 1831 do liczby gub. 22416 przepisany; przedsięwziąć można, właściciel machiny parowéy ma się oświadczyć, iakiém obciążeniem klapa bezpieczeństwa (ventil) przy zwyczaynym trybie machiny parowéy opatrzona być powinna.

Potém probuie się kocioł na potróyny nacisk, iaki to obciążenie klapy bezpieczeństwa podaie.

To próbowanie dzieie się przez wpompowanie wody do kotła siłą, która potróynemu naciskowi wyrównywa.

W tym celu mierzy się dokładnie przecznomiar (dyameter) klapy bezpieczeństwa dla otrzymania iego poprzecznika w calach czworobocznych (kwadratowych), a potém obciąża się klapa bezpośrednio, albo też za pomocą drąga dźwigalnego, wagą, która liczbie cali czworobocznych otworu klapowego, multyplikuiąc spróbować się maiącym naciskiem na cal kwadratowy (przyczém nacisk iedynéy atmosfery na cal kwadratowy po 12 funt. bierze się), wyrównywa.

Połóżmy, że nacisk, którym klapa bezpieczeństwa przy zwyczaynym trybie machiny obciążoną być powinna, 2 do 2 1/4 atmosfery wynosi, i kocioł zatém na 2 1/2 × 3 = 6 3/4 atmosfery próbowanym być powinien, a poprzecznik otworu klapy trzy cale czworoboczne czyli kwadratowe wynosi, więc ta klapa obciążoną będzie wagą 12 × 6 3/4 × czyli 243ma funtami.

Jeżeli klapa drągiem dźwigalnym opatrzona iest, tedy mierzy się dokładnie odległość punktu oparcie od punktów siły i ciężaru, i według tego oznacza się waga, iaka zawieszona być ma.

Potém połącza się pompę, za pomocą któréy kocioł wodą opatrzony bywa, z żerdzią kolbową, ramieniem dźwigalném opatrzoną, wtedy wodę do kotła tak długo wpompowuie się, póki klapa podniesioną nie zostanie.

Jako naywiększe obciążenie dla klapy bezpieczeństwa oznacza się potém trzecia część próbowanego nacisku, albo obciąża się takową w poprzedzaiącym przykładzie wagą ró-

dem Drucke von 2 1/4 Atmosphären oder mit 2 1/4 × 12 × 3 = 81 Pfund belastet.

Diese Belastung wird als die höchste, mit welcher das Ventil beschwert seyn kann, nebst dem Durchmesser des Ventils auf der an der Außenseite anzubringenden Tafel bemerkt.

2) Die Metallmischung aus Zinn, Blei und Wißmuth, deren Schmelzbarkeit auf diejenige Temperatur bestimmt ist, welche einer Exponsivkraft der Dämpfe von 2 Drittheilen desjenigen Druckes, auf welchen der Kessel probirt worden ist, zugehört, wird oberhalb des Wasserspiegels oder im Deckel des Kessels, oder in einem anderen Theile des Apparates, in welchem die Dämpfe frei und ohne Absperrung von dem Kessel communiciren, so daß die Metallmischung an diesem Orte der Mittheilung der Temperatur der Dämpfe vollständig ausgesetzt sey, und die Schmelzung derselben den Kessel sogleich öffnen, am bequemsten in der Nähe des Sicherheitsventils eingesetzt.

Zu diesem Behufe wird ein konischer Zapfen von Messing, Kupfer oder Eisen, in eine gleichfalls konische Oeffnung des Deckels eingeschliefen, so daß das sich verjüngende Ende desselben nach der inneren Seite des Kessels geht.

Dieser Zapfen ist von der untern und obern Seite konisch eingebohrt, so daß die verjüngten Ende der hohlen Kegel in dem dritten Theil der Höhe des Zapfens zusammenstossen, wie die Figur im Durchschnitte zeigt, wo a, b, derjenige Theil des Zapfens ist, welcher sich an der äußeren Seite, und c, d, derjenige, welcher sich an der inneren Seite des Deckels des Dampfkessels oder Dampfbehälters befindet.

a b
c d

Diese doppelt kegelförmige Höhlung des Zapfens wird nun mit der gehörigen Metallmischung ausgegossen.

Die engere Oeffnung des Zapfens, an welcher die beiden Kegel zusammenstossen, muß einen solchen Durchmesser haben, daß im Falle die Metallmischung zum Schmelzen gebracht werden sollte, die Dämpfe in hinreichender Menge entweichen können, sie richten sich nach der Größe der Dampfkesselfläche, die sich zwischen Wasser und Feuer befindet, und kann für eine Fläche von fünfzig Quadratfuß etwa 1 Zoll im Durchmesser betragen; nachdem der mit der Metallmischung versehene Zapfen in die Oeffnung des Deckels eingesetzt worden ist, wird er durch ein Quereisen, das in der Mitte mit einer Oeffnung versehen ist, damit die Metall-Legirung unbedeckt bleibe, überlegt und durch starke Schrauben gehörig befestiget.

Solche mit der Metall-Legirung versehene Zapfen können einige im Vorrathe gehalten werden, damit bei einem etwa eingetretenen Falle der Schmelzung ohne viel Zeitverlust ein neuer eingesetzt werden könne.

wna naciskowi z 2 1|4 atmosfery, albo 2 1|4 × 12 × 8 = 81 funtami.

To obciążenie, iako naywiększe, którém klapa obciążoną być może, wraz z przecznomiarem klapy, notuie się na tablicy, która na zewnętrznéy stronie machiny umieszczona być ma.

2) Mieszaninę metalową z cyny, ołowiu i wiżmutu, któréy topność na owéy temperaturze usadowioną iest, która rozpychaiącéy sile par dwóch trzecich części tegò nacisku, na którym kocioł próbowany został, przynależy, wstawia się powyżéy żwierciadła wody, albo w pokrywce czyli deklu kotła, lub też w innéy części aparatu, w któréy pary wolne i nieprzerwanie z kotła komunikuią się, a wprawdzie tak, aby mieszanina metalowa w tém mieyscu na komunikacyą temperatury par zupełnie wystawioną była, i aby topnienie onéy kocioł natychmiast otworzyło, a naydogodniéy w pobliskości klapy bezpieczeństwa.

W tym celu wszlufowany będzie ostrokręgowy czop z mosiędzu, miedzi lub żelaza w otwór nakrywki podobnież ostrokręgowy, a to tak, aby cieńszy koniec tegoż ku wnętrznéy stronie kotła szedł.

Ten czop iest z dolnéy i wierzchnéy strony ostrokręgowo przewiercony w ten sposób, że cieńsze końce wydrożonych ostrokręgów w trzeciéy części wysokości czopa schodza się, iako to figura w przecięciu pokazuie, gdzie a, b, tam iest owa część czopa, która na zewnętrznéy stronie, a c, d, ta część, która na wewnętrznéy stronie nakrywki kotła lub naczynia parowego znayduie się.

a b
c d

To podwóynie ostrokręgowe wydrożenie czopa nalewa się (właściwiéy wypełnia się) należytą mieszaniną metalową.

Węższy otwór czopa, w którym obadwa ostrokręgi schodzą się, powinien mieć taki przecznomiar, aby na przypadek, gdyby mieszanina metalowa do stanu topności przyszła, pary w dostatecznéy ilości ulatywać mogły, otwór ten stosuie się podług wielkości płaszczyzny czyli powierzchni kotła parowego, która między wodą i ogniem znaydnie się, i może na płaszczyznę pięćdziesięciu stop kwadratowych blisko 1 cal w dyametrze wynosić; gdy zatém czop mieszaniną metalową opatrzony w otwór nakrywki wstawiony zostanie, takowy poprzeczką żelazną, we środku otwór maiącą, aby przysada metalowa niepokrytą została, przykłada się, i mocnemi szrubami przymocowuie się.

Takowych, przysadą metalową opatrzonych czopów można kilka w zapasie mieć, aby w wydarzonym snać przypadku bez utraty czasu nowy czop wsadzonym być mógł.

Was die Anfertigung der Metallmischung selbst betrifft; so enthält nach den hierüber angestellten Versuchen die nachstehende Tafel .|· die Verhältnisse der Mischung für die verschiedenen Expansivkräfte der Dämpfe, und der ihnen zugehörigen Temperaturen, so wie sie in der hier Statt findenden Beziehung zur Anwendung kommen dürfen.

Es ist zu bemerken, daß die zur Mischung kommenden Metalle möglichst rein genommen werden müssen.

Expansivkraft der Dämpfe über den gewöhnlichen Druck der Atmosphäre, die Atmosphäre zu 12 Pfund auf den Quadratzoll	Temperatur, welche zu dieser Expansivkraft gehört R°	Metallmischung, welche bei dieser Temperatur schmilzt. Gewichtstheile von		
		Wismuth	Bley	Zinn
1/2	89°	8	8	4
1	96°	8	8	7
1 1/2	101°	8	9	8
2	106°	8	11	8
2 1/2	110°	8	13	8
3	114°	8	16	14
3 1/2	117°	8	18	18
4	120°	8	16	20
4 1/2	123°	8	22	24
5	125°	8	24	24
5 1/2	127°	8	32	34
6	129°	8	32	38
7	133°	8	32	30
8	138°	8	30	24
9	142°	—	4	10
10	146°	—	8	25

(Beilage zur Sig. 10. Pag. 158 ex 1831.)

·|·

Rozpychaiąca siła pary na zwyczayny nacisk atmosfery, w atmosferze po 12 funt. na cal kwadratowy	Temperatura, iaka do téy rozpychaiącéy siły należy R°	Mieszanina metalowa, która w téy temperaturze topnieie		
		Część wagi		
		Wizmutu	Ołowiu	Cyny
1/2	89°	8	8	4
1	96°	8	8	7
1 1/2	101°	8	9	8
2	106°	8	11	8
2 1/2	110°	8	13	8
3	114°	8	16	14
3 1/2	117°	8	18	18
4	120°	8	16	20
4 1/2	123°	8	22	24
5	125°	8	24	24
5 1/2	127°	8	32	34
6	129°	8	32	38
7	133°	8	32	30
8	138°	8	30	24
9	142°	—	4	10
10	146°	—	8	25

Co zaś wygotowania samèy mieszaniny kruszcowèy czyli metalowèy tyczy się, zawiera w sobie poniższa — podług uczynionych w tèy mierze doświadczeń ułożona tablica, proporcye mieszaniny dla różnych rozpychaiących sił i przynależytych onym temperatura, iak daleko takowe w tym względzie zastosowane być mogą.

Namienić tu należy, że metale na mieszaninę użyte, ile możności oczyszczone być muszą.

71.

Belehrung über den Anbau und Gebrauch der Wasserrüben.

Die weiße Rübe, sonst auch Wasser-, Stoppel- und Halmrübe, bömisch: Wodnice genannt, gehört unter die Wurzelgewächse, deren Anbau des vielfältigen Nutzens wegen, den sie dem Landwirthe gewähren, stärker und allgemeiner als bisher betrieben zu werden verdiente.

Diese Rüben geben einen reichlichen Ertrag, liefern dem Menschen eine gesunde schmackhafte Speise, und sind den Hausthieren ein angenehmes gedeihliches Grünfutter. Besonders schätzbar werden sie dadurch, daß sie äußerst schnell wachsen, und schon am 40sten Tage, und je nachdem die Zeit der Aussaat war, auch noch früher zu gebrauchen sind.

Die weiße Rübe, von der wir vorzüglich zwei Abarten kennen, nämlich: die runde platt gedrückte, und die länglichte spindelförmige, kommen überall, nur rauhere Gebirgsgegenden ausgenommen, und zwar in jedem Grunde, der tief gelockert, nicht allzu naß, und nicht ganz ausgesaugt ist, fort; am besten gedeihen sie auf lehmigen mit Sand gemengten, und noch in hinlänglicher Dungkraft stehenden wärmeren Boden. Gewöhnlich werden sie als Nachfrucht, oder als sogenannte Stoppelrüben in noch kräftigen Boden in die Stoppeln des Wintergetreides, besonders des Korns (Roggens) gebaut, und vor dem Eintritte der Winterfröste eingeerntet.

Das durch Erfahrung bewährteste Verfahren hiebei ist folgendes: Sobald das Wintergetreide abgeräumt ist, so schnell wie möglich, wird das Feld etwas tiefer als gewöhnlich umgebrochen, und der Rübensaame über die rauh liegen gelassenen Furchen breitwürfig gesäet und seicht eingeegget. Man rechnet auf einen Metzen Fläche fast ein Pfund Saamen, der ja nicht zu dünn, auf die Weise des Kleesaamens mit drei Fingern so ausgeworfen werden muß, daß man die Furchen zweimal, nämlich einmal herauf und einmal herunter besäe.

Sollte bald nach der Saat ein Schlagregen, das heißt ein solcher eintreten, der den Acker fest schlägt und eine harte Rinde zurückläßt, so muß das Feld so wie es von außen trocken ist, mit einer leichten Egge übergerissen werden, damit die jungen Pflänzchen Luft bekommen. So wie die Rübenpflänzchen aber ihre sechs Bläter erreicht haben, muß der Acker mit der schweren eisernen Egge nach einer Richtung gut übergeegget

71.

Instrukcya o sianiu i użyciu rzepy wodnicą zwanéy.

Rzepa (biała), inaczéy wodnicą, ścierniankąa, a po czesku w o d n i c e zwana, należy do roślin korzeniowych, któréy uprawą dla wielorakiego pożytku, iaki taż gospodarzowi zapewnia, bardziéy i powszechniéy iak dotąd zatrudniać by się należało.

Rzepa ta wydaie obfity plon, iest dla ludzi zdrowém i smakowitém pożywieniem, a dla bydląt domowych przyiemną i błogą paszą. Rzepa wspomniona szacowną iest dla tego, że bardzo prędko rośnie, i iuż czwartego dnia, a podług czasu i pogody sieyby téyże, ieszcze wcześniéy plon wydaie, i użytą być może.

Rzepa, któréy dwa gatunki osobliwsze znane są, t. i. okrągła płaskata, i długa wrzecionowata, udaie się wszędzie, wyiąwszy ostrzeyszy klimat w górach, a mianowicie w każdym gruncie, który głęboko pulchno uprawiony, nie zbyt mokry, i niezupełnie wysilony iest; naylepiéy zaś udaie się na glinkowatéy z piaskiem zmieszanéy, i ieszcze dostatecznie w sobie nawozu maiącéy, ciepleyszéy glebie. Zwykle sieią rzepę po zbiorze oziminy na ściernisku ieszcze dobrze uprawionym, osobliwie zaś po zbiorze żyta ozimego, którą zbieraią przed zayściem mrozów.

Sposób uprawy roli pod rzepę iest naypewnieyszy, że iak tylko ozimina zbierze się, rola natychmiast nieco głębiéy iak zwykle przeoraną zostanie, i nasienie rzepy na świéżo zorane pole rzadko rozsiane, i lekko zaskródlone będzie. Rachuie się na iedną macę wysiewu zboża, ieden funt siemienia rzepy, które nie powinno być rzadko siane, ale na sposób koniczyny trzema palcami idąc po roli zoranéy w górę i nadół, to iest dwa razy zasiane być powinno.

Gdyby po zasianiu rzepy dészcz nawalny spadł, któryby rolę zoraną, tak powiedzieć, udeptał, i na ziemi skórkę (korę) zostawił, wtedy wypada rolę, iak tylko z wiérzchu oschnie, lekką broną zeskródzić, aby młode rośliny z ziemi wydobyć się i rość mogli. Jak skoro roślina rzepy po sześć listków na wiérzchu dostanie, to należy pole cięźką broną żelazną w iednym kierunku, dobrze zbronować. Plon żyzny

werden. Das freudigere Gedeihen der übrigen ersetzt reichlich den Verlust der wenigen etwa dadurch ausgerissenen Pflanzen. Ueberhaupt darf man es an diesem scharfen Eggen, das der Rübensaat äußerst gut bekommt, nicht ermangeln lassen.

Die weitere Pflege des Rübenackers beschränkt sich auf das Reinhalten desselben vom Unkraute, was durch sorgfältiges Behacken mit der Haue erzweckt werden kann, und auf das Ziehen der zu dicht stehenden Pflanzen.

Je größer die Rüben heranwachsen, desto mehr Raum fordern sie zu ihrem bessern Gedeihen; man zieht daher die überflüssigen Stämme heraus, bis die übrigen Rüben ziemlich frei von einander abstehen. Die ausgezogenen Rüben können entweder als Viehfutter, oder aber wenn sie schon größer geworden sind, als Nahrung für die Menschen benützt werden. So wie endlich im Spätherbste die Fröste eintreten, werden die Rüben aus dem Boden gehoben, von dem als Viehfutter zu benützenden Kraute gereinigt, und in einem trocknen gegen Kälte gesicherten Orte aufbewahret, wenn sie nicht zu einem andern Gebrauche bestimmt werden. Sie halten sich ihrer Saftigkeit wegen nicht gar lange in den Winter hinein, und faulen sehr leicht. Sind sie daher in Menge gebaut worden, so ist es am räthlichsten, sie bald nach dem Aushub frisch an das Vieh zu verfüttern, dem sie sehr wohl bekommen.

Die weiße Rübe läßt sich aber auch als Brachrübe in bedüngte und wohl zubereitete Brachäcker bauen, und dann ist sie am ergiebigsten. An einigen Orten bringt man sie zwar erst im Sommer auf das Brachfeld; wer sich aber ein frühzeitiges Futter für sein Vieh, oder eine frühzeitige Nahrung für sich selbst verschaffen will, (welches vielleicht im laufenden Jahre, oder überhaupt bei hochstehenden Körner-Preisen räthlich wäre), der thut gut, wenn er die Brachrübe so zeitlich, als es nur die Witterung zuläßt, das heißt schon um das Ende März oder Anfangs April säet.

Diese frühe Aussaat gewährt nebst dem Vortheil vermehrter, früher erlangter Nahrung auch noch den, daß die nachfolgende Brachbestellung gemächlicher vorgenommen werden kann.

Zu diesem Ende führe man so früh als es nur immer möglich ist, auf das zum Rübenbau bestimmte Land Dünger, ackere ihn unter, und suche ihn recht hoch mit Erde zu bedecken. Hat man keinen Dünger, so ersetzt man diesen sehr gut durch das Ausführen von Teichschlamm und von Erde, die vor den Häusern, Tennen, in den Höfen, auf den Angern, Strassen und in Gräben zusammengescharrt worden ist. Nothwendig aber ist es, daß dem Rübenacker außer dieser ersten noch eine

reszty roślin rzepy, wynagrodzi hoynie stratę, przez bronowanie wykorzenionéy rośliny. W ogólności nie można opuszczać tego bronowania, które dla uprawy rzepy koniecznie iest potrzebne.

Dalsza uprawa pola pod rzepę zasadza się na czystém utrzymaniu tegoż, t. i. na plewieniu, co przez częste obrabianie motyką bardzo lekko stać się może, i na wyrywaniu gęsto rosnących rzep.

Im bardziéy rzepa rośnie, tém więcéy potrzebuie mieysca dla swego wzrostu; dla tego też wyrywaią się zbyteczne flancy, aby reszta roskoszniéy rość mogła. Wyrwana młoda rzepa może być użytą iako pasza dla bydła, abo ieżeli dość urosła, iako pożywienie dla ludzi.

W iesieni wybiéra się rzepa z gruntu, liście z rzepy obcina się na karm dla bydła, a sama rzepa chowa się bądź do piwnicy lub do iamy, zabezpieczaiąc ią od zimna, ieżeli do innego użytku obróconą nie będzie. Rzepa dla swoiéy sosistości nie daie się chować długo w zimę, i ginie bardzo prędko. Jeżeli zatém dużo rzepy nasiano, to naylepiéy po wybraniu obrócić ią na karm dla bydła, które ią bardzo lubi.

Rzepę można siać także na ugorowych, dobrze nawożonych i uprawionych polach, i wtedy wydaie naywiększy plon. W niektórych mieyscach sieią rzepę dopiéro w lecie na ugorze. Lecz kto chce mieć wczesną paszę dla bydła, albo wczesne pożywienie dla ludzi, (co łatwo w teraźnieyszym roku, albo w ogólności przy wysokiéy cenie zboża stać się może), ten zrobi dobrze, ieżeli rzepę ugorową tak wcześnie, ile tego pogoda dozwoli: to iest: przy końcu Marca, albo na początku Kwietnia zasieie.

Ta ranna sieyba rzepy przynosi oprócz wczesnego pożywienia ieszcze tę korzyść, że uprawa ugorowego pola wygodniéy przedsięwziętą być może.

W tym celu potrzeba ile możności wcześnie pole pod rzepę gnoiem nawozić, i przeorać, tylko potrzeba, aby nawóz nie głęboko przeorany był. Jeśli zaś nie ma gnoiu, tedy takowy zastąpić można szlamem (mułem) z stawu, i ziemią znayduiącą się przed domami, boiowiskami, dworami, na pastwiskach, (wygonach), drogach i w rowach. Konie-

zweite Pflügung gegeben werde, weil die Rübe zu ihrem Gedeihen eines tief gelockerten Bodens bedarf.

Die Aussaat geschieht entweder breitwürfig, oder vortheilhafter noch, in Reihen. Auf letztere Art wird nicht nur Samen erspart, sondern die Bearbeitung des Rübenackers sehr erleichtert und kann allenfalls auch mit der Pferdehacke bewerkstelliget werden, das Feld wird nicht zu sehr ausgesaugt, die Rüben werden größer und werfen mehr ab.

Damit die Reihensaat zweckmäßig ausfalle, ist es nothwendig, daß der Acker, nachdem er auf die gehörige Tiefe gepflügt worden ist, nun auch mit der Egge klar abgeeggt werde. Gut ist es, die Walze darauf folgen zu lassen, nach diesem werden in 18 zölligen Zwischenräumen mit der Haue kleine, 2 Zoll tiefe, in gerader Richtung fortlaufende Gräbchen oder Rinnen gezogen, wobei man sich, um die Arbeit besser und schneller zu fördern, einer Gartenschnur bedienen kann, und in diese wird der Same, so daß er zollweit von einander zu liegen kommt, eingeworfen. Kinder lassen sich hiezu sehr leicht abrichten. Ueber den eingestreuten Samen wird die aufgeworfene Erde mittelst eines Rechens hinab gezogen und ausgeglichen. 12 Loth Samen reichen auf diese Weise für einen Metzen Flächenraum hin.

So wie nun der Same aufgegangen ist, und das Unkraut zu wuchern anfängt, werden die Zwischenräume entweder mit der Haue durch Menschenhände, oder kürzer und besser mit dem Pferde-Hacken oder dem bekannten Radlo, aufgelockert, und die Erde an die Reihen angezogen, wodurch die Rüben einen größeren Spielraum gewinnen. Zeigt es sich in der Folge, daß die Rüben hie und da zu dicht stehen, so können die schwächeren Planzen herausgehoben, und die stärkeren in dem Boden gelassen werden. Diese Arbeit muß nach Beschaffenheit der Umstände mehrere Male wiederholt werden.

Bei zeitlich gemachter Aussaat können die Rüben schon Ende Mai, längstens aber in der ersten Hälfte des Juni, von dem Felde genommen, und demselben die nöthige weitere Brachbestellung gewährt werden.

Die Rübe kann gleich im rohen Zustande verspeiset werden, und giebt frisch gekocht, ohne kostspielige Zubereitung ein schmackhaftes, leicht verdauliches Gemüse. Sie läßt sich ferner sehr gut einsäuern, und auf längere Zeit haltbar machen; nur erfordert sie dann mehr Salz als das Kraut; die Verfahrungsart ist dieselbe, wie bei dem Einsäuern des Krautes, so wie auch in Ermanglung eines eigenen Rübenhobels der gewöhnliche Krauthobel ihn vollkommen vertritt.

czną zaś rzeczą iest, aby pole pod rzepę dwa razy było orane, albowiem rzepa potrzebuie pola pulchnie uprawionego.

Rzepę sieię się albo rzadko, albo też korzystniey rzędem. W ostatnim sposobie sieyby nie tylko, że oszczędza się nasienia, ale też ułatwia się uprawa, i można nawet suchą rolę pod rzepę uprawić. Pole nie wycięcza się zbytnie, a rzepa bywa większa i wydatnieysza.

Aby zaś sieyba rzędem zamiarowi odpowiedną wypadała, potrzeba, aby pole będąc do potrzebney głębokości zorane, także gładko broną zeskródzone było. Dobrze by było, gdyby po skródzeniu także walcowane zostało. Po tém robią się rowki czyli brózdy motyką 18 cali od siebie odległe w prostym kierunku, a chcąc to prędzey uskutecznić, można do tego użyć sznuru, i w te rowki czyli brózdy sieie się nasienie rzepowe tak, aby o dwa cale iedno od drugiego było. Do tey sieyby daią się dzieci bardzo łatwo nauczyć. Rowki czyli brózdy nasieniem zasiane, zaskródza się grabiami tak, aby z resztą pola równe były. Dwanaście łotów nasienią rzepy wystarcza na pole macy wysiewu.

Jak skoro rzepa zeydzie, i chept poiawi się, czyści się rzędy motyką przez ludzi, albo prędzey i lepiey sochą końską, albo wiadomém radlem, przez co ziemię zpulchnioną do rzędów przysuwa się, i rzepa więcey mieysca do rośnienia utrzymuie. A ieżeli później okaże się, że rzepa tu i ówdzie za gęsto rośnie, to można słabsze rośliny (flancy) powyrywać, a trwalsze w gruncie zostawić. Ta robota podług okoliczności kilkokrotnie przedsięwziętą być musi.

Przy rannym siewie można rzepę iuż przy końcu Maia a naydaley w piérwszey połowie Czerwca wybiérać, i pole daley iako ugor uprawiać.

Rzepę można surowo ieść, i iako gotowaną iarzynę z małą przyprawą, która iest smaczną i łatwą do strawienia. Tudzież można rzepę kwasić i na dłuższy czas zachować, tylko że rzepa kwaszona potrzebuie więcey soli iak kapusta. Sposób kwaszenia rzepy iest ten sam iak przy kapuście. Równie też nie maiąc osobney szatkownicy na rzepę, można ią na szatkownicy kapusty szatkować.

Den größten Vortheil aber gewährt die Rübe durch Ersparung des Mehles bei dem Brodbacken. Von einem Pfund Rüben mit ein Pfund Wasser und ein Pfund Kornmehl zu Brod verarbeitet, bekömmt man 2 1/2 Pfund gutes genußbares Brod. Je nachdem man mehr oder weniger Brodmehl zusetzt, bekömmt man auch festeres oder leichteres Brod. Sollte man mehr Rüben und Wasser nehmen, als oben angegeben worden, und dadurch das Brod zu feucht oder klösig werden; so kann man es verbessern, wenn man es nach dem Backen in Scheiben zerschneidet, und gleich Zwieback noch einmal überbäckt.

Das einfachste Verfahren die Rüben zu Brod zu benützen, ist folgendes:

Nach dem Waschen und Reinigen der Rübe wird diese ungeschält zerschnitten, mit dem bekannten Stampfeisen zerstampft und bei gelindem Feuer mit eben so viel Pfund Wasser, als Pfunde Rüben waren, zu einem Breye verkocht. Dabei muß die Mischung fleißig umgerührt werden, um das Anbrennen zu verhüthen. Wenn der Brey abgekocht ist, wird er mit so viel Mehl vermengt, als das Gewicht der Rüben betragen hatte, und auf die gewöhnliche Art geknetet, gesäuert und verbacken.

Noch wird bemerkt, daß die jungen Rübenpflanzen, bei vorgerückter wärmerer Jahreszeit besonders, zuweilen großen Schaden durch die Verheerungen der Erdflöhe leiden, um dem zuvorzukommen ist es gut, etwas Senf unter die Rüben zu bauen, da die Rübenpflanzen in solange von den Erdflöhen verschont bleiben, als ihnen Senfblätter zu Gebothe stehen.

Indeß die zur Aufbewahrung über den Winter bestimmten Rüben bei dem Herausnehmen aus dem Boden von der anklebenden Erde befreit, die kleinen spitzigen Wurzeln so wie das Kraut abgeschnitten und gehörig in Kellern oder mit Bretern ausgeschalten Gruben trocken verwahrt und gegen den Frost gesichert werden; behalten hingegen die zum Samentragen ausgesuchten Rüben ihre dünne Wurzel ganz und werden denselben nur einige der größeren Blätter benommen.

Daß die gehörig durchwinterten Samenrüben im nächsten Frühlinge frisch in den dafür zubereiteten Boden eingesetzt und bis zur Reifung des Samens darin belaßen werden, versteht sich von selbst. Gut ausgereifter Same bleibt zur Aussaat durch vier Jahre brauchbar, vorausgesetzt, daß derselbe in einem vollkommen trockenen kühlen Gemache aufbewahrt worden.

Gubernial-Kundmachung vom 27. April 1831 Gub. Zahl 14611.

Naywiększą korzyść przynosi rzepa używszy ią zamiast mąki do chleba, wziąwszy ieden funt rzepy z iednym funtem wody i iednym funtem mąki żytniéy, wydaie 2 1/2 funta dobrego użytecznego chleba. A dodawszy mniéy lub więcéy mąki, otrzymuie się także cięższy lub lekkszy chléb. Gdyby zaś przez dodanie więcéy rzepy i wody, iak wyżéy oznaczono, chléb był za wilgotny i kluskowaty wypadł, wtedy możua go poprawić przez pokraianie na krómki i ususzenie na suchary.

Sposób nayprościeyszy używania rzepy na chléb iest następuiący:

Po obmyciu (wypłókaniu) i oczyszczeniu rzepy, obiéra się z łupy takowa, kraie i w wiadoméy stępie tłucze się na miazgi; potém ogrzéwa się ta massa przy lekkim ogniu z tyleż dodaną wodą, ile rzepa waży i gotuie się na famułę. Przy gotowaniu tém potrzeba famułę często miészać, chcąc zapobiédz przypaleniu się. Ugotowawszy famułę z rzepy, trzeba dodać do niéy tyle mąki, ile rzepa ważyła, a potém sposobem zwyczaynym gniecie się z tego ciasto, zakwasza się, i piecze się chléb.

Wypada tu ieszcze uwagę zwrócić, że flancy młodéy rzepy podpadaią ścieńciu muszek, po niemiecku Erdflöhe zwanych. Chcąc temu zapobiédz, potrzeba pomiędzy rzepę gorczycę siać; wtedy liście gorczycy wystarczaią do użytku dla wspomnionych muszek tak długo, póki liście rzepy potrzebnego wzrostu nie otrzymaią.

Przy wybiéraniu rzepy z gruntu na zimę, czyści się takowa z ziemi iak naydoskonaléy, i obciąwszy korzónki i nacinę, składa się do piwnicy, albo do suchéy, deskami obłożonéy iamy, zabespieczaiąc ią od mrozu. Zaś rzepa na na sienie przeznaczona zostawia się z cieńkim korzónkiem i z liśćmi średniémi, obebrawszy ią tylko z liści większych.

Rozumié się samo przez się, że nasienna rzepa na wiosnę w uprawionym na to gruncie sadzona i aż do doyrzałości nasienia zostawiona być musi. Nasienie dobrze doyrzałe iest przez cztéry lata do sieyby użyteczne, lecz ma się rozumiéć, że takowe w zupełnie suchém i chłodném miejscu zachowane być ma.

Uwiadomienie gub. z dnia 27. Kwietnia 1831 pod l. gub. 14641.

72.

Die bei Verleihungen von Privilegien und Gewerbsbefugnissen an Fremde vorgeschriebenen Vorsichten werden auf die Verlängerung schon ertheilter Privilegien ausgedehnt.

Im Nachhange zu der mit der Verordnung vom 23ten v. M. Zahl 16923 erflossenen Weisung, womit die von Sr. Majestät mit a. h. Kabinetsschreiben vom 8ten März d. J. angeordneten Vorsichten bei Verleihungen von Privilegien und Gewerbsbefugnissen an Fremde zur genauen Richtschnur und Darnachachtung bekannt gemacht worden sind, hat die h. Hofkammer mit Dekret vom 23ten v. M. Zahl 10228 zu verordnen befunden, sich nach dieser a. h. Willensmeinung Sr. Majestät auch rücksichtlich der von fremden Privilegienwerbern sowohl hinsichtlich angesuchter neuer Privilegien als auch hinsichtlich der angesuchten Verlängerung schon ertheilter Privilegien auf das Genaueste zu achten, und sohin ihre dießfälligen Gesuche in Hinkunft nicht früher hohen Ortes zu befördern, bis nicht über die Gesinnungen solcher Bittsteller die verläßlichsten Auskünfte von der kompetenten Polizeibehörde eingeholt worden sind.

Wovon die k. Kreisämter zur eigenen Wissenschaft und Darnachachtung, dann zur Verständigung sämmtlicher Ortsobrigkeiten nach den mit der bezogenen Verordnung erhaltenen Andeutungen in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 28. April 1831. Gub. Zahl 20722.

73.

Stempelbehandlung der Quittungen über Offizierquartiers-Zinse.

Laut Eröffnung des k. k. General-Kommando hat der k. k. Hofkriegsrath im Einvernehmen mit der k. k. Hofkammer zu bestimmen befunden, daß die Quittungen über jene Offiziers-Quartierszinse, welche im Wege des freien Uebereinkommens ausgemittelt, mithin von Seite des Aerars in denselben Beträgen, wie von Privaten bezahlt werden, dem Stempel unterliegen, indem nach dem Sinne des 9ten §. des Stempelpatents Lit. b. so wie auch nach dem erläuternden Hofkammer-

72.

Ostrożności, przy nadawaniu przywileiów i praw na professye dla cudzoziemców przepisane, rozciągaią się także na przedłużenia iuż nadanych przywileiów.

Dodatkowo do przepisu rozporządzeniem z dnia 23. z. m. do liczby 16923 wydanego, którym zalecone od Nayiaśnieyszego Pana naywyższym listem gabinetowym z dnia 8. Marca r. b. ostrożności, przy nadawaniu obcym przywileiów i praw na professyę, iako prawidła do ścisłego zachowania ogłoszone zostały, wysoka Kamera nadworna dekretem z dnia 23. z. m. do liczby 10228 uznała za potrzebną postanowić, aby podług téy naywyższéy woli Nayiaśnieyszego Pana także co do cudzoziemców, o nadanie przywileiów ubiegaiących się, tak względem proszonych nowych przywileiów, iako też względem proszonego przedłużenia iuż nadanych przywileiów nayściśléy zachowywać się, a zatém ich takowe prożby na przyszłość nie prędzéy do wyższéy instancyi przesyłać, aż dopiéro po zasiągnieniu naypewnieyszych wiadomości od dotyczącego Urzędu policyi o sposobie myślenia takowych suplikantów.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla własnéy wiedzy i zachowania, tudzież dla zawiadomienia wszystkich Zwierzchności mieyscowych podług przepisów, przytoczoném rozporządzeniem otrzymanych, ogłoszono zostaie.

Rozporządzenie gub. z dnia 28. Kwietnia 1831 pod l. gub. 20722.

73.

Stęplowanie kwitów na czynsze za kwatéry oficérskie.

Podług odezwy c. k. ieneralnéy Komendy, c. k. nadworna Rada woienna za porozumieniem się z c. k. Kamerą nadworną uznała za potrzebną postanowić, że kwity na to czynsze za kwatéry oficérskie, które w drodze wolnego układu umówione, a zatém z strony Skarbu w tych samych kwotach iak od prywatnych płacone bywaią, stęplowi podlégaią, gdyż podług myśli 9go §fu patentu stęplowego lit. b) tudzież podług obiaśniaiącego dekretu Kamery nadwor-

dekrete vom 5ten April 1820 Zahl 13056|1032 nur die Quittungen über solche Offiziers-Quartierszinse stempelfrei sind, welche nach den von den administrirenden Behörden katastermässig festgesetzten, die Höhe der Lokalzinse nicht erreichenden Ausmaßen bezahlt werden.

Wovon die k. Kreisämter zur eigenen Wissenschaft und fernern Kundmachung mit dem Bemerken in die Kenntniß gesetzt werden, daß der Zeitpunkt der Stempelpflichtigkeit dieser Zinsquittungen vom Militärjahre 1831 angefangen, festgesetzt wird.

Gubernial-Verordnung vom 28. April 1831. Gub. Zahl 21328.

74.

Bestimmungen des zwischen Oesterreich und Marokko zu Stande gekommenen Friedens- und Handels-Traktats.

Im Namen des allmächtigen Gottes!

Nachdem der im Jahre 1805 zwischen Oesterreich und Marokko auf ewige Zeiten abgeschlossene Friede durch die Wegnahme der von einem marokkanischen Korsaren im Monate Juli 1828 aufgebrachten österreichischen Handels-Brigg »il Veloce« unglücklicher Weise gestört und von Seite der Regierung von Marokko den Anforderungen der österreichischen Regierung durch die Zurückgabe des fräglichen Schiffes Genüge geleistet worden ist: so haben Se. Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen rc. rc. und Seine Hoheit der Sultan von Marokko rc. rc. in der Absicht, die Wiederherstellung der gegenseitigen guten Eintracht an Tag zu legen und zu befestigen, beschlossen, obberührten Friedens- und Handelstraktat für Sich, Ihre Nachfolger und Erben auf ewige Zeiten zu erneuern, und nur in dem VIII. und X. Artikel eine Abänderung eintreten zu lassen.

Allerhöchst- und Höchstdieselben haben daher zu solchem Ende Abgeordnete ernannt, nämlich: Se. Majestät der Kaiser von Oesterreich, den H. Franz Bandiera, Kommandeur des kaiserl. österreichischen Leopold-Ordens, Ritter des kaiserl. österreichischen Ordens der eisernen Krone 2ter Klasse und des Portugiesischen Christus-Ordens, Kommandanten der Schiffsabtheilung Sr. Majestät im Ponente; und den Herrn Wilhelm v. Pflügel, Ritter des kaiserl. österreichischen Leopold-Ordens, Kommandeur des Portugiesischen Thurm- und Schwert-Ordens und Gesandschaftsrath Sr. obbelobten Majestät, — Sr. Hoheit der

néy z dnia 5. Kwietnia 1820 do liczby 13056/1032 tylko kwity na takie czynsze za kwatéry oficérskie, od stęplu wolne są, które podług wymiarów, przez Władze administruiące według katastru ustanowionych, i ilości czynszów mieyscowych niedosięgaiących, płacone bywaią.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla własnéy wiedzy i dalszego obwieszczenia z tym dokładem do wiadomości podaie się, iż czas, od którego te kwity na czynsze stęplowi podlégać maią, od początku roku woyskowego 1831 ustanowionym zostaie.

Rozporządzenie gub. z dnia 28. Kwietnia 1831 do liczby gub. 21328.

74.

Punkta traktatu pokoiu i handlu między Austryią a Państwem Marokańskiém.

W imieniu wszechmocnego Boga!

Gdy pokóy w roku 1805 między Austryią a Państwem Marokańskiém na wieczne czasy zawarty, przez zaięcie przez maroraküskiego korsarza austryiackiego brygu handlowego »Il veloce« w miesiącu Lipcu 1828 nieszczęśliwym trafem zamieszany, atoli ze strony Rządu marokańskiego roszczeniom Austryi przez zwrócenie będącego w obmowie okrętu zadość uczynionėm zostało, przeto Nayiaśnieyszy Césarz Jmć Austryiacki, Król Węgierski, Czeski i t. d. oraz Jego Wysokość Sultan Marokański i t. d. celem iawnego okazania przywróconéy nawzaiem dobréy zgody i onéy utwierdzenia, postanowili, aby rzeczony wyżéy traktat pokoiu i handlu dla nich, ich następców i potomków na wieczne czasy odnowionym był, i tylko w artykule VIII. i X. odmiana uczynioną została.

Nayiaśnieysi Monarchowie zatém mianowali w tym celu Deputowanych: Nayiaśnieyszy Césarz Austryiacki JP. Franciszka Bandiera, komandera orderu austryiackiego Césarza Leopolda, kawalera cesars. austr. orderu korony żelaznéy drugiéy klasy i orderu portugalskiego imienia Chrystus, dowódcę oddziału okrętów N. Pana w Ponente (na zachodzie), oraz J. Pana Wilhelma Pflügel, kawalera ces. aust. orderu Leopolda, komandora orderu portugalskiego wieży i miecza i radzcę poselstwa tegoż N. Pana, Jego Wysokość zaś Sułtan Marokański JP. Judach Benoliel Swego

Sultan von Marokko aber den Herrn Judach Benoliel, Dero General-Konsul zu Gibraltar — welche in Folge der in ihren Händen befindlichen Vollmachten übereingekommen sind, daß der im Jahre 1805 zwischen Oesterreich und Marokko abgeschlossene und unter heutigem Datum erneuerte Friedens- und Handelstraktat von nun an auf ewige Zeiten nachstehenden Inhaltes seyn solle:

I. Artikel.

Die Unterthanen beider Mächte sollen gegenseitig freundschaftlich und friedlich sich benehmen, es soll zwischen ihnen weder zur See noch zu Lande irgend eine Feindseligkeit oder Abneigung Platz greifen, und wenn einer des Beistandes des andern bedarf, sollen sie wechselseitig als Freunde sich Hilfe und Unterstützung gewähren.

II. Artikel.

Wenn ein Handelsfahrzeug einem Kriegsschiffe begegnet, und letzteres die Seeurkunde des ersteren untersuchen will, so sollen nur zwei Personen in einem Boote zur Prüfung des Seepasses abgeschickt werden.

III. Artikel.

Wenn ein marokkanisches Kriegsfahrzeug mit einem k. k. Handelsschiffe zusammentrifft, soll dieses nur von seinem Borde aus ersterem den Seepaß vorzeigen; die abgesandeten Personen haben im Boote zu verbleiben, und Niemanden ist es gestattet an Bord des österreichischen Schiffes sich zu begeben, damit selbes deßwegen nicht der Quarantaine unterliege.

IV. Artikel.

Nur den Kriegsschiffen allein soll es gestattet seyn, den Paß eines Handelsfahrzeuges bei ihrem Zusammentreffen auf dem Meere zu untersuchen und den Abschnitt des bekannten Skontrins mit dem in Händen des Kapitäns befindlichen zu vergleichen.

V. Artikel.

Wenn ein, der einen oder andern der kontrahirenden Mächte gehöriges Schiff vom Sturm in einem Hafen oder an die Küste geworfen wird, so sollen die auf selben geladenen Waaren und Effekten in Sicherheit und Gewahrsam gebracht werden; die Einwohner des Ortes, wo das verunglückte Schiff sich befindet, werden solches so lange bewachen, bis Schiffwaaren, Personen und Effekten in Sicherheit sind; sie sollen ihnen mit allem Erforderlichen zu Hülfe kommen, und wenn das Schiff unter göttlichem Beistande geborgen wird, und einiger Geräthschaften bedarf, sollen selbe ihm verabfolgt werden, um seine Fahrt fortsetzen zu können. Leidet ein österreichisches Fahrzeug

konzula ieneralnego w Gibraltarze, którzy na mocy mianych pełnomocnictw zgodzili się na to, iż traktat pokoiu i handlu między Austryią a Marokiem w roku 1805 zawarty, a pod dniem dzisieyszym ponowiony, odtąd po wieczne czasy w osnowie następuiącey istnieć ma.

Artykuł I.

Poddani obu mocarstw zachować się maią nawzaiem po przyiacielsku i spokoynie, żadna między niemi nieprzyiaźń lub niechęć ani na morzu ani na lądzie zachodzić niepowinna, a gdy ieden od drugiego potrzebuie pomocy, nawzaiem iako sprzyiaźnieni wspierać się i sobie pomagać powinni.

Artykuł II.

Gdy statek handlowy spotka się z okrętem woiennym, który widzieć zechce certyfikat marynarki tamtego, dwie tylko osoby do widzenia takowego paszportu na iedną łódź wysłane być maią.

Artykuł III.

Gdy woienny statek Marokański zeydzie się z c. k. statkiem kupieckim, tenże tylko ze swoiego pokładu paszport marynarski tamtemu okazać ma, osoby wysłaue pozostać maią w łodzi, i nikomu nie wolno udać się na pokład okrętu austryiackiego, aby z tego powodu nie podpadł kwarantanie.

Artykuł IV.

Tylko okrętóm woiennym dozwolono być ma, paszport statku kupieckiego przy spotkaniu się na morzu przeglądać, i oddział znanego skontrynu z tym, co się w ręku kapitana znayduie, porównywać.

Artykuł V.

Jeżeli okręt iednego z umawiaiących się mocarstw od burzy do portu lub brzegu zaniesionym zostaie, towary i rzeczy na nim znayduiace się w mieysce bezpieczne złożone i strzeżone być maią; mieszkańcy mieysca, gdzie się okręt przypadkowi uległy znaydnie, dopóty go strzédz maią, dopóki okręt, towary, rzeczy i osoby ubezpieczone nie są, ze wszystkiém co potrzeba im w pomoc iść maią, a ieżeli okręt przy boskiey pomocy ocalony zostanie, i niektórych sprzętów potrzebuie, takowe dla tegoż wydane być powinny, aby mógł w dalszą puścić się drogę. Jeżeli okręt austryiacki w porcie lub przy brzegu marokańskim rozbiie

in einem Hafen, oder an den Küsten von Marokko Schiffbruch, und es befinden auf solchen sich Waaren, welche der Eigenthümer in den marokkanischen Staaten nicht verkaufen, sondern in sein Land zurückbringen will, so hat er keine Mauthabgabe dafür zu erlegen.

VI. Artikel.

Kein Unterthan der beiden kontrahirenden Mächte, kann von der Andern in die Sklaverei geführt werden, und würde ein solcher am Borde eines feindlichen Schiffes getroffen, so können weder er, noch seine Waaren angehalten werden, sobald er sich als Unterthan einer der kontrahirenden Theile erweiset, auch soll von keiner beider Mächte deßwegen irgend eine Forderung Statt finden.

VII. Artikel.

Es soll den k. k. Handelsleuten erlaubt seyn, jeden beliebigen Hafen von Marokko zu besuchen, so wie auch gegenseitig den marokkanischen Handelsleuten und Schiffern in jeden beliebigen Hafen Sr. Majestät einzulaufen. Der Hafen-Kapitän wird den ankommenden Handelsleuten alle gegen andere Nazionen üblichen Rücksichten angedeihen lassen, die Handelsleute können überdieß in besagten Häfen ihre Waaren veräußern und andere nach Gutbefinden einkaufen, ohne daß jemand berechtiget wäre, dafür mehr als die gewöhnliche Mauthgebühr zu fordern.

VIII. Artikel.

Die in den Staaten Sr. k. k. Majestät am Borde österreichischer Schiffe, oder auf Schiffen anderer Nazionen geladenen Waaren, so wie auch überhaupt alle in was immer für einem Hafen auf österreichischen Schiffen geladenen Güter, werden bei der Einfuhr in die Häfen Sr. Hoheit des Sultans dieselben Zollgebühren zu entrichten haben, welche die am meisten begünstigten christlichen Nazionen bezahlen. Für jene Waaren hingegen, welche der Eigenthümer zwar ausgeladen, die er jedoch wieder ausführen will, wird keine Zollgebühr zu erlegen seyn.

IX. Artikel.

Wenn ein k. k. Konsul oder dessen Stellvertreter in einen marokkanischen Hafen in der Absicht kömmt, seine Nazionalschiffe zu überwachen, und ihre Angelegenheiten zu vertreten, so wird er selbst sowohl als sein Haus in Ehren gehalten, und wird es ihm erlaubt seyn, die Flagge seiner Nazion auf selbem, gleich wie solches die Konsule der andern im Frieden mit Marokko befindlichen Nazionen zu thun pflegen, aufzustecken, und die Streitsachen zwischen seinen Nazionalen zu entscheiden.

się, a na takowym znayduią się towary, których właściciel w kraiach marokańskich sprzedać nie chce, ale takowe na powrót do kraiu swoiego powieść, za to żadnego myta opłacać nie obowiązany.

Artykuł VI.

Żaden poddany iednego z obu mocarstw umawiaiących się, nie może przez drugie w niewolnictwo być oddanym, i gdyby na pokładzie okrętu nieprzyiacielskiego znaleziony był niewolnik, ani ón ani towary iego zatrzymane być nie mogą, skoro się wykaże poddanym iednego z umawiaiących się mocarstw, ani też żadna strona z umawiaiących się o to iakie roszczenie czynić może.

Artykuł VII.

Wolno ma być c. k. kupcom zawiiać do każdego portu marokańskiego podług upodobania, równie iak i kupcom marokańskim lub żeglarzom do każdego portu ces. królewskiego zawiiać iest wolno, kapitan portowy zachowa te wszystkie względy dla przybywaiących kupców, iakie zwykle zachowuią się dla innych narodów, kupcy oprócz tego mogą w pomienionych portach towary swoie przedawać, i inne podług upodobania zakupywać, i nikt nie ma prawa żądać za to więcey od zwyczaynego myta.

Artykuł VIII.

Towary w kraiach Jego c. k. Mości na pokładzie okrętów austryiackich lub na okrętach innych narodów ładowane, iako też wszystkie w ogólności w iakimkolwiek porcie na okrętach austryiackich ładowane rzeczy przy wprowadzeniu do portów Sułtana Jmci te same cła opłacać będą, które opłacaią naybardziey faworyzowane narody chrześciiańskie. Od tych zaś towarów, które wprawdzie właściciel wyładował, lecz takowe znowu na powrót zawieść chce, żadne cło płacone nie będzie.

Artykuł IX.

Jeżeli c. k. konzul lub tegoż zastępca do portu marokańskiego w tym celu przybędzie, aby czuwał nad okrętami swego narodu, i tychże w ich sprawach zastępował, tak ón iak i dóm iego szanowany będzie, i wolno mu banderę narodu na nim zatknąć, iako konsulowie innych narodów z Marokiem w pokoiu zostaiących czynić zwykli i spory między ziomkami swoimi rozstrzygać.

X. Artikel.

Im Falle des Ausbruchs eines Krieges zwischen andern christlichen und muhamedanischen Nazionen wird der gegenwärtig zwischen Oesterreich und Marokko bestehende Friede dadurch weder eine Störung leiden, noch irgend einer Neuerung ausgesetzt seyn, sondern die Freundschaft und gute Eintracht zwischen beiden werden ungetrübt fortwähren. Wenn es ferner zwischen einer der kontrahirenden Mächte und einer andern Nazion zum Kriege käme, so wird keiner der beiden Höfe seinen Freund hindern können, mit seinen Personen und seinem Eigenthume die See, wie zur Friedenszeit zu befahren, es wird vielmehr beiden Theilen freistehen, jedes beliebige Schiff mit dem, was jeder an Menschen oder Waaren versenden will, zu befrachten.

XI. Artikel.

Wenn gegenwärtiger Friede, was Gott verhüten möge, im Laufe der Zeiten gestört, der dermalige Stand der Dinge geändert, und der Friede in Krieg verwandelt werden sollte; so kann keine der kontrahirenden Mächte früher, als nach 6 Monaten von der andern beunruhigt werden, und befindet sich einer ihrer Unterthanen auf dem Gebiethe der andern, so wird er hinsichtlich seiner Person, sowohl als seines Eigenthums voller Sicherheit bis zur Rückkehr in sein Vaterland sich zu erfreuen haben, wenn gleich die Frist der sechs Monate bereits verstrichen wäre; auch soll er, wie es die Gerechtigkeit erheischt, von seiner Habe auf dem Gebiethe der andern Macht durchaus nichts verlieren.

XII. Artikel.

Dieser immerwährende Friede, diese ewig dauernde Freundschaft und dieser zwischen beiden Theilen in vorstehenden Artikeln abgeschlossene Handels-Traktat sollen mit Gottes Beistand durch kein Ereigniß vernichtet, noch irgend etwas hinzugesetzt oder daran abgeändert werden.

Urkund dessen haben die obgedachten Abgeordneten gegenwärtigen Kontrakt unterzeichnet, und selbem ihre rücksichtlichen Petschaften beigedruckt.

So geschehen zu Gibraltar den 19. März 1830.

(L. S.)
Bandiera.

(L. S.)
Pflügel.

(L. S.)
Judach Benoliel.

Gubernial-Kundmachung vom 28. April 1831. Gub. Zahl 22123.

Artykuł X.

Wrazie wybuchnienia woyny między innemi chrześciiańskiemi a mahometańskiemi narodami pokóy między Austryią a Marokiem obecnie trwaiący ani przeto zamieszanym ani iakiemu odnowieniu ulegać nie będzie, ale owszém przyiaźń i dobre porozumienie między oboma trwać będą bez zamącenia.

Gdyby wreście do woyny przyszło między iedném z mocarstw umawiaiących się a innym narodem, żaden z tych obu Dworów sprzymierzeńcowi swemu pszeszkadzać nie będzie z swoiemi osobami i z swoią własnością tak iak w czasie pokoiu na morzu żeglować, obu raczéy stronom wolno będzie każdy okręt ludźmi i towarami, których przeprawiać zechce, napełnić.

Artykuł XI.

Gdyby pokóy teraźnieyszy, czego chroń Boże, za czasem zerwany został, obecny stan rzeczy zmienił się, i pokóy w woyne zamienić się miał, żadne z mocarstw umawiaiących się nie może wcześniéy iak po upływie sześciu miesięcy przez drugie niepokoioném zostać, a ieżeli który z ich poddanych znayduie się w teritorium drugiego, więc ten co do osoby swoiéy iak i własności doznawać ma zupełnego bezpieczeństwa aż do powrotu w kraie oyczyste; gdyby nawet przeciąg sześciu miesięcy iuż i upłynął, z maiątku swego na ziemi drugiego mocarstwa, tak iak sama sprawiedliwość tego wymaga, nic utracić nie powinien.

Artykuł XII.

Ten wieczysty pokóy, ta wieczyście trwać maiąca przyiaźń i ten między obu stronami w powyższych artykułach zawarty traktat handlowy przy pomocy Boga żadnym wypadkiem zniszczony lub cokolwiek w nim dodanym albo odmienionym być nie ma.

W dowód czego w Gibraltarze rzeczeni posłowie umowę ninieyszą podpisali, i stosowne pieczęci wyciśneli.

Działo się w Gibraltarze dnia 19. Marca 1830.

(L. S.)
Bandiera m. p.

(L. S.)
Pflügel m. p.

(L. S.)
Judach Benoliet m. p.

Uwiadomienie gub. z dnia 28. Kwietnia 1831 pod l. gub. 22423.

75.

Landwehrmänner, welche früher beim Fuhrwesen gedient haben, seyen wieder demselben zu widmen, und der hiedurch in der Landwehr entstehende Abgang aus der landwehrpflichtigen Populazion zu ergänzen; wie bei Stellung der Professionisten fürzugehen.

Laut h. Hofkanzleidekrets vom 11ten d. M. Zahl 8672J699 haben Se. Majestät mit a. h. Entschliessung vom 7ten d. M. zu bewilligen geruht, daß jene Landwehrmänner, welche früher beim Fuhrwesen gedient haben, wieder demselben zu widmen seyen.

Bei der Assentirung dieser Leute zum Fuhrwesen ist denselben jedoch zu bedeuten, daß sie nur auf die Zeit des außerordentlichen Bedarfes einzurücken haben, und daß man sie sogleich wieder in ihre Zivilverhältnisse zurückversetzen würde, sobald sich entweder die Verhältnisse friedlicher gestalten, und die jetzigen Rüstungen eingestellt würden, oder ein etwa erfolgender Krieg durch Friedensschluß geendet seyn würde, diese Zusicherung ist den zum Fuhrwesen bestimmten Landwehrmännern zu ihrer Beruhigung auch in ihre Präsentirungslisten einzutragen.

Der durch die Beiziehung der genannten Landwehrmänner zum Militär-Fuhrwesen in der Landwehr entstehende Abgang ist aus der landwehrpflichtigen Populazion zu ergänzen.

Auch kann die Widmung für das Fuhrwesen und auch für die dem Militärdienste benöthigten Professionisten in Folge benannten a. h. Befehls aus den Altersklassen zwischen 30 und 40 Jahren, jedoch nur für den Fall statt haben, wenn der dießfällige Bedarf nicht durch Leute aus allen militärpflichtigen Altersklassen (wenn sie auch nur fünf Schuh einen Zoll messen, und allenfalls nur mit solchen Gebrechen behaftet sind, die ihre Dienstleistung beim Fuhrwesen nicht unmöglich machen) bedeckt werden kann.

Auch diesen aus dem Alter von 30 bis 40 Jahre gestellten Leuten ist bei ihrer Assentirung dieselbe Zusicherung zu machen und in ihre Präsentirungsliste einzutragen, wie den zum Fuhrwesen zu widmenden Landwehrmännern.

Gubernial-Verordnung vom 30. April 1831. Gub. Zahl 24120.

75.

Milicyanci kraiowi (landweryści), którzy dawniéy przy pociągach służyli, znowu do pociągów obróceni być maią, a powstały przez to ubytek w obronie (milicyi) kraiowéy z ludności, do służby w milicyi kraiowéy obowiązanéy, uzupełnionym być powinien; tudzież przepis, iak przy stawieniu professyonistów postępować należy.

Według dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 11. t. m. do liczby 8672|699, Nayiaśnieyszy Pan naywyższa uchwałą z dnia 7. t. m. pozwolić raczył, aby owi ludzie milicyi kraiowéy, którzy dawniéy przy pociągach (Fuhrwesen) służyli, znowu do tychże użyci byli.

Przy oddawaniu do pociągów (assentyrowaniu) tych ludzi, należy ich wszelako uwiadomić, że tylko na czas nadzwyczaynéy potrzeby do woyskowéy służby wstąpić maią, i że zaraz znowu do swoich stosunków cywilnych powrócą, iak skoroby stosunki spokoynieyszémi okazały się, i teraźnieysze uzbraiania się zastanowione były, albo gdyby nastąpić mogąca woyna przez zawarcie pokoiu skończyła się; to zapewnienie trzeba ludziom obrony kraiowéy, do pociągów przeznaczonym dla ich zaspokoienia także do ich list prezentacyynych wpisać.

Powstaiący przez stawienie wspomnionych landwerystów do woyskowych pociągów ubytek w obronie (milicyi) kraiowéy, uzupełnionym być ma z ludności obowiązanéy do służby w milicyi kraiowéy.

W skutek wspomnionego naywyższego rozkazu może użycie ludzi do pociągów, i na potrzebnych do służby woyskowéy professyonistów z klas wieku między 30tu i 40tu laty iednak tylko w tym przypadku mieć mieysce, gdyby takowa potrzeba ludźmi z innych klas wieku (chociażby tylko pięć stóp i cal wysokości mieli, i na każdy przypadek tylko takiémi ułomnościami obarczeni byli, któreby ich służbę przy pociągach niemożną nie czyniły), zasłonioną być nie mogła.

Także i tym z wieku od 30 do 40 lat stawionym ludziom należy przy ich assentyrowaniu toż samo zapewnienie dać i do ich listy prezentacyynéy wpisać, iak landwerystom do pociągów użyć się maiącym.

Rozporządzenie gub. z dnia 30. Kwietnia 1831 pod l. gub. 24120.

76.

Ausdehnung der zur Evidenzhaltung der mit Wanderbüchern betheilten Militär-Beurlaubten vorgezeichneten Maßregeln auf die Landwehrmänner.

Die vereinigte h. Hofkanzlei hat sich laut Dekret vom 3ten April 1831 Zahl 7967|973 im Einvernehmen mit dem k. k. Hofkriegsrathe veranlaßt gefunden, im Nachhange zu dem mit der hierortigen Verordnung vom 22ten Jäner l. J. Zahl 367 kund gemachten h. Hofkanzleidekrete vom 14ten Dezember v. J. Zahl 28423 die zur leichteren Evidenzhaltung der auf Wanderung befindlichen von den politischen Obrigkeiten mit Wanderbüchern betheilten Beurlaubten des Soldatenstandes vorgezeichneten Maßregeln auch auf die Landwehrmänner, wofür gleiche Gründe sprechen, auszudehnen.

Die k. Kreisämter haben hiernach das Entsprechende an sämmtliche unterstehende Ortsobrigkeiten zu verfügen, und die genaue Befolgung dieser Maßregel gehörig zu überwachen.

Gubernial-Verordnung vom 30. April 1831. Gub. Zahl 26058.

77.

Von Depositen und Kauzionen, welche dem Staatsschulden-Tilgungsfonde zur fruchtbringenden Benützung zugewiesen werden, werden vier Perzent Zinsen berichtiget.

Mit dem h. Hofkammerdekrete vom 16ten April l. J. Zahl 4457 und dem h. Hofkanzleidekrete vom 20ten April l. J. Zahl 9377 wurde anher bedeutet, vom 16ten April l. J. werde der allgemeine Staatsschulden-Tilgungsfond von den Depositen und Kauzionen, welche demselben vom 16ten April an zur fruchtbringenden Benützung zugewiesen werden, vier Perzent Zinsen berichtigen, da der dermalige Kurswerth der Staatspapiere und die Verzinsung der zum Ankaufe derselben verwendeten Baarschaften diese Verzinsung zuläßig macht.

Von dieser h. Verfügung werden die k. Kreisämter in Bezug auf die hierortigen Weisungen vom 17ten Oktober 1827 Zahl 59517, 25ten November 1827 Zahl 74783, 6ten De-

76.

Rozciągnienie prawideł, które dla utrzymania w ewidencyi woyskowych urlopników, książeczkami wędrownémi opatrzonych, przepisane są, także na milicyantów kraiowych (landwerystów.)

Połaczona wysoka Kancelarya nadworna według dekretu z dnia 3. Kwietnia 1831 do liczby 7967j973 za porozumieniem się z c. k. nadworną Radą woienną spowodowana została, dodatkowo do obwieszczonego, rozporządzeniem tuteyszém z dnia 22. Stycznia r. b. do liczby 367, dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 14. Grudnia r. z. do liczby 28423, rozciągnąć prawidła, które dla łatwieyszego utrzymania w ewidencyi urlopowanych żołniérzy na wędrówce znayduiących się, książeczkami wędrownémi od politycznych Urzędów opatrzonych, przepisane są, także na landwerystów, za czém iednakowe przyczyny mówią.

C. k. Urzędy cyrkułowe maią zatém stosowne rozporządzenie do wszystkich podrządnych Zwierzchności mieyscowych wydać, i na ściśłe dopełnienie tych prawideł należycie czuwać.

Rozporządzenie gub. z dnia 30. Kwietnia 1831 pod l. gub. 26058.

77.

Od depozytów i kaucyy, które funduszowi umarzaiącemu długi Stanu do użycia pożytek przynoszącego oddane zostaną, prowizye po cztéry od sta płacone będą.

Dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 16. Kwietnia r. b. do liczby 4457, i dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 20. Kwietnia r. b. do liczby 9377 oświadczono: że powszechny fundusz umorzenia długów Stanu od depozytów i kaucyy, które temuż od 16. Kwietnia do użycia pożytek przynoszącego oddane są, prowizye po cztéry od sta płacić będzie, gdyż teraźnieyszy walor obiegowy papiérów rządowych, i prowizye od gotówki na zakupienie tych papierów obróconéy płacenie tych procentów dopuszcza.

O tém wysokiém rozporządzeniu c. k. Urzędy cyrkułowe z odwołaniem się do tuteyszych rozporządzeń: z dnia 17. Października 1827 do liczby 59517, 25. Listopada 1827 do

zember 1827 Z. 74807, und 15ten Juli 1828 Z. 40549 mit dem Bemerken in die Kenntniß gesetzt, daß diese Verfügung für alle Depositen des Kameral= und der politischen Fonde und der Stadtkassen zu gelten, und die k. Kreisämter hiernach die Bekanntmachung an die Magistrate zu veranlassen, dann darauf zu sehen haben, daß diese Verfügung bei sämmtlichen wie immer Namen habenden öffentlichen Pachtversteigerungen unter die Bedingungen aufgenommen und den Kontrahenten frei gestellt werde, ob selbe diese Begünstigung für ihre etwa baar zu erlegenden Kauzionen ansprechen wollen oder nicht.

Gubernial=Dekret vom 4. Mai 1831. Gub. Zahl 26069.

78.

Belehrung, wie die an der epidemischen Brechruhr Erkrankten, vor der Ankunft eines Heil=Individuums von ihren Angehörigen zu besorgen sind.

Mit den Kreisschreiben vom 16ten November und 10ten Dezember v. J. Zahlen 71531 und 77081, sind die vorzüglichen Zufälle, mit welchen die an der Brechruhr Erkrankten befallen werden, bekannt gemacht worden, auch wurden die Insassen belehrt, daß zur Verhütung dieser Krankheit Verkühlung besonders zur Nachtzeit, und bei erhitztem Körper, der Mangel an Lufterneuerung vorzüglich in feuchten und unreinen Wohnungen, ungesunde Nahrung, Unmäßigkeit im Essen, und im Genuße gährender saurer, dann geistiger Getränke, folglich auch des Branntweins, ferner schlechte der Witterung nicht angemessene Bekleidung, körperliche Entkräftung, auch heftige Gemüthsbewegungen, selbst die Furcht vor dieser Krankheit vor allen zu vermeiden sind.

Da es jedoch sich ereignen kann, daß Jemand mit aller dieser Vorsicht mit der Brechruhr befallen wird, welchem nicht allsogleich eine ärztliche Hülfe geleistet werden kann, und dennoch eine Hülfe bei dem so schnellen Verlauf dieser Krankheit eben so schnell erforderlich ist, so wird zur Beruhigung solcher Kranken, und ihrer Angehörigen hiemit bekannt gemacht, wie die daran Erkrankten bis zur Ankunft eines schnell herbeizurufenden Arztes oder Wundarztes sich zu benehmen haben, und wie ihnen in diesem Leiden allsogleich beizustehen ist.

Sobald Jemand mit Schwindel, mit einem drückenden mehr oder weniger beängstigenden Schmerzen in der Magengegend, von einem herumziehenden Schmerze in Händen, Füssen und Rückgrade, von einer großen Hinfälligkeit, Schwäche,

liczby 74783, 6. Grudnia 1827 do liczby 74807 i 15. Lipca 1828 do liczby 40549, z tym dokładem uwiadomione zostaią, iż to postanowienie dla wszystkich depozytów funduszu kameralnego, funduszów politycznych i kass mieyskich służyć, i Urzędy cyrkułowe podług tego Magistraty uwiadomić, i na to czuwać maią, aby to rozporządzenie przy wszystkich iakichbądźkolwiek publicznych licytacyach dzierzawnych do warunków wzięte, i kontrahentóm wolno zostawiono było, czyli takowi o ten fawor dla swych, być może w gotowiźnie złożonych kancyy starać się zechcą lub nie.

Dekret gub. z dnia 4. Maia 1831 pod liczbą gub. 26069.

78.

Instrukcyia, iak pielęgnowani być maią zapadli na cholerę czyli epidemiczną biegunkę z womitami, nim lékarz przybędzie.

Okólnikiem z dnia 16. Listopada i 10. Grudnia r. z. do liczby 71531 i 77081, nayglównieysze ziawiska (symptomata), które chorych na cholerę napadaią, iuż ogłoszone zostały, niemniéy ostrzeżono, iż dla uniknienia téy choroby, zaziębienia, a szczególniéy w nocy i przy rozgrzaném ciele, braku świéżego powietrza, osobliwie w wilgotnych i nieczystych mieszkaniach, niezdrowych pokarmów, nieumiarkowania w iedzeniu i używaniu burzących się kwaśnych równie i spirytusowych napoiów, a zatém i gorzałki, wrescie złego i nie do pory czasu zastosowanego odzienia, wycieńczania sił fizycznych, to samo i gwałtownych poruszeń umysłu, a nawet lękania się téy choroby chronić się należy.

Gdy iednak wydarzyć się może, iż ktoś mimo tych wszystkich ostrożności na cholerę zapadnie, któremu pomocy lekarskiéy natychmiast dać nie można, a przecież z powodu nader szybkiego biegu téyże choroby, równie szybki ratunek potrzebnym iest, zatém dla zaspokoienia takich chorych i ich przynależących ninieyszém podaie się do wiadomości, iak z zapadaiącymi na cholerę aż do przybycia lékarza lub chyrurga, którego iak nayprędzéy sprowadzić potrzeba, obchodzić się i iak ich w tém cierpieniu ratować należy.

Jak tylko kogo zawrót głowy, cisnący mniéy więcéy ckliwy ból w okolicy żołądka, przechodzący ból w rękach, nogach i w paciérzu, omdlewanie, słabość, późniéy bulkotanie w brzuchu i zaraz potemu womity z biegunką, nastę-

später von einem Kollern im Unterleibe, und bald darauf von einem Erbrechen und Abweichen, dann Durst und Krämpfen wirklich befallen ist, hat sich selber allsogleich beim Anfall der erstern hier angeführten Symptome, in das Bett zu begeben, jede Erkältung, besonders kaltes Trinken zu vermeiden, und sich des Genußes saurer gesalzener Speisen, der Milch, des Biers, Meths, Weins und Branntweins zu enthalten, und nur Hafer- oder Gerstenschleim, oder einen Absud von Leinsaamen, wechselweise mit einer sehr leichten, wenig gesalzenen Fleischsuppe aus Hühnern, Kalb- auch Rindfleisch, auch einen Thee aus Linden-, Himmelbrand- oder Hollunderblüthen, Melissen- und Krausmünzenkraut zu trinken; alle diese Getränke müssen dem Kranken nach seiner Wahl und auch wechselweise sehr warm, und nach Verhältniß seines Durstes in hinlänglicher Menge, jedoch nicht zu viel auf einmal gereichet werden, im Nothfall kann auch Absud aus Mehl mit wenig Butter demselben sehr warm gegeben werden.

Zugleich wird der Kranke mit gutgewärmten Flanell oder Tuchlappen, auch mit weichen Bürsten anhaltend, selbst Stundenlang an den Armen, Händen, Füssen, Schenkeln, auch an dem Rücken, jedoch um alle Verkühlung zu vermeiden, unter der Decke gerieben, überdieß werden ihm steinerne Krüge mit heißem Wasser gefüllt, oder in Feuer erhitzte Steine, Stücke von Ziegel in Leinwand gewickelt, an und zwischen die Füsse, an die Schenkel, Lenden, und auf den Bauch Säcke mit heißer Asche, Sand, Salz oder Hafer gefüllt, gelegt, und zwar so heiß, als es der Kranke verträgt; diese Säcke müssen stets gewechselt werden, damit derselben Inhalt immer sehr gut warm ist.

Bei dieser Behandlung, die unermüdet fortgesetzt werden muß, bis der Kranke in einen wohlthätigen Schweiß geräth, welcher durch Fortsetzung der warmen Getränke, mäßiger Reibungen, und warmer Umschläge andauernd zu erhalten ist; muß sorgfältigst verhütet werden, damit der Kranke sich nicht verkühle, folglich auch nicht das Bett verlasse.

Der von dieser Krankheit Wiedergenesene muß sich noch 10 bis 14 Tage zu Hause halten, die oberwähnten warmen Getränke genießen, nur langsam von der Fleischsuppe zu einer bessern und festern Kost, am spätesten zu harten, sauren, stark gesalzenen fetten Speisen, und zum Bier als Getränk übergehen, auch den Branntwein noch eine geraume Zeit vermeiden, und ihn dann nur in sehr kleiner Menge genießen; endlich sich keiner Verkühlung aussetzen, ansonst ein Rückfall in eben diese Krankheit erfolgt, welcher noch weit gefährlicher ist; bei einem solchen Rückfalle ist daher ungesäumt dem Kranken die nämliche Hülfe zu leisten.

pnie pragnienie i kurcz (spazmy), istotnie kogo napadaią, ma się natychmiast za pierwszémi tu wyrażonémi znakami do łóżka położyć, wszelkiego oziębienia się, osobliwie zimnego napoiu strzédz, i od pożywania potraw kwaśnych, mléka, piwa, miodu, wina i gorzałki wstrzymać się, i tylko kleiek owsiany lub ięczmienny albo odwar (dekokt) siemienia lnianego pić, na przemian z lekkim, mało solonym rosołem mięsnym z kury, cielęciny lub mięsa wołowego, niemniéy herbatę z kwiatu lipowego, dziewanny albo bzowego, także z melissy i mięty ogrodowéy (kędzierzawéy); wszystkie te napoie podług wyboru chorego, także i na przemian, dobrze ciepło i w miarę pragnienia w dostateczney ilości, wszakże nie wiele naraz, temuż dawane być maią. W potrzebie można także dawać odwar z nieco mąki, masłem rozbity, ale zawsze dobrze ciepły.

Przytém choremu dobrze ogrzanemi płatami flaneli albo sukna, alboteż miękkiémi szczotkami ciągle, nawet godzinami ręce, ramiona, nogi, uda a nawet krzyże, wszelako aby go nie oziębić, pod kołdrą naciérać należy, nadto kamienne bańki wrzącą wodą napełnione, lub w ogniu rozpalone kamienie, cegły płótném obwinięte stawiać pod i między nogi przy udach i lędzwiach, a na brzuch kłaść worki gorącym popiołem, piaskiem, solą lub owsem napełnione, i te maią być tak gorące, ile tylko chory utrzymać może, worki te raz wraz odmieniać potrzeba, aby ciągle dobrze ciepłe były.

Przy tém postępowaniu, przy którém niespracowanie wytrwać należy, dopóki na chorym nie pokażą się dobroczynne poty, które ciągłém dawaniem ciepłych napoiów, miernem tarciem i ciepłémi okładzinami nieprzerwanie utrzymywane być muszą, tego naybardziéy chronić potrzeba, by się chory nie zaziębił, a zatém także z łóżka nie wstawał.

Ozdrowiały po téy chorobie 10 do 14 dni zostawać ma ieszcze w domu, napoiów pomienionych na ciepło używać, od rosołu do lepszych i gęścieyszych żywności tylko zwolna, naypóźniéy do potraw twardych, kwaśnych, mocno solonych i tłustych, i do piwa iako napoiu przystępować, gorzałki także długi czas ieszcze nie pić, a późniéy w małéy tylko ilości używać, nakoniec nie wystawiać się na oziębienie, gdyż inaczéy przyydzie recydywa, daleko ieszcze niebezpiecznieysza. W razie recydywy, chorego natychmiast tym samym sposobem ratować potrzeba.

Auch gehört unter die vorzüglichen Heilmittel in dieser Krankheit nach Umständen und nach Grad des Uebels der Aderlaß, die Anwendung von Blutegeln und das Auflegen eines starken gewärmten Senfteigs auf die Magengegend.

Die Zeit der Anwendung dieser letzten Mitteln, die Wahl und das Maaß, wie viel Blut dem Kranken entzogen werden solle, muß nur von einem Heil-Individuum beurtheilt, und angewendet werden; damit also auch in der Anwendung dieser wichtigen Heilmitteln nichts versäumet werde, so ist die schnelle Herbeirufung desselben immer äußerst nothwendig, weil ihre Anwendung dem Kranken, oder seinen Angehörigen nicht überlassen werden kann.

Auch schleimichte Klystiere aus Stärkmehl, aus einem Absud von Leinsaamen, von Hafer- oder Gerstenschleim bei einem häufigen und schmerzhaften Durchfall, leisten gute Dienste, wovon dem Kranken eine Kaffeeschale oder 1 Quartierl als Klystier warm, jedoch nicht heiß alle zwei bis drei Stunden gegeben wird, wobei derselbe jedoch zu erinnern ist, damit er selbe so lang als möglich behalte, weswegen auch nur eine so kleine Menge angewendet wird; von dem Stärkmehl werden zwei Kaffeelöffel, oder ein wie eine Nuß großes Stück in einer Kaffeeschale heißen Wassers aufgelöset.

Um die Luft in den Zimmern des Kranken nicht zu verderben, müssen nur so viele Menschen, als zu seiner Wartung nothwendig sind, um denselben seyn, die Fenster oder Thür- jedoch ohne den Kranken einem Luftzuge auszusetzen, besonders bei heiterer warmen Luft öfters geöffnet, und alle Unreinigkeiten, auch alles, was der Kranke durch Erbrechen oder Durchfall von sich giebt, baldigst aus den Zimmern entfernt, die von ihm beschmutzte Wäsche gleichfalls hinausgetragen, und die von dem Kranken beschmutzten Orte der Fußboden, die Geräthschaften, welche er benützet, und andere Sachen, allsogleich gereiniget werden; zur Reinigung des Zimmers dient das Aufgießen einer scharfen Lauge, auch der Essig oder einer Auflösung von Chlorkalk, auch die Reinigung der Geräthe und Wäsche muß außer dem Zimmer geschehen, die Wäsche ist allsogleich mit Wasser noch besser mit einer Lauge öfters zu übergießen, und dann erst ordentlich zu waschen, das Stroh, worauf die Kranken lagen, ist zu verbrennen. Die Luft in den Zimmern kann nebst der Lüftung mit Essigdämpfen, auch mit einer Auflösung von Chlorkalk, oder mit den bekannt gemachten mineralsauren Räucherungen verbessert werden.

Gubernial-Kundmachung vom 5. Mai 1831. Gub. Zahl 26956.

Do nayglównieyszch także środków lekarskich w téy chorobie należą, a to podług okoliczności i stopnia choroby, puszczenie krwi, stawianie piiawek i mocne ogrzane synapizma z gorczycą, położone na i koło żołądka.

Czas użycia tych dopiéro wyliczonych środków, wybór i miarę ile krwi choremu upuścić należy, tylko lékarze albo chyrurgi osądzić i tych środków użyć mogą; aby więc i w użyciu tych ważnych środków nic zaniedbaném nie było, konieczną rzeczą, aby indiwiduum sanitalne, lékarz lub chyrurg, iak nayprędzéy przywołanym został, ponieważ użycie tych środków ani zdaniu chorego ani domowników zostawione być nie może.

Także kleiowate enemy z krochmalu, z odwaru siemiennego, owsianego lub kleiku ięczmiennego, przy częstych i bolesnych laxacyiach bardzo są pomocne, gdy takowe po filiżance lub kwatérce na ciepło, ale nie gorąco co dwie lub trzy godzin dawane będą; przyczém iednak chorego upominać należy, aby ile możności enemę w sobie iak naydłużéy zatrzymywał, dla czego też takowa tylko w tak małéy ilości dawana być ma; krochmalu rozpuszcza się dwie łyżeczek do kawy albo kawałek wielkości orzecha w filiżance kawianéy wodą gorącą.

Aby powietrza w izbie chorego nie psuć, tylko tyle osób otaczać go ma, ile do posługi iego potrzeba; okna i drzwi, tak iednak aby chorego na ciąg powietrza nie wystawiać, częściéy a osobliwie w iasną i ciepłą pogodę otwiérać i wszelką nieczystość i wszystko, co chory przez wymioty lub laxacyie z siebie wyda, iak nayprędzéy również zbrukaną przez niego bieliznę z pokoiu wynieść, i mieysca podłogi przez chorego zwalane, równie iak używane przez niego naczynia i inne rzeczy zaraz wyczyścić należy; do czyszczenia izby służy polewanie ługiem mocnym, także octem lub rozciekiem chloranu wapna, naczynie i bielizna także w inném mieyscu, a nie w izbie chorego czyszczone być maią, bielizna zaś zaraz i często wodą, a lepiéy ieszcze ługiem poléwać, a potém dopiéro prać, słomę zaś z pod chorych spalić należy, powietrze w pokoiu, oprócz przewiewania, naprawia się parą z octu, także rozciekiem chloranu wapna albo znaném kadzeniem z kwasów mineralnych.

Uwiadomienie gub. z dnia 5. Maia 1831 pod liczbą gub. 26956.

79.

Ausfuhrsverboth der Waffen und Munizion nach der Moldau, Wallachey, Podolien, Volhynien und Bessarabien.

Seine Majestät haben die Ausfuhr der Waffen, Picken, Munizion und des Salpeters in die Moldau, Wallachey, nach Podolien, Volhynien und Bessarabien zu verbiethen, von diesem Verbothe aber die Sensen auszunehmen geruhet.

Dieß wird hiemit in Folge hoher Hofkammer=Verordnung vom 1ten d. M. Zahl 5050 allgemein kund gemacht.

Gubernial=Kundmachung vom 9. Mai 1831. Präsidial Zahl 3720.

80.

Reisende durch preußische Staaten müssen ihre Päße von der preußischen Gesandtschaft vidiren lassen.

Laut Eröffnung der h. Hofkanzlei vom 30. v. M. Z. 10035 ist von Seite des königl. preußischen Ministeriums des Innern und der Polizei in Berücksichtigung der gegenwärtigen politischen Verhältnisse die Anordnung getroffen worden, daß künftighin keinem Reisenden die Fortsetzung seiner Reise in den königl. preußischen Staaten oder durch dieselben gestattet werde, insofern nicht der ihm von seiner Behörde ausgestellte Paß mit der Visa der königl. preußischen Gesandschaft versehen ist.

Die k. Kreisämter haben diese Verfügung im gewöhnlichen Wege baldmöglich zur Kenntniß des Publikums zu bringen.

Gubernial=Dekret vom 10. Mai 1831. Gub. Zahl. 28415.

81.

Realinvaliden, welche wieder die physische Tauglichkeit zum Landwehrdienst erhalten haben, unterliegen der Landwehrverpflichtung.

Nach Eröffnung des k. k. General=Militär=Kommando hat der k. k. Hofkriegsrath über die vorgekommene Anfrage, ob ausgediente Kapitulanten oder Leute, welche vor Beendigung ihrer Dienstzeit als Realinvaliden ohne Landwehrverpflichtung mit Abschied entlassen wurden, zur Landwehr assentirt werden kön=

79.

Zakaz wywozu broni i amunicyi do Multan, Wołoszczyzny, Podola, Wołynia i Besarabii.

Nayiaśnieyszy Pan raczył wywóz broni, pik, amunicyi i salétry do Multan, Wołoszczyzny, Podola, Wołynia i Besarabii zakazać, od tego zaś zakazu kosy wyłączyć..

Co ninieyszém w skutek rozporządzenia wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 1. b. m. do liczby 5050, powszechnie ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 9. Maia 1831 pod l. prez. 3720.

80.

Podróżuiący przez pruskie Państwa muszą swoie paszporty przez pruskie poselstwo poświadczyć dać.

Według uwiadomienia od wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 30. z. m. do liczby 10035 król. pruskie ministeryum spraw wewnętrznych i policyi z względu na teraźnieysze polityczne stosunki wydało rozporządzenie, iż na przyszłość żadnemu podróżuiącemu dalsza podróż w król. pruskich Państwach albo przeiazd przez takowe dozwolone nie będą, ieżeli wydany mu przez iego Władzę paszport, poświadczeniem (Visa) król. pruskiego poselstwa opatrzony nie będzie.

Urzędy cyrkułowe uwiadomić maią publiczność o tém rozporządzeniu ile możności prędko w drodze zwyczaynéy.

Dekret gub. z dnia 10. Maia 1831 do liczby gub. 28415.

81.

Realni inwalidzi, którzy znowu do fizycznéy zdatności służenia w milicyi kraiowéy powrócą, podlégaią obowiązkowi służenia w téyże milicyi.

Podług odezwy c. k. ieneralnéy Komendy woyskowéy, c. k. nadworna Rada woienna na uczynione pytanie, czyli wysłużeni kapitulanci albo ludzie, którzy przed wyyściem czasu swéy służby iako inwalidzi realni bez obowiązku służenia w milicyi kraiowéy za abszytem z służby uwolnieni zostali,

nen, wenn die Ueberzeugung vorliegt, daß sie von ihren Gebrechen hergestellt und zu dieser Dienstleistung vollkommen tauglich sind, mit Reskript vom 13ten v. M. Zahl 1399 K. Folgendes entschieden:

Wenn es sich zeigt, daß Individuen, welche auf Wirthschaften aus dem Militärdienste entlassen wurden, diese Wirthschaften nicht mehr besitzen, so werden dieselben, da der Grund ihrer Militärbefreiung nicht mehr besteht, nach Vorschrift wieder dem Militärdienste gewidmet.

Bei gleichem Grunde tritt auch die gleiche Behandlung rücksichtlich jener Leute ein, welche als Realinvaliden und zwar wegen dieser ihrer Realinvalidität ohne Bemerkung der Landwehrverpflichtung in den Abschieden aus dem Militärdienste entlassen worden sind. Haben sich die Gebrechen, wegen welcher diese Leute realinvalid erklärt worden, seither ganz oder zum Theile gehoben, und hierbei diese Individuen wieder die physische Tauglichkeit zum Landwehrdienst erhalten, so unterliegen dieselben auch (vorausgesetzt, daß sie nicht das normalmässige Alter überschritten haben, und in keine andere befreiende Verhältnisse getreten sind) wieder der Landwehrverpflichtung.

Wovon die Kreisämter zur Wissenschaft und weitern Veranlassung mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt werden, daß hierwegen das Nöthige an sämmtliche Werbbezirks-Kommanden von Seite des General-Militär-Kommando erlassen worden ist.

Gubernial-Verordnung vom 12. Mai 1831. Gub. Zahl 28384.

82.

Die Durchfuhr der Waffen nach der Moldau und der Wallachey, dann nach Podolien, Volhynien und Bessarabien wird verbothen.

Seine Majestät geruheten mit der allerhöchsten Entschliessung vom 4ten Mai l. J. das mit dem hierortigen Kreisschreiben vom 9ten Mai l. J. Zahl 3720 bekannt gegebene Waffenausfuhrs-Verboth in die Moldau und Wallachey, dann nach Podolien, Volhynien und Bessarabien, auch auf die Durchfuhr der Waffen und Kriegsbedürfnisse nach den Richtungen gegen diese Länder auszudehnen.

Welches in Folge hoher Hofkammer-Verordnung vom 6ten Mai l. J. Zahl 5263 hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 18. Mai 1831. Präsidial Zahl 3936.

do milicyi kraiowéy oddani (assentyrowani) być mogą, ieżeli iest przekonanie, że z słabości swoich wyléczeni zostali, i do téy służby zdatni są? reskryptem z dnia 13. z. m. do liczby 1399 K. postanowiła, co następuie:

Jeżeli się okaże, iż ludzie, którzy na gospodarstwa z służby woyskowéy uwolnieni zostali, tych gospodarstw więcéy nie posiadaią, tedy takowi, ponieważ przyczyna onych uwolnienia od służby woyskowéy więcéy nie istnieie, według przepisu znowu do służby woyskowéy oddani być maią.

Przy iednakowéy przyczynie, zachodzi także iednakowe postępowanie z tymi ludźmi, którzy iako realni inwalidzi a w prawdzie dla téy swoiéy niezdatności bez zanotowania obowiązku służenia w milicyi kraiowéy w abszycie, z służby woyskowéy uwolnieni zostali. Jeżeli zatém ułomności dla których ci ludzi realnymi inwalidami uznani są, od owego czasu całkiem albo w części, wyléczone zostały, i przytém takowi znowu fizyczną zdatność służenia w milicyi kraiowéy odzyskali, więc podlégaią także (ieżli ustawami oznaczonego wieku ieszcze nie przeżyli, i do żadnych innych uwalniaiących stosunków nie przeszli), znowu obowiązkowi służenia w milicyi kraiowéy.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla wiedzy i dalszego rozrządzenia z tym dodatkiem ogłasza się, że stosownie do powyższego postanowienia c. k. ieneralna Komenda potrzebne rozporządzenie do wszystkich powiatowych Komend werbowniczych wydała.

Rozporządzenie gub. z dnia 12. Maia 1831 do liczby gub. 28384.

82.

Zakazuie się przewóz broni do Multan i na Wołoszczyznę, tudzież do Podola, Wołynia i Besarabii.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 4. Maia r. b. raczył rościągnąć ogłoszony tuteyszym okólnikiem z dnia 9. Maia r. b. do liczby 3720 zakaz wywozu broni do Multan i Wołoszczyzny, tudzież do Podola, Wołynia i Besarabii, także na przewóz broni i potrzeb woiennych we wszystkich kierunkach ku tymże kraiom.

Co w skutku rozporządzenia wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 6. Maia r. b. do liczby 5263, ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z d. 18. Maia 1831 pod liczbą prez. 3936.

83.

Nähere Bestimmungen des §. 11. der Exekuzionsordnung, daß wegen uneinbringlichen Steuerbeträgen durch Schuld der Obrigkeit, die Behörden und schuldtragenden Individuen zur Haftung gezogen werden können.

Mit dem h. Hofkanzleidekrete vom 29ten März d. J. Zahl 831 wurde dem Gubernium Folgendes erinnert:

Durch die mit dem Kreisschreiben vom 29ten September 1827 Zahl 66028 bekannt gemachte a. h. Entschliessung vom 9ten desselben Monats und Jahrs, habe es von der durch den §. 11 der Exekuzionsordnung vom 16ten Mai 1817 Zahl 22734 den Steuerbezirksobrigkeiten auferlegt gewesenen Haftung für jene Rückstände, um deren zwangsweise Eintreibung durch Pfändung das Einschreiten in der festgesetzten Frist von 14 Tagen unterlassen wurde, ohne irgend eine Beschränkung das Abkommen erhalten, seitdem könne daher bei keiner Steuergattung also auch nicht bei der Personal-, Klassen- oder Erwerbsteuer wegen jenes Versäumnißes unmittelbar gegen die Obrigkeit vorgegangen und ohne weitern bei dieser die Einbringung des Rückstandes durch die gesetzliche Sequestrazion verfolgt werden. Etwas ganz anders sey es aber, wenn durch die Schuld der Obrigkeit ein Steuerbetrag bei den eigentlichen Zahlungspflichtigen uneinbringlich wird, in solchen Fällen müssen die Behörden und Individuen die daran Schuld tragen, zur Haftung gezogen werden; die Handhabung dieses Grundsatzes setzt daher eine genaue Würdigung des beobachteten Verfahrens und ein darauf gegründetes Erkenntniß voraus, während durch die frühern Bestimmungen des §. 11 der Exekuzionsordnung die Zahlungsverpflichtung unmittelbar durch die Außerachtlassung einer formellen Verpflichtung an die Obrigkeit übertragen war.

Wovon die k. Kreisämter mit Beziehung auf die hierortigen Verordnungen vom 9ten Hornung 1829 Zahl 3303 und 3ten Dezember 1830 Zahl 72621, welche durch das bezogene hohe Hofkanzleidekret näher bestimmt werden, zur Verständigung der Steuerperzepzions-Obrigkeiten und zur eigenen genauen Darnachachtung hiemit in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 18. Mai 1831. Gub. Zahl 23681.

83.

Dokładnieysze oznaczenia §fu 11. porządku podatkowo-exekucyynego, że kwoty podatkowe, które z winy Zwierzchności nie mogą być więcéy odzyskane, Urzędy i osoby zawinione, do odpowiedzialności pociągnione być mogą.

Dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 29. Marca r. b. do liczby 831, zalecono Rządowi tuteyszemu, co następuie:

Naywyższą uchwałą z dnia 9. Września 1827, okólnikiem z dnia 29. tegoż samego miesiąca i roku do liczby 66028, ogłoszoną, włożona §fem 11. ustawy egzekucyynéy z dnia 16. Maia 1817, Nr. 22734, na Zwierzchności obwodów podatkowych odpowiedzialność za takie zaległości, o których wyexekwowanie przez grabież też Zwierzchności w przeciągu wyznaczonego terminu dni 14tu prożby podać omieszkały, uchyloną została, a zatém od tego czasu przy żadnym podatku, więc ani przy osobistym czyli pogłównym, ni też przy klassycznym lub zarobkowym z powodu takowego omieszkania bezpośrednio przeciw Zwierzchności postąpić, i bezwzględnie od téyże tę zaległość przez prawną sekwestracyę exekwować nie można. Lecz wcale co innego, gdy z winy Zwierzchności iaka kwota podatkowa, u właściwego kontrybuenta zaległa, więcéy odzyskaną być nie może, w takich przypadkach Urzędy i osoby zawinione do odpowiedzialności pociągnione być muszą; trzymanie się téy maxymy wymaga zatém dokładnego ocenienia, zachowywanego postępowania i gruntuiącego się na tém uznania, gdy tymczasem przez dawnieysze oznaczenia §fu 11. ustawy exekucyynéy, obowiązek płacenia bezpośrednio przez niezważanie formalnego obowiązku Zwierzchności poruczony był.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym z odwołaniem się do tuteyszych rozporządzeń z dnia 9. Lutego 1829 do liczby 3303 i 3. Grudnia 1830 do liczby 72621, które przytoczonym dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy dokładniéy oznaczone są, dla zawiadomienia Zwierzchności wybieraniem podatków trudniących się, i dla własnego ścisłego zachowania, do wiadomości podaie się.

Dekret gub. z dnia 18. Maia 1831 pod liczbą gub. 23681.

84.

Die Stempelfreiheit bei Verpachtung städtischer Realitäten, Gefälle und Lieferungen erstreckt sich auch auf Relizitazionen, welche auf Gefahr der Pächter abgehalten werden.

Unterm 13ten Juli v. J. Zahl 40457 ist den k. Kreisämtern nach vorherigen Einvernehmen mit der bestandenen k. k. Tabak- und Stempelgefällen-Administrazion, und nach der von derselben eingeholten höheren Bestimmung unter andern bedeutet worden; daß die Gesuche und die Kundmachungen aus Anlaß der Verpachtung städtischer Gefälle und Realitäten, dann Lieferung der Kanzleiartikel, Anschaffung der Montour für die Polizeischützen, so wie die Certifikate über die erfolgte Verlautbarung und die Noten, welche ein Kreisamt an das andere in diese Angelegenheit erläßt, stempelfrei sind, weil es Schriften in Gemeindwirthschaftssachen sind, welche das a. h. Stempelpatent §. 9. Lit. ii. und derlei Kundmachungen insbesondere das h. Hofkammerdekret vom 26ten April 1805 für stempelfrei erklärt.

Aus diesem Anlaß ist die Frage zur Sprache gebracht worden, ob für den oft eintretenden Fall, wenn derlei Verpachtungen und Lieferungen insbesondere bei einer Kontraktbrüchigkeit der Pächter oder Lieferanten auf Kosten der letzteren, also nicht eigentlich für das städtische Wirthschaftswesen ausgeschrieben, und neuerliche Lizitazionen auf Gefahr der Unternehmer abgehalten werden müssen, die gedachte Stempelfreiheit sich gleichfalls zu erstrecken habe.

Man hat auch über diesen Umstand mit der vereinten Kameral-Gefällen-Verwaltung Rücksprache gepflogen, und diese hat darüber von der k. k. Tabak- und Stempelgefällen-Direkzion die Entscheidung eingeholt, welche letztere sich für die Stempelfreiheit auch auf den vorerwähnten Fall aussprach, weil, wenn sich auch der Pächter oder Lieferant in den Geschäften der Gemeindvermögens-Verwaltung verbindet, im Falle der Kontraktbrüchigkeit die Relizitazion auf seine Kosten vornehmen zu lassen; so können doch unter diesen Kosten nur jene verstanden werden, welche mit der Relizitazion wirklich und gesetzlich vereint sind. Da jedoch die Magistrate und Wirthschaftsämter nach dem früheren Direkzionserlasse zu den Edikten bei den die Verwaltung des Gemeindvermögens betreffenden Lizitazionen, und nachdem Relizitazionen mit den Lizitazionen

84.

Uwolnienie od stęplu przy wydzierzawieniu mieyskich realności, przychodów i dostarczań, rozciąga się także na relicytacye, które na niebezpieczeństwo dzierzawcy odprawiaią się.

Pod dniem 13. Lipca r. z. do liczby 40457, c. k. Urzędóm cyrkułowym, za uprzedniém porozumieniem się z byłą c. k. Administracyią przychodów tabakowych i stęplowych, i po zasiągnioném przez takową wyższém postanowieniu, między innémi do wiadomości podano zostało, żeby prożby i uwiadomienia z powodu wydzierzawienia mieyskich przychodów i realności, tudzież dostarczania materyałów kancelaryynych, sprawiania monduru dla policyantów, niemniéy certyfikaty na uskutecznione obwieszczenia i odezwy, które ieden Urząd cyrkułowy do drugiego w tym przedmiocie czyni, stęplowi nie podlégaią, gdyż to są pisma w sprawach gospodarstwa gminnego, które naywyższy uniwersał stęplowy w §. 9. lit. ii) i takowe uwiadomienia w szczególności, dekret wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 26. Kwietnia 1805 za wolne od stęplu uznaie.

Z tego więc powodu uczyniono zapytanie, czyli na przypadek często wydarzaiący się, gdy takowe wydzierzawienia i dostawy (liwerunki) w szczególności przy niedotrzymaniu kontraktu przez dzierzawców albo liwerantów na koszt tychże, a zatém nie właściwie na rzecz mieyskiéy ekonomiki wypisane być i nowe licytacye na niebezpieczeństwo przedsiębierców odprawiać się muszą, wspomnione uwolnienie od stęplu podobnie rozciągać się ma?

I względem téy także okoliczności znoszono się z Administracyą połączonych przychodów kameralnych, a ta zasiągnęła od c. k. Dyrekcyi przychodów tabakowych i stęplowych rozstrzygnienia, które za uwolnieniem od stęplu także na wspomniony przypadek oświadczyła się, albowiem chociaż dzierzawca lub liwerant w rzeczach zarządu maiątku gminnego zobowiąże się, że na przypadek niedotrzymania kontraktu relicytacyi na iego koszta przedsięwziętą być ma, iednak pod temi kosztami tylko takie rozumieią się, które z relicytacyą rzeczywiście i prawnie połączone są. Gdy atoli Magistraty i Urzędy ekonomiczne podług dawnieyszego rozporządzenia Dyrekcyi, do edyktów przy licytacyach tyczących się zarządu maiątku gminnego, relicytacye zaś z li-

gleicher Natur sind, auch bei den Relizitazionen keine Stempel zu verwenden haben; so kann auch der kontraktbrüchige Pächter oder Lieferant in Beziehung auf den Stempel dießfalls zu keinem Ersatze verhalten werden.

Demungeachtet erscheint die Bedingung des Kontraktes; daß der Vertragsbrüchige die Kosten der Relizitazion zu tragen habe, nicht als überflüßig, weil dem Kontraktbrüchigen auch Kosten anderer Art zur Last fallen, und vorgeschrieben werden können und müssen.

Hiernach haben sich die k. Kreisämter zu achten, und die erforderlichen Weisungen zu erlassen.

Gubernial-Dekret vom 20. Mai 1831. Gub. Zahl 25882.

85.

Lizitazions-Ankündigungen oder Edikte administrativer landesfürstlicher Behörden in Sequestrazionsangelegenheiten sind stempelfrei.

Unterm 9ten August 1829 Zahl 41357 ist den k. Kreisämtern die Vorschrift hinausgegeben worden, in wiefern die Verhandlungen bei Sequestrazionen wegen Steuerrückständen dem klassenmässigen Stempel zu unterliegen haben.

Ueber den später in Anregung gekommenen Umstand, ob auch die in dieser Beziehung ergehenden kreisämtlichen Lizitazionsankündigungen dem Stempel zu unterziehen seyen, wurde mit der vereinten Kameral-Gefällen-Verwaltung das Einvernehmen gepflogen, und diese hat sich für die Stempelfreiheit derselben ausgesprochen, indem über die Frage, ob Ankündigungen oder Edikte in dem Falle, wenn ein Käufer oder Pächter eines Staatsguts oder einer Kameralrealität kontraktbrüchig wird, und daher auf seine Gefahr und Kosten eine Relizitazion ausgeschrieben werden muß, vom Gebrauche des Stempels befreit sind oder nicht? die h. Hofkammer mit Dekret vom 14ten November 1830 Zahl 39216 dahin entschieden hat; daß solche von Seite der administrativen landesfürstlichen Behörden ausgehende Ankündigungen oder Edikte nach dem 9ten Absatze Lit. g. des in Wirksamkeit stehenden Stempelpatents stempelfrei zu behandeln sind.

Wornach sich also genau zu benehmen ist.

Gubernial-Dekret vom 20. Mai 1831. Gub. Zahl 25883.

cytacyiami iednéy są natury, a zatém także przy relicytacyach żadnego stęplu użyć nie maią; nie może więc także kontraktu niedotrzymuiący dzierzawca lub liwerant względem stęplu do żadnego wynagrodzenia być zmuszonym.

Mimo to iednak warunek kontraktu, że niedotrzymuiący kontraktu koszta relicytacyi ponosić ma, nie okazuie się być zbytnim, albowiem kontraktu niedotrzymuiący także koszta innego rodzaiu znosić powinien, i te onemu przypisane być mogą i muszą.

Podług czego c. k. Urzędy cyrkułowe zachować się, i potrzebne rozporządzenia wydać maią.

Dekret gub. z dnia 20. Maia 1831 do liczby gub. 25882.

85.

Obwieszczenia licytacyi albo edykta administracyynych Urzędów monarchicznych w sprawach sekwestracyi za podatki, są od stęplu wolne.

Pod dniem 9. Sierpnia 1829 do liczby 41357, c. k. Urzędom cyrkułowym wydany został przepis, iak daleko negocyacye przy sekwestracyach względem zaległości podatków klassycznemu stęplowi podlégać maią.

Na zaszłą późniéy okoliczność, czyli także wydawane w tym względzie cyrkularne uwiadomienia o licytacyi pod stępel podciągnione być maią, zapytaną była połączona Administracya kameralnych przychodów, która za uwolnieniem tychże od stęplu oświadczyła się, albowiem na pytanie; czyli obwieszczenia albo edykta w tym przypadku, gdy nabywca lub dzierzawca dóbr rządowych, albo kameralnéy realności kontraktu nie dotrzymuie, a zatém na iego niebezpieczeństwo i koszt relicytacya wypisaną być musi, od użycia stęplu wolne są lub nie? wysoka nadworna Kamera dekretem z d. 14. Listopada 1830 do liczby 39216 w ten sposób zdecydowała, że takowe z strony administracyynych Urzędów monarchicznych wychodzące obwieszczenia lub edykta; podług 9. punktu lit. g) istnącego patentu stęplowego iako wolne od stęplu uważane być maią.

Podług czego zatém ściśle postępować należy.

Dekret gub. z dnia 20. Maia 1831 pod liczbą gub. 25883.

86.

Das Verboth des eigenmächtigen Abweidens der Saatfelder, wird auf die Wiesen ausgedehnt.

Zu Folge allerhöchster Entschliessung vom 2ten d. M.; wird das mit dem hierortigen Kreisschreiben vom 24ten April 1819 Zahl 13138 bekannt gemachte allerhöchste Verboth des Abweidens der Saatfelder auch auf die Wiesen dergestalt ausgedehnt, daß es zwar dem Eigenthümer frei bleibt, seine Wiesen durch eigenes Vieh zu was immer für einer Zeit abweiden zu lassen, daß jedoch das Abweiden aller Wiesen ohne Ausnahme und zu jeder Jahreszeit, dort untersagt werde, wo es wider den Willen des Eigenthümers geschieht, und wo keine Privatverträge, Urbarien, oder sonstige Rechtstitel diese Beweidung gestatten.

Diese allerhöchste Entschliessung wird in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 1ten d. M. Zahl 10901, hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 25. Mai 1831. Gub. Zahl 30611.

87.

Uebersicht der Erläuterungen und neuen Bestimmungen, welche hinsichtlich der im Jahre 1829 erschienenen allgemeinen Zoll-Tariffe für die Ein- und Ausfuhr, dann für die Durchfuhr der Waaren seit dem Erscheinen dieser Tariffe bis letzten März d. J. erfolgt sind.

Gubernial-Kundmachung vom 26. Mai 1831. Gub. Zahl 27862.

Uebersicht

der

Erläuterungen und neuen Bestimmungen,

welche

hinsichtlich der im Jahre 1829 erschienenen

allgemeinen Zoll-Tariffe

für die

Ein- und Ausfuhr, dann für die Durchfuhr der Waaren

seit dem Erscheinen dieser Tariffe bis letzten März d. J. erfolgt sind.

Uebersicht

zu dem

Zoll-Tariffe für die Ein- und Ausfuhr der Waaren.

Zur Vorerinnerung.

Zu §. 3.

Für Ausfuhrs-Artikel, welche nach dem Gewichte zu verzollen sind, ist die Ausgangs-Gebühr nach dem Sporco-Gewichte sowohl bei der Ausfuhr in das Ausland, als im Verkehre zwischen Ungarn und den deutschen Provinzen abzunehmen. Hofdekret vom 17. September 1829, Nr. 2640|196. Von Gegenständen, welche bei den nach dem Netto-Gewichte zu verzollenden Artikeln als Emballage dienen, ist kein Zoll zu entrichten; doch erstreckt sich diese Befreiung von der Gebühr nur auf die nothwendigen Verpackungsmittel. Hofdekret vom 16. Jäner 1831, Nr. 45430|1764.

Zu §. 6.

Wenn die Wag-, Siegel- und Zettelgebühr bei Ausfuhrs-Artikeln im Verkehre mit dem Auslande, oder im Verkehre zwischen Ungarn und den deutschen Provinzen den Ausgangszoll oder die Ausgangs-Dreißigst-Gebühr der, in einer und derselben Expedizion vorkommenden Gegenstände übersteigt, so ist an ihrer Stelle ein dem entfallenden Ausgangszolle oder der Ausgangs-Dreißigst-Gebühr gleicher Betrag, unter dem Titel „vereinigte Nebengebühren" einzuheben.

Dagegen sollen in dem Falle, wo aus Verschulden oder auf Ansuchen der Parthei, nach vorschriftsmäßiger Ausfuhrs-Amtshandlung, die Abwage, Anlegung von Siegeln oder Ausfertigung der Bollete neuerdings erfolgt, die gesetzlichen Gebühren, ohne Rücksicht auf die Größe des Ausgangszolles oder der Ausgangs-Dreißigst-Gebühr, eingehoben werden. Hofdekret vom 26. Oktober 1830, Zahl 37313|4129.

Post-Nro.	Nummer des allgemeinen Zoll-Tariffes	Benennung der Artikel	Maßstab der Verzollung
1	14	Apothekerwaaren, unzubereitete, welche in dem Tariffe nicht besonders genannt sind	1 Cent. Spor.
		Anmerkung. Die Einfuhr der zubereiteten Apothekerwaaren (Arzeneien), als: der Latwerge, Mixturen, Tinkturen, Salben, Pflaster, Pillen, Pulver, Wässer u. d. gl., mit Ausnahme der zu Parfümerie-Artikeln gehörigen Objekte dieser Art, ist nur den Apothekern zum Absatze, und den Privaten zum eigenen Gebrauche gegen Bewilligung der Länderstellen, und gegen Entrichtung des eben genannten Zolles gestattet. Diese Beschränkung erstrecket sich jedoch nicht auf den Verkehr zwischen Ungarn und den deutschen Provinzen.	
2	40	Bier, in Fässern bei der Einfuhr nach Galizien aus dem Auslande (an Eingangszoll . . 48 kr.) (an Verzehrungssteuerzuschlag 20 kr.) zusammen	detto
3		— aus Ungarn (an Eingangszoll . . 24 kr.) (an Verzehrungssteuerzuschlag 20 kr.) zusammen	detto
4	40	— bei der Einfuhr, aus dem Auslande, in was immer für einen Theil der Monarchie (an Eingangszoll . . 48 kr.) (an Verzehrungssteuerzuschlag 45 kr.) zusammen	. . .
		— aus Ungarn (an Eingangszoll . . 24 kr.) (an Verzehrungssteuerzuschlag 45 kr.) zusammen	. . .
5	57	Bleyzucker. Siehe Salze und Säuren.	
6	64	Borsten (Schweinborsten), unter diesen Zollsatz gehören auch die Stacheln oder Borsten des Stachelschweines	. . .
7	74 (75 (	Bücher und Musikalien, gedruckte oder geschriebene, wenn sie auch ungebunden oder blos geheftet sind	1 Cent. Netto
		Die in dem Tariffe vom Jahre 1829 enthaltenen Verbote und Beschränkungen hinsichtlich der Bücher, Zeitungen, Bilder, Kupferstiche Steinabdrücke ꝛc. verbleiben in ihrer vollen Gültigkeit	. . .
8	—	Cocos-Nüsse, wie gemeine Nüsse, Tariffs-Nro. 494 . . .	. . .
9	—	Blutstein, wie Mineralien, Tariffs-Nro. 483 und 484 . . .	. . .
10	126	Essig, gemeiner, in Fässern	1 Cent. Spor.
		Bei der Einfuhr aus Ungarn tritt nunmehr die Abnahme der Hälfte des allgemeinen Zolles ein.	
11	129	Farben und Farbenstoffe, welche keine besonderen Zollsätze haben, auch Muscheln mit Farben in Kistchen, Pastelfarben u. d. gl. . . .	detto
12	131	Federn, Bettfedern gemeine, geschlissene und ungeschlissene, aus Ungarn.	detto
	135	Federvieh, zahmes. Siehe Geflügel.	
	Von 138 bis einschlüssig 217	Felle und Häute rohe, dann Pelzwerk.	
		Unter rohen Fellen und Häuten werden alle noch ganz unbearbeiteten Felle und Häute verstanden, sie mögen grün oder trocken seyn. Zu den bearbeiteten gehören nur jene Felle und Häute, welche mit ihrer Bedeckung zu Pelzwerk zubereitet sind; ohne Bedeckung bearbeitete gehören zu den Ledergattungen.	
13		— Ochsen-, Küh- und Terzhäute, Roß-, Füllen- und Schweinshäute, dann Häute von Eseln und Maulthieren, rohe	1 Cent. Netto
		— — nach Ungarn	1 Cent. Spor.
14		— Bock-, Ziegen- und Kitzfelle, Gems- und Rehfelle, Hirsch- und Elendthierhäute, Hundshäute, Kalbfelle, gemeine Schaf-, Schöpsen-, Läm-	

Eingangszoll fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangszoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat	Hofkammer-Decret vom
15	—	—	Legstätte	—	25	—	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
1	8	—	Kommerzial-Zollamt	—	—	—	. . .	3. Oktober 1829, Zahl $\frac{39172}{689}$.
—	44	—						
1	33	—	detto					
1	9	—						
—	—	—		—	—	—	. . .	15. Jäner 1831, Zahl $\frac{269}{14}$.
5	—	—	Legstätte	—	12	2	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	20. Juni 1830, Zahl $\frac{18395}{732}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	20. Jäner 1831, Zahl $\frac{45261}{1756}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	6. Decemb. 1829, Z. $\frac{46501}{936}$. 21. August u. 8. Octob. 1830, Z. $\frac{28693}{1141}$ u. $\frac{36207}{1447}$.
—	44	—	Gränzzollamt	—	—	—		3. October 1829, Zahl $\frac{39172}{689}$.
15	—	—	Legstätte	—	25	—		26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	12	2	. . .	—	—	—		17. September 1829, Zahl $\frac{36654}{601}$.
—	25	—	Gränzzollamt	1	40	—	Kommerzial-Zollamt	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	12	2		

Post-Nro.	Nummer des allgemeinen Zoll-Tariffes	Benennung der Artikel	Maßstab der Verzollung
		Felle und Häute (Fortsetzung.)	
		mer- und Sterblingfelle, gemeine Bock-, Ziegen- und Kitzfelle, wie auch Chagrin-, Fisch- und Zappfelle im rohen Zustande, dann Biberhäute und gemeine Hasenbälge; die beiden letzten Arten mögen roh oder bearbeitet seyn	1 Cent. Netto
		— — nach Ungarn	1 Cent. Spor.
15		— Lammfelle und Sterblingfelle, gemeine, gesalzen, und halbgearbeitet	1 Cent. Netto
16		— Schaf-, Schöpsen- Lamm- und Sterblingfelle, gemeine, bearbeitete, und derlei Futter	detto
17		— Bären- und Dachshäute, gemeine Fuchsbälge, derlei Klauen und Schweife, gemeine Kaninchenbälge, weiße Hasenbälge, Katzenbälge aller Art, Billich- oder Billmausbälge, Bisamkatzenbälge, Murmelthier- oder Bergmausbälge, Löwen-, Panther- und Tiegerhäute, Schuppenfelle und derlei Schweife, dann Schweifchen von Fehen oder Eichhörnchen, Seehunds-, Vielfraß- und Affenfelle, dann Wolfshäute im rohen Zustande	detto
	Von 138 bis einschlüssig 217	— — nach Ungarn	1 Cent. Spor.
18		— Die in vorstehender Post genannten Felle und Häute bearbeitet	1 Cent. Netto
19		— Hamsterfelle, Iltisbälge ohne Unterschied und derlei Schweifchen, silberhaarige und graue Kaninchenbälge, Luchs- und Luchskatzenbälge, Maulwurfbälge, feine Lammfelle, Sterblingfelle, sogenannte Zmascheln, Krimmer oder Baranken und Astrakan ohne Unterschied der Farbe, asiatische Angora-, Schaf- und Ziegenfelle, endlich Zibolafelle im rohen Zustande	detto
20		— — Die in der vorstehenden Post genannten Felle bearbeitet, dann Fuchsrücken, Fuchskehlen, Wammen und Nacken, endlich auch Eisvögel-, Gänse- und Schwanenhäute	detto
21		— Fehe- und Chinchillasfelle, ferner nordamerikanische Marderbälge, dann Edel- und Steinmarderbälge und Schweifchen von allen Marderbälgen, endlich Nerzfelle und Otterbälge roh	detto
22		— — Die im vorstehenden Satze verzeichneten Felle bearbeitet, dann Fuchswammenfutter in Tafeln, endlich blaue, schwarze, weiße und Kreuzfuchsbälge, Hermeline und Zobeln, sammt derlei Schweifchen, roh oder bearbeitet	1 Pfund Netto
23	226	Fischbein ohne Unterschied	1 Cent. Netto
24	246	Fleisch, frisches, aus dem Auslande, wenn es in was immer für einen Theil der Monarchie eingeführt wird (an Eingangszoll . . 4 kr.) (an Verzehrungssteuerzuschlag 25 kr.) zusammen	1 Cent. Spor.
		— aus Ungarn (an Eingangszoll . . 2 kr.) (an Verzehrungssteuerzuschlag 25 kr.) zusammen	detto
25	247	— eingesalzenes oder eingeböckeltes und geräuchertes, wenn es aus dem Auslande in was immer für einen Theil der Monarchie eingeführt wird (an Eingangszoll . . 2 fl. 30 kr.) (an Verzehrungssteuerzuschlag — = 25 kr.) zusammen	detto
		— — aus Ungarn (an Eingangszoll . 1 = 15 kr.) (an Verzehrungssteuerzuschlag — = 25 kr.) zusammen	detto

Eingangszoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangszoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat	Hofkammer-Decret vom
—	50	—	Gränzzollamt	3	20	—	Kommerzial-Zollamt	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	25	—		
8	20	—	Legstätte	—	25	—		detto
16	40	—	detto	—	25	—		detto
10	—	—	detto	1	40	—		26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$ und 8. October 1830, Zahl $\frac{34561}{1387}$.
—	—	—	detto	—	25	—		detto 21. November 1830, Z. $\frac{40613}{1588}$. 31. März 1831, Zahl $\frac{9707}{404}$.
25	—	—	detto	—	25	—		26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
25	—	—	Hauptlegstätte	1	40	—		detto
50	—	—	detto	1	40	—		detto
50	—	—	detto	1	40	—		detto
1	—	—	detto	—	1	—		detto
10	—	—	Legstätte	—	25	—		detto
—	29	—	Gränzzollamt	—	—	—		
—	27	—	. . .	—	—	—		3. Oktober 1829, Zahl $\frac{391[illegible]2}{689}$.
2	55	—	Legstätte	—	—	—		
1	40	—						

Post-Nro.	Nummer des allgemeinen Zoll-Tariffes	Benennung der Artikel	Maßstab der Verzollung
26	265 und 266	**Garn** von Baumwolle ꝛc. Anmerkung. Die Kameral-Verwaltungen, die Gubernien der Lombardie und der venezianischen Provinzen, die königl. ungarische Hofkammer und das siebenbürgische Thesaurariat sind ermächtiget, allen übrigen Legstätten und auch Kommerzial-Zollämtern der Provinz die Befugniß zu ertheilen, die in der Einfuhr erlaubten Baumwollgarne in Quantitäten bis fünfzig Wiener-Pfund, in die Konsumo-Verzollung zu nehmen	
27	267	**Garn** aus Flachs und Hanf, ungebleichtes, wie auch Webergarn	
28	268	— halb und ganz gebleichtes	
29	269	— gefärbtes	
		Geflügel zahmes und wildes.	
30		— Truthühner, Gänse und Perlhühner	1 Stück
31		— Enten, Kapaune u. dgl.	detto
32	135	— Hühner	detto
33		— Tauben	detto
34		— Auerhühner, Fasanen, Birk- und Haselhühner, Schwäne und Trappen	detto
35		— Enten und Gänse (wilde), Repphühner, Schneehühner und Waldschnepfen	detto
36	709	— Mos-, Wiesen- und Haidschnepfen, Kibitze, Rohrhühner und Wildtauben	detto
37		— Krametsvögel, Drosseln, Zaretzer, Lerchen und Wachteln	1 Dutzend
38		— alle übrigen kleinen Vögel	detto
39	273	**Gemählde** u. s. w. Kunstwerke der in Venedig lebenden Künstler können gegen Zeugnisse und Sieglung der Akademie bildender Künste in Venedig, daß sie von noch lebenden Künstlern verfertiget wurden, durch die Zollämter des venetianischen und küstenländischen Gubernialgebiethes zollfrei eingeführt werden	
40	Von 276 bis einschlüssig 288, dann 458 und 468	**Getreide, Grieselwerk und Hülsenfrüchte.** Für die Getreidearten, Hülsenfrüchte und das Grieselwerk, welche in dem Tariffe vom 22. Juli 1829 unter den Tariffsätzen 276 bis einschlüssig 288 enthalten sind, dann für das Malz (Tariffs-Post 458) und für das Mehl (Tariffs-Post 468) ist, wenn diese Artikel aus Ungarn und Siebenbürgen in irgend eine andere Provinz eingeführt werden, nebst dem sistemmäßigen Zolle eine Gebühr von vier Kreuzern für den Centner Sporco unter der Benennung eines ständischen Entschädigungs-Aufschlages zu entrichten Anmerkung. Es ist gestattet, die zum Behufe der Verzollung der Getreidegattungen und Hülsenfrüchte erforderlichen Erklärungen nach dem Gewichte oder auch nach dem Hohlmaße einzurichten Anmerkung. Wenn das aus Weitzen und Rocken bestehende Gemenge, welches unter dem Namen Halbgetreide vorkommt, zum größeren Theile aus Weitzen besteht, so ist es auch wie diese letztere Getreideart in die Verzollung zu nehmen	
41	314	**Gyps** ohne Unterschied u. s. w. Zum Düngen bestimmter Gyps wird in der Einfuhr gegen Zertifikate der Obrigkeiten, in welchen die Bestätigung, daß solcher wirklich zum Düngen der Felder bestimmt sey, und die Anzahl der Wägen und des Zugviehes enthalten seyn muß, als Dünger behandelt	

Eingangszoll fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangszoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat	Hofkammer-Decret vom
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	25. August 1829, Zahl $\frac{30195}{416}$.
—	—	—	Kommerzial-Zollamt	—	—	—		25. December 1829, Zahl $\frac{3217}{174}$. 19. Februar 1830, Zahl $\frac{5725}{244}$.
—	—	—	detto	—	—	—		
—	—	—	detto	—	—	—		
—	3	—	Gränzzollamt	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	1	2	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	1	—	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	—	1	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	4	—	detto	—	—	1		26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	2	—	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	1	—	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	3	—	detto	—	—	1		
—	1	—	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. September 1830, Zahl $\frac{31616}{1264}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. October 1829, Zahl $\frac{39172}{689}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	12. Juli 1829, Zahl $\frac{34320}{211}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	16. November 1829, Zahl $\frac{38616}{658}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	23. October 1829, Zahl $\frac{29892}{2587}$.

Post-Nro.	Nummer des allgemeinen Zoll-Tariffs	Benennung der Artikel	Maßstab der Verzollung
42	341	Holz, nähmlich: Mast- und Schiffbauholz	o.j.G.d.Werth
43	348, 349	Honig, geläuterter und ungeläuterter mit Inbegriff der Bienenstöcke mit zusammen gestoßenem Honig und Wachs, der sogenannten Bienenkeule und des Wachskothes, wie auch Honigwasser	1 Cent. Spor.
44	369	Kardätschen (Wollkardätschen) hierunter sind auch die Hutmacherkratzerl begriffen	. .
45	372	Käse, sogenannte wallachische oder morlakische Käse, gesalzene (wenn sie Erzeugnisse von Dalmatien, österr. Albanien und der dazu gehörigen Inseln sind, gegen Beibringung der Ursprungszeugnisse und Essito-Bolleten), jedoch nur in der Einfuhr nach dem Regierungsbezirke von Venedig zur See	1 Cent. Spor.
46	372	— Moreakäse. Wie alle übrigen ausländischen Käse. Tariffs-Nr. 371	
47		Kirschlorbeerenwasser ist nur den Apothekern, und zwar blos aus dem lombardisch-venetianischen Königreiche, aus Istrien oder Dalmazien zu beziehen gestattet. Es ist in diesem Falle wie die zubereiteten Apothekerwaaren zu behandeln. Wenn es wo anders herkömmt, ist es zurückzuweisen	. .
48		Kropfstein. Wie Mineralien. Tariffs-Nr. 483	. .
49	417	Lack, Siegellack	1 PfundNetto
50		Laterna magica. Wie optische Instrumente. Tariffs-Nr. 359 .	. .
		Leder a) Sämisches gelbes, dann in Alaun gearbeitetes weißes Leder:	
51	420 bis einschlüssig 424	— Bock-, Ziegen-, Gems-, Elendthier-, Hirsch- und Rehleder .	1 Cent. Netto
52		— Büffel-, Ochsen- und Kuhleder	detto
53		— Kalbleder	detto
54		— Schweins-, Schaf-, Schöps-, Kitz- und Sterblingleder . .	detto
		b) In Lohe, Kräutern, Knoppern oder Gallus bearbeitetes Leder:	
55	425	— Bock-, Schaf-, Lamm-, Geiß-, Kitz- und Sterblingleder in Lohe oder Gallus gearbeitet	detto
56	426	— — die im vorstehenden Satze genannten Ledergattungen in Kräutern bearbeitet (Meschinenleder) gefärbt oder ungefärbt . . .	detto
57	427, 430, 431, 433, 434	— Kalb- und Hundsleder braunes und schwarzes, Kuh- und Terzenleder, Roß- und Seeroßleder, wie auch Stiefelschäfte, Vorschuhe, Umschläge u. dgl. von diesen Ledergattungen, dann auch Schweinsleder .	detto
58	428, 429	— Juchten ohne Unterschied	detto
59	432	— Pfundleder	detto
		c) Gefärbtes und lackirtes Leder:	
60	435, 436, 437, 438, 440	— Kalbleder, Carmoisin, Maroquin, eigentlich Corduan und Saffian, worunter auch das schwarze Geiß- und Schafleder begriffen ist; Chagrin-, dann lackirtes, vergoldetes und gepreßtes Leder ohne Unterschied, auch Pergament	detto
61	439	— Lederabschnitte oder Leimleder, wie auch Biberleder . . .	detto
		— — nach Ungarn	1 Cent. Spor.
62	447	Lein- und Hanfwaaren, alle übrigen u. s. w. Hierher gehört auch die Watta aus Lein- und Hanfwerg	. .
63	458	Malz, welches aus Ungarn oder Siebenbürgen in irgend eine andere erbländische Provinz eingeführt wird, unterliegt außer dem sistemmäßigen Zolle, einem ständischen Entschädigungsaufschlage von vier Kreutzern pr. Centner Sporco	. .

Eingangszoll			Zollstätten, bei denen die Vergütung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangszoll			Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat	Hofkammer-Decret vom
fl.	kr.	dr		fl.	kr.	dr.		
—	3	—	Gränzzollamt	—	—	1	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
2	30	—	Legstätte	—	5	—	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	19. August 1830, Zahl $\frac{28250}{1125}$.
2	34	—	. . .	—	—	—	. . .	3. October 1829, Zahl $\frac{36467}{697}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. November 1829, Zahl $\frac{42158}{3706}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	15. Jäner 1831, Zahl $\frac{27}{5}$.
—	24	—	Legstätte	—	—	2	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	8. März 1830, Zahl $\frac{6714}{279}$.
50	—	—	Hauptlegstätte	—	50	—		
15	—	—	detto	—	25	—		
35	—	—	detto	—	50	—		
25	—	—	detto	—	25	—		
10	—	—	detto	—	12	2		
8	20	—	detto	—	25	—		
								26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
15	—	—	detto	—	25	—		
10	—	—	detto	—	12	2		
8	20	—	detto	—	12	2		
40	—	—	detto	—	50	—		
—	3	—	Kommerzial-Zollamt	—	50	—	Kommerzial-Zollamt	
—	—	—	. . .	—	2	—		
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Dezember 1829, Zahl $\frac{46438}{930}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. October 1829, Zahl $\frac{39172}{689}$.

Post-Nro.	Nummer des allgemeinen Zoll-Tariffes	Benennung der Artikel	Maßstab der Verzollung
64	464	Material- und Spezereiwaaren, welche keine besonderen Zollsätze haben, sie mögen zu was immer für einem Gebrauche bestimmt seyn .	1 Cent. Spor.
65	468	Mehl ohne Unterschied, welches aus Ungarn oder Siebenbürgen in irgend eine andere erbländische Provinz eingeführt wird, unterliegt nebst dem sistemmäßigen Zolle einem ständischen Entschädigungs-Aufschlage von vier Kreuzern pr. Centner Sporco	. . .
66	499	Oehl, Olivenöhl und dergleichen Geläger.	
		— Dalmatiner Olivenöhl gegen Zertifikate und Beobachtung der angeordneten Vorsichtsmaßregeln	1 Cent. Spor.
67	514	Papier, nähmlich: Schrenz-, Konzept- und Kanzlei-Papier, worunter auch das Goldschläger-, Seiden- und Einleg-Papier, das Weiß-, Tapeten- und Elephant-Papier, das rastrirte und unrastrirte Notenpapier, das Rost-, Pack- und Hauben-Papier, ohne Unterschied des Formates und der Benennungen gehören, und zwar ohne Rücksicht, ob die Papiergattungen geleimt oder ungeleimt sind	1 Cent. Netto
		— aus Ungarn	detto
68	515, 516	— alle übrigen Papiergattungen, sie mögen weiß, glatt, gedruckt, gefärbt oder gemahlt seyn	detto
		Anmerkung. Durch diese Zollbestimmungen ist der Zollsatz 648 des allgemeinen Tariffes in Betreff der Tapeten und Spaliere nicht aufgehoben worden	. . .
69	517	— Pappe oder Pappendeckel	1 Cent. Netto
70	518	— Preßspäne	detto
		Perspektive (Ferngläser) wie auch solche kleine Perspektive, welche mit gewöhnlichen Fenstergläsern versehen sind, wie optische Instrumente. Tariffs-Nr. 359	. . .
71	530	Pulver, Schießpulver. Siehe die Anmerkung dieser Uebersicht bei Waffen.	
72	14	— Schneeberger-Nießpulver, wie unzubereitete Apothekerwaaren .	. . .
73	542	Röhre, als: spanische, Bambusröhre, Pfefferröhre u. dgl., dann alle Stöcke im rohen Zustande	v.j.G.d.Werth
74	554	Salniter. Siehe die Anmerkung dieser Uebersicht bei Waffen.	
75	556	Salz, Sud-, Stein- und Meersalz.	
		— Salzbrühe, welche zur Begießung der gesalzenen und marinirten Fische bestimmt ist (Salamoja auch Concie d'aceto morato). Wie gemeiner Essig zu verzollen	. . .
76	57, 157 bis einschlüssig	Salze, Säuren und Geister, als: Bleizucker, Boraxsäure, chlorsaurer Kalk (Chlorkalk), essigsaurer Kalk (Rothkalk), Salzsäure und Scheidewasser, endlich weiße und braune Schwefelsäure	1 Cent. Spor.
77	560 dann 562	— Agt- oder Bernsteinsalz und Kleesalz, dann alle übrigen Salze, Säuren, Geister, Beitzen, Aetzreservagen u. dgl., für welche keine besonderen Zollsätze bestehen, zu welchem Gebrauche sie immer dienen mögen.	detto
78	561	Samen, als: Arznei- und Gartensamen, wie auch Samen zur Färberei, dann Wald- und Feldsamen mit Ausschluß der Getreide- und besonders benannten Samengattungen	detto
		Säuren. Siehe Salze.	
79		Sensen. Siehe die Anmerkung dieser Uebersicht bei Waffen.	
80	581	Schmalte, nebst Eschel und Blaustärke, Wasch- und Neublau genannt	detto
81	582, 583	Schmalz, Schmeer, Speck, dann Schwein- und Gänsefett . .	detto
82	596	Schwefel ohne Unterschied	detto

Eingangszoll fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangszoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat	Hofkammer-Decret vom
15	—	—	Legstätte	—	25	—	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Oktober 1829, Zahl $\frac{39172}{689}$.
2	—	—	Kommerzial-Zollamt	—	10	—	. . .	24. April 1830, Zahl $\frac{13736}{566}$.
3	20	—	Hauptlegstätte	—	4	—	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	25	—		—	4	—	. . .	
10	—	—	detto	—	12	2	. . .	
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	9. November 1830, Zahl $\frac{35860}{1433}$.
—	50	—	Kommerzial-Zollamt	—	2	—	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	5	—	detto	—	2	—	. . .	
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	8. März 1830, Zahl $\frac{6714}{279}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	18. November 1830, Zahl $\frac{36926}{1465}$.
—	12	—	Legstätte	—	—	1	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	11. Juni 1830, Zahl $\frac{17843}{708}$.
5	—	—	Legstätte	—	5	—	. . .	
15	—	—	detto	—	25	—	. . .	
—	50	—	Kommerzial-Zollamt	—	5	—	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
24	—	—	Hauptlegstätte	—	2	—	. . .	
2	30	—	Gränzzollamt	—	5	—	. . .	
—	50	—	Legstätte	—	1	2	. . .	

Post-Nro.	Nummer des allgemeinen Zoll-Tariffes	Benennung der Artikel	Maßstab der Verzollung
		Seide, nähmlich: Floretseide und Seidenabfälle, und zwar:	
83	605	— Seidenabfälle: Strazza di Setta, Strazza di doppio, costa di doppio oder capitoni, auch Strazze non scartamezzate und Strusa greggia o non curata	1 Cent. Netto
84	605	— Samen-Cocons, rohe und aufgeweichte, zum Unterschiede von den in der Ausfuhr verbothenen, zum Abwinden bestimmten Cocons (Galette reali di semente, greggie e macerate)	detto
85	605	— Floretseide, rohe und gehechelte, dann Seidenabfälle aller Art, mit Ausnahme der in vorstehenden zwei Tariffssätzen genannten Abfälle (Filugello greggio ed in fiocco, come pure i Cascami di seta d'ogni qualita eccetuati i Cascami descritti nei due numeri antecedenti) .	detto
86	606	— *) Floretseide, gesponnene, gezwirnte, rohe gemeine (Filugello filato, greggio comune)	detto
87	607	— *) Floretseide, gesponnene der feinsten Gattung, ganz weiße, Fantaisie genannt (Filugello filato della piu fina qualita cioe affato bianco detto Fantaisie)	detto
88	608	— *) Floretseide, gesponnene, gereinigte und gefärbte (Filugello filato, purgato e tinto)	detto
		Anmerkung. Für die mit den Sternchen bezeichneten Floretseidengattungen ist der Ausgangszoll bloß mit der inneren, d. i. mit der letzten Emballage zu verrechnen.	
89	614	Seife, gemeine und Oehlseife	1 Cent. Spor.
90		— In den Freihäfen von Triest und Venedig, so wie in den ungarischen Seehäfen erzeugte Seife gegen Legitimation	detto
		Siegellack. Siehe Lack.	
91	638	Stroh, Strohhalme zu Strohgeflechten	detto
		Strohwaaren, u. s. w.	. .
92	640	— Strohgeflechte und Bastplatten, auch Strohgewebe mit und ohne eingewebter Seide	1 Cent. Spor.
		— Die beiden Anmerkungen zur Post 640 des Tariffes vom Jahre 1829 sind aufgehoben.	
93	641	Süßholzsaft	1 Cent. Netto
	642	Tabakblätter, u. s. w.	
94		— galizische	1 Cent. Spor.
95	646	— Tabakmehl und Tabakstaub aus Ungarn und aus Galizien , .	detto
96	664, 665	Uhrenbestandtheile ohne Unterschied, mit Einschluß der rohen Werke (mouvemens bruts)	v.j.G.d.Werth
97		— Uhrschlüssel und Uhrgehäuse, sind jedoch noch fortan wie Galanterie- oder Krämereiwaaren zu behandeln	. .
98	666	Uhrmacher- und Uhrgehäusmacher-Werkzeuge	v.j.G.d.Werth
		Anmerkung. Die früher bestandene Beschränkung hat aufgehört.	
99	671 bis einschlüssig 677	Vieh. Für alles vom Auslande nach Ungarn oder Siebenbürgen eintretende Vieh ist die Eingangs-Dreißigst-Gebühr zu entrichten. Es wird durch den Eintritt als naturalisirt betrachtet, daher muß bei dessen Austritt aus Ungarn in das Ausland, oder in die übrigen österreichischen Provinzen die ungarische Essito-Dreißigst-Gebühr und der deutsche Konsumozoll eingehoben werden	. .

Eingangszoll fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangszoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat	Hofkammer-Decret vom
—	13	—	Legstätte	6	32	—	Kommerzial-Zollamt	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$. 30. Oktober 1830, Zahl $\frac{28277}{1122}$.
—	13	—	detto	3	14	—	detto	
—	13	—	detto	—	34	—	detto	detto
2	—	—	detto	—	34	—	detto	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
8	—	—	detto	—	34	—	detto	
21	32	—	detto	—	17	—	detto	
4	—	—	Kommerzial-Zollamt	—	—	—		26. Oktober 1829, Zahl $\frac{40753}{745}$. 30. April 1830, Zahl $\frac{14834}{595}$, und
2	30	—	detto	—	—	—		9. Mai 1830, Zahl $\frac{16641}{656}$.
—	6	—	detto	—	2	2	. . .	
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	26. Oktober 1829, Zahl $\frac{40753}{745}$. 8. März 1831, Zahl $\frac{3356}{140}$.
10	—	—	Kommerzial-Zollamt	—	25	—	. . .	
8	20	—	Legstätte	—	10	—	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	1	2	. . .	24. Mai 1830, Zahl $\frac{13983}{575}$.
—	—	—	. . .	—	4	—	. . .	
—	6	—	Hauptlegstätte	—	—	1	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	14. August 1830, Zahl $\frac{22084}{877}$.
—	6	—	Legstätte	—	—	1	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	12. Jäner 1830, Z. $\frac{18077}{446}$ u. $\frac{26928}{2306}$.

Post-Nro.	Nummer des allgemeinen Zoll-Tariffs	Benennung der Artikel	Maßstab der Verzollung
		Vieh. (Fortsetzung).	
		Das aus dem Auslande in die österreichischen, deutschen oder italienischen Provinzen eintretende, für Ungarn erklärte Vieh, ist den bestehenden Vorschriften zu Folge, an ein Dreißigstamt zur Abnahme des Eingangs-Dreißigstzolles anzuweisen.	
100		— Für das Vieh jedoch, so aus der Moldau über Galizien nach Ungarn oder Siebenbürgen getrieben wird, ist der Transito-Zoll, welcher in Galizien bisher eingehoben wurde, noch fortan zu entrichten . .	. .
101	678	— Pferde ohne Unterschied	. .
102	688	Waffen aller Gattung und ihre Bestandtheile zum Privat- und Militär-Gebrauche, als: Flinten, Stutzbüchsen, Scheibenröhre, Pistolen, Terzerolen, Flinten- und Pistolenläufe und Schlösser, Säbel und Degen, Säbel- und Degenklingen, auch Rapiere und Rapierklingen . .	v.j.G.d.Werth
		Anmerkung. Die Aus- und Durchfuhr der Waffen, der Sensen und Picken, der Munition und des Salniters nach dem Königreiche Polen, der freien Stadt Krakau, den Herzogthümern Modena und Parma, und nach den Legationen des Kirchenstaates ist für die Dauer der daselbst herrschenden Unruhen verboten	. .
103		Watte aus Flachs und Hanfwerg. Siehe Post-Nr. 62 dieser Uebersicht	
		Weine aus Ungarn oder Siebenbürgen.	
104		— ohne Unterschied der Gattung, sie mögen in Fässern, Kisten, Körben oder Bouteillen vorkommen (an Eingangszoll . . . . 36 kr.) (an ständischem Entschädigungsaufschlag 1 fl. 24 kr.) zusammen	1 Cent. Spor.
105	(	Wildpret, als: Hirsche	1 Stück
106	(	— Dammhirsche, Gemse, Rehe und Wildschweine . . .	detto
107	709, 710 (	— Hasen und Kaninchen in Bälgen	detto
108	(	— Roth- und Schwarzwild außer den Decken	1 Cent. Spor.
		— Federwild. Siehe Geflügel Post-Nr. 35 bis 39 dieser Uebersicht.	
109	714, 715, 716	Wurzeln gemeiner Art, als: Alant (Alcana oder Anchusa tinctoria, färbende Ochsenzunge), Cichorien-, Enzian-, Galgant-, Hermodaktilen-, Stein- und Süßholzwurzeln u. dgl., dann auch Speik- oder Spieke-, China- und weiße Seeblumenwurzel	detto
110		Ziegel, Dachziegeln von Marmorabfällen. Wie Tariffs-Nr. 658 .	. .
		Zucker.	
111	731	— Melassa (Zuckersatz) unterliegt bei Versendungen dem für die Produkte der Zuckerraffinerien vorgezeichneten Verfahren	. .

Eingangszoll fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangszoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat	Hofkammer=Decret vom
								12. Jäner 1830, Zahlen $\frac{18077}{446}$ und $\frac{26928}{2306}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	25. Dezember 1829, Zahl $\frac{47734}{4158}$.
—	—	—	. . .	verboten			. . .	22. Februar 1831, Zahl $\frac{7543}{771}$.
—	12	—	Hauptlegstätte	—	—	1	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	25. Dezember 1830, Z. 15234 P. P. 29. Dezember 1830, Z. 15381 P. P. 22. Februar 1831, Z. 2033 P. P.
2	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Oktober 1829, Zahl $\frac{39172}{689}$.
—	48	—	Gränzzollamt	—	2	—		26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$.
—	36	—	detto	—	1	2		
—	6	—	detto	—	—	1		
—	36	—	detto	—	1	2		
1	—	—	Legstätte	—	5	—	. . .	26. März 1830, Zahl $\frac{1921}{79}$. 17. Dezember 1830, Zahl $\frac{44969}{1739}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	8. März 1830, Zahl $\frac{11715}{483}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	30. November 1830, Zahl $\frac{37859}{4181}$.

Uebersicht zu dem Tariffe für die Durchfuhr der Waaren.

Zur Vorerinnerung.

Zu den §§. 1. und 21. Um ausländisches Salz durch die österreichischen Staaten durchführen zu dürfen, ist eine vorläufige Bewilligung der k. k. Kameral=Gefällen=Verwaltung der Provinz, in der das Salz zuerst eintritt, nöthig. Mit dieser Bewilligung muß das Salz gleich beim Eintritte über den äußersten Gränzpunkt begleitet seyn. Mangelt diese, so ist nicht nur das betretene Salz verfallen, sondern es werden noch überdieß die gesetzlichen Kontraband=Strafen verhängt. Wird das Salz zwar nicht heimlich ein= oder durchgeführt, sondern zu dem Zollamte gestellt; so unterliegt in einem solchen Falle die Parthei zwar den übrigen Kontraband=Strafen nicht, allein das Salz wird dennoch in Verfall gesprochen, und zwar wegen der verabsäumten Beibringung der besondern Durchfuhrs=Erlaubniß. Hof=Dekret vom 19. August 1830, Zahl $\frac{29057}{2177}$.

Zu dem §. 3. Eine gänzliche Befreiung vom Zolle genießen auch jene Durchfuhrs=Artikel, welche über den Berg Splügen von der Schweizer Seite herein in das Gebiet von Piemont, Genua, Parma und Piacenza, und in umgekehrter Richtung geführt werden. Hof=Dekret vom 30. Juli 1829, Zahl $\frac{26617}{306}$.

Zu dem §. 6. Die Anordnung des zweiten Absatzes dieses Paragraphes, vermöge welcher bei dem Gewichte unter Einem Wiener Centner, für welches der Durchfuhrszoll mit weniger als Einem Kreutzer entfiele, derselbe mit einem ganzen Kreutzer einzuheben ist, hat auf jene Artikel keine Anwendung, für welche der Transito=Zoll schon in dem Tariffe mit weniger als Einem Kreutzer für den Wiener Centner bemessen ist. Bei solchen Gegenständen ist nur die eigentliche tariffsmäßige Gebühr zu entrichten. Hof=Dekret vom 7. August 1829, Z. $\frac{27120}{323}$.

Zu dem §. 8. Unter den Nebengebühren, welche bei Transito=Expeditionen nicht zu bezahlen sind, ist auch das Zettelgeld zu verstehen. Hof=Dekret vom 28. August 1829, Zahl $\frac{30462}{2637}$.

Post=Nro.	Nr. des allgemeinen Tariffes	Benennung	Maßstab der Verzollung	Zollsatz fl.	Zollsatz kr.	Laut Hof=Dekret vom
1	72	Getreide aller Art, mit Inbegriff des Reises, so wie auch Mehl, Gries, gerollte Gerste, gebrochene Heide und gebrochene Hirse, welche aus dem Auslande nach Bregenz zu Markt gebracht, und von da wieder in das Ausland versendet wird, und nach dem Gewichte oder Star erklärt war	v. Wien. Cent.	—	1	1. u. 10. Juli 1829, Z. $\frac{25314}{253}$, $\frac{26727}{311}$.
2	196 bis einschlüssig 201	Vieh. Wenn nachbenannte Viehgattungen das Staatsgebiet nur in kurzen 10 österreichische Meilen nicht überschreitenden Strecken durchziehen, sind folgende Transito=Gebühren zu entrichten:				
		a) für Ochsen, Stiere, Kühe und Kälber; letztere über Ein Jahr, sogenannte Junzen und Terzen, dann für Pferde, Esel und Maulthiere .	von jed. Stück	—	2	28. Mai 1830, Zahl $\frac{18609}{741}$.
		b) für Kälber unter Einem Jahre, für Schafe, Widder, Ziegen und Böcke, Hammel, Schöpsen, Lämmer und Kitze, dann für gemästete und ungemästete Schweine mit Inbegriff der Frischlinge	detto	—	1	
3		— für das Vieh, so aus der Moldau über Galizien nach Ungarn oder Siebenbürgen getrieben wird, ist der Transito=Zoll, welcher in Galizien bisher eingehoben wurde, noch fortan zu entrichten	.	—	—	25. December 1829, Zahl $\frac{47734}{4158}$.

Ogólny Widok
obiaśnień i nowych przepisów,
które
względem powszechnéy taryfy ceł,
w roku 1829 wydanéy,
dla wprowadzania i wyprowadzania, tudzież dla przewozu towarów,
od czasu wydania téy taryfy, aż do końca Marca r. b. nastąpiły.

Rzut oka
do taryfy ceł dla przywozu i wywozu towarów.

Do przedmowy.

do §. 3.

Od artykułów wychodowych, które podług wagi oclone być maią, cło wychodowe podług wagi sporco tak przy wyprowadzeniu za granicę, iako też w handlu między Węgrami i niemieckiemi prowincyami pobierać należy. Dekret nadworny z dnia 17. Sierpnia 1829 do liczby 2640|196. Od przedmiotów, które przy artykułach, ocleniu podług wagi netto podlegaiących, iako zapakowanie lub obwicie (emballage) służą, nie należy żadnego cła opłacać; iednak to uwolnienie opłaty rozciąga się tylko na potrzebne do zapakowania środki. Dekret nadworny z dnia 16. Stycznia 1831 Licz. 45430|1764.

do §. 6.

Gdy opłata wagowego, pieczętnego i cedułkowego przy wychodowych artykułach w handlu z obcym kraiem, albo w handlu między Węgrami i prowincyami niemieckiemi, cło wychodowe albo wychodową należytość trzydziestowego od przedmiotów, w iednéy i teyże saméy expedycyi przychodzących, przewyższa, wtedy zamiast téy opłaty pobierać należy ilość, wypadaiącemu cłu wychodowemu, lub wychodowéy należytości trzydziestowego wyrównywaiącą, pod tytułem „ziednoczonych pobocznych opłat."

Przeciwnie zaś w tym przypadku, gdy z winy, albo na żądanie strony, po przedsięwziętém według przepisów względem wywozu urzędowaniu, przeważenie, przyłożenie pieczęci albo wydanie cedułek (boletów) na nowo nastąpi, prawne opłaty, bez względu na ilość cła wychodowego, albo wychodowéy należytości trzydziestowego, pobierane być muszą. Dekret nadworny z dnia 26. Października 1830. Licz. 37313|4129.

Numer porządkowy	Numer powszechnéy taryfy ceł	Nazwisko towarów	Wymiar oclenia
1	14	Towary aptéczne, które w taryfie osobno wymienione nie są	1 cet. sporco
		Uwaga. Wprowadzanie preparowanych towarów aptécznych (lekarstw) iako to: konfektów, mixtur, tynktur, maści, plastrów, pigułek, proszków, wód, i t. p. oprócz artykułów tego rodzaiu należących do pachnideł (perfumów), tylko Aptékarzom na przedaż i osobom prywatnym do własnego użytku za pozwoleniem Rządu kraiowego i opłatą cła dopiero wymienionego dozwala się. To ograniczenie iednak nie rozciąga się na handel między Węgrami a prowincyami niemieckiemi.	
2	40	Piwo w beczkach przy wprowadzaniu do Galicyi z obcych kraiów (cła przychodowego . . 48 kr.) (dodatku do podatku konsumcyin. 20 kr.) razem	detto
3		z Węgier (cła wchodowego . . 24 kr.) (dodatku do podatku konsumcyin. 20 kr.) razem	detto
4	40	— przy wprowadzeniu z obcych kraiów do któréykolwiek części Monarchii (cła wchodowego . . 48 kr.) (dodatku do podatku konsumcyin. 45 kr.) razem	. . .
		z Węgier (cła wchodowego . . 24 kr.) (dodatku do podatku konsumcyin. 45 kr.) razem	. . .
5	57	Cukier ołowiany, (obacz) sole i kwasy.	
6	64	Szczeć, (szczecina z świń) do téy pozycyi cła należą także kolce czyli szczeć z ieżowca	
7	74 75	Książki i dzieła muzyczne, drukowane lub pisane, chociażby nieoprawne, albo tylko zszyte były	1 cet. netto
		Zawarte w taryfie z roku 1829 zakazy i ograniczenia, względem książek, gazet, obrazów, kopersztychów, odcisków kamiennych, i t. d. zostaią w swéy całéy mocy	. . .
8	—	Kokosowe orzechy, iak proste orzechy, taryfy Nro. 494. . .	. . .
9	—	Krwawnik, iak minerały. Taryfy Nro. 483 i 484 . . .	. . .
10	126	Ocet prosty w beczkach	1 cet. sporco
		Przy wprowadzeniu z Węgier pobiéra się połowa powszechnego cła	
11	129	Farby i materyały farbne, osobnego cła nie maiące, także muszle z farbami w pudełkach, pastele, i t. p.	detto
12	131	Pierze, proste pierze pościelne, darte i niedarte z Węgier . .	detto
	135	Dróbb, domowy; (obacz) Ptastwo.	
		Skórki i skóry surowe, tudzież futra.	
		Pod skórkami i skórami surowemi rozumieią się wszystkie, całkiem ieszcze nie wyprawione skórki i skóry, bądź mokre, bądź też wysuszone. Do wyprawionych należą tylko takie skórki i skóry, które z zostawionym włosem na futro przygotowane są, wyprawione bez włosa należą do skór wyprawnych na rzemień.	
13	od 138 do włącznie 217	— Skóry wołowe, krowie i ialowicze, końskie, źrzebieńce, i świnie, tudzież skóry ośle i z mułów, surowe	1 cet. netto
		— — do Węgier	1 cet. sporco
14		— Skóry koźle, kozie i koźlęce, z dzikich kóz i sarnie, ielenie i łosiowe, psie i cielęce, pospolite skóry owcze i baranie, iagnięce, i z wyporków, pospolite skóry koźle, kozie i koźlęce, tudzież szagrynowe, rybie i tak zwane zappe w stanie surowym, nakoniec bobrowe	

cło wchodowe			Komory celne, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma	cło wychodowe			Komory celne, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma	Dekret Kamery nadwornéy z dnia
Z.	k.	d.		Z.	k.	dr.		
15	—	—	Komora składowa	—	25	—	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
1	8	—	Komerc. Komor. cłow.	—	—	—	. . .	3. Października 1829, Nro. $\frac{39172}{689}$.
—	44	—						
1	33	—	detto					
1	9	—						
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	15. Stycznia 1831, Nro. $\frac{269}{14}$.
5	—	—	Komora składowa	—	12	2	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	20. Czerwca 1830, Nro. $\frac{18395}{732}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	20. Stycznia 1831, Nro. $\frac{45261}{1756}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	6. Grud. 1829, Nro. $\frac{46501}{636}$. 21. Sierp. i 8. Paźdz. 1830, Nro. $\frac{28693}{1141}$ i $\frac{36207}{1447}$.
—	44	—	Komora graniczna	—	—	—		3. Paździer. 1829, Nro. $\frac{39172}{689}$.
15	—	—	Komora składowa	—	25	—		26. Marca, 1830. Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	12	2	. . .	—	—	—		17. Września 1829, Nro. $\frac{36654}{601}$.
—	25	—	Komora graniczna	1	40	—	Komerc. Komora	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	12	2		

Numer porządkowy	Numer powszechnéy taryfy cełł	Nazwisko towarów	Wymiar oclenia
		Skórki i skóry, ciąg dalszy.	
		i pospolite zaięcze skórki, te dwa ostatnie rodzaie mogą być bądź surowe lub wyprawne	1 cet. netto
		— — do Węgier	1 cet. sporco
15		— Skórki iagnięce i z wyporków pospolite solone, i pół wyprawne .	1 cet. netto
16		— Skórki owcze, baranie, iagnięce i z wyporków, pospolite, wyprawne i takież podbicia	detto
17		— Skóry niedzwiedzie i borsukowe, pospolite skórki lisie, tychże łapy i ogony, pospolite skórki królicze, białe zaięcze, kocie wszelkiego rodzaiu, skórki bielkowe, pizmokocie, bobakowe czyli swiszczowe, lwie, panterowe i tygrysie, szopy, tychże ogony, tudzież ogonki popielicze i wiewiórcze, skórki psów czyli cieląt morskich, rosomacze i małpie, tudzież skóry wilcze w stanie surowym . . .	1 cet. netto
	od 138	— — do Węgier	1 cet. sporco
18	do włącz-	— Skóry i skórki pod poprzedniczą pozycyą wymienione, wyprawne	1 cet. netto
19	nie 217	— Skórki skrzeczków (amstry), tchórze bez różnicy, tychże ogonki, skórki królicze śrebrno i siwowłose, rysie, i kotorysie, krecie, przednie iagnięce baranki i z wyporków, tak zwane smużki, krymskie i astrakańskie baranki bez różnicy koloru, skórki azyatyckich owiec i kóz angorayskich, tudzież Zibolskie, w stanie surowym . .	detto
20		— Skórki w poprzedniczéy pozycyi wymienione, wyprawne, tudzież grzbiety lisie, gardła, brzuchy i karki, nakoniec skórki zimorodkowe, gęsie i łabędzie	detto
21		— Popielice i Chinchille, kuny pólnocno-amerykańskie, tudzież przednie leśne kuny i tak zwane kuny kamionki, ogonki wszystkich gatunków kun, nakoniec nercy i wydry w stanie surowym . .	detto
22		— — Wymienione w powyższym rzędzie futra, tudzież brzuchy lisie w błamach, nakoniec niebieskie, czarne, białe lisy i krzyżaki, gronostaie i sobole, tychże ogonki surowe lub wyprawne . .	1 funt netto
23	226	Fiszbin bez różnicy	1 cet. netto
24	246	Mięso świéże z zagranicy, gdy takowe do iakiéykolwiek części Monarchii sprowadzone będzie	
		(cła wchodowego . . 4 kr.) (dodatku do podat. konsumcyin. 25 kr.) razem	1 cet. sporco
		— z Węgier (cła wchodowego . . 2 kr.) (dodatku do podat. konsumcyin. 25 kr.) razem	detto
25	247	— solone, pekelfleysz i wędzone, gdy takowe z zagranicy do iakiéykolwiek części Monarchii sprowadzone zostanie	
		(cła wchodowego . 2 Z. 30 kr.) (dodat. do podat. konsumcyin. — ⸗ 25 ⸗) razem	detto
		— z Węgier (cła wchodowego . 1 ⸗ 15 ⸗) (dodat. do podat. konsumcyin. — ⸗ 25 ⸗) razem	
26		Przędza bawełniana etc.	
	265 i 266	Uwaga. Kameralne Administracye, Gubernie Lombardyi i weneckich prowincyy, Król. węgierska Kamera nadworna, i siedmiogrodzki Urząd skarbowy (Thesaurariat) są upoważnione, wszystkim innym Komorom składowym, i także komercyalnym Komorom clowym prowincyi moc nadawać, przędzy bawełniane do wprowadze-	

cło wchodowe			Komory celne, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma	cło wychodowe			Komory celne, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma	Dekret Kamery nadworney z dnia
Z.	k.	d.		Z.	k.	dr.		
—	50	—	Komora graniczna	3	20	—	Komerc. Komora	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{70}$.
—	—	—	. . .	—	25	—		
8	20	—	Komora składowa	—	25	—		detto
16	40	—	detto	—	25	—		detto
10	—	—	detto	1	40	—		26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$. i 8. Paździer. 1830, Nro. $\frac{34661}{1387}$.
—	—	—	detto	—	25	—		detto 21. Listop. 1830, Nro. $\frac{40613}{1588}$.
25	—	—	detto	—	25	—		31. Marca 1831, Nro. $\frac{9707}{404}$. 26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
25	—	—	Komora główna	1	40	—		detto
50	—	—	detto	1	40	—		detto
50	—	—	detto	1	40	—		detto
1	—	—	detto	—	1	—		detto
10	—	—	Komora składowa	—	25	—		detto
—	29	—	Komora graniczna	—	—	—		
—	27	—	. . .	—	—	—		3. Paździer. 1829. Nro. $\frac{39172}{639}$.
2	55	—	Komora składowa	—	—	—		
1	40	—		—	—	—		

Numer porządkowy	Numer powszechnéy taryfy cełł	Nazwisko towarów	Wymiar oclenia
		Przędza bawełniana, ciąg dalszy.	
	265 i 266	nia pozwolone, w ilościach aż do piędziesięciu funtów wiedenskich wziąść pod oclenie konsumowe	. .
27	267	Przędza lniana i konopna, niebielona, tudzież tkacka . .	. .
28	268	— pół-i całkiem bielona	. .
29	269	— farbowana	. .
		Ptactwo domowe (drób) i dzikie	
30	135	— Indyki, gęsi i kury sułtanki (pentardy)	1 sztuka
31		— Kaczki, kapłony i t. p.	detto
32		— Kury	detto
33		— Gołębie	detto
34	709	— Głuszcze, bażanty, cietrzewie, iarząbki, łabędzie i dropie . .	detto
35		— Kaczki i gęsi (dzikie), kuropatwy, pardwy i bekasy leśne . .	detto
36		— Bekasy słotniki, krzyki, słomki, czayki, bąki i gołębie dzikie .	detto
37		— Kwiczoły, drozdy, skowronki i przepiórki	1 tuzin
38		— wszelkie inne drobne ptactwo	detto
39	273	Malowidła etc.	
		— Twory kunsztu artystów w Wenecyi żyiących, za poświadczeniami i opieczętowaniem weneckiéy akademii sztuk plastycznych, że takowe od żyiących ieszcze artystów pochodzą, przez Komory cłowe gubernialnego obwodu weneckiego i nadbrzeżnego bez opłaty cła wprowadzane być mogą.	. .
40	od 276 do włącznie 288 tudzież 458 i 468	Zboże, krupy i płody strączkowe.	
		Od zboża, płodów strączkowych i krup, które w taryfie z dnia 22. Lipca 1829 pod pozycyami taryfy od 276. aż do włącznie 283. zawarte są, tudzież od słodu (w rzędzie taryfy 458) i od mąki (poz. taryfy 468.), ieżeli te artykuły z Węgier i Siedmiogrodzkiéy ziemi do innéy iakiéy prowincyi wprowadzone będą, obok przepisanego cła, także należytość po cztéry kraycary od cetnara sporco pod tytułem wynagrodzenia poboru stanowego opłacać należy .	. .
		Uwaga. Oświadczenia (deklaracye), dla oclenia gatunków zboża i płodów strączkowych potrzebne, wolno podług wagi lub też podług miary układać	. .
		Uwaga. Jeżeli suspica, z żyta i pszenicy składaiąca się, która pod nazwiskiem mieszanego zboża przywożoną bywa, po większéy części z pszenicy składa się; wtedy oclona ma być iak pszenica	. .
41	314	Gips bez różnicy etc.	
		Gips do nawozu przeznaczony, przy wprowadzeniu za certyfikatami Zwierzchności, w których poświadczenie, że takowy istotnie do sprawienia roli przeznaczony iest, tudzież liczba podwód i bydła ciągłego zawierać się maią, iako nawóz uważany być powinien .	. .
42	341	Drzewo, iako to: masztowe i budulec na okręty . . .	od każ. Złr. war.
43	348, 349	Miód przaśny wytapiany i niewytapiany, tudzież ule z bitemi pszczołami z miodem i woskiem, tak zwanemi gniazdami pszczelnemi, niemniéy też woda miodowa (syta)	1 cet. sporco
44	369	Szczotki sukiennicze, do tych należą także grzeple kapelusznicze	. .
45	372	Sér, tak zwane wołoskie albo morłackie séry, solone, (ieżeli są produktami z Dalmacyi, austryackiéy Albanii i należących do tego wysp,	

cło wchodowe Z.	k.	d.	Komory celne, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma	cło wychodowe Z.	k.	dr.	Komory celne, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma	Dekret Kamery nadworney z dnia
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	25. Sierpnia 1829, Nro. $\frac{30195}{416}$.
—	—	—	Komerc. Urząd cłowy	—	—	—		25. Grudnia 1829, Nro. $\frac{3217}{174}$.
—	—	—	detto	—	—	—		19. Lutego 1830, Nro. $\frac{5725}{244}$.
—	—	—	detto	—	—	—		
—	3	—	Komora graniczna	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	1	2	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	1	—	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	—	1	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	4	—	detto	—	—	1		26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	2	—	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	1	—	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	3	—	detto	—	—	1		
—	1	—	detto	—	—	$\frac{1}{2}$		
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Września 1830, Nro. $\frac{31616}{1264}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Październ. 1829, Nro. $\frac{39172}{689}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	12. Lipca 1829, Nro. $\frac{34320}{211}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	16. Listopada 1829, Nro. $\frac{38616}{658}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	23. Październ. 1829, Nro. $\frac{29892}{2587}$.
—	3	—	Komora graniczna	—	—	—	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
2	30	—	Komora składowa	—	5	—	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	19. Sierpnia 1830, Nro. $\frac{28250}{1125}$.

Numer porządkowy	Numer powszechnéy taryfy cełł	Nazwisko towarów	Wymiar oclenia
		Sér, ciąg dalszy. za ukazaniem świadectw pochodzenia i biletów wychodowych), iednakże tylko w przywozie wodą do okręgu rządowego Wenecyi . .	1 cet. sporco
46	372	Séry moreyskie. Jak wszystkie inne zagraniczne séry. Nro. taryfy 371.	
47		Woda z wiszeń (iagód) bobkowych; sprowadzanie téyże tylko aptekarzóm, i to iedynie z lombardzko-weneckiego Królestwa, i z Istryi lub Dalmacyi iest dozwoloném. W tym razie należy z tąż wodą iak z towarami aptécznemi postępować. Jeżeliby zaś z kądinąd nadeszła, tedy takową nazad zwrócić należy	. .
48		Gardłowiec, kamień. Jak minerały. Liczba taryfy 483. . .	. .
49	417	Lak do pieczętowania	1 funt netto
50		Latarnia magiczna (laterna magica). Jak instrumenta optyczne. Liczba taryfy 359.	. .
		Skóry na rzemień wyprawne.	
		a) Zamszowe (ierszane) żółte i z ałunem wyprawne białe	
51	420 (	— Koźle, kozie, z dzikiéy kozy, łosiowe, ielenie i sarnie . .	1 cet. netto
52	do (	— bawole, wołowe i krowie	detto
53	włącznie (	— cielęce	detto
54	424 (	— świnie, owcze, baranie, koźlęce i z wyporków . . .	detto
		b) Skóry na rzemień w dębiance, ziołach lub galasie wyprawione.	
55	425	— Koźle, owcze, iagnięce, z dzikiéy kozy, koźlęce i z wyporków, w dębiance lub galasie wyprawne	detto
56	426	— — skóry w poprzedzaiącym rzędzie wymienione, w ziołach wyprawione (meszyńskie), farbowane i niefarbowane . . .	detto
57	427, 430, (431, 433, (434)	— cielęce i psie brunatne i czarne, krowie i iałowicze, końskie i z koni morskich skóry, iako też cholewy, przyszwy, okładki i t. p. do obówia z tych gatunków skór, tudzież skóry świnie	detto
58	428, 429,	— Juchty bez różnicy	detto
59	432	— Skóry funtowe	detto
		c) Skóry na rzemień wyprawne, farbowane i lakierowane.	
60	435, 436, (437, 438, (440 (	— Cielęce, karmazyn, marokin, właściwie korduan i safian, do czego także skóry z dzikich kóz i owcze liczą się, szagrynowe (iaszczur), tudzież lakierowane, złocone i wybiiane bez różnicy, także pargamin	detto
61	439	— Okrawki rzemienne, czyli rzemień na kléy, tudzież bobrowy .	detto
		— — do Węgier	1 cet. sporco
62	447	Towary lniane i konopne, wszystkie inne i t. d. Tu należy także wat z kłaków lnianych i konopnych	. .
63	458	Słód, z Węgier lub Siedmiogrodzkiéy do iakiéybądź innéy dziedziczno-kraiowéy prowincyi wprowadzony, podlega oprócz ustanowionego cła także opłacie wynagrodzenia dla Stanów po cztéry kraycary od cetnara sporco	. .
64	454	Towary materyalne i korzenne nie maiące cła osobnego, do iakiegobądźkolwiek użytku przeznaczone	1 cet. sporco
65	468	Mąka bez różnicy, z Węgier lub Siedmiogrodzkiéy ziemi do iakiéybądź innéy dziedziczno-kraiowéy prowincyi sprowadzona, podlega oprócz ustanowionego cła, także opłacie wynagrodzenia dla Stanów po cztéry kraycary od cetnara sporco	. .

cło wchodowe Z.	k.	d.	Komory celne, na których oclenie przy wprowadzeniu dziać się ma	cło wychodowe Z.	k.	dr.	Komory celne, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma	Dekret Kamery nadwornéy z dnia
2	34	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Październ. 1829, Nro. $\frac{86467}{597}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Listopada 1829, Nro. $\frac{42148}{3706}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	15. Stycznia 1831, Nro. $\frac{27}{5}$.
—	24	—	Komora składowa	—	—	2	. . .	20. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	8. Marca 1830, Nro. $\frac{6714}{279}$.
50	—	—	Komora głów. skład.	—	50	—		
15	—	—	detto	—	25	—		
35	—	—	detto	—	50	—		
25	—	—	detto	—	25	—		
10	—	—	detto	—	12	2		
8	20	—	detto	—	25	—		26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
15	—	—	detto	—	25	—		
10	—	—	detto	—	12	2		
8	20	—	detto	—	12	2		
40	—	—	detto	—	50	—		
—	3	—	Komerc. Urząd cłowy	—	50	—	Komerc. Urząd cłowy	
—	—	—	. . .	—	2	—	. . .	
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Grudnia 1829, Nro. $\frac{46433}{936}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Październ. 1829, Nro. $\frac{39172}{689}$.
15	—	—	Komora składowa	—	25	—	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Paździer. 1829. Nro. $\frac{39172}{689}$.

Numer porządkowy	Numer powszechnéy taryfy cełł	Nazwisko towarów	Wymiar oclenia
66	499	Oley, oley oliwny i takież fusy.	
		— dalmatyńska oliwa, za certyfikatami i zachowaniem przepisanych prawideł ostrożności	1 cet. sporco
67	514	Papier, iako to: bibuła, papier konceptowy i kancelaryiny, do którego także gultślager, papier iedwabny, i do wkładania, biały, na obicia i słoniowy, rastrowany i nierastrowany papier na nóty, rósztowy, pakułowy i pod czypki i czapki należy, bez różnicy formatu i nazwiska, i bez względu, czyli te gatunki kleione lub nie kleione są . .	1 cet. netto
		— z Węgier	detto
68	515, 516	— Wszystkie inne gatunki papiéru, biały, gładki, wybilany, farbowany, lub malowany	1 cet. netto
		Uwaga. Przez te ustanowy cła, pozycya cła 648. powszechnéy taryfy względem obicia i szpalerów zniesioną nie iest . . .	. .
69	517	— Teki i tektury	detto
70	518	— Okrawki	detto
		Perspektywy (dalekowidze) i tudzież takie perspektywy, które zwyczaynym szkłem oknowém opatrzone są; iak instrumenta optyczne. Liczba taryfy 359.	. .
71	530	Proch do strzelania. Obacz uwagę pod bronią.	
72	14	— proszek czyli tabaczka do kichania Schnebergowska, iak nieprepa-rowane towary apteczne	. .
73	542	Trzciny, iak to: hiszpańskie, bambusowe, pieprzowe i t. p. tudzież wszystkie laski w stanie surowym	od wart. k. Zr.
74	554	Salétra. Obacz uwagę tego wykazu pod bronią	
75	556	Sól, warzonka, kamienna i morska sól.	
		— zupa słona, do poléwania solonych i marynowanych ryb przeznaczona (Salamoja, także Concie d'aceto morato) iak pospolity ocet ma być oclona	. .
76	57, 157 do włącznie 560 tudzież 562	Sole, kwasy i wyskoki, iako to: cukier ołowiany, kwas borasowy, chloran (chlorowe wapno), kwasian wapna, kwas solny i serwaser, nakoniec kwas siarczany biały i brunatny	1 cet. sporco
77		— sól bursztynowa i szczawowa, tudzież wszystkie inne sole, kwasy, wyskoki, kwasidła (beyce), ługi gryzące i t. p. dla których nie ma cła osobnego, do iakiegobądźkolwiek użytku służące . .	detto
78	561	Nasiona, iako to: nasiona lekarskie, i ogrodnicze oraz farbierskie, tudzież lasowe i polne, wyiąwszy zboże i osobno wymienione gatunki nasion	detto
		Kwasy, obacz: Sole.	
79		Kosy, obacz uwagę tego wykazu pod bronią.	
80	581	Szmalta, (lazurek), krochmalik niebieski, niebieska farba do prania i tak zwany Nayblau (Neublau).	detto
81	582, 583	Masło topione (szmalec), sadło, słonina, niemniéy tłuszcz świni i gęsi	detto
82	596	Siarka bez różnicy	detto
83	605	Jedwab, iako to: iedwab gruby i iedwabne wyczoski, a mianowicie:	
		— jedwabne wyczoski: strazza di setta, strazza di doppio, costa di doppio, albo capitoni, także strazze non scartamezzate i strusa greggia o non curata. . .	1 cet. netto

cło wchodowe			Komory celne, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma	cło wychodowe			Komory celne, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma	Dekret Kamery nadworney z dnia
Z.	k.	d.		Z.	k.	dr.		
2	—	—	Komerc. Urząd cłowy	—	10	—	. . .	24. Kwietnia 1830, Nro. $\frac{13736}{558}$.
3	20	—	Komora skład. główna	—	4	—	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	25	—	. . .	—	4	—	. . .	
10	—	—	Komerc. Urząd cłowy	—	12	2	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	9. Listop. 1830, Nro. $\frac{35860}{1433}$.
—	50	—	detto		2	—	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	5	—	detto	—	2	—	. . .	
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	8. Marca 1830, Nro. $\frac{6714}{279}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	18. Listopada 1830, Nro. $\frac{36926}{1465}$.
—	12	—	Komora składowa	—	—	1	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	11. Czerwca 1830, Nro. $\frac{17843}{708}$.
5	—	—	Komora składowa	—	5	—	. . .	
15	—	—	detto	—	25	—	. . .	
—	50	—	Komerc. Urząd cłowy	—	5	—		26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
24	—	—	Komora skład. głów.	—	2	—	. .	
2	30	—	Komora graniczna	—	5	—	. .	
—	50	—	Komora składowa	—	1	2	. .	
—	13	—	detto	6	32	—	Komerc. Urząd cłowy	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$. 30. Paździer. 1830, Nro. $\frac{28217}{1122}$.

Numer porządkowy	Numer powszechnéy taryfy cełł	Nazwisko towarów	Wymiar oclenia
		Jedwab, ciąg dalszy.	
84	605	— nasienne orzeszki iedwabne (kokony), surowe i odmiękczone, dla rozróżnienia od przeznaczonych do zwiiania. w wywozie zakazanych kokonów, (Galette reali di semente, greggie e macerate)	1 cet. netto
85	605	— Jedwab gruby (floransowy), surowy i czesany i wyczoski iedwabne, wyiąwszy wyczoski, w obu poprzedniczych rzędach wymienione. (Filugello greggio ed in fiocco, come pure i Cascami di seta d'ogni qualita eccetuati i Cascami descritti nei due numeri antecedenti	detto
86	606	— * Jedwab gruby, przędzony, na nici kręcony, surowy pospolity, (Filugello filato, greggio commune) . . .	detto
87	607	— * Jedwab gruby, przędzony nayprzednieyszego gatunku, całkiem biały, fantazyą zwany (Filugello filato della piu fina qualita, cioé affatto bianco, detto Fantaisie) . .	detto
88	608	— * Jedwab gruby, przędzony, czyszczony i farbowany (Filugello filato, purgato e tinto)	detto
		Uwaga. Od gatunków iedwabiu gwiazdeczkami oznaczonych, cło wychodowe tylko z wewnętrznem, to iest: z ostatniém obwiciem porachowane być ma	
89	614	Mydło, pospolite i oliwne	1 cet. sporco
90		— Mydło w wolnych portach Tryieście i Wenecyi, równie iak i w węgierskich portach fabrykowane, za legitymacyami . . .	detto
91	638	Słoma, źdźbła słomiane na pletnie	detto
		Słomiane towary i t. d.	. .
92	640	— Słomiane wyroby plecione i łyczka, także tkanki słomiane z iedwabiem i bez iedwabiu	1 cet. sporco
		— Obie uwagi pod rzędem 640 taryfy z roku 1829 są zniesione.	
93	641	Sok lukrecyi	1 cet. netto
	642	Tytuniowe liście i t. d.	
94		— galicyiskie	1 cet. sporco
95	646	— mąka i proch tabaczny z Węgier i z Galicyi . . .	detto
96	664, 665	Części zegarowe, bez różnicy, z werkami surowemi (mouvemens bruts)	od 1 Złr. wart.
97		— kluczyki do zegarów i koperty, uważane maią być ieszcze zawsze iak towary galanteryine lub kramarskie	. .
98	666	— Narzędzia zegarmistrzowskie i kopertnicze	od 1 Złr. wart.
		Uwaga. Dawnieysze ograniczenie uchylone zostało.	
		Bydło.	
99	671	Od wszelkiego z zagranicy do Węgier lub Siedmiogrodzkiéy Ziemi przychodzącego bydła należy płacić cło wchodowe trzydziestowe. Przy wstępie do kraiu uważa się takowe za naturalizowane, a zatém przy wychodzie z Węgier za granicę, albo do innych austryiackich prowincyy pobierane być muszą należytość węgierskiego wychodowego cła trzydziestowego, i niemieckie cło konsumcyine .	. .
		— Bydło z obcego kraiu do austryiackich niemieckich albo włoskich prowincyy przychodzące, i dla Węgier zadeklarowane, odsyłane być	

cło wchodowe			Komory celne, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma	cło wychodowe			Komory celne, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma	Dekret Kamery nadworney z dnia
Z.	k.	d.		Z.	k.	dr.		
—	13	—	Komora składowa	3	14	—		26. Marca, 1830. Nro. $\frac{1921}{79}$. 30. Października 1830, Nro. $\frac{28277}{1122}$.
—	13	—	detto	—	34	—	Komerc. Urząd cłowy	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
2	—	—	detto	—	34	—	detto	
8	—	—	detto	—	34	—	detto	
21	32	—	detto	—	17	—	detto	
4	—	—	Komerc. Urząd cłowy	—	—	—		26. Paździer. 1829, Nro. $\frac{40752}{745}$. 30. Kwietnia 1830, Nro. $\frac{14854}{595}$. i 9. Maia 1830, Nro. $\frac{16641}{656}$.
2	30	—	detto	—	—	—		
—	6	—	detto	—	2	2		
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	26. Paździer. 1828, Nro. $\frac{40753}{745}$. i 8. Marca 1831, Nro. $\frac{3356}{140}$.
10	—	—	Komerc. Urząd cłowy	—	25	—	. . .	
8	20	—	Komora składowa	—	10	—	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	1	2	. . .	24. Maia 1830, Nro. $\frac{13983}{575}$.
—	—	—	. . .	—	4	—	. . .	
—	6	—	Komora głów. skład.	—	—	1	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	14. Sierpnia 1830, Nro. $\frac{22088}{377}$.
—	6	—	Komora składowa	—	—	1	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	12. Stycz. 1830, Nro. $\frac{18077}{446}$ i $\frac{26928}{2306}$.

Numer porządkowy	Numer powszechnéy taryfy ceł	Nazwisko towarów	Wymiar oclenia
		Bydło ciąg dalszy. ma podług istnących przepisów do Urzędu trzydziestowego dla poboru wchodowego cła trzydziestowego.	
100		— od bydła iednak, które z Multan przez Galicyę do Węgier albo Siedmiogrodzkiéy Ziemi pędzone bywa, opłacać należy cło przechodowe (transito) które w Galicyi dotąd pobierano . . .	. . .
101	678	— konie bez różnicy	. . .
102	688	Broń wszelkich gatunków, i części téyże do prywatnego i woyskowego użytku iako to: fuzye, sztućce, rusznice, pistolety, krucice, lufy i zamki do fuzyi i pistoletów, szable, szpady, klingi do tychże, rapiry i klingi rapirowe	od każ. Zł. war.
		Uwaga. Wywóz i przewóz broni, kos, pik, amunicyi i saletry do Królestwa Polskiego, do wolnego miasta Krakowa, do Xięstw Modeny i Parmy i do legacyy państwa Papieżskiego przez czas trwaiących tamże niespokoiów iest zakazany	. . .
103		Wat, z lnianych i konopnych kłaków. Obacz liczbę pozycyi 62 niniéyszego wykazu	
		Wina, z Węgier lub Siedmiogrodzkiéy ziemi.	
104		— bez różnicy gatunku, czyli te w beczkach, pakach, koszach lub butelkach przychodzą. (cła przychodowego . . — Złr. 36 kr.) (poboru wynagrodzenia dla Stanów 1 — 24 kr.) razem	1 cet. sporco
105	(	Zwierzyna, iako to: ielenie	1 sztuka
106	709 (	— Daniele, dzikie kozy, sarny i dziki	detto
107	710 (	— Zaiące i króliki w skórkach	detto
108	(	— Zwierzyna płowa i dziczyzna bez skóry	1 cet. sporco
		— Dzikie ptactwo. Obacz Ptactwo pod liczbą pozycyi 35 do 39 tego wykazu.	
109	714, 715 716	Korzenie pospolite, iakoto: oman, (Alcana albo Anchusa tinctoria, czerwieniec), cykorya, goryczka, gałgant, hermodaktyle, lukrecya i t. p. także korzeń szpeykowy, chiny i białego grzybienia	detto
110		Cegły, dachówki z odpadków marmuru. Jak Nro. taryfy 658. .	. .
		Cukier.	
111	731	— Melassa (ostoiny cukrowe) podlega przy posélaniu przepisanemu dla produktów rafineryi cukru postępowaniu	. . .

cło wcho-dowe Z.	k.	d.	Komory celne, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma	cło wycho-dowe Z.	k.	dr.	Komory celne, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma	Dekret Kamery nadworney z dnia
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	25. Grudnia 1829, Nro. $\frac{47734}{4158}$.
—	—	—	. . .	zakazano			. . .	22. Lutego 1831, Nro. $\frac{7543}{771}$.
—	12	—	Komora główna skład.	—	—	1	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{78}$.
—	—	—	. . .	—	—	—		25. Grudnia 1830. 15234 P. P. 29. Grudnia 1830, Nro. 15381 P. P. 22. Lutego 1831, Nro. 2033 P. P.
2	—	—	. . .	—	—	—	. . .	3. Paździer. 1829, Nro. $\frac{39172}{689}$.
—	48	—	Komora graniczna	—	2	—	. . .	26. Marca 1830. Nro. $\frac{1921}{79}$.
—	36	—	detto	—	1	2	. . .	
—	6	—	detto	—	—	1	. . .	
—	36	—	detto	—	1	2	. . .	
1	—	—	Komora składowa	—	5	—	. . .	26. Marca 1830, Nro. $\frac{1921}{79}$. 17. Grudnia 1830, Nro. $\frac{44969}{1739}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	8. Marca 1830 Nro. $\frac{11716}{483}$.
—	—	—	. . .	—	—	—	. . .	30. Listopada 1830, Nro. $\frac{37859}{4181}$.

Rzut oka do Taryfy dla przechodu (transito) towarów.

Do Przedmowy.

Do §§. 1. i 21. Aby sól zagraniczną przez Austryackie Państwa przeprowadzać można, potrzeba uprzedniego pozwolenia c. k. kameralnéy Administracyi przychodów téy prowincyi, do któréy ta sól naypierwéy przychodzi. Tém pozwoleniem sól zaraz przy wstępie przez pierwszy punkt granicy opatrzona być musi. W braku tego pozwolenia, nie tylko przydybana sól przepada, ale nadto iescze prawne kary kontrabantu wymierzone zostaną. Jeżeli sól wprawdzie nietaiemnie wprowadzoną albo transportowaną, ale do Komory cłowéy stawioną będzie, tedy w takim razie strona dalszym karom kontrabantu wprawdzie nie podléga, ale sól przecie za przepadłą uznana będzie, a to z przyczyny zaniedbanego przyniesienia osobnego na przewóz pozwolenia. Dekret nadworny z dnia 19. Sierpnia 1830 do liczby $\frac{29057}{2177}$.

Do §. 3. Całkowitego uwolnienia od opłaty cła używać maią także owe artykuły przechodowe, które przez górę Splügen z strony Szwaycarskiéy wnątrz kraiu Piemontu, Genui, Parmy i Piacency i na opak prowadzone będą. Dekret nadworny z dnia 30. Lipca 1829 do liczby $\frac{26617}{306}$.

Do §. 6. Rozporządzenie drugiego oddziału tego paragrafu, na mocy którego przy wadze, mniéy iak cetnar wiedeński wynoszącéy, od którego by cło przewozowe, mniéy iak ieden kraycar wypadało, cło takowe po całym kraycaru pobierane być powinno, do owych artykułów, od których cło przewozowe iuż w taryfie mniéy iak po iednym kraycarze od cetnara wiedeńskiego ustanowione iest, zastosowane być nie ma. Od takowych przedmiotów należy tylko właściwą należytość podług taryfy opłacać. Dekret nadworny z dnia 7. Sierpnia 1829 do liczby $\frac{27120}{323}$.

Do §. 8. Pod należytościami pobocznemi, które przy expedycyach przechodowych opłacane być nie powinny, także cedułkowe rozumieć się ma. Dekret nadworny z dnia 28. Sierpnia 1829 do liczby $\frac{30462}{3687}$.

Liczba porząd.	Numer taryfy powszechnéy	Nazwisko towarów	Wymiar oclenia	Cło Z.	Cło kr	Podług dekretu nadwornego z dnia
1	72	Zboże wszelkiego rodzaiu z wyłączeniem ryżu, także mąka, gryz, perłowe krupy ięczmienne, krupy tatarczane i iagły; które z obcego kraiu do Bregencyi na targ przywożone a ztamtąd znowu za granicę wysyłane bywa, i podług wagi albo Star deklarowane było . . .	od wied. cet.	—	1	1. i 10. Lipca 1829, do liczb $\frac{25314}{253}$, i $\frac{26727}{311}$.
2	196 aż do włącznie 201	Bydło. Jeżeli niżéy wymienione gatunki bydła, terrytorium Państwa tylko w krótkich, 10 mil austryackich nieprzewyższaiących przestrzeniach, przechodzą, tedy następuiące należytości transitowe (przechodowe) płacić należy: a) Od wołów, byków, krów i cieląt więcéy iak rok maiących, iałownikiem zwanych; tudzież od koni, osłów i mułów . . .	od każd. szt.	—	2	28. Maia 1830, Nro. $\frac{18609}{741}$.
		b) od cieląt mniéy iak rok maiących, od owiec, baranów, kóz i kozłów, skopów, iagniąt i koziąt, tudzież od karmnych i niekarmnych świń z wyłączeniem podświnków (warchlaków) .	detto	—	1	
3		— Od bydła, które z Multan przez Galicyę do Węgier albo do Siedmiogrodzkiéy ziemi pędzone bywa, płacić należy cło przechodowe, które dotąd w Galicyi pobierano . .	. .	—	—	25. Grudnia 1829, Nro. $\frac{47734}{4158}$.

86.

Zakaz samowładnego spasania zasiewów rościąga się także na łąki.

W skutku naywyższéy uchwały z dnia 2. b. m. naywyższy zakaz spasania zasiewów, tuteyszym okólnikiem z dnia 24. Kwietnia 1819 do liczby 18138 ogłoszony, także na łąki w ten sposób rościągniono; że wprawdzie właścicielowi wolno, swoie łąki własném bydłem w iakimkolwiekbądź czasie spasać, że iednak spasanie wszystkich łąk bez wyiątku i w każdéy porze roku, tam zakazaném zostaie, gdzie się to mimo woli właściciela dzieie, i gdzie takowego spasania żadne kontrakty prywatne, urbarya, albo insze iakie tytuły prawne nie dozwalaią.

Ta naywyższa uchwała w następności wysokiego dekretu Kancelaryi nadwornéy z dnia 1. b. m. do liczby 10901, niniéyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 25. Maia 1831 pod liczbą gub. 30611.

87.

Ogólny widok obiaśnień i nowych przepisów, które względem powszechnéy taryfy ceł w roku 1829 wydanéy, dla wprowadzania, i dla wyprowadzania, tudzież dla przewozu towarów, od czasu wydania téy taryfy, aż do końca Marca r. b. nastąpiły.

Uwiadomienie gub. z dnia 26. Maia 1831 pod liczbą gub. 27862.

88.

Ausgediente, den ersten Landwehr-Bataillons einverleibte Kapitulanten können als Stellvertreter angenommen werden.

Aus Anlaß einer neuerlich vorgekommenen Anfrage, ob Landwehrmänner, welche gegenwärtig sich im Stande des zusammengesetzten Landwehr-Bataillons befinden, und die zur Stellvertretung vorgeschriebenen Eigenschaften besitzen, als Supplenten angenommen werden dürfen, hat das k. k. General-Militär-Kommando die in Abschrift .|. anliegende früher nur an das 3te Bataillon des Infanterie-Regiments Nugent ergangene Weisung, nach welcher diese Annahme keinem Anstande unterliegt, nun an alle Werbbezirks-Kommanden erlassen.

Wovon die k. k. Kreisämter mit Beziehung auf die Gubernial-Verordnung vom 22ten Juli 1829 Zahl 41986 zur Wissenschaft und Nachachtung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 26. Mai 1831. Gub. Zahl 30618.

.|.

Abschrift der an das Werbbezirks-Kommando des Infanterie-Regiments Nugent unterm 26ten April 1831 sub R. 4671|4561 ergangenen General-Kommando-Verordnung.

Ueber den Bericht des Werbbezirks-Kommando vom 19. d. M. wird hiemit erwiedert, daß nachdem das mit der hierortigen Verordnung vom 30ten Juli 1829 R. 6990 demselben hinausgegebene hohe Reskript vom 18ten Juli 1829 R. 2269 jenen ausgedienten Kapitulanten, welche bereits in den Stand der Landwehr aufgenommen worden sind, als Supplenten in den Liniendienst einzutreten gestattet, so unterliegt die Annahme der in den Stand des gegenwärtig aufgestellten 1ten Landwehr-Bataillons einverleibten ausgedienten Kapitulanten als Supplenten für die Linie und ihren Uebertritt aus der Landwehr zum Regiment, wenn sie hiezu erforderliche Eigenschaften besitzen, in solange nichts anderes anbefohlen wird, keinem Anstande.

Wornach das Komando sich genau zu achten hat.

88.

Wysłużeni, i do piérwszego batalionu obrony kraiowéy (landwery) wcieleni kapitulanci, mogą iako zastępcy przyiętymi być.

Z powodu świéżo uczynionego zapytania, czyli ludzie obrony kraiowéy (landweryści), którzy teraz w stanie złożonych batalionów obrony kraiowéy znayduią się, i własności do zastępstwa potrzebne posiadaią, za suplentów (zastępców) przyięci być mogą; c. k. naczelna Komenda woyskowa wydała teraz do wszystkich Komend powiatów werbowniczych załączone w kopii rozporządzenie, .|. które dawniéy tylko do trzeciego batalionu pułku piechoty Nugent wydane było, według którego takowe przyięcie żadnéy przeszkodzie nie podléga.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym z odwołaniem się do rozporządzenia gubernialnego z dnia 22. Lipca 1829 do liczby 41986, do wiadomości i zachowania podaie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 26. Maia 1831 pod l. gub. 30618.

.|.

Kopia rozporządzenia Komendy naczelnéy, do Komendy werbowniczéy pułku piechoty Nugent pod dniem 26. Kwietnia 1831 pod R. 4671|4561 wydanego.

W odpowiedź na raport Komendy z dnia 19. b. m., że gdy wysoki reskrypt z dnia 18. Lipca 1829 R. 2269, tuteyszém rozporządzeniem z dnia 30. Lipca 1829 R. 6990, Komendzie werbowniczéy ogłoszony, wysłużonym kapitulantom, którzy iuż do stanu obrony kraiowéy przyięci zostali, wstąpienia do służby liniiowéy za suplentów dozwala; przeto przyięcie wysłużonych kapitulantów, do stanu utworzonego teraz 1. batalionu obrony kraiowéy wcielonych, za suplentów w woysku liniowém, i przeyście tychże z obrony kraiowéy do pułku, ieżeli potrzebne do tego własności posiadaią, iak długo co innego postanowiono nie będzie, żadnéy trudności nie podléga.

Podług czego Komenda zachować się ma.

89.

Befreiung der Steinkohlen aus Istrien und Dalmazien von dem Ein- und Ausgangszolle bei deren Ausfuhr aus diesen Provinzen und bei der Einfuhr in die übrigen Provinzen der Monarchie, dann neue Zollbestimmungen für die Garne aus Flachs, Hanf und Werg, endlich für das Steingut, Majolika oder Fayance.

Seine Majestät haben mittelst allerhöchsten Entschliessung vom 3ten Hornung l. J. aus Rücksicht für die Beförderung des Steinkohlenbaues in Istrien und Dalmazien, die Steinkohlen bei der Ausfuhr aus diesen Ländern und bei der Einfuhr in die übrigen Provinzen der Monarchie vom Ein- und Ausgangszolle gänzlich zu befreien geruhet. Zu gleicher Zeit hat sich die allgemeine Hofkammer im Einverständniße mit der k. k. vereinigten Hofkanzlei bestimmt gefunden, die Ein- und Ausgangszölle für die Garne aus Flachs, Hanf und Werg, dann für das Steingut, Majolika oder Fayance in dem Falle, als letztere Waare von Privaten zum eigenen Gebrauche eingeführt wird, in mäßigeren, dem dermaligen Preise dieser Gegenstände angemessenen Beträgen festzusetzen.

Die nähere Bezeichnung dieser neuen Zollbestimmungen, deren Wirksamkeit mit dem Tage der gegenwärtigen Kundmachung beginnt, ist aus der anliegenden Uebersicht .|. zu ersehen.

Welches hiemit in Folge hohen Hofkammerdekrets vom 5ten d. M. Zahl 11252—463 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 31. Mai 1831. Gub. Zahl 32574.

Post-Nro.	Benennung der Artikel	Maßstab der Verzollung	Eingangs-Zoll fl.	Eingangs-Zoll kr.	Benennung der Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangs-Zoll fl.	Ausgangs-Zoll kr.	Benennung der Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat
1	Garn aus Flachs und Hanf, wie auch Webergarn und Lothgarn, ungebleicht	1 Ct. netto	—	50	Gränzzoll-Amt	—	25	Gränzzoll-Amt
	— nach Ungarn	—	—	—	—	—	10	detto
2	Die in dem überstehenden Satze genannten Garne halb und ganz gebleicht	detto	3	20	Komz. Zoll.	—	$12\frac{2}{4}$	detto
3	Dieselben gefärbt	detto	8	20	detto	—	$12\frac{2}{4}$	detto
4	Garn aus Werg ohne Unterschied gebleicht, und ungebleicht wie auch Dochtgarn	detto	—	25	Gränzzoll.	—	$12\frac{2}{4}$	detto
	— nach Ungarn	—	—	—	detto	—	5	detto
5	Steingut, Majolika, oder Fayance .	1 Ct. Spr.	15	—	Hauptlegstätte	—	$6\frac{1}{4}$	detto
6	Steinkohlen aus Istrien mit Ursprungs-Zeugnissen der Bezirksobrigkeiten, und aus Dalmazien mit Ausgangsbolleten begleitet, sind bei der Ausfuhr aus diesen Provinzen und bei der Einfuhr in die übrigen Provinzen der Monarchie	—	Zollfrei		—	—	—	—

Liczba porządkowa	Nazwisko artykułów.	Wymiar oclenia	Cło wchodowe		Nazwisko Komór cłowych, na których oclenie przy wchodzie nastąpić ma	Cło wychodowe		Nazwisko Komór cłowych, na których oclenie przy wywozie nastąpić ma
			ZR.	kr.		ZR.	kr.	
1	Przędza z lnu i konopi, tudzież przędza tkacka i łótowa, niebielona	1 Cent. netto	—	50	komora granicz.	—	25	komora granicz.
	— do Węgier	—	—	—	—	—	10	detto
2	Przędza w powyższym punkcie wymieniona, pół i całkiem bielona	detto	3	20	komerc. urz. cł.	—	$12\frac{2}{4}$	detto
3	Taż farbowana	detto	8	20	detto	—	$12\frac{2}{4}$	detto
4	Przędza z kłaków bez różnicy bielona i niebielona, tudzież przędza na knoty	detto	—	25	komora granicz.	—	$12\frac{2}{4}$	detto
	— do Węgier	—	—	—	—	—	5	detto
5	Farfury, maiolika lub faians .	1 Cent. sporco	15	—	główny skład cel.	—	$6\frac{1}{4}$	detto
6	Węgle kamienne z Istryi, poświadczeniami ich wydobycia od Zwierzchności obwodowych, i z Dalmacyi paletami wychodowémi opatrzone, przy wyprowadzeniu z tychże prowincyy, i przy wprowadzaniu do innych prowincyy Monarchii	—	bez opłaty		—	—	—	—

89.

Uwolnienie węgli kamiennych od cła wchodowego i wychodowego w wywozie z Istryi i Dalmacyi i przy wprowadzaniu tychże z wspomnionych, do innych prowincyy Monarchii, tudzież ustanowienie nowych cełł od przędzy lnianéy, konopnéy i z kłaków, nakoniec od farfurów, zwanych Maioliką lub Faiansem.

Nayiaśnieyszy Pan zwróciwszy względ na poparcie wydobywania kamiennych węgli w Istryi i Dalmacyi, naywyższą uchwałą z dnia 3. Lutego r. b. zupełnie uwolnić raczył węgle kamienne od opłaty cła wchodowego i wychodowego przy wyprowadzaniu z tychże kraiów, i przy wprowadzaniu do innych prowincyy Monarchii. W równymże czasie powszechna Kamera nadworna, porozumiawszy się z c. k. połączoną Kancelaryą nadworną, postanowiła, aby cło wchodowe i wychodowe od przędzy lnianéy, konopnéy i z kłaków, tudzież od farfurów, maiolika i faians zwanych, w tym przypadku, ieżeli te ostatnie towary przez prywatnych do własnego użytku wprowadzone zostaną, w kwotach miernych i do ceny teraźnieyszéy tychże przedmiotów stosownych pobiérane było.

Dokładnieysze określenie téy nowéy ustanowy cła, któréy działalność z dniem niniejszego obwieszczenia zaczyna się, powziąć można z załączonego tu wykazu .|.

Co w skutku dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 5. b. m. do liczby 11252|465 do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 31. Maia 1831 pod liczbą gub. 32574.

90.

Quittungen über Zinse von Militär-Magazinen, Wachstuben und Stallungen, sind stempelpflichtig.

Im Nachhange zur hierortigen Verordnung vom 28. April 1831 Zahl 21328 werden die k. Kreisämter in die Kenntniß gesetzt, daß nach der Analogie dieser Bestimmung auch die Quittungen über Zinse von Magazinen, Wachstuben und Stallungen, da sie ebenfalls im Wege der freien Behandlung ausgemittelt werden, dem Stempel unterliegen; welche Weisung das General-Militär-Kommando über die Anfrage eines Truppenkörpers an selbes erlassen hat.

Gubernial-Verordnung vom 4. Juni 1831. Gub. Zahl 28383.

91.

Behandlung der bei Kriminalgerichten als Interimal-Gefangenwächter, oder als städtische Polizeischützen angestellten Landwehr-Unteroffiziere und Gemeinen.

In Folge des über die Behandlung der als Interimal-Gefangenwächter bei den Kriminalgerichten angestellten Landwehr-Unteroffiziere und Gemeinen herabgelangten hofkriegsräthlichen Reskriptes hat das k. k. General-Militär-Kommando sämmtlichen Werbbezirks-Kommanden den Auftrag ertheilt, derlei Individuen dem Brigade-Superarbitrio zu unterziehen und diejenigen, welche als halbinvalid befunden werden und daher ohnehin nur in das zweite Landwehr-Bataillon einzutheilen kämen, ohne weiters auf ihre Anstellung aus der Landwehr zu entlassen, diejenigen aber, welche vollkommen feldkriegsdiensttauglich erkannt werden, zu dem ersten Landwehr-Bataillon einzutheilen und daselbst auch gleich im Stande zu behalten.

Der k. Hofkriegsrath ist bei dieser Bestimmung von der Ansicht ausgegangen, daß einerseits nachdem es sich um die unverweilte Aufstellung und Ergänzung der ersten Landwehr-Bataillons handelt, auch diese Landwehr-Unteroffiziere und Gemeine einrücken müssen, andererseits es aber den Kriminalgerichten nicht an Gelegenheit fehlen könne, die erforderlichen Gefangenwächter sich aus Leuten auszuwählen, welche nicht zum Kriegsdienste berufen sind.

90.

Kwity na czynsze za woyskowe magazyny, strażnice (odwachi) i staynie, podlégaią stęplowi.

W dodatek do tuteyszego rozporządzenia z dnia 28. Kwietnia 1831 do liczby 21328, c. k. Urzędóm cyrkułowym podaie się do wiadomości, że podług analogii tego rozporządzenia także kwity na czynsze za magazyny, strażnice i staynie, gdy takowe podobnież w drodze wolnéy ugody naięte są, stęplowi ulegaią; którą informacyę naczelna Komenda woyskowa na zapytanie, od pewnego korpusu woyska uczynione, temuż wydała.

Rozporządzenie gub. z dnia 4. Czerwca 1831 pod l. gub. 28383.

91.

Przepis postępowania z podoficérami i prostémi żołnierzami z obrony kraiowéy (landwery), którzy przy Sądach kriminalnych iako tymczasowi dozorcy więzień, albo iako mieyscy policyanci umieszczeni są.

W skutek reskryptu nadwornéy Rady woiennéy, względem sposobu postępowania z podoficerami i prostemi żołniérzami z obrony kraiowéy, przy Sądach kryminalnych iako tymczasowi dozorcy więzieni umieszczonymi, zapadłego, c. k. naczelna Komenda woyskowa wydała rozkaz do wszystkich Komend powiatów werbowniczych, aby takowych ludzi pod superarbitracyę brygad podciągać, i tych, którzy za półinwalidów uznani zostaną, a zatém prócz tego tylko do drugiego batalionu obrony kraiowéy przydzieleni być by mieli, natychmiast z obrony kraiowéy na ich służbę uwalniać, owych zaś, którzy do służby woyskowéy iako zupełnie zdatni uznanymi zostaną, do piérwszego batalionu kraiowéy obrony przydzielać, i tam ich także zazaz w stanie zatrzymywać.

C. k. nadworna Rada woienna miała przy ninieyszém postanowieniu to na widoku, że z iednéy strony, gdzie rzecz o niezwłoczne postanowienie i uzupełnienie piérwszych batalionów obrony kraiowéy idzie, także i ci podoficerowie i prości żołniérze obrony kraiowéy do służby wstąpić muszą, z drugiéy zaś strony Sądóm kryminalnym na sposobności zbywać nie może, wybrać sobie dozorców więzieni z takich ludzi, którzy do służby woyskowéy powołani nie są.

Nach dieser Bestimmung sind auch die städtischen Polizeischützen und überhaupt alle jene Individuen zu behandeln, welche bei irgend einem Regiment oder Korps gedient haben, und mit Beibehalt der Landwehrverpflichtung in interimale oder solche kleine Civil-Anstellungen eingetreten sind, welche sie von der Landwehrverpflichtung nicht befreien.

Indem man von dieser Anordnung unter einem sämmtliche Kriminal-Gerichte und die k. k. vereinte Kameral-Gefällen-Verwaltung wegen unweigerlicher Stellung solcher daselbst Leute zum Militär-Superarbitrio in die Kenntniß setzt, wird selbe den Kreisämtern zur Wissenschaft, Darnachachtung und Anweisung der Magistrate bekannt gegeben.

Gubernial-Verordnung vom 7. Juni 1831. Gub. Zahl 35010.

92.

Stellvertreter für Rekruten können auch zu fremden Werbbezirks-Regimentern abgestellt werden.

Nach dem vom k. k. General-Militär-Kommando anher mitgetheilten hofkriegsräthlichen Reskripte vom 18ten v. M. Zahl 1859 K. ist es zur Erleichterung des Aufbringens der Supplenten gestattet, die Supplenten auch zu fremden Werbbezirks-Regimentern abzustellen, und es wird deßhalb vom k. k. General-Militär-Kommando die gehörige Ausgleichung getroffen werden. Die Assentirungs-Kommissionen haben aber strenge darüber zu wachen, damit nur jene Individuen als Stellvertreter angenommen werden, welche hierzu vollkommen geeignet sind.

Indem von dieser Bestimmung das k. k. General-Militär-Kommando sämmtliche Werbbezirks-Kommanden in die Kenntniß gesetzt hat, werden hievon die k. k. Kreisämter mit dem Beisatze verständiget, daß es hiernach von dem mit Gub. Verordnung vom 18ten Oktober v. J. Zahl 55009 bekannt gemachten Verbothe der Supplentenstellung zu fremden Werbbezirks-Regimentern sein Abkommen erhält, wovon die Stellungsobrigkeiten zur Verständigung der Militärpflichtigen in die Kenntniß zu setzen sind.

Gubernial-Dekret vom 8. Juni 1831. Gub. Zahl 34533.

Podług tego postanowienia należy także z mieyskimi policyantami, a w ogólności ze wszystkiemi temi osobami postąpić, które przy iakimkolwiekbądź pułku lub korpusie służyły i z zastrzeżeniem obowiązku służenia w obronie kraiowéy, do tymczasowych, albo takich obowiązków niższéy służby cywilnéy wstąpiły, które ich od powinności służenia w obronie kraiowéy nie uwalniaią.

Gdy więc o tém rozporządzeniu zarazem wszystkie Sądy kryminalne i połączona c. k. kameralna Administracya przychodów względem niesprzecznego stawienia takowych temże znayduiących się ludzi do woyskowego superabitrowania uwiadomione zostaią, ogłasza się takowe także c. k. Urzędóm cyrkułowym dla wiedzy, zachowania i zawiadomienia Magistratów.

Rozporządzenie gub. z dnia 7. Czerwca 1831 do liczby gub. 35010.

92.

Zastępcy za naborowych (rekrutów), mogą także do obcych pułków powiatów werbowniczych odstawieni być.

Podług reskryptu nadwornéy Rady woiennéy z dnia 18. z. m. do liczby 1859, K. od c. k. naczelnéy Komendy woyskowéy tu przesłanego, dla ulgi w stawieniu zastępców dozwolono, suplentów (zastępców) także do obcych pułków powiatów werbowniczych odstawiać, i w tym względzie c. k. naczelna Komenda woyskowa należyte porównanie uczyni. Komissye assentyrunkowe zaś ostro na to czuwać maia, aby tylko takie osoby na zastępców przyymowane były, które do tego zupełnie zdatne są.

Gdy więc c. k. naczelna Komenda woyskowa tę ustanowę wszystkim Komendom powiatów werbowniczych do wiadomości podała; przeto także o tém c. k. Urzędy cyrkułowe z tym dokładem uwiadomione zostaią, iż według tego zakaz stawienia zastępców do obcych werbowniczo-powiatowych pułków, rozporządzeniem gubernialném z dnia 18. Października r. z. do liczby 55009 ogłoszony, uchylonym zostaie; co stawiącym Zwierzchnościom dla uwiadomienia obowiązanych do służby woyskowéy osób, do wiadomości podać należy.

Dekret gub. z dnia 8. Czerwca 1831 pod liczbą gub. 34533.

93.

Behandlung der am 1ten Juni 1831 in der Serie 226 verlosten 5perzentigen Hofkammer-Obligazionen.

In Folge Verordnung der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 1ten d. M. wird mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 19ten November 1829 Zahl 8345 bekannt gemacht, daß die am 1ten Juni d. J. in der Serie 226 verlosten 5perzentigen Hofkammer-Obligazionen von Nummer 76284 bis einschließig 76579 nach den Bestimmungen des allerhöchsten Patents vom 21. März 1818 gegen neue, mit fünf von Hundert in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Präsidial-Kundmachung vom 9. Juni 1831. Präsid. Zahl 4706.

94.

Erneuerung der Gesetze wegen der Bettler und Schüblinge.

Zu den, durch die eingetretene Noth herbeigeführten Unzukömmlichkeiten, gehört vorzüglich das Herumziehen so vieler einzelner Individuen theils allein, theils mit Kindern in den Städten und auf dem Lande, wo sie durch oft mit Zudringlichkeit verbundenes Betteln den Bewohnern zur Last fallen, und selbst der öffentlichen Sicherheit gefährlich ja nicht selten zu Verbrechen verleitet werden.

Die Ortsobrigkeiten sind überall verpflichtet, diesen Unfug abzustellen; und nach der Vorschrift vom 3ten November 1786 die Versorgung der einheimischen Bettler und Armen zu verfügen, und die Auswärtigen mit Schub in ihre Heimath abzuschaffen.

Insbesondere erheischt der gegenwärtige allgemeine Gesundheitsstand, die Beseitigung des Herumziehens derlei Bettler und Vagabunden. Die k. Kreisämter haben daher hierwegen sogleich an sämmtliche Obrigkeiten die erforderlichen Weisungen zu erlassen, und sie zu verpflichten, daß sie nicht nur jener Vorschrift auf das genaueste nachkommen, sondern vorzüglich für die Erhaltung und Beschäftigung der an selbe zurückgeschobenen Individuen um so sicherer sorgen, als sie, wenn ein solches abgeschobenes Individuum an dem frühern oder an einem andern Orte wieder betreten, und angehalten werden

93.

Postępowanie z pięćprocentowémi obligacyiami Kamery nadworney na dniu 1. Czerwca 1831 w rzędzie 226 wylosowanémi.

W skutek rozporządzenia c. k. Kamery nadworney z dnia 1. b. m. odwołując się do okólnika z dnia 19. Listopada 1829 do liczby 8345, ogłasza się, że pięćprocentowe obligacyie Kamery nadworney od liczby 76284 do liczby 76579 włącznie, z rzędu 226 na dniu 1. Czerwca r. b. wylosowane, podług przepisów naywyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 za nowe pięćprocenta w monecie konwencyynéy przynoszące zapisy długu Stanu wymienione zostaną.

Uwiadomienie prez. z dnia 9. Czerwca 1831 pod l. prez. 4706.

94.

Ponowienie przepisu względem żebraków i włóczęgów.

Do niedogodności, przez nastąpiony głód sprowadzonych, należy także włóczenie się tylu poiedyńczych osób, częścią samych, a częścią z dziećmi, po miastach i na prowincyi, gdzie swoiém, częstokroć z natrętnością połączoném żebraniem, dla mieszkańców uciążliwemi, a nawet dla bezpieczeństwa publicznego niepokoiącemi staią się, i często do zbrodni spowodowanemi bywaią.

Zwierzchności mieyscowe są wszędzie obowiązane, temu bezprawiu tamę położyć, i podług przepisu z dnia 3. Listopada 1786 opatrzenie swoich mieyscowych żebraków i ubogich rozporządzić, a postronnych z szupasem do ich dziedziny odesłać.

W szczególności teraźnieyszy powszechny stan zdrowia, wymaga uchylenia krążenia takowych żebraków i włóczęgów. C. k. Urzędy cyrkułowe zatém wydać maią w tym względzie natychmiast potrzebne rozkazy do wszystkich Zwierzchności, i one zobowiązać, aby nie tylko wspomniony przepis iak nayściśléy zachowywały, i onemu zadość czyniły, ale także osobliwie o utrzymanie i zatrudnienie odesłanych do nich z szupasem osób tém pewniéy starały się, ile że w tym razie, ieżeliby takowa z szupasem odesłana osoba, na dawném lub inném iakiém mieyscu znowu przydybaną

sollte, die zu dessen Erhaltung verpflichtete Obrigkeit zum Ersatz aller dießfalls eintretenden Kosten unnachsichtlich werde verhalten werden.

Weßhalben die in dem Falle einen Ersatz zu fordern zu haben befindlichen Dominien und Magistrate sich hierwegen mit gehöriger Nachweisung der dießfälligen Kosten an die Kreisämter zu wenden haben.

Alle Obrigkeiten sind zugleich für die strenge Beobachtung der Schubvorschriften, der gehörigen Verfassung der Schubpaßprotokolle, und der Rezepissen, dann der gegen die Entweichung der Schüblinge nothwendigen Vorsichten verantwortlich zu erklären; und die k. Kreisämter haben besonders wegen der, im Kreise bestehenden Schubstazionen die bereits erlassenen Verfügungen handzuhaben oder die etwa nothwendigen Abänderungen einzuleiten.

Nachdem insbesondere die Hauptstadt Lemberg unter den gegenwärtigen Verhältnissen mit Bettlern und Vagabunden überschwemmt wird, so hat der Lemberger Magistrat den strengsten Auftrag erhalten, derlei nicht hierher gehörige Individuen abzustrafen und in ihre Geburts- und frühern Aufenthaltsorte abzuschieben. Die Obrigkeiten und Magistrate des Kreises sind daher insbesondere verpflichtet darüber zu wachen, damit die an sie gelangenden derlei Individuen von der Rückkehr nach Lemberg abgehalten werden, indem sie im Vernachlässigungsfalle außer dem obigen Ersatz auch noch mit besondern Geldstrafen geahndet werden würden.

Uebrigens haben die Kreisämter auch im vorkommenden Falle, wo ein wiederholt betretener Bettler aufgebracht wird, das betreffende Dominium, das die Aufsicht über derlei Leute ganz vernachlässiget, nebst dem Ersatz der Verpflegskosten unnachsichtlich zu einer angemessenen Polizeistrafe bis 20 fl. C. M. zu verurtheilen.

Gubernial-Verordnung vom 11. Juni 1831. Gub. Zahl 36193.

95.

Kartel zur Auslieferung der gegenseitigen Deserteurs zwischen Oesterreich und den souverainen Fürsten und freien Städten Deutschlands.

Wir Franz der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Jerusalem, Ungarn, Böhmen, der Lombardey und Venedig, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illyrien; Erzherzog von Oesterreich; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steyer, Kärn-

i przytrzymaną została, obowiązana do iéy utrzymania Zwierzchność, do zwrócenia wszystkich w tym względzie zachodzących kosztów bezwzględnie zmuszoną będzie.

Dla czego więc znayduiące się w tym przypadku Dominia i Magistraty, które wynagrodzenia kosztów żądać maią, w téy mierze z należytym wykazaniem tych kosztów, do Urzędów cyrkułowych udać się powinny.

Oraz należy uczynić odpowiedzialnemi wszystkie Zwierzchności, za ścisłe zachowanie szupasowych przepisów, dotyczących należytego prowadzenia protokółu szupasowego i wydawania recepisów, tudzież należytéy ostrożności przeciw ucieczce szupasowych; a Urzędy cyrkułowe osobliwie czuwać maią na dopełnianie iuż wydanych rozporządzeń, względem istnących w cyrkule stacyy odsyłkowych, albo też potrzebne może odmiany zarządzić.

Gdy zaś w szczególności stołeczne miasto Lwów, przy teraźnieyszych okolicznościach, żebrakami i włóczęgami przepełnione bywa, więc lwowskiemu Magistratowi naysurowszy dano rozkaz, aby takowe tu nienależące osoby ukarał, i do ich mieysca urodzenia i dawnieyszego pobytu z szupasem odesłał. Zwierzchności i Magistraty cyrkułu są zatém w szczególności obowiązane, na to czuwać, aby takowe do nich dostaiące się osoby od powrotu do Lwowa wstrzymane były, gdyż w razie zaniedbania dopiéro wspomnione Urzędy, oprócz powyższego wynagrodzenia kosztów, także ieszcze osobnemi sztrofami ukarane by zostały.

Nakoniec powinny Urzędy cyrkułowe także w wydarzonym przypadku, gdzie powtórnie przydybany żebrak przytrzymanym zostanie, dotyczące Dominium, które dozór nad takimi ludźmi całkiem zaniedbało, oprócz wynagrodzenia kosztów na utrzymanie łożonych, bezwzględnie na zapłacenie stosownéy kary policyynéy do 20 ZłR. w m. k. osadzić.

Rozporządzenie gub. z dnia 11. Czerwca 1831 pod l. gub. 36193.

95.

Kartel względem wydawania obopólnych zbiegów między Austryią i panuiącymi Xiążętami i Wolnemi Miastami Niemiec.

My Franciszek Piérwszy, z Bożéy Łaski Césarz Austryiacki, Król Jerozolimski, Węgierski, Czeski, Lombardyi, Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcy-Xiążę Austryiacki, Xiążę Lotaryński, Salcburski, Styryyski, Karyntyi, Karnioli, wyższego i niższego

then, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst in Siebenbürgen, Markgraf in Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol rc. rc.

Nachdem Wir und die souverainen Fürsten und freien Städte Deutschlands übereingekommen sind, einen Vertrag wegen gegenseitiger Auslieferung der Militär-Deserteure und Konskripzions-Flüchtlinge zu errichten, so sind von Unserem und den Bevollmächtigten der souveränen Fürsten und freien Städte Deutschlands nachfolgende Punkte verabredet und förmlich unterzeichnet worden:

Artikel I.

Alle von den Truppen eines Bundesstaates ohne Unterschied, ob selbige zu Provinzen gehören, welche im Bundesgebiethe liegen oder nicht, unmittelbar oder mittelbar in die sämmtlichen Lande eines Bundesgliedes, oder zu dessen Truppen, wenn diese auch außerhalb ihres Vaterlandes sich befinden, desertirende Militär-Personen, werden so fort und ohne besondere Reklamazion an den Staat ausgeliefert, dem selbige entwichen sind. Gleichmäßig werden auch alle Deserteure, welche in nicht zum Bundesgebiethe gehörige Provinzen der Bundesstaaten entweichen, an den Staat ausgeliefert, dem selbige entwichen sind.

Artikel II.

Als Deserteur wird derjenige ohne Unterschied der Waffe angesehen, welcher, indem er zu irgend einer Abtheilung des stehenden Heeres oder der bewaffneten mit demselben in gleichem Verhältniße stehenden Landesmacht, nach den gesetzlichen Bestimmungen jedes Bundesstaates, gehört, und durch seinen Eid zur Fahne verpflichtet ist, ohne Paß, Ordre oder sonstige Legitimazion sich in das Gebieth eines andern Staates oder zu dessen Truppen begiebt.

Offiziere niedern oder höhern Grades, wenn sich bei solchen ein Deserzions-Fall ereignen sollte, sind nur auf ergangene Requisizion auszuliefern.

Artikel III.

Sollte ein Deserteur schon von einem andern Bundesstaate entwichen seyn, so wird er an denjenigen Bundesstaat ausgeliefert, in dessen Dienste er zuletzt gestanden.

Wenn ein Deserteur von einem Bundesstaate zu einem fremden Staate, und von diesem zu den Truppen eines andern Bundesstaates entweicht, so wird er an den ersten Bundesstaat ausgeliefert, falls zwischen dem letztern und dem fremden Staate kein Kartel besteht.

Szląska; wielki Xiążę Siedmiogrodzki, Margrabia Morawski, uxiążęcony Hrabia Habsbuski i Tyrolski i t. d. i t. d.

Zgodziwszy się My, i udzielni Xiążęta i Wolne Miasta Niemiec na to: aby względem wzaiemnego wydawania zbiegów woyskowych i przed konskrypcyią uchodzących, umowa zawartą była; przeto następuiące punkta w tém mierze przez Naszych i udzielnych Xiążąt i Wolnych Miast Niemieckich pełnomocników, ułożone i formalnie podpisane zostały:

Artykuł I.

Wszystkie osoby woyskowe z woyska którego z Państw Związku Niemieckiego bez różnicy, czyli takowe należą do prowincyi w terytoryium Związku położonych lub nie; bezpośrednio lub pośrednio do wszystkich kraiów Członka związkowego, lub do iego woyska, gdyby się takowe nawet za granicą ich oyczyzny znaydowały, zbiegaiące, natychmiast i bez szczególnéy reklamacyi temu Państwu wydane będą, z którego uszły. Podobnież wszyscy zbiegi uchodzący do prowincyy, nie do terytorium Państw Niemieckiego Związku, iednakże do Państw związkowych należących, temu Państwu zwróceni będą, z którego uszli.

Artykuł II.

Za dezertera bez różnicy broni ten poczytany będzie, który podług prawnych ustaw każdego związkowego Państwa, należąc do iakiegokolwiek oddziału woyska lub siły kraiu zbroynéy, z témże w równym stosunku zostaiącéy i przysięgą wykonaną pod chorągiew obowiązany, bez paszportu, rozkazu lub innego wywodu, na terytoryium drugiego Państwa, lub do iego woyska udaie się.

Oficerowie niższego lub wyższego stopnia, gdyby dezertetować mieli, tylko na zaszłe żądanie wydanymi będą.

Artykuł III.

Gdyby zbieg uszedł iuż z innego Państwa zwiazkowego, temu Państwu zwróconym będzie, któremu na ostatku służył.

Jeżeli zbieg Państwa związkowego do obcego Państwa, a z tamtąd, do woyska innego Państwa zwiazkowego przeydzie, pierwszemu zwróconym zostanie; ieżeli między tém, a Państwem obcém nie ma zawartego kartelu.

Artikel VIII.

Die Unterhaltungskosten der Deserteure und der mitgenommenen Pferde werden dem ausliefernden Staate, von dem Tage der Verhaftung an, bis einschließlich den Tag der Ablieferung, in dem Augenblicke erstattet, wo der Deserteur abgeliefert wird.

Deserteure und mitgenommene Pferde, welche dem Bundesstaate, dem sie angehören, zugeführt werden, werden auf dem Wege dahin in jedem Bundesstaate wie einheimische, auf dem Marsche begriffene Mannschaften und Pferde verpflegt, und es wird für diese Verpflegung jedem Staate die nämliche Vergütung geleistet, welche dort für die Verpflegung der eigenen, auf dem Marsche begriffenen Mannschaften und Pferde vorgeschrieben ist. Der Betrag dieser zu vergütenden Auslagen ist überall durch eine ämtliche Bescheinigung auszuweisen.

In Fällen, worin der Deserteur durch verschiedene Gebiethe fortzuschaffen ist, muß von der ausliefernden Behörde jederzeit ein Transports-Zettel mitgegeben werden. Diejenigen Staaten, durch welche der Deserteur durchgeführt wird, haben die erwachsenen Unterhaltungskosten vorschußweise, zu bezahlen, welche auf dem Transports-Zettel quittirt und so dem nächsten vorliegenden Staate in Zurechnung gebracht werden, welcher hierauf bei der Auslieferung den vollen Ersatz erhält.

Artikel IX.

Unterthanen, welche Deserteure und mitgenommene Pferde einliefern, erhalten folgende Prämie:

für einen Deserteur ohne Pferd . . . . . . 8 fl. C. M.
— einen Deserteur mit Pferd . . . . . . 16 fl. —
— jedes Pferd ohne Mann . . . . 8 fl. —

Obrigkeiten, welche einen Deserteur einliefern, erhalten keine Prämie.

Artikel X.

Außer den Unterhaltungskosten und der Prämie darf nichts weiter, unter keinerlei Vorwand, es betreffe Löhnung, Handgeld, Bewachungs- oder Fortschaffungskosten, gefordert werden.

Artikel XI.

Allen Behörden wird es zur strengsten Pflicht gemacht, auf Deserteure zu wachen.

Artikel XII.

Alle nach der Verfassung der Bundesstaaten reserve-, landwehr- und überhaupt militärpflichtige Unterthanen, sie mögen vereidet seyn oder nicht, einberufen seyn oder nicht, welche ohne obrigkeitliche Erlaubniß in die Länder oder zu den Trup-

Artykuł VIII.

Koszta utrzymania zbiegów i wziętych przez nich koni, wydaiącemu Państwu od dnia przytrzymania aż do dnia wydania łącznie, zwrócone będą w chwili wydanego zbiega.

Zbiegi i wzięte konie dostawione Państwu, do którego należą, w każdém Państwie po drodze, podobnie kraiowym, iakby w pochodzie znayduiące się, utrzymywane będą, i za to utrzymanie, każdemu Państwu to samo wynagrodzenie uiszczoném zostanie, które tamże na utrzymanie własnych ludzi i koni w pochodzie będących, przepisano iest. Ilość wydatków do zwrócenia, wszędzie urzędownémi poświadczeniami udowodnioną być ma.

Tam, gdzie zbieg przez różne terytoryia prowadzony być ma, władza wydawaiąca zawsze cedułę transportu do łączyć powinna. Państwa, przez które zbieg prowadzony, koszta utrzymania z góry wyliczyć maią, na cedułkach transportowych kwitowanie i naybliższemu Państwu na rachunek podane; to Państwo zaś podczas wydania zbiega zupełne wynagrodzenie otrzyma.

Artykuł IX.

Poddani, zbiegów i koni zabranych dostawiaiący, otrzymuią takie nagrody:

	w M. K.
Za zbiega bez konia	8 ZłR.
— — z koniem	16 —
— konia bez człeka	8 —

Zwierzchności za dostawę zbiega nagrody nie odbiorą.

Artykuł X.

Oprócz kosztów utrzymania i premiiów, nic więcey pod żadnym pozorem, czylito leniku, porękawicznego, strażnego, albo transportowego, żądać nie można.

Artykuł XI.

Wszystkie władze maią surowy obowiązek zbiegów pilnować.

Artykuł XII.

Wszyscy poddani, stosownie do ustanowy związku niemieckiego do odwodowéy, lub do milicyi kraiowéy, w ogólności do służby woyskowéy obowiązani, czyliby zaprzysiężeni byli, albo nie, powołani albo niepowołani, skoro bez po-

pen eines andern Bundesgliedes, sie mögen zum Bundesgebiethe gehören oder nicht, übertreten, sind der Auslieferung unterworfen, jedoch nur auf besondere Requisizion der kompetenten Behörde.

Mit den Unterhaltungskosten ist es, wie bei den Deserteuren von den Truppen selbst zu halten. Eine Prämie wird aber nicht gezahlt.

Artikel XIII.

Allen Behörden und Unterthanen der Bundesglieder ist streng zu untersagen, Deserteure oder Militärpflichtige, welche ihre Militärbefreiung nicht hinlänglich nachweisen können, zu Kriegsdiensten aufzunehmen, deren Aufenthalt zu verheimlichen, oder dieselben, um sie etwaigen Reklamazionen zu entziehen, in entferntere Gegenden zu befördern.

Auch ist nicht zu gestatten, daß eine fremde Macht dergleichen Individuen innerhalb der Staaten des deutschen Bundes anwerben lasse.

Artikel XIV.

Wer sich der wissentlichen Verhehlung eines Deserteurs oder Militärpflichtigen eines andern Bundesstaates oder Beförderung der Flucht desselben schuldig macht, wird nach Landesgesetzen des Hehlers so bestraft, als wenn die desertirenden oder austretenden Individuen dem Staate selbst angehörten, in welchem der Hehler wohnt.

Artikel XV.

Wer Pferde, Sättel, Reitzeug, Armatur- und Montirungsstücke, welche ein Deserteur aus einem andern Bundesstaate bei seiner Entweichung mitgenommen hat, an sich bringt, hat selbige ohne Ersatz zurück zu geben, und wird wenn er wußte, daß sie von einem Deserteur herrührten, eben so bestraft, als wenn jene Gegenstände dem eigenem Staate entwandt wären.

Artikel XVI.

Eigenmächtige Verfolgung eines Deserteurs oder austretenden Militärpflichtigen über die Gränze ist zu untersagen. Wer sich solche erlaubt, wird verhaftet und zur gesetzlichen Bestrafung an seine Regierung abgeliefert. Als eigenmächtige Verfolgung ist aber nicht anzusehen, wenn ein Kommandirter in das jenseitige Gebieth abgesandt wird, um der Ortsobrigkeit die Deserzion zu melden. Der Kommandirte darf sich aber an dem Deserteur nicht vergreifen, widrigen Falls er, wie vorerwähnt, zu bestrafen ist.

zwolenia Zwierzchności do kraiu, lub woyska innego Państwa związkowego, chociażby do terytorium Państw związkowych nie należały, przechodzą, podlegaią wydaniu, wszakże tylko na szczególną rekwizycyię władzy przyzwoitéy.

Co do kosztów utrzymania, to samo zachowaném będzie, co przy wydaniu zbiegów z samego woyska, atoli nagrody czyli premia płacone nie będą.

Artykuł XIII.

Wszystkim władzom i poddanym Państwa Związku surowo zakaże się, by zbiegów, lub do woyska obowiązanych, którzy uwolnienia swego od służby woyskowéy dostatecznie wykazać nie mogą, do służby woyskowéy nie przyymowali, tychże pobytu nie taili, lub tychże dla uchylenia ich od nastąpić mogącéy reklamacyi, w odległeysze okolice nie wyprawiali.

Dozwalać też nie należy, aby obce mocarstwo, takie osoby w Państwach Związku Niemieckiego werbować kazało.

Artykuł XIV.

Kto się winnym stanie wiadomego utaienia zbiegów lub do woyska obowiązanych z drugiego Państwa związkowego, albo też pomagania im do ucieczki; ten podług praw kraiowych iako taiący tak ukaranym będzie, iak gdyby zbiegli lub występuiący, do tego Państwa należeli, w którym mieszka taiący.

Artykuł XV.

Kto konie, siodła, rynsztunki, zbroią i mundury, przez zbiega podczas ucieczki z innego Państwa związkowego zabrane nabywa, bez wynagrodzenia zwrócić musi, a ieżeli wiedział, że od zbiega pochodziły, tak ukaranym będzie, iak gdyby te rzeczy własnemu Państwu ukradzione zostały.

Artykuł XVI.

Samowładne ściganie zbiega lub występuiacego kontonisty przez granicę, zakazane być ma; kto się tego dopuści, przytrzymanym i Rządowi swemu dla odebrania prawnéy kary, wydanym zostanie. Nie można iednak za samowładne ściganie poczytywać, gdy wysłanym będzie komenderowany na obce terytorium, aby Zwierzchność mieyscową o zbiegostwie uwiadomić. Komenderowany iednak na zbiega uderzyć nie może, inaczéy za to, iak wyżéy, ukaranym być ma.

Artikel XVII.

Jede gewaltsame oder heimliche Anwerbung in anderem Territorium, Verführung zur Deserzion oder zum Austreten von Militärpflichtigen, ist in dem Staate, wo solche geschieht, nach den Gesetzen desselben zu bestrafen. Wer sich der Bestrafung durch die Flucht entzieht, oder von seiner Heimath aus auf obige Art auf jenseitige Unterthanen zu wirken sucht, wird auf dießfällige Requisizion, in seinem Lande zur Untersuchung und gesetzlichen Strafe gezogen.

Artikel XVIII.

Allen vor Abschluß dieser allgemeinen Kartel-Konvenzion desertirten oder ausgetretenen, in den Artikeln I., II., III. und XII. bezeichneten Individuen, wird eine Amnestie dahin zugestanden, daß sie für ihre Person entweder unter nicht zu versagender Entlassung aus fremdem Militärdiensten, oder unter der Freiheit darin zu verbleiben, wenn sie ihren Wunsch deßhalb binnen der Frist eines Jahres erklären, frei und unangefochten, jetzt oder künftig ihre Heimath wieder besuchen dürfen. Wenn sie in ihre Heimath zurückkehren, treten sie jedoch in diejenige Verbindlichkeit zum Militär-Dienste wieder ein, welche daselbst noch gesetzlich für sie fortbesteht. Auch gelangen sie wieder zur freien und unbeschränkten Verfügung über ihr dort befindliches, jetziges oder künftiges Vermögen, in so fern dasselbe nicht durch Gesetz und Ausspruch der kompetenten Behörde bereits der Konfiskazion anheim gefallen ist.

Artikel XIX.

Die Bundesglieder machen sich verbindlich, keine besondern Kartelle unter sich bestehen zu lassen, oder von nun an einzugehen, deren Bestimmungen mit den Grundsätzen dieses allgemeinen Kartels in Widerspruch stehen.

Artikel XX.

Vorstehende Kartell-Konvenzion tritt vom 10ten Februar 1831 an, in volle Wirksamkeit.

Da wir nun allen diesen Bestimmungen durchaus Unsere Genehmigung ertheilt haben, und dieselben mittelst gegenwärtigen, allenthalben kund zu machenden Ediktes zur Kenntniß Unserer Unterthanen bringen, damit sie sich genau darnach achten können, befehlen Wir zugleich allen Unsern Civil- und Militär-Beamten und andern Vorgesetzten darauf zu halten, damit dasselbe nach seinem ganzen Umfange und Inhalte genau vollzogen werde.

Artykuł XVII.

Każde przemocne lub potaiemne werbowanie w terytorium Państwa drugiego, namawianie do zbiegostwa lub wychodztwa kontonistów w Państwie, gdzie się to dzieie, podług ustaw tamecznych karane będzie. Kto od kary ucieczką uchyla się, lub z mieysca dziedziny swoiéy, powyższym sposobem poddanych drugiego Państwa użyć usiluie, na uczynioną w téy mierze rekwizycyią, pociągniony będzie w swoim kraiu pod śledztwo i karę.

Artykuł XVIII.

Osobóm przed zawarciem niniéyszego kartelu zbiegłym lub wyszłym, artykułami I. II. III. XII. oznaczonym, zapewnia się amnestia w tym sposobie, iż co do ich osoby, albo pod warunkiem nieodmownego uwolnienia ze służby woyska obcego, albo wolności tamże pozostania, ieżeli życzenie swoie w téy mierze w ciągu roku oświadczą, wolno i bez zaczepki, teraz lub na potém dziedzinę swoią znowu odwiédzać. Gdy zaś do swéy dziedziny powrócą, wchodzą tém samém do obowiązku służenia woyskowo, który dla nich tamże ciągle pozostaie. Wracaią atoli także do prawa wolnego i nieograniczonego rozrządzenia znayduiącym się tamże teraźnieyszym lub przyszłym maiątkiem, ieżeli takowy mocą prawa i wyroku przyzwoitéy instancyi konfiskacyi nie popadł.

Artykuł XIX.

Członkowie Związku obowiązuią się, nie utrzymywać między sobą żadnych osobnych kartelów, ani takowych odtąd zawiérać, którychby opisy z zasadami niniéyszego kartelu powszechnego nie zgadzały się.

Artykuł XX.

Kartel niniéyszy z dniem 10. Lutego 1831 nabiéra zupełnéy mocy prawa.

Potwierdzaiąc zatém całkowicie te wszystkie punkta i obwarowania i takowe niniéyszym edyktem powszechnie obwieścić się maiącym, do wiadomości poddanych Naszych podaiąc; by wedle nich ściśle zachowywać się mogli, rozkazuiemy wraz wszystkim Naszym urzędnikóm cywilnym i woyskowym i innym przełożonym: czuwać nad tém, aby ten edykt w całéy obiętości i treści swoiéy, ściśle dopełnianym zostawał.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenz-Stadt Wien den 12ten Mai im Jahre des Herrn, Ein Tausend acht Hundert ein und dreißig, Unserer Regierung im vierzigsten Jahre.

Franz.

(L.S.)

Ignatz Graf Gyulai von Maros-Nemet und Nadaska,
General-Feldzeugmeister und Hofkriegsraths-Präsident.

Johann Friedrich Freiherr von Mohr,
General der Cavallerie und Hofkriegsraths-Vice-Präsident.

Nach Sr. k. k. apostol. Majestät höchst eigenem Befehle:
Caspar Lehman.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Juni 1831. Gub. Zahl 36561.

96.

In wie ferne Rekurse der Katastral-Rechnungsleger gegen Rechnungsbemänglungen stempelpflichtig sind.

Ueber eine vorgekommene Anfrage: ob gegen buchhalterische Rechnungserledigungen und Entscheidungen der Provinzialbehörde einlangende Rekurse der Katastral-Rechnungsleger zu jenen Urkunden oder Schriften gehören, welche durch die Vorschrift des Stempelpatents §. 2 als stempelpflichtig erklärt werden? wird bedeutet: daß nach Eröffnung der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 18ten v. M. Zahl 12210/851 die Rekurse der Katastral-Rechnungsleger gegen Rechnungsbemänglungen, in so ferne sich solche blos als Erläuterungen darstellen, daher der Entscheidung der Hofbuchhaltung und in letzter Instanz des k. k. General-Rechnungs-Direktoriums unterliegen, nach den in Wirksamkeit stehenden Stempelvorschriften stempelfrei zu behandeln, in so ferne sie aber die Nachsicht einer bemängelten Rechnungspost zum Zwecke haben, als Partheigegenstände stempelpflichtig, und nach §. 23 des Stempelpatents der 2ten Klasse zu 6 kr. zugewiesen sind, daß dadurch auch die über die letztern Rekurse erfließenden Entscheidungen der Länderstellen, so wie alle Berichte, welche zum Behuf der dießfälligen höhern Entscheidungen von der bemängenlden Rechnungsbehörde, oder von den Länderstellen erstattet werden; nach der Bestimmung des §s. 23 des Stempelpatents 3ter Klasse Nro.17 und 14 mit dem fünfzehn Kreutzer Stempel versehen werden müssen.

Gubernial-Erledigung vom 16. Juni 1831. Gub. Zahl 30636.

Dań w Naszém główném i rezydencyionalném mieście Wiédniu dnia 12. Maia w roku Pańskim; tysiąc ośmset trzydziestym piérwszym, panowania naszego cztérdziestém.
Franciszek.

(L.S.)

Ignacy Hr. Gyulai de Maros-Nemet i Nadaska,
Jenerał artyleryi i Prezydent nadworney Rady woienney.

Jan Frydryk Baron de Mohr,
Jenerał jazdy i Wiceprezydent nadworney Rady woienney.

Za wyraźnym naywyższym rozkazem Jego c. k. Mości:
Kasper Lehman.

Uwiadomienie gub. z dnia 15. Czerwca 1831 pod l. gub. 36561.

96.

Jak dalece rekursy składaiących rachunki katastralne, przeciw wykazaniom defektów w rachunkach, pod stępel podlégać maią.

Na uczynione zapytanie: czyli rekursy, od składaiących rachunki katastralne, przeciw buchhalterycznym rezolwowaniom (rozpoznaniom) rachunków i wyrokóm władzy prowincyonalnéy podane, do tych dokumentów albo pism należą, które według przepisu §fu 2. patentu stęplowego za podlégaiące stęplowi uznane są? oznaymia się: że podług uwiadomienia od c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 18. z. m. pod liczbą 12210|851, rekursy składaiących rachunki katastralne przeciw wykazaniom defektów w rachunkach, iak dalece takowe iedynie tylko iako obiaśnienia poiawiaią się, a zatém rozstrzygnieniu nodwornéy Izby rachunkowéy a w ostatniéy instancyi c. k. głównemu rachunkowemu Dyrektoryum podlégaią, podług istnących przepisów stęplowych od stęplu wolne są, ieżeli zaś rzecz o darowanie iakiéy defektowéy pozycyi rachunkowéy idzie, natenczas iako przedmiot, strony dotyczący, stęplowi podlégaią, i podług §. 23. stemplowego patentu, stęplem 2giéy klasy po 6 kr., a z téy przyczyny także wyroki Rządów kraiowych, które na te ostatnie rekursy zapadną, równie iak i wszystkie relacye, które do takowych wyższych rozstrzygnień przez wykazuiący defekta Urząd rachnnkowy, albo przez Rządy kraiowe, czynione bywaią, podług przepisu §. 23. stęplowego patentu stęplem 3ciéy klassy Nr. 17 i 14 po 15 kraycarów opatrzone być muszą.

Rezolucya gub. z dnia 16. Czerwca 1831 do liczby gub. 30636.

97.

Aufhebung des Verboths der Sensen - Ausfuhr nach den päbstlichen Staaten, dann nach den Herzogthümern Modena und Parma.

Zu Folge hohen Hofkammerdekrets vom 3ten d. M. Z. 3646 wurde das mit hierortigem Kreisschreiben vom 4ten März d. J. Zahl 1941 kundgemachte Verboth der Sensenausfuhr nach den päbstlichen Staaten, dann nach den Herzogthümern Modena und Parma aufgehoben, und es haben rücksichtlich der Ausfuhr der Sensen in den genannten Richtungen die, vor dem Eintritte des bemerkten Verboths bestandenen Bestimmungen zu gelten.

Präsidial-Kundmachung vom 17. Juni 1831. Präs. Zahl 4820.

98.

Instrukzion wegen Anlegung der bei verschiedenen Kassen befindlichen Depositen in dem allgemeinen Staats-Schulden-Tilgungsfonde.

Da nunmehr die hohen Weisungen wegen Anlegung der bei den verschiedenen Kassen erliegenden Depositen in dem allgemeinen Staatsschulden-Tilgungsfonde bereits zur Ausführung gekommen sind, so hat man befunden sämmtliche hierauf Bezug nehmende Vorschriften in die mitfolgende Instrukzion zusammen zu fassen, welche den Kreisämtern in der Anlage .|. in der erforderlichen Anzahl Exemplarien zugesendet wird, um damit auch die dortkreises befindlichen Magistrate betheilen zu können. Die Kreisämter haben sonach diese Instrukzion hinsichtlich der bei der Kreiskasse dann bei den dortkreisigen Stadtkassen sowohl dermal befindlichen als auch nach der Hand vorkommenden baaren Depositen, Vadien und Kauzionen genau zu befolgen und deren Befolgung von Seiten der Kreiskassen und der Stadtkassen genau zu überwachen.

Zu diesem Zwecke haben die Kreisämter diese Instrukzion sogleich den dortkreisigen Magistraten mit dem Auftrage hinaus zu geben, daß die §. 4 angeordneten Verzeichnisse der, bei den Stadtkassen etwa dermalen befindlichen Depositen für die erste Hälfte des l. J. 1831 sogleich itzt, dann aber immer in den vorgezeichneten Terminen eingesendet werden, welche dann von den Kreisämtern zu sammeln und mit einem Berichte vorzulegen sind.

97.

Zniesienie zakazu wywożenia kos do Państw Papieżkich, niemnieý do Xięstw Modeny i Parmy.

W skutku dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 3. b. m. do liczby 6346, zakaz wywożenia kos do Państw Papieżkich, oraz do Xięstw Modeny i Parmy, okólnikiem tuteyszym z dnia 4. Marca r. b. do liczby 1941 ogłoszony, zniesionym został; a zatém względem wywozu kos w pomienionych kierunkach, zachowane być maią przepisy przed wydaniem rzeczonego zakazu istnące.

Uwiadomienie prez. z dnia 17. Czerwca 1831 pod l. prez. 4820.

98.

Instrukcya względem lokowania znayduiących się w różnych Kassach depozytów, w powszechnym funduszu umorzenia długów Stanu.

Gdy teraz wysokie rozporządzenia względem lokowania leżących w różnych Kassach depozytów w powszechnym, długi Stanu umorzaiącym funduszu, iuż do skutku doprowadzone są; przeto uznano za potrzebną, wszystkie do tego przedmiotu ściągaiące się przepisy, w załączonéy instrukcyi ./. zebrać, która c. k. Urzędóm cyrkułowym w annexie w potrzebnéy liczbie egzemplarzów z tém przesyła się, aby takową także znayduiące się w tamecznym cyrkule Magistraty obdzielić można. C. k. Urzędy cyrkułowe zatém tę instrukcyę względem depozytów, wadyów i kaucyy, które w Kassie cyrkułowéy, tudzież w Kassach mieyskich cyrkułu tamecznego w gotowiźnie teraz znayduią się, iako téż potém znaydować się będą, ściśle zachowywać, i na onéy zachowywanie z strony Kass cyrkułowych i mieyskich należycie czuwać maią.

W tym celu c. k. Urzędy cyrkułowe tę instrukcyę zaraz tameczno-cyrkułowym Magistratóm z tym rozkazem wydać maią; by nakazane w §fie 4tym spisy znayduiących się snadź teraz w mieyskich Kassach depozytów, za piérwszą polowę roku biegącego 1831 zaraz teraz podali, a potém zawsze w terminach przepisanych przesyłali, które w następności c. k. Urzędy cyrkułowe zbiérać i z relacyą przesyłać maią.

Eben so ist von der Kreiskasse der Ausweis für die erste Hälfte des Jahrs 1831 sogleich abzuverlangen und einzusenden, und dann auch die gehörige Einsendung zu überwachen; da unter Einem auch die Kreiskassen hiernach angewiesen werden.

Abgesehen von der Ausweisung der bei dem Tilgungsfonde anzulegenden Depositen handelt es sich aber auch um die Nachweisung derjenigen Depositen, welche nicht diese Bestimmung erhalten, gleich wohl aber ihrer definitiven Behandtung zugeführt werden sollen; damit sie entweder zur Disposizion der Finanzen gelangen, oder denjenigen Partheien, denen sie gehören oder die darauf gesetzmäßigen Anspruch haben, zur gehörigen Zeit zugewendet werden, und bei der Kreiskasse nicht zweck- und nutzlos erliegen bleiben. Auch diese Depositen hat die Kreiskasse mit dem Schluße einer jeden Solarjahrshälfte unter der Benennung: »Depositen des N. N. Fondes, über welche noch zu verfügen ist« nach Fonden abgetheilt, abgesondert, und mittelst abgesonderter Zuschrift dem Kreisamte auszuweisen, welches dieselben in Verhandlung zu nehmen, und unter genauer Darstellung dieser Verhandlung bei jeder Post binnen einem Monate, d. i. mit Ende Jäner und Juli der Landesstelle vorzulegen hat. Die beiden Nachweisungen der zur Anlegung bei dem Tilgungsfonde angetragenen und bezeichneten Kauzionen, Vadien und Depositen, dann der die besondere definitive Verwendung und Behandlung erwartenden Depositen haben daher den gesammten Stand der fremden Kreiskasse-Depositen in allen Fonds und Kassaabtheilungen zu umfassen.

Gubernial-Dekret vom 18. Juni 1831. Gub. Zahl 31440.

Instrukzion

über die Anlegung der bei den Kassen befindlichen baaren Depositen in dem Tilgungsfonde.

Bei mehreren Kameral-Gefälls- und andern Staatskassen liegen Gelder deponirt, welche längere Zeit ohne Verwendung bleiben. Um diese der Zirkulazion entzogene Geldbeträge wieder in den öffentlichen Verkehr zu bringen, ist zufolge des h. Hofkammerdekrets vom 28ten März 1826 Zahl 7819 beschlossen worden, dergleichen Depositen bis der Fall ihrer Verwendung eintritt, einstweilen dem Tilgungsfonde zur fruchtbringenden Benützung zu überlassen, welcher dieselben nach Umständen entweder unverzinslich oder gegen Entrichtung jährlicher nach der

Równie też potrzeba od Kassy cyrkułowéy wykaz za piérwszą połowę roku 1831 zaraz odebrać i tu odesłać, i potém także na przynależyte przesyłanie takowego czuwać, ile że to pod dniem dzisieyszym także i Kassom cyrkułowym zalecono zostało.

Maiąc w widoku wykazanie depozytów, w funduszu umorzenia lokować się maiących, idzie także o wykazanie tych depozytów, które tego przeznaczenia nie maią, ale iednak do stanowczego postąpienia z oněmi doprowadzono być powinny, aby albo do dyspozycyi finansów doszły, albo tym stronom, do których należą, lub które do takowych prawną pretensyę maią, w czasie należytym oddane były, i w Kassie cyrkułowéy bez celu i użytku nie leżały. Także i te depozyta powinna Kassa cyrkułowa z zamknięciem każdego półrocza słonecznego pod nazwaniem »depozyta funduszu N. N. które ieszcze do rozporządzenia należą«, oddzielnie podług funduszów i z osobnemi odezwami, Urzędowi cyrkułowemu wykazać, który to Urząd wspomnione depozyta do swéy pertraktacyi wziąć, i po doskonałém wyiaśnieniu każdéy czynności, przy każdéy pozycyi w iednym miesiącu, t. i. z końcem Stycznia i Lipca każdego roku, Rządowi kraiowemu przełożyć ma. Obadwa wykazy kaucyy, wadyów i depozytów, do ulokowania tychże w funduszu umorzenia podanych, i oznaczonych; tudzież depozytów, które ieszcze na osobne ostateczne użycie onych i postąpienie z nimi oczekuią, obeymować zatém maią cały stan depozytów Kass obcych cyrkułowych, co do wszystkich funduszów i oddziałów Kassy.

Dekret gub. z dnia 18. Czerwca 1831 pod liczbą gub. 31440.

•|•

Instrukcyia

względem lokowania w funduszu umorzenia, różnych w gotowiźnie w Kassach znayduiących się dopozytów.

W wielu kameralno-przychodowych i innych Kassach Stanu znayduią się pieniądze złożone, które przez długi czas bez użytku zostaią. Aby zaś te, obiegowi (cyrkulacyi) uięto ilości pieniężne znowu w publiczny kurs puścić, dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 28. Marca 1826 do liczby 7819, postanowiono zostało, by takowe depozyta, nim do przeznaczonego użytku przyydą, tymczasem funduszowi umorzaiącemu dla użycia korzyść przynoszącego oddane były, który tychże według okoliczności albo bez prowizyi, lub też

dermaligen Bestimmung in 4 von hundert bestehenden Interessen zu diesem Zwecke verwenden wird.

Zur Ausführung dieser Maaßregel werden sohin nachfolgende genau zu beobachtende Modalitäten vorgeschrieben.

I.

Nachweisung und Anlegung der Depositen.

§. 1.

Die in dem allgemeinen Tilgungsfonde anzulegenden Depositen zerfallen in zwei Abtheilungen:

a) in baare Kauzionen und Vadien, welche bei Versteigerungen, Kontrakten oder sonstigen Verhandlungen aus Anlaß übernommener Arbeiten, Bestimmungen oder sonstiger Verbindlichkeiten gegen das Aerarium oder eine öffentliche oder eine Fondsanstalt baar erlegt werden.

b) Alle baaren Geldbeträge, welche aus was immer für einem Anlasse oder Zwecke bei einer öffentlichen Aerarial-, einer Fonds- oder einer städtischen Kasse erlegt werden, ohne noch zu einer definitiven Verwendung geeignet zu seyn.

§. 2.

Alle unter diesen beiden Kathegorien in öffentlichen oder in Fonds- und in Gefälls-, dann in städtischen Kassen vorkommenden Depositen sind in dem Staatsschulden-Tilgungsfonde anzulegen, wenn selbe

a) den Betrag von 50 fl. C. M. erreichen und übersteigen,

b) wenn deren Rückzahlung oder definitive Verwendung nicht binnen Jahresfrist zu geschehen hat.

§. 3.

Die Anlegung derselben erfolgt entweder verzinslich und zwar nach gegenwärtig bestehender Bestimmung mit 4perzentigen Interessen oder unverzinslich.

Zur verzinslichen Anlegung sind geeignet:

a) alle Kauzionen und Vadien, bei welchen die Erleger nicht etwa ausdrücklich sich vorbehalten, daß selbe nicht anzulegen, sondern bei jener Kasse, wo sie erlegt wurden, baar im Deposit zu belassen seyen;

b) alle übrigen Depositen, welche auf einen bestimmten Eigenthümer lauten. Dagegen sind alle jene Depositen, welche auf keinen bestimmten Eigenthümer lauten oder für eine erst zu erfolgende Bestimmung erlegt werden, nur zur unverzinslichen Anlegung geeignet.

za opłatą rocznego, podług teraźnieyszéy ustanowy po 4 od sta istnącego procentu, do tego zamiaru użyie.

Dla doprowadzenia tego do skutku stanowi się zatém następuiące przepisy, które ściśle zachowane być maią:

I.

Wykazanie i lokowanie depozytów.

§. 1.

Depozyta w powszechnym funduszu umarzaiącym lokowanemi być maiące, dzielą się na dwie kategorye:

a) Na kaucye i wadya w gotowiźnie, które przy licytacyach kontraktach, lub innych czynnościach z powodu przyiętych na siebie robót, dostarczeń, prestacyy, lub innych obowiązków ku Skarbowi, albo iakiéy publicznéy lub funduszowéy instytucyi, w gotowych pieniądzach złożone zostaią.

b) Wszystkie gotowe pieniądze, które z iakiegokolwiekbać powodu lub zamiaru do publicznéy skarbowéy, funduszowéy lub mieyskiéy Kassy złożone bywaią, nie będąc ieszcze do ostatecznego użycia kwalifikowanemi.

§. 2.

Wszystkie pod temi dwoma kategoryami, w publicznych albo w funduszowych i przychodowych, tudzież w mieyskich Kassach poiawiaiące się depozyty należy lokować w funduszu umorzenia długów Stanu, ieżeli takowe

a) kwotę 50 ZłR. M. K. wynoszą i przewyższaią, i

b) tych odpłata, lub ostateczne użycie w terminie iednego roku nastąpić nie ma.

§. 3.

Lokowanie tychże nastąpi albo za opłatą prowizyi a mianowicie podług istnącego teraz przepisu po 4 od sta procentu, albo tez bez prowizyi.

Do lokowania na prowizye są kwalifikowane:

a) wszystkie kaucye i wadya, przy których składaiący one, sobie wyraźnie nie obwarował, aby takowe lokowane nie były, ale w téy Kassie, gdzie takowe złożono, w gotowiźnie w depozycie zostawały.

b) Wszystkie inne depozyta, które na wyraźnego właściciela opiéwaią. Przeciwnie zaś wszystkie owe depozyta, które na żadnego wyraźnego właściciela nie brzmią, albo które na iakie dopiéro nastąpić maiące przeznaczenie złożone są, mogą tylko bez prowizyi być lokowane.

§. 4.

Die Verfügungen und Bestimmungen über die Eignung der einzelnen Posten und die Art ihrer Anlegung stehen der Landesstelle zu. Zu diesem Behufe haben daher sämmtliche Kassen und zwar die Kreis- und Stadtkassen an die Kreisämter — das Kameralhauptzahlamt unmittelbar an die Landesstelle — die Gefällskassen aber an ihre vorgesetzten Behörden halbjährig und zwar mit Ende Mai und Ende Dezember jeden Jahres zwei Ausweise und zwar den einen über die sämmtlichen bei derselben erliegenden Kauzionen und Vadien, dann den zweiten über die bei denselben befindlichen Depositen andern Ursprungs nach mitfolgenden Formularien A. und B. vorzulegen.

In diesen Verzeichnissen ist von der Kasse

a) in jenem der Kauzionen und Vadien der Name des Erlegers und der Betrag, die Verfügung, zufolge welcher, und das Amt, auf dessen Anordnung dasselbe von der Kasse übernommen und der Zweck, zu welchem dasselbe erlegt wurde, dann der Zeitpunkt, bis zu welchem dasselbe zu erliegen hat;

b) in jenen der andern Depositen der Name des Erlegers, der Betrag, dann der Ursprung desselben, wie auch die Verfügung zufolge welcher, das Amt, durch welches, dann der Zweck, zu welchem es erlegt wurde, endlich wann und welche definitive Verwendung desselben zu erwarten sey, nachzuweisen; und ist falls der Kasse ein oder der andere dieser Umstände nicht vollkommen bekannt seyn sollte, die dießfällige Lücke von dem Kreisamte oder der Behörde, welche die Erlegung veranlaßte, auszufüllen.

In den letzten beiden Kolonnen haben die Kreiskasse und das Kreisamt oder die betreffende Stelle, welche das Deposit verfügte, ihr Gutachten, ob das Deposit anzulegen wäre oder nicht, und die etwa nothwendigen Anmerkungen beizufügen, und dann diese Verzeichnisse ohne Zeitverlust an die Landesstelle zu leiten. Die Verzeichnisse der Stadtkassen sind von denselben an die Kreisämter mittelst der Magistrate vorzulegen, und von diesen letztern postenweise zu begutachten; und dann die Berichte sämmtlicher Magistrate gesammelt vorzulegen.

§. 5.

Da wie bereits §. 2. bemerkt wurde, nur Beträge, welche 50 fl. C. M. erreichen, zur Anlegung geeignet sind, so sind alle wie immer Namen habenden Depositen unter 50 fl. C. M. in diese Verzeichnisse nicht aufzunehmen, es wäre dann, daß aus einem und demselben Anlaße oder Zwecke mehrere kleine Beträge erlegt worden wären, welche zwar jeder einzeln 50 fl. nicht erreichen, zusammen aber 50 fl. C. M. übersteigen, in

§. 4.

Rozporządzenia i oznaczenia co do kwalifikacyi poiedyńczych kwot, i sposób onych lokowania, należą do Rządu kraiowego. W tym celu zatém podawać maią Kassy cyrkułowe i mieyskie do Urzędów cyrkułowych, kameralny główny Urząd płatniczy bezpośrednio do Rządu kraiowego, a poborowe Kassy przychodów do swoich przełożonych władz półrocznie, a mianowicie z końcem Maia i z końcem Grudnia każdego roku dwa wykazy podług załączonych wzorów (A. i B.) to iest ieden wykaz wszystkich u nich złożonych kaucyi i wadyiów, a drugi wszystkich depozytów innego rodzaiu, u nich znayduiących się. W tych wykazach powinna Kassa

a) w piérwszym, t. i. kaucyy i wadyów: imię składaiącego i summę, rozporządzenie w skutek którego i Urząd za którego rozporządzeniem ten depozyt do Kasy przyięty, i cel w iakim takowy złożonym został, tudzież czas, do którego tenże w depozycie zostawać ma; zaś

b) w drugim, innych depozytów, imię składaiącego, summę, początek depozytu, rozporządzenie w skutek którego Urząd przez który, tudzież cel w iakim takowy złożonym został, nakoniec kiedy takowy depozyt i iakiego przeznaczenia oczekiwać ma? wykazać, i ieżeliby Kassie iedna lub druga z tych okoliczności doskonale wiadomą nie była, tę niedostateczność Urząd cyrkułowy, albo Instancya, która to złożenie zaleciła, dopełnić ma.

W obudwóch ostatnich rubrykach ma Kassa cyrkułowa i Urząd cyrkułowy, albo dotycząca Instancya, która złożenie depozytu zarządziła, dać swoie zdanie, czy ten depozyt lokowany być ma, lub nie? i potrzebne może uwagi poczynić, a potém takowe wykazy bez straty czasu do Rządu kraiowego odesłać. Wykazy Kass mieyskich podawane być maią do Urzędów cyrkułowych przez Magistraty, które ostatnie na każdą pozycyę swoie zdanie dać, a potém zebrane relacye wszystkich Magistratów przedłożone być maią.

§. 5.

Gdy więc, iak tu iuż w §. 2. namieniono, tylko kwoty, 50 ZłR. M. K. wynoszące, do lokowania kwalifikowane są; przeto żadne iakiekolwiekbąć depozyty, które 50 ZłR. M. K. nie wynoszą, do tych wykazów wciągane być nie powinny, wyiąwszy, że więcéy małych kwot z iednego i tegoż samego powodu i zamiaru złożonych by było, z których wprawdzie żadna poiedyńcza 50 ZłR. M. K. nie dosięga, ale razem

welchem Falle diese Theilbeträge zwar einzeln nachzuweisen, dabei aber in eine Gesammtpost zusammen zu ziehen wären.

Goldmünzen, dann Silbermünzen, welche keinen gesetzlichen Umlauf haben, können von der Staatsschulden-Tilgungsfondskasse zur Anlegung nicht übernommen werden, wenn deren Rückstellung wieder in derselben Münzgattung geschehen soll, was daher bei derlei etwa vorkommenden Depositen jedesmal in dem Verzeichniße zu bemerken ist, und es bleibt in dem Falle, wenn dergleichen Münzen dem Tilgungsfonde ohne Verzinsung überlassen werden, der höhern Entscheidung der Hofkammer vorbehalten, ob und in wie ferne die Anlegung solcher Gelder bei dem Tilgungsfonde zuläßig sey.

§. 6.

Ueber die dergestalt eingesendeten Verzeichnisse wird die Kreiskasse von der Landesstelle die Weisung zur Abfuhr der zur Anlegung geeigneten Depositen an das Kameralzahlamt erhalten. Die Depositen der Stadtkassen sind an die betreffenden Kreiskassen und von diesen an das Zahlamt abzuführen. Depositen, welche in Papiergeld der W. W. erliegen, sind zwar in den Verzeichnissen in dieser Währung aufzuführen und werden auch in den dießfälligen Anlegungsweisungen in dieser Währung angesetzt werden, sind aber jedesmal vor ihrer Abgabe an den Tilgungsfond entweder von der betreffenden Kreiskasse oder von dem Kameralhauptzahlamte in C. M. umzusetzen, da die Staatsschuldenfonds-Hauptkasse nur in C. M. Rechnung führt.

§. 7.

Das Kameral-Hauptzahlamt hat über den von der Landesstelle zu erhaltenden Auftrag, die zur Anlegung bestimmten Depositen von den betreffenden Kassen zu übernehmen, und als Verläge von der Staats-Centralkasse in Empfang zu verrechnen, die hierüber von der Einnahmskasse auszustellenden Verlagsquittungen aber mit einem spezifischen Ausweise der Landesstelle vorzulegen, welche die Zuweisung dieser Beträge durch die Zentralkassen an die Tilgungsfonds-Hauptkasse und die Ausfertigung und Absendung der Empfangsbestätigungen der Tilgungsfonds-Hauptkasse mittels des h. Hofkammer-Präsidiums erwirken wird.

§. 8.

Die Tilgungsfonds-Hauptkasse wird über jede übernommene Depositenpost derjenigen Kasse, von welcher sie herrührt, eine Empfangsbestätigung zusenden.

wzięte, 50 ZłR. M. K. przewyższaią; w którym razie te cząstkowe kwoty wprawdzie poiedyńczo wykazać, ale przytém ie razem do iednéy pozycyi zsumować by należało.

Monety złote i srebne, które żadnego ustawnego kursu nie maią, przez Kassę funduszu umorzenia długów Stanu przyymowane być nie mogą, ieżeli odpłata znowu w tymże samym gatunku monety uiszczoną być ma; co więc przy takowych wydarzyć się mogących depozytach zawsze w wykazie zanotować należy, i w tym razie, ieśliby takowe monety funduszowi umorzenia bez prowizyi zostawione były, do wyższego rozstrzygnienia Kamery nadworney zachowano zostaie, czyli, i iak dalece lokowanie takich pieniędzy w funduszu umorzenia dozwoloném być może.

§. 6.

Na przesłane wykazy tym sposobem ułożone, otrzyma Kassa cyrkułowa zlecenie od Rządu kraiowego; do odwiezienia depozytów, do lokowania kwatifikowanych, do kameraleego Urzędu płatniczego. Depozyta Kass mieyskich odwożone być maią do dotyczących Kass cyrkułowych, a od tych znowu do Urzędu płatniczego. Depozyta, które w pieniądzach papiérowych W. W. złożone są, należy wprawdzie w konsygnacyach w téyże walucie wykazać, i te będą także w dotyczących zleceniach lokowania w téy walucie położone, lecz trzeba zawsze, aby przed onych oddaniem do funduszu umorzenia dotycząca Kassa cyrkułowa, lub też kameralny Urząd płatniczy na monetę konw. przemieniał, gdyż główna Kassa funduszu umorzenia długów Stanu rachunek tylko w monecie konwencyynéy prowadzi.

§. 7.

Kameralny główny Urząd płatniczy ma za otrzymanym od Rządu kraiowego rozkazem, depozyta do lokowania przeznaczone od dotyczących Kass przyymować, i iako składy od centralnéy Kassy Stanu do percepty porachować, a wydać się maiące na to kwity składowe od Kassy przyymuiącéy, z wykazem szczegółowym Rządowi kraiowemu przełożyć, który przekazanie tych kwot przez centralną Kassę do głównéy Kassy funduszu umorzenia, tudzież wydanie i odesłanie poświadczeń recepisowych (certefikatów) od głównéy Kassy funduszu umorzenia przez wysokie Prezydyum Kamery nadwornéy wyiedna.

§. 8.

Główna Kassa funduszu umorzenia przeszle na każdą kwotę depozytową, téy Kassie, od któréy depozyt pochodzi, poświadczenie odebrania (certefikat.)

Diese Empfangsbestätigungen werden zur Erscheinung eines Unterschleifes auf einem besonders dazu erzeugten Papiere gedruckt seyn, welches im Wasserzeichen mit dem k. k. Adler und mit den Worten: »k. k. Staatsschulden-Tilgungsfond« versehen ist.

Diese Empfangsbestätigungen werden der betreffenden Kreis-, Stadt- oder Gefällskasse zugestellt werden, und sind bei derselben aufzubewahren, nie aber den Partheien auszufolgen, für welche sie von keinem Nutzen sind, da die Tilgungsfonds-Hauptkasse in Bezug auf die beim Tilgungsfondsfonde angelegten Gelder nie mit Privaten, sondern nur mit öffentlichen Kassen verkehrt.

Diese Empfangsbestätigungen sind daher, in insoweit selbe nicht eigene Depositen des Zahlamtes betreffen, so wie sie bei demselben von der Tilgungsfonds-Hauptkasse einlangen, vom Kameralzahlamte mit einem Verzeichniße der Landesstelle vorzulegen.

§. 9.

Um über die bewirkte Anlegung der baaren Depositengelder die gehörige Evidenz zu erhalten, haben die Kassen, welche Depositen an den Tilgungsfond abzugeben haben, jährlich Verzeichnisse über die an den Tilgungsfond abgeführten Gelder und deren daran erhaltene Zurückzahlungen mit Anführung der darauf Bezug nehmenden Daten zu verfassen, und mit Ende des Verwaltungsjahrs sogleich und längstens bis 10ten November jeden Jahrs unmittelbar der Landesstelle vorzulegen, wobei es sich von selbst versteht, daß, wenn auch bei irgend einer Kasse keine baare Anlegung erfolgte, dennoch die negative Anzeige zu erstatten sey, um die Uebersicht aller Kassen nicht zu stören.

§. 10.

Da übrigens wie §. 3 bemerkt wurde, alle Kauzionen und Vadien, bei welchen die Erleger nicht etwa ausdrücklich sich vorbehalten, daß selbe nicht anzulegen, sondern baar in Deposito zu belassen seyn, zur verzinslichen Anlegung geeignet sind, so ist bei allen, wie immer gearteten Lieferungen, Verpachtungen oder Unternehmungen diese Begünstigung stets in die Lizitazions- und Vertragspunkte einzuschalten, und bei dem Abschluße der Lizitazion oder Verhandlung von dem Erleger der Kauzion oder des Vadiums die Erläuterung zu Protokoll zu nehmen, ob er die verzinsliche Anlegung oder die baare Belassung in Deposito verlange.

In jenen Fällen, wo bedeutendere Kauzionen oder Vadien mit ihrer Eignung zur verzinslichen Anlegung eingehen, ist auch ohne den halbjährigen Termin, der laut §. 4 einzusendenden Verzeichnisse abzuwarten, sogleich die umständliche An-

Te poświadczenia (certefikaty) dla utrudnienia podstępu, drukowane będą na umyślnie do tego robionym papierze, który w znaku wodnym c. k. orłem i napisem: »C. k. fundusz umorzenia długów Stanu« opatrzony iest.

Takowe poświadczenia doręczone zostaną Kassie cyrkułowéy, mieyskiéy albo poborowéy, tam maią być schowane, ale stronóm nie powinny być nigdy wydane, dla których one nie są użytecznemi, gdyż główna Kassa funduszu umorzenia, w względzie lokowanych w funduszu umorzenia pieniędzy, nigdy z prywatnémi osobami ale tylko z publicznémi Kassami czynność ma.

Wspomnione zatém poświadczenia, ieżeli takowe własnych depozytów Urzędu płatniczego nie dotyczą, ma tenże Urząd zaraz iak tylko one od głównéy Kassy funduszu umorzenia otrzyma, z wykazem Rządowi kraiowemu przedłożyć.

§. 9.

Aby o uskutecznionéin lokowaniu gotowych pieniędzy depozytowych należytą mieć ewidencyę, powinny Kassy, które depozyta do funduszu umorzenia oddały, co rok wykazy oddanych do tegoż funduszu pieniędzy, i otrzymanych na te odpłat, z przytoczeniem ściągaiących się do tego dat, ułożyć, i z końcem roku administracyynego zaraz, a naydaléy do 10. Listopada każdego roku bezpośrednio do Rządu kraiowego podać; przyczém rozumie się samo z siebie, że ieśliby także w któréy Kassie lokowanie gotówki nie nastąpiło, iednak doniesienie neguiące uczynić należy, aby ewidencyia wszystkich Kass przerwaną nie była.

§. 10.

Gdy wreście, iak to w §fie trzecim wzmiankowano, wszystkie kaucye i wadya, przy których składaiący może sobie wyraźnie nie zachowali, aby takowych nie lokować, ale gotowe w depozycie zostawić, do lokowania na prowizyie kwalifikowane są; przeto przy wszystkich iakichkolwiekbąć dostawach (liwerunkach), wydzierżawieniach albo przedsiębierstwach tę korzyść zawsze w punktach licytacyi i kontraktu umieścić, i przy zakończeniu licytacyi lub układu od składaiącego kaucyę lub wadyum oświadczenie do protokółu wziąć należy, czy tenże lokowania złożonych pieniędzy na prowizyi, albo też zostawienia onych gotówką w depozycie sobie życzy.

W tych przypadkach, gdzie znacznieysze kaucye lub wadya z swoią kwalifikacyią do lokowania na prowizye wpływaią, potrzeba także, nieoczekuiąc półrocznego terminu, do przesłania wykazów w §fie czwartym przepisanego, na-

zeige zu erstatten, was auch von Kauzionen und Vadien zu gelten hat, welche nicht bloß bei Kreis= sondern auch bei städtischen und Gefällskassen über bedeutendere Unternehmungen eingehen.

II.

Verzinsung der, dem Tilgungsfonde zur fruchtbringenden Verwendung überlassenen Depositen.

§. 11.

Hinsichtlich jener baaren Kauzionen und Depositen, hinsichtlich deren Eignung zur Verzinsung oder zur unverzinslichen Anlegung kein Anstand obwaltet, wird die dießfällige Verfügung von der Landesstelle getroffen, zweifelhafte Fälle aber der Entscheidung der h. Hofkammer unterzogen, welche auch darüber entscheidet, ob im Falle der verzinslichen Anlegung die Zinsen baar hinauszuzahlen oder zum Kapital zu schlagen kommen.

§. 12.

Um die Zinsenberichtigung und Erhebung zu erleichtern, werden zwei halbjährige Zahlungstermine für dieselben bestimmt, nämlich der 1te Jäner und der 1te Juli, und bei der ersten Zinsenberechnung von jedem verzinslich angelegten Deposit wird auf diese Termine der Zinsbetrag von dem Tage, an welchem das Deposit dem Staatsschuldenfonde zukam ausgeglichen.

§. 13.

Die Tilgungsfonds=Hauptkasse bezahlt die verfallenen Interessen nicht an die Partheien, sondern an jene Kassen, von welchen die Anlage geschehen ist. Die Kassen werden daher jedesmal so oft irgend ein Betrag im Tilgungsfond angelegt und darüber die Empfangsbestätigung herabgelangt seyn wird, von der Landesstelle angewiesen werden, die Interessen an die Partheien zu bezahlen.

Die Zahlung der Interessen hat gegen gestempelte Quittungen der Partheien zu geschehen, welche Quittungen dem Kameralzahlamte staat Baaren zuzurechnen, von demselben anzunehmen, und der Tilgungsfonds=Hauptkasse zuzurechnen sind, welche hiefür den Ersatz leisten wird.

§. 14.

Die zur Verfallzeit unbehobenen Zinsen bleiben, wenn deren Kapitalisirung nicht festgesetzt ist, bei ber Tilgungsfonds=Hauptkasse liegen und werden von ihr auf jedesmaliges Verlangen berichtigt. Eben so haben die Zinsen, welche bei jener Kasse, wo sie angewiesen worden, nicht erhoben werden, da=

tychmiast dokładne doniesienie uczynić, co także o kaucyiach i wadyiach rozumieć się ma, które nie tylko do cyrkułowych, ale i do mieyskich lub poborowych Kass na znaczne przedsiębierstwa wpływaią.

II.

Lokowanie na prowizyi depozytów, funduszowi umorzenia do korzystnego użytku zostawionych.

§. 11.

Co do złożonych w gotowiźnie kaucyy i depozytów, względem których kwalifikacyi, do lokowania onych na prowizyie lub bez prowizyi, żadna trudność nie zachodzi, będzie w téy mierze rozrządzenie od Rządu kraiowego wydane, zaś w wątpliwych przypadkach rozstrzygnieniu wysokiéy Kamery nadwornéy zostawiono, która zarazem i to rozpozna, czyli w razie lokowania na prowizyę, procent w gotowiźnie wypłacony, albo do kapitału przyłączony być ma.

§. 12.

Dla ułatwienia płacenia i podnoszenia prowizyi, ustanowione zostaią dwa półroczne terminy do wypłaty procentów, to iest: dzień 1szy Stycznia i 1szy Lipca, i przy pierwszém obrachowaniu prowizyi od każdego na prowizyę lokowanego depozytu, zostanie na te terminy ilość procentu od dnia, w którym depozyt funduszowi oddanym został, wyrachowany.

§. 13.

Główna Kassa funduszu umorzenia płacić będzie należące procenta nie stronom, ale tym Kassom, które depozyta lokowały. Kassy te otrzymaią zatém za każdą razą, ile razy iaka kwota w funduszu umorzenia lokowaną zostanie, i na takową poświadczenie odebrania (certyfikat) nadeydzie, od Rządu kraiowego rozkaz do płacenia stronom prowizyi.

Prowizye wypłacane będą za stęplowanemi kwitami stron, które kwity potém kameralnemu Urzędowi płatniczemu miasto gotówki porachowane, od tegoż przyięte, i główney Kassie funduszu umorzenia porachowane być maią, która za takowe należytość zwróci.

§. 14.

Prowizye na przypadaiacym terminie nieodebrane, ieżeli na przyliczenie do kapitału nie sa przeznaczone, pozostaną w główney Kassie funduszu umorzenia, i od téyżo na każde żadanie uiszczone będą. Równie też prowizye, które w tych Kassach, gdzie zaassygnowane zostaną, nie

selbst erliegen zu bleiben; sollte jedoch eine Parthei durch ein ganzes Jahr die Erhebung ihrer Zinsen unterlassen, so ist selbe dem vorgesetzten Kreisamte von der Kreiskasse nahmhaft zu machen, damit nicht durch längeres Ausstehen der Zinsen Unzukömmlichkeiten irgend einer Art herbeigeführt werden.

§. 15.

Die Kapitalisirung der Zinsen, kann entweder gleich bei der ersten Anlage eines Deposits oder auch nachträglich angesucht und ausgesprochen werden. Wird dieselbe gleich Anfangs bedungen und zugestanden, so kann nichts destoweniger nachträglich wieder die baare Verzinsung solcher Beträge gestattet werden. Aber auch dann, wenn die Kapitalisirung der Zinsen nicht gleich bei der Anlage ausgesprochen oder ausbedungen, sondern erst nachträglich angesucht und bewilliget wird, kann doch auch wieder in der Folge auf ein dießfälliges Ansuchen die baare Zahlung der Interessen gestattet werden.

§. 16.

Ist die Kapitalisirung der Zinsen gleich bei der Anlage ausgesprochen, oder wird dieselbe nachträglich angeordnet, so werden die halbjährig verfallenden Zinsen jedesmal als eine neue verzinsliche Anlage behandelt. Diese neue Anlage wird auf den Kapitalienbüchern des Tilgungsfondes der betreffenden Parthei als ein durch Kapitalisirung der Zinsen entstandener Kapitalszuwachs aufgetragen.

§. 17.

Ueber jene verzinslichen Beträge, bei welchen die Kapitalisirung der Zinsen Statt zu finden hat, werden von der Tilgungsfonds-Hauptkasse besondere Empfangsbestätigungen ausgestellt, worin jene Kapitalisirung schon im Texte ausgedrückt ist. Wird die Kapitalisirung oder die baare Zahlung der Zinsen erst nachträglich ausgesprochen, so wird hiernach, die von der Tilgungsfonds-Hauptkasse dießfalls auszufertigende neue Empfangsbestätigung von der einen oder der andern Gattung der betreffenden Kasse gegen Einziehung der frühern von der Tilgungsfonds-Hauptkasse ausgestellten Empfangsbestätigung übergeben werden.

§. 18.

Hiernach wird es nothwendig, daß bei jeder Kasse von welcher Kauzionen oder sonstige Depositen an den Tilgungsfond abgeführt werden, über dieselben eine genaue abgesonderte Fürschreibung geführt, und in derselben bei jedem Deposit genau vorgemerkt werde, ob selbes verzinslich oder unverzinslich angelegt, ob die baare Zinszahlung oder die Kapitalisirung der Zin-

będą podniesione, tamże pozostać maią. Gdyby zaś iaka strona swoią prowizyę przez cały rok odebrać zaniedbała, wtedy powinna Kassa cyrkułowa takową stronę przełożonemu Urzędowi cyrkułowemu wymienić, aby przez długie leżenie prowizyi iakie nieprzyzwoitości nie zdarzyły się.

§. 15.

Obrócenie prowizyi na kapitał może zaraz przy piérwszém lokowaniu depozytu, albo też późniéy być żądane i wyrzeczone. Jeżeli takowe zaraz z początku umówioném i przyznaném zostanie, natenczas mimo to, można znowu późniéy na płacenie prowizyi w gotowiźnie od tych kwot zezwolić. Lecz i wtenczas, gdy obrócenie prowizyi na kapitał nie zaraz przy lokowaniu wyrzeczone lub umówione, ale dopiéro późniéy proszone i dozwolone zostało, można iednak znowu w następności na takowe żądanie o gotową wypłatę prowizyi pozwolić.

§. 16.

Jeżeli obrócenie prowizyi na kapitał zaraz przy lokowaniu wyrzeczone, albo dopiéro późniéy nakazane zostanie, na ów czas półrocznie przypadaiąca prowizyia zawsze iako nowe lokowanie kapitału na prowizyę uważaném być powinno. To nowe lokowanie zapisane będzie w książkach kapitałowych funduszu umorzenia dla strony dotyczącéy, iako przybycie kapitału, przez obrócenie prowizyi na kapitał powstałe.

§. 17.

Na owe kwoty, na prowizyę lokować się maiące, przy których obrócenie prowizyi na kapitał mieysce miéc powinno, będą przez główną Kassę funduszu umorzenia osobne poświadczenia (certyfikaty) wydawane, w których takowe obrócenie na kapitał iuż w texcie wyrażone znayduie się. Jeżeli zaś obrócenie prowizyi na kapitał, lub też wypłata prowizyi w gotówce dopiéro późniéy wyrzeczone zostaną, na ten czas według tego nowy certyfikat, przez główną Kassę funduszu umorzenia w tym względzie wydać się maiący, iednego lub drugiego gatunku dotyczącéy Kassie, za zwróceniem dawnieyszego przez główną Kassę funduszu umorzenia wydanego poświadczenia, doręczonym będzie.

§. 18.

Podług tego więc potrzeba, aby w każdéy Kassie, która kaucye lub inne depozyta do funduszu umorzenia oddaie, względem tychże dokładną oddzielną prenotacyę prowadzono, i w téy prenotacyi przy każdym depozycie dokładnie zanotowano było; czy takowy na prowizyę lub bez prowizyi lokowano, czy wypłata procentów w gotowiźnie,

sen ausgesprochen, von welchem Zeitpunkte die baaren Interessen angewiesen und bis zu welchem Zeitpunkte selbe erfolgt, und dem Zahlamte zugerechnet seyen, da bei dem Einschreiten um die Rückzahlung eines Deposits diese Umstände genau nachgewiesen werden müssen.

III.

Rückzahlung der bei dem Tilgungsfonde angelegten Depositen.

§. 19.

Die Rückzahlung geschieht an jene Kasse, von welcher die Anlage herrührt, nach vorausgegangener einmonatlicher Aufkündigung d. i. nach Ablauf eines Monats von dem Tage an zu rechnen, an welchem der Tilgungsfonds = Hauptkasse die Aufkündigung zugekommen ist.

§. 20.

Die Aufkündigung kann in Bezug auf die Tilgungsfonds-Hauptkasse, da selbe nicht mit den Partheien, sondern nur mit den Kassen verkehrt, auch nicht von den Partheien, sondern nur von der Kasse erfolgen, von welcher das Deposit herrührt. Die Kasse selbst aber kann auch nur dann die Aufkündigung veranlassen, wenn sie hiezu von der ihr vorgesetzten Behörde ermächtiget ist, und die dießfalls erhaltene Weisung muß jedesmal der Aufkündigung an die Tilgungsfonds = Hauptkasse angeschlossen werden.

Die Aufkündigung von Depositen über 20,000 fl. C. M. kann nur von der Hofkammer bewilliget werden.

§. 21.

Zu diesem Behufe hat daher jede Kasse, sobald sich der Zeitpunkt der Rückzahlung einer Kauzion eines Deposits 2c. nähert, wo möglich 2 Monate vor Ausgang des dießfälligen Zeitpunktes das vorgesetzte Kreisamt, die vorgesetzte Gefällsbehörde oder den Magistrat auf die Nothwendigkeit der Aufkündigung aufmerksam zu machen, und den Aufkündigungsauftrag zu verlangen. Unter Beilegung des Aufkündigungsauftrags hat die Kasse die Aufkündigung unverweilt dem Zahlamte einzusenden, welches deiselbe sogleich an die Tilgungsfonds = Hauptkasse übersenden und dann das von der Tilgungsfonds-Hauptkasse zurückerhaltene Deposit der Kasse, von welcher es erlegt wurde, übermitteln wird.

§. 22.

Bei der Zurückzahlung des Deposits erhält die Tilgungsfonds-Hauptkasse die darüber ausgefertigte Empfangsbestätigung, welche mit der Erklärung, daß die Zahlung erfolgt sey, verse=

lub też obrócenie prowizyi na kapitał wyrzeczono; od którego czasu prowizyia w gotowiźnie zaassygnowaną, i do którego czasu takowa zapłacona i Urzędowi płatniczemu porachowaną została, gdyż przy podaniu o zwrócenie (odpłatę) depozytu te okoliczności dokładnie wykazane być muszą.

III.

Odpłata depozytów w funduszu umorzenia ulokowanych.

§. 19.

Odpłata uiszczona będzie téy Kassie, która depozyt lokowała, po uprzedniém iednomiesięczném wypowiedzeniu, t. i. po wyyściu miesiąca rachuiąc od tego dnia, w którym wypowiedzenie rąk główuéy Kassy funduszu umorzenia dóydzie.

§. 20.

Wypowiedzenie względnie głównéy Kassy funduszu umorzenia, gdy takowa nie z stronami, ale tylko z Kassami czynność ma, nie może także od strón, ale tylko od Kassy, od któréy depozyt pochodzi, nastąpić. Lecz i Kassa sama tylko w tenczas depozyt wypowiedzieć może, ieżeli do tego od przełożonéy sobie władzy upoważnioną iest, w którym to razie otrzymane do tego zlecenie, za każdą razą do wypowiedzenia uczynionego głównéy Kassie funduszu umorzenia załączone być musi.

Wypowiedzenie depozytów nad 20000 ZłR. M. K. wynoszące, może tylko od nadwornéy Kamery być pozwolone.

§. 21.

W tym celu ma zatém każda Kassa, iak skoro czas zwrotu kaucyi, depozytu, i t. d. zbliża się, ile możności dwoma miesiącami przed wyyściem tego czasu przełożony Urząd cyrkułowy, przełożoną Instancyę przychodów, albo Magistrat o potrzebie wypowiedzenia uwiadomić, i rozkazu do wypowiedzenia żądać. Przy załączeniu rozkazu do wypowiedzenia, ma Kassa wypowiedzenie niezwłocznie do Urzędu płatniczego odesłać, który takowe natychmiast do głównéy Kassy funduszu umorzenia przeszle, i potém odebrany od głównéy Kassy funduszu umorzenia depozyt téy Kassie, od któréy takowy złożonym był, odeszle.

§. 22.

Przy odpłacie depozytu otrzyma nazad główna Kassa funduszu umorzenia wydane na takowy poświadczenie (certyfikat), które oświadczeniem, że wypłata uiszczoną została,

hen seyn muß, zurück. Sobald daher der Kasse von dem Zahlamte das rückgezahlte Deposit oder dessen Anweisung zukommen wird, ist sogleich die von der Tilgungsfonds = Hauptkasse ausgefertigte Empfangsbestätigung versehen mit der Erklärung, daß die Zahlung erfolgt sey, dem Zahlamte zu übersenden.

§. 23.

Die Tilgungsfonds = Hauptkasse wird bei der Rückzahlung des Deposits gleichzeitig die bis zum Zahlungstage des Deposits entfallenden Zinsen dem Kameralzahlamte übersenden, welches selbe der betreffenden Kasse zur Auszahlung an die Parthei überweisen wird. Hiernach sind dann auch die gestempelten Quittungen der Parthei über die von der Tilgungsfonds=Hauptkasse bezahlten letzten Zinsen gleichzeitig mit der §. 22 erwähnten Empfangsbestätigung dem Kameralzahlamte einzusenden.

§. 24.

Da es sich bei der Rückzahlung der Depositen hauptsächlich darum handelt, daß vorzüglich bei jenen, deren Aufkündigung nicht von dem eigentlichen Zahlungstermine, sondern erst dann veranlaßt werden kann, wenn schon die Rückzahlung von der betreffenden Behörde entschieden ist, keine Zeit versäumt werde, und denjenigen, welchen die Rückzahlung gebühret, durch deren Verzögerung keinen Nachtheil zuzufügen, so werden die Kassen, Magistrate und Kreisämter dafür verantwortlich gemacht, daß die Aufkündigungen jedesmal ohne Zeitverlust dem Zahlamte eingesendet werden. Eben so aber ist auch dafür zu sorgen, daß sobald die Rückzahlung des Deposits von der Tilgungsfonds=Hauptkasse erfolgt und der dießfällige Betrag nebst den letzten Zinsen bei der Kasse angewiesen ist, sogleich dessen Erhebung von der betreffenden Parthei oder dessen veranlaßte definitive Verwendung erfolge, um einerseits der Tilgungsfonds=Hauptkasse die Rückzahlung der Empfangsbestätigung und dem Zahlamte die Zurechnung der Perzipientenquittungen über die letzten Interessen nicht längere Zeit vorzuenthalten, andererseits aber um nicht zu gestatten, daß Depositen, deren Zweck bereits erreicht ist, längere Zeit bei den Kassen als eine unnütze Last derselben erliegen bleiben.

Lemberg am 18ten Juni 1831.

Formular A.

Kreis

Ausweis

der bei der Kasse in mit Schluße der

Hälfte des Solar-Jahrs erliegenden baaren Kauzionen und Vadien.

(Beilage zur Sig. 16. Pag. 242 ex 1831.)

Post-Nro.	Name des Erlegers	Geldbetrag				Erlegt zufolge Verordnung	Ursprung und Zweck derselben	Etwaige Nebenumstände	Wann die Rückzahlung zu geschehen hätte	Bemerkungen und Anträge der Kasse	Gutachten des Kreisamts, Magistrats, der Gefällenbehörde ꝛc. ꝛc.
		K. M.		W. W.							
		fl.	kr.	fl.	kr.						

Formularz A.

Cyrkuł

WYKAZ

Kaucyy i wadyiów w Kassie w z końcem éy połowy roku słonecznego w gotowiźnie leżących.

Liczba porząd.	Imię składaiącego	Ilość pieniężna				Złożone w skutek rozporządzenia	Początek i cel złożenia	Zachodzące może oboczne okoliczności	Kiedy odpłata nastąpić ma	Uwagi i wnioski Kassy	Zdanie Urzędu cyrkułowego, Magistratu, Urzędu przychodów i t. d.
		M. K.		W. W.							
		ZR	kr	ZR	kr						

Formular B.

Kreis

Ausweis

der bei der Kasse in mit Schluße der Hälfte des Solar-Jahrs erliegenden baaren Depositen.

(Beilage zur Sig. 16. Pag. 242 ex 1831.)

Post-Nro.	Name, auf welchen das Deposit lautet	Geldbetrag				Erlegt zufolge Verordnung	Ursprung des Deposits	Zweck der Erlegung und etwaige Nebenumstände	Wann und auf welche Art ist die endliche Verwendung zu erwarten	Bemerkungen und Anträge der Kasse	Gutachten des Kreisamts, Magistrats, der Gefällenbehörde rc. rc.
		K. M.		W. W.							
		fl.	kr.	fl.	kr.						

Formularz B.

Cyrkuł

WYKAZ

Depozytów w éy Kassie éy z końcem éy połowy roku słonecznego w gotowiźnie leżących.

)(*

<table>
<tr><th rowspan="3">Liczba porząd.</th><th rowspan="3">I m i ę, na które depozyt opiewa</th><th colspan="4">Ilość pieniężna</th><th rowspan="3">Złożone w skutek rozporządzenia</th><th rowspan="3">Początek depozytu</th><th rowspan="3">Zamiar złożenia i może iakie okoliczności oboczne</th><th rowspan="3">Kiedy i w iaki sposób ostateczne obrócenie onegoż oczekiwane być ma</th><th rowspan="3">Uwagi i wnioski Kassy</th><th rowspan="3">Zdanie Urzędu cyrkułowego, Magistratu, Urzędu przychodów i t. d.</th></tr>
<tr><th colspan="2">M. K.</th><th colspan="2">W. W.</th></tr>
<tr><th>ZR</th><th>kr</th><th>ZR</th><th>kr</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

opatrzone być musi. Jak skoro zatém Kassa od Urzędu płatniczego odpłacony depozyt albo onego assygnacyę otrzyma, należy zaraz certyfikat, przez główną Kassę fundnszu umorzenia wydany, i oświadczeniem, że wypłata nastąpiła, opatrzony, do Urzędu płatniczego odesłać.

§. 23.

Przy odpłacie depozytu przeszle zarazem główna Kassa funduszu umorzenia Urzędowi płatniczemu prowizyę, aż do dnia wypłaty depozytu wypadaiącą, który takową dotyczącey Kassie dla wypłacenia stronie przekaże. Po nastąpieniu czego należy także stęplowane kwity strón na ostatnią prowizyę, przez główną Kassę funduszu umorzenia zapłaconą, zarazem z wspomnionèm w §. 22. poświadczeniem, do kameralnego Urzędu płatniczego przesłać.

§. 24.

Gdy przy odpłacie depozytów osobliwie o to idzie, aby szczególnie przy tych, których wypowiedzenie nie przed właściwym terminem płacenia, ale dopiéro natenczas spowodowane być może, gdy iuż odpłata przez dotyczącą władzę rozstrzygnięta iest, żadnego czasu nie opuścić, i tym, którym odpłata należy, przez zwłokę takowéy, żadnéy szkody nie przynieść; przeto Kassy, Magistraty i Urzędy cyrkułowe za to odpowiedzialnémi zostaią, aby wypowiedzenia zawsze bez straty czasu płatniczemu Urzędowi przesyłane były. Lecz równie i o to starać się należy, aby zaraz iak tylko zwrót depozytu od głównéy Kassy funduszu umorzenia nastąpi, i takowa wraz z ostatnią prowizyą w Kassie assygnowaną zostanie, natychmiast onéy podniesienie przez dotyczącą stronę, lub też iéy rozporządzone ostateczne obrócenie nastąpiło: by z iednéy strony głównéy Kassie zwrócenia certyfikatu, a Urzędowi płatniczemu przyrachowania kwitów od strón na ostatnią prowizyę, przez dłuższy czas nie zatrzymywać, z drugiéy zaś strony, by depozyta, których cel iuż osiągnięto, przez dłuższy czas w Kassach iako niepotrzebny ciężar nie leżały.

We Lwowie dnia 18. Czerwca 1831.

99.

Modifikazionen der Paßvorschriften für die nach den königlich-preußischen Staaten Reisenden.

Laut h. Hofkanzleidekrets vom 25ten Mai d. J. Zahl 12249 sind nach einer Mittheilung der k. k. geheimen Hof- und Staatskanzlei hinsichtlich der jüngst erlassenen neuen Paßvorschriften für die nach oder durch die königl. preußischen Staaten Reisenden folgende Modifikazionen getroffen worden:

1) Nur bei Pässen, deren Inhaber sich im Orte des Aufenthaltes der betreffenden k. Gesandtschaft befinden, ist die Visirung der Pässe von Seite der letztern, unbedingt erforderlich.

2) Bei Reisenden, welche nicht im Aufenthaltsorte der Gesandtschaft wohnen, reicht das Visa eines königl. preußischen Konsuls zu.

3) Reisende, deren Pässe weder von dem betreffenden königl. preußischen Gesandten, noch von einem preußischen Konsul visirt sind, werden zwar von der Gränze nicht zurückgewiesen, aber von der Polizei mit besonderer Aufmerksamkeit überwacht.

4) Den eben bemerkten Reisenden ist die Weiterreise nur mit vorgeschriebener Reiseroute gestattet, es wird ihnen aber in keinem Falle der Ausgang nach Polen und Krakau oder nach andern insurgirten Gegenden erlaubt.

Von diesen Bestimmungen wird im Nachhange des hierortigen Erlasses vom 10ten Mai d. J. Zahl 28415 die Eröffnung zu dem Ende gemacht, um solche im geeigneten Wege zur Kenntniß des Publikums zu bringen.

Gubernial-Kundmachung vom 22. Juni 1831. Gub. Zahl 30876.

100.

Seelsorger, welche sich mit anhaltendem Eifer dem Religionsunterrichte widmen, soll dieß bei Beförderungen zum besondern Verdienste angerechnet werden.

Seine k. k. Majestät haben mittelst a. h. Handbillets vom 30ten v. M. zu verordnen geruhet:

»Bei der Wichtigkeit eines fleißigen Unterrichtes der Jugend in der Religion von Seite der Kuratgeistlichkeit, und den

99.

Umiarkowanie przepisów o paszportach dla podróżuiących do król. pruskich Państw.

Podług dekretu wysokiéy nadwornéy Kancelaryi z dnia 25. Maia r. b. do liczby 12249, na odezwę c. k. taynéy Kancelaryi Dworu i Stanu, uchwalone zostały następuiące umiarkowania niedawno wydanych nowych przepisów o paszportach dla podróżuiących do król. pruskich Państw, albo przez te Państwa iadących osób:

1) Tylko przy paszportach, których posiadacze w mieyscu pobytu dotyczącego król. Poselstwa znayduią się, bezwarunkowo poświadczenie (Visa) tychże paszportów ze strony Poselstwa iest potrzebne.

2) Dla podróżuiących, którzy w mieyscu pobytu Poselstwa nie mieszkaią, poświadczenie (Visa) król. pruskiego Konzula iest dostateczném.

3) Podróżni, których paszporty ani przez dotyczącego Posła, ni też przez pruskiego Konzula poświadczone nie są, wprawdzie od granicy nie będą nazad zawróceni, ale przez policyą z szczególną bacznością pilnowani.

4) Dopiéro wspomnionym podróżuiącym dozwolona iest dalsza podróż tylko przepisanym w paszporcie traktem, ale nie wolno im w żadnym przypadku do Polski i Krakowa, lub do innych w powstaniu znayduiących się okolic udawać się.

Te przepisy w dodatek do tuteyszego rozporządzenia z dnia 10. Maia r. b. do liczby 28415. tym końcem oznaymione zostaią, by takowe w drodze przywoitéy do wiedzy publiczności podać.

Uwiadomienie gub. z dnia 22. Czerwca 1831 pod l. gub. 36876.

100.

Duchownym, poświęcaiącym się z wytrwałą gorliwością dawaniu nauk w religii, powinno to przy promocyach za szczególną zasługę poczytaném być.

Jego c. k. Mość naywyższym listem ręcznym z dnia 30. z. m. raczył postanowić:

»Przy ważności gorliwego dawania młodzieży nauki w »religii z strony duchowieństwa parochialnego i przy wielkich

großen Hindernissen, welche demselben in Galizien bei dem noch häufigen Mangel an Volksschulen entgegen stehen, nnd denselben durch die nothwendigen Exkursionen der Seelsorger in die entfernteren Orte ihrer Pfarrbezirke erschweren; will Ich, daß der anhaltende Eifer, mit welchem sich Seelsorger diesem wichtigen Geschäfte widmen, ihnen bei Beförderungen caeteris paribus zum besonderen Verdienste angerechnet werde. Dieses ist den Ordinariaten in Galizien, und durch dieselben dem Klerus eröffnen zu lassen, und auch das Gubernium anzuweisen, daß es sich dieser Meiner Willensmeinung gemäß benehme.«

Diese mit Dekret der h. Studienhofkommission vom 7. Juni l. J. Zahl 2975 herabgelangte a. h. Entschliessung wird dem Konsistorium zur anbefohlenen Verfügung und eigenen Benehmung hiemit eröffnet.

Gubernial-Dekret vom 23. Juni 1831. Gub. Zahl 38447.

101.

Aerzte, welche in den Sanitäts-Departements der Kreisämter zur Praxis zugelassen werden, haben deßhalb noch keinen Anspruch auf Anstellungen oder Unterstützungen.

Seine Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 2ten v. M. laut hohen Hofkanzleidekrets vom 12ten v. M. Z. 10887 allergnädigst zu bewilligen geruhet, daß Gesuche der Aerzte um die Zulassung zur Praxis in den Sanitäts-Departements der Kreisämter nach der a. h. Vorschrift, daß nämlich diesen Individuen hieraus kein Anspruch auf irgend eine Anstellung oder Unterstützung erwachsen könne, in Zukunft von der Landesstelle erledigt werden; wovon die Kreisämter zur Darnachachtung, wenn sich Aerzte hiezu verwenden lassen wollen, in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 25. Juni 1831. Gub. Zahl 34125.

102.

Quartierträger, welche der Militär-Mannnschaft kein Bettzeug geben, erhalten nur das halbe Schlafgeld.

Systemmäßig gebührt der auf ganzen Schlafkreutzer bequartierten Militär-Mannschaft das Betterstroh unentgeltlich und auch das Betizeug von den Quartierträgern.

»przeszkodach, które temuż w Galicyi przy częstym ieszcze »braku szkół narodowych na zawadzie są,« i wspomnione da»wanie nauki przez konieczne wycieczki (exkursye) do odle»głych posad swoiéy parafii utrudniaią; chcę, aby wytrwała »gorliwość, z którą parochowie lub ich zastępcy téy ważnéy »sprawie poświęcaią się, im przy promocyach caeteris »paribus za szczególną zasługę poczytana była. Co Kon»systorzóm w Galicyi a przez te duchowieństwu oznaymić »kazać, a oraz Rządowi kraiowemu zalecić należy, aby sto»sownie do téy Moiéy woli postępował.«

Ta dekretem wysokiéy Komissyi nadwornéy zarządu nad naukami z dnia 7. Czerwca r. b. do liczby 2975 oznaymiona naywyższa uchwała, ogłasza się niniéyszém Konsystrzowi dla nakazanego rozporządzenia i własnego zachowania się.

Dekret gub. z dnia 23. Czerwca 1831 pod liczbą gub. 38447.

101.

Lekarze, którym w departamentach zdrowia przy Urzędach cyrkułowych praktyka dozwoloną bywa, nie nabywaią przez to żadnego prawa do umieszczenia na Urzędach, albo do wsparcia.

Podług dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 12. z. m. do liczby 10887, raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższém postanowieniem z dnia 2. z. m. nayłaskawiéy zezwolić aby proźby lékarzy o przypuszczenie ich do praktyki w departamencie zdrowia przy Urzędach cyrkułowych, według naywyższego przepisu, t. i. że takowym z tąd żadne prawo do iakiegokolwiekbądź umieszczenia lub do wsparcia uróść nie może; na przyszłość przez Rządy kraiowe rezolwowane były; o czém c. k. Urzędy cyrkułowe dla zachowania, gdyby lékarze do tego applikować się chcieli, uwiadomione zostaią.

Rozporządzenie gub. z dnia 25. Czerwca 1831 do l. gub. 34125.

102.

Kwatérodawcy, którzy żołniérzom żadnéy pościeli nie daią, otrzymaią tylko połowę noclegowego (Schlafgeld.)

Podług systematu należy żołniérzom, za całe noclegowe (cały Schlafkreuzer) zakwatérowanym, od kwatérodawców bezpłatne dawanie słomy na posłanie i pościeli.

Laut Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando sind jedoch von mehreren Regimentern Anzeigen vorgekommen, daß die Quartierträger nicht einmal das erforderliche Stroh, vielweniger die nothwendigen Bettersorten abgeben können, und dennoch den ganzen Schlafkreutzer ansprechen, und auch beziehen.

Den Kreisämtern wird daher aufgetragen dafür zu sorgen, damit die Truppen, dort, wo dieselben ohne Militärbetter auf ganzen Schlafkreutzer bequartiert sind, die vorgezeichnete Strohgebühr unentgeltlich, und das Bettzeug wenigstens zum Theile von den Hauseigenthümern erhalten.

Für den Fall, als Letztere der Mannschaft gar kein Bettzeug verabfolgen sollten, ist von der Militär-Behörde die Verfügung getroffen worden, daß dem Quartierträger nur das halbe Schlafgeld bezahlt werde.

Gubernial-Verordnung vom 27. Juni 1831. Gub. Zahl 38165.

103.

Pächter der Verzehrungssteuer dürfen den kaiserlichen Adler auf dem Aushängschilde führen.

Seine k. k. Majestät haben laut Eröffnung der hohen Hofkanzlei vom 7ten Juni l. J. Zahl 1920 über eine allerunterthänigst erstattete Anfrage mit allerhöchster Entschliessung vom 31ten Mai l. J. zu gestatten geruhet, daß die Pächter der Verzehrungssteuer den kaiserlichen Adler auf dem Aushängschilde führen dürfen.

Wovon das Kreisamt zur eigenen Wissenschaft in Kenntniß gesetzt wird.

Gubernial-Dekret vom 2. Juli 1831. Gub. Zahl 40003.

104.

Die für Pensionisten und Provisionisten erflossene Normal-Vorschrift, wegen Einstellung der Pension während einer besoldeten ständischen, magistratischen oder Fondsanstellung wird auf Quieszenten ausgedehnt.

Da sich der Fall ergeben hat, daß ein in Quieszentenstand versetzter Staatsbeamte während seiner Quieszenz eine besoldete

Lecz według odezwy c. k. naczelnéy Komendy woyskowéy uczynione są iednak od niektórych pułków doniesienia, że kwatérodawcy ledwie potrzebną słomę, a tém mniey potrzebną pościel dać mogą, a przecie o całe noclegowe upominaią się, i też pobiéraią.

C. k. Urzędom cyrkułowym rozkazuie się zatém, starać się o to, aby woysko tam, gdzie takowe bez pościeli woyskowéy za całe noclegowe (cały Schlafkreuzer) zakwatérowane iest, przepisaną należytość słomy bezpłatnie, i pościel przynaymniéy w części od właścicieli domów otrzymywało.

W tym razie zaś, gdyby gospodarze żołniérzom żadnéy pościeli nie dawali, władza woyskowa wydała rozporządzenie, aby kwatérodawcom tylko połowa noclegowego zapłacona była.

Rozporządzenie gub. z d. 27. Czerwca 1831 pod liczbą gub. 38165.

103.

Dzierzawcy podatku konsumowego wywieszać mogą na znak orła cesarskiego.

Jego c. k. Mość podług oznaymienia wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 7. Czerwca r. b. do liczby 1920, raczył na naypokornieysze zapytanie, naywyższém postanowieniem z dnia 31. Maia r. b. pozwolić: by dzierzawcy podatku konsumowego znak orła cesarskiego wywieszać mogli.

O czém Urzędy cyrkułowe dla własnéy wiadomości informowane zostaią.

Dekret gub. z dnia 2. Lipca 1831 do liczby gub. 40003.

104.

Prawidła, dla pensyionowanych i prowizyionowanych, gdy z powodu umieszczenia ich na Urzędzie płatnym stanowym, magistrackim lub funduszowym, ich pensye cofnione zostaną, rozciągaią się na kwiescentów.

Gdy wydarzyło się, że urzędnik do stanu spoczywaiących (kwiescentów) umieszczony, podczas kwieskowania swoiego,

Dienststelle bei dem Magistrate eines landesfürstlichen Marktes erhalten, und neben der damit verbundenen Besoldung zugleich den aus der Aerarial-Kasse ihm angewiesenen Quieszentengehalt fort bezogen hat; so hat die h. Hofkammer mit Dekret vom 22ten April d. J. Zahl 14716, nachträglich zu der mit Verordnung vom 1ten August 1826 Zahl 45746 bekannt gemachten, unterm 16ten Juli 1826 Zahl 5538 wegen Pensionisten und Provisionisten, erlassenen h. Normal-Vorschrift, zu bestimmen befunden, daß auch die in Quieszenten-Stand versezten Beamten und mindern Diener, welche während ihrer Quieszenz in eine besoldete Dienststelle bei einer fondsständischen Behörde, bei dem Magistrate einer landesfürstl. Stadt oder eines l. f. Marktes treten, denen daher bei ihrer einstigen Pensionirung die bei einer der obbenannten Behörden oder Magistrate zugebrachte Dienstzeit ihren früheren in Aerarial-Diensten zurückgelegten Dienstjahren zugerechnet wird, den Quieszentengehalt fortzubeziehen nicht berechtiget seyn, sondern derselbe während dieser ihrer Dienstleistung einzuziehen sey.

Wovon die Kreisämter mit Bezug auf die oberwähnte hierortige Verordnung, welche zugleich hiemit in Erinnerung gebracht wird, mit dem Bedeuten in Kenntniß gesetzt werden, diese a. h. Bestimmung in vorkommenden Fällen sich gegenwärtig zu halten, und im Kreise gehörig kund zu machen.

Gubernial-Dekret vom 5. Juli 1831. Gub. Zahl 36872.

105.

Grundsätze, nach welchen die Gränzwache zu Vorkehrungen für die öffentliche Sicherheit in Anspruch genommen werden darf.

Die allgemeine Dienstvorschrift der Gränzwache §. 30—41 setzt fest, in welcher Art die Gränzwache bei ihren gewöhnlichen Dienstesverrichtungen, die rücksichtlich des Uebertritts der Gränze bestehenden polizeilichen Anordnungen zu vollstrecken hat.

Es ist noch erforderlich, die Fälle, in denen die Gränzwache zufolge §. 3. der Verfassung der Gränzwache verpflichtet ist, außer den, bei ihren regelmässigen Dienstverrichtungen vorfallenden Amtshandlungen zur Vollstreckung der Vorkehrungen für die öffentliche Sicherheit, auf die vorläufige Aufforderung der, dazu berufenen Behörden in dem, der Gränzwache zugewiesenen Bezirke, Hilfe zu leisten, näher zu bezeichnen, und

otrzymał płatną służbę w Magistracie miasta ces. królewskiego, i obok połączonéy z nią płacy, pobiérał wciąż z Kassy skarbowéy wyznaczoną sobie pensyę kwiescentów; przeto wysoka nadworna Kamera dekretem z dnia 22. Kwietnia r. b. do liczby 14716, dodatkowo do przepisu pod dniem 16. Lipca 1826 do liczby 5538, o pensyonistach i prowizyonistach wydanego, a rozporządzeniem z dnia 1. Sierpnia 1826 do liczby 45746 ogłoszonego, postanowić raczyła: iż także urzędnicy do stanu kwiescentów umieszczeni i niżsi słudzy, którzy podczas kwieskowania swego, w iakiéy funduszowéy, stanowéy lub magistratualnéy Instancyi c. k. miasta lub c. k. miasteczka, do służby płatnéy wstąpią, którym przeto przy ich dawnieyszém pensyonowaniu, czas służby u Instancyy pomienionych lub w Magistracie strawiony do lat w dawnieyszéy służbie skarbowéy przebytych, dorachowanym będzie, pobiérać nadal pensyą kwiescentów prawa nie maią, i że takowa przez czas takowéy służby cofnioną być ma.

O czém Urzędy cyrkułowe z odniesieniem się do pomienionego rozporządzenia tuteyszego, które wraz na pamięć przywodzi się, z tém dokładem zawiadomione zostaią, by to naywyższe postanowienie w przypadkach zachodzących na uwadze miały i takowe w cyrkułach swoich należycie ogłosiły.

Dekret gub. z dnia 5. Lipca 1831 pod liczbą gub. 36872.

105.

Zasady użycia straży granicznéy do urządzeń publicznego bezpieczeństwa.

Powszechny przepis służby dla straży graniczné stanowi §§. 30 — 41, iakim sposobem straż graniczna przy zwyczaynych sprawach swoiéy służby, rozporządzenia policyyne, względem przekraczania granicy wydane, uskuteczniać ma.

Potrzeba ieszcze określić dokładniéy przypadki, w których straż graniczna stosownie do §. 3. ustanowy straży granicznéy, oprócz urzędowania w sprawach służby porządkowéy, dla uskutecznienia urządzeń publicznego bezpieczeństwa, na uprzednie wezwanie władz do tego powołanych, w obwodach téyże straży przydzielonych, pomoc dawać obowiązana;

das, bei der Ansuchung und Leistung dieser Hülfe zu beobachtende Verfahren zu ordnen.

Die hohe Hofkammer hat mit Dekret vom 21ten Mai l. J. Zahl 14617 im Einverständniße mit der vereinigten Hofkanzlei und Polizeihofstelle, folgende Grundsätze beschlossen:

1) Die Fälle, in denen die Hilfe der Gränzwache außer ihren gewöhnlichen Dienstverrichtungen zur Vollstreckung der Vorkehrungen für die öffentliche Sicherheit angesprochen werden darf, sind:

a) allgemeine polizeiliche Streifungen, inner des, der Gränzwache zugewiesenen Bezirkes, die entweder von Zeit zu Zeit regelmässig wiederkehren, oder wegen bestimmter Anlässe vorgenommen werden;

b) die Aufbiethung außerordentlicher Streitkräfte zur Einziehung und Abwehrung von Räuberbanden, oder andern die öffentliche Sicherheit auf eine besonders bedenkliche Weise gefährdenden Rotten;

c) die augenblickliche Hilfeleistung zur Unterdrückung eines Aufstandes oder Aufruhrs.

2) Handelt es sich um die Vornahme allgemeiner polizeilicher Streifungen, oder um die Aufbiethung außerordentlicher Streitkräfte gegen gefährliche Rotten, so muß stets zwischen dem Kreisamte, oder der Gefällen-Bezirksbehörde, und dem Oberkommissär der Kompagnie der Gränzwache, welche die Mitwirkung zu leisten hat, das Vernehmen im kürzesten Wege gepflogen, und der zu beobachtende Plan der Bewegungen, und einzelnen Verrichtungen verabredet werden.

3) Sind Angriffe gefährlicher Rotten, auf einzelne Orte abzuwehren, oder ist augenblickliche Hilfe zur Unterdrückung eines Aufstandes oder Aufruhres erforderlich, und gestatten die Umstände nicht, das gegenseitige Vernehmen zwischen dem Kreisamte, den Gefällen-Bezirksbehörden, und dem Kompagnie-Kommando, so hat jede Abtheilung der Gränzwache auf die an sie, von dem Kreisamte, von einem kreisämtlichen Kommissär, oder von einem landesfürstlichen Polizei- oder Gerichtsbeamten ergehende Aufforderung die angesuchte Hülfe unverzüglich zu leisten.

Die Behörden und Beamten, denen in den hier bezeichneten Fällen die Anrufung des Beistandes der Gränzwache eingeräumt ist, sollen, so weit es die obwaltenden Verhältnisse zuläßig machen, ihre Aufforderung an den Oberkommissär, — Kommissär, oder doch wenigstens Führer der Gränzwache richten. Nur wo dieses nicht möglich ist, können auch auf mindern Rangstuffen stehende Befehlshaber einzelner Abtheilungen der Gränzwache zur Hilfeleistung unmittelbar aufgefordert werden.

niemniéy uporządkować postępowanie, podług którego przy wezwaniu i dawaniu téy pomocy zachować się ma.

Wysoka Kamera nadworna dekretem z dnia 21. Maia r. b. pod liczbą 14617, łącznie z połączoną Kancelaryą nadworną i nadworną Dyrekcyią Policyi ustanowiła następuiące prawidła:

1) Przypadki, w których pomoc straży graniczney, oprócz zwyczaynych iéy czynności służbowych dla uskutecznienia urządzeń bezpieczeństwa publicznego, żądana być może, są:

a) ogólne rewizyie policyyne w obwodzie, straży graniczney przydzielonym, które albo od czasu do czasu powtarzane lub dla pewnych powodów przedsiębrane bywaią;

b) użycie nadzwyczaynéy siły zbroynéy do schwytania lub odparcia kup rozbóyniczych, lub innych bezpieczeństwu publicznemu szczególniéy zagrażaiących rot;

c) chwilowa pomoc do utłumienia iakiego powstania lub rokoszu.

2) Jeżeli rzecz idzie o powszechne rewizyie policyyne, lub o użycie nadzwyczaynéy siły zbroynéy, przeciwko rotom niebezpiecznym, zawsze między Urzędem cyrkułowym, Instancyią obwodową dochodów i nadkomisarzem kompanii straży granicznéy do spółdziałania wezwanéy, wzaiemne znoszenie się iak naykrótszą drogą utrzymywaném być ma, i względem planu poruszeń, iako i poiedyńczych czynności umówić się onym należy.

3) Jeżeli wypadnie odpierać napady band niebezpiecznych na poiedyńcze mieysca, lub potrzebna iest chwilowa pomoc do utłumienia powstania albo rokoszu, a okoliczności nie dozwalaią wzaiemnego znoszenia się między Urzędem cyrkułowym, Instancyią dochodów obwodową i Komendą kompanii, natenczas każdy oddział straży granicznéy na wezwanie uczynione do niego od Urzędu cyrkułowego, od komisarza cyrkułu, lub monarchicznego policyi albo sądowego urzędnika, żądaną pomoc bezzwłocznie dać obowiązany. Urzędy i urzędnicy, którym w przypadkach tu oznaczonych wezwanie pomocy straży granicznéy dozwolone, iak dalece zachodzące stosunki dopuszczaią, wezwanie swoie do nadkomisarza, komisarza, albo przynaymniéy do przewodzcy czynić maią, tam tylko, gdzie to nastąpić nie może, także i w mnieyszéy randze dowodzący poiedyńczemi oddziałami straży granicznéy, bezpośrednio o pomoc wezwani być mogą.

4) Auf andere, als die, in den gegenwärtigen Bestimmungen bezeichnete Fälle, dann auf Gegenden, die außer dem der Gränzwache zugewiesenen Bezirke liegen, erstreckt sich nicht die Verpflichtung der Gränzwache zur Hilfeleistung bei der Vollstreckung der Vorkehrungen für die öffentliche Sicherheit.

Die Vorschrift vom 14ten Dezember 1830 Zahl 44750 über das, von den Angestellten der Gränzwache bei gefährlichen Elementarereignißen zu beobachtende Benehmen bleibt aufrecht.

5) Auch in den Fällen, in denen die Gränzwache verpflichtet ist, Hül'e zur Vollstreckung der Vorkehrungen für die öffentliche Sicherheit zu leisten, darf von derselben der geforderte Beistand nur in dem Maaße geleistet werden, als sich dieses mit der geordneten Vollziehung ihres vorschriftsmässigen Dienstes vereinigen läßt, und dadurch keine der ihr aufgetragenen Verrichtungen gestört wird.

6) Den Behörden und Beamten, welchen die Aufforderung der Gränzwache zur Hilfeleistung zugestanden ist, wird bei sonstiger Verantwortung, strenge zur Pflicht gemacht, die Unterstützung der Gränzwache nur in so fern anzusuchen, als dieses unumgänglich nothwendig ist, und als die erforderliche Hilfe, weder durch die Kräfte der eigenen, für diese Zwecke zugewiesenen Organe, noch durch den Beistand des Militärs erlangt zu werden vermag.

Hievon wird das Kreisamt zur Darnachachtung mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, die Obrigkeiten in den der Gränzwache zugewiesenen Bezirken hiernach zu belehren, und zur genauen Beobachtung dieser Grundsätze anzuhalten.

Gubernial-Verordnung vom 5. Juli 1831 Gub. Zahl 37720.

106.

Maßregeln gegen das Bettelunwesen.

Von mehreren Seiten sind dieser Landesstelle Anzeigen zugekommen:

1) daß ungeachtet der bestimmten Weisungen das öffentliche Betteln zu beseitigen, die Haupt- und Verbindungsstrassen, besonders wo sie durch Ortschaften ziehen, dann an den Mauthschranken und Brücken, dennoch fortan mit Individuen beiderlei Geschlechtes besetzt sind, welche die Vorbeigehenden und Fahrenden meistens mit großer Zudringlichkeit um Almosen anrufen, dem Wagen nachlaufen, und selbst oft um Mitleid zu erwecken, eckelhafte Körpergebrechen zur Schau tragen;

4) Obowiązek straży graniczney dania pomocy w celu uskutecznienia urządzeń dla bezpieczeństwa publicznego, nie rozciąga się do innych przypadków, prócz tych, które w ninieyszych przepisach wytknięte są, aniteż na okolice, za obwodem straży graniczney przydzielonym, położone.

Przepis z dnia 14. Grudnia 1830 do l. 44750 względem zachowania się straży graniczney, przy wypadkach elementarnych, w swoiey mocy zostaie.

5) Nawet i w przypadkach, w których straż graniczna obowiązana iest dać pomoc w celu uskutecznienia urządzeń dla publicznego bezpieczeństwa, tylko tak dalece żądaną pomoc dawać może, iak dalece się to z uporządkowaném dopełnieniem iey ustawą przepisaney służby pogodzić da, i iak dalece przez to w poruczonych sobie czynnościach nie będzie miała przeszkody.

6) Urzędóm i urzędnikóm do wezwania pomocy u straży graniczney upoważnionym, przepisuie się za ścisły obowiązek, aby tey pomocy u straży graniczney tak dalece tylko żądali, iak dalece ta nieodzownie potrzebną się stanie, i iak dalece potrzebna pomoc ani siłą własnych do tego celu przeznaczonych organów, ani też pomocą woyska osiągniona być nie może.

O tém zawiadamia się c. k. Urzędy cyrkułowe dla zachowania z tym nakazem, informowania o tém Zwierzchności w obwodach straży graniczney przydzielonych i onych dopilnowania, by tych prawideł ściśle przestrzegały.

Rozporządzenie gub. z dnia 5. Lipca 1831 do liczby gub. 37720.

106.

Przepisy na bezprawia żebractwa.

Z wielu strón doniesiono Rządowi kraiowemu:

1) że pomimo naydokładnieyszych nakazów, aby publicznemu żebraniu zapobiegać, przecież główne i związkowe gościńce, osobliwie przez wsie ciągnące się, tudzież przy rogatkach i mostach ciągle żebrzącym płci oboiey obsadzone są, którzy od przechodzących lub przeieżdżaiących częstokroć nawet z wielką natarczywością iałmużny domagaią się, za powozami gonią, a nawet niektórzy dla wzbudzenia litości, obrzydliwe kalectwa ukazuią.

2) daß in größern Städten und Märkten sich eine bedeutende Zahl Menschen sammle, theils wirklich um Arbeit und Verdienst zu suchen, den sie aber unter den gegenwärtigen Verhältnissen fast niemal, wenigstens nicht im zureichenden Maße finden, theils um unter dem obigen Vorwand ihrem Hange zum Betteln und Müssigange nachzugehen, wodurch sie nur die Zahl der Ortsarmen vermehren, und wie schon in der hierortigen Verordnung vom 11ten Mai v. J. Zahl 36193 bemerkt wurde, die Einwohner solcher Städte belästigen und der öffentlichen Sicherheit gefährlich werden.

Vorzüglich ist dieß in der Hauptstadt Lemberg bemerkbar, wo täglich eine bedeutende Zahl solcher fremder Ankömmlinge im Betteln betreten und verhaftet werden, die angeben, wegen Arbeit und Verdienst hieher gekommen zu seyn, die bei den gegenwärtig hier eingetretenen Verhältnissen hier keineswegs, und nicht einmal in dem Maaße vorhanden ist, um den einheimischen Armen, und Arbeitsfähigen solche zu verschaffen;

3) daß endlich sowohl Christen als Juden mit Zeugnissen und Geleitscheinen, die theils von dem Kreisamte und Dominium ihres eigenen Bezirks theils, von andern Kreisämtern und Dominien zur Weiterreise vidirt werden, die ohne eine eigentliche zureichende Bestimmung, bald in Familienangelegenheiten und in Geschäften im Allgemeinen, bald selbst um Verdienst und Arbeit zu suchen, lauten, und eigentlich blosse Bettler sind. Vorzüglich gilt dieß von ungarischen Juden, deren Pässe gewöhnlich auf 6 Monate oder gar 1 Jahr, und zu Reisen in ganz Galizien lauten.

Den k. Kreisämtern wird daher verordnet:

zu 1) Sämmtlichen Dominien und Ortsobrigkeiten auf das nachdrücklichste einzubinden, daß sie den Unfug des öffentlichen Bettelns mit allen zu Gebothe stehenden Mitteln und Nachdruck abstellen;

zu 2) bereits mit der bezohenen hierortigen Verordnung vom 11ten v. M. ist dem Kreisamte erinnert worden, daß es die Pflicht jeder Ortsobrigkeit sey, für die Erhaltung und Verpflegung der Ortsarmen zu sorgen, daß vielen derselben in verschiedenen Wegen bereits Unterstützungen zugekommen seyen, und daher unerläßlich nothwendig werde, das ganz fruchtlose Herumziehen derselben zu beseitigen, wobei die Ortsvorstände die erforderliche Aufsicht zu pflegen, und den einzelnen Individuen die Nachtheile eingreifend vorzuhalten verbunden seyn werden, welchen sie sich durch ihre Zudringlichkeit in den Städten besonders dadurch aussetzen, daß sie bei einem Mangel an Arbeit und Verdienst dem Hunger und selbst Krankheiten, dann

2) Że po większych miastach i miasteczkach gromadzą się w znaczney liczbie ludzie, częścią dla szukania w samey rzeczy zarobku, którego w obecnych okolicznościach nigdy prawie, a przynaymniey w tey mierze iakby potrzebowali, nie znayduią, częścią zaś, by pod tym pozorem skłonności do żebrania i próżniactwa oddawać się mogli, przezco tylko pomnażaią liczbę ubogich mieyscowych, i iakto iuż rozporządzeniem tuteyszém z dnia 11. Maia r. z. do liczby 36193 napomniono, mieszkańców tych miast napastuią i publicznemu bezpieczeństwu, niebezpiecznymi staią się.

Naygłówniey postrzegać się to daie w główném mieście Lwowie, gdzie codzień znaczna liczba takich przybyszów na żebraniu chwytaną i aresztowaną bywa; i tém się wymawia, że tu na robotę i zarobek przychodzi; których tu dla teraźnieyszch okoliczności czasu wcale nie ma, nawet tyle, by dla ubogich i roboczych ludzi wystarczyły.

3) Że nakoniec iak chrześciianie, tak żydzi przybywaią ze świadectwami i listami gleytowémi, które częścią przez Urzędy cyrkułowe i Dominia ich własnego obwodu, częścią od innych Cyrkułów i Dominiów dla dalszey podróży widowane bywaią, które bez właściwego dostatecznego oznaczenia powodu, to w rzeczach familiynych i sprawach w ogólności, to znowu dla szukania zarobku i roboty opiewaią, a ukaziciele istotnie są tylko żebrakami, szczególniey stosuie się to do żydów węgierskich, których paszporty zazwyczay na 6 miesięcy a nawet i cały rok do ieżdzenia po całey Galicyi wydawane bywaią.

Zaleca się przeto Urzędóm cyrkułowym:

ad 1) Wszystkim Dominiom i Zwierzchnościom mieyscowym naysurowiey nakazać, by wszelkiémi w ich mocy będacémi środkami nayskuteczniey, bezprawie publicznego żebrania uchylali;

ad 2) Urzedy cyrkułowe iuż rozporządzeniem tuteyszém z dnia 11. z. m. tu powołaném, upomniane zostały, iż to iest powinnością każdey Zwierzchności mieyscowey, o utrzymanie i wyżywienie ubogich mieyscowych starać się, że wielu z tych różnémi drogami wsparcie odebrało, że przeto nieodzownie potrzeba zapobiédz ich całkiem bezskutecznemu włóczeniu się, w czém przełożeni mieysca stosowny mieć nadzór i poszczególnym osobóm szkodliwe skutki do poięcia przedstawić powinni, na które się przez ciśnienie się do miasta szczególniey przezto wystawiaią, że przy braku roboty i zarobku wystawiaia się na głód a nawet na niebezpieczeństwo choroby, że będą aresztowane,

der Gefahr ausgesetzt sind, verhaftet zu werden, und daß sie nach ihrer Absendung in ihren gewöhnlichen Aufenthaltsort auch die verdiente Ahndung von ihren Obrigkeiten zu gewärtigen haben werden.

zu 3) liegt es nicht nur in den bestehenden Vorschriften, sondern in der Natur der Sache, daß besonders unter den gegenwärtigen Verhältnissen, Bewilligungen zu Reisen, Geleitscheine, Zeugnisse oder Päße nur nach vollkommen dargethanener Nothwendigkeit des Zweckes der Reise ertheilt werden sollen, und die angegebenen Ursachen auch gehörig nachgewiesen werden müssen. Alle oben angeführten Arten der Reisen, besonders bei gemeinen Leuten und Juden stellen sich offenbar als unzuläßig dar, und erregen den Verdacht, daß die Reisenden nur auf Kosten und durch die Beihülfe anderer ihr Leben fristen, oder die Dominien sich selbe vom Halse schaffen wollen. Da nun Reisen außerhalb des Kreises nur mit Bewilligung und unter Vidirung des eigenen Kreisamtes vorgenommen werden dürfen, so haben die Kreisämter alle jene Individuen, welche mit Dominikalzeugnissen, Geleitscheinen oder Gesuchen um Päße zu den angedeuteten oder zu solchen Zwecken, bei welchen sich die unmittelbare Vermuthung ergiebt, daß selbe bloß des Herumziehens und daher wahrscheinlich des Bettelns halber angesucht werden, beim Kreisamte oder den Ortsobrigkeiten aus dem eigenen Kreise vorkommen, unmittelbar ab- und mit gebundener Route, in ihren gewöhnlichen Aufenthaltsort zurückzuweisen.

Wenn aber solche Individuen mit Dominikal-Zeugnissen, Päßen, Geleitscheinen aus fremden Kreisen ankommen sollten, so ist denselben nicht nur die Vidirung zu versagen, sondern die mit derlei Urkunden erscheinenden Individuen, erforderlichen Falls mit Schub an das betreffende Kreisamt zurückzusenden, und ihnen das fernere Herumziehen in keiner Beziehung mehr zu gestatten, und jedes Kreisamt bleibt für die Folgen solcher unzweckmäßigen Vidirungen hiemit verantwortlich.

Was inbesondere die ungarischen Juden u. Krämer betrifft, so werden zwar die erforderlichen Einleitungen unter Einem getroffen, um des Bettelns oder des Müssiganges verdächtige Individuen entweder unmittelbar an der Gränze zurückzuweisen, oder durch die an Ungarn angränzenden Kreisämter den Zweck ihrer Reise näher prüfen, und nach den bestehenden Anordnungen behandeln zu lassen; da es sich jedoch leicht ergeben kann, daß demungeachtet einzelne Individuen jene Kreisämter übergehen, und weiter ins Land gelangen, so haben die Kreisämter nichts destoweniger ihre Aufmerksamkeit auf derlei Individuen zu richten, und da, wo wahrgenommen werden sollte, daß derlei ungarische Individuen sich bloß mit Betteln und Herumziehen

i że odesłania do zwykłego mieysca pobytu swoiego spodziewać się maią, oraz zasłużoney kary od swoich Zwierzchności mieyscowych.

ad 3) Wypływa to nie tylko z ustanowionych przepisów, ale z natury rzeczy, iż szczególniey w teraźnieyszych okolicznościach pozwolenia do podróży listy gleytowe, zaświadczenia lub paszporty, tylko za dokładném wykazaniem potrzeby podróżowania wydawane, iako też przyczyny podane, należycie udowodnione być muszą. Wszystkie rodzaie powyżey przytoczone podróżowania osobliwie ludzi gminnych i żydów, pokazuią się widocznie niedozwolonémi i wzniecaią podeyrzenie, iż podróżuiący tylko na koszt i pomocą drugich życie swoie utrzymuią, albo też że Dominia takowych pozbyć się staraią. Gdy zaś podróżowanie za obwodem cyrkułu tylko za pozwoleniem i widymowaniem przez własny Urząd cyrkułowy przedsięwzięte być może, przeto Urzędy cyrkułowe wszystkie takie osoby, które świadectwami dominikalnémi, listami gleytowemi lub z prośbami o paszporty dla celów wskazanych lub takich, względem których wprost domyślać się wypada, iż takowe tylko dla włóczenia się a ztąd zapewne dla żebrania podawane zostaią, do Urzędu cyrkułowego lub Zwierzchności mieyscowych własnego cyrkułu przychodzą, takowe wprost z wyznaczeniem drogi, którą iść maią do ich zwyczaynego mieysca pobytu odprawić.

Gdyby zaś osoby takie z zaświadczeniami dominikalnemi, paszportami i listami gleytowani z obcych cyrkułów przychodzić miały, nie tylko widowanie odmówione, ale osoby z podobnémi dokumentami przychodzące, w razie potrzeby do właściwego Urzędu cyrkułowego szupasem zwrócone być maią, dalszego włóczenia się zaś bez żadnego względu dopuszczać nie należy, a każdy Urząd cyrkułowy za skutki podobnego zamiarowi przeciwnego widowania odpowiedzialnym zostaie.

Co się tyczé żydów i kramarzów węgierskich w szczególności, potrzebne w tey mierze urządzenia wprawdzie zarazem przedsięwzięte zostaią, by osoby o żebranie lub próżniactwo podeyrzane, albo zaraz do granicy cofnione, albo też przez Urzędy cyrkułowe bliżey granicy węgierskiey znayduiące się, względem zamiaru i podróży badane i podług istnących rozporządzeń z nimi obchodzono się, gdy się iednak łatwo wydarzyć może, iż pomimo tego poiedyńcze osoby Urzędy cyrkułowe pomiiać i daléy w głąb kraiu dostawać się mogą, niemniey przeto Urzędy cyrkułowe uwagę swoią na podobne osoby zwracać, a tam gdzieby postrzeżono było, że podobni ludzie z Węgier iedynie żebractwem i krążeniem zaymuią się, niemaiąc pewnego sposobu zarobko-

ohne einen bestimmten Erwerbszweig zu haben, beschäftigen, solche ohneweiters mit Schub in ihre Heimath abzuschaffen.

In allen angeführten Beziehungen ist sich nicht auf die bloße Anordnung zu beschränken, sondern sich von der Befolgung in allen geeigneten Wegen und insbesondere durch die eigene Ueberwachung von Seite der Kreisamtsbeamten die volle Ueberzeugung zu verschaffen, und in jenen Fällen, wo Nachlässigkeit, oder auch eine Außerachtlassung der bestehenden Anordnungen eintritt, und insbesondere wo, wie bei dem Betteln, unläugbare Thatsachen und positive Anzeigen vorkommen sollten, gegen die Schuldtragenden mit der in der bezogenen hierortigen Verordnung vom 11ten v. M. angedeuteten Geldstrafe bis 20 fl. C. M. ohne alle Rücksicht und Schonung vorzugehen.

Gubernial-Verordnung vom 6. Juli 1831. Gub. Zahl 39341.

107.

Die Vorschriften über Viehbeschau und Polizeiaufsicht bei Ausschrottung des Fleisches werden eingeschärft.

Laut Eröffnung des k. k. General-Kommando vom 31ten Mai l. J. Zahl 1269 O.. haben Se. Majestät aus Anlaß des vom obersten Feldarzte der Armee für das Wintersemester 1829 erstatteten Sanitätsberichtes zu befehlen geruhet, dem hie und da vorgekommenen Unfuge der Ausschrottung kranker und umgestandener Thiere, und dem Genuße des Fleisches von solchen Thieren bei den Truppen und der Gränzbevölkerung eingreifend zu steuern.

Während dieser a. h. Befehl in Folge hofkriegsräthlichen Reskripts vom 20ten Mai l. J. Zahl 1903 L. von dem k. k. General-Kommando den gesammten Militär-Stazions- und Truppen-Kommandanten bekannt gegeben, und dieselben angewiesen wurden, auf das strengste darüber zu wachen, daß nur Fleisch von gesunden Thieren abgenommen, und genossen, die Ausschrottung des Fleisches von einem kranken oder gar umgestandenen Thiere aber der Ortsobrigkeit angezeigt werde, haben die Kreisämter die Dominien und Magistrate neuerdings anzuweisen, die mit hierortiger Verordnung vom 31ten Mai 1828 Zahl 37929 in Erinnerung gebrachten Vorschriften in Betreff der Viehbeschau und der unerläßlich nothwendigen Polizeiaufsicht bei Aushauung des Fleisches überhaupt, dann wegen der Richtigkeit des Gewichtes 2c. auf das genaueste zu befolgen, und handzuhaben.

wania, takowych bezwzględnie szupasem do mieysca ich rodziny odsełać maią.

We wszystkich przytoczonych przypadkach, nie na samém rozporządzeniu ograniczać się, ale i przekonać się wszelkiemi środkami a nawet własném nadczuwaniem Urzędów cyrkułowych o dopełnianiu tegoż, a tam, gdzie opieszałość, alboteż i niezważanie istnieiących rozporządzeń zachodzi, a w szczególności tam, gdzieby, iako to przy żebraniu, niezaprzeczone czyny i pewne doniesienia zachodzić miały, przeciwko winnym karę pieniężną do 20 ZłR. M. K. powołaném tu rozporządzeniem tuteyszém z dnia 11. z. m. oznaczoną bez względu i obrony wymierzyć należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 6. Lipca 1831 do l. gub. 39341.

107.

Przypomina się przepisy względem oglądania bydła i dozoru policyynego przy szrótowaniu mięsa.

Podług oznaymienia c. k. główney Komendy z dnia 31. Maia r. b. do liczby 1269 Q., raczył Nayiaśnieyszy Pan z powodu uczynionego przez głównego lekarza woyska raportu zdrowia za pólrocze zimowe roku 1829 rozporządzić, aby wydarzaiącemu się tu i ówdzie bezprawiu wyrębywania mięsa z bydląt chorych i padłych i takowego mięsa używaniu między woyskiem i ludem przygranicznym, skutecznie zapobieżono było.

Gdy ten naywyższy rozkaz w skutek reskryptu nadworney Rady woienney z dnia 20. Maia r. b. do liczby 1908. L. przez c. k. główną Komendę wszystkim dowódzcóm woyskowym stacyynym i oddziałowym oznaymionym, i tymże zalecono zostało, czuwać nayściśley nad tém, by tylko mięso ze zdrowych bydląt brane i używane, wyrębowanie zaś mięsa z bydlęcia chorego albo padłego. Zwierzchności mieyscowey doniesione było, maią c. k. Urzędy cyrkułowe zalecić powtórnie Dominióm i Magistratóm, by przepisy tuteyszém rozporządzeniem z dnia 31. Maia 1828 do liczby 37929, względem oglądania bydła i niezbędnie potrzebnego dozoru policyynego przy wyrębowaniu mięsa w ogólności, tudzież względem rzetelney wagi i t. d. ponowione, iak nayściśley zachowane i utrzymywane były.

Uebrigens liegt den Kreisämtern auch ob, sich von der Befolgung dieser Vorschriften von Seiten der Ortsobrigkeiten die Ueberzeugung zu verschaffen, und bei wahrgenommenen Uebertretungen oder vorkommenden Beschwerden unaufgehalten und mit Nachdruck das Amt zu handeln. Wozu auch die Kreiskommissäre und das Kreissanitätspersonale anzuweisen sind, die bei ihren öftern Reisen Gelegenheit haben, von der Befolgung dieser Vorschrift sich die Ueberzeugung zu verschaffen.

Gubernial-Dekret vom 13. Juli 1831. Gub. Zahl 34531.

108.

Das Vermögen inkorporirter Pfarren, soll von jenem der Stifte oder Klöster abgesondert in Evidenz erhalten werden.

Seine k. k. Majestät haben mit a. h. Kabinetschreiben vom 29ten April d. J. anzuordnen geruhet, daß die Bischöfe bei Visitazionen der Pfarren, welche Stiftern oder Klöstern inkorporirt sind, darauf zu dringen haben, daß das Pfarr- und Stiftungsvermögen dieser Pfarren, gehörig von dem, des Stiftes und Klosters unterschieden, und evident gehalten werde, zu welchem Ende die Einführung eigener Kirchenladen nach den bestehenden Normen, und genauer Inventarien über das, was der einzelnen Pfarrkirche gehört, anzuordnen ist.

Doch soll es den Stift- und Klostervorstehern immer unbenommen bleiben, so viel vom Ertrage des pfarrlichen Vermögens, und sonstigen pfarrlichen Einkommens, als sie nothwendig und zweckmässig finden, den ausgesetzten Pfarrern zu überlassen.

Wovon die Ordinariate in Folge des hohen Hofkanzleidekretes vom 18ten Mai d. J. Zahl 11643 zur Nachachtung bei Klosterpfarren, wovon noch keine abgesonderten Inventarien bestehen, verständiget wird.

Gubernial-Verordnung vom 13. Juli 1831. Gub. Zahl 36088.

109.

Einhebung und Verwaltung der allgemeinen Verzehrungssteuer in dem Verwaltungsjahre 1832.

Die hohe Hofkammer hat mit Dekret vom 22ten Juli l. J. Zahl 21233 angeordnet, daß die allgemeine Verzehrungssteuer,

Wreście obowiązkiem iest Urzędów cyrkułowych, przekonywać się o istotném dopełnianiu tych przepisów przez Zwierzchności mieyscowe, a w razie dostrzeżenia iakowych przekroczeń lub zaszłych skarg, bezzwłocznie i skutecznie urząd swóy pełnić. Co także komissarzom i urzędnikom zdrowia cyrkułowym zalecono ma być, gdy ci przy częstych obiazdzkach sposobność maią, o zachowywaniu rzeczonych przepisów przekonywać się.

Dekret gub. z dnia 13. Lipca 1831 pod liczbą gub. 34531.

108.

Maiątek parafiy wcielonych od fundacyynego i klasztornego oddzielnie w ewidencyi utrzymywany być ma.

Jego c. k. Mość naywyższym listem gabinetowym z dnia 29. Kwietnia r. b. rozporządzić raczył: iż biskupi przy wizytowaniu parafiy fundacyiom i klasztorom wcielonych, na to nastawać maia, aby maiatek parafialny i fundacyyny tych parafiy od maiątku fundacyi i klasztoru rozróżniony i w ewidencyi utrzymywany był; w którym to celu nakazane być ma zaprowadzenie właściwych skrzyń kościelnych podług istnących prawideł i dokładnych inwentarzów tego, co poiedyńczych kościołów parafialnych iest własnością.

Wolno iednak zostawiono ma być przełożonym fundacyy i klasztorów z dochodów parafialnych i innych parafialnych wpływów tyle exponowanym parochom zostawić, ile to z zamiarem zgodném i potrzebném uznaią.

O czém Ordynaryaty w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 18. Maia r. b. do liczby 11648, dla zachowania przy parafiach klasztornych, gdzie ieszcze żadnego oddzielnego inwentarza nie ma, zawiadamiaią się.

Rozporządzenie gub. z dnia 13. Lipca 1831 do liczby gub. 36088.

109.

Pobiéranie i zarządzanie podatku konsumowego w roku nadchodzącym 1832.

Wysoka nadworna Kamera dekretem z dnia 22. Czerwca r. b. do liczby 21233 rozporządziła: iż powszechny poda-

so wie diese Abgabe in dem laufenden Jahre 1831 bestanden hat, auch in dem kommenden Verwaltungsjahre 1832, eingehoben und verwaltet werde.

Welches mit Beziehung auf die in dieser Hinsicht erflossenen hierortigen Kreisschreiben vom 5ten Juli 1829 Z. 5039, dann 7ten September und 15ten Oktober 1830, Zahlen 48643 und 62027, mit dem Beisatze zur Wissenschaft und Nachachtung allgemein bekannt gemacht wird, daß sowohl die Abfindungs- als auch die Pachtverträge nur für die Dauer des Verwaltungsjahres 1832 abzuschliessen sind.

Gubernial-Kundmachung vom 14. Juli 1831. Gub. Zahl 41401.

110.

Juden werden zu Verzehrungssteuer-Pachtungen auf dem Lande nur gegen dem zugelassen, daß sie die Namen ihrer Afterpächter, Bestellten, Manipulanten und Revisoren den Kreisämtern anzeigen; — dürfen nicht in Wirthshäusern wohnen.

Aus dem im Grunde hierortigen Auftrags vom 17ten Oktober v. J. Zahl 64457 eingelangten Berichten der Kreisämter über die Wirkungen der Zulassung der Juden zu den Verzehrungssteuer-Pachtungen auf dem Lande, hat man mit Mißfallen ersehen, daß in einigen Kreisen die Bestimmung des h. Hofkanzleidekrets vom 28ten September v. J. Zahl 3441 nicht mit der gehörigen Strenge gehandhabt werde, wornach die Juden zu diesen Pachtungen für das laufende Verwaltungsjahr nur gegen dem zugelassen werden, daß sie gehalten sind, die Namen ihrer Afterpächter, Bestellten, Manipulanten und Revisoren, welche in Ortschaften, wo den Juden sonst der Aufenthalt untersagt ist, aufgestellt werden, in voraus dem betreffenden Kreisamte anzuzeigen.

Es wird demnach den Kreisämtern zur unausweichlichen Pflicht gemacht, diejenigen Juden, die sich in besagten Orten befinden, ohne dem Kreisamte in voraus gemeldet worden, und von den Letztern mit Aufenthaltsbefugnissen versehen zu seyn, zu entdecken, gegen dieselben unverzüglich wegen ihres unbefugten Aufenthalts das Amt zu handeln, und sie ohne Rücksicht zu entfernen, übrigens selbst den akkreditirten und in voraus gemeldeten jüdischen Afterpächtern, Bestellten, Manipulanten oder Revisorrn, den bleibenden Aufenthalt während der

tek konsumowy, tak iak ten pobór w roku bieżącym 1831 istniał, w roku nadchodzącym 1832 pobieranym i administratowanym będzie.

Co z odwołaniem się na okólniki tuteysze w tey mierze dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039, tudzież dnia 7. Września i 15. Października 1830, do liczby 48643 i 62027 z tym dodatkiem dla wiadomości i zachowania powszechnie ogłasza się, iż tak dobrowolne umowy, iako i dzierzawy tylko na czas roku administracyynego 1832, zawierane być maią.

Uwiadomienie gub. z dnia 14. Lipca 1831 pod liczbą gub. 41401.

110.

Żydzi tylko pod tym warunkiem przypuszczeni będą do dzierzawienia podatku konsumowego na wsi, iż nazwiska swoich subarendatorów, umocowanych, manipulantów i rewizorów, Urzędóm cyrkułowym podawać maią, i sami w karczmach mieszkać nie mogą.

Z raportów od Urzędów cyrkułowych, na mocy tuteyszego rozporządzenia z dnia 17. Października r. z. do liczby 64457, o skutkach przypuszczenia żydów do dzierzawienia podatku konsumowego na wsi nadeszłych, z nieukontentowaniem postrzeżono, iż w niektórych cyrkułach przepis dekretu wysokiey Kancelaryi nadworney z dnia 28. Września r. z. do liczby 3441 z należytą surowościa nie iest zachowanym, podług którego żydzi do tych dzierzawień na rok administracyyny bieżący pod tym tylko warunkiem przypuszczeni są, iż nazwiska swoich subarendatorów, umocowanych, manipulantów i rewizorów, w posadach, gdzie żydom mieszkać nie wolno, umieszczonych, przyzwoitemu Urzędowi cyrkułowemu naprzód wskazać maią.

Wkłada się przeto na Urzędy cyrkułowe ten nieodzowny obowiązek, aby żydów w pomienionych mieyscach znayduiących się, którzy się Urzędowi cyrkułowemu uprzednio nie meldowali, i od tegoż Urzędu pozwolenia pobytu tamże nie otrzymali, wyśledziły, względem nich o ich nieprawny pobyt bezzwłocznie urząd pełniły i takowych z tamtąd bezwzględnie pooddalały. Wreście nawet zawierzytelnionym i naprzód oznaymionym żydowskim subarendatoróm, umocowanym, manipulantóm lub rewizoróm w takich tylko posadach

Pachtzeit nur in sölchen Ortschaften zu gestatten, wo die Einhebung der gepachteten Verzehrungssteuer wirklich geschieht.

Da ferner selbst denjenigen Juden, welche wegen der Verzehrungssteuer-Pachtung auf dem Lande geduldet werden, der Handel und vorzüglich der Ausschank geistiger Getränke untersagt ist, so kann deren Angabe, daß sie keine andere Wohnung als die Wirthshäuser finden können, nur als ein lerrer Vorwand angesehen werden, welcher die Entdeckung ihres gesetzwidrigen Einflußes auf den Ausschank erschwert.

Der Aufenthalt derselben in Wirthshäusern ist demnach nirgends zu gestatten.

Gubernial-Verordnung vom 15. Juli 1831. Gub. Zahl 37446.

111.

Erneuerung der bestehenden Gesetze für das Verfahren in schweren Polizeiübertretungen.

Es ist der Landesstelle zu wissen nothwendig, ob alle politischen Obrigkeiten mit geprüften und dazu gehörig befähigten Richtern in schweren Polizeiübertretungen versehen sind, und ob auf solche Art die gesetzmässige Vorsorge überall getroffen sey, daß diese Uebertretungen da, wo sie vorkommen, gehörig untersucht und dem Gesetze gemäß bestraft werden.

Dem Kreisamte wird daher aufgetragen, einen verläßlichen Ausweis binnen zwei Monaten anher vorzulegen, welcher folgende Rubriken zu enthalten hat:

1) Benennung des Dominiums nach alphabetischer Ordnung;
2) der dazu gehörigen Ortschaften;
3) Seelen-Anzahl in Summa;
4) Vor- und Zuname des Richters;
5) Behörde, von welcher er geprüft, und zu diesem Amte befähiget wurde;
6) Datum und Zahl seines Fähigkeitsdekrets;
7) Sein Alter;
8) Tag seiner Beeidigung und bei welcher Behörde;
9) Zahl seiner Dienstjahre in dieser Eigenschaft;
10) Seine bisherige Verwendung und Moralität.

Da übrigens wahrgenommen wird, daß die Verhandlungen über schwere Polizeiübertretungen oft recht mangelhaft vorkommen, und daß beinahe alle gesetzlichen Vorschriften dabei außer Acht gelassen werden, so wird dem Kreisamte zu seiner eigenen Darnachachtung und zur Anweisung der politischen Obrigkeiten im Kreise folgendes bedeutet:

stały pobyt przez czas dzierzawy dozwolić można, gdzie podatek konsumowy zadzierzawiony istotnie pobieranym bywa.

Gdy nakoniec żydom, którzy dla dzierzawienia podatku konsumowego na wsi cierpieni bywaią, handel i wyszynk trunków zakazanym iest, zatém podanie ich, iż innego pomieszkania prócz karczmy znaleść nie mogą, tylko za czczy wybieg uważany być powinien, który wyśledzenie ich szkodliwego wpływu na wyszynk utrudnia.

Przebywanie więc ich po karczmach nigdzie nie ma być dozwoloném.

Rozporządzenie gub. z dnia 15. Lipca 1831 do l. gub. 37446.

111.

Ponowienie istnących ustaw o postępowaniu w razach ciężkiego przestępstwa policyynego.

Potrzeba wiedzić Rządowi kraiowemu, czyli wszystkie polityczne Zwierzchności egzaminowanymi i należycie do tego uzdolnionymi sędziami opatrzone są, i czyli tym sposobem prawem przepisana staranność miana iest, aby te przestępstwa tam, gdzie się wydarzą, należycie dochodzone i podług prawa ukarane były.

Zaleca się przeto Urzędom cyrkulowym przełożyć tu w ciągu dwóch miesięcy wykaz niezawodny z następuiącemi rubrykami:

1) Nazwiska Dominiów porządkiem alfabetu;
2) posad do tychże należących;
3) liczba dusz ogółowa;
4) imię i przezwisko sedziego;
5) Instancyia, która go egzaminowała, i do tego urzędu zdolnym uznała;
6) data i liczba dekretu uzdolnienia;
7) wiek sędziego;
8) dzień wykonanéy przezeń przysięgi i przed którą Instancyią;
9) liczba lat iego służby w tym charakterze;
10) dotychczasowa aplikacyia i moralność.

Gdy wreście dostrzeżono, że wywody spraw w ciężkich przestępstwach policyynych częstokroć zbyt niedostatecznémi okazuią się, i że przy tém wszystkie prawne przepisy nie bywaią zachowane, przeto Urzędom cyrkułowym dla ich własnego zachowania i nauczenia Zwierzchności policyynych w ich cyrkułach, przepisuie się co następuie:

1) Jede Untersuchung in schweren Polizeiübertretungen muß von einem aus dem Strafgesetze ordnungsmässig geprüften, mit dem Fähigkeitsdekrete versehenen und beeideten Richter mit Beiziehung eines gleichfalls beeideten Aktuars vorgenommen werden, wie es die §§. 290 und 291 des II. Theils des Strafgesetzes vorschreiben, weil sonst das ganze Verfahren als gesetzwidrig angesehen, und als null und nichtig erklärt werden müßte.

2) Es ist unumgänglich nothwendig, daß die Erhebung des Thatbestandes gehörig gepflogen werde, weil dadurch die Bestätigung über die Wirklichkeit der geschehenen Uebertretung erzielt wird, in dieser Beziehung ist sich daher das II. Hauptstück des Strafgesetzes in seinem ganzen Umfange genau gegenwärtig zu halten. Eben so nothwendig ist es

3) daß das Verhör mit dem Beschuldigten ganz dem Gesetze gemäß vorgenommen, und daß dabei der in dem §. 325 angedeutete Zweck desselben in allen seinen Punkten erreicht werde, in dieser Hinsicht ist daher alles zu beobachten, was das III. Hauptstück vorschreibt.

4) Die rechtlichen Beweise müssen so erhoben werden, daß darüber kein Zweifel übrig bleibt. Das Gesetz deutet gehörig an, was bei jeder der Beweisarten, bei dem eigenen Geständniße, bei dem Beweis aus Urkunden, aus dem Zusammentreffen der Umstände und durch Zeugen erforderlich ist, daß der Beweis als rechtlich angesehen werden könne; von allem dem ist daher bei der Untersuchung nichts außer Acht zu lassen.

Es geschieht nicht selten, daß bei den Untersuchungen der Beschuldigte und die Zeugen ad Generalia entweder gar nicht, oder nicht so einvernommen werden, wie es die §§. 329 und 366 vorschreiben. Obwohl bei dem Beschuldigten die Aufklärung seiner Verhältnisse, oft zur Beurtheilung seiner größeren oder minderen Schuld, bei den Zeugen aber zur Beurtheilung ihrer Glaubwürdigkeit durchaus nothwendig ist; eben so wird nicht selten unterlassen, den Beschuldigten und den Zeugen die §§. 311 und 328 angeordnete ernstliche Ermahnung und zwar vor Aufnahme ihrer Aussagen zu machen, daß ersterer verpflichtet sey, jede Frage nach Wahrheit und Wissen zu beantworten, daß Unwahrheit oder hervorleuchtende Bosheit im Schweigen oder Ausflüchte ihm Verschärfung der Strafe zuziehen würden, dann daß der Zeuge seinem Gewissen und der Obrigkeit zur Wahrheit verpflichtet sey, und sich durch eine wissentliche Unwahrheit strafbar machen würde; wovon bei den Zeugen, da sie in der Regel nicht beeidet werden, die Gewährleistung liegt, daß sie die Wahrheit aussagen.

1) Każde śledztwo w ciężkich przestępstwach policyynych przedsięwzięte być powinno przez sędziego z ustawy karnéy podług przepisów egzaminowanego, dekretem uzdolnienia opatrzonego i przysięgłego, z przyzwaniem do tego podobnież przysięgłego aktuaryiusza, iak to §§. 290 i 291 części II. ustawy karnéy przepisano iest, inaczéy całe postępowanie za nieprawne uważane i za żadne i nieważne uznaném zostanie.

2) Jest nieodzowną potrzebą, aby wyśledzenie istoty czynu (corpus delicti) należycie przedsięwzięte było, ponieważ przez to rzeczywistość popełnionego występku utwierdzona zostanie; w tym względzie rozdział II. ustawy karnéy w całéy osnowie należy mieć przed oczyma. Podobnież potrzeba

3) aby wywód słowny z obwinionym zupełnie podług przepisów prawa przedsiębrany i by przytém cel tegoż w §. 325 wytknięty, osiągniony został, w tym względzie zachować należy to wszystko, co rozdział III. przepisuie.

4) Dowody prawne tak wyprowadzone być maią, aby po sobie żadnéy wątpliwości nie zostawiały. Prawo wskazuie wyraźnie, co przy każdym rodzaiu dowodów, przy własnym wyznaniu, przy dowodach i dokumentach ze zbiegu okoliczności i świadków potrzebném iest, aby dowód za prawny uważanym być mógł. Tego wszystkiego więc podczas śledztwa pomiiać nie należy.

Wydarza się dość często, iż podczas badań obwiniony i świadkowie, albo wcale ad Generalia pytani nie bywaią, albo nie tak, iak §§. 329 i 366 przepisuią; chociaż wyiaśnienie stosunków co do obwinionego częstokroć do uznania większéy lub mnieyszéy winy iego, a co do świadków do uznania ich wierzytelności, koniecznie potrzebném iest; podobnież pomiiane bywa dość często surowe napomnienie obwinionego i świadków §§łami 311 i 328 nakazane, przed słuchaniem ich zeznań uczynić się maiące, iż piérwszy obowiązany iest na każde pytanie podług prawdy i wiadomości odpowiadać, iż nieprawda lub oczywista złośliwość w milczeniu lub wybiegach obiawiaiąca się, pociągnęłyby dla niego zaostrzenie kary, tudzież że świadek sumieniowi swemu i Zwierzchności winien iest prawdę zeznać, i że przez wiadomą nieprawdę stał by się karygodnym; przyczém świadkowie, ponieważ z porządku nie bywaią zaprzysiężeni, zaręczyć maią, iako prawdę zeznaią.

Dieß hat daher künftig bei keiner Untersuchung zu unterbleiben, und ist in dem Untersuchungs-Protokoll jedesmal wörtlich anzuführen.

Die Zeugen sind dem Untersuchten bekannt zu machen, und er ist zu befragen, ob u. was er gegen ihre Person oder ihre Aussagen einzuwenden habe, uud da wo er ihre Aussagen in wesentlichen Punkten läugnet, ist die Entgegenstellung (Confrontation) nicht zu unterlassen.

5) Zur Schöpfung des Urtheils sind immer zwei verständige unbescholtene Männer beizuziehen, aber nicht, wie es zu geschehen pflegt, blos um das Protokoll mitzuunterfertigen, oder ihre Handzeichen beizusetzen, sondern es ist laut §. 380 denselben in Gegenwart des Untersuchten das in dessen Verhör aufgenommene Protokoll bedächtlich vorzulesen, sie sind um ihre Meinung ausdrücklich zu befragen, und diese ist in das Berathungs-Protokoll aufzunehmen.

6) Ueber die Publikazion des Urtheils, worinn in Gemäßheit des Kreisschreibens vom 6ten Juli 1804 Zahl 23971 die Rekursfrist nach Verschiedenheit der in dem 6ten Hauptstücke II. Abschnitts des Strafgesetzes verzeichneten Fällen angegeben und die Parthei darüber gehörig belehrt werden muß, ist jedesmal ein Protokoll aufzunehmen, und darin der Tag, an welchem dieß geschah, verläßlich anzumerken, welches Aktenstück bei Einbegleitung eines Rekurses immer den übrigen Verhandlungs-Akten beizulegen ist, damit daraus ersehen werden könne, ob der Rekurs in der gesetzmäßigen Frist eingebracht wurde.

Bei Einsendung eines Rekurses hat die betreffende politische Obrigkeit niemals zu unterlassen, in dem Beriche laut §. 423 die Gründe anzuführen, welche sie dem Rekurse entgegen setzen zu können glaubt.

7) Die Untersuchungen über schwere Polizeiübertretungen sind zu beschleunigen, und nicht, wie man itzt nicht selten wahrzunehmen Gelegenheit hat, Jahrelang durchzuführen. Diese Beschleunigung ordnet das Gesetz ausdrücklich an, und sie liegt auch in der Natur der Sache, weil Strafen als Besserungs- und Abschreckungsmittel nur dann gehörig wirken, wenn sie bald auf die Uebertretung folgen, und weil durch Zögerungen manchem Schuldigen Gelegenheit gegeben wird, straflos davon zu kommen.

In dieser Hinsicht ist der §. 348 stets genau zu beobachten, und es ist, wenn die Wichtigkeit des Gegenstandes oder die Weitläufigkeit der Untersuchung die Beendigung derselben in einer Sitzung nicht zuläßt, die Ursache davon am Ende des Protokolls jedesmal anzuführen, bei jeder nachfolgenden Sit-

To więc na przyszłość przy żadnym śledztwie opuszczane być nie ma, i każdą razą w protokóle śledczym dosłownie zapisane być ma.

Świadkowie maią być badanemu (inkwizytowi) wymienieni z zapytaniem go, czyli i co zarzucić ma przeciwko ich osobóm, albo zeznaniom, tam zaś, gdzie ich zeznaniom w ważnych punktach zaprzecza, nigdy omiiać nie należy konfrontacyi (na przeciw stawienia.)

5) Do stanowienia wyroku należy zawsze przyznać dwóch rozumnych, nieposzlakowanych mężów, ale nie dla tego tylko, iak się to dziać zwykło, aby protokół spólnie podpisali lub znaki swéy reki położyli, lecz protokół śledczy z badanym przedsięwzięty, w obecności tegoż na mocy §. 380 tymże odczytanym, oni o zdanie swoie wyraźnie zapytani i takowe do protokołu narad wciągnięte być ma.

6) Względem ogłoszenia wyroku, w którym stosownie do okólnika z dnia 6. Lipca 1804 do liczby 23971, termin rekursu w miarę różnicy przypadków, w rozdziale VI. wydziale II. Ustawy karnéy wytkniętych, oznaczony, i strona o takowym przyzwoicie uwiadomioną być ma, zawsze protokół sporządzony, i w tymże dzień, w którym to nastąpiło, dokładnie zapisany być powinien, a ten akt przy przesłaniu rekursu, zawsze do reszty aktów sprawy dołączony, aby widać było, czyli rekurs w terminie prawem przepisanym podany został.

Posełaiąc rekurs, przyzwoita Zwierzchność polityczna nigdy zaniedbywać nie ma przytoczenia w zdaniu sprawy podług §. 423 powodów, które naprzeciw rekursowi stawić rozumie.

7) Śledztwa w cieżkich przestępstwach policyynych przyspieszać należy, a nie prowadzić ie po roku, iak się to obecnie dość często postrzegać dawało. Przyspieszenie to nakazuie wyraźnie prawo, iakoż to i z saméy natury rzeczy wypływa, ponieważ kary, iako środki poprawy i odstraszania w ten czas tylko należycie skutkuią, gdy wkrótce po wykroczeniu następuią, i ponieważ przez zwłokę nie iednemu winowaycy podaie się sposobność, wyyść z tego bezkarnie.

W tym względzie §. 348 zawsze ściśle zachowany być ma, i gdyby ważność przedmiotu lub rozciągłość śledztwa ukończenia tegoż na iedném posiedzeniu nie dozwalała, przyczyna tego na końcu protokołu zawsze położona, a każ-

zung aber Tag und Stunde, wann sie angefangen und geschlossen wurde, anzumerken.

8) Wenn dem Kreisamte von den Obrigkeiten Verhandlungen über schwere Polizeiübertretungen zu dem Ende zukommen, damit sie an die Landesstelle eingesendet werden; so sind sie nicht blos mit Vidit vorzulegen, sondern sie sind in Gemäßheit des Gubernialdekrets vom 13ten Juni 1806 Zahl 21282 genau durchzusehen, und wenn wahrgenommen wird, daß sie entweder nicht gehörig instruirt, oder daß solche wesentliche Gebrechen dabei vorhanden sind, welche es unmöglich machen, über den vorgekommenen Fall eine gesetzliche Entscheidung zu fällen, sind sie der betreffenden Obrigkeit sogleich zur Ergänzung des Mangelhaften zurückzustellen.

9) Wird die Gubernial-Verordnung vom 1ten Mai 1829 in Erinnerung gebracht, daß rechtskräftige Urtheile ohne Aufenthalt vollstreckt, und daß mit der Vollstreckung nur dann inne gehalten werden soll, wo es der Gesetzparagraph 438 und 439 selbst andeutet.

Man versieht sich, daß alle politischen Obrigkeiten es sich bestens angelegen lassen seyn werden, die dießfälligen gesetzlichen Vorschriften genau zu beobachten, damit die Landesstelle nicht in die Lage komme, die Behörden und ihre Beamten für vernachlässigte und ungesetzliche Ausübung des Richteramtes zu strafen, und diejenigen Richter, welche eine auffallende Unwissenheit des Gesetzes verrathen, zu diesem Amte für unfähig zu erklären.

Gubernial-Dekret vom 17. Juli 1831. Gub. Zahl 37023.

112.

Bestimmungen über die Aufnahme der Findelkinder in die Lemberger Findelanstalt, dann die für selbe zu entrichtende Aufnahmstaxe und Medikamenten-Vergütung.

Mittelst des dem Magistrate unterm 11ten Jäner d. J. Zahl 1041 bekannt gemachten hohen Hofkanzleidekretes vom 16ten Dezember v. J. Zahl 27394 sind hinsichtlich der Aufnahmstaxen für die in die Findelanstalt aufzunehmenden Kinder drei Klassen, und zwar: mit 10, 30 und 194 fl. 36 kr. M. M. festgesetzt worden.

In Beziehung auf die unentgeltlich zu unterbringenden Kinder hingegen wurde ausgesprochen, daß es bei den bisherigen

dego następnego posiedzenia dzień i godzina rozpoczęcia i zamknięcia sessyi zapisana być ma,

8) Gdy akta w ciężkich przestępstwach policyynych od Zwierzchności Urzędowi cyrkułowemu tym końcem nadesłane zostaną, by Rządowi kraiowemu przełożone zostały, takowe nie tylko z dołożeniem vidit przedłożone być maią, lecz stosownie do dekretu gubernialnego z dnia 13. Czerwca 1806 do liczby 21282, ściśle przeyrzane, a ieżeli dostrzeżono będzie, iż albo nie należycie instruowane są, lub że takie istotne wady w tychże zachodzą, iż niepodobna w przypadku wydarzonym wyrok podług prawa wydać, przyzwoitéy Zwierzchności natychmiast dla uzupełnienia braków, zwrócone być maią.

9) Przypomina się rozporządzenie gubernialne z dnia 1. Maia 1829, iż wyroki prawomocne bez zwłoki spełnione, i że z spełnieniem takowych w ten czas tylko wstrzymać się należy, gdzie same prawo §§. 438 i 439 wskazuie.

Spodziewać się, że wszystkie Zwierzchności polityczne, iak naymocniéy starać się o to będą, by przepisy w téy mierze prawem ustanowione ściśle zachowywały, a tém samém Rząd kraiowy nie był w tém położeniu, aby Urzędy i ich urzędników, za zaniedbane i nieprawne wykonywanie urzędowania sędziego karać, a owych sędziów, którzy uderzaiącą niewiadomość praw okażą, za niezdolnych do piastowania tego urzędu uznać.

Dekret gub. z dnia 17. Lipca 1831 do liczby gub. 37023.

112.

Przepisy względem przyięcia podrzuconych dzieci do lwowskiego instytutu podrzutków, tudzież względem płacenia za ich przyięcie i wynagrodzenia za lékarstwa.

Dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 16. Grudnia r. z. do liczby 27394. Magistratowi pod dniem 11. Stycznia r. b. do liczby 1041 ogłoszonym, postanowiono trzy klassy taxy co do przyięcia dzieci do instytutu podrzutków, a mianowicie: po 10, 30 i 194 ZłR. 36 kr. M. K.

Co zaś do dzieci, bezpłatnie umieszczonémi być maiących, wyrzeczono, że przy dotąd istnących prawidłach pozostać należy. Daléy zaś postanowiono, iż zaświadczenia

Direktiven zu verbleiben habe. Weiter aber wurde bestimmt, daß Dürftigkeitszeugnisse die Mütter nach Umständen von Entrichtung der höheren oder auch selbst der mindern Aufnahmstaxe von 10 fl. entheben können, in welch letzterem Falle jedoch die betreffende Gemeinde in Anspruch genommen werden muß, wenn die Mutter sich nicht jenen Bedingungen unterzieht, welche ihr die unentgeltliche Aufnahme des Kindes zusichern, endlich daß die Taxe von 10 fl. C. M. eben so von den Gemeinden für niedergelegte in's Findelhaus gebrachte Kinder zu bezahlen sey. Auf die hierüber mit Bericht vom 22ten März d. J. Zahl 6644 gestellten Anfragen, in Betreff der Bedingungen, welchen sich eigentlich die Mütter zu unterziehen haben, um sich der unentgeltlichen Aufnahme ihrer unehelichen Kinder zu versichern, da nach der bisherigen Verfahrungsart und Gepflogenheit, die Kinder armer Mütter in die Findelanstalt auf Kosten des Findelfondes aufgenommen wurden, ohne daß den Müttern irgend eine Bedingung auferlegt, und ohne daß einer Gemeinde die Verpflegsgebühren, oder irgend eine Aufnahmstaxe für arme zahlungsunfähige Mütter fürgeschrieben worden wären, dann welche Gemeinde für die Aufnahmstaxe in Anspruch zu nehmen sey; endlich rücksichtlich der für die Findelkinder zu entrichtenden Medikamenten-Vergütung, wird dem Magistrate im Grunde des hierüber erflossenen hohen Hofkanzleidekretes vom 19ten v. M. Zahl 13511 folgendes bedeutet:

Da bei dem Umstande, daß in Galizien kein eigentliches Findelhaus besteht, die Mütter sich die unentgeltliche Aufnahme ihrer Kinder in die Findelanstalt nicht durch die Herbeilassung zum Ammendienste erwerben können, so haben auf diese Begünstigung nur jene Mütter Anspruch, welche im Gebährhause entbunden werden, und sich herbeilassen, sich zum Behufe des klinischen Unterrichtes im Krankenhause besichtigen und untersuchen zu lassen.

Die Bestätigung darüber ist in vorkommenden Fällen von dem jeweiligen Professor der klinischen Anstalt im hiesigen allgemeinen Krankenhause einzuholen, welches hiezu unter einem beauftragt wird.

Dieß ist jedoch ausdrücklich nur von jenen drei Klassen der Mütter zu verstehen, welche nicht zu den ganz mittellosen gehören, wie sie in der hierortigen Verordnung vom 11. Jäner l. J. Zahl 1041 ad Lit. a, b und c angedeutet sind.

Die sonstigen ganz armen unehelichen Mütter, wie sie in der hierortigen Verordnung vom 10ten Juli 1830 Z. 22213 ad b, c und d bezeichnet werden, unterliegen keiner Aufnahms-Taxe, und deren Kinder können demnach wie bisher unentgeltlich aufgenommen werden.

ubóstwa uwolnić mogą matki według okoliczności od płacenia wyższéy albo też i niższéy taxy na 10 ZłR., iednak w tym ostatnim razie dotycząca gmina do przyłożenia się pociągnioną być powinna, ieżeli matka tych warunków nie przyymie, które iéy bezpłatne przyięcie dziecka zapewniaią; nakoniec że taxę 10 ZłR. w M. K. także gminy za podrzucone i do domu podrzutków przyniesione dzieci płacić powinny. Na pytania w tym przedmiocie relacyą z dnia 22. Marca r. t. do liczby 6644 uczynione, względem warunków, którym matki właściwie poddać się maią, chcąc sobie bezpłatne przyięcie swoich nieprawych dzieci zapewnić, gdy podług dotąd istnącego sposobu postępowania i zwyczaiu, dzieci ubogich matek do instytutu podrzutków na koszt funduszu tegoż instytutu przyymowane były, bez wkładania na matki iakiegobądź obowiązku i bez przypisywania iakiéy gminie płacenia należytości za pielęgnowanie, albo ubogim i płacić niemogącym matkom iakiéykolwiekbądź taxy za przyięcie, tudzież którą gminę do płacenia taxy za przyięcie pociągnąć należy; nakoniec względem płacić się maiącego za podrzutki wynagrodzenia za lékarstwa, Magistratowi oznaymia się na mocy zapadłego dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 19. z. m. do liczby 13511, co następuie:

Gdy w Galicyi właściwego domu podrzutków nie ma, matki więc bezpłatnego przyięcia swych dzieci do instytutu podrzutków przez przystanie na służbę mamek pozyskać nie mogą, przeto do tego ułaskawienia tylko takie matki prawo maią, które w domu położniczym złogi odbywaią i na to zezwalaią, w celu nauki klinicznéy dać się w szpitalu oglądać i rewidować.

Potwierdzenia na to zasiągać potrzeba w wydarzaiących się przypadkach od owoczesnego professora i akuszera instytutu klinicznego w tuteyszym powszechnym szpitalu, który zarazem w tym względzie rozkaz otrzymuie.

To iednak wyraźnie tylko o tych trzech klassach matek rozumieć się ma, które do całkiem ubogich nie należą, iak takowe w tuteyszém rozporządzeniu z dnia 11. Stycznia r. b. do liczby 1041 do lit. a), b) i c), wskazane są.

Inne całkiem ubogie niezamężne matki, iak one w tuteyszém rozporządzeniu z dnia 10. Lipca 1830 do liczby 22213 ad b) c) i d) określone są, nie podlégaią żadnéy taxie przyięcia, i onych dzieci zatém mogą iak dotąd bezpłatnie przyymowane być.

Ist eine Mutter der obigen drei Klassen unfähig die Aufnahmstaxe zu bezahlen (und hat sich dieselbe der oben angedeuteten Bedingung nicht unterzogen,) so ist sich hinsichtlich der Aufnahmstaxen vor allen an ihre Geburtsgemeinde, wenn aber diese nicht zu ermitteln wäre, an jene Gemeinde zu halten, wo die Mutter durch 10 Jahre verweilte, oder wenn ein zehnjähriger Aufenthalt nicht nachzuweisen wäre, wo sie sich zuletzt und zwar am längsten aufhielt.

Nur für weggelegte Kinder ist jene Gemeinde in Anspruch zu nehmen, in welcher das weggelegte Kind gefunden wurde.

Was die Medikamentenvergütung betrifft, so hat es bei der bisherigen Verfahrungsart und Uebung zu verbleiben, nämlich: daß für die erkrankten Findelkinder von dem betreffenden städtischen Viertelarzte die erforderlichen Arzneien ordinirt, und auf Rechnung des Aerarial-Findelfondes aus der für städtische Kranke bestimmten Apotheke abgefaßt, und halbjährig in Verrechnung gebracht werden, daher auch den Nährmüttern kein Medikamentenpauschale zu bezahlen ist.

Hievon wird der Magistrat im Nachhange der dießortigen Verordnungen vom 10ten Juli 1830 und 11ten Jäner 1831 Zahl 22213 und 1041 zur genauesten Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Dekret vom 18. Juli 1831. Gub. Zahl 40319.

113.

Bestimmung der Behörden, welche bayerischen Unterthanen die Aufnahme in die österreichische Staatsbürgerschaft zusichern dürfen.

In Folge eines porgekommenen Falls, wo von einem Dominium, einem königlich-bayerischen Unterthan die Aufnahme in die österreichische Staatsbürgerschaft zugesichert, von der Landesstelle aber späterhin der gegen diesen Unterthan vorgekommenen Umstände wegen, verweigert worden ist, hat sich die königl. bayerische Regierung veranlaßt gefunden, das Ansuchen zu stellen, daß die Zeugnisse über die Aufnahme bayerischer Unterthanen in den österreichischen Unterthansverband von dem betreffenden Kreisamte ausgefertiget oder bestätiget werden möchten.

Da die hohe Hofkanzlei diese Forderung in der Billigkeit gegründet findet, und die königl. bayerische Regierung zu Folge der mit ihr im gesandtschaftlichen Wege gepflogenen Rücksprache die Beobachtung des Reciprocums in der Art zugesichert

Jeżeli matka z powyższych trzech klass taxy za przyięcie zapłacić nie może, (i na siebie wyżéy przytoczonego warunku nie przyięła), natenczas opłata taxy za przyięcie należy nasamprzód do gminy mieysca iéy urodzenia, a gdyby ta wyśledzoną być nie mogła, do owéy gminy, gdzie matka przez 10 lat przebywała, albo ieśliby dziesięcletny iéy pobyt udowodnionym być nie mógł, do téy gminy, gdzie ostatnią razą i w prawdzie naydłużéy przebywała.

Tylko za podrzucone dzieci pociągnąć należy do płacenia tę gminę, w któréy podrzucone dziecko znaleziono.

Co do wynagrodzenia za medykamenta, pozostać należy przy dotąd istnącym sposobie postępowania i zwyczaiu, to iest, że dla zapadłych na zdrowiu podrzutków przez dotyczącego mieyskiego lékarza ćwierci, potrzebne lékarstwa przepisane, na rachunek skarbowego funduszu podrzutków z aptéki, dla mieyskich chorych przeznaczonéy, brane, i półrocznie porachowane być maią, a zatém też pielęgarkom żadnego pauszale na lékarstwa płacić nie należy.

Co Magistratowi w dodatek do tuteyszych rozporządzeń z dnia 10. Lipca 1830 i 11. Stycznia 1831 do liczby 22213 i 1041 dla ścisłego zachowania i wiadomości podaie się.

Dekret gub. z dnia 18. Lipca 1831 pod liczbą gub. 40319.

113.

Oznaczenie Władz, które poddanym bawarskim, przyięcie do grona obywatelstwa austryiackiego zapewnić mogą.

W skutek zaszłéy okoliczności, gdzie Dominium poddanemu król. bawarskiemu, przięcie do grona obywateli austryiackich zapewniło, a Rząd kraiowy dla przeszkód przeciwko temu poddanemu zaszłych takowe odmówił, Rząd król. bawarski spowodowanym został żądać, by świadectwa na przyięcie poddanych bawarskich w grono poddanych austryiackich, przez przyzwoity Urząd cyrkułowy wydawane lub poświadczane były.

Gdy wysoka nadworna Kancelaryia żadanie to zasadzaiącém się na słuszności znalazła, a Rząd król. bawarski w skutek porozumienia się z nią w drodze dyplomatycznéy poselstwa zachowanie prawa wzaiemności, tém sposobem

hat, daß auch ihrerseits denjenigen Behörden, welchen die Ertheilung der königl. bayerischen Staatsbürgerschaft, und die Aufnahme in den dortseitigen Unterthansverband zusteht, bei Auswanderung österreichischer Unterthanen nach Bayern die Ausfertigung ähnlicher Aufnahmszusicherungen werde aufgetragen werden, so hat Hochdieselbe mit Dekret vom 27ten v. M. Zahl 8104 die Kreisämter ermächtiget, in solchen Fällen, wo die österreichische Staatsbürgerschaft von königl. bayerischen Unterthanen in Gemäßheit der in dem §. 29 des allg. bürgl. Gesetzbuches enthaltenen Bestimmungen in Anspruch genommen wird, die Aufnahmszusicherung selbst zu ertheilen, wenn hingegen dieselbe nach Maßgabe des §. 30 dieses Gesetzbuches angesucht wird, steht es der Landesstelle zu, die Bewilligung zu geben, um welche deßhalb in dem angedeuteten Falle hierorts einzuschreiten seyn wird, und die Kreisämter haben sodann mit Bezug auf diese Bewilligung die Zusicherung der Aufnahme in den Unterthansverband zu ertheilen.

Wornach sich daher in vorkommenden Fällen zu benehmen ist.

Gubernial-Verordnung vom 19. Juli 1831. Gub. Zahl 42098.

114.

Bestimmung der Unterkunft für die Familien der ausmarschirten Generäle, Staabs- und Oberoffiziere, dann sonstigen Militär-Individuen.

Die vom k. k. General-Militär-Kommando unterm 28ten Mai d. J. R. 6334 anher mitgetheilte Zirkular-Vorschrift des k. k. Hofkriegsraths vom 27ten April d. J. Zahl 1002 in Betreff der Unterkunft für die Familien der ausmarschirten Militär-Individuen wird den Kreisämtern hierneben zur Wissenschaft mitgetheilt.

Gubernial-Verordnung vom 20. Juli 1831. Gub. Zahl 35009.

Es sind aus Anlaß der in der letzteren Zeit Statt gehabten Bewegungen von Truppenkörpern und Beorderung zum Ausmarsche über die den zurückgebliebenen Offiziersfrauen und den Soldatenweibern zu gewährende zeitliche Unterkunft von verschiedenen Seiten Anfragen vorgekommen, besonders aus denjenigen Provinzen, in welchen ehemals die Bequartierung über-

przyrzekł, iż także i z iego strony Władzom do nadawania obywatelstwa bawarskiego i przyymowania w grono poddanych król. bawarskich upoważnionym, zalecono będzie, by wynoszącym się z kraiu poddanym austryiackim do Bawaryi podobne zapewnienia przyięcia w grono obywatelstwa wydawane były; przeto taż wysoka nadworna Kancelaryia dekretem z dnia 27. z. m. do liczby 8104, upoważniła Urzędy cyrkułowe w takich przypadkach, gdzieby obywatelstwo austryiackie przez poddanych król. bawarskich stosownie do przepisów §. 29. powszechnéy ustawy cywilnéy zażądane było, zapewnienie przyięcia ich w to grono same wydawały, ieżeli zaś takowe w miarę §. 30 téy ustawy proszono, wolno Rządowi kraiowemu pozwolenie udzielić, o które w téy mierze w przypadku wskazanym u tego Rządu proszono będzie, a Urzędy cyrkułowe z odniesieniem się do tego pozwolenia, wydać maią zapewnienie na przyięcie do grona obywatelstwa.

Podług czego w zachodzących przypadkach zachować się należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 19. Lipca 1831 pod l. gub. 42098.

114.

Oznaczenie umieszczenia rodzin należących do wyszłych w pochód ienerałów, sztabowych i nadoficerów i innych osób woyskowych.

Przepis okolny c. k. nadwornéy Rady woiennéy z dnia 27. Kwietnia r. b. do liczby 1002, względem umieszczenia rodzin osób woyskowych w pochód wyszłych, przez c. k. główną Komendę woyskową pod dniem 28. Maia r. t. do liczby 6334 K. tu udzielony, udziela się Urzędóm cyrkułowym dla ich wiadomości.

Rozporządzenie gub. z dnia 20. Lipca 1831 pod l. gub. 35009.

Z powodu zaszłych ostatniemi czasy poruszeń korpusów woyska i rozkazów do pochodu, uczyniono z różnych stron zapytania, względem doczasowego umieszczenia zostaiących żon oficérskich i żołniérzy szeregowych; zapytania te poczyniono szczególniéy z tych prowincyy, w których przedtém kwatérunek w ogólności pod zarządem politycznym na

haupt unter der politischen Verwaltung auf Rechnung eigener hiefür bestimmter Fonds bewirket wurde, wo demnach die Militär-Verwaltung für die Unterkunft der zurückgebliebenen Weiber und Familien, so fern hiezu nicht eben in den ärarischen Gebäuden und Kasernen Gelegenheit bestand, nicht unmittelbar zu sorgen beruffen war, wie den auch wirklich bisher in dieser Beziehung maaßgebende Verordnungen nur für jene Provinzen schon bestanden, in welchen die Bequartierung auf Kosten des Militär-Aerars geschah, in denjenigen nämlich, wo das lombardisch-venezianische Bequartierungs-System eingeführt war.

Da jetzt auch in denjenigen Provinzen, wo sonst ein Landesbequartierungsfond bestand, das Militär-Aerar die Kosten der Bequartierung zu bestreiten hat; so liegt es der Militär-Verwaltung ob, auch in diesen Provinzen für die Unterkunft der zurückgebliebenen Frauen und Familien der ausmarschirten Offiziere, Militärpartheien und Soldaten auf gleiche Weise eine Vorsehung zu treffen, und man findet für nöthig, die Entscheidungen, welche seither über einzelne Anfragen ertheilt worden sind, hier zusammen zu fassen, und Folgendes zur allgemeinen Richtschnur in Beziehung überhaupt auf diejenigen Länder oder Distrikte, in welchen die Bequartierung der Offiziere und Militärpartheien dem Militär-Aerar obliegt, anzuordnen:

1) In der Regel soll den Frauen der zum Außmarsch beorderten Generäle, Staabs- und Oberoffiziere, dann Militärpartheien, wenn dieselben ihren Familien nicht mitnehmen können und dürfen, die genau doch billig zu bemessende Unterkunft in Kasernen oder in andern eben leer stehenden Aerarialgebäuden angewiesen werden, wozu auch die ansonst eben unbenützten, etwa noch zur Zeit in Bestand oder Miethe von Seite des Militär-Aerars stehenden Gebäude, so lange die betreffenden Kontrakte eingehalten werden müssen, zu benützen sind.

Die sogestaltige Unterkunft gebührt den Frauen der in den Stand eines Regiments oder Korps gehörigen Individuen in dem Werbbezirke oder bezüglich in der fixirten Staabsstazion des betreffenden Körpers; dorthin müssen die Frauen, wenn sie sich nicht schon ohnehin daselbst befinden, abgeschickt werden. Dieses Letztere bezieht sich auch auf die bei einem Ausmarsche der Grenadier-Bataillons zurückbleibenden Frauen, welche gleichergestalt in den Werbbezirk des Regiments zu dessen Stande nämlich die betreffende Division gehört, zu weisen sind.

2) Diejenigen Frauen, welche in Kasernen oder in ärarischen, oder endlich in den für den Militärgebrauch bereits gemietheten Gebäuden nicht untergebracht werden können, erhalten eine Quartiersvergütung, welche in der Hälfte des dem Gatten gebührenden Quartiergeldes, Aequivalents-Relutums oder (wo

rachunek właściwych na to przeznaczonych funduszów, odbywał się, gdzie przeto zarząd woyskowy o umieszczenie pozostaiąch żón i rodzin, ieżeli na to właściwie w gmachach skarbowych i koszarach mieysca nie było, starać się bezpośrednio nie był powołanym, iakoteż istotnie przepisy normalne w téy mierze dla tych tylko prowincyy dotąd iuż istniały, w których kwatérunek dział się na koszt Skarbu woyskowego, w tych mianowicie, gdzie system kwatérunku Lombardzko-Wenecki zaprowadzonym był.

Atoli, gdy teraz i w tych prowincyiach, gdzie dawniéy fundusz kwatérunku istniał, Skarb woyskowy wydatki kwatérunkowe załatwiać ma; przeto rzeczą iest zarządu woyskowego także i w tych prowincyiach o pomieszczenie pozostaiących żon i rodzin w pochód wyszłych oficerów, osób woyskowych i żołniérzy podobnymże sposobem starać się, a zatém uznaie się za potrzebę wszystkie rozstrzygnienia w téy mierze dotąd na poiedyncze zapytania wypadłe, razem zebrać, i to co następuie za potrzebne prawidło względem owych krain i obwodów w ogólności postanowić, w których kwatérunek oficerów i osób woyskowych do Skarbu woyskowego należy:

1) W porządku żonóm ienerałów, sztabowych i nadoficerów, oraz osób woyskowych do pochodu przeznaczonych, ieżeli rodzin swoich zabiérać z sobą nie mogą, lub nie powinni, umieszczenie wymierzone ściśle ale też i słusznie w koszarach, albo też i w innych nie zaiętych budynkach skarbowych wyznaczone być ma, do czego także budynków właśnie iuż więcéy nieużywanych, a może do pewnego czasu, dopóki kontrakty dotrzymanemi być będą musiały w zaięciu i naymie Skarbu woyskowego zostaiących użyć należy. Takowe umieszczenie żonóm osób, należących do stanu pułkowego lub korpusu w obwodzie werbowniczym, albo właściwie w ustalonéy stacyi sztabowéy dotyczącego korpusu; tam żony, ieżeli prócz tego iuż się tam nie znayduią, odsyłane być maią. To ostatnie rozporządzenie odnosi się także do żón pozostaiących przy wychodzie batalionów grenadyierów, które podobnież do obwodu werbowniczego pułku, do którego mianowicie stanu właściwa dywizyia należy, odkazane być maią.

2) Żony, nie mogące być umieszczonemi w koszarach, lub w budynkach skarbowych albo też nakoniec w naiętych iuż dla użytku woyska, otrzymaią wynagrodzenie kwatérowe, które wynosić ma połowę należącego się mężowi kwatérowego ekwiwalentu, reluicyi lub (gdzie takowe zaprowa-

dergleichen nicht eingeführt sind) in der Hälfte des für den Gatten nach seiner Kompetenz ansonst zu zahlenden Miethzinses zu bestehen hat; wobei gleichwohl für die etwa darunter begriffene Stallung, Kanzlei oder sonstigen Lokalitäten, welche bloß des Dienstes wegen gebühren, der verhältnißmässige Betrag in Abzug zu bringen ist.

3) Diese Vergütung gebührt den Gattinnen der Generäle oder solcher Offiziere, welche nicht eine bestimmte Werbbezirks- oder fixirte Staabsstazionen haben, (wohin ansonst die Frauen gewiesen werden müßten,) nach dem im letzten Anstellungsorte bestehenden Maaßstabe, den Frauen der Staabs- und Oberoffiziere dann Militärpartheien jener Regimenter und Korps aber, welche einen Werbbezirk oder eine stabile Staabsstazion haben, nach der Ausmaß, welche alldort besteht.

4) Wenn die zurückgelassenen Frauen anderweitig ihren Aufenthalt nehmen wollen, so ist ihnen solches zwar unverwehrt; doch haben sie nur in dem Falle, wenn ihnen eine Naturalwohnung nicht angebothen werden konnte, auf eine Vergütung hiefür den Anspruch, auch macht der selbst gewählte anderweitige Aufenthaltsort in Absicht auf den Betrag der ihnen zu leistenden Quartiersvergütung keine Abänderung. Zudem muß es alsdann ihrer eigenen Sorge überlassen werden, den ihnen als gebührend bewilligten Betrag aus der betreffenden Kriegskasse oder aus der betreffenden Regimens- oder Korpskasse, an sich zu bringen; indem eine Uebertragung oder Anweisung auf andere Kassen, zu ihrer Erleichterung oder Bequemlichkeit nicht Statt finden kann.

5) Die Frauen derjenigen Offiziere, welche aus dem Pensionsstande zu einer aktiven Dienstleistung beigezogen werden, und ihre Familie nicht an sich ziehen dürfen, erhalten gleichergestalt die unentgeltliche Unterkunft oder die Quartiersvergütung nach den hier vorstehend erklärten Bestimmungen, und zwar in dem Bezirke des Regiments oder Korps, wenn der Gatte zu einem solchen eingetheilt worden, ansonst aber nach dem im Orte des bisherigen Domizils geltenden Maßstabe.

6) Die Weiber der ausmarschirten Mannschaft sind nach dem §. 43 der Traktamentsvorschrift vom Jahre 1785 zu behandeln.

7) Auf die zurückbleibenden Frauen der Militär-Administrazionsbeamten, welche zur Dienstleistung bei einem mobilen Korps beordert sind, hat vorstehende Vorschrift keine Beziehung, weil die Beamten (gewöhnlich) in einem solchen Falle in der beträchtlich höheren Kriegsgebühr stehen, worunter eben schon die Fürsorge für eine zurückbleibende Familie ursprünglich berücksichtiget ist.

dzone nie są), połowę czynszu naiemnego, za męża podług kompetencyi iego przedtém płaconego; przyczém wszakże, stosowna ilość, za obiętą w tém staynie, kancelaryią, albo też inne lokalności, iedynie dla służby potrzebne, potrącone być maią.

3) Wynagrodzenie to przynależy żonóm ienerałów, albo też takich oficérów, którzy nie maią oznaczonéy stacyi stałéy werbowniczéy albo sztabowéy. (dokąd bywało żony przekazywane być musiały), podług wymiaru w ostatniém mieyscu umieszczenia oznaczonego, żonóm sztabowych i nadoficerów, tudzież osobóm woyskowym przy owych pułkach i korpusach, które maią stacyią werbowniczą albo stałą sztabową; podług wymiaru tamże ustanowionego.

4) Gdyby zostaiące się żony pobyt swóy gdzieindziéy mieć chciały, nie może im to wprawdzie być wzbroniono, wtenczas tylko o wynagrodzenie za lokalność upominać się mogą, ieżeli im pomieszkania w naturze dać nie można; a nawet mieysce pobytu gdzieindziéy sobie obrane nie zmienia rzeczy co do ilości za kwatérę onym wynagrodzić się maiącéy; oprócz tego ich własnemu na ówczas staraniu zostawiono być musi, przynależytą ilość wyznaczoną z przyzwoitéy Kassy woiennéy, albo też z właściwych Kass pułkowych lub korpusowych pobiérać; gdyż przeniesienie lub asygnowanie do innych Kass ku ich ulżeniu lub dogodności, mieysca mieć nie może.

5) Żony oficérów, którzy ze stanu pensyi do czynnéy służby powołani zostaią, i rodziny swoiéy z sobą brać nie powinni, dostaną podobnież umieszczenie bezpłatne lub wynagrodzenie kwatérowego a właściwie w obwodzie pułku albo korpusu; gdy mąż do takiego przydzielonym został; inaczéy podług wymiaru uchodzącego w mieyscu dotychczasowego mieszkania.

6) Żony żołniérzy w pochód wyciągnionych, doznawać maią obeyścia podług §. 43 ustanowy traktamenta z roku 1785.

7) Przepis powyższy nie odnosi się wcale do pozostaiacych żon urzędników administracyi woyskowéy, użytych do służby przy korpusie ruchomym; ponieważ urzędnicy (za zwyczay) w takim razie pobieraią znacznie większą należytość stopy woiennéy, gdzie pierwiastkowo już wzgląd miano na opatrzenie pozostaiącéy rodziny.

Wenn indessen der Beamte bei einer solchen auswärtigen Anstellung nicht in der Kriegsgebühr steht, ist wegen der allenfälligen Behandlung der zurückgelassenen Familie desselben bei dem Hofkriegsrathe besonders anzufragen, und wird die Entscheidung mit Rücksicht auf die obwaltenden Verhältnisse erfolgen.

Schlüßlich findet man zu erinnern, daß in dem Falle, als den Frauen oder Familien der ausmarschirten Individuen ein Naturalquartier oder eine Vergütung desselben geleistet wird, der Gatte in seiner zeitlichen Stazion nicht den Genuß der vollen Quartierskompetenz ansprechen könne, sondern sich mit der für seine Person wirklich erforderlichen den Lokal- und sonstigen Verhältnissen angemessenen Unterkunft begnügen müsse.

Wien am 27ten April 1831.

Ignatz Graf von Gyulai m. p.,
Feldzeugmeister und Hofkriegsraths-Präsident.

Johann Friedrich Freiherr von Mohr m. p.,
General der Cavallerie und Hofkriegsraths-Vice-Präsident.

115.

Stempelfreiheit der Quittungen und Stempelpflicht der Reverse über Vorschüsse, welche Dominien zur Unterstützung ihrer Unterthanen erhalten.

Aus Anlaß einer hierorts vorgekommenen Anfrage, ob die Quittungen, welche die Dominien über die zur Unterstützung der Unterthanen erhobenen Vorschüsse ausstellen, gestempelt seyn sollen, oder nicht? wird den Kreisämtern nach vorläufig gepflogener Rücksprache mit der k. k. Kameralgefällen-Verwaltung zur Wissenschaft bedeutet, daß mit Rücksicht auf das hohe Hofkammerdekret vom 13ten März 1806 Zahl 5694 vermöge welchem die Empfangsscheine, welche Private, die Geld aus einer Depositenkasse borgen, nebst Einlegung einer Obligazion zur Sicherheit der Kasse ausstellen, für stempelfrei erklärt werden; auch die obgedachten Quittungen stempelfrei sind, dann auch in dem vorliegenden Falle müssen die, für die Zurückzahlung der Unterstützungs-Vorschüsse haftenden Dominien zur Deckung der Aerarialkasse außer der Quittirung des erhaltenen Vorschußbetrages, auch noch einen gestempelten Revers oder Schuldschein, wie im obgien Falle eine Obligazion einlegen, somit den Empfang doppelt quittiren, in dem Schuldschein nämlich und mittelst der Quittung. Nebstbei tritt in dem vorliegenden Falle noch der Umstand ein, daß die von den Dominien

Gdy zaś tymczasem urzędnik umieszczony tym sposobem za granicą, nie pobiéra należytości woienney, należy względem postąpienia z pozostałą rodziną iego, uczynić w każdym razie do nadworney Rady woienney zapytanie, a rzecz z uwagą na zachodzące stosunki rozstrzygniętą zostanie.

Na ostatek wypada tę uwagę uczynić, iż w razie dania żonóm lub rodzinóm osób w pochód idących kwatéry w naturze lub wynagrodzenia za takowe, mąż w swoiéy czasowéy stacyi, nie może żądać całéy kompetencyi kwatérowéy do swego użytku, ale poprzestać ma na umieszczeniu dla iego osoby rzeczywiście potrzebném, do mieyscowości i innych okoliczności zastosowaném.

W Wiedniu 27. Kwietnia 1831.

Ignacy Hrabia Gyulai m. p.
Jenerał artyleryi i Prezydent nadworney Rady woienney.

Jan Frydryk Baron de Mohr m. p.
Jenerał jazdy i Wiceprezydent nadworney Rady woienney.

115.

Uwolnienie od stęplów na kwity a obowiązek stęplowania rewersów na przedpłaty, które Dominia do wsparcia swoich poddanych otrzymuią.

Z powodu zaszłego tu zapytania, czyli kwity wydawane przez Dominia na przedpłaty dla wsparcia poddanych otrzymywane, stęplowane być maią lub nie? odpowiada się Urzędóm cyrkułowym po uprzedniém zniesieniu się z c. k. Administracyią dochodów skarbowych, dla ich wiadomości; iż z uwagą na dekret wysokiéy Kamery nadworney z dnia 13. Marca 1806 do liczby 5694, mocą którego rewersa przez osoby prywatne, z Kassy depozytowéy pieniądze wypożyczaiące, oprócz wydania obligacyi dla bezpieczeństwa Kassy wydawane, za wolne od stęplu uznane są; także i kwity powyżéy namienione są od stęplu wolne; niemniéy i w razie ninieyszém, Dominia za odpłacenie zaliczeń wsparcia tyczące, maią dla zasłony Kass skarbowych, oprócz kwitu na otrzymaną ilość zaliczoną, wydać także stęplowany rewers, a iak w razie powyższym obligacyą, a zatém odebrane dwoiako kwitować, mianowicie w rewersie i kwitem. Oprócz tego w ninieyszym przypadku zachodzi ieszcze i ta okoliczność, iż ilości przez Dominia podnoszone, tylko na zapomogę

erhobenen Beträge nur zur Unterstützung der Unterthanen verwendet werden können, daher dem Dominium als quittirender Parthei keine größere Last als die der Haftung und der Ausstellung des klassenmäßig gestempelten Reverses aufgebürdet werden kann.

Gubernial-Verordnung vom 23. Juli 1831. Gub. Zahl 42166.

116.

Aufstellung eines Bezirksarztes in Radautz.

Seine k. k. Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 30. Juni d. J. allergnädigst zu bewilligen geruhet, daß in Radautz in der Bukowina ein Bezirksarzt mit dem Gehalte von vierhundert Gulden auf Kosten des Kameralfondes und mit den Verbindlichkeiten der andern im Lande bereits bestehenden Bezirksärzte aufgestellt, und daß ihm ein angemessener Bezirk mit Inbegriff der Herrschaft Radautz, zugewiesen werde.

Gubernial-Dekret vom 23. Juli 1831. Gub. Zahl 43812.

117.

Findlinge dürfen nur an katholische Ziehältern abgegeben werden.

Aus Anlaß eines vorgekommenen speziellen Falles ist mittelst h. Hofkanzleidekretes vom 27ten Juni d. J. Zahl 14957 unterm 21ten desselben Monats folgende a. h. Entschliessung herabgelangt:

»Findlinge dürfen in die entgeltliche oder unentgeltliche »Verpflegung nur an solche Ziehältern übergeben werden, wo »beide Ehegatten katholisch sind, solche Findlinge, welche sich »bereits bei Ziehältern befinden, deren bloß ein Theil katholisch »ist, können daselbst, jedoch nur in dem Falle belassen werden, »als man vollkommen überzeugt ist, daß sie in der katholischen »Religion gehörig erzogen werden, worauf strenge zu sehen, »und wenn es nicht der Fall seyn sollte, sie von da wegzunehmen und bei ganz katholischen Ziehältern unterzubringen.« Welches Seine k. k. Majestät der Geistlichkeit und denjenigen, denen es obliegt, in diesem Falle zur Pflicht machen.

Wovon die k. Kreisämter zur Verständigung sämmtlicher Magistrate, Dominien und Ortsobrigkeiten mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt werden, darauf zu sehen, damit sich nach dieser a. h. Entschliessung benommen werde.

Gubernial-Dekret vom 24. Juli 1831. Gub. Zahl 41633.

poddanych użyte być mogą, że zatém na Dominium iako stronę kwituiącą większego ciężaru, iak iest ręczenie i wydanie rewersu klasycznie stęplowanego, wkładać nie można.

Rozporządzenie gub. z dnia 23. Lipca 1831 pod l. gub. 42166.

116.

Ustanowienie lekarza obwodowego w Radautz.

Jego c. k. Mość naywyższém postanowieniem z dnia 30. Czerwca r. b. nayłaskawićy pozwolić raczył, by w Radautz, na Bukowinie lekarz obwodowy z pensyią czterechset ZłR. na koszt funduszu kameralnego i z obowiązkami innych w kraiu iuż będących lekarzy obwodowych ustanowionym, i by temuż stosowny obwód obeymuiący Państwo Radautz wyznaczony został.

Dekret gub. z dnia 23. Lipca 1831 do liczby gub. 43812.

117.

Podrzutki tylko katolickim piastunom poruczani być maią.

Z powodu szczególnego przypadku, dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 27. Czerwca r. b. do liczby 14957, nadeszło tu pod dniem 21. tegoż miesiąca następuiące naywyższe postanowienie:

»Podrzutki, takim tylko piastunom w pielęgnowa-»nie płatne lub bezpłatne oddawane być mogą, którzy »oboie są małżonkami katolickiemi; podrzutki iuż u rodzi-»ców piastunowych znayduiący się, których iedno tylko iest »wiary katolickiéy, mogą wprawdzie ale tylko w tym przy-»padku u nich pozostać, ieżeli iest zupełne przekonanie, »iż w religii katolickiéy należycie wychowane zostaią; na »co surowo baczyć i gdyby tak nie było, z tamtąd odebrać »i u piastunów oboyga katolików umieścić należy.« To Nayiasnieyszy Pan wkłada za obowiązek w takim przypadku na duchowieństwo i tych, których to iest powinnością.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe dla zawiadomienia wszystkich Magistratów, Dominiów i Zwierzchności mieyscowych z tym dokładem uwiadamiaią się, by nad tém czuwali, aby się do tego naywyższego postanowienia stosowano.

Dekret gub. z dnia 24. Lipca 1831 pod liczbą gub. 41633.

118.

Belehrung über die bei Stellung 19jähriger Jünglinge zum Militär zu beobachtenden Vorsichten.

Mit hierortigem Erlasse vom 13ten März d. J. Zahl 12518 wurde dem k. Kreisamte in Folge höherer Weisung der Auftrag gegeben; »zur Militärstellung aus den militärpflichtigen Eilf Altersklassen zuerst die das zwanzigste Lebensjahr vollstreckten Jünglinge zu bestimmen, und auf die das 19te Lebensjahr vollstreckten Leute erst dann zu greifen, wenn die betreffende Stellungsobrigkeit ihr Kontingent in den andern zehn Altersklassen nicht aufzubringen vermag.«

Seine Majestät haben diese Maßregel für die Zukunft nicht zu genehmigen und zu befehlen geruht, daß die in der mit Gub. Verordnung vom 17ten August 1827 Zahl 54787 hinausgegebenen gedruckten Belehrung festgesetzten Altersklassen unverändert beizubehalten seyen. Um jedoch zu verhindern, daß solche 19jährige Jünglinge, deren körperliche Kräfte noch nicht konsolidirt sind, in die Reihe der aktiven Truppen treten, wurde an die k. k. General-Militär-Kommanden eine Instrukzion erlassen, welche zur allgemeinen Richtschnur zu dienen hat.

Den k. Kreisämtern wird von dieser mit h. Hofkanzleidekret vom 8ten d. M. Zahl 15259|1290 bekannt gemachten in Druck gelegten Instrukzion sammt Kreisschreiben .|. ein Exemplare mit dem Auftrage mitgetheilt, die öffentliche Kundmachung derselben einzuleiten, und hiernach sowohl sich selbst genau zu benehmen, als auch die Stellungsobrigkeiten zu belehren.

Gubernial-Kundmachung vom 24. Juli 1831. Gub. Zahl 43421.

.|.

Kreisschreiben des. k. k. galizischen Landes-Guberniums:

Ueber die Stellung 19jähriger Jünglinge zum Militär.

Seine Majestät haben zu befehlen geruhet, daß die in der mit Gub. Verordnung vom 17ten August 1827 Zahl 54787 hinausgegebenen gedruckten Belehrung, festgesetzten Altersklassen bei der Militärstellung unverändert beizubehalten seyen.

Um jedoch zu verhindern, daß solche 19jährige Jünglinge, deren körperliche Kräfte noch nicht konsolidirt sind, in die

108.

O ostrożnościach przy stawianiu 19letnich młodzieńców do woyska zachować się maiących.

Rozporządzeniem tuteyszém z dnia 13. Marca r. b. do liczby 18518, c. k. Urzędóm w skutek wyższego rozkazu, zalecono było; aby do stawienia do woyska z iedynastu klas wieku do woyska obowiązanych, naprzód młodzież skończonego wieku 20go przeznaczyć, a do ludzi lat 19 minionych, dopiéro wtenczas przystąpić, gdy przyzwoita Zwierzchność kontyngensu swoiego w drugich 10 klassach wieku zebrać nie może.

Nayiaśnieyszy Pan środek ten na przyszłość nie raczył potwierdzić, ale rozkazał. iż klassy wieku w drukowanéy instrukcyi i rozporządzeniem gubernialném z dnia 17. Sierpnia 1827, do liczby 54787 wydanéy ustanowione, bez zmiany zatrzymane być maią. Aby iednak przeszkodzić, by tacy 19letni młodzieńcy, których siły fizyczne nie są ieszcze ustalone, w szeregi woyska czynnego ieszcze nie wkroczyli, wydana została do c. k. głównych Komend woyskowych instrukcyia, która za powszechne prawidło służyć ma.

C. k. Urzędóm cyrkułowym udziela się egzemplarz téy drukowanéy, dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z d. 7. b. m. do liczby 15259 ogłoszonéy instrukcyi z okólnikiem przy tym nakazie, aby ią publicznie ogłosić i podług téyże tak samym zachować się iako i Zwierzchności przystawiaiące oświecić.

Uwiadomienie gub. z dnia 24. Lipca 1831 pod liczbą gub. 43421.

·|·

Cyrkularz
od c. k. galicyyskiego Gubernium:

Względem stawienia 19tuletnich młodzieńców do woyska.

Nayiaśnieyszy Pan rozkazać raczył: że klassy wieku w instrukcyi rozporządzeniem gubernialném z dnia 17. Sierpnia 1827 do liczby 54787 drukiem wydanéy, ustanowione, przy stawianiu naborowych do woyska bez odmiany zachowane być maią.

Dla przeszkodzenia iednak, aby 19letni młodzieńcy, których siły fizyczne ieszcze ustalonémi nie są, w szeregi

Reihen der aktiven Truppen treten, wird in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 7ten d. M. Zahl 15259/1290 anliegende, an die k. k. General-Kummanden erlassene Instrukzion zur allgemeinen Richtschnur öffentlich kund gemacht.

Belehrung

über die bei der Stellung 19jähriger Jünglinge zum Militär zu beobachtenden Vorsichten.

1) Da in der Regel junge Leute mit dem vollendeten 19ten Lebensjahre zur Ertragung der Beschwerden des Militärstandes geeignet sind, so hat die Rekrutirung mit den 19jährigen Leuten zu beginnen.

2) Sollte jedoch ein 19jähriger, ohne körperliche, vom Militär ausschließende Gebrechen, noch zu schwächlich befunden werden, so ist Folgendes zu beobachten:

3) Um jeder Partheilichkeit möglichst vorzubeugen, hat über diese Schwächlichkeit nicht der Militär-Arzt allein zu entscheiden; immer muß dazu ein Civil-Arzt beigezogen werden.

4) Diese beiden Aerzte haben genau zu unterscheiden, zwischen Schwächlichkeit, welche gar keine Erhohlung hoffen läßt, und jener, welche nach mehr entwickelter Körperkraft zur Erhohlung Hoffnung giebt.

Ist die erste Art der Schwächlichkeit von beiden anerkannt, so ist der Mann nicht zum Militär zu übernehmen, und selbst aus der Rubrik »zum Linien-Dienst vorgemerkt«, in den Konskripzions-Bögen zu löschen.

5) Wenn beide Aerzte einen Schwächling der 2ten Art für itzt noch für das Militär zu schwach finden, so ist derselbe für die im Zuge begriffene Rekrutenstellung nicht zum Militär beizuziehen.

6) Wenn aber der Civil- und Militär-Arzt verschiedener Meinung sind, so ist der Mann in einem Superarbitrium dem Regiments-Arzte mit Zuziehung des Kreis-Arztes oder eines andern Civil-Arztes vorzustellen, und nach ihrem einstimmigen Urtheile zu behandeln.

7) Sollte bei dieser Superarbitrirung der Militär- und Civil-Arzt verschiedener Meinung seyn, so ist das Urtheil des Ersten als entscheidend anzunehmen.

8) Der 19jährige, welcher vom Civil- und Militär-Arzte zum Rekruten noch zu schwach befunden wird, ist noch

woyska czynnego nie wstępowali; załączona tu instrukcyia dla c. k. Komend woyskowych wydana, stosownie do dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 7. b. m. do liczby 15259|1290 ku powszechnemu zachowaniu się publicznie ogłoszoną zostaie.

Instrukcyia
o ostrożnościach przy stawianiu 19tuletnich młodzieńców do woyska zachować się maiących.

1) Gdy z porządku młodzi ludzie z ukończonym 19tym rokiem wieku, do znoszenia uciążliwości stanu woyskowego są zdolni, nabór zatém do woyska od ludzi 19 lat maiących rozpoczynać się ma.

2) Gdyby iednak młodzian 19letni nie maiąc wad ciała od woyska wyłączaiących, ieszcze za słabym był uznany, zachować należy co następuie:

3) Dla zapobieżenia ile możności wszelkiemu stronictwu nie sam lékarz woyskowy o takiéy słabowitości stanowić ma, ale zawsze musi ieszcze lékarz cywilny być przyzwanym.

4) Ci dway lékarze ściśle maią rozróżniać niedołężności, o któréy ustaniu niema wcale nadziei, od téy, która po większém rozwinieniu się sił fizycznych, polepszenia się tychże zostawia do tego nadzieię.

Jeżeli piérwszy rodzay słabowitości uznaią obadwa, takiego człeka do woyska przyymować nie można, a nawet z rubryki: »do służby liniiowéy prenotowany« w arkuszach konskrypcyynych wymazany być powinien.

5) Jeżeli obadwa lékarze niedołężnego drugiego rodzaiu uznaią za słabym do woyska na teraz, w ciągu rekrutacyi trwaiącéy do woyska branym być nie ma.

6) Jeżeli zaś lékarz cywilny i woyskowy w zdaniach swoich różnią się, natenczas konskrybowany oddany być ma pod superarbitrium lékarza pułkowego za przyzwaniem fizyka cyrkułowego lub innego cywilnego lékarza i z takowym podług ich zgodnego sądu postąpić należy.

7) Gdyby przy tém superarbitrium lékarz woyskowy z cywilnym w zdaniu różnić się mieli, zdanie piérwszego za stanowcze uważane być ma.

8) Rekrut 19letni od cywilnego i woyskowego lékarza do woyska ieszcze za słabym uznany, ciągle ieszcze

fortan als rekrutirungspflichtig in den Konskripzionsbüchern zu führen, und bei der nächsten Rekrutirung wieder vorzuführen.

9) Wenn er da zum Waffendienst ganz tauglich befunden wird, so ist er mit den 19jährigen zum Militär zu widmen.

10) Wenn der Mann auch dann noch zu schwach erkannt würde, so ist er mit 21 Jahren noch einmal zur Rekrutirung vorzuführen, und nach dem 9ten Punkte zu behandeln.

11) Erst dann, wenn er drei Jahre nach einander für den Liniendienst zu schwach erkannt wurde, ist er aus der Rubrick der zum Liniendienste Vorgemerkten zu löschen, und in die Rubrick der Landwehrpflichtigen einzutragen.

119.

Beschleunigung der Behebung der Militär-Quartier-Zinse und ihrer Verrechnung.

Man hat seit Einführung der neuen Verrechnung der Militärquartierauslagen die Kreisämter wiederholt und umständlich zur schleunigen und zweckmässigen Führung dieses Geschäftes angewiesen, und mit den Gub. Verordnungen vom 29. Juni v. J. Zahl 38708, vom 29ten Juni v. J. Zahl 39740, vom 10. November v. J. Zahl 69181 und vom 19ten Hornung d. J. Zahl 2860 insbesondere denselben die pünktliche Einsendung der Militärquartierzins-Ausweise an die Truppenkörper zur Pflicht gemacht, damit diese die dießfälligen Rechnungen in dem bestimmten Termine an das Ober-Kriegskommissariat einsenden können.

Dennoch hat man aus einer Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando vom 7ten d. M. sehr mißfällig ersehen, daß für die erste Jahreshälfte 1831 daselbst noch keine Rechnung einlangte, obschon der Termin hierzu bereits von längst verstrichen ist.

Die Truppenkörper rechtfertigen diese Verspätung damit, daß ihnen die Militärquartierzins-Ausweise noch immer spät zukommen, dann daß die Quartiersträger die Zinse unregelmäßig und spät beheben, wodurch der Abschluß der Rechnung verzögert werde.

Damit ähnliche Verzögerungen, welche schon bei Abschluß der Quartierzinsrechnung für den Wintersemester 1830, dem k. k. Hofkriegsrathe zu der Klage über vernachläßigte Mitwir-

w księgach konskrypcyynych iako do woyska obowiązany zapisywanym i przy następuiącym naborze znowu przedstawionym być ma.

9) Gdy zaś na ten czas do służby woyskowéy zupełnie zdatnym uznany będzie, z ukończonym rokiem 19tym do woyska oddanym być powinien.

10) Gdyby zaś i w ten czas ieszcze uznany był za słabym, więc z ukończonym rokiem 21szym ieszcze raz do naboru przedstawionym i podług punktu 9go traktowanym być powinien.

11) Dopiéro w tenczas, gdy przez trzy lata ciągiem do służby liniiowéy za słabym uznany będzie, z rubryki do służby liniiowéy prenotowanych wymazanym i do rubryki milicyi kraiowéy zaciągniętym być powinien.

119.

Poświadczenia pobiéranych czynszów za kwatéry woyskowe i rachowanie tychże.

Od czasu zaprowadzenia nowego rachowania wydatków na czynsze kwatér woyskowych, zalecono Urzędóm cyrkułowym wielokrotnie i dokładnie, by rzecz tę prędko i z celem zgodnie sprawiały, a rozporządzeniami gubernialnemi z dnia 29. Czerwca r. z. do liczby 38708, z dnia 29. Czerwca r. z. do liczby 39740, z dnia 10. Listopada r. z. do liczby 69181 i z dnia 19. Lutego r. b. do liczby 2860, w szczególności za powinność onym włożono, aby wykazy czynszów za kwatéry woyskowe do korpusów woyska punktualnie przesyłały; aby te rachunki rzeczone w oznaczonych terminach do Nadkomissaryiatu woiennego posełać mogli. Jednak z uwiadomienia c. k. głównéy Komendy woyskowéy z dnia 7. b. m. z wielkiem nieukontentowaniem okazało się, iż za piérwsze połowę roku 1831, żaden ieszcze rachunek tamże nadesłany nie został, chociaż termin do tego oznaczony dawno iuż upłynał.

Korpusy woyska usprawiedliwiaią to opóźnienie przez to, że wykazy czynszów za kwatéry woyskowe zawsze ieszcze późno onych dochodzą, tudzież że dawcy kwatér czynsze nieporządnie i późno odbieraią, przez co zamknięcie rachunków opóźnia się.

By podobnym opóźnioniom, które iuż przy zamknięciu rachunku czynszów za kwatéry za półrocze zimowe 1830 c. k. nadwornéy Radzie woiennéy do skarzenia się na zanied-

kung der politischen Behörden bei diesem Geschäfte Anlaß gaben, und wodurch selbst die so wünschenswerthe schnelle regelmäßige Befriedigung der Quartierträger und die allgemeine Rechnungs-Evidenz auf eine höchst unangenehme und unnöthige Weise gehemmt werden, für die Zukunft vorzubeugen, und dieses Geschäft in regelmässigen Gang zu bringen, erhalten die k. Kreisämter den strengsten Auftrag auf dasselbe mit Ernst einzuwirken, und nicht nur die Quartierzins-Ausweise sammt den dazu gehörigen Zertifikaten binnen der bestimmten Frist, nämlich: bis 15ten Mai für den Sommersemester, und bis 15ten November für den Wintersemester zuverläßig an die betreffenden Militärkörper einzusenden, sondern auch die Quartiersträger durch die Ortsobrigkeiten anzuweisen, daß sie die Quartierszinse, welche gleich nach Ablauf des halben Jahres fällig werden, ungesäumt beheben.

Für den Sommersemester d. J. sind die Ausweise, wenn es noch nicht geschehen wäre, ungesäumt und zwar längstens binnen 8 Tagen an die Truppenkörper einzusenden.

Für die genaue Befolgung dieser neuerlichen Erinnerung sind die Herren Amtsvorsteher eigends besonders verantwortlich.

Gubernial-Dekret vom 25. Juli 1831. Gub. Zahl 42598.

120.

Bestimmungen über die Landwehrpflichtigkeit der Postillons.

Die vereinigte h. Hofkanzlei ist mit der k. k. allgemeinen Hofkammer und dem k. k. Hofkriegsrathe auf das von der k. k. obersten Hofpost-Verwaltung an die k. k. allgemeine Hofkammer gemachte Einschreiten, wegen Freilassung der ausgedienten Kapitulanten und Landwehrmänner, welche als Postillons dienen, vom Landwehrdienste, in dem Beschluße übereingekommen, und hat mit h. Verordnung vom 14ten Juli 1831 Zahl 16261 folgendes zur Verständigung der untergeordneten Behörden aufzutragen geruhet, daß:

1) Die landwehrpflichtigen Individuen, welche in dem Zeitpunkte eines ausbrechenden Krieges bereits als Postknechte dienen, zwar landwehrpflichtig bleiben, jedoch, wenn sie für das erste Landwehr-Bataillon klassizirt waren, aus diesem in das zweite Bataillon übersetzt, und selbst bei etwaiger Aufstellung der zweiten Landwehr-Bataillons nicht einberufen werden sollen, so lange dieselben im Postdienste bleiben.

bane przykładanie się Instancyy politycznych w téy rzeczy powód dały, i przez co nawet prętkie, porządne tyle pożądane zaspokoienie dawców kwatér i powszechna ewidencyia rachunków nader nieprzyiemnym i niepotrzebnym sposobem tamowana iest, na przyszłość zapobiédz, i czynność tę do porządnego trybu przyprowadzić, otrzymuią c. k. Urzędy cyrkułowe naysurowszy nakaz, surowo działać w téy mierze, i nie tylko wykazy czynszów za kwatéry z należącemi do tego certyfikatami w oznaczonym terminie, mianowicie do dnia 15. Maia za półrocze letnie, a do dnia 15. Listopada za półrocze zimowe niezawodnie przyzwoitym korpusom woyska przesyłać, ale także dawcóm kwatér przez Zwierzchności mieyscowe zalecić; by czynsze za kwatéry, które zaraz po upłynieniu półrocza przypadaią, bezzwłocznie odbiérali.

Za półrocze letnie r. b. wykazy, ieżeli to ieszcze nie nastąpiło, przesłane być maią bezzwłocznie a mianowicie naypóźniéy w ciągu 8 dni do korpusów woyska.

Za ścisłe dopełnienie tego ponowionego upomnienia JPP. przełożeni Urzędu są osobliwie odpowiedzialnymi.

Dekret gub. z dnia 25. Lipca 1831 do liczby gub. 42598.

120.

Przepisy względem powinności pocztylionów, służyć w milicyi kraiowéy obrony.

Wysoka połączona Kancelaryia nadworna łącznie z c. k. powszechną Kamerą nadworną i c. k. nadworną Radą woienną na wstawienie się c. k. nadwornego nadrządu pocztowego do c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy o uwolnienie od służby obrony kraiowéy wysłużonych kapitulantów i landwerystów, za pocztylionów służących, zgodziła się w uchwale i wysokiém rozporządzeniem z dnia 14. Lipca 1831 do liczby 16261 zaleciła, co następuie, dla zawiadomienia Urzędów podwładnych: że

1) Ludzie do obrony kraiowéy obowiązani w czasie wybuchłéy woyny za pocztarzów iuż służący wprawdzie obowiązanymi do obrony kraiowéy pozostaią, iednakże, ieżeli dla piérwszego batalionu obrony kraiowéy klassyfikowani byli, z tego batalionu do drugiego przeniesieni, a nawet gdyby może drugi batalion obrony kraiu złożony był, do niego powołanymi być nie maią, dopóki w służbie pocztowéy zostaią.

2) Wird den Postmeistern nicht gestattet, während der Dauer eines Krieges eine größere Zahl landwehrpflichtiger Individuen zu Postknechten aufzunehmen, als die sie bereits in dem Zeitpunkte des ausgebrochenen Krieges im Dienste hatten.

3) Werden die Postmeister verpflichtet, von dem Austritte eines solchen landwehrpflichtigen Postknechtes aus dem Postdienste die betrefende Bezirksobrigkeit unverweilt zu verständigen.

Wovon daher die k. Kreisämter zur eigenen Darnachtung und weitern Verständigung der Dominien und Magistrate in die Kenntniß gesetzt werde.

Gubernial-Dekret vom 25. Juli 1831. Gub. Zahl. 44254.

121.

Landwehrmänner dürfen nur so lange als Vertreter angenommen werden, als ihr Bataillon nicht in Aktivität tritt.

Nach den Grundsätzen, mittels welchen den Militärpflichtigen die Stellvertretung im Jahre 1827 erlaubt worden ist, dürfen ausgediente Kapitulanten ungeachtet sie noch landwehrpflichtig sind, in der Voraussetzung der Tauglichkeit und des noch nicht vollstreckten 36ten Lebensjahres als Vertreter in die Linie aufgenommen werden.

Mit dem, mit hierortigem Erlaße vom 22ten Juli 1829 Zahl 41986 bekannt gemachten h. Hofkanzleidekrete vom 3ten Juli 1829 Zahl 15309 wurde dieser Grundsatz noch weiter, und dahin ausgedehnt, daß derlei Exkapitulanten auch dann noch zur Stellvertretung geeignet seyen, wenn sie bereits in den Stand der Landwehr aufgenommen worden sind.

Durch die mit hierortigem Erlaße vom 26ten Mai d. J. Zahl 30618 bekannt gemachte, vom k. k. General-Militär-Kommando an sämmtliche Werbbezirks-Kommanden erlassene Weisung wurde aber selbst den in den gegenwärtig aufgestellten 1ten Landwehr-Bataillons einverleibten ausgedienten Kapitulanten der Eintritt als Supplenten in den Liniendienst gestattet.

Die Stellvertretung ist jedoch nur für die Zeit des Friedens genehmiget, folglich sind die erwähnten Bewilligungen durch die Voraussetzung bedingt geworden, daß die Landwehr noch nicht selbst in Thätigkeit getreten sey.

2) Nie pozwala się pocztmistrzóm przez ciąg woyny większą liczbę osób do obrony kraiowéy obowiązanych za pocztylionów utrzymywać, iak ią mieli iuż w czasie wybuchłéy woyny.

3) Obowiązani są pocztmistrze, przyzwoitą Zwierzchność obwodową o wystąpieniu pocztyliona do obrony kraiowéy obowiązanego ze służby pocztowéy bezzwłocznie uwiadomić.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe dla własnego zachowania i dalszego Dominiów i Magistratów uwiadomienia, uwiadomione zostaią.

Dekret gub. z dnia 25. Lipca 1831 do liczby gub. 44254.

121.

Żołniérze milicyi kraiowéy dopóty tylko na zastępców przyymowani być mogą, póki ich batalion nie wkracza do stanu czynnego.

Na zasadach, podług których obowiązanym do woyska danie zastępcy w roku 1827 pozwolone zostało, wolno iest wysłużonych kapitulantów pomimo, że są obowiązanymi do milicyi kraiowéy, przypuściwszy ich zdolność i że 36 lat życia ieszcze nie skończyli, przyymować iako zastępców do woyska liniiowego.

Mocą dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 3. Lipca 1829 do liczby 15309, uwiadomieniem tuteyszém z dnia 22. Lipca 1829 do liczby 41986 ogłoszonego, zasada ta daléy ieszcze rozciągnioną została, że podobni exkapitulanci wtenczas ieszcze do zastępstwa są zdolni, kiedy iuż do stanu obrony kraiowéy przyiętymi zostali.

Zawyrokowaniem atoli c. k. głównéy Komendy woyskowéy do wszystkich Komend werbowniczych wydaném, a uwiadomieniem tuteyszém z dnia 26. Maia r. b. do liczby 30618 udzieloném, nawet kapitulantom wysłużonym do pierwszego teraz utworzonego batalionu obrony kraiowéy wcielonym, wkroczenie do służby liniowéy za zastępców dozwolone zostało.

Zastępstwo to iednak tylko na czas pokoiu dozwolone, a zatém pozwolenia takowe stały się w tém dopuszczeniu warunkowemi, że milicyia obrony kraiowéy ieszcze sama do stanu czynnego nie weszła.

Diesem zu Folge fand die vereinigte hohe Hofkanzlei aus Anlaß der vorgekommenen Anfrage, ob ein ausgedienter Kapitulant, welcher jetzt bei dem ersten Landwehr-Bataillon in der Dienstleistung steht, noch als Stellvertreter angenommen werden dürfe, im Einverständniße mit dem k. k. Hofkriegsrathe zu erklären, daß ein Landwehrmann von dem Zeitpunkte an, als jenes Bataillon (sey es das Erste oder auch das Zweite), in welches er eingereiht ist, in Aktivität tritt, nicht mehr als Stellvertreter angenommen werden dürfe.

Wovon die Kreisämter in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 26ten Juni d. J. Zahl 14907|1268 mit dem Bemerken in die Kenntniß gesetzt werden, daß das k. k. General-Militär-Kommando hiernach bereits sämmtliche Werbbezirks-Kommanden verständiget hat.

Gubernial-Dekret vom 26. Juli 1831. Gub. Zahl 41051.

122.

Beamte, welche ihre Uebersetzung in gleicher Eigenschaft auf eigenes Ansuchen erhalten, haben Anspruch auf gleichen Rang, aber nicht auf ihren vorigen Gehalt.

Vermög der mit hohen Hofkanzleidekrete vom 4ten September 1817 Zahl 20537|2866 der Landesstelle bekannt gegebenen a. h. Entschliessung Sr. Majestät vom 19ten August 1817 haben jene Beamte, welche aus wichtigen Gründen ihre Uebersetzung an einen andern Ort in gleicher Eigenschaft ansuchen, und erhalten, ihren Dienstrang beizubehalten, und es sind nur jene, welche wegen eines Verschuldens übersetzt werden, in den letzten Rang ihrer Kathegorie zu setzen.

Mit der a. h. Entschliessung vom 30ten Juni 1831 geruheten Se. Majestät über einen besonderen Fall zu erinnern, daß durch die obige a. h. Entschliessung jenen Beamten, welche aus wichtigen Gründen ihre Uebersetzung an einen andern Ort ansuchen, und erhalten, nur ihr Rang, keineswegs aber auch ihr früherer Gehalt in dem Falle vorbehalten ist, wo dieser höher wäre, als derjenige, welcher für den Posten systemmäßig besteht, an welchen der Beamte übersetzt wird.

Diese a. h. Vorschrift wird in Folge des h. Hofkanzleidekrets vom 7ten Juli 1831 Zahl 15960|1781 den k. Kreisämtern zur Wissenschaft und Nachachtung in vorkomenden Fällen bekannt gegeben.

Gubernial-Verordnung vom 26. Juli 1831. Gub. Zahl 43810.

Podług tego wysoka połaczona Kancelaryia nadworna z powodu zaszłego pytania, czyli kapitulant wysłużony, który obecnie przy piérwszym batalionie obrony kraiowéy służbę pełni, może być ieszcze na zastępcę przyiętym? łącznie z c. k. nadworną Radą woienną deklarowała: iż żołniérz obrony kraiowéy od czasu, iak ów batalion (bądź piérwszy, bądź wtóry), w szeregi którego wstąpił, do stanu czynnego przeydzie, iuż więcéy na zastępcę przyiętym być nie może.

O czém Urzędy cyrkułowe w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 26. Czerwca r. b. do liczby 14907|1268 z tym dokładem zawiadamiaią się, że c. k. główna Komenda woyskowa stosownie do tego wszystkie Komondy werbownicze uprzedziła.

Dekret gub. z dnia 26. Lipca 1831 pod liczbą gub. 41051.

122.

Urzędnicy przeniesieni w równym stopniu na własne żądanie, maią prawo do równéy rangi ale nie do dawnieyszéy pensyi.

Mocą naywyższego postanowienia Jego c. k. Mości z dnia 4. Września 1817 do liczby 20537|2866, Rządowi kraiowemu oznaymionego, urzędnicy, którzy z ważnych powodów proszą o przeniesienie siebie na inne mieysce w równym stopniu i takowe zyskaią, zatrzymać maią starszeństwo rangę swéy służby i tylko za przewinienie przeniesieni w ostatniéy randze swoiéy kategoryi umieszczeni być maią.

Naywyższém postanowieniem z dnia 30. Czerwca 1831, raczył Nayiaśnieyszy Pan z powodu szczególnego przypadku deklarować, iż przez powyższe postanowienie owym urzędnikóm, którzy dla ważnych powodów o przeniesienie się na inne mieysce proszą i otrzymaia, tylko ranga, ale nie dawnieysza ich płaca w tym przypadku zachowana iest, gdzieby ta była wyższa od owéy, która dla tego Urzędu, na który urzędnik przeniesionym zostaie, podług systematu płac ustanowiona iest.

Ten naywyższy przepis w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 7. Lipca 1831 do liczby 16960|1781, Urzędóm cyrkułowym dla wiadomości i zachowania w zachodzących razach udziela się.

Rozporządzenie gub. z dnia 26. Lipca 1831 pod l. gub. 43810.

123.

Regulirung der, auf der 2ten Kommerzialstrasse zwischen Sambor und Stryi bestehenden Weg- und Brückenmäuthe.

Die k. k. allgemeine Hofkammer hat im Einverständniße mit der k. k. vereinten Hofkanzlei mit Dekret vom 16ten v. M. Zahl 26342 die Regulirung der, auf der 8 1/4 meiligen Strecke der 2ten Kommerzialstrasse zwischen Sambor und Stryi bestehenden Weg- und Brückenmäuthe genehmigt, und die Einhebung der Mauthgebühren in den aus dem anliegenden Verzeichniße .|. ersichtlichen Stazionen nach der angesetzten Meilen-Entfernung und Brückenmauthtariffsklassen vom 1ten November l. J. bewilliget.

Welches zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 2. August 1831. Gub. Zahl 44894.

Verzeichniß

der, auf der Strecke der 2ten Kommerzialstrasse zwischen Sambor und Stryi bestehenden Weg- und Brückenmauthstazionen, mit Andeutung der Meilenzahl, und der Brückentariffsklasse, nach welcher bei den Mauthschranken die in dem gedruckten Kreisschreiben vom 15ten Juni 1821 Zahl 51269 festgesetzten Weg- und Brückenmauthgebühren zu bezahlen sind:

Post - Nro	Benennung der Mauthstazionen	Meilenzahl, nach welcher die Wegmauth zu entrichten ist.	Standort der Brücke	Länge der Joch- oder Sprenkbrücke: Klfter	Schuh	Brückenmauth nach der Klasse I.	II.	III.
1	Radlowice	2	Jochbrücke über den Dniester	70	—	—	—	1
			detto über einen Mühlbach	10	—			
2	Bronica	2	detto über den Czerchowafluß	25	—	—	—	1
			detto über den Bistrzycafluß	24	4			
3	Lesznia	—	detto über den Mlynowkabach	13	—	1	—	—
4	Drohobycz auf der Ostseite der Stadt . . .	2	detto über den Baarbach	19	—	1	—	—
5	Gaje	2	detto über den Klodinkabach	12	—	1	—	—

W Y K A Z

stacyy myta drogowego i mostowego, na przestrzeni drugiego komercyalnego traktu między Samborem i Stryiem istnących, z wskazaniem liczby mil i klassy taryfy myta mostowego, podług których na rogatkach ustanowione drukowanym okólnikiem z dnia 15. Czerwca 1821 do liczby 51209 należytości myta drogowego i mostowego płacone być maią:

Liczba porządkowa	Nazwisko stacyy myta	Liczba mil, według których myto drogowe płacić należy	Pozycya mostu	Długość mostu palowego lub wiązanego		Myto mostowe podług klassy		
				Sążnie	Stopy	I.	II.	III.
1	Radłowice	2	Most palowy na Dniestrze	70	—	—	—	1
			— palowy na młynówce	10	—			
2	Bronica	2	— palowy na rzéce Czerchowy . . .	25	—	—	—	1
			— palowy na rzéce Bystrzycy . . .	24	4			
3	Lesznia	—	— na potoku Młynówce	13	—	1	—	—
4	Drohobycz na wschodniéy stronie miasta	2	— na potoku Barze .	19	—	1	—	—
5	Gaje	2	— na potoku Kłodnicy	12	—	1	—	—

123.

Regulacyia myt drogowych i mostowych, drugiego komercyionalnego traktu między Samborem i Stryiem.

C. k. powszechna Kamera nadworna, za porozumieniem się z c. k. połączoną Kancelaryią nadworną, dekretem z d. 16. z. m. do liczby 26342 regulacyę myt drogowych i mostowych na przestrzeni 8 1/4 mili 2. komercyonalnego traktu między Samborem i Stryiem istnących potwierdziła, i pobór tych myt w stacyach, w załączonym wykazie .|. wymienionych, podług wskazanéy odległości mil, i według klass taryfy myta mostowego, od 1. Listopada 1831 dozwoliła.

Co ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z d. 2. Sierpnia 1831 pod liczbą gub. 44894.

124.

Behandlung der bei Rekrutirungen berufenen, aber nicht erschienenen militärpflichtigen Individuen.

Hinsichtlich der Behandlung der bei Rekrutirungen berufenen und nicht erschienenen militärpflichtigen Individuen, hat das k. k. General = Kommando laut Eröffnung vom 19ten Juli l. J. eine auf das mit hierortigem Erlaße vom 30ten Jäner v. J. Zahl 3253 bekannt gemachte hohe Hofkanzleidekret vom 31ten Dezember 1829 Zahl 30507 sich gründende Weisung an alle Werbbezirks=Kommanden erlassen, welche den k. Kreisämtern mit dem Bedeuten übermacht wird, daß sie sich hiernach in vorkommenden Fällen gleichfalls zu benehmen haben.

Gubernial = Dekret vom 4. August 1831. Gub. Zahl 44643.

.|.

Verordnung

des k. k. General-Kommando dto. 19. Juli 1831. Q. 1736.

Das k. k. Landesgubernium theilet mittelst Note vom 2. Juli l. J. den Bericht des Kolomeaer konigl. Kreisamtes vom 10ten v. M. hieher mit, laut welchem das Werbbezirks = Kommando mittelst Note vom 7ten Juni l. J. Zahl 764 vom gedachten Kreisamte im Grunde der hierortigen Verordnung vom 18ten März l. J. R. 3016 die Nachstellung der verzeichneten 166 christlichen und 62 jüdischen militärpflichtigen Individuen zur Assentirung verlangt, welche ihren Altersklassen nach berufen, und bei der gegenwärtigen Rekrutirung auf den Assentplatz nicht erschienen sind.

Da die bezogene Verordnung vom 18ten März nur die namentliche Bekanntgebung dieser Individuen an die respektiven Kreisämter zur Amtshandlung befiehlt, und die mit der Verordnung vom 22ten Jäner 1830 R. 565 im Einvernehmen mit dem k. k. Landesgubernium angeordnete Nachstellung derselben vor einer gemeinschaftlichen Assentirungs = Kommission durch die in dem, mit der Verordnung vom 1ten und 24ten Februar 1830 R. 1085 et 1848 dem Werbbezirks = Kommando hinausgegebenen hohen Hofkanzleidekret vom 31ten Dezember 1829 und hohen hofkriegsräthlichen Reskripte vom 21ten Jäner 1830 R. 196 enthaltene bestimmte Vorschrifte ohnehin aufgehoben ist, so hat es um so mehr von dieser angetragenen Nachstellung abzukommen, als nach einer ganz beendigten Rekrutirung nur Re=

124.

Przepis postępowania z ludźmi, woyskowo służyć obowiązanymi, którzy do rekrutacyi powołani byli, ale się nie stawili.

Względem postąpienia z ludźmi, woyskowo służyć obowiązanymi, którzy podczas rekrutacyi będąc powołani, nie stawili się, c. k. naczelna Komenda woyskowa podług odezwy z dnia 19. Lipca r. b. wydała rozporządzenie gruntuiące się na dekrecie wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 31. Grudnia 1829 do liczby 30507, które dekretem tuteyszym z dnia 30. Stycznia r. z. do liczby 3253 ogłoszone zostało, i które c. k. Urzędóm cyrkułowym w annexie .|. z tym rozkazem przesłaném zostaie, aby podług tego w wydarzonych przypadkach podobnież postępowały.

Dekret gub. z dnia 4. Sierpnia 1831 pod liczbą gub. 44643.

.|.

Rozporządzenie naczelnéy Komendy z dnia 19. Lipca 1831 Q. 1736.

C. k. Rząd kraiowy swoią odezwą z dnia 2. Lipca r. b. udziela tu relacyę c. k. Kołomyyskiego Urzędu cyrkułowego z dnia 10. z. m., podług któréy werbownicza Komenda odezwą z dnia 7. Czerwca r. b. do liczby 764 od wspomnionego Urzędu cyrkułowego w moc tuteyszego rozporządzenia z dnia 18. Marca r. b. R. 3016 dodatkowego stawienia obowiązanych do służby woyskowéy i wykazanych 166 chrześcian i 62ch żydów do assentowania żąda, którzy według klass i wieku powołani są, ale przy teraźnieyszéy rekrutacyi do assentowania nie stawili się.

Gdy zaś przytoczone rozporządzenie z dnia 18. Marca tylko imienne wykazanie tych osób dotyczącym Urzędóm cyrkułowym dla sprawowania urzędu nakazuie, a dodatkowe stawienie onych przed spólną Komissyą assentyrunku, rozporządzeniem z dnia 22. Stycznia 1830 do liczby R. 565. za porozumieniem się z c. k. Rządem kraiowym nakazane, wyraźnym przepisem, który w dekrecie wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 31. Grudnia 1829, i w reskrypcie wysokiéy nadwornéy Rady woiennéy z dnia 21. Stycznia 1830 pod liczbą R. 196, rozporządzeniem tuteyszém z dnia 1. i 24. Lutego 1830 do liczby R. 1085 i 1848 Komendzie werbowniczéy ogłoszonym, zawarty iest, iuż oprócz tego zniesioném zostało; więc należy tém bardziéy to propono-

krutirungsflüchtlinge und sonst ex Officio Gestellte allemal mit kreisämtlicher Intervenirung von den Dominien abgestellt und assentirt werden dürfen, und es übrigens hinreichend ist, nach der bestehenden Vorschrift die Nichterschienenen bei jeder Stellung vor allen andern vorzuführen, und die abermal nicht Erschienenen als Rekrutirungsflüchtlinge vorzumerken, und in den dießfälligen halbjährigen Ausweis über die Gestellten und zu stellen noch rückständig verbliebenen Rekrutirungsflüchtlinge aufzunehmen.

Wornach das Werbbezirks-Kommando den Konskripzions-Revisor anzuweisen, und für die richtige Vormerkung verantwortlich zu machen hat.

125.

In außerungarischen Provinzen Studierende, können in Ungarn zu strengen Prüfungen zugelassen werden.

Aus Veranlassung einer vorgekommenen Anfrage, in Betreff der Ausdehnung der allerhöchsten Entschliessung vom 28. Oktober 1829, wegen Nichtzulassung der in außerungarischen Provinzen Studierenden, zur Prüfung an den ungarischen Lehranstalten, haben Se. Majestät mit allerhöchsten Entschliessung vom 3ten Juli d. J. zu bestimmen geruhet; daß Allerhöchst Ihre Einschließung vom 28ten Oktober 1829, nur auf die Semestral- und Jahresprüfungen während der Studienzeit anzuwenden, keineswegs aber auf die strengen Prüfungen zur Erlangung der Doktorswürde auszudehnen sey.

Diese nähere Bestimmung des Kreisschreibens vom 30. Juli v. J. Zahl 46236, wird in Folge Dekrets der hohen Studienhofkommission, vom 16ten v. M. Zahl 3547 zur öffentlichen Kentniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 5. August 1831. Gub. Zahl 44891.

126.

Behandlung der Ueberfuhrspächter, wegen Sicherung der ihnen übergebenen Requisiten.

Man hat wahrgenommen, daß die Ueberfuhrspächter nach Ausgang ihrer Pachtzeit die Vergütung des herabgeminderten Werthes für das ausgeliehene Bauzeug und für die Schiff- und

wane stawienie dodatkowe zaniechać, ile że po zupełnie ukończoney rekrutacyi tylko zbiegli przed rekrutacyą i inne z urzędu (ex officio) stawieni ludzie, zawsze za pośrednictwem urzędu cyrkułowego przez Dominia odstawieni i assentowani być mogą, i że w reszcie dość na tém, aby podług istnącego przepisu tych, co nie stawili się, przy każdém stawieniu przed wszystkimi innymi przyprowadzić, a powtórnie niestawiących się iako zbiegłych przed rekrutacyą zanotować, i w półrocznym wykazie względem odstawionych i do stawienia ieszcze w zaległości pozostałych przed rekrutacyą zbiegłych ludzi zapisać.

Podług czego werbownicza Komenda rewizora konskrypcyi zainformować, i za dokładne zapisywanie odpowiedzialnym uczynić ma.

125.

Uczący się w prowincyiach niewęgierskich do egzaminów ścisłych w Węgrzech przypuszczeni być mogą.

Z powodu uczynionego zapytania względem rościągnienia naywyższéy uchwały z dnia 28. Października 1829, o niedopuszczaniu młodzieży w prowincyiach niewęgierskich uczącéy się do egzaminów przy Instytutach naukowych węgierskich, raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższém postanowieniem z dnia 3. Lipca r. b. zadeklarować: iż naywyższa uchwała Jego Ces. Mci. z dnia 28. Października 1829 tylko do półrocznych i rocznych egzaminów w czasie nauk trwaiących, zastosowaną być, bynaymniey zaś na egzamina ścisłe (rigorosa) dla osiągnienia godności doktora, rościągać się nie ma.

Ten dokładnieyszy przepis okólnika z dnia 30. Lipca r. b. do liczby 46236, w skutek dekretu wysokiéy nadwornéy Komissyi naukowéy z dnia 16. z. m. do liczby 3547, podaie się do publicznéy wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 5. Sierpnia 1831 pod liczbą gub. 44891.

126.

Przepis postępowania z dzierżawcami przewozów w celu zabezpieczenia danych im rekwizytów.

Dostrzeżono, że dzierżawcy przewozów po wyyściu czasu ich dzierżawy, wynagrodzenia zniżonéy wartości za wypożyczone im narzędzia budownicze i za rekwizyta, do stat-

Ueberfuhrsrequisiten verweigern, gegen die ausgemittelten Entschädigungen rekurriren, und daß ihnen ohne frühere Abrechnung ihre bei den Kreiskassen erlegten Kauzionen ausgefolgt werden, dann das hohe Aerar bei vorgeschützter Mittellosigkeit verkürzt wird.

Zur Vorbeugung solcher Nachtheile wird vorgeschrieben, daß den Ueberfuhrspächtern, die zur Beförderung der Passage erforderlichen Requisiten erst nach erlegter Kauzion übergeben, die Kauzion aber erst dann rückgestellt werde, wenn die Pächter die aus ihrer Pachtung erwachsenen Forderungen befriediget und mit dem betreffenden Strassenbau-Kommissariate eine förmliche Schlußabrechnung gepflogen haben werden.

Wornach sich die k. Kreisämter in vorkommenden Fällen genau zu achten haben werden.

Gubernial-Verordnung vom 5. August 1831. Gub. Zahl 44699.

127.

Instrukzion für Superintendenten der Kirchengemeinden der augsburgischen und helvetischen Konfession.

In Gemäßheit der h. Hofkanzleidekrete vom 28ten Jäner und 6ten August l. J. Zahl 2139 und 18362 wird den Kreisämtern ein Exemplar der von der h. Hofkanzlei einverständlich mit der h. Studien-Hofkommission genehmigten Instrukzion .|. für die Superintendenten der Kirchengemeinden der augsburgischen und der helvetischen Konfession zur Wissenschaft und Darnachachtung zugestellt.

Gubernial-Kundmachung vom 6. August 1831. Gub. Zahl 48704.

.|.

Instrukzion

für die Superintendenten der Kirchengemeinden augsburgisch- und helvetischer Konfession in den k. k. österreichischen deutschen, böhmischen und galizischen Provinzen.

Artikel I.

Von dem Amte der Superintendenten überhaupt und dem Umfange ihrer Pflichten.

§. 1.

Die Superintendenten haben überhaupt die Aufsicht über die Religionsübung und die dazu gehörigen Anstalten und Per-

ków i do przewozu służące, wzbraniaią się, przeciw wyrachowanym wynagrodzeniom rekurruią, i że im bez uprzedniego obrachunku ich w Kassach cyrkułowych złożone kaucye wydane bywaią, przez co zatém n. w. Skarb przy udaném ich ubóstwie pokrzywdzony bywa.

Dla zapobieżenia tym uszczerbkóm stanowi się: że dzierzawcom przewozów potrzebne do przewozu rekwizytą dopiéro po złożeniu kaucyi wydane, a kaucya dopiéro wtedy zwróconą być ma, gdy dzierzawcy pretensye z ich dzierzawy urosłe zaspokoią, i z dotyczącym Komissaryatem drogowym formalny obrachunek zrobią.

Podług czego c. k. Urzędy cyrkułowe w wydarzonych wypadkach ściśle zachować się maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 5. Sierpnia 1831 do liczby gub. 44699.

127.

Instrukcya dla Superintendentów gmin kościoła wyznania augszpurskiego i helweckiego.

Stosownie do dekretów wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 28. Stycznia i 6. Sierpnia r. b. pod liczbami 2139 i 18362, otrzymuią c. k. Urzędy cyrkułowe po 1 egzemplarzu instrukcyi .|. przez wysoką Kancelaryę nadworną, zgodnie z wysoką nadworną Komissyą nauk potwierdzonéy, dla Superintendentów gmin kościoła wyznania augszpurskiego i helweckiego, do wiadomości i zachowania.

Uwiadomienie gub. z dnia 6. Sierpnia 1831 pod l. gub. 46704.

.|.

Instrukcyia

dla Superintendentów gmin kościoła wyznania augszpurskiego i helweckiego, w c. k. austryiackich niemieckich, czeskich i galicyyskich prowincyach.

Artykuł I.

O urzędzie Superintendentów w ogólności, i o zakresie ich powinności.

§. 1.

Superintendenci w ogólności powinni mieć nadzór nad wykonywaniem religii (exercitium) i nad należącemi do tego

sonen, über den öffentlichen religiösen Unterricht in Bethhäusern und Schulen, über die Einrichtung und Ordnung des öffentlichen Gottesdienstes, über den Lebenswandel und die Amtstreue der Prediger und Schullehrer, über die Verwaltung des kirchlichen Eigenthums, und den zu den gottesdienstlichen Anstalten erforderlichen Ausgaben, und überhaupt über die ganze Verfassung der einzelnen Gemeinden, in Ansehung des Religionszustandes in den ihnen angewiesenen Diözesen zu führen. Man erwartet von ihnen in allen Pflichten ihres Amtes die strengste Gewissenhaftigkeit und die pünktlichste Beobachtung und Kundmachung aller landesherrlichen Verordnungen, die sowohl über das ganze Toleranzwesen, als auch über besondere Fälle bereits ergangen sind, oder noch künftig ergehen werden.

§. 2.

Mit dieser allgemeinen Aufsicht sind noch einige andere Verrichtungen verbunden, die die Superintendenten vermög ihres Amtes in ihren Diözesen zu übernehmen haben, das Examen der Kandidaten des Predigtamtes und der Schullehrer in Bezug auf ihre Religionskenntnisse, die Ordinazion und Installazion der Prediger, in so fern sie ihnen von dem Konsistorium aufgetragen werden, die Visitazion der Gemeinden und die Einweihung neuer Bethhäuser.

§. 3.

Da es eine Hauptpflicht eines Vorgesetzten ist, denen, die seiner Aufsicht anvertraut sind, mit einem guten Beispiele vorzuleuchten, so wird sich auch jeder Superintendent bestreben, sowohl in allen Pflichten der christlichen Rechtschaffenheit, als auch insbesondere in den Pflichten eines gewissenhaften Predigers und Seelsorgers den Predigern seiner Diözese ein belehrendes und ermunterndes Beispiel zu geben, auch seinen untergebenen Pastoren mit aller christlichen Liebe und Sanftmuth zu begegnen. Das Konsistorium wird daher desto sorgfältigere Aufmerksamkeit auf die Amtsführung und den Wandel des Superintendenten richten, je wichtiger der Einfluß seines Betragens auf seine ganze Diözese ist.

Damit aber die Superintendenten in allen Stücken ihres Amtes ausführliche und bestimmte Regeln haben, nach denen sie sich in vorkommenden Fällen richten können, so ist diese Instrukzion auf alle erwähnte Theile ihres Amtes eingerichtet.

§. 4.

Jeder Superintendent hat aber auch zur genauen Uebersicht der ganzen Instrukzion ein genaues Tagebuch von allen Amtsvorfällen zu halten, so, daß dieses Buch eine zusammenhängende Geschichte seiner Amtshandlungen ausmache.

zakładami i osobami, nad publiczną religyyną nauką w modlitewniach i szkołach, nad urządzeniem i porządkiem publiczney służby Bożey, nad postępowaniem i wiernem urzędowaniem kaznodzieiów (pastorów) i nauczycieli, nad zawiadywaniem maiątku kościelnego i nad wydatkami potrzebnémi religiyynych zakładów; a w ogólności nad całém urządzeniem poiedyńczych gmin, w względzie stanu religii w przydzielonych im Dyecezyach. Rząd spodziewa się po nich we wszystkich obowiązkach ich urzędu nayścisleyszéy sumienności i naypunktualnieyszego zachowania i obwieszczania wszystkich monarchicznych rozporządzeń, które tak względem ogołu tolerancyi, iako też w pieydyńczych przypadkach już wydane są, albo ieszcze w przyszłości wydane będą.

§. 2.

Z tym powszechnym nadzorem połączone są ieszcze inne czynności, które Superintendenci z obowiązku swoiego urzędu przyiąć maią, iak to: egzaminowanie kandydatów na urząd kaznodzieyski i nauczycieli względnie na ich wiadomości religiyne, ordynacya i installacya kaznodzieiów, ieżeli im te od Konsystorza poruczone będą, wizytacye gmin i poświęcenie nowych modlitewni.

§. 3.

Ponieważ głównym iest obowiązkiem przełożonego, aby powierzonym swemu dozorowi dobrym przykładem przewodniczył, przeto też każdego Superintendenta będzie staraniem, nie tylko w obowiązkach chrześciiańskiéy prawości, ale także w szczególności w powinnościach sumiennego kaznodziei i parocha swoiéy Dyecezyi, nauczaiący i zachęcaiący przykład dawać, i z swoimi podrzędnymi pastorami z wszelką chrześciiańską miłością i łagodnością obchodzić się. Konsystorz zatém zwracać będzie tém troskliwszą uwagę na urzędowanie i sprawowanie się superintendenta, im ważnieyszy iest wpływ iego postępków na całą iego Dyecezyę.

Aby zaś Superintendenci we wszystkich gałęziach swego urzędu dokładne i wyraźne mieli przepisy, do których by się w wydarzonych przypadkach stosować mogli, instrukcya niniéysza ułożoną iest co do wszystkich wspomnionych części ich urzędu.

§. 4.

Każdy zaś Superintendent powinien także dla dokładnego obięcia całéy instrukcyi dokładny dziennik o wszystkich zdarzeniach urzędowych prowadzić, a to w ten sposób, aby ten dziennik w sobie związek maiące dzieie iego czynności urzędowych zawierał.

Gleichfalls hat er sich ein eigenes Buch zu halten, worin alle landesherrlichen Verordnungen, die den politisch-kirchlichen Zustand betreffen, eingetragen werden.

Artikel II.

Von der Aufsicht über die Religionsübung, den öffentlichen Gottesdienst und den Religions-Unterricht in Kirchen und Schulen.

§. 1.

Die Superintendenten haben zuvörderst über die Reinigkeit und den einstimmigen Vortrag der Religionslehre in Bethhäusern und Schulen, nach dem Inhalte der heiligen Schrift und den symbolischen Büchern der evangelich-augsburgischen (helvetischen) Kirche zu wachen.

In Ansehung der Prediger haben sie dahin zu sehen, daß sie in ihren öffentlichen Vorträgen, durch neue Meinungen und Lehrsätze, die dem öffentlichen Bekenntniße entgegen sind, keine Verwirrung stiften, oder durch unfruchtbare Spekulazionen die Zeit nicht unnüz verderben, sondern die Glaubens- und Sittenlehren des Christenthums, ohne alle Zusätze, ohne alle unnüze Terminologie, in einer allgemein faßlichen, verständlichen Sprache, rein und lauter, auferbaulich und zweckmäßig vortragen.

In den Schulen ihrer Diözese haben sie darauf zu sehen, daß die Prediger und Schullehrer den Religionsunterricht nach dem zu seiner Zeit eingeführten, und vom Konsistorium gebilligten Lehrbuche ertheilen.

§. 2.

Sie müssen ferner darauf sehen,

1) daß die äußerliche öffentliche Religionsübung genau nach den Vorschriften der Toleranzverordnung eingerichtet, und die in der Absicht allerhöchst ertheilten Freiheiten nicht überschritten werden;
2) daß der öffentliche Gottesdienst in allen Gemeinden nach der allgemein eingeführten und sankzionirten Liturgie gleichförmig eingerichtet und gehalten werde.

Wenn die besondere Beschaffenheit der Umstände in dieser oder jener Gemeinde eine Abänderung nothwendig machen sollte, so haben sie dieses dem Konsistorium anzuzeigen, und von demselben darüber weitere Vorschriften zu erwarten.

§. 3.

Da es die Erfahrung in andern Ländern gelehrt hat, wie viel Nachtheil für die Religion selbst, für den öffentlichen

Równie też utrzymywać ma własną księgę, w któréy wszystkie monarchiczne rozporządzenia, polityczno-kościelnego stanu dotyczące, wciągane być maią.

Arykuł II.

O dozorze nad wykonywaniem (exercitium) religii, nad publiczną służbą Bożą i nauką religii w kościołach i szkołach.

§. 1.

Superintendenci czuwać maią osobliwie na czystość i zgodne opowiadanie religii w modlitewniach i szkołach, podług treści pisma świętego i symbolicznych ksiąg ewangelicko-augszpurskiego i helweckiego zboru.

Względem kaznodzieiów maią na to uważać, aby ci w swoich publicznych mowach przez nowe zdania i dogmata, publicznemu wyznaniu przeciwne, mataniny nie zrządzali, albo przez niepożyteczne spekulacye daremnie czasu nie tracili, lecz aby nauki wiary i obyczayności chrześciiańskiéy bez wszelkich dodatków, bez wszelkiéy niepożytecznéy terminologii, w wyrazach poiętnych, zrozumiałych, czysto i iasno, z dążnością do zbudowania, i stosownie do zamiaru opowiadali.

W szkołach Dyecezyy swoich, maią na to uważać, aby kaznodzieie i nauczyciele naukę religii, podług w swoim czasie zaprowadzonéy i przez Konsystorz potwierdzonéy książki szkolnéy dawali.

§. 2.

Niemniéy zwracać uwagę maią na to;

1) Aby zewnętrzne publiczne nabożeństwo ściśle podług przepisów rozporządzenia o tolerancyi urządzone było, i wolności w tym względzie nayłaskawiéy nadane nie przekraczano;

2) aby publiczna służba Boża we wszystkich gminach podług powszechnie zaprowadzonéy i sankcyonowanéy liturgii iednakowo urządzona, i odprawiana była.

Gdyby szczególne okoliczności w téy lub owéy gminie iakiéy odmiany wymagały, Konsystorzowi o tém donieść, i od niego na to dalszych przepisów oczekiwać maią.

§. 3.

Gdy doświadczenie w innych kraiach nauczyło, iak wiele złego dla samév religii, dla publicznego nabożeństwa

Gottesdienst und für die bürgerliche Ruhe, aus Privatversammlungen mehrerer Familien unter dem Vorwande einer bessern und größern Erbauung entstehen könne, so haben die Superintendenten es sorgfältig zu verhüten, daß dergleichen Privatversammlungen in ihrer Diözese nicht einreißen mögen, und davon, wenn sie sich doch ereignen, alle Mal die Anzeige an das Konsistorium und unter einem auch an das Kreisamt zu machen.

§. 4.

Die Superintendenten haben ihre Aufmerksamkeit auch auf diejenigen zu richten, die die Ruhe und Ordnung des öffentlichen Gottesdienstes muthwillig und boßhafter Weise stören, durch freche Spöttereien, Gotteslästerungen, durch Verbreitung schädlicher, seelenverderblicher Irrthümer, Schaden, Zerrüttung und Nachtheil stiften; bei solchen haben sie erst selbst ernstliche Vorstellungen zu versuchen, und wenn diese ohne Wirkung seyn sollten, so haben sie solche dem Konsistorium, wie auch unter Einem den Kreisämtern anzuzeigen.

§. 5.

Damit die öffentliche Religionsübung bei allen Gemeinden genau den allerhöchsten Toleranz-Ordnungen gemäß sey, so sollen die Superintendenten Sorge tragen, daß bei einer jeden Gemeinde sich nicht allein die allgemeinen Toleranzordnungen, sondern auch zugleich alle besondern, das Kirchenwesen der augsburgischen (helvetischen) Konfessionsverwandten betreffenden allerhöchsten Verordnungen befinden mögen.

§. 6.

Sollte die eine oder die andere Gemeinde in Ausübung der verliehenen Freiheit der öffentlichen Religionsübung verordnungswidrig gehindert oder gekränkt werden, so haben die Superintendenten davon Bericht an das Konsistorium abzustatten, welches dann diese Beschwerden an die Behörde befördern wird.

§. 7.

Wenn die Errichtung einer Schule an einem Orte nothwendig ist, und der betreffende Senior die Erlaubniß hiezu bei dem Kreisamte nicht erwirken könnte, so hat sich der hievon in Kenntniß gesetzte, und um seine Mitwirkung angegangene Superintendent in der Sache an die Landesstelle, oder rekursweise an das Konsistorium zu wenden, damit dieses deßhalb bei der höchsten Behörde einschreite.

i dla obywatelskiéy spokoyności z prywatnych zgromadzeń wielu rodzin pod pozorem lepszego i większego zbudowania się wyniknąć może, Superintendenci troskliwie zapobiegać maią, aby podobne prywatne zgromadzenia do ich Dyecezyi nie wkradały się, a ieżeliby takowe iednak zdarzyły się, o tém zawsze Konsystorzowi i zarazem także Urzędowi cyrkułowemu donosili.

§. 4.

Superintendenci zwracać maią swoią uwagę także na tych; którzy spokoyność i porządek publicznego nabożeństwa swawolnie i złośliwie mieszaią, przez zuchwałe szyderstwa, bluźnierstwa, przez rozsiewanie szkodliwych i zgubnych błędów, szkodę, nieład i uszczerbek robią, takich maią superintendenci wprzód sami od tego przez poważne napomnienia odwieść starać się, a ieżeliby te bezskuteczne były, o tém Konzystorzowi, i zarazem Urzędóm cyrkułowym donosić.

§. 5.

Aby publiczne ćwiczenie w religii (nabożeństwo) u wszystkich gmin ściśle do naywyższych ustaw o tolerancyi stosowało się, Superintendenci starać się maią, by u każdéy gminy nie tylko powszechne ustawy o tolerancyi, ale także wszystkie osobne, spraw kościoła spółwierców wyznania augszpurskiego i helweckiego dotyczące naywyższe rozporządzenia znaydowały się.

§. 6.

Gdyby iedna lub druga gmina w używaniu nadanéy wolności publicznego nabożeństwa i publicznego wykonywania religii przeciw przepisóm iakiéy przeszkody lub pokrzywdzenia doznała, na tenczas Superintendenci o tém relacyę do Konsystorza zrobić maią, który potém te zażalenia do Władzy odeszle.

§. 7.

Jeżeli w iakiém mieyscu utworzenie szkoły potrzebném będzie, a dotyczący Senior na to pozwolenia w Urzędzie cyrkułowym wyiednać nie mógł, Superintendent, będąc o tém zawiadomionym, i do spółdziałania wezwanym, udać się ma w téy sprawie do Rządu kraiowego, albo w drodze rekursu do Konsystorza, aby tenże w tym względzie do naywyższéy Władzy udał się.

Artikel III.

Von der Aufsicht über Prediger und Schullehrer.

§. 1.

Die Aufsicht der Superintendenten über Prediger u. Schullehrer muß sich theils auf ihre Amtsführung, theils auf ihren übrigen Lebenswandel erstrecken, in so fern derselbe Einfluß auf den Zweck ihres Amtes hat.

§. 2.

Was die Amtsführung der Prediger betrifft, so müssen die Superintendenten ihre ganze Aufmerksamkeit dabei auf alle Theile derselben richten, und dahin sehen, daß sie alle Pflichten, sowohl der allgemeinen, als der besondern Seelsorge, mit Fleiß, Eifer und Treue erfüllen.

1) Muß ihre Aufmerksamkeit auf ihre Predigten und öffentlichen Vorträge gerichtet seyn.

Um davon eine möglich genaue und sichere Kenntniß zu erhalten, sollen die Superintendenten nicht allein bei der Visitazion jeden Prediger über einen aufgegebenen Text eine Predigt halten, sondern sich auch die Konzepte aller gehaltenen Predigten vorzeigen lassen. Auch haben sie die Befugniß, von ihren Predigern nach ihrem Gutbefinden von Zeit zu Zeit einige ausgearbeitete Predigten zur Durchsicht zu verlangen.

Sie müssen das Fehlerhafte im Vortrage sorgfältig bemerken, und ihnen zur Verbesserung derselben Anweisungen, Rathschläge und Ermahnungen geben.

Wenn vom Konsistorium mit höchster Bewilligung gewisse allgemeine Buß- und Bethtage oder Dankfeste bestimmt werden, so haben die Superintendenten den Predigern ihrer Diözese die Texte zur Predigt, wenn dieses nicht zugleich vom Konsistorium geschieht, zu bestimmen und anzuzeigen.

2) Die Katechisazionen verdienen, als eines der wichtigsten Stücke des öffentlichen Unterrichtes, eine vorzügliche Aufsicht. Die Superintendenten haben daher Sorge zu tragen, daß dieselben so oft und so zweckmäßig als möglich in jeder Gemeinde eingerichtet werden. Sie haben daher das katechetische Talent eines jeden Predigers zu prüfen, und ihm über die beste und zweckmäßigste Einrichtung derselben Vorschläge zu ertheilen. Zugleich müssen sie dahin sehen, daß die Prediger nicht allein im Bethhause unausgesetzt jeden Sonntag, und wo es seyn kann, auch an einem Wochentage, öffentliche Katechisazion halten, sondern auch die Schulen ihrer Gemeinden fleißig besuchen, die Jugend katechisiren, und dem Schullehrer dazu Anleitung geben.

Artykuł III.

O nadzorowaniu nad kaznodzieiami i nauczycielami.

§. 1.

Nadzór nad kaznodzieiami i nauczycielami rozciągać się powinien po części na sprawowanie ich urzędu, a po części na postępowanie, iak dalece takowe do ich urzędu wpływ ma.

§. 2.

Co się tyczé sprawowania urzędu kaznodzieyskiego, powinni Superintendenci przy tém całą swą uwagę na wszystkie części onego zwrócić, i nad tém czuwać, aby kaznodzieie wszystkie powinności, tak co do ogólnego, iak i szczególnego starania około dusz, pilnie, gorliwie i wiernie pełnili.

1) Zwracać powinni uwagę na ich kazania i publiczne nauki.

Aby o tém ile można dokładną i pewną wiadomość zasięgnąć, powinni Superintendenci nie tylko podczas wizytacyi każdemu kaznodziei na zadany text kazanie mieć, ale także koncepty wszystkich mianych kazań sobie podać rozkazać. Tudzież maią moc od swych kaznodzieiów podług swego zdania od czasu do czasu kilka wypracowanych kazań do przepatrzenia zażądać.

Uważać maią pilnie na błędy w opowiadaniu, i w celu poprawienia tychże dawać im informacye, rady i przestrogi.

Jeżeli od Konsystorza za naywyższém pozwoleniem iakie powszechne dnie pokuty i modlitwy albo uroczystości na podziękowanie oznaczone zostaną, Superintendenci przepisać i wskazać maią kaznodzieiom swoich dyecezyy texty kazania, ieśli to zarazem od Konsystorza iuż nie uczyniono.

2) Katechizacye, iako nayważnieyszy przedmiot publicznego oświecenia, zasługnią na szczególną uwagę. Superintendenci maią zatém o to starać się, aby takowe w każdéy gminie ile możności często i stosownie dawane były. Maią więc doświadczać katechetycznego talentu każdego kaznodziei, i temu względem naylepszego i naystosownieyszego urządzenia katechizacyi proiekta podać. Oraz na to uważać powinni, aby kaznodzieie nie tylko w modlitewni bez przerwy każdéy niedzieli, a gdzie to być może, także w dzień powszedni, publiczne miewali katechizacye, ale także szkoły swéy gminy pilnie odwiedzali, młodzieży katechizowali, i nauczycieli do tego przysposabiali.

3) Außer diesen beiden Arten des öffentlichen Religionsunterrichtes sollen die Superintendenten in ihrer Diözese noch eine dritte Art des Unterrichtes, die biblischen Vorlesungen, einführen. Es müssen nämlich die Bücher der heiligen Schrift, besonders des neuen Testamentes, der Gemeinde vom Prediger vorgelesen, der Wortverstand kürzlich und faßlich erklärt, und zur nützlichen und heilsamen Erbauung angewendet werden. Die Superintendenten haben über die zweckmäßige Einrichtung dieser Vorlesungen ihren Predigern besondere Vorschriften zu ertheilen.

4) Ferner haben die Superintendenten darauf zu sehen, ob die Prediger bei der Verwaltung der Taufe und des Abendmahles, bei der Unterweisung der Konfirmanden, bei Besuchung der Kranken, auch mit Fleiß und Gewissenhaftigkeit ihrem Amte Genüge thun. Sie haben besonders dahin zu wirken, daß die zu konfirmirenden Kinder gehörig unterrichtet und zur Konfirmazion vorbereitet, auch zu derselben vor dem vierzehnten Jahre nicht ohne höchst trifftige Gründe zugelassen werden. Ferner ist darauf zu sehen, daß die Pastoren ein ordentliches Konfirmanden-Verzeichniß mit Hinzufügung der Namen ihrer Aeltern führen.

5) Die Superintendenten sollen ferner genau untersuchen, ob die Prediger der Gemeinden eine vollständige Sammlung von allen Toleranzverordnungen haben, und dieselben genau befolgen: ob sie bei Taufen, Trauungen und Sterbfällen dasjenige pünktlich beobachten, was allerhöchsten Ortes vorgeschrieben ist, von diesen Amtsvorfällen ein genaues Verzeichniß halten und den Anwachs der Gemeinden richtig bemerken.

6) Nachdem die evangelischen Pastoren in Folge allerhöchster Entschliessung vom 20ten November 1829 von nun an die Tauf-, Trau- und Beerdigungs-Matrikeln selbst zu führen haben, so haben die Superintendenten und Senioren, als Vorsteher der evangelischen Seelsorger, bei ihrer Bereisung über die genaue Befolgung der vorgeschriebenen Normalien in Hinsicht der Führung und Ausstellung dieser Tauf-, Trau- und Beerdigungs-Matrikeln zu wachen, und wird denselben eingeschärft, aller Orten auf die genaue Beobachtung mit allem Nachdrucke zu dringen.

7) Sie sind schuldig, wenn die Prediger in vorkommenden bedenklichen Amtsfällen ihren Rath und ihre Verhaltungs-Vorschriften verlangen, ihnen dieselben ungesäumt nach ihrem besten Vermögen zu ertheilen, und wenn die Fälle von der Art sind, daß sie selbst für sich nicht zu entscheiden und zu bestimmen wagen, sich sogleich weiter bei dem Konsistorium Raths zu erholen.

3) Oprócz tych obudwóch rodzaiów publicznego nauczania religii, powinni Superintendenci w swoiéy Dyecezyi ieszcze trzeci rodzay nauki, to iest prelekcye biblii zaprowadzić. Potrzeba zatém, aby kaznodzieia swoiéy gminie księgi ś. pisma, a osobliwie nowego testamentu czytywał, myśl wyrazów krótko i do poięcia obiaśniał i do pożytecznego i zbawiennego zbudowania stostował. Superintendenci udzielić maią swoim kaznodzieiom osobne przepisy o stosowném urządzeniu tych prelekcyy.

4) Daléy powinni Superintendenci na to zwracać uwagę, czyli kaznodzieia w udzielaniu chrztu i wieczerzy pańskiéy, w nauczaniu konfirmować się maiących, w odwiedzaniu chorych, pilnie i sumiennie swemu urzędowi zadosyć czyni. Osobliwie do tego czynnie przykładać się maią, aby konfirmować się maiące dzieci należytą naukę otrzymały i do konfirmacyi przygotowane były, tudzież aby do konfirmacyi przed czternastym rokiem bez bardzo ważnych przyczyn przypuszczone nie były. Równie też na to uważać potrzeba, aby pastorowie porządny spis konfirmowanych z zamieszczeniem imion ich rodziców prowadzili.

5) Superintendenci powinni także ściśle dochodzić, czyli kaznodzieie gmin zupełny zbiór wszystkich rozporządzeń o tolerancyi maią, i czyli takowych ściśle dopełniaią: czyli przy chrztach, ślubach i wypadkach śmierci punktualnie to zachowuią, co od Nayiaśnieyszego Pana przepisano iest, o tych zdarzeniach urzędowych dokładny wykaz utrzymować i przyrost gmin rzetelnie zapisywać.

6) Ponieważ w skutek naywyższego postanowienia z d. 20. Listopada 1829 ewangieliccy pastorowie od tąd metryki chrztu, ślubu i pogrzebu sami prowadzić maią, Superintendenci i Seniorowie, iako przełożeni ewangielickich parochów, podczas swych obieżdżek nad ścisłém dopełnianiem przepisanych normaliów, względnie prowadzenia i wydawania tych metryk chrztu, ślubu i pogrzebu czuwać powinni, którym przeto ostro zaleca się, wszędzie na ścisłe zachowanie tychże z wszelką dobitnością nastawać.

7) Ciż są obowiązani, ieżeli kaznodzieie w zachodzących wątpliwych przypadkach urzędu, od nich rady i informacyi żądaią, im takową niezwłocznie podług swego naylepszego zdania dawać, a gdy przypadki tego są rodzaiu, że takowych sami rozstrzygnąć i względem onych stanowić nie ważą się, natychmiast dalszą radę od Konsystorza zasiągnąć.

§. 3.

Der Lebenswandel der Prediger, in so fern derselbe Einfluß auf den Zweck ihres Amtes hat, ist das andere wichtige Stück, worauf die Aufsicht des Superintendenten gerichtet seyn muß. Es ist aber dabei nicht allein auf das ganze sittliche Betragen der Prediger überhaupt, sowohl gegen alle Glieder der Gemeinde, als gegen ihren Vorgesetzten, sondern auch vorzüglich auf ihr Verhalten gegen andere Glaubensverwandte Rücksicht zu nehmen. Den Superintendenten liegt ob, die Prediger dringend zu ermahnen, in allen Verhältnissen durch ihren ganzen Wandel den Christen ein leuchtendes Beispiel zu geben, und auf alle Art auch dahin zu wirken, daß da, wo augsburgische und helvetische Konfessionsverwandte mit und neben einander wohnen, Friede und Eintracht aufrecht erhalten, und wenn sie gegenseitig ihre Kirchen- und Schulanstalten benützen, die deßhalb eingegangenen Verpflichtungen redlich und pünktlich erfüllen.

Wenn jemand durch seinen Wandel Aergerniß und Anstoß gibt, sich aus blindem Religionseifer und unduldsamen Gesinnungen gegen die Glieder einer andern Kirchengesellschaft vergeht: so sollen die Superintendenten demselben zuerst ernstliche Ermahnungen und Verweise geben, und wenn keine Besserung erfolget, einen solchen unwürdigen Lehrer dem Konsistorium und zugleich dem Kreisamte anzeigen.

Es kommt nur dem Konsistorium zu, die in diesen Fällen angemessenen Strafen zu bestimmen, und haben die Superintendenten dieselben nicht ohne ausdrücklichen Auftrag des Konsistoriums auszuüben, außer daß ihnen bei wichtigen ärgerlichen Vergehungen im Nothfall die Befugniß ertheilt wird, den Prediger, der sich dessen schuldig gemacht hat, vorläufig von der Ausübung seines Amtes zu suspendiren.

Da nicht allein das Betragen des Predigers für seine Person, sondern auch das Betragen seiner Familie auf den Zweck seines Amtes, ganz vorzüglich nach der Lage der Gemeinden in den hiesigen Landen einen wichtigen Einfluß hat, so haben die Superintendenten die unter ihrer Inspekzion stehenden Prediger zu ermahnen, auf den ordentlichen und anständigen Wandel ihrer Familie auf's genaueste zu sehen, damit durch deren tadelhaftes und auffallendes Betragen, theils den Gemeinden selbst, theils andern Glaubensverwandten kein Aergerniß gegeben werde.

§. 4.

Da es zum Besten der Religion sehr nothwendig ist, daß die bereits im Amte stehenden Prediger in ihrem Studieren keinen Stillstand machen, sondern so viel sie Zeit und

§. 3.

Postępowanie kaznodzieiów, iak dalece takowe ma wpływ na cel ich urzędu, iest drugą ważną rzeczą, na którą uwaga Superintendenta zwróconą być musi. Lecz przy tém nie tylko na całe obyczayne sprawowanie się kaznodzieiów w ogólności, tak względem wszystkich członków gminy, iako też względem ich przełożonych, ale także na ich obchodzenie się z ludźmi innych wyznań w szczególności wzgląd mieć należy. Obowiązkiem iest zatém Superintendenta, kaznodzieiów pilnie napominać, aby we wszystkich stosunkach przez całe swoie życie chrześciianóm świetny przykład z siebie dawali, i wszelkiemi sposobami także do tego czynnie przyczyniali się, tam, gdzie wyznawcy augszburskiego i helweckiego wyznania razem i blisko siebie mieszkaią, spokóy i zgoda utrzymane były, i ieżeli wzaiemnie swych modlitewni i zakładów szkolnych używaią, przyiętych w tym względzie obowiązków rzetelnie i punktualnie dopełniali.

Jeżeli kto przez swoie postępowanie, zgorszenia i zrażenia przyczyną się staie, przez ślepą gorliwość religiyną i przez niechęć (nietolerancyą) ku członkóm społeczeństwa innego kościoła wykracza; takiemu powinni Superintendenci naprzód ostre dać napomnienie i naganę, a ieżeli na to poprawa nie nastąpi, o takim niegodnym nauczycielu Konsystorzowi i zarazem Urzędowi cyrkułowemu donieść.

Do Konsystorza iedynie należy, w takich przypadkach stosowne kary stanowić, a Superintendenci nie maią takowych bez wyraźnego rozkazu Konsystorza wykonywać, wyiąwszy, ieżeliby im przy ważnych gorszących wykroczeniach, w razie potrzeby moc nadaną była, kaznodzieię, który się tego winnym stał, od sprawowania urzędu suspendować.

Gdy zaś nie tylko sprawowanie się kaznodziei co do iego osoby, ale także postępki iego rodziny na cel iego urzędu, a nayosobliwiey według położenia gmin w kraiach tuteyszych wielki wpływ maią, więc Superintendenci zostaiących pod ich nadzorem kaznodzieiów napominać maią, aby nad porządném i przyzwoitém zachowaniem się swoiey rodziny naypilniey czuwali, by przez oney naganne i w oczy uderzaiace postępki, bąć to gminóm samym, bąć ludziom innego wyznania żadnego nie dawano zgorszenia.

§. 4.

Gdy dla dobra religii bardzo potrzebném iest, aby zostaiacy iuż w obowiązku kaznodzieie w swoich naukach żadney przerwy nie czynili, ale owszem ile tylko ku temu

Hilfsmittel haben, sich durch Vermehrung ihrer Kenntnisse immer brauchbarer und geschickter für ihr Amt zu bilden suchen sollen, so ist die Pflicht der Superintendenten, ihnen auch dazu, so viel die Umstände gestatten, Gelegenheit, Aufmunterung und Antrieb zu verschaffen. Zu dem Ende sollen die Superintendenten

1) den in ihrer Diözese befindlichen Predigern jährlich gewisse Theses aus dem ganzen Umfange der theologischen Wissenschaften mittheilen, über welche sie bald längere, bald kürzere Abhandlungen an sie einzuschicken haben. Jedoch müssen die Prediger dabei auf ihr Gewissen versichern, daß solche Ausarbeitungen von ihnen selbst abgefaßt sind.

2) Wird dem Superintendenten aufgetragen, dahin zu sehen, ob nicht die Fortsetzung des Studierens und die Beschäftigung mit den Wissenschaften den Predigern ihrer Diözese durch die Errichtung einer Lesegesellschaft, in welcher die besten und brauchbarsten Schriften und Journale zirkuliren, erleichtert werden könnte.

3) Haben Sie den Predigern ihrer Diözese bekannt zu machen, daß es ihnen frei steht, Bemerkungen, Beobachtungen und Rathschläge, die auf die zweckmäßigere Einrichtung des Kirchenwesens abzielen, den Superintendenten mitzutheilen, welche diese alsdann, wenn sie eine nähere Erwägung verdienen, dem Konsistorium vorzulegen haben.

4) Auch haben die Superintendenten und Senioren bei jeder schicklichen Gelegenheit die Prediger vor solchen irrigen und schädlichen politischen Meinungen und Aeußerungen, die ihre Gesinnungen verdächtigen würden, und vor Uebertretung jener allerhöchsten Verordnungen zu warnen, die sich auf den Verkehr mit auswärtigen, verbothenen Gesellschaften beziehen.

5) Auf Schriften, die zur religiösen Schwärmerei verleiten könnten, oder abgeschmackten, mystischen und verderblichen Inhaltes sind, haben die Superintendenten Acht zu haben, damit sie nicht in den Gemeinden verbreitet werden und Unheil stiften. — Sind solche Schriften im Umlaufe, so ist hierüber an die politische Behörde und an das Konsistorium Bericht zu erstatten.

§. 5.

Die Schullehrer sind sowohl in Ansehung des Religions-Unterrichtes, als auch ihres sittlichen Lebenswandels der Oberaufsicht des Superintendenten unterworfen. In Ansehung des Religionsunterrichtes ist darauf zu sehen, daß der Schullehrer keine Lehrbücher nach seinem Gutdünken einführe, sondern das ihm vorgeschriebene zum Grunde lege, und den Unterricht darnach zweckmäßig ertheile, daß die Religion der Jugend nicht

czas i środki maią, przez pomnożenie swych wiadomości zawsze na użytecznieyszych i sposobnieyszych do swego urzędu kształcić starali się; przeto obowiązkiem iest Superintendentów, im także do tego, ile okoliczności dozwalaią, sposobność podawać i onych zachęcać. Tym końcem powinni superintendenci

1) znayduiącym się w ich Dyecezyi kaznodzieiom co rok pewne pytania (theses) z całego obięcia teologicznych umieiętności zadać, na które kaznodzieie bąć dłuższe lub krótsze rozprawy do Superintendentów odesłać maią. Jednak muszą kaznodzieie przy tém na swe sumienie zapewnić, że te wypracowania od nich samych pochodzą.

2) Nakazuie się Superintendentom uważać na to, czyliby postęp w naukach i trudnienie się onemi kaznodzieiom swych Dyecezyi przez utworzenia towarzystwa czytania, w którym naylepsze i naypożytecznieysze pisma i dzienniki cyrkuluią, ułatwionêm być nie mogło?

3) Uwiadomić maią kaznodzieiów swych Dyecezyy, że im niezbronno, uwagi, dostrzeżenia i porady, ściągaiące się do stosownieyszego urządzenia spraw kościelnych Superintendentom przekładać, które ciż potém, ieżeli na dalszą uwagę zasługuią, Konsystorzowi przełożyć powinni.

4) Superintendenci i seniorowie przy każdéy sposobności napominać maią także kaznodzieiów, aby się błędnych i szkodliwych mniemań i zdań, które by ich sposób myślenia podeyrzanym czyniły, i przekraczania tych naywyższych rozporządzeń, które do związku z zagranicznemi zakazanemi towarzystwami ściągaią się, wystrzegali.

5) Na pisma, któreby do fanatyzmu (religiynego szału) uwieść mogły, albo niedorzecznéy, mistycznéy i zgubnéy treści są, powinni Superintendenci baczność mieć, aby takowe w gminach nie szerzyły się, i złego nie przyczyniały. Jeżeli zaś takie pisma krażą, Władzy polityczněy i Konsystorzowi donieść o tém należy.

§. 5.

Nauczyciele szkół tak co do dawania nauki w religii, iako też ich obyczayności podlégaią nadzorowi Superintendenta. Względem dawania nauki w religii na to uważać potrzeba, by nauczyciel żadnych książek naukowych podług swego zdania nie zaprowadzał, ale przepisaną mu książkę za posadę brał, i naukę podług téyże stosownie dawał, i aby religia młodzieży nie tylko na saméy pamięci, ale tak-

bloß Sache des Gedächtnisses, sondern des Verstandes und des Herzens werde. Was die übrigen Lehrgegenstände, den methodum docendi und die Inspicirung und Leitung des deutschen Volksschulwesens betrifft, so haben dieselben sich nach den dießfälligen, in der politischen Verfassung der deutschen Schulen u. s. w. enthaltenen allerhöchsten Verfügungen zu benehmen, und besonders die, durch das hohe Studien-Hof-Kommissions-Dekret vom 6ten März 1820 intimirte allerhöchste Verordnung genau zu beachten.

§. 6.

Bei erfolgtem Todesfalle eines Predigers hat der Superintendent sogleich die Vorkehrung zu treffen, daß die Zirkular-Predigten und die übrigen actus ministeriales unter die benachbarten Prediger seiner Inspekzion, bis zum Ablaufe der Witwen-Gnadenzeit (welche in dem halbjährigen Genusse des Salarii fixi und anderer Akzidenzien besteht), falls eine anderweitige Besetzung der Vakanz binnen solcher Zeit nicht erfolgen sollte, ordentlich vertheilet, verrichtet, alles Erforderliche besorget, und solches den Pastoren durch ein Zirkulare intimirt und dessen genaue Befolgung an das Konsistorium angezeigt werde. Wobei die Superintendenten auch dafür zu sorgen haben, daß des verstorbenen Pastors Wittwe oder Kindern die Einkünfte richtig und ohne eigenmächtige Bekürzung gereichet werden.

Ganz vorzüglich haben die Superintendenten darauf zu sehen, daß die erledigten Pastorate möglichst bald und zwar mit gehörig gebildeten, tüchtigen und rechtschaffenen Individuen wieder besetzt werden. Sie haben dabei, jedoch ohne den Gemeinden irgend Jemanden zum Prediger aufdringen zu wollen, ihnen bei der Kandidirung solcher Individuen mit gutem Rathe beizustehen, und wenn binnen drei Monaten eine erledigte Predigerstelle noch nicht wieder besetzt seyn sollte, die betreffende Gemeinde über die Ursache hiervon zu vernehmen und darüber an das Konsistorium Bericht zu erstatten.

Artikel IV.

Von dem Verhältniße zwischen den Superintenden und Senioren.

§. 1.

Den Superintendenten sind die Senioren untergeordnet, die die Subinspekzion zu besorgen, auch, bei zu weiter Entfernung der Superintendenten von ihrer Diözese, deren Stelle zu vertreten haben.

że na rozumie i sercu gruntowała się. Co się innych przedmiotów naukowych, sposobu uczenia, inspekcyi i stéru niemieckich szkół narodowych tyczé, stosować się maią do wydanych w tym względzie, i w polityczney ustawie o szkołach niemieckich i t. d. zawartych naywyższych przepisów, a w szczególności zachować ściśle maią intymowane dekretem wysokiéy nadworney Komissyi nauk z dnia 6. Marca 1820 naywyższe rozporządzenie.

§. 6.

Gdy który z kaznodzieiów umrze, Superintendent natychmiast rozporządzić ma, by okólne kazania i inne urzędowe czynności (actus ministeriales) pomiędzy ościennych kaznodzieiów, iego nadzorowi podległych, aż do wyyścia czasu, przez który wdowie po zmarłym kaznodzieiu łaskawy chléb (składaiący się z półrocznego pobiérania stałéy gaży i innych akcydensów) należy, ieżeliby osadzenie opróżnionego mieysca w takowym czasie nie nastąpiło, należycie rozłożone i uskutecznione były, oraz by wszystko co potrzeba załatwione i to pastorom przez cyrkularz intymowane, a o ścisłém dopełnieniu Konsystorzowi doniesiono było. Przyczém Superintendent także o to starać się ma, aby wdowie lub dzieciom zmarłego pastora dochody rzetelnie i bez samowładnego uszczuplenia oddawane były.

Nayszczególniéy maią Superintendenci nad tém czuwać, aby opróżnione pastoraty ile możności prędko i należycie oświeconémi, sposobnémi i rzetelnémi osobami znowu osadzone były. Przyczém iednak nienarzucaiąc gminom kogokolwiek za pastora, onym przy ubieganiu się kandydatów rady udzielać, i gdyby opróżnione mieysce na kaznodzieię w trzech miesiącach ieszcze osadzoném nie było, dotycząca gminę o przyczynę zapytać się, i o tém Konsystrowi donieść maią.

Artykuł IV.

O stosunkach między Superintendentami i seniorami.

§. 1.

Superintendentóm są seniorowie subordynowani; ci maią subinspekcyą trudnić się, i przy zawielkiém oddaleniu Superintendentów odl[illegible]swych Dyecezyy, ich mieysce zastępować.

Nach allerhöchster Vorschrift sollen, wo mehrere Gemeinden in einer Diözese sind, zehn Gemeinden jedesmal ihren eigenen Senior haben; die Superintendenten haben daher dazu aus ihren Predigern die tüchtigsten Subjekte dem Konsistorium vorzuschlagen.

§. 2.

Der Senior hat sein Amt unter Leitung des Superintendenten zu führen, die ihm gegebenen Aufträge, das Kirchenwesen betreffend, auszurichten, die Verordnungen und Publikanda, die ihm von dem Superintendenten zugeschickt werden, den Pastoren bekannt zu machen. An ihn haben sich die Prediger und Gemeinden zuerst zu wenden, und derselbe hat minder wichtige Angelegenheiten selbst in Ordnung zu bringen; wenn dieses ihm aber nicht gelingt, dieselben, so wie alle wichtigeren Gegenstände, dem Superintendenten, dieser aber selbige nach Umständen entweder selbst zu verhandeln und zu erledigen, oder dem Konsistorium vorzulegen.

Der Senior hat auch nach Auftrag des Superintendenten genaue Inspekzion über den Wandel und die Amtstreue der Prediger und Schullehrer, und überhaupt über die Kirchenzucht zu führen. Nur muß er in allen diesen Fällen an den Superintendenten Bericht erstatten. Auch muß er dem Superintendenten halbjährig die genaue Nachricht von dem Zustande aller einzelnen Gemeinden nach einem ihm zuzustellenden Formulare, einschicken, daraus dieser seinen Amtsbericht an das Konsistorium macht. — Im Falle der Superintendent durch unabänderliche Hindernisse abgehalten werden sollte, seine Diözese selbst zu visitiren, so kann er dazu die Senioren seiner Diözese bevollmächtigen und instruiren.

§. 3.

Der Superintendent ist verpflichtet, die Senioren von allem dem zu instruiren, was zur Erhaltung einer guten Ordnung in Bethhäusern und Schulen erforderlich ist, ihnen daher

1) alle ihm zugekommenen, das Kirchenwesen der Protestanten betreffenden landesherrlichen Befehle, zuzustellen;
2) ihnen die vom Konsistorium gemachten Verfügungen bekannt zu machen;
3) sie mit Rath und Unterricht auf alle Weise zu unterstützen und die ihm von denselben zugestellten Petita an die gehörige Stelle zu befördern und mit einem Berichte zu begleiten;
4) darauf zu halten, daß den Senioren von den übrigen Predigern die gebührende Folgsamkeit geleistet werde, um das Ansehen ihres Amtes auf das sorgfältigste zu unterstützen.

Podług naywyższego przepisu, gdzie wiele gmin w iedney Dyecezyi znayduie się, powinny każde dziesięć gmin swego własnego mieć seniora. Superintendenci maią zatém na seniorów nayzdolnieyszych z pomiędzy swoich kaznodzieiów Konsystorzowi przedstawiać.

§. 2.

Senior ma swóy urząd pod sterem Superintendenta sprawować, dane rozkazy względem spraw kościelnych wykonywać, rozporządzenia i obwieszczenia, które mu od Superintendenta przesłane będą, pastorom do wiadomości podawać. Do niego maią się kaznodzieie i gminy naypierwey udawać, a ten ma mniey ważne interesa sam załatwiać; ieżeli zaś to mu się nie uda, takowe, równie iak wszystkie ważnieysze sprawy Superintendentowi przełożyć, który takowe według okoliczności sam załatwi, lub Konsystorzowi przełoży.

Senior powinien także za rozkazem Superintendenta pilną mieć baczność na postępowanie i wierne sprawowanie urzędu kaznodzieiów i nauczycieli, a w ogólności na karność kościelną. Tylko powinien we wszystkich tych razach Superintendentowi sprawę zdawać. Tudzież powinien Superintendentowi półrocznie dokładną wiadomość o stanie poiedyńczych gmin podług wzoru (formularza), który mu doręczorym będzie, zasełać, z którey Superintendent do Konsystorza swoią relacyę ułoży i poda. Gdyby Superintendent dla nieuchylnych przeszkód, sam swoiey Dyecezyi wizytować nie mógł, natenczas może do tego seniorów swoiey Dyecezyi upełnomocnić, i im instrukcyę dać.

§. 3.

Superintendent powinien seniorów o tém wszystkiém zawiadomić, co do utrzymania dobrego porządku w modlitewniach i szkołach potrzebném iest; im zatém

1) wszystkie mu przesłane, kościoła protestanckiego dotyczące rozkazy monarchiczne, doręczać;

2) ich o wydanych przez Konsystorz rozporządzeniach uwiadamiać;

3) ich radą i nauką na wszelki sposób wspierać, i przesłane mu od nich prożby do przyzwoitey Władzy z konkomitacyą odsełać;

4) nad tém czuwać, aby seniorom inni kaznodzieie z należytém posłuszeństwem ulegali, i aby powaga ich urzędu naymocniey wspierana była.

Artikel V.

Von der Aufsicht über die Verwaltung der Kirchengüter.

Die Superintendenten haben bei allen Gemeinden ihrer Diözöse darauf zu sehen, daß zur Verwaltung der Oeconomicorum der Gemeinde, von jeder Gemeinde einige Vorsteher als Repräsentanten der Gemeinde gewählet und bevollmächtiget werden, die im Rechnungswesen erfahren sind, und überhaupt die zu diesem Amte erforderliche Geschicklichkeit haben. Diese Vorsteher haben mit Zuziehung des Predigers auf die Verwendung der Kirchengelder zu sehen, und davon jährlich an die betreffende politische Behörde Rechnung abzulegen. Bey jeder Ausgabe, die 30 fl. übersteigt, haben sie die Bestätigung von der politischen Landesstelle zu suchen. Es ist die Pflicht der Superintendenten darauf zu sehen, daß diese Verwendung ordentlich geschehe, und die Rechnungsbücher richtig gehalten werden.

Artikel VI.

Von den Vorrechten der Superintendenten.

§. 1.

Den Superintendenten bleibt der Gebrauch und die Ausübung der Vorrechte, die nach den Grundsätzen des protestantischen Kirchenrechts mit ihrem Amte verbunden sind; diese sind:

1) das Examen der Kandidaten des Predigtamtes;
2) die Ordinazion der Prediger;
3) die Investitur oder Einführung derselben;
4) die Einweihung neuer Bethhäuser;
5) die Visitazion.

§. 2.

Jeder Studierende aus der Diözese des Superintendenten, wenn er die k. k. protestantisch-theologische Lehranstalt in Wien beziehen will, muß sich vorher bei demselben einer theologischen Prüfung unterziehen, und der Superintendent hat sodann demselben ein Zeugniß darüber auszustellen, ob er ihn zu den akademischen Studien schon vorbereitet genug gefunden habe. (Allerhöchste Entschliessung vom 5. Dezember 1826.)

§. 3.

Alle inländischen und ausländischen Kandidaten der Theologie, wenn sie im Lande predigen wollen, haben sich bei dem Superintendenten der Diözese zu melden, werden von ihm nach vorgezeigten testimoniis in doctrina et moribus geprüft, und erhalten hierauf licentiam concionandi, doch hat selber nach Pflicht und Gewissen dafür zu sorgen, daß kein untüchtiger Candidatus theologiae den Predigtstuhl betrete.

Artykuł V.

O dozorze nad zawiadowaniem dobrami kościelnémi.

Superintendenci powinni u wszystkich gmin swoiéy Dyecezyi na to uważać, aby do zawiadowania ekonomika gminy, z każdéy gminy kilku przełożonych, iako reprezentantów gminy wybrano i upełnomocniono, którzy w rachunkach biegli są, i w ogólności potrzebną do tego urzędu zdolność posiadaią. Ci przełożeni z przybraniem kaznodziei maią na obrócenie grosza kościelnego uważać, i z tegoż co rok dotyczącéy Władzy polityczney rachunki składać. Na każdy wydatek, 30 ZłR. przewyższaiący, maią potwierdzenie od politycznego Rzadu kraiowego wyiednać. Obowiązkiem iest Superintendentów nad tém czuwać, aby te wydatki według porządku działy się, i książki rachunkowe rzetelnie utrzymowane były.

Artykuł VI.

O prerogatywach Superintendentów.

§. 1.

Superintendenci używać maią prerogatyw, które podług zasad protestanckiego prawa kościelnego z ich urzędem połączone są, a te są:

1) Egzamin kandytatów na urząd kaznodziei;
2) ordynacyia kaznodzieiów,
3) inwestytura czyli instalacya tychże;
4) poświęcenie nowych modlitewni;
5) wizytacyia.

§. 2.

Każdy uczący się z Dyecezyi Superintendenta, ieżeli do c. k. protestancko-teologicznego instytutu w Wiédniu wstąpić chce, musi się piérwéy pod egzamen Superintendenta poddać, na który potém wyda temuż Superintandent zaświadczenie z tą uwagą, czyli go do akademicznych nauk iuż dostatecznie przygotowanym znalazł. (Naywyższe postanowienie z dnia 5. Grudnia 1826.)

§. 3.

Wszyscy kraiowi i zagraniczni kandydaci teologii, ieżeli w kraiu kazać chcą, zgłosić się maią do Superintendenta Dyecezyi, od którego za ukazaniem mu zaświadczeń z nauk i obyczaiów egzaminowani będą, i otrzymaią potém pozwolenie kazania (licentiam concionandi), iednak powinien Superintendent według obowiązku i sumienia o to starać się, aby żaden niezdatny kandytat teologii na kazalnicę nie stąpił.

§. 4.

Auf die Kandidaten, die aus der Diözese des Superintendenten gebürtig sind, oder sich doch in derselben aufhalten, hat derselbe hinsichtlich ihres Fortstudierens und Lebenswandels ein immerwährendes Augenmerk zu richten, dieselben bei vorkommenden Veranlassungen zum Fortschreiten in ihrer Bildung zu ermuntern, oder ihnen in moralischer Hinsicht die nöthigen Erinnerungen zu geben.

§. 5.

Jeder Superintendent hat ein Verzeichniß solcher Individuen zu führen, die sich bei ihm um eine Anstellung als Prediger oder Schullehrer melden, oder die ihm zu diesem Behufe von dem Konsistorio bekannt gemacht werden, damit er um so leichter im Stande sey, den Gemeinden bei der Wiederbesetzung erledigter Pastorate mit gutem Rathe an die Hand zu geben.

§. 6.

Die zum Predigtamte berufenen Kandidaten müssen vorher dem Konsistorium von den Gemeinden oder Patronen, mit Beilegung der Zeugnisse von ihren Wissenschaften und ihrem Lebenswandel, auch ihres Taufscheines, im Wege der Superintendentur, präsentirt werden, von welchem der Auftrag zum Examen an den Superintendenten gelanget, nach geschehenem Examen und befundener Tüchtigkeit hat der Superintendent den Geprüften zu ordiniren und unter Einem wegen Erlangung des Konsistorial-Anstellungs-Dekretes an das Konsistorium Bericht zu erstatten, welches alsdann das Weitere zu seiner landesfürstlichen Bestätigung einleiten wird. (Hofkanzlei-Dekret vom 20ten November 1806 Nro. 21222.)

§. 7.

Nach herabgelangter landesfürstlicher Bestätigung hat der Superintendent oder der von ihm hierzu delegirte Senior den neuen Prediger zu installiren. (Hofkanzlei-Dekret vom 20ten November 1806 Nro. 21222.)

§. 8.

Die Schullehrer bei den Bethhäusern und andern verschiedenen Orten ohne Bethhäuser werden zwar von den patronis ecclesiae gewählet, müssen aber dennoch vom Superintendenten oder dem Senior hinsichtlich der Religionskenntnisse geprüft, und das dießfällige Zeugniß dem Gesuche an die politische Behörde wegen Bestätigung des Gewählten beigelegt werden. Auch hat der Superintendent dem Konsistorio jede Besetzung einer Schulstelle anzuzeigen und dabei ausdrücklich zu bemerken, ob gegen den sittlich religiösen Charakter und die religiöse Bildung des Angestellten kein Bedenken obgewaltet, und an welcher Lehranstalt und mit welchem Erfolge er sich die Bildung zum Schullehrer erworben habe?

§. 4.

Względem kandydatów, którzy z Dyecezyi Superintendenta rodem są, albo w téyże przebywaią, powinien tenże na onych ciągłe postępowanie w naukach i ich sprawowanie się zawsze baczne oko mieć, takowych przy wydarzonych okazyach do dalszych postępów w naukach zachęcać, lub też w względzie obyczayności im potrzebne dać napomnienia.

§. 5.

Każdy Superintendent prowadzić ma spis tych osób, które się do niego o umieszczenie ich iako kaznodzieiów lub nauczycieli zgłaszaią, albo które mu w tym celu od Konsystorza podane będą, aby tém łacniéy przy osadzeniu opróżnionych pastoratów gminom dobrą radę dać mógł.

§. 6.

Kandydaci na urząd kaznodziei powołani, muszą wprzód Konsystorzowi przez gminy lub patronów z załączeniem świadectw z nauk i sprawowania się, tudzież metryk chrztu za pośrednictwem superintendentury prezentowani być, od którego Superintendent do przedsięwzięcia egzaminu rozkaz otrzyma, po złożonym egzaminie i uznanéy zdolności kandydata, ma Superintendent tegoż ordynować, i zarazem względem otrzymania konsystorskiego dekretu mianowania, do Konsystorza relacyę podać, który potém dalsze kroki dla wyiednania monarchicznego potwierdzenia kandydata uczyni. (Dekret kancelaryi nadwornéy z dnia 20. Listopada 1806 za liczbą 21222.)

§. 7.

Za nadeyściem monarchicznego potwierdzenia, ma Superintendent, albo delegowany od niego do tego senior nowego kaznodzieię instalować. (Dekret Kancelaryi nadwornéy z dnia 10. Listopada 1806 za liczbą 21222.)

§. 8.

Nauczyciele przy modlitewniach i w innych różnych mieyscach bez modlitewni, wprawdzie przez patronów kościoła będą obierani, ale iednak muszą od Superintendenta lub seniora względem wiadomości religii egzaminowani, i wydane zaświadczenie do prośby do polityczné Władzy podać się maiącéy, załączone być. Tudzież powinien Superintendent o każdém osadzeniu mieysca nauczycielskiego Konsystorzowi donosić, i przytém wyraźnie zamieścić, czyli przeciw moralno-religiynemu charakterowi i religiynemu wykształceniu mianowanego iaki szkrupuł nie zachodził, i w którym instytucie naukowym i z iakim postępem tenże swoie wykształcenie na nauczyciela otrzymał?

§. 9.

Die Einweihung neuer Bethhäuser kommt dem Superintendenten zu, der aber doch bei weiterer Entfernung, zur Vermeidung der Kosten, dem Senior dieses Geschäft übertragen kann.

§. 10.

Der Superintendent hat in seiner Verpflichtung wenigstens Ein Mal im Jahre nomine Consistorii die Visitazion der Bethhäuser vorzunehmen.

Sollte der Superintendent wegen anderweitigen wichtigen Geschäften, oder wegen zu großer Ausdehnung seines Sprengels, gehindert seyn, die Visitazion desselben in einem Jahre selbst zu bewirken, dann hat der Superintent jenen Theil seines Sprengels, welchen er selbst in jedem Jahre zu bereisen gedenkt, auszuscheiden, und zur Visitirung der übrigen Gemeinden die ihm eigends zu diesem Ende beigegebenen Senioren zu delegiren.

In dem folgenden Jahre hat der Superintendent jedes Mal die Visitazion jenes Theils seines Sprengels vorzunehmen, welcher im früheren vom Senior bereiset wurde.

In so fern der Superintendent auch die Stelle eines Schul-Distrikts-Auffehers versieht, hat er die Visitazion der Schulen alle zwei Jahre in loco zu halten, und in Bezug auf Bethhäuser und Schulen die Ordnung der Kirchenbücher, Kirchengeräthe ꝛc., nicht minder, ob und in wie weit den in Schul- und sonstigen Angelegenheiten bestehenden allerhöchsten Anordnungen nachgekommen werde, zu respiziren, und überhaupt die allerhöchsten Landesgesetze sich gegenwärtig zu halten.

Dinge von minderer Erheblichkeit wird derselbe mit Einwilligung der Partheien in Güte beizulegen suchen, Sachen aber von Wichtigkeit, so wie alles, was den statum publicum religionis exercitii betrifft, ad referendum nehmen, und so wie von den beigelegten Sachen an das Konsistorium Bericht erstatten und vorlegen, jedoch weder aus Liebe, noch aus Haß, darin etwas wider die Wahrheit einfließen lassen, sondern nach Pflicht und Gewissen das, was er befunden, treulich anzeigen, außerdem aber auch, wenn demselben von der k. k. Landesregierung ein sonstiger Auftrag zugemittelt werden soll, sich dem pflichtschuldigst unterziehen. Diejenigen Gemeinden, die der Superintendent in einem und demselben Jahre nicht visitirt, sollen von den betreffenden Senioren bereiset und visitirt werden.

§. 11.

Dieser Visitazion unterliegen gleichfalls alle Schullehrer, jedoch nur in Hinsicht des Religionsunterrichtes, so wie ihres sittlichen Charakters und Lebenswandels, da sie in Bezug auf den methodum docendi jener Kontrolle unterliegen, welche

§. 9.

Poświęcenie nowych modlitewni należy do Superintendenta, który iednak przy wielkiéy odległości, dla uniknienia kosztów, tę czynność seniorowi poruczyć może.

§. 10.

Obowiązkiem iest Superintendenta przynaymniéy raz w rok imieniem Konsystorza wizytacyę modlitewni przedsięwziąć.

Jeżeliby Superintendent dla innych ważnych interesów, albo dla za wielkiéy rozległości Dyecezyi swoiéy, téy wizytacyi sam w którym roku uskutecznić nie mógł; na ten czas powinien Superintendent ową część swoiéy Dyecezyi, którą w każdym roku sam obiéżdżać zamyśla, wyłączyć, a do wizytacyi reszty gmin, dodanych mu właśnie w tym celu seniorów delegować.

W następuiącym atoli roku powinien Superintendent zawsze wizytacyę téy części Dyecezyi swoiéy przedsięwziąć, którą w przeszłym roku senior obiéżdżał.

Jeżeli Superintendent także mieysce obwodowego nadzorcy szkół zastępuie, natenczas wizytować ma szkoły na mieyscu co dwa lata, i względem modlitewni i szkół na porządek ksiąg kościelnych i sprzętów i t. d., tudzież na to, czyli i iak dalece istnące względem szkół i innych interesów naywyższe rozporządzenia zachowane są, uważać, i w ogólności naywyższe ustawy kraiowe w pamięci mieć.

Sprawy mniéy ważne starać się tenże będzie, z przyzwoleniem strón w dobroci załatwić, ważne zaś interesa równie iak wszystko, co się publicznego stanu wykonywania religii tycze, do referowania wziąć, i tak o tém, iako też o załatwionych sprawach Konsystorzowi donieść i przełożyć, iednak w tém doniesieniu nic takiego, coby z prawdą nie zgadzało się, ani z przyiaźni ni z nienawiści nie umieszczać, ale według obowiązku i sumienia, to co znalazł, wiernie przełożyć, prócz tego zaś także, ieślibyby mu od c. k. Rządu kraiowego iaki rozkaz dany był, takowy nayściśléy dopełnić. Te gminy, które Superintendent w iednym i tym samym roku nie wizytował, powinni dotyczący seniorowie obiéżdżać i wizytować.

§. 11.

Téy wizytacyi podlégaią także wszyscy nauczyciele, iednak tylko względnie nauczania religii, i ich obyczayności i sprawowania się, gdyż ci co do sposobu uczenia podlégaią téy kontroli, która rozporządzeniami polityczney ustanowy

durch die Verfügungen der politischen Verfassung der deutschen Schulen im Allgemeinen, und insbesondere durch das hohe Studien-Hof-Kommissions-Dekret vom 6ten März 1820 vorgezeichnet wird.

§. 12.

Wenn die Entfernung des Superintendenten von den Gemeinden seiner Diözese zu groß ist, oder andere Umstände es unmöglich machen, daß er selbst dieselben in loco visitiren kann, so kann er dieses Geschäft dem Senior übertragen, der in seinem Namen und nach seinem Auftrage dieselben anzustellen, und ihm darüber ausführlich Bericht abzustaten hat.

§. 13.

Die Haupt-Visitazion muß vorher angezeigt werden, jedoch muß der Superintendent auch zuweilen unvorhergesehene Visitazionen vornehmen.

§. 14.

Wo zwei Muttergemeinden, oder eine mit einer Filial-Gemeinde verbunden, nur einen Pastor haben, wird die Visitazion entweder in der Muttergemeinde, oder an dem Orte, wo der Pastor seine beständige Wohnung hat, gehalten.

§. 15.

Die Gemeinde, welche visitirt wird, muß den visitirenden Superintendenten oder Senior, der Gelegenheit wegen, schadlos halten.

§. 16.

An diesem Tage hat der Prediger selbiges Orts eine Predigt über den ihm von dem Superintendenten aufgegebenen Text zu halten, und nach derselben mit der Jugend eine Katechisazion vorzunehmen, bei welcher auch der Visitirende Fragen an die Jugend thut.

§. 17.

Nach vollendetem Gottesdienste steht es den Patronen und/respektiven Gemeinden frei, was sie gegen ihre Pastoren, ihre Schuldozenten oder Schullehrer anzubringen, oder Letztere gegen Erstere anzuzeigen und vorzutragen haben, wo sodann das Erhebliche untersuchet, wo möglich beigeleget, oder an das Konsistorium berichtet werden muß.

§. 18.

Sodann hat der Superintendent oder Senior in Gegenwart der Patronen oder Aeltesten der Bethhäuser, deren anderweitige Gebäude, Kirchenbücher, Tauf-, Trau- und Todtenregister in Augenschein zu nehmen, und mit ihnen zu überlegen, wie das Schadhafte verbessert werden könne, und solches ad protocollum zu bringen; deßgleichen soll der Superintendent oder Senior das Vermögen der Bethhäuser und deren Rech-

o szkołach niemieckich w powszechności, a w szczególności wysokim dekretem nadworney Komissyi oświecenia z dnia 6. Marca 1820 przepisaną iest.

§. 12.

Jeżeli Superinsendent od gmin Dyecezyi swoiey za bardzo oddalony iest, albo ieśli inne okoliczności nie dozwalaią, aby sam takowe wizytować mógł, na ten czas może wizytacyę seniorowi poruczyć, który w iego imieniu i podług iego rozkazu takową przedsięwziąć, i potém mu dokładną relacyę zrobić ma.

§. 13.

O tey główney wizytacyi trzeba wprzód zawiadomić, iednak powinien Superintendent także czasami niespodziane wizytacye przedsięwziąć.

§. 14.

Gdzie gminy główne, albo iedna główna z filialną gmina złączone będąc, tylko iednego pastora maią, tam wizytacya albo w gminie główney, albo też w tém mieyscu, gdzie pastor stałe ma mieszkanie, przedsięwzięta być ma.

§. 15.

Gmina wizytowana powinna wizytuiącemu Superintendentowi lub seniorowi, z tey okazyi koszta wynagrodzić.

§. 16.

W tym dniu kaznodzieia mieyscowy, będzie miał kazanie podług danego mu od Superintendenta textu, a po kazaniu z młodzieżą katechizacyę przedsięweźmie, przy którey także i wizytuiący młodzieży pytania zadawać ma.

§. 17.

Po skończoném nabożeństwie, wolno patronom i dotyczącym gminom donieść i przełożyć, co przeciw swoim pastorom lub nauczycielom, albo ci przeciw pierwszym podać maią, gdzie potém ważne podania śledzone, ile można załatwione, albo Konsystorzowi z relacyą przełożone być muszą.

§. 18.

Potém ma Superintendent albo senior w przytomności patronów modlitewni lub starszych, budynki, księgi kościelne, metryki chrztu, ślubu i umarłych oglądać i przeyrzeć, i z nimi na uwagę wziąć, iak by uszkodzenia naprawić można, i to do protokołu wziąć; równie też powinien Superintendent lub senior maiątek i rachunki modlitewni

nung nachsehen, und ebenfalls dem Protokolle beifügen, und solches dem Konsistorium abgeben.

§. 19.

Vorzüglich haben Superintendent und Senior darauf zu sehen, daß der Gottesdienst und die übrigen Kirchengebräuche nach Vorschrift und eingeführter Ordnung zu gehöriger Zeit und Stunde, mit erforderlicher Andacht und zur wahren Erbauung der Gemeinden und anderer Zuhörer, vollzogen werde.

§. 20.

Sollte der visitirende Superintendent oder Senior bei einer Visitazion wahrnehmen, oder ihm sicher beigebracht werden, daß ein oder anderer Kasse-Halter sich Nachlässigkeit, Unordnung, oder wohl gar Unterschleif zu Schulden kommen ließe, so hat er solches ungesäumt anzuzeigen, worauf das Konsistorium die nöthige Vorkehrung deßhalb zu treffen, nicht unterlassen wird.

§. 21.

Wo nur Ein Bethhaus zu visitiren ist, werden dem Superintendenten oder Senior aus dem Kirchen-Aerario drei Gulden, wo aber mehrere Bethhäuser unter einander kombinirt sind, fünf Gulden für seine Bemühung gegeben.

§. 22.

Es liegt ferner dem visitirenden Superintendenten oder Senior ob, bei denjenigen Bethhäusern, wo die Gemeinden das jus patronatus haben und ausüben, auch jedes Mal einen Beamten oder Deputirten von Seite der betreffenden Grundobrigkeit zu allen derlei, in gegenwärtigem Artikel bemerkten actus visitationis beizuziehen und hierzu einzuladen; auch, daß es geschehen, das gegenwärtig gewesene obrigkeitliche Individuum in seinem Protokolle namentlich zu bemerken, nicht minder anzuführen, ob und was obrigkeitlicher Seits in Sachen vor- und angebracht worden.

Vorschrift,

wie die Visitazion der Gemeinden und die darüber zu erstattenden Berichte von den Superintendenten und Senioren einzurichten seyen.

Die Visitazion muß sich über folgende Hauptpunkte erstrecken, und bei jedem Hauptpunkte müssen die dabei folgenden Fragen untersuchet werden:

przeyrzéć, podobnie do protokołu wziąć, i protokół Konsystorzowi przełożyć.

§. 19.

Nayszczególniéy Superintendent i senior na to uważać maią, aby służba Boża i inne ceremonie kościelne, podług przepisu i porządku zaprowadzonego, w przyzwoitym czasie i godzinie, z należną pobożnością i dla prawdziwego zbudowania gmin i innych obecnych odprawiały się.

§. 20.

Gdyby wizytuiący Superintendent albo senior przy wizytacyi dostrzegł, albo mu za pewne doniesiono było, iż ten lub ów zawiadowca kassy niedbałości, nieporządku, albo nawet przeniewierzenia dopuszcza się, niezwłocznie o tém donieść ma, na co Konsystorz potrzebne w tym względzie rozporządzenie wydać nie zaniedba.

§. 21.

Gdzie tylko iedna modlitewnia wizytowaną być ma, należy Superintendentowi lub seniorowi z skarbu kościelnego trzy ZłR., gdzie zaś więcéy modlitewni złączonych iest, pięć ZłR. za iego trud wypłacić.

§. 22.

Wreście obowiązkiem iest Superintendenta lub seniora, przy tych modlitewniach, gdzie gminy prawo kollatorskie maią i wykonywaią, do wszystkich w tym artykule wymienionych aktów wizytacyi zawsze urzędnika lub deputowanego ze strony dotyczącéy Zwierzchności gruntowéy przyzwać i zaprosić, i że to stało się, urzędową osobę, która obecną była, w swoim protokóle wymienić, i oraz przytoczyć, czyli i co ze strony Zwierzchności w téy rzeczy wniesiono i zamieszczono.

P r z e p i s,

iak wizytacye przedsięwzięte, i względem tych uczynić się maiące relacye, przez Superintendentów i seniorów ułożone być powinny.

Wizytacya rozciągać się powinna na następuiące główne punkta, i przy każdym głównym punkcie należy następuiące pytania dochodzić:

I.

Ueber die Stärke der visitirten Gemeinde, ihren Zuwachs oder ihre Abnahme; über die Vermögensumstände derselben im Allgemeinen.

1) Wie heißt die Gemeinde?

2) In welcher Herrschaft und in welchem Kreise ist sie gelegen?

3) In welchem Seniorats-Bezirk?

4) Wann ist sie gegründet worden?

5) In welcher Sprache wird bei ihr der Gottesdienst gehalten?

6) Wie viel Bethhäuser hat die visitirte Gemeinde, und wo sind sie gelegen?

7) Wie viel Seelen und Familien enthält die Gemeinde?

8) Wie viel Filialen und welche Dorfschaften gehören zu der Gemeinde? Wie weit sind diese von dem Bethhause entfernt?

9) Wie viel Prediger hat die Gemeinde? deren Namen, Alter, Geburtsort, ob sie verheirathet sind?

10) Wie viel Schulen sind in der Gemeinde?

11) Welches sind die Schullehrer, Namen, Geburtsort, Alter; wo sie Normalunterricht erhalten haben?

12) Sind die bestehenden Schulen hinlänglich, oder müssen mehrere errichtet werden?

13) Von wem wird das jus patronatus exerzirt?

14) Aus welchen Quellen werden Bethhäuser und Schulen, Prediger und Schullehrer und andere kirchlichen Anstalten unterhalten?

15) Wie hoch beläuft sich das Einkommen des Predigers und Lehrers? Wird der Gehalt desselben ordentlich ausgezahlt, und wenn derselbe zu gering erscheint, hat der Visitirende die Gemeinde zur Erhöhung desselben aufgefordert, und mit welchem Erfolge?

II.

Ueber die öfffentliche Religionsübung und den Gottesdienst überhaupt.

1) Ob der Prediger den öffentlichen Religionsunterricht nach dem Inhalte der heiligen Schrift und den damit übereinstimmenden symbolischen Büchern unserer Kirche ertheile, sich aller unnützen Grübeleien, alles Polemisirens enthalte, und die Glaubenslehre und Lebenspflichten des Christenthums ohne unverständliche Terminologie, in einer allgemeinen verständlichen faßlichen Sprache vortrage?

I.

O wielkości wizytowanéy gminy, o iéy pomnożeniu lub ubyciu; o zamożności téyże w ogólności.

1) Jak się gmina nazywa?

2) W któróm państwie i w którym cyrkule położona?

3) W którym senioracie?

4) Kiedy iest założona?

5) W iakim ięzyku odprawia się u niéy nabożeństwo?

6) Wiele modlitewni ma wizytowana gmina, i gdzie te znayduią się?

7) Wiele dusz i rodzin liczy ta gmina?

8) Wiele ma filialnych, i które wsie należą do gminy? Jak daleko są te od modlitewni odległe?

9) Wiele kaznodzieiów ma gmina? ich nazwisko, wiek, mieysce urodzenia, i czy są żonaci?

10) Wiele szkół znayduie się w gminie?

11) Którzy są nauczyciele? z wymienieniem ich nazwiska, wieku, mieysca urodzenia, i gdzie normalną naukę otrzymali?

12) Czyli istnące szkoły są dostateczne, albo czy nie trzeba więcéy tychże utworzyć?

13) Kto wykonywa prawo patronatu?

14) Z iakich źródeł utrzymowane są modlitewnie i szkoły, kaznodzieie i nauczyciele, tudzież inne kościelne zakłady?

15) Wiele wynosi dochód kaznodziei i nauczyciela? Czyli pensya tychże regularnie wypłacaną bywa? i ieżeli takowa za szczupła okazuie się, czyli wizytuiący gminy do powiększenia téyże wzywał, i z iakim skutkiem?

II.

O publicznóm wykonywaniu religii i o nabożeństwie w ogólności.

1) Czyli kaznodzieia publiczną naukę religii podług treści świętego pisma i zgadzaiących się z témże symbolicznych ksiąg naszego kościoła daie, od wszystkich niepotrzebnych subtelnostek, i od wszelkiego polemizmu wstrzymuie się i naukę wiary i życia obowiązków chrześciańskich, bez niezrozumiałéy terminologii, w powszechnie zrozumiałych i poiętnych wyrazach opowiada?

2) Ob der Prediger sich a) in Ansehung der Zeit und Ordnung des Gottesdienstes, b) so wie der übrigen Amtshandlungen genau nach der eingeführten Liturgie und Ordnung richte?

3) Ob und wie oft und wo er Katechisazionen halte?

4) Ob in Ansehung der äußern Religionsübung die durch die Toleranz-Ordnungen bestimmten Gränzen genau beobachtet werden?

5) Ob auch in einer Gemeinde Privat-Versammlungen unter dem Vorwande einer größeren Erbauung Statt finden?

6) Ob sich Personen in der Gemeinde befinden, die Zerrüttung und Aergerniß anrichten und Verächter und Lästerer der Religion sind?

7) Ob die Gemeinde im Bethhause dem Gesange mit beiwohne und sich dazu zu rechter Zeit einstelle?

8) Ob bei dem Gottesdienste ein hohen und höchsten Ortes approbirtes und vorgeschriebenes Gesangbuch gebraucht werde, und welches? oder ob und aus welchen Gründen man sich der Einführung eines solchen Gesangbuches widersetze? Ob ferner die Gemeinde mit Gesangbüchern gehörig versehen sey? ihren Kirchengesang zu verbessern suche und die Schuljugend im Singen geübt werde? Auf diesen Gegenstand hat der Visitirende ein besonderes Augenmerk zu richten.

9) Ob sich auch bei der Gemeinde eine Sammlung aller Toleranz-Verordnungen finde?

III.

Ueber die Prediger, deren Amtsführung und Wandel.

1) Wie sind die öffentlichen Vorträge des Predigers beschaffen? setzet er sie auch wörtlich auf?

2) Hat derselbe dem Superintendenten jemahls Predigten eingeschickt und von welcher Beschaffenheit waren dieselben?

3) Wie weit besitzet der Prediger die Gabe zu katechisiren? welcher Methode folget er darin? welches Lehrbuch legt er dabei zum Grund?

4) Hält er biblische Vorlesungen, wie und auf welche Art?

5) Wie lang bereitet er die Katechumenen zur Konfirmazion vor?

6) Werden die Tauf-, Trauungs-, Konfirmazions- und Sterbregister richtig gehalten? und wird Alles beobachtet, was die allerhöchsten Verordnungen dabei vorschreiben?

2) Czy kaznodzieia a) względnie czasu i porządku służby Bożéy, iako też b) innych sprawowań urzędu do zaprowadzonéy liturgii i ustawy stosuie się?

3) Czyli, iak często, i gdzie katechizacye miewa?

4) Czyli względem powierzchownego nabożeństwa przepisane rozporządzeniami o tolerancyi granicy ściśle zachowane bywaią?

5) Czyli w iakiéy gminie nie istnieią zgromadzenia prywatne, pod pozorem większego zbudowania?

6) Czyli nie znayduią się w gminie takie osoby, które nieład i zgorszenie zrządzaią, i religii pogardzicielami i bluźniercami są?

7) Czy gmina w modlitewni na spiewaniach bywa, i na takowe zawczasu przychodzi?

8) Czy podczas służby Bożéy od wysokich i naywyższych Władz approbowany, i przepisany kancyonał używany bywa? i iak? albo czyli i dla iakich przyczyn zaprowadzeniu tego kancyonału sprzeciwiaią się? czy gmina kancyonalami należyie opatrzona iest? czy swe śpiewy kościelne poprawić stara się, i czy młodzież szkolna w śpiewaniu ćwiczy się? Na ten przedmiot ma wizytuiący szczególną nwagę zwracać.

9) Czy też u gminy zbiór wszystkich rozporządzeń o tolerancyi znayduie się?

III.

O kaznodzieiach, ich urzędowaniu, i sposobie życia.

1) Jakie są publiczne mowy kaznodziei? czyli ón takowe także dosłownie na piśmie układa?

2) Czyli tenże swoie kazania kiedy Superintendentowi podawał, i iakiéy one były treści?

3) Jak dalece kaznodzieia ma dar katechizowania, którey metody w katechizowaniu trzyma się? którey książki szkolnéy używa przytém za podstawę?

4) Czy daie prelekcye z biblii, iak i którym sposobem?

5) Jak długo przygotowuie katechumenów do konfirmacyi?

6) Czy metryki chrztu, ślubu, konfirmacyi i śmierci (pogrzebu) należycie utrzymowane są? i czy wszystko zachowaném iest, co naywyższe rozporządzenia przy tém przepisuią?

7) Hält der Prediger ein Kurrendenbuch, in welches alle Verordnungen in extenso eingetragen werden?

8) Wie ist der Lebenswandel des Predigers beschaffen? sein Betragen gegen die Gemeindeglieder, gegen die Glieder einer andern Kirchengesellschaft?

9) Führet auch seine Familie einen untadelhaften Wandel?

10) Wie ist der Privatfleiß eines Predigers in Ansehung der Fortsetzung seines Studiums beschaffen? welche Proben hat er davon gegeben?

11) Wie weit ist der Vorschlag zu einer Lesegesellschaft unter den Predigern ausgeführt?

12) Wenn durch den Tod eines Predigers eine Vacanz entstanden ist, sind die Amtsgeschäfte auch während der Vacanz gehörig besorget worden?

13) Hat die etwa vorhandene Wittwe die ihr zukommenden Emolumente während der Gnadenzeit richtig erhalten?

IV.

Ueber die Schulen und Schullehrer.

1) Wird die Schule vom Schullehrer zur gesetzten Zeit und in gehöriger Ordnung gehalten?

2) Ertheilet der Schullehrer den Religionsunterricht auch nach dem vorgeschriebenen Lehrbuche?

3) Wie ist seine Lehrgabe beschaffen?

4) Werden die Kinder auch von den Aeltern ordentlich zur Schule gehalten?

5) Hält der Schullehrer eine Konduiten-Liste?

6) Erhält der Schullehrer auch ordentlich seinen bestimmten Gehalt und Schulgeld?

7) Treibt der Schullehrer auch nebenbei eine Handthierung, die nachtheiligen Einfluß in sein Amt hat?

8) Wie ist der Lebenswandel des Schullehrers, sein Betragen gegen den Prediger und die Gemeinde, wie das Betragen seiner Familie beschaffen?

9) Werden die Schulen oft vom Prediger besucht?

V.

Ueber den Prediger der visitirten Gemeinde, der zugleich Senior ist.

1) Wie verhält er sich gegen den Superintendenten, gegen die Prediger und gegen seine Obrigkeit?

7) Czy kaznodzieia księgę kursoryi, do któréy wszystkie rozporządzenia w całéy treści (in extenso) wpisuią się, utrzymuie?

8) Jakie życie prowadzi kaznodzieia? iakie iego zachowanie się z członkami gminy, i z członkami towarzystwa innego kościoła?

9) Czy też i iego rodzina nienaganne życie prowadzi?

10) Jaka iest pilność prywatna kaznodziei względnie postępu w naukach? i iakie dowody dał z tegoż?

11) Jak daleko przyszedł do skutku proiekt względem towarzystwa lektury między kaznodzieiami?

12) Jeżeli przez śmierć iakiego kaznodziei wakans otworzył się, czyli czynności urzędowe także przez czas wakansu przez innych kaznodzieiów należycie załatwiane były?

13) Czyli snadź pozostała wdowa należące iéy użytki przez czas łaski istotnie otrzymała?

IV.

O szkołach i nauczycielach.

1) Czy nauczyciel szkołę w przepisanym czasie i w należytym porządku utrzymuie?

2) Czyli nauczyciel także naukę w religii podług przepisanéy książki naukowéy daie?

3) Jaki ma dar uczenia?

4) Czyli rodzice regularnie swoie dzieci do szkoły posełaią?

5) Czyli nauczyciel listę sprawowania się (konduity) utrzymuie?

6) Czy nauczyciel wyznaczoną mu płacę i szkolne według porządku otrzymuie?

7) Czy nie prowadzi nauczyciel także przytém iakiéy professyi, która na iego urząd szkodliwy wpływ ma?

8) Jakie życie prowadzi nauczyciel, iakie iego obchodzenie się z kaznodzieią i gminą, i iak się iego rodzina sprawuie?

9) Czyli kaznodzieia często szkoły odwiédza?

V.

O kaznodziei wizytowanéy gminy, który oraz iest seniorem.

1) Jak się sprawuie względem Superintendenta, kaznodzieiów, i swoiéy Zwierzchności?

2) Ist er als Schul-Distrikts-Aufseher umsichtig und fleißig?

3) Stattet er gehörig und genau die erforderlichen Berichte ab?

VI.

Ueber die Verwaltung der Kirchengüter.

1) Von welchen Personen werden die Ausgaben und Rechnungen des Kirchenwesens besorgt? haben sie die zu ihrem Amte erforderliche Geschicklichkeit?

2) In welchem Stande sind die Bethhäuser, Predigerwohnungen und Schulgebäude?

3) Sind die Rechnungen gehörig an die politische Behörde abgegeben worden?

4) Werden die Kirchenstühle vermiethet? und auf welche Art? zu welchen Preisen?

VII.

Ueber besondere Amtsvorfälle der Superintendenten und einige andere Punkte.

1) Ob sie Streitigkeiten bei der Visitazion gültig verglichen haben, und auf welche Art?

2) Ob die Gemeinden den Superintendenten wegen der Gelegenheit schadlos gehalten, und ihm auch das für seine Bemühung Bestimmte gehörig entrichtet haben?

3) Welches Individuum von Seite der Grundobrigkeit bei der Visitazion zugegen gewesen?

Die Fragen sind auf die Art zu beantworten, daß die Berichte halbbrüchig eingerichtet, auf der einen Seite die Fragen, auf der andern Seite die Beantwortungen gesetzt werden.

Diese solchergestalt eingerichteten Berichte haben die Superintendenten über jede der jährlich vorzunehmen habenden Visitazionen an das Konsistorium einzureichen, welches sodann sein Amt zu handeln haben wird.

Anhang

zu der Instrukzion der Superintendenten, betreffend verschiedene Punkte.

§. 1.

Die Superintendenten haben sich bei jedem Bethhause genau darnach zu erkundigen: wie es mit den Bänken oder

2) Czyli iako nadzorca obwodu szkolnego iest oględnym i pilnym?

3) Czy należycie i dokładnie potrzebne robi relacye?

VI.

O zawiadowaniu dobrami kościelnemi (maiątkiem kościelnym.)

1) Które osoby trudnią się wydatkami i rachunkami kościelnemi?

2) W iakim stanie są modlitewnie, pomieszkania kaznodzieiów, i budynki szkolne?

3) Czyli rachunki do polityczney Władzy należycie podane są?

4) Czy siedzenia lub ławki w kościele są wynaięte, iakim sposobem¿ i za iaką cenę?

VII.

O szczególnych wypadkach urzędowych Superintendentów, i względem niektórych innych punktów.

1) Czyli Superintendenci podczas wizytacyi spory w dobry sposób załatwili, i iak?

2) Czyli gminy z przyczyny tey okazyi Superintendenta wynagrodziły, i onemu także należytość za iego trud uiściły?

3) Kto ze strony Zwierzchności mieyscowey przy wizytacyi był obecny?

Na te pytania tym sposobem odpowiadać należy, by relacye fracta pagina urządzone były, gdzie na iedney stronie pytania, a na drugiey odpowiedzi umieszczone być maią.

Takowe w ten sposób ułożone relacye, Superintendenci o każdey co rok przedsięwziąć się maiącey wizytacyi do Konsystorza podawać maią, który potém swóy urząd pełnić będzie.

Dodatek

do instrukcyi dla Superintendentów, względem różnych punktów.

§. 1.

Superintendenci przy każdey modlitewni dokładnie o tém dowiedzić się maią, iak się rzecz ma z ławkami czyli

Sitzen in demselben gehalten werde: ob dieselben nach den Umständen und der Lage der Kirchengemeinden gegen ein jährliches Geld vermiethet werden können, und, wenn dieses ist, wie diese Schätzung einzurichten sey, daß sie der Kirchengemeinde im Ganzen nicht zur Last falle; zu dessen desto sicherer Erzielung die Schätzung und Bestimmung des Bankgeldes jederzeit der weltlichen Behörde zur Bestätigung vorzulegen ist.

Falls sie darin Abänderungen nöthig finden, so haben sie dazu ihren gutächtlichen Vorschlag jener Behörde einzureichen.

§. 2.

Die Bänke oder Sitze werden ordentlicher Weise aus dem Vermögen der Kirchen oder Bethhäuser angeschafft und erhalten. Sollte aber jemand aus der Gemeinde sich selbst einen Sitz in dem Bethhause verfertigen lassen; so kann er sich zwar desselben gegen einen billigen Zins lebenslang zum Gebrauch bedienen, aber er soll keineswegs befugt seyn, denselben an andere zu verkaufen, oder wohl gar zu transferiren, noch im Testamente zu vermachen.

§. 3.

Was die Beerdigung der Leichen betrifft, so hat der Superintendent darauf zu halten, daß die darüber bestehenden allerhöchsten Verordnungen, welche sowohl in dem Patente vom 4ten Oktober 1773 enthalten, als auch nachher ergangen sind, und künftig noch ergehen dürften, genau befolget werden. Es dürfen daher ohne ausdrückliche landesherrliche Erlaubniß keine neuen Freydhöfe errichtet, oder die errichteten erweitert werden. Die Bestimmung, wie ein Selbstmörder beerdigt werden soll, kommt der weltlichen Behörde zu. Bei andern Leichen sind die Zeremonien so viel möglich zu beschränken, und, da bereits die Trauer-Generalien vom Jahre 1768 bestehen, so werden diese dabei zur Richtschnur zu nehmen seyn.

§. 4.

In Ehesachen haben sich die Superintendenten genau nach der Vorschrift des neuen Ehepatents zu richten. Zur Advent-Fastenzeit darf, ohne besondere Dispensazion von der Landesstelle, keine Trauung vollzogen werden, doch können sich die auf dem Lande wohnenden Partheien an die Kreisämter deßhalben wenden, gleichwie es in Ansehung der Katholiken gehalten wird. Bei Streitigkeiten zwischen Eheleuten darf nicht eher bei der betreffenden weltlichen Behörde eine gerichtliche Klage anhängig gemacht werden, als bis die Eheleute sich vorläufig bei ihren Pastoren zum gütlichen Vergleiche melden, und von diesen das Zeugniß aufweisen, daß sie die Scheidung

krzesłami w modlitewni: czy takowe podług okoliczności i położenia gmin kościoła za roczny czynsz wynaięte być mogą, i ieżeli tak iest, iak ocenienie zarządzone być powinno, aby takowe dla gminy kościoła w ogóle ciężarem nie było; chcąc to tém pewniey osiągnąć, potrzeba ocenienie i wyznaczenie czynszu z ławek zawsze świeckiey Władzy do potwierdzenia przełożyć.

Jeżeliby Superintendenci nieiakie odmiany w tém za potrzebne uznali, podać maią w tym względzie proiekt z swoią opinią do téyże Władzy.

§. 2.

Według porządku sprawiane i utrzymowane będą ławki lub krzesła z maiątku kościelnego lub modlitewnianego. Gdyby zaś kto z gminy, krzesło w modlitewni sam sobie sprawić kazał, ten może wprawdzie za opłatą słusznego czynszu przez całe życie swoie takowego używać, ale na żaden sposób prawa mieć nie powinien, takowe drugiemu przedawać albo nawet na kogo innego przenosić, ni też testamentem zapisywać.

§. 3.

Co się pogrzebu umarłych tyczé, Superintendent nadtém czuwać ma, by trwaiące w tym względzie naywyższe rozporządzenia, które tak w patencie z dnia 4. Października 1773 zawarte są, iako też potém wydane zostały, i w przyszłości ieszcze wydane być mogą, ściśle zachowane były. Nie można zatém bez wyraźnego monarchicznego pozwolenia żadnych nowych cmentarzów zakładać, ani założonych rozprzestrzeniać. Oznaczenie, iak samobóyca pogrzebany być ma, należy do Władzy polityczney. Przy innych pogrzebach należy obrzędy ile możności ograniczać, a gdy powszechne ustawy żałobne iuż od roku 1768 istnieią, więc podług tych stosować się należy.

§. 4.

W sprawach małżeńskich maią się Superintendenci ściśle podług przepisu nowego patentu o małżeństwie zachować. Podczas postu adwentowego bez osobney dyspensy od Rządu kraiowego nie można żadnego ślubu dawać; iednak mogą strony, na prowincyi mieszkaiące, w tym względzie do Urzędów cyrkułowych udawać się, równie iak to względem katolików zachowaném bywa. W sporach między małżonkami nie może dotąd u dotyczącey Władzy świeckiey sądowy proces być rozpoczętym, póki małżonkowie pierwey u swoich pastorów względem dobrowolney ugody nie zgłoszą się, i od tych zaświadczenie nie ukażą, że ci rozłączenie

für billig halten, oder daß sie nach allen angewendeten Bemühungen, die Partheien davon abzubringen nicht vermocht haben.

§. 5.

Hinsichtlich der Erhebung der landesfürstlichen Konsistorial-Taxen, so sind solche bis auf weiters nach dem, den Superintendenten mittelst Konsistorial-Dekretes vom 7ten Dezember 1813 Zahl 340, hinausgegebenen Tax-Schema zu bemessen und dem Konsistorio richtig zu berechnen.

§. 6.

Damit das Konsistorium in einer fortlaufenden Kenntniß des Zustandes der ihm unterstehenden Gemeinden erhalten werde, hat jeder Superintendent jährlich einen Hauptbericht an dasselbe zu erstatten, der eine Uebersicht über sämmtliche ämtliche Handlungen desselben, und die wichtigeren Vorfälle in seiner Diözese im letzten Jahre enthalten soll. Namentlich sind in diesem Jahresberichte aufzuführen:

1) Alle Todesfälle oder Versetzungen von Pastoren und Schullehrern in der betreffenden Diözese.

2) Wie, und wie bald die erledigten Prediger- oder Schulstellen wieder besetzt worden sind?

3) Ob und wen der Superintendent im verflossenen Jahre pro licentia concionandi geprüft, oder ordinirt, oder installirt, ob und welches Bethhaus er oder der Senior eingeweiht hat?

4) Wie viele Gemeinden sind in seiner Diözese?

5) Ist in derselben keine neue Gemeinde entstanden, und wo?

6) Ob und welche Gemeinden in dem letzten Jahre visitirt worden sind?

7) Ob die Prediger und Lehrer Gelegenheit und Mittel zu ihrer Fortbildung haben, und welche?

8) Ob sich nicht hie und da, und wo Spuren von einem mißlichen Hange zur Schwärmerei oder zu schädlichen Mißbräuchen und Lastern gezeigt haben, und was dagegen eingeleitet oder gethan worden ist.

9) Ob bei irgend einer Gemeinde, und bei welcher, eine Verbesserung in ihrem Kirchenwesen, im Gesange und in liturgicis überhaupt, im Gehalte der Prediger und Schullehrer und der ökonomischen Lage der Gemeinde Statt gefunden habe?

10) Ob und welche Prediger, Schullehrer und Gemeinden dem Superintendenten durch ein fehlerhaftes Benehmen, oder durch Zwiste zur Erinnerung Veranlassung gegeben, und was diese Erinnerungen bewirkt haben?

11) Ob irgend eine Gemeinde oder ein Prediger und Schullehrer der Diözese belobt oder belohnet worden sey, und durch wen?

małżonków za słuszne uznaią, albo że mimo dołożenia starania wszelkiego, strony od tego odwieść nie mogli.

§. 5.

Co do wybierania monarchicznych tax konsystorskich, takowe i nadal podług przepisu taxowego, Superintendentom dekretem Konsystorza z dnia 7. Grudnia 1813 pod liczbą 340 wydanym, wymierzone, i Konsystorzowi rzetelnie porachowane być maią.

§. 6.

Aby Konsystorz nieprzerwaną wiadomość o stanie podwładnych mu gmin miał, każdy Superintendent co rok temuż główną relacyę zrobić ma, która w sobie obięcie o wszystkich urzędowych czynnościach Superintendenta i ważne zdarzenia w iego Dyecezyi roku ostatniego zawiérać powinna. Mianowicie należy w téy roczném relacyi wyszczególnić:

1) Wszystkie wypadki śmierci lub przeniesienia pastorów i nauczyciele w dotyczącéy Dyecezyi.

2) Jak, i kiedy opróżnione mieysce kaznodziei lub nauczyciela znowu osadzone zostało?

3) Czyli, i kogo Superintendent w przeszłym roku na kaznodzieię (*pro licentia concionandi*) egzaminował, albo ordynował, lub instalował, czyli, i którą modlitewnię ón albo Senior poświęcił?

4) Wiele gmin znayduie się w iego Dyecezyi?

5) Czy nie powstala w téyże iaka nowa gmina i gdzie?

6) Czyli, i które gminy w ostatnim roku wizytowane były?

7) Czy kaznodzieie i nauczyciele sposobność i środki maią do swego dalszego wydoskonalenia, i które to są?

8) Czyli tu i ówdzie nie poiawiły się ślady złéy skłonności do fanatyzmu, lub do szkodliwych nadużyć i występków, gdzie właściwie, i iakie środki dla zapobieżenia temu złemu zarządzono i przedsięwzięto.

9) Czyli w iakiéy gminie i w któréy właściwie nie zaszło iakie polepszenie w interesach kościelnych, w śpiéwach i w liturgii w ogólności, tudzież w pensyi kaznodzieiów i nauczycieli, i w ekonomiczném położeniu gminy.

10) Czyli, i którzy z kaznodzieiów, nauczycieli i gmin Superintendentowi przez błędne postępowanie lub przez zwady powód do napomnień dali, i iak te napomnienia skutkowały?

11) Czyli iaka gmina, albo iaki kaznodzieia lub nauczyciel w Dyecezyi pochwałę lub nagrodę, i od kogo otrzymał?

12) Welche Verordnungen der Superintendent im Laufe des letzten Jahres von der politischen und kirchlichen Behörde erhalten, und ob, und wie denselben entsprochen wurde?

13) Zu welchen Eingaben und Berichten an die kirchliche und politische Behörde der Superintendent sich im letzten Jahre veranlaßt gesehen, und ob selbige ihre Erledigung erhalten haben?

14) Welche Kandidaten halten sich in der Diözese des Superintendenten auf, wie sind sie beschäftiget, und findet sich nicht gegen den Einen oder den Andern etwas zu erinnern?

15) Wie verrichtet der oder die Senioren der Diözese als solche ihr Amt? Wie lange sind sie in dieser Eigenschaft angestellt, und genießen sie aus dem Staats-Fonde oder einer Privat-Stiftung irgend ein Emolument?

16) Ist sonst nichts weiter zu bemerken, oder irgend ein Verbesserungsvorschlag zu machen?

Diesem bis Ende Februar eines jeden Jahres zu erstattenden Hauptberichte ist nach dem beiliegenden Formulare .|. eine tabellarische Uebersicht über den Personalstand der in der Diözese angestellten Prediger, Vikare und Schullehrer nach den Senioraten beizufügen und die Prediger anzuhalten, die dießfälligen Notizen auf dem Wege des Seniorates jährlich bis längstens Ende Januar an den Superintendenten einzusenden.

§. 7.

Wenn die Senioren die Stelle des Superintendenten vertreten, so gilt für sie alles, was in dieser Superintendenten-Instrukzion enthalten ist.

Wien den 20. Mai 1830.

Präses des k. k. evangelischen Konsistoriums augsburgischer (helvetischer) Konfession

(L. S.)

Freiherr von Werner,
k. k. Hofrath.

Heinrich Krauseneck,
k. k. Konsistorial-Rath.

Jakob Glatz,
k. k. Konsistorial-Rath.

Tabellarische Uebersicht

über

den Personal-Stand der angestellten Prediger, Vikare und Schullehrer.

(Beilage zur Sig. 22. Pag. 348 ex 1831.)

Superintendenten	Senioren	Pastorate	Pastoren	Einkünfte	Amtsführung	Schullehrer	Einkünfte	Amtsführung
Name desselben, Geburtsort, Geburtsjahr, Dienstjahr als Superintendent Gehalt als solcher, und aus welcher Kasse?	Name desselben, Geburtsort, Geburtsjahr, Dienstjahr als Senior, Gehalt als solcher, und aus welcher Kasse?	Name derselben, der Herrschaft, des Kreises, des Ortes und Seniorates, wohin sie gehören	1. Name, wo und wann sie geboren? 2. Wo sie studiert? 3. Wo und von wem sie ordinirt? 4. Ob sie verheirathet oder ledig sind, und wie viele Kinder sie im ersten Falle haben? 5. Zahl ihrer Dienstjahre überhaupt und auf ihrer gegenwärtigen Stelle insbesondere? 6. Ob und wo sie vorher angestellt waren?	der Pastoren in fixo und Naturalien, und aus welchem Fonde sie selbe beziehen.	und sonstiges Betragen der Pastoren.	1. Name, wo und wann sie geboren? 2. Wo sie sich zu ihrem Amte vorbereitet haben? 3. Ob sie verheirathet oder ledig sind, und ob und wie viele Kinder sie im ersten Falle haben? 4. Ob sie schon anderwärts und wo angestellt gewesen sind? 5. Zahl ihrer Dienstjahre? 6. Ob sie den Religionsunterricht ertheilen, o. doch wiederholen.	der Schullehrer in fixo und in Naturalien, und aus welchem Fonde sie selbe beziehen.	und sonstiges Betragen der Schullehrer.

TABELARNA EWIDENCYA

osobistego stanu ustanowionych kaznodzieiów, wikaryuszów i nauczycieli.

Superintendenci	Seniorowie	Pastoraty	Pastorowie	Dochody	Sprawowanie urzędu	Nauczyciele	Dochody	Sprawowanie urzędu
Nazwisko tegoż, mieysce urodzenia, rok narodzenia, rok, od którego iako Superintendent służy, pensya Superintendenta, i z któréy Kassy?	Nazwisko tegoż, mieysce urodzenia, rok narodzenia, rok od którego iako Senior służy, pensyia iako seniora, i z któréy Kassy?	Nazwisko pastoratu, państwa, cyrkułu, mieysca i Senioratu, do którego należą?	1. Nazwisko, gdzie i kiedy urodzili się? 2. Gdzie uczyli się? 3. Gdzie i kiedy ordynowani są? 4. Czy są żonaci lub bezżenni, i ieżeli żonaci, wiele dzieci maią? 5. Wiele lat w ogólności, a wiele w teraźnieyszém mieyscu w szczególności służą? 6. Czyli, i gdzie w przód postanowieni byli?	Pastorów in fixo i w naturaliach, i z iakiego oni funduszu takowe pobiéraią?	i postępki pastorów	1. Nazwisko, mieysce i rok urodzenia? 2. Gdzie do swego urzędu przysposobiali się? 3. Czy są żonaci lub bezżenni, i ieżeli żonaci, wiele dzieci maią? 4. Czyli iuż gdzie indziéy i gdzie umieszczeni byli? 5. Wiele lat służą? 6. Czyli daią naukę w religii, albo przynaymniéy powtarzaią?	Nauczycieli in fixo i w naturaliach, i z iakiego funduszu oni takowe pobiéraią?	i inne postępki nauczycieli

12) Jakie rozporządzenia Superintendent w biegu roku ostatniego od politycznych i kościelnych władz otrzymał? czyli i iak tym zadosyć uczyniono?

13) Do iakich podań i relacyy do politycznych i kościelnych Władz Superintendent w ostatnim roku spowodowanym był, i czyli na takowe odpowiedź otrzymał.

14) Którzy kandydaci przebywaią w Dyecezyi Supeirntendenta, iakie ich zatrudnienia, i czy nie ma co iednemu lub drugiemu z nich zarzucić?

15) Jak Senior albo Seniorowie Dyecezyi, iako takowi swóy urząd sprawuią? iak dawno na téy godności zostaią? i czyli pobiéraią iaki dochód z funduszu skarbowego lub prywatnego?

16) Czy nie ma co więcéy napomknąć, lub iakiego proiektu do polepszenia podać?

Do tego, z końcem Lutego każdego roku podać się maiącego główncgo raportu, należy podług załączonego tu wzoru .|· tabelarny ogólny widok stanu postanowionych w Dyecezyi kaznodzieiów, wikaryuszów i nauczycieli podług Senioratów ułożony załączyć, i kaznodzieiów zobowiązać, aby potrzebne w tym względzie wiadomości przez Senioraty co rok naydaléy do końca Stycznia Superintendentowi przesyłali.

§. 7.

Jeżeli Seniorowie mieysce Superintendenta zastępuią, na ten czas służy dla nich to wszysto, co w instrukcyi Superintendenta zawiéra się.

W Wiédniu dnia 20. Maia 1830.

Prezes c. k. ewangelickiego Konsystorza wyznania augszpurskiego.

Baron de Werner,
c. k. Radca naworny.

(L.S.)

Henryk Krauseneck,
c. k. Radca konsystorski,

Jakób Glatz,
c. k. Radca konsystorski.

128.

Behandlung der am 1. August 1831 in der Serie 186 verlosten vierperzentigen Hofkammer-Obligazionen.

In Folge eines Dekrets der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 2ten d. M. wird, mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 19ten November 1829 Zahl 8345 bekannt gemacht, daß die am 1ten August d. J. in der Serie 186 verlosten vierperzentigen Hofkammer-Obligazionen, nämlich Nro. 31284 mit zwei Zwanzigsteln der Kapitals-Summe, und Nro. 32059 mit einem Achtel der Kapitals-Summe, dann die Obligazionen von Nro. 32155 bis einschließig 32905, nach den Bestimmungen des allerhöchsten Patentes vom 21ten März 1818, gegen neue mit Vier vom Hundert in Convenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Gubernial-Kundmachung vom 9. August 1831. Präsidial Zahl 6305.

129.

Die in streitigen Verfahren bei Patrimonial-Gerichten und Magisträten vorgemerkten, und später eingebrachten Stempelgebühren gehören in den landesfürstlichen Tax-Fond.

Was die k. k. hohe Hofkammer über die Anfrage, in welchen Taxfond die im streitigen Verfahren in erster Instanz vorgemerkten, in der Folge aber eingebrachten Stempelgebühren gehören? erwiedert habe, wird das k. k. Kreisamt aus dem in Abschrift .|. beiliegenden Dekrete der k. k. Tabak- und Stempelgefällen-Direkzion vom 27ten Juni d. J. Zahl 1072 entnehmen.

Da nun vermög dessen die k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung angewiesen ist, den Mißbrauch, daß die vorgemerkten und dann eingebrachten Stempelgebühren von dem Taxfonde der Dominien und Magistrate in Anspruch genommen werden, abzustellen; so wird das k. Kreisamt beauftragt, dieselben anzuweisen, damit sie, falls dieser Anspruch bisher bei Einem oder dem Andern geltend gemacht worden wäre, diese Urkunden und Schriften, mit den eingebrachten Gebühren an die k. k. Kameral-

128.

Postępowanie z obligacyiami cztéryprocentowémi Kamery nadwornéy na dniu 1. Sierpnia 1831 w rzędzie 186 wylosowanémi.

W skutak dekretu c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 2. b. m. z odwołaniem się do okolnika z dnia 19. Listopada 1829 do liczby 8345, podaie się do wiadomości; iż cztéryprocentowe obligacye Kamery nadwornéy w rzędzie 186 na dniu 1. Sierpnia r. b. wylosowane, mianowicie Ner. 31284 z dwiema dwudziestkami summy kapitalnéy i Ner. 32059 z ósmą częścią summy kapitalnéy, tudzież obligacyie od liczby 32155 do 32905 włącznie, podług przepisów naywyższego patentu z dnia 21. Maia 1818, za nowe zapisy długowe na cztéry od sta w monecie konwencyyne uprocentowane, zamienione zostaną.

Uwiadomienie gub. z dnia 9. Sierpnia 1831 pod l. prez. 6305.

129.

Należytości stęplu w postępowaniu sporném u Sądów patrymonialnych i Magistratów zaprenotowane, a późniey odebrane, wpływać maią do c. k. funduszu taxalnego.

Z załączonego tu w kopii dekretu .|. c. k. Dyrekcyi dochodów z tabaki i stęplu z dnia 27. Czerwca r. b. pod liczbą 1072, dowiedzą się c. k. Urzędy cyrkułowe iaka wypadła odpowiedź c. k. wysokiéy Kamery nadwornéy na zapytanie: do którego funduszu taxalnego wpływać maią należytości stęplu w postępowaniu sporném w piérwszéy Instancyi zaprenotowane, a następne odebrane?

Gdy więc na mocy tego c. k. Administracyia dochodów skarbowych odebrała zlecenie znieść to nadużycie, iż fundusz taxalny Dominiów i Magistratów do prenotowanych a po tém odebranych należytości stęplu rości prawo, przeto nakazuie się c. k. Urzędóm cyrkułowym tymże zalecić, by, ieżeli takowe roszczenia u którego Dominium lub Magistratu dotąd ieszcze trwaią, dokumenta i pisma z odebranémi należytościami c. k. Administracyi dochodów skarbo-

Gefällen-Verwaltung zur Nachstemplung übergeben, welche nach erfolgter Amtshandlung den betreffenden Justizämtern sogleich wieder zurückgestellt werden.

Gubernial-Verordnung vom 9. August 1831. Gub. Zahl 45242.

.|.

Abschrift. An die k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung für Galizien.

Ueber eine anher gelangte und der hochlöblichen k. k. Hofkammer unterbreitete Anfrage, in welchen Taxfond, die im streitigen Verfahren in erster Instanz vorgemerkten, in der Folge aber eingebrachten Stempelgebühren gehören? hat Hochdieselbe folgendes zu erwiedern befunden:

Es kann keinem Zweifel unterliegen, daß die Stempelgebühren, welche in Folge der von einem Dominio oder Magistrate geführten Rechtsstreite von den ex officio vertretenen Partheien, wenn sie obgesiegt haben, dem §. 12. lit. e. des a. h. Stempelpatents gemäß, nachträglich eingebracht werden, nicht in den Dominikal- oder magistratischen Taxfond, sondern in Stadtkassen einzufließen haben, indem das Stempel-Gefäll überhaupt eine landesfürstliche Steuer ist, durch das Hofdekret vom 2ten Dezember 1802 aber, welches den bei einem landesfürstlichen Taxamte bemerkten Vorgang bei Rechtsstreitigkeiten unter offizioser Vertretung die Akten im Appellazionszuge mit leeren Stempelbögen zu belegen, als ärarialschädlich erklärte, und zu dessen Beseitigung den Landesstellen auftrug, den Taxämtern die weiters darin enthaltene Belehrung über die Vormerkung und Verrechnung der Stempelgebühren bei den erwähnten Prozessen zu ertheilen, keineswegs, wie es die anfragenden Aemter aus einer abgerissenen Stelle desselben folgerten, den Taxfonden der Dominien oder Magistrate einen Anspruch auf irgend einen Theil des Einkommens aus diesem Gefälle eingeräumt, und auch sonst den Magistraten und Dominien niemals der Bezug von Stempelgebühren zugestanden wurde.

Die k. k. Gefälls-Verwaltung wird daher von dieser hohen Entscheidung mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, daß im Falle Mißbräuche dieser Art auch bei den dortländigen Magistraten und Dominien bemerkt werden sollten, sie dieselben abzustellen, den Anspruch des Stempelgefälls auf die in Rede stehenden Stempelgebühren geltend zu machen, und in derlei eintretenden Fällen zu verfügen habe, daß diese Urkunden und Schriften mit den eingebrachten Gebühren dem Stempelamte

wych do dodatkowego onych zastęplowania wydały, które po dopełnioney czynności urzędu przyzwoitym Urzędóm sądowniczym natychmiast zwrócone zostaną.

Rozporządzenie gub. z dnia 9. Sierpnia 1831 pod l. gub. 45242.

Kopia do c. k. Administracyi dochodów skarbowych w Galicyi.

Na uczynione tu, a wysokiey c. k. Kamerze nadworney przełożone zapytanie, do którego funduszu taxalnego w postępowaniu spornem pierwszey Instancyi prenotowane i następnie odebrane należytości stęplu wpływać maią? pomieniona wysoka Instancya odpowiedziała co następuie: Nie podpada żadney wątpliwości, iż opłaty stęplu, które w skutek toczonego sporu prawnego w Sądzie dominikalnym lub w Magistracie przez strony z Urzędu zastępowane, gdy sprawę wygrały, stosownie do §. 12. lit. e) nawyższego patentu stęplowego następnie uiszczone zostaną, nie do funduszu taxalnego Dominiów i Magistratów, ale do Kass mieyskich wpływać maią; ponieważ dochód stęplu w ogólności iest pobór monarchiczny, dekretem nadwornym zaś z dnia 2. Grudnia 1802, mocą którego dostrzeżone w iednym z c. k. Urzędów taxalnych postępowanie w sporach prawnych z Urzędu zastąpionych, że akta w drodze Apellacyi próżnemi arkuszami stęplowemi opatrywane były, za szkodliwe dla Skarbu uznane, i dla uchylenia tego uszczerbku, Rządóm kraiowym nakazano zostało, Urzędóm taxalnym dalszą w nim zawartą instrukcyę względem prenotowania i obrachowania należytości stęplowych w pomienionych procesach udzielić; wcale nie tak iak zapytuiące się Urzędy z iednego wychwyconego textu tegoż dekretu wnioskowały, lecz przeciwnie żadne prawo funduszóm takowym Dominiów i Magistratów do części iakiey dochodu z tych stęplów nadane, aniteż nigdy Magistratom i Dominiom iakowy pobór z dochodów stęplowych przyznanym nie był.

C. k. Administracyia dochodów zatem uwiadamia się o tem wysokiem postanowieniu z dokładem, iż gdyby podobne nadużycia także w Magistratach i Dominiach tamtokraiowych dostrzeżone być miały, takowe uchylić, prawu dochodu stęplowego, do należytości stęplowych, w obmowie będących;, powagę nadać i w zachodzących podobnych wypadkach rozporządzić ma, by dokumenta i pisma z odebranemi należytościami Urzędowi stęplowemu do dodatkowego zastę-

zur Nachstemplung übergeben, nach erfolgter gehöriger Amtshandlung aber dem betreffenden Justizamte sogleich wieder ausgehändigt werden.

130.

Aus Anlaß der Cholera auszustellende Sanitäts- und Kontumaz-Pässe sind öffentliche Urkunden, und deren Verfälschung ein Verbrechen des Betrugs.

Seine Majestät haben mittels einer allerhöchsten Entschließung vom 23ten Juli d. J. zu verordnen geruhet; daß die aus Anlaß der Cholera auszustellenden Sanitäts- und Kontumaz-Päße für öffentliche Urkunden anzusehen seyen, und jede Verfälschung derselben im Sinne des §. 178 lit. d. I. Theils des Strafgesetzbuches als Verbrechen des Betrugs bestraft werden soll.

Diese allerhöchste Entschliessung wird in Folge des hohen Hofkanzleidekrets vom 30ten Juli d. J. Zahl 17949, und im Nachhange des hierortigen Kreisschreibens vom 24ten Dezember 1830 Zahl 80369, zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 11. August 1831. Gub. Zahl 46766.

131.

Vermögensbekenntnisse an Eidesstatt, welche bei unbedingten Erbserklärungen die Stelle der Verlassenschafts-Inventarien vertreten, unterliegen dem Werthstempel.

Die h. Hofkammer ist zur Kenntniß gelangt, daß sich in Absicht auf die Stempelbehandlung der bei unbedingten Erbserklärungen die Stelle der Verlassenschafts-Inventarien vertretenden eidesstättigen Vermögensbekenntnisse von den Gerichtsstellen und den Justiztaxämtern verschiedenartig benommen werde, und daher zur Erzielung der erforderlichen Gleichförmigkeit und um das Stempel-Aerar vor möglichen Verkürzungen, dann andererseits die Partheien vor nicht gegründeten Strafansprüchen zu verwahren, beschlossen, dießfalls eine bestimmte allgemein verbindliche Vorschrift zu erlassen.

plowania wydane, i po dopełnionéy czynności Urzędu, przyzwoitym Urzędóm sądowniczym znowu bez zwłoki zwrócone były.

130.

Paszporty sanitalne i kontumacyyne, z powodu cholery wydawane, są publiczne dokumenta, a każde fałszowanie czyli podrabianie tychże zbrodnią oszustwa.

Jego c. k. Mość naywyższą uchwałą z dnia 23. Lipca r. b. postanowić raczył, że paszporty zdrowia i kontumacyyne, które z powodu cholery wydawane być maią, za publiczne dokumenta uważać należy, i że każde sfałszowanie tychże w myśl §fu 178 lit. d. 1széy części księgi ustaw na zbrodnie, iako zbrodnia oszustwa ukaraną być powinna.

Ta naywyższa uchwala w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 30. Lipca r. t. do liczby 17949 i w dodatek do tuteyszego okolnika z dnia 24. Grudnia 1830 Nr. 80369, do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 11. Sierpnia 1831 pod l. gub. 46766.

131.

Zeznania maiątku (fassye) pod przysięgą, które przy bezwarunkowych deklaracyach o dziedzictwo mieysce inwentarzów spadkowych zastępuią, podlégaią stęplowi według wartości.

Doszło do wiadomości wysokiéy Kamery nadwornéy, że względem użycia stęplu do zeznań maiątku pod przysięgą, które przy bezwarunkowych deklaracyach o dziedzictwo mieysce inwentarzów spadkowych zastępuią, Instancye sądowe, i sądowe Urzędy taxalne rozmaicie postępuią; a zatém taż wysoka Kamera nadworna dla osiągnienia potrzebnéy iednakowości, i chcąc tak Skarb stęplowy od wydarzyć się mogących pokrzywdzeń, iako też i strony od bezzasadnych roszczeń względem sztrofu zachować, postanowiła, aby w tym względzie wyraźny powszechnie obowiązuiący przepis wydany został.

Dem zu Folge ist mit hohem Hofkammerdekrete vom 8ten Oktober 1829 Zahl 25953 bedeutet worden, daß die eidesstättigen Vermögensbekenntnisse im Grunde des 21ten §§ des Stempelpatentes lit. q., dann des h. Hofkammerdekrets vom 27ten Jäner 1803 Zahl 2985 und vom 10ten Juli 1810 Zahl 20600 dem Werthstempel nach dem reinen Nachlaßvermögen unterliegen.

Wovon die k. Kreisämter die unterstehenden Magistrate zur Darnachachtung mit dem Beifügen zu verständigen haben, daß von derlei Vermögensbekenntnissen, welche hierlandes entweder gerichtlich auf ungestempelten Papier aufgenommen oder von der Parthei auf dem Stempel von 6 kr. eingebracht zu werden pflegen, stets die erste Abschrift auf dem klassenmässigen Werthstempel ausgefertigt, und an die Parthei ausgefolgt werde.

Gubernial-Verordnung vom 14. August 1831. Gub. Zahl 43457.

132.

Schiffahrts- und Handelsvertrag zwischen Oesterreich und den nordamerikanischen Freistaaten.

In Folge h. Hofkammer-Präsidialschreibens vom 2ten Juni l. J. Zahl 7365|P. P. hat am 27ten August 1829 zu Washington die Unterzeichnung einer Handels- und Schiffahrts-Konvenzion zwischen Sr. k. k. apostolischen Majestät und den Freistaaten von Nordamerika, und am 10ten Hornung l. J. die Auswechslung der gegenseitigen Ratifikazions-Urkunden dieser Konvenzion Statt gefunden.

Diese Konvenzion lautet im deutschen und englischen Texte, wie folgt:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen und die vereinigten Staaten von Amerika beseelt von gleichem Verlangen, die bisher von beiden Mächten so glücklich bestehenden Freundschaftsverhältnisse zu unterhalten, wie auch den Handelsverkehr zwischen denselben zu erweitern, und zu befestigen, und überzeugt, daß diese Absicht am besten durch die Einführung einer gänzlichen Schiffahrtsfreiheit und einer vollkommenen auf die Grundsätze einer, beiden Staaten gleich vortheilhaften Billigkeit sich stützenden Reziprozität erreicht werden könne, sind übereingekommen, Unterhandlungen zur Abschließung eines Schiffahrts- und Handelsvertrages einzugehen, und zu dem Ende haben Se. Majestät der Kaiser

W skutek czego dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 8. Października 1829 pod liczbą 25953 oznaymiono, że zeznania maiątku pod przysięgą, w moc §fu 21. patentu stęplowego lit. q., tudzież dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 27. Stycznia 1803 do liczby 2985, i 10. Lipca 1810 do liczby 20600 stęplowi podług wartości czystéy puścizny podlegaią.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe, podwładne Magistraty dla zachowania z tym dokładem uwiadomić maią, że z tych zeznań maiątku, które w kraiu tuteyszym albo sądownie na niestęplowanym papiérze spisane, lub też od strony na stęplu sześćkraycarowym podawane być zwykły, zawsze piérwsza kopia na przyzwoitym stęplu według wartości pisaną, i stronie wydaną być ma.

Rozporządzenie gub. z d. 14. Sierpnia 1831 pod liczbą gub. 43457.

132.

Traktat względem handlu i żeglugi między Austryią i Zjednoczonymi Stanami północnéy Ameryki zawarty.

W skutek listu prezydyialnego wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 2. Czerwca r. b. do liczby 7365|P.P. podpisana została dnia 27. Sierpnia 1829 w Wasyngtonie konwencya względem handlu i żeglugi między Jego c. k. apostolską Mością i Ziednoczonymi Stanami północnéy Ameryki zawarta, a dnia 10. Lutego r. b. nastąpiła wymiana wzaiemnych ratyfikacyy téyże konwencyi.

Ta konwencyia opiéwa w niemieckim i angielskim texcie iak następuie:

Nayiaśnieyszy Césarz Austryi, król węgierski i czeski, i Ziednoczone Stany Ameryki, iednémże życzeniem ożywieni, aby istnące tak szczęśliwie między obudwoma Mocarstwy stosunki przyiaźni utrzymać, tudzież wzaiemny handel między temiż rozszerzéć i ustalić; a w ogólności, że ten zamiar naylepiéy przez zaprowadzenie zupełnéy wolności żeglugi, i takiéyże na posadach, równie dla obudwóch Państw korzystnéy słuszności, opartéy wzaiemności, osiągnionym być może, nakłonili się weyść w układy w celu zawarcia traktatu względem handlu i żeglugi, i tym końcem Nayiaśnieyszy Césarz Austryi, Aloizego Barona de Lederer, Jego cesarskiéy Mości konzula w New-Jork, a Prezes Zie-

von Oesterreich den Herrn Alois Freiherrn von Lederer, Sr. kaiserlichen Majestät Konsul zu New-York und der Präsident der vereinigten Staaten den Herrn Martin von Buren Staatssekretär der auswärtigen Angelegenheiten mit den erforderlichen Vollmachten versehen, welche, nachdem sie ihre Vollmachten ausgewechselt und richtig befunden, über nachstehende Artikel sich vereiniget haben.

Artikel I.

Es soll zwischen den Ländern der hohen kontrahirenden Mächte eine wechselseitige Handels- und Schiffahrtsfreiheit bestehen. Die Einwohner beider Staaten sollen gegenseitig alle Plätze, Häfen und Flüsse des andern, in welchen der auswärtige Handel gestattet ist, besuchen dürfen. Sie sollen das Recht haben, in was immer für einem Theile ihrer wechselseitigen Gebiethe zu verweilen, und zu wohnen, um ihren Handelsgeschäften nachsehen zu können, und sie sollen zu diesem Zwecke dieselbe Sicherheit, denselben Schutz und Privilegien als die Einwohner des Landes, in welchem sie wohnen, genießen, jedoch mit der Bedingung, daß sie sich allen daselbst bestehenden Gesetzen und Verordnungen zu unterwerfen haben.

Artikel II.

Oesterreichische Fahrzeuge, die entweder mit Ballast oder mit einer Ladung in irgend einem Hafen der vereinigten Staaten von Amerika, und gegenseitig nordamerikanische Fahrzeuge, die entweder mit Ballast, oder mit einer Ladung in irgend einem Hafen der Dominien Sr. k. k. apostolischen Majestät anlangen, sollen bei ihrem Einlaufen, während ihres Aufenthaltes, und bei ihrer Abfahrt, sowohl in Rücksicht der Tonnen-, Leuchtthurm-, Lotsen- und aller andern Hafengebühren, als auch in Rücksicht anderer Abgaben und Taxen aller Art, sie mögen unter was immer für Benennungen im Namen, und zum Vortheile der Regierung, der Ortsbehörden oder irgend einer Privatanstalt erhoben werden, auf gleiche Weise, wie die Nazionalfahrzeuge behandelt werden, die von demselben Hafen kommen.

Artikel III.

Alle Gattungen Waaren und Handelsartikel, sie mögen nun Grund- oder Industrie-Erzeugnisse der österreichischen Monarchie oder irgend eines andern Landes seyn, welche gesetzlich in den nordamerikanischen vereinigten Staaten in nordamerikanischen Fahrzeugen eingeführt werden können, sollen eben so in österreichischen Fahrzeugen daselbst eingeführt werden dürfen, ohne andere oder höhere Abgaben und Zölle aller Art zu entrichten, was solche immer für Benennung haben mögen, die im Namen oder zum Vortheile der Regierung, der Ortsbehör-

dnoczonych Stanów, Marcina van Buren, Sekretarza Stanu spraw zagranicznych, potrzebnémi pełnomocnictwami opatrzyli; którzy po wymianio pełnomocnictw swoich i przyznaniu onych prawości, zgodnie następuiące artykuły ułożyli.

Artykuł I.

Między kraiami wysokich umawiaiących się Mocarstw istnieć ma wzaiemna wolność handlu i żeglugi. Mieszkańcy obudwóch Państw będą mogli zwiédzać wzaiemnie wszystkie mieysca, porty i rzéki drugiego, w których zagraniczny handel dozwolony iest. Ciż powinni mieć prawo w iakiéykolwiekbądź części ich wzaiemnych kraiów przebywać i mieszkać, aby swoich interesów handlowych dopilnować mogli, i powinni używać tegoż samego bezpieczeństwa, téyże saméy opieki i przywileiów, iak mieszkańcy tego kraiu, w którym oni mieszkaią, iednak z tym warunkiem, że wszystkim tamże prawom i rozporządzeniom ulegać maią.

Artykuł II.

Austryiackie statki, które albo z balastem lub z ładunkiem do iakiegokolwiek portu Ziednoczonych Stanów Ameryki, i wzaiemnie północno-amerykańskie statki, które albo z balastem lub z ładunkiem do któregokolwiek portu w Państwach Jego c. k. apostolskiéy Mości zawiną, przy zawinięciu, przez czas pobytu i przy odbiciu, tak względem łasztowego, farowego (od świeczników morskich), rotmanowego, i wszystkich innych należytości portowych, iako też względem innych opłat i tax każdego rodzaiu, czyby takowe pod iakimkolwiek tytułem w imieniu i na korzyść Rządu lub Władzy mieyscowéy, albo iakiegobądź instytutu prywatnego pobiérane były, za równą z narodowemi statkami, które z tychże samych portów przybywaią, uważane i traktowane być maią.

Artykuł III.

Wszystkie gatunki towarów i artykułów handlu, czyby takowe produktami ziemi lub przemysłu Monarchii Austryiackiéy, lub iakiego innego kraiu były, które według ustaw do kraiów północno-amerykańskich w statkach Ameryki północnéy wprowadzone być mogą, mogą równie też w austryiackich statkach tamże wprowadzane być, bez opłaty innych albo większych poborów i ceł każdego rodzaiu, bądź takowe pod iakimkolwiek tytułem w imieniu lub na rzecz Rządu, Władz mieyscowych, albo iakiegokolwiek instytutu prywat-

den oder irgend einer Privatanstalt erhoben werden, als diejenigen, welche dieselben Waaren oder Erzeugnisse zu entrichten hätten, wenn sie in nordamerikanischen Fahrzeugen eingeführt würden, und gegenseitig alle Gattungen Waaren und Handelsartikel, solche mögen nun Grund- oder Industrie-Erzeugnisse der vereinigten Staaten, oder irgend eines andern Landes seyn, welche gesetzlich in den Hafen der österreichischen Monarchie in österreichischen Fahrzeugen eingeführt werden können, sollen eben so in nordamerikanischen Fahrzeugen daselbst eingeführt werden dürfen, ohne höhere oder andere Abgaben und Zölle aller Art zu entrichten, was solche immer für Benennung haben mögen, die im Namen oder zum Vortheile der Regierung, der Ortsbehörden oder irgend einer Privatanstalt erhoben werden, als diejenigen, welche dieselben Waaren oder Erzeugnisse zu entrichten hätten, wenn sie in österreichischen Fahrzeugen eingeführt würden.

Artikel IV.

Um aber der Möglichkeit eines Mißverständnißes vorzubeugen, so wird hiermit erklärt, daß die in den zwei vorhergehenden Artikeln enthaltenen Bestimmungen, in ihrem vollen Umfange auf österreichische Schiffe und deren Ladungen, die in irgend einen Hafen der vereinigten Staaten anlangen, und gegenseitig auf nordamerikanische Fahrzeuge, die in österreichischen Häfen einlangen, anwendbar seyen, die genannten Schiffe mögen nun direkt von einem Hafen des Landes kommen, zu welchem sie gehören, oder von irgend einem Hafen eines andern Landes.

Artikel V.

Es sollen von sämmtlichen Artikeln, welche in den Staaten Sr. Majestät des Kaisers von Oesterreich erzeugt oder fabrizirt sind, bei der Einfuhr in die vereinigten Staaten von Amerika, und von sämmtlichen Artikeln, welche in den vereinigten Staaten erzeugt oder fabrizirt sind, bei ihrer Einfuhr in die österreichischen Staaten keine höhere oder andere Zölle bezahlt werden, als diejenigen, welche von denselben Artikeln, wenn sie Erzeugnisse eines andern Landes sind, erlegt werden müssen. Auch soll kein Verboth weder auf die Ein- noch Ausfuhr der österreichischen oder nordamerikanischen Grund- oder Industrie-Erzeugnisse von oder nach den österreichischen Häfen, oder von und nach den Häfen der vereinigten Staaten gelegt werden, wenn solches nicht zugleich auf dasselbe Erzeugniß anderer Länder ausgedehnt wird.

Artikel VI.

Alle Gattungen Waaren und Handelsartikel, solche mögen nun Grund- oder Industrie-Erzeugnisse der Dominien Sr.

nego pobiérane będą, iak tylko tych, które od tychże towarów lub produktów opłacicby należało, gdyby takowe w północno-amerykańskich statkach wprowadzone były; i wzaiemnie wszystkie gatunki towarów i artykułów handlu, czyliby takowe produktami ziemi lub przemysłu ziednoczonych Stanów, albo iakiegokolwiek innego kraiu były, które podług ustaw do portów Monarchii austryiackiéy w statkach austryiackich wprowadzone być mogą, mogą równie też w północno-amerykańskich statkach tamże wprowadzane być, nie opłacaiąc wyższych lub innych poborów i ceł iakiegokolwiek rodzaiu, czy takowe pod iakimkolwiek tytułem, w imieniu lub na rzecz Rządu, Władz mieyscowych lub innego iakiego prywatnego instytutu pobiérane bywaią, iak tylko te, któreby od tychże towarów lub produktów opłacić należało, gdyby takowe w austryiackich statkach wprowadzone były.

Artykuł IV.

Aby zaś możności nieporozumienia się zapobiédz, niniey-szém oświadcza się, że oznaczenia w dwóch poprzedzaiących artykułach zawarte, w całéy swoiéy treści i myśli do austryiackich okrętów i onych ładunków, które do iakiegokolwiek portu ziednoczonych Stanów zawiną, i wzaiemnie do północno-amerykańskich staktów, które do austryiakich portów zawiną, zastosowane są, bez różnicy, czy wspomnione okręty prosto z portu tego kraiu, do którego należą, czy też z któregokolwiek portu kraiu innego przychodzą.

Artykuł V.

Od wszystkich artykułów, które w Państwach Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi wyrobione lub fabrykowane są, przy wprowadzeniu do ziednoczonych Stanów Ameryki, i wzaiemnie od wszystkich artyknłów, które w Państwach Stanów ziednoczonych wyrobione lub fabrykowane są, przy wprowadzeniu do austryiackich Państw, nie powinny żadne większe albo inne cła opłacane być, iak tylko te, które od takichże samych artykułów, gdy są produktami kraiu innego, uiszczone być muszą. Tudzież nie powinien żaden zakaz ani na wprowadzenie, ni też na wywóz austryiackich albo północno-amerykańskich produktów ziemi i przemysłu z austriackich portów i do tychże, albo z portów Stanów ziednoczonych i do tychże nałożony być, ieżeli takowy oraz na tenże sam produkt innych kraiów rozciągniętym nie iest.

Artykuł VI.

Wszystkie towary i artykuły handlu, czy takowe są produktami ziemi lub przemysłu Państwa Jego c. k. apo-

k. k. apostolischen Majestät oder irgend eines andern Landes seyn, welche gesetzlich von den österreichischen Häfen in Nazionalschiffen ausgeführt, oder wieder ausgeführt werden können, dürfen auch in Schiffen der vereinigten Staaten ausgeführt werden, ohne andere oder höhere Zölle oder Abgaben aller Art zu entrichten, sie mögen unter was immer für Benennungen im Namen und zum Vortheile der Regierung, der Ortsobrigkeiten, oder irgend einer Privatanstalt erhoben werden, als diejenigen, welche dieselben Waaren oder Erzeugnisse zu bezahlen hätten, wenn sie in österreichischen Schiffen ausgeführt, oder wieder ausgeführt werden.

Eine vollkommene Reziprozität soll in dieser Rücksicht in den Häfen der vereinigten Staaten beobachtet werden; so zwar, daß alle Gattungen Waaren und Handelsartikel, sie seyen nun Grund- oder Industrie-Erzeugnisse der vereinigten Staaten von Amerika oder irgend eines andern Landes die gesetzlich von den nordamerikanischen Häfen in Nazionalfahrzeugen ausgeführt, oder wieder ausgeführt werden können, gleichfalls von österreichischen Fahrzeugen ausgeführt werden dürfen, ohne andere oder höhere Zölle oder Abgaben aller Art zu entrichten, sie mögen unter was immer für Benennung im Namen und zum Vortheile der Regierung, der Ortsbehörden oder irgend einer Privatanstalt erhoben werden, als diejenigen, welche dieselben Waaren oder Erzeugnisse zu bezahlen hätten, wenn sie in Fahrzeugen der vereinigten Staaten von Nordamerika ausgeführt, oder wieder ausgeführt würden. Eben so sollen dieselben Prämien und Rückgaben von Zöllen, bei Gelegenheit einer solchen Ausfuhr oder Wiederausfuhr erlaubt werden, sie mag nun in Fahrzeugen der einen oder der andern Nazion gemacht werden.

Artikel VII.

Es ist ausdrücklich verstanden und bestimmt, daß die Küsten-Schiffahrt der beiden kontrahirenden Mächte gänzlich von aller Wirkung dieses Traktats und jedes Artikels desselben ausgeschlossen bleibt.

Artikel VIII.

Keine der kontrahirenden Mächte, soll weder selbst, noch durch irgend eine unter ihrer Vollmacht und zu ihrem Behuf handelnde Privat- oder privilegirte Gesellschaft oder Agenten in Ankauf eines gesetzlich eingeführten Handelsartikels irgend einen Vorzug oder sonstige Priorität wegen oder in Rücksicht des Charakters des Schiffes zugestehen, das Schiff, in welchem der Artikel eingeführt wurde, mag nun dem einen oder dem andern Theile zugehören, indem es der ausdrückliche Wunsch

stolskiéy Mości, albo iakiegokolwiek innego kraiu, które według prawa z austryiackich portów w okrętach narodowych wyprowadzane, albo znowu wyprowadzone być mogą, także w okrętach Stanów ziednoczonych wyprowadzane, albo znowu wyprowadzone być, nie opłacaiąc od tychże, innych albo większych ceł, lub poborów wszelkiego rodzaiu, czyby takowe pod iakimkolwiek tytułem w imieniu i na rzecz Rządu, Zwierzchności mieyscowych, albo iakiegokolwiek instytutu prywatnego pobiérane były, iak tylko te, któreby od tychże towarów lub produktów opłacić należało, gdyby takowe w austryiackich statkach wyprowadzane, albo znowu wyprowadzone były.

Wzaiemność zupełna w tym względzie zachowaną być ma i w portach Stanów ziednoczonych, a wprawdzie tak, że wszystkie gatunki towarów i artykułów handlu, bądź takowe są produktami ziemi lub przemysłu ziednoczonych Stanów Ameryki, albo iakiegokolwiek innego kraiu, które według prawa z północno-amerykańskich portów w statkach narodowych wyprowadzone, albo znowu wyprowadzone być mogą, także w austryiackich statkach wyprowadzać można, nie opłacaiąc od takowych innych albo większych ceł i poborów wszelkiego rodzaiu, czy takowe pod iakimkolwiekbądź tytułem w imieniu i na rzecz Rządu, Władz mieyscowych, albo iakiegokolwiek instytutu prywatnego pobiérane bywaią, iak tylko te, któreby od tychże towarów lub produktów opłacić należało, gdyby takowe w statkach ziednoczonych Stanów północnéy Ameryki wyprowadzone, albo znowu wyprowadzane były. Równie też powinny te same premia i zwroty ceł, z powodu takowego wywozu, albo powtórnego wyprowadzenia wynikaiące, dozwolonemi być, bądź takowe w statkach iednego lub drugiego narodu uskutecznione będą.

Artykuł VII.

Rozumiano i postanowiono wyraźnie, że pobrzeżna żegluga obudwóch umawiaiących się Mocarstw, całkiem od wszelkiéy działalności ninieyszego traktatu i każdego iego artykułu wyłączoną zostaie.

Artykuł VIII.

Żadnemu z umawiaiących się Mocarstw nie powinna ani samemu, ani też iakiemukolwiek pod iego pełnomocnictwem (firmą), i na iego rzecz działaiącemu towarzystwu prywatnemu lub uprzywileiowanemu, albo aientowi w zakupie wprowadzonego prawnie artykułu handlowego, iakakolwiek preferencya lub pierwszeństwo z przyczyny lub z względu charakteru okrętu przynależyć, czyby ten okręt, na którym wspomniony artykuł wprowadzony został, do iednéy lub

und die Absicht der beiden kontrahirenden Mächte ist, daß kein Unterschied und keine Distinkzion von was immer für Art in dieser Hinsicht gemacht werde.

Artikel IX.

Wenn immer in der Folge Eine der beiden kontrahirenden Mächte eine besondere Begünstigung in der Schiffahrt oder im Handelsverkehr einer andern Nazion zugestehen sollte, so soll der andere Theil alsogleich derselben theilhaft werden, und zwar unentgeltlich, wenn sie der andern Nazion unentgeltlich bewilliget wurde, oder für dieselbe Entgeltung, wenn die Bewilligung bedingungsweise gemacht wurde.

Artikel X.

Die beiden kontrahirenden Mächte gestehen sich hiermit wechselseitig das Recht zu, in den Handelsplätzen des andern Staates, Vice-Konsule, Konsular-Agenten und Kommissäre aufzustellen, welche in Hinsicht ihrer Gerechtsamen, Vorzüge und Freiheiten mit jenen der meist begünstigten Nazion ganz gleich gestellt werden sollen. Sollten jedoch Konsule einen Handel treiben, so sollen sie in Rücksicht ihrer Handelsgeschäfte denselben Gebräuchen und Gesetzen unterworfen bleiben, welchen die Privatindividuen ihrer Nazion, die in demselben Platze wohnen, unterworfen sind.

Artikel XI.

Die Unterthanen und Bürger jeder der kontrahirenden Mächte sollen das Recht haben, von ihrem persönlichen Vermögen, das sie unter der Gerichtsbarkeit der andern besitzen, kraft eines Testaments, durch Schenkung oder auf irgend eine andere Weise zu disponiren, und ihre Repräsentanten, wenn sie Unterthanen oder Bürger des andern Theiles sind, sollen das Recht der Erbfolge in Hinsicht des persönlichen Vermögens sowohl kraft eines Testaments als auch ab intestato genießen, von denselben entweder selbst oder durch einen Bevollmächtigten Besitz nehmen, und nach Willkühr darüber schalten dürfen, wofür sie bloß dieselben Abgaben oder Taxen zahlen sollen, welche die Einwohner des Landes, in dem das genannte Vermögen sich befindet, in einem gleichem Falle zu zahlen hätten. Und im Falle der Erbe abwesend wäre, so soll das Vermögen mit derselben Sorgfalt aufbewahrt werden, als in einem gleichen Falle ein solches Vermögen für einen Einwohner des Landes aufbewahrt zu werden pflegt, bis der rechtmässige Eigenthümer, Maßregeln für dessen Beziehung treffen kann. Und wenn die Frage sich erheben sollte, welchem von mehreren Individuen, die auf die Erbfolge Ansprüche machen, dieselbe zugehöre, so soll diese Frage von den Gerichtsbehörden und nach den Gesetzen des

drugiéy strony należał, gdyż to iest wyraźném życzeniem i zamiarem obudwóch umawiaiących się Mocarstw, aby w tym względzie żadnéy różnicy i żadnéy dystynkcyi iakiegokolwiekbądź rodzaiu nie czyniono.

Artykuł IX.

Gdyby kiedykolwiek w następności iedno z umawiaiących się Mocarstw szczególne sprzyianie i ułatwienie w żegludze lub handlu iakiemu innemu narodowi przyznać miało; natenczas druga strona zaraz w témże uczestniczyć powinna, i to bezpłatnie, ieżeli takowe innemu narodowi bezpłatnie dozwoloném zostało, lub za tęż samą opłatę, ieżeli pozwolenie warunkowo udzieloném iest.

Artykuł X.

Obadwa umawiaiące się Mocarstwa przyznaią sobie niniéyszém wzaiemne prawo, w mieyscach handlowych drugiego Państwa ustanawiania konzulów i wicekonzulów, konzularnych aientów i komissarzy, którzy co do ich przywileiów, prerogatyw i wolności całkiem za równo z owymi narodu naywięcéy sprzyianego uważani być powinni. Jeżeliby zaś konzulowie handel prowadzili, natenczas powinni względem swoich interesów handlowych tymże samym zwyczaiom i prawom ulégać, którym mieszkaiące w témże samém mieyscu osoby prywatne ich nacyi podlégaią.

Artykuł XI.

Poddani i obywatele każdego z umawiaiących się Mocartw powinni mieć prawo, swym osobistym maiątkiem, który pod jurysdykcyią drugiego Mocarstwa posiadaią, przez testament, donacyę, albo iakikolwiek inszy sposób zarządzać, a ich reprezentanci, ieśli są poddanymi, lub obywatelami drugiego Mocarstwa, powinni używać prawa następstwa (sukcessyi) względem osobistego maiątku, tak w moc testamentu, iako też bez testamentu (ab intestato), takowy maiątek albo sami lub przez swych pełnomocników w posiadanie (posessyę) wziąć, i podług swéy woli onym zarządzća, za co iedynie tylko te same opłaty albo taxy uiścić powinni, któreby mieszkańcy kraiu, w którym wspomniony maiątek znayduie się, w równym przypadku płacić obowiązani byli. W przypadku zaś niebytności dziedzica (sukcessora) należy maiątek z tą samą troskliwością chować, z iaką w podobnym wypadku taki maiątek dla mieszkańca kraiu chowanym być zwykł, póki prawny właściciel potrzebne środki dla obięcia tego maiątku przedsięwziąć będzie mógł. A gdyby wszczęło się pytanie, któréy z wielu osób, roszczących sobie prawo do następstwa (sukcessyi) ten maiątek przynależy, natenczas pytanie takowe przez Sądy i według praw tego

Landes entschieden werden, in welchem das Vermögen sich befindet. Dieser Artikel soll jedoch auf keine Weise der Kraft der schon bestehenden oder in der Zukunft von Sr. k. k. apostolischen Majestät zu erlassenden Gesetze, die zur Absicht haben, der Auswanderung seiner Unterthanen vorzubeugen, den geringsten Eintrag thun.

Artikel XII.

Gegenwärtiger Handels- und Schiffahrtsvertrag soll vom Tage der Auswechslung der Ratifikazionsurkunde zehn Jahre in Wirksamkeit bleiben; doch erlischt selber nach Verlauf dieses Zeitraumes nur in dem Falle, wenn er von dem einen oder dem andern Theile zwölf Monate früher aufgekündiget wurde. Geschieht keine Aufkündigung zu der bestimmten Frist, so dauert der Vertrag auf bestimmte Zeit fort, bis eine der kontrahirenden Mächte ihn aufkündiget, wo sodann derselbe zwölf Monate nach erfolgter Aufkündigung aufzuhören hat, wenn immer diese Aufkündigung geschehen sollte.

Artikel XIII.

Dieser Vertrag soll von Sr. Majestät dem Kaiser von Oesterreich und dem Präsidenten der vereinigten Staaten von Amerika nach und mit der Zustimmung des Senats genehmiget, und ratifiziret werden, und die Ratifikazionsurkunden sollen in Washington zwölf Monate nach dem Datum des Vertrags, oder wo möglich noch früher, ausgewechselt werden.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten dieses Instrument sowohl in der deutschen als in der englischen Sprache unterzeichnet, und besiegelt, jedoch mit der Erklärung, daß, indem dieser Vertrag ursprünglich in der englischen Sprache verfaßt wurde, der englische Text zur Richtschnur dienen soll, wenn unglücklicher Weise irgend ein Zweifel über dessen Auslegung sich erheben sollte.

So geschehen in Triplikat zu Washington am 27. August im Jahre des Herrn 1829.

(L. S.)

Alois Freiherr von Lederer m. p.

(L. S.)

M. Van Buren m. p.

Welches hiemit mit dem Beisatze kund gemacht wird, daß diese Konvenzion nach der Bestimmung des §. 12. am 10ten Hornung 1831 als an dem Tage der Auswechslung der Ratifikazionsurkunden für beide kontrahirende Theile in Wirksamkeit getreten sey.

Gubernial-Kundmachung vom 15. August 1831. Gub. Zahl 42456.

kraiu, w którym maiątek znayduie się, rozstrzygnięte być powinno. Jednak ten artykuł nie powinien na żaden sposób nadwerężać mocy praw, które celem zapobieżenia wynoszenia się z kraiu (emigracyi) poddanych austryiackich iuż istnieią, albo w przyszłości przez Jego c. k. apostolską Mość wydane będą.

Artykuł XII.

Niniеyszy traktat względem handlu i żeglugi pozostać ma w działalności przez dziesięć lat, rachuiąc od dnia wymiany ratyfikacyi. Jednak gaśnie takowy po wyyściu tego czasu tylko w tym przypadku, gdyby iedna lub druga strona takowy 12tu miesięcami wcześniey wypowiedziała. Jeżeliby zaś w oznaczonym czasie wypowiedzenie nie nastąpiło, tedy ten traktat na nieokreślony czas ciągle trwać będzie, póki iedno z umawiaiących się Mocarstw takowy nie wypowie, gdzie tenże potém we dwanaście miesięcy po nastąpioném wypowiedzeniu ustać ma, kiedykolwiek by to wypowiedzenie nastąpiło.

Artykuł XIII.

Ten traktat potwierdzony i ratyfikowany być ma przez Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi i Prezydenta ziednoczonych Stanów Ameryki z przyzwoleniem Senatu, a ratyfikacye wymieniane być powinny w Wasyngtonie w przeciągu dwunastu miesięcy, rachuiąc od daty traktatu, albo według możności ieszcze wcześniey.

W dowód czego pełnomocnicy ten instrument tak w niemieckim iak i angielskim ięzyku podpisali, i pieczęci wycisnęli, iednak z tém oświadczeniem, że ponieważ ten traktat pierwotnie w ięzyku angielskim spisany został, text angielski za prawidło służyć powinien, ieśliby nieszczęsnym przypadkiem iakiekolwiek wątpliwości w onego wykładaniu wszczęły się.

Spisano w trzech egzemplarzach w Wasyngtonie dnia 27. Sierpnia 1829.

(L. S.)

Aloizy Baron de Lederer m. p.

(L. S.)

M. Van Buren m. p.

Co niniеyszém z tym dokładem ogłasza się, iż ta konwencya podług mysli §. 12. dnia 10. Lutego 1831 iako dnia wymiany ratyfikacyi dla obydwóch umawiaiących się strón działalność otrzymała.

Obwieszczenie gub. z dnia 15. Sierpnia 1831 do l. gub. 42456.

133.

Ausschreibung der Erb-, Erwerb- und Judensteuer für das Jahr 1832.

Seine k. k. apostolische Majestät haben mit allerhöchsten Kabinetsschreiben vom 25ten Juni dieses Jahres anzuordnen geruhet, daß die Erbsteuer, Erwerbsteuer, und Judensteuer, so wie diese Abgaben im l. J. 1831 bestanden haben, auch für das nächste Verwaltungsjahr 1832 ausgeschrieben und in derselben Art eingehoben werden sollen.

Wovon die Kreisämter in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 19ten Juli l. J. Zahl 2282 zur genauen Befolgung nach den dießfalls bestehenden Vorschriften, gehörigen Kundmachung und weiteren Veranlassung unter Mittheilung der erforderlichen Anzahl gedruckter Kreisschreiben in die Kenntniß gesetzt werden.

Gleichzeitig wurde mit demselben hohen Dekrete verordnet, in Ansehung der Einhebung der Erwerbsteuer die erforderlichen Vorbereitungen zur Vorschreibung dieser Steuergattung allsogleich auf die einfachste Weise in der Art zu veranlassen, daß dieselbe keinen Aufschube leide, falls Seine Majestät über die eingeholten a. h. Befehle die bisherige individuelle Bemessung dieser Steuergattung, wie er im Uebergange 1830 auf das Jahr 1831 Staat gefunden hatte, auch noch für das Jahr 1832 aufrecht zu erhalten geruhen sollten, in welchem Falle es keiner besonderen Vorschreibung der Jahresschuldigkeit auf den Erwerbsteuer-Scheinen und keiner neuen Aussertigung dieser letzteren bedürfen werde. Dieselbe Bemerkung gilt in der Hauptsache auch für das Erbsteuer-Aequivalent der Geistlichkeit, da die Bemessung für das laufende Dezennium mit dem Jahre 1831 eigentlich erlöschen würde.

Die Kreisämter haben die dießfalls erforderlichen Vorbereitungen zu treffen, damit nach herabgelangter a. h. Entschließung die Vorschreibung und Einhebung dieser Steuer sogleich Statt finden könne.

Gubernial-Verordnung vom 16. August 1831. Gub. Zahl 47306.

134.

Paß- und ausweislose landwehrpflichtige Individuen, können auf Rechnung der ergreifenden Obrigkeit zur Lanwehr gestellt werde.

In Folge h. Hofkanzleidekrets vom 4ten d. M. ist die h. Hof-

133.

Rozpisanie podatków spadkowego, zarobkowego i żydowskiego na rok 1832.

Jego c. k. apostolska Mość raczył naywyższym listem gabinetowym z dnia 25. Czerwca r. b. postanowić, by podatki spadkowy, zarobkowy i żydowski, tak takowe w biegącym roku 1831 istniały, także na nayblizszy rok administracyyny 1832 rozpisane i pobierane były.

Co c. k. Urzędom cyrkułowym w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 19. Lipca r. b. do liczby 2282 dla ścisłego dopełnienia podług istnących w tym względzie przepisów, tudzież dla należytego ogłoszenia i dalszego rozporządzenia przy dołączeniu potrzebnéy liczby drukowanych okolników do wiadomości podaném zostaie.

Tymże samym wysokim dekretem oraz rozporządzono, aby względem poboru podatku zarobkowego potrzebne przygotowania do rozpisania tego gatunku podatku zaraz w sposób nayprościeyszy tak poczynione były, by takowy żadnéy zwłoki nie doznał, ieżeliby Nayiaśnieyszy Pan na posadzie zasięgnionych naywyższych rozkazów dotychczasowy indiwidualny wymiar tego podatku, iaki tenże w przeyściu z roku 1831 na rok 1832 mieysce miał, także ieszcze na rok 1832 utrzymać raczył, w którym to razie żadnego osobnego rozpisania powinności roczněy na kartach podatku zarobkowego, i żadnego nowego wydawania tych ostatnich nie potrzeba. Ta sama uwaga służy w istocie także dla ekwiwalentu podatku spadkowego od duchowieństwa, gdyżby wymiar na biegące d e c e n n i u m właściwie z rokiem 1831 zgasł.

C. k. Urzędy cyrkułowe poczynić maią potrzebne w tym względzie przygotowania, aby za nadeyściem naywyższego postanowienia, rozpisanie i wybieranie tego podatku natychmiast nastąpić mogło.

Rozporządzenie gub. z dnia 16. Sierpnia 1831 do l. gub. 47306.

134.

Bezpaszportowi, i niczém wywieść się niemogący, do służby w obronie kraiowéy obowiązani ludzie mogą na rachunek téy Zwierzchności, która ich schwyta, do obrony kraiowéy stawieni być.

W skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia

kanzlei im Einvernehmen mit dem h. Hofkriegsrathe in dem Beschluße übereingekommen, daß für den Zeitpunkt, wo die Landwehr wirklich aufgestellt wird, die Stellungsobrigkeiten paß= und ausweislose Individuen, wenn sie sonst nach ihren Verhältnissen landwehrpflichtig sind, auf Rechnung ihres Kontingentes zur Landwehr abstellen dürfen.

Wovon die k. k. Kreisämter mit dem Bemerken in die Kenntniß gesetzt werden, daß nach Eröffnung des k. k. General-Militär = Kommando vom 6ten d. M. den hierländigen 13 Werbbezirks = Kommanden hiernach die entsprechende Weisung mit dem Beisatze ertheilt worden sey, sowohl bei den in der Ergänzung bereits begriffenen, als auch bei den später ergänzt werdenden 1ten Landwehr=Bataillons darnach mit genauer Beobachtung der bezüglich der Abstellung paßloser Fremden im Jahre 1829 angeordneten Vorsichtsmaßregeln durch Aufnahme kurzer Protokolle sich zu benehmen.

Wornach an die betreffenden Unterbehörden die angemessene Veranlassung zu treffen ist.

Gubernial=Verordnung vom 16. August 1831. Gub. Zahl 47828.

135.

Die Verleihung der Befugnisse zum Bilderhandel, wird der Landesstelle überlassen.

Die allgemeine Hofkammer hat im Einvernehmen mit der k. k. vereinten Hofkanzlei und der k. k. Polizei= und Zensurhofstelle beschlossen, die Verleihung der Befugnisse zum Bilderhandel, ohne jedoch dieselben für Polizeigewerbe zu erklären, den Länderstellen in erster Instanz, und zwar immer im Einvernehmen mit der Polizeibehörde eben so vorzubehalten, wie es in Ansehung der Buchdruckereien und Buchhandlungen geschehen ist.

Von welcher Vorschrift die Kreisämter sämmtliche Ortsobrigkeiten und Dominien zur Ueberwachung und Darnachachtung mit dem Beisatze in die Kenntniß zu setzen haben, daß zum Betriebe solcher Unternehmungen nur solche Individuen zugelassen werden, die durch ihr bisheriges Betragen sowohl in Beziehung auf ihre Moralität keine Veranlaßung zu irgend einem Besorgniße, das seinen Grund in den allgemeinen Polizei= und Zensurs=Rücksichten haben dürfte, gegeben haben, und die daher vermöge ihrer Persönlichkeit in jeder Hinsicht zu der Erwartung berechtigen, daß sie den bestehenden Polizei= und

4. t. m. taż wysoka nadworna Kancelarya za porozumieniem się z wysoką nadworną Radą woienną zgodziła się na postanowienie, że w tym czasie, gdzie obrona kraiowa istotnie postawioną będzie, Zwierzchności stawiace ludzi bezpaszportowych, i niczém wywieść się niemogących, ieżeli ciż według swoich stosunków do służby w obronie kraiowéy obowiązani są, na rachunek swego kontyngentu do obrony kraiowéy odstawiać mogą.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe z tym dodatkiem uwiadomione zostaią, iż podług odezwy c. k. naczelnéy Komendy woyskowéy z dnia 6. b. m. tuteyszokraiowym 13 werbowniczym Komendom stosownie do tego postanowienia informacya z tym dokładem wydaną została, że tak przy będących iuż w uzupełnieniu, iako też przy późniéy uzupełnić się maiących piérwszych batalionach obrony kraiowéy, według tego z ścisłém zachowaniem nakazanych w roku 1829 prawideł ostrożności, względem dostawiania bezpaszportowych obcych ludzi, przez spisanie krótkiego protokółu postępować należy.

Podług czego do dotyczących Urzędów podwładnych stosowne rozporządzenie wydać potrzeba.

Rozporządzenie gub. z dnia 16. Sierpnia 1831 do l. gub. 47828.

135.

Nadanie prawa handlu obrazami, Rządowi kraiowemu poruczonému zostaie.

Powszechna Kamera nadworna za porozumieniem się z c. k. połączoną Kancelaryą nadworną i c. k. nadworną Władzą policyi i cenzury postanowiła, że nadanie prawa do handlu obrazami, nie uznaiąc iednak takowego za rzemiosło policyyne, dla Rządów kraiowych w piérwszéy instancyi, a wprawdzie zawsze za porozumieniem się z Władzą policyi na ten sam sposób zachowane być ma, iak to względem drukarń i księgarń dzieie się.

O którém przepisie c. k. Urzędy cyrkułowe wszystkie Zwierzchności mieyscowe i Dominia dla nadzoru i zachowania z tym dodatkiem uwiadomić maią, iż do trudnienia się takiémi przedsiębierstwami tylko te osoby przypuszczone będą, które przez swoie dotychczasowe sprawowanie się, co do swoiéy obyczayności żadnego powodu do iakiéykolwiek obawy, któraby na powszechnych względach policyi i cenzury gruntowała się, nie dały, i po których zatém podług ich osobistości w każdym względzie obiecywać sobie

Zensurs-Vorschriften unter allen vorwaltenden Verhältnissen zu entsprechen bemüht seyn werden.

Bei vorkommenden derlei Gesuchen haben die Kreisämter hierüber die nöthige Erhebung vorzunehmen, und sich über die Verleihung des angesuchten Befugnißes gutächtlich zu äußern.

Gubernial-Dekret vom 24. August 1831. Gub. Zahl 48877.

136.

Geistlichen Direktoren und Lehrern der vierten Klasse an Hauptschulen, wird der Gehalt um 100 fl. C. M. geringer bemessen als weltlichen.

Mit Dekret der hohen Studienhofkommission vom 13ten d. M. Zahl 3914, wurde entschieden, daß, wenn ein geistliches Individuum zum Direktor oder Lehrer der vierten Klasse an einer mit der Letzteren erweiterten Hauptschule ernannt wird, dessen Gehalt um 100 fl. C. M. geringer zu bemessen sey, als der für ein weltliches Individuum systemisirte ist.

Wovon das Konsistorium zur Wissenschaft und Nachachtung bei Ausschreibung der Konkurse in vorkommenden Erledigungsfällen in Kenntniß gesetzt wird.

Gubernial-Verordnung vom 29. August 1831. Gub. Zahl 49761.

137.

Die Verleihung der Personal-Gewerbe in der Provinzial-Hauptstadt Lemberg wird eingestellt.

Laut hohen Hofkanzlei-Präsidial-Erlasses vom 25ten August d. J. Zahl 19807 haben Se. Majestät mit allerhöchsten Kabinetsschreiben vom 17ten August d. J. anzuordnen geruhet, daß die Verleihung von Personal-Gewerben, bis auf weiteren allerhöchsten Befehl sogleich eingestellt werde. Da diese Einstellung vor der Hand, blos auf die Provinzial-Hauptstadt zu beschränken ist, und nicht auf das Land sich zu erstrecken hat, so wird der Magistrat von dieser allerhöchsten Anordnung mit dem Bedeuten in Kenntniß gesetzt, keine Befugnisse zu Personalgewerbs-Gerechtsamen bis auf weitere Weisung mehr zu ertheilen.

Gubernial-Verordnung vom 4. September 1831 Gub. Zahl 51681.

można, że istnieiącym przepisom policyi i cenzury przy wszelkich zachodzących stosunkach zadosyć uczynić starać się będą.

Przy podaniu takowych prożb, maią Urzędy cyrkułowe w téy mierze potrzebne śledztwo przedsięwziąć, i względem nadania proszonego prawa swoie zdanie dać.

Dekret gub. z dnia 24. Sierpnia 1831 pod liczbą gub. 48877.

136.

Dla duchownych dyrektorów i nauczycieli czwartéy klassy w głównych szkołach, gaża o 100 ZłR. mniéy, iak dla świeckich wymierzoną zostaie.

Dekretem wysokiéy nadwornéy Komissyi nauk z dnia 13. t. m. do liczby 3914 postanowiono, że ieśli duchowna osoba dyrektorem albo nauczycielem czwartéy klassy w iakiéy główné y, czwartą klassą powiększonéy szkole, mianowaną zostanie, téyże gaża o 100 ZłR. mniéy, iak dla świeckiego ustanowiona iest, wymierzoną być ma.

Co Konsystorzowi dla wiedzy i zachowania się, przy wypisaniu konkursów w wydarzonych wakansach obwieszczono zostaie.

Rozporządzenie gub. z dnia 29. Sierpnia 1831 pod l. gub. 49761.

137.

Nadawanie prawa na professye do osoby przywiązane w prowincyonalném głównem mieście Lwowie, zawieszoném zostaie.

Podług dekretu prezydyalnego wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 25. Sierpnia r. t. za liczbą 19807 raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższym listem gabinetowym z dnia 17. Sierpnia r. b. rozporządzić, aby nadawanie prawa na professye do osoby przywiązane, aż do dalszego naywyższego rozkazu natychmiast zawieszone było. Gdy więc to zawieszenie teraz iedynie tylko na prowincyonalném głównem mieście ograniczone być ma, i na prowincyę rościągać się nie powinno, przeto uwiadamia się Magistrat o tém naywyższém postanowieniu z tym dokładem, aby aż do dalszego rozkazu żadnych praw na professye, do osób przywiązane, więcéy nie nadawał.

Rozporządzenie gub. z dnia 4. Września 1831 pod l. gub. 51681.

138.

Dominien werden zur Erhaltung der Aerarial-Militär-Gebäude verpflichtet. Bedingungen für deren Vermiethung an Privatpartheien.

Nach Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando vom 14ten v. M. ist bei Untersuchung der leer stehenden Militär-Aerarial-Gebäude der Fall eingetreten, daß diese Gebäude zu verschiedenen Privatzwecken der Dominien, als: Unterbringung der Rekruten, anderer Partheien, ja sogar der Dominikalarrestanten und Juden verwendet werden.

Da die Aerarialgebäude durch derlei eigenmächtige aufsichtslose Benützungsweise nicht nur vor Deteriorirungen nicht gesichert sind, sondern vielmehr dem Ruin eilends zugeführt werden, deren Herstellung dem Aerar im Falle des Bedarfs der Gebäude bedeutende Kosten verursacht, so wird den Kreisämtern mit Beziehung auf die unterm 8ten September 1829 Zahl 52078 ergangene Normalvorschrift, im Grunde welcher den Dominien die Aufsicht über derlei Aerarialgebäude obliegt, zur strengsten Pflicht auferlegt, derlei Mißbräuche allsogleich abzustellen, und mittelst der Kreisbezirks-Kommissäre genau jede Außerachtlassung einer gehörigen Aufsicht zu überwachen.

Ferner haben die Kreisämter bei den Dominien auf die Erhaltung der Gebäude in dem inventarmäßig übergebenen Stande zu dringen, selben die nachstehenden vom k. k. General-Militär-Kommando mitgetheilten Bedingungen über die Miethe dieser Aerarialgebäude zu eröffnen, und darauf feste Hand zu halten, daß wenn sich zu dieser Bedingung nicht bequemt werden will, die Gebäude sogleich geräumt, und in den inventarmässigen Stand hergestellt werden. Die Benützung der Aerarialgebäude kann nach Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando nur unter nachfolgenden Bedingungen gestattet werden:

a) daß der Miether einen verhältnißmässigen Zins entrichte,
b) daß er während der Miethzeit die kleinen Reparaturen aus Eigenem bestreite,
c) daß er das Gebäude im Falle des Bedarfes sogleich wieder dem Militär übergebe,
d) daß er dasselbe inventarmäßig übernehme, und eben so zurückstelle, und endlich
e) daß über die Miethe ein förmlicher Kontrakt abgeschlossen werde.

138.

Dominia są obowiązane do utrzymowania skarbowych budynków woyskowych. Warunki przy wynaięciu tychże stronom prywatnym.

Podług odezwy c. k. naczelnéy Komendy woyskowéy z dnia 14. z. m. dostrzeżono przy rewizyi próżno stoiących skarbowych budynków woyskowych, że te budynki do różnych zamiarów prywatnych Dominiów, iak to: do umieszczenia rekrutów, innych strón, a nawet dominikalnych aresztantów i żydów użyte bywaią.

Gdy budynki skarbowe przez takowe samowładne bezdozorowe użycie nie tylko od deteryoracyi nie są zabezpieczone, ale owszém do upadku spiesznie przywiedzione bywaią, których reparacya Skarbowi w przypadku potrzeby budynku znaczne koszta przyczynia, więc wkłada się w nayściśleyszy obowiązek Urzędóm cyrkułowym, z odwołaniem się na wydany pod dniem 8. Września 1829 do liczby 52078 przepis normalny, na mocy którego Dominia nad temi budynkami skarbowymi dozór mieć obowiązane są, aby podobne nadużycia natychmiast usunięte zostały, i komissarze obwodowi na każde opuszczenie należytego dozoru, pilnie czuwali.

Tudzież powinny Urzędy cyrkułowe przynaglać Dominia do utrzymowania budynków w stanie, według inwentarza oddanym, im poniższe przez c. k. naczelną Komendę woyskową udzielone warunki względem naymu tych skarbowych budynków oznaymić, i przy tém obstawać, że gdyby na ten warunek przystać nie chciano, budynek zaraz wypróżniony, i do stanu inwentarskiego wyreparowany został. Użycie budynków skarbowych może według oznaymienia c. k. ieneralnéy Komendy woyskowéy tylko pod następuiącymi warunkami być dozwolone:

a) aby naymuiący proporcyonalny czynsz płacił;
b) aby przez czas naymu pomnieysze reparacye z własnego opędzał;
c) aby iednak w razie potrzeby znowu natychmiast woyskowości oddał;
d) aby budynek za inwentarzem odebrał, i tymże samym sposobem oddał, i nakoniec
e) aby względem naymu formalny kontrakt zawarty był.

Die Miethlustigen haben sich daher in jedem Falle an das betreffende Werbbezirks-Regiments-Kommando oder Kavallerie-Depot zu wenden.

Gubernial-Verordnung vom 9. September 1831. Gub. Zahl 51637.

139.

Berichtigung der unterm 18ten Juli 1826 Zahl 41419 und 25ten Juli 1827 Zahl 45774 erlassenen Kreisschreiben, die Strafen der unordentlichen Verwaltung landesfürstlicher Steuer- und obrigkeitlicher Waisen- und Depositen-Kassen betreffend.

In den Kreisscheiben vom 18ten Juli 1826 Zahl 41419 und 25ten Juli 1827 Zahl 45774, womit zu Folge allerhöchster Entschliessung vom 19ten Mai und 18ten November 1826 die Strafen der unredlichen Verwaltung landesfürstlicher Steuer- und obrigkeitlicher Waisen- und Depositen-Kassen festgesetzt wurden, ist in dem Satze: »oder insofern die vorenthaltenen, »oder zugeeigneten Gelder den Betrag von fünf Gulden nicht »erreichen sollten,« das Wort erreichen mit dem Worte: übersteigen zu ersetzen.

Welche nachträgliche Berichtigung in Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 18ten Juli l. J. Zahl 16540 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 10. September 1831. Gub. Zahl 45506.

140.

Magistrate und Dominien werden zur Einsendung der Justitz-Geschäfts-Tabellen angewiesen.

Das k. k. Appellazionsgericht ist vermöge Eröffnung vom 23. v. M. Zahl 11772 mit h. Hofkanzleidekrete vom 5ten August 1831 Zahl 4199 angewiesen worden: Summar-Tabellen aller ihm unterstehenden Justitzbehörden, und der ihnen zukommenden Geschäfte, gleich wie es für das Jahr 1829 geschah, auch für das Jahr 1830 und zwar binnen 6 Wochen vorzulegen, in Zukunft aber für jedes Jahr ähnliche Tabellen mit den übrigen Ausweisen einzubefördern.

Chcący naymować zatém, udać się maią w każdym razie do dotyczącéy Komendy pułkowéy powiatu werbowniczego, lub do składu (depot) iazdy.

Rozporządzenie gub. z dnia 9. Września 1831 pod l. gub. 51637.

139.

Sprostowanie okolników z dnia 18. Lipca 1826 do liczby 41419 i 25. Lipca 1827 L. 45774, o karach za nieporządne zawiadywanie podatkami monarchicznemi, tudzież kassami Zwierzchności sierocińskich i depozytowémi.

W okolnikach z dnia 18. Lipca 1826 do liczby 41419 i 25. Lipca 1827 do liczby 45774, przez które w skutek naywyższéy uchwały z dnia 19. Maia i 18. Listopada 1826, kary za nierzetelne zawiadowanie podatkami monarchicznémi, kassami sierocińskiémi i depozytowémi, ustanowione zostały, w okresie: »albo iak dalece pieniądz zatrzymany lub przywłaszczony ilości pięciu ZłR. nie dosięgałby,« zamiast słowa: nie dosięgał; słowo nie przewyższał, położone być powinno.

Któreto dodatkowe sprostowanie, w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 18. Lipca r. b. do liczby 16540, do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 10. Września 1831 pod l. gub. 45506.

140.

Magistraty i Dominia przesełać maią tabelle czynności sądowych.

C. k. Sąd apelacyyny według odezwy z dnia 23. z. m. do liczby 11772, otrzymał dekretem wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 5. Sierpnia 1831 do liczby 4199 zlecenie, aby sumaryczne tabelle wszystkich onemu podwładnych Sądów, i należących do nich czynności, podobnie iak to za rok 1829 stało się, także za rok 1830 i to w przeciągu 6 tygodni przełożył, a na przyszłość za każdy rok podobne tabelle zresztą wykazów przesełał.

Auf Ansinnen des k. k. Appellazionsberichtes werden daher mit Beziehung auf die hierortige Verordnung vom 2ten September 1829 Zahl 50332 die k. Kreisämter beauftragt: von sämmtlichen Magistraten und Dominien des unterstehenden Kreises die nach dem mit obigem Erlasse erhaltenen Formulare zu entwerfenden, ausgefüllten Tabellen über ihre Geschäftsverhandlungen im Jahre 1830 auf der Stelle abzufordern, solche zu sammeln, und die gesammelten längstens binnen 30 Tagen vom Empfange des gegenwärtigen Auftrages dem k. k. Appellazionsgerichte zu übersenden, diesen Tabellen zugleich ein Verzeichniß aller Magistrate, und der die eigene Jurisdikzion ausübenden Dominien des Kreises nebst einem Namensverzeichniße der Gerichtshälter oder Justiziäre beizuschließen und künftig für jedes verflossene Jahr im nächsten darauf folgenden Jänermonate ähnliche Eingaben an das k. k. Appellazionsgericht einzubefördern.

Gubernial-Dekret vom 10. September 1831. Gub. Zahl 51019.

141.

Das Getreide-Ausfuhrs-Verboth aus Galizien wird aufgehoben.

In Folge hohen Hofkammerdekrets vom 6. d. M. Z. 32737 wird das Getreide-Ausfuhrs-Verboth aus Galizien nach dem Auslande hiermit aufgehoben, wogegen sowohl die früher bestandenen Eingangs-Zölle von dem, aus dem Auslande eingehenden Getreide, als auch die Ausgangs-Zölle, nach den Bestimmungen des allgemeinen Zoll-Tariffs wieder in Wirksamkeit zu treten haben.

Präsidial-Kundmachung vom 11. September 1831. Präs. Zahl 7029.

142.

Die Beschränkung der Urlaubsbewilligungen für Provinzial-Beamte nach Wien, und die wegen der Urlaubstaxabnahme bestandene besondere Vorschrift wird aufgehoben.

Seine Majestät haben über einen von der k. k. vereinigten Hofkanzlei in Bezug auf die Urlaubsbewilligungen für Privatbeamte zur Reise nach Wien erstatteten a. u. Vortrag unterm

Na żądanie więc c. k. Sądu apelacyynego, i z odwołaniem się do tuteyszego rozporządzenia z dnia 2. Września 1829 do liczby 50332, otrzymuią c. k. Urzędy cyrkułowe rozkaz; aby od wszystkich Magistratów i Dominiów podrządnego cyrkułu wypełnione tabelle swoich czynności w roku 1830, które podług wzoru, do wyższego rozporządzenia załączonego, ułożone być maią, natychmiast odebrał, takowe zebrał, i zebrane naydaléy w dniach 30tu, rachuiąc od dnia odebrania ninieyszego rozkazu, c. k. Sądowi apelacyynemu przesłał, i zarazem do tych tabell spis wszystkich Magistratów i wykonywaiących własną jurysdykcyę Dominiów cyrkułu, wraz z imiennym wykazem sędziów albo justycyaryuszów, załączył, a na przyszłość za każdy upłyniony rok w naybliższym następniącym miesiącu Styczniu podobne podania do c. k. Sądu apelacyynego odsełał.

Dekret gub. z dnia 10. Września 1831 do liczby gub. 51019.

141.

Zakaz wywozu zboża z Galicyi do zagranicznych kraiów zniesionym zostaie.

W skutek dekretu wysokiéy Kamery nadworněy z dnia 6. b. m. do liczby 32737, zakaz wywozu zboża z Galicyi do zagranicznych kraiów ninieyszém zniesionym zostaie, i natomiast tak dawniéy istnące cła wchodowe od zboża z zagranicy przychodzącego, iako też cła wychodowe, podług przepisów powszechnéy taryfy cłowéy, znowu pobiérane być maią.

Uwiadomienie prez. z dnia 11. Września 1831 pod l. prez. 7029.

142.

Ograniczenie dawania urlopu dla prowincyalnych urzędników do Wiédnia, i przepis osobny, względem opłaty taxy od urlopu istnący, zniesione zostaią.

Na naypokornieysze wniesienie przez c. k. połączoną Kancelaryę nadworną, względem dawania urlopu prowincyalnym urzędnikom podróżuiącym do Wiédnia uczynione, ra-

18ten April l. J. nachstehende a. h. Entschliessung zu fassen geruhet:

»Ich will es von der bisherigen Beschränkung, vermöge »welcher Urlaubsbewilligungen für Provinzialbeamte zur Reise »nach Wien von dem Ausspruche der Hofbehörden abhängig wa»ren, so wie von der wegen der Taxabnahme für diese Urlaube »bestandenen besondern Vorschrift abkommen lassen, und ist sich »in Zukunft in Bezug auf die Urlaubsbewilligungen und die »dafür zu entrichtenden Taxen an die sonst hierüber bestehenden »Vorschriften genau zu halten, so wie Ich denen Behörden zur »Pflicht mache, sich wegen Rücksichten, die Nichtbefolgung der »bestehenden Vorschriften nicht zu erlauben.«

Von dieser a. h. Entschliessung, werden die k. Kreiskassen mit dem Beisatze verständigt, daß vermöge des h. Hofkammerdekrets vom 4ten August 1831 Zahl 6585 jene Provinzialbeamte und rücksichtlich Amtsvorsteher, welche sich nach den bestehenden Anordnungen von ihren Amtsorten ohne Bewilligung der Hofkammer überhaupt nicht entfernen dürfen, auch bei beabsichtigten Urlaubsreisen nach Wien an diese Bewilligung fortan gebunden bleiben.

Gubernial-Verordnung vom 12. September 1831. Gub. Zahl 48110.

143.

Erwerblose beurlaubte Soldaten müssen sogleich zu ihren Regimentern oder Korps abgeschickt werden.

In Folge h. Hofkanzleidekrets vom 28ten v. M. haben Se. k. k. Majestät laut Eröffnung des k. k. Hofkriegsrathes vom 25. August l. J. allergnädigst zu befehlen geruhet, daß alle beurlaubte Soldaten, sobald sie erwerblos sind, sogleich bei ihren respektiven Regimentern oder Korps einzurücken verhalten werden. Den k. Kreisämtern wird daher aufgetragen die unverzügliche Anordnung zu treffen, daß wo immer öffentliche Arbeiten vorgenommen werden, keine beurlaubte Soldaten dazu verwendet, sondern dieselben, sobald sie erwerblos sind, allsogleich zu ihren respektiven Regimentern oder Korps abgeschickt werden.

Wovon sämmtliche Ortsobrigkeiten zu verständigen sind.

Gubernial-Verordnung vom 16. September 1831. Gub. Zahl 51797.

czył Nayiaśnieyszy Pan pod dniem 18. Kwietnia r. b. następuiące naywyższe wydać postanowienie:

»Chcę aby dotychczasowe ograniczenie, w moc którego »dawania urlopu dla prowincyalnych urzędników podróżuiących do Wiednia, od wyroku Władz nadwornych zawisłe »były, równie iak i osobny przepis, względem poboru taxy »za te urlopy istnący, zaniechane zostały, i aby na przyszłość względem udzielań urlopu, i opłació się maiących »za te tax, podług istnących w tym względzie przepisów »ściśle zachowywano się, oraz wkładam w obowiązek tym »Władzom, aby przez względy, niedopełnienia istnących »przepisów nie dopuszczały się.«

O tém naywyższém postanowieniu c. k. Kassy cyrkułowe z tym dodatkiem uwiadomione zostaią; że podług dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 4. Sierpnia 1831 do liczby 6585, ci prowincyalni urzędnicy, a względnie przełożeni Urzędów, którzy podług istnących przepisów z mieysc urzędowań swoich bez pozwolenia wysokiéy Kamery nadwornéy w ogólności oddalać się nie mogą, także przy zamierzonych podróżach na urlop do Wiednia do pozyskania tego pozwolenia ciągle obowiązani zostaią.

Rozporządzenie gub. z dnia 12. Września 1831 do liczby gub. 48110.

143.

Niemogący zarobić na siebie urlopowani żołniérze natychmiast do swoich pułków albo korpusów odesłani być muszą.

Podług dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 28. z. m. i oznaymienia c. k. nadwornéy Rady woiennéy z dnia 25. Sierpnia r. b. raczył Nayiaśnieyszy Pan nayłaskawiéy rozkazać, aby urlopowani żołnierze, iak tylko zarobku nie maią, natychmiast do swych dotyczących pułków lub korpusów powrócili. C. K. Urzędóm cyrkułowym rozkazuie się zatém, niezwłoczne wydać rozporządzenie, aby do publicznych robót, gdziekolwiekbąć by takowe przedsiębrane były, żadnych urlopowanych żołniérzy nie używać, ale ich, iak skoro bez zarobku zostaią, natychmiast do ich dotyczących pułków lub korpusów odsyłać.

O czém wszystkie Zwierzchności mieyscowe uwiadomić należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 16. Września 1831 do l. gub. 51797.

144.

Bemessung der Remunerazion der Kassabeamten für die Besorgung der Katastral-Kassageschäfte.

Seine k. k. Majestät haben mit der allerhöchsten Entschließung von 2ten d. M. zu befehlen geruhet, daß bei Bemessung der Remunerazionen der Kassabeamten für die Besorgung der Katastral-Kassa-Geschäfte sich künftig allein an die in dem betreffenden Verwaltungsjahre von denselben eingetragene Zahl der Journal-Artikel in der Art zu halten sey, daß, wenn die Katastral-Kassageschäfte eine jährliche Anzahl von 1000 Journal-Artikeln erreichen oder übersteigen, eine Remunerazion von 100 fl., im Falle der Verdopplung 200 fl., bei einer minderen Gestion aber keine Remunerazion erfolgt werden kann.

Gubernial-Erledigung vom 18. September 1831. Gub. Zahl 47465.

145.

Den Lizitazionen muß ein obrigkeitlicher Beamter als Kommissär beiwohnen, und insbesondere auf Hintanhaltung anstößiger und unsittlicher Gegenstände sehen.

Da die Lizitazions-Ordnung vom 8ten Mai 1787 (Piller'sche Sammlung), nach welcher keine öffentliche Versteigerung ohne obrigkeitliche Bewilligung vorgenommen werden darf, nicht überall und nicht immer befolgt, und zu den sogenannten Privat-Lizitazionen besonders auf dem Lande, selten oder gar nie eine obrigkeitliche Person beigezogen wird, was in der gedachten Versteigerungs-Ordnung keineswegs gegründet, vielmehr festgesetzt ist, daß jeder Versteigerung, wenn keine besondere Erlaubniß der Polizeibehörde davon loszählt, ein obrigkeitlicher Kommissär beiwohnen müsse, so wird den Kreisämtern verordnet, sämmtlichen Ortsobrigkeiten die dießfällige Vorschrift zur genauesten Ueberwachung und Bestrafung der dagegen Handelnden nach dem Kreisschreiben vom 7ten Jäner 1809 mit dem Beisatze in Erinnerung zu bringen, daß so wie zu den ämtlichen auch zu jeder Privat-Lizitazion ein obrigkeitlicher Beamte als Kommissär zu bestimmen sey, dessen Pflicht es ist, auch darauf vorzüglich zu wachen, damit kein anstößiges oder un-

144.

Wymiar remuneracyi dla kassowych urzędników za sprawowanie interesów Kassy katastralnéy.

Jego c. k. Mość naywyższém postanowieniem z dnia 2. b. m. rozkazać raczył, że przy wymiarze remuneracyi dla urzędników Kassy za sprawowanie interesów Kassy katastralnéy na przyszłość iedynie tylko do liczby artykułów żurnalu, w dotyczącym roku administracyynym przez nich wciągnionéy, w ten sposób stosować nie należy, iż ieśli czynności Kassy katastralnéy roczną liczbę 1000 artykułów żurnalu dosięgaią lub przewyższaią, remuneracyi 100 ZłR., a w razie podwoienia 200 ZłR. dać można, zaś przy mnieyszéy czynności żadna remuneracyia nie należy.

Rezolucya gub. z dnia 18. Września 1831 do liczby gub. 47465.

145.

Przy licytacyach powinien urzędnik Zwierzchności obecnym być, i w szczególności na to czuwać, aby gorszące i nieobyczayne przedmioty licytowane nie były.

Gdy ustanowa o licytacyi z dnia 8. Maia 1787 (zbioru Pillerowskiego), według któréy żadna publiczna licytacya bez pozwolenia Zwierzchności przedsięwzięta być niepowinna, nie wszędzie i niezawsze dopełnianą, a do tak zwanych prywatnych licytacyy osobliwie na prowincyi, rzadko albo prawie nigdy osoba urzędowa przyzwaną nie bywa, co na wspomnionéy ustanowie o licytacyi nie gruntuie się, ale owszem ustanowiono iest, aby przy każdéy licytacyi, ieśli żadne szczegułowe pozwolenie władzy policynéy od tego nie uwolni, komisarz Zwierzchności obecnym był, przeto Urzędóm cyrkułowym rozkazano zostaie, aby ten przepis wszystkim Zwierzchnościom mieyscowym dla nayściśleyszego nadzoru, i ukarania wykraczaiących przeciw téy ustanewie podług okólnika z dnia 7. Stycznia 1809 z tym dodatkiem przypomnieć, iż tak do urzędowéy, iako też do każdéy prywatnéy licytacyi urzędnik Zwierzchności iako komissarz wyznaczonym być powinien, którego obowiązkiem iest, osobliwie także na to baczne mieć oko, aby żadne gorszące lub nieo-

sittliches Gemählde oder mit derlei Inschriften, Mahlereien oder Zeichnungen versehene Effekten verkauft, öffentlich oder zum Verkauf ausgebothen werden.

Gubernial-Dekret vom 20. September 1831. Gub. Zahl 47446.

146.

Befreiung des Jesuiten-Ordens in Galizien vom Erbsteuer-Aequivalente für jene Beträge, die er für den Unterhalt einer bestimmten Zahl Ordensglieder aus dem Studien- oder Religionsfond bezieht.

Laut herabgelangtenhohen Hofkanzleidekrets vom 16ten August l. J. Zahl 2845|1228 ist in Folge allerhöchster Entschliessung vom 9ten d. M. der Jesuiten-Orden in Galizien von der Entrichtung des Erbsteuer-Aequivalents in Ansehung desjenigen Betrages loszuzählen, welchen derselbe aus dem Studien- oder Religionsfonde für den Unterhalt einer bestimmten Zahl von Ordensgliedern erhält, es mögen dieselben in den Kollegien des Ordens oder als Missionäre in der Seelsorge verwendet werden.

In Ansehung des besondern Vermögens, das er besitzt, und durch neue Erwerbungen erhält, ist derselbe nach dem Erbsteuergesetze zu behandeln.

Wovon die k. k. Kreisämter zur Wissenschaft und Darnachachtung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 20. September 1831. Gub. Zahl 50642.

147.

Die durch vorschriftswidrige Beförderung der Reisenden auf Poststrassen verwirkte Pferde-Konfiskazionsstrafe fällt jenen Postmeistern zu, welche die Anhaltung der Pferde veranlaßten.

Bei Gelegenheit eines einzelnen Falles hat die hohe Hofkammer mit Dekret vom 23ten August l. J. Zahl 7898|375 Folgendes bedeutet:

Weder das allerhöchste Postpatent, noch die nachgefolgten Vorschriften sprechen sich deutlich über die Frage aus, wem

byczayne malowidla, lub też podobnemi napisami, malowaniami albo rysunkami opatrzone rzeczy, ani publicznie sprzedawane, ni też na przedaż wystawiono nie były.

Dekret gub. z dnia 20. Września 1831 pod liczbą gub. 47446.

146.

O uwolnieniu zakonu Jezuitów w Galicyi od ekwiwalentu podatku spadkowego od tych kwot, które tenże na utrzymanie oznaczonéy liczby członków zakonu z funduszu naukowego lub religiynego pobiéra.

Podług dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy pod dniem 16. Sierpnia r. b. do liczby 2845|1228 zapadłego, uwolnionym być powinien zakon Jezuitów w Galicyi w skutek naywyższego postanowienia z dnia 9. tegoż miesiąca, od opłaty ekwiwalentu podatku spadkowego, względem téy ilości pieniężnéy, którą tenże zakon z funduszu naukowego lub religiynego na utrzymanie oznaczonéy liczby członków zakonu pobiéra, bez różnicy, czy te członki w kollegiach zakonu, albo iako missyonarze w staraniu okołoło dusz użyci są.

Co do osobnego zaś maiątku, który tenże posiada, i przez nowe nabycia otrzymuie, postąpić należy podług ustanowy o podatku spadkowym.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla wiadomości i zachowania ogłoszeném zostaie.

Dekret gub. z dnia 20. Września 1831 pod liczbą gub. 50642.

147.

Kara konfiskacyi koni, za przeciwne przepisóm wożenie podróżnych na traktach pocztowych przyznana, przypada tym pocztmaystróm, którzy zatrzymanie koni zrządzili.

Z okazyi szczególnego przypadku, oznaymiła c. k. wysoka nadworna Kamera dekretem z dnia 23. Sierpnia r. b. do liczby 7898|375 co następuie:

Ani w naywyższym patencie pocztowym, ani też w późnieyszych przepisach nie wyrzeczono wyraźnie na pytanie:

für den Fall, als gegen Jemand wegen vorschriftswidriger Beförderung eines Reisenden auf der Poststrasse, die gesetzliche Pferde-Konfiskazionsstrafe ausgesprochen wird, die in Verfall erklärten Pferde, oder der aus denselben erzielte Losungsbetrag als Eigenthum zuzufallen habe? —

Nach der im Geiste dieser Vorschriften bestehenden Uebung aber wurden bisher die konfiszirten Pferde, oder im Veräußerungsfalle deren Losungsbetrag jenen Postmeistern zugesprochen, welche die Anhaltung der Pferde veranlaßten.

Gubernial-Verordnung vom 30. September 1831. Gub. Zahl 52094.

148.

Weibliche Jugend, welche sich ohne Erlaubniß im Auslande in der Erziehung befindet, ist nach den Vorschriften zu behandeln, welche für den unbefugten Aufenthalt im Auslande bestehen.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles wird in Folge Dekrets der h. Studien-Hofkommission vom 27ten August l. J. Zahl 4063 erinnert, daß weibliche hierländige Individuen, welche sich im Auslande in der Erziehung befinden, zwar, soferne dieß ohne vorläufig eingeholte Bewilligung geschieht, der Behandlung nach den wegen des unbefugten Aufenthaltes im Auslande bestehenden Vorschriften unterliegen, daß sie jedoch nicht wohl zu der im Auslande studirenden Jugend gezählt werden können, demnach auch in die jährlichen Ausweise über diese Letztere nicht einzubeziehen seyen.

Gubernial-Verordnung vom 3. Oktober 1831. Gub. Zahl 56234.

149.

Erwerbsteuerpflicht der Viktualienhändler an der Sanitäts-Kordonslinie.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Einschreitens wegen Befreiung der hinter der Sanitäts-Kordonslinie sich ansiedelnden Viktualienhändler von der Erwerb- und Verzehrungssteuer wird Folgendes erinnert:

Bei Würdigung dieses Einschreitens sind in Ansehung der Erwerbsteuer-Verpflichtung zwei Fälle zu unterscheiden; entweder machen es sich Gewerbs- und Handelsleute, die an ihrem stabilen

komu w tym razie, gdy przeciw komu dla sprzeciwiającego się przepisom wożenia podróżuiących na trakcie pocztowym prawna kara konfiskacyi koni zawyrokowaną zostanie, konie za przepadłe uznane, albo też pieniądze za przedaż tychżo wpłynione, iako własność przypaść maią?

Podług zwyczaiu, na mocy tych przepisów istnącego zaś, przysądzano dotąd skonfiskowane konie, lub w przypadku przedaży, wzięte za one pieniądze tym pocztmaystrom, którzy zatrzymanie koni zrządzili.

Rozporządzenie gub. z dnia 30. Września 1831 pod l. gub. 52094.

148.

Z młodzieżą płci żeńskiéy, która w obcym kraiu bez pozwolenia na edukacyi znayduie się, postąpić należy podług trwaiących względem niepozwolonego pobytu za granicą przepisów.

Z powodu wydarzznego przypadku oznaymia się w skutek dekretu wysokiéy nadwornéy Komissyi nauk z dnia 27. Sierpnia r. b. za liczbą 4063, że tuteyszo-kraiowa młodzież białogłowska, która za granicą na edukacyi znayduie się, ieżeli to bez poprzedniczego pozwolenia nastąpiło, postąpieniu z nią podług przepisów, względem niepozwolonego pobytu za granicą istniących, podlega, że iednak takowa do młodzieży za granicą uczącéy się policzoną być nie może, a zatém też do rocznych wykazów téy ostatniéy wciąganą być nie ma.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Października 1831 do l. gub. 56234.

149.

O obowiązku kupczących żywnościami na linii kordonu zdrowia, płacenia podatku zarobkowego.

Z powodu zaszłego podania o uwolnienie kupczących żywnościami od podatku zarobkowego i poboru konsumowego, którzy za linią kordonu zdrowia osiadaią, oznaymia się co następuie:

Przy ocenieniu tego podania rozróżnić wypada dwa przypadki we względzie obowiązku płacenia podatku zarobkowego, t. i. albo trudnią się tym przemysłem profesyo-

Aufenthaltsorte mit einem Erwerbsteuerscheine versehen sind, zum Geschäfte, am Kordon einen Absatz für die Produkte ihres gewöhnlichen Geschäftsbetriebes zu suchen, oder es finden sich am Kordon Verkäufer ein, die anderswo diesen Erwerb nicht betreiben, und dafür mit keinem Erwerbsteuerscheine versehen sind.

Im ersten Falle bedürfen die betreffenden Verkäufer am Kordon für diese Erweiterung ihres Geschäftsbetriebes an und für sich keines Erwerbsteuerscheines, sie sind den Marktbesuchern gleich zu halten, und es kann dermal keine erhöhte Erwerbsteuerforderung an sie gestellt werden.

Diese Verkäufer können aber auch von ihrer früheren Erwerbsteuer-Verpflichtung wegen ihres freiwilligen Aufenthaltes am Kordone nicht losgezählt werden, weil dieß zu Mißbräuchen Anlaß geben, die Steuerperzepzion beirren würde, und das Bedürfniß einer solchen Begünstigung nicht zu erkennen ist.

Im zweiten Falle aber wären die Verkäufer an und für sich nach dem Gesetze, so fern sie nicht die Erzeugnisse des eigenen Grund und Bodens absetzen, allerdings verpflichtet, für den neuen Erwerb einen eigenen Erwerbsteuerschein zu lösen; rücksichtlich der außerordentlichen Umstände, die hier vorwalten, findet man aber die strenge Anwendung des Steuergesetzes hier nicht Platz greifen, somit von den Verkäufern am Kordon weder eine besondere Lösung noch eine Vorweisung des Erwerbsteuerscheines fordern zu lassen.

Gubernial-Erledigung vom 4. Oktober 1831. Gub. Zahl 53912.

150.

Berichtigung der rückständigen italienischen Administrazions-Forderungen.

Seine k. k. Majestät haben mit den allerhöchsten Entschließungen vom 22ten und 24ten September 1831 zu genehmigen geruhet, daß bei Berichtigung der rückständigen italienischen Administrazions-Forderungen, in so fern sie nach den bestehenden Anordnungen als liquid befunden werden, auf das durch das allerhöchste Patent vom 27. August 1820 festgestellte Zahlungs-System, unter Anwendung der Modifikazion zurückzukehren sey, daß die vom 1ten November 1820 herwärts entfallenden Renten-Beträge nach Unterschied ihrer Größe nicht auf ein Mal, sondern in Raten-Zahlungen berichtiget, inzwischen aber mit Baglien versichert, und bis zur Auszahlung mit 4 Perzent verzinset werden.

niści i handlarze, którzy w mieyscu swego stałego pobytu arkuszami (rewersami) podatku zarobkowego są opatrzeni, szukaiąc na kordonie odbytu na produkta swéy zwykłéy professyi, albo przychodzą na kordon przedawcy, którzy gdzie indziéy tym zarobkiem nie trudnią się, i na takowy arkuszami podatku zarobkowego opatrzeni nie są.

W pierwszym przypadku nie potrzebuią przedawcy na kordonie na to rozszerzenie swoiéy professyi osobnego arkusza podatku zarobkowego, lecz uważani być maią za równo z odwiedzaiącemi targi, i nie można od nich na ten raz żadnego podwyższenia podatku zarobkowego żądać.

Lecz takowi przedawcy nie mogą także od swéy dawnieyszéy powinności płacenia podatku zarobkowego, dla swego dobrowolnego pobytu na kordonie być uwolnieni, gdyżby to do nadużyciów powód dawało, i pobieranie podatku utrudniało, a potrzeba takiego wyiątku od prawa na korzyść przedaiących, nie okazuie się.

W drugim zaś przypadku według prawa byliby przedawcy, ieżeli produkta nie z własnéy ziemi i gleby przedaią, zawsze obowiązani do wzięcia na ten nowy zarobek własnego arkusza podatku zarobkowego; lecz dla nadzwyczaynych okoliczności, które tu zachodzą, uznano; że ścisłe zastosowanie ustawy podatkowéy tu mieysca mieć nie może, a zatém też od przedawców na kordonie, ani osobnego wzięcia, ni też ukazywania arkusza podatku zarobkowego wymagać nie można.

Rezolucya gub. z dnia 4. Października 1831 pod liczbą gub. 53912.

150.

O wypłaceniu zaległych włoskich administracyynych pretensyy.

Jego c. k. Mość, mocą naywyższego postanowienia z dnia 22. i 24. Września 1831 uchwalić raczył: iż przy płaceniu zaległych roszczeń administracyynych włoskich, iak dalece podług istnących rozporządzeń za niewątpliwe uznane będą, do systemu płacenia mocą naywyższego uniwersału z dnia 27. Sierpnia 1820 ustanowionego, z zastosowaniem téy modyfikacyi, zwrócić się należy, iż przypadaiące tu od 1. Listopada 1820 ilości dochodowe podług różnicy ich wielkości, nie naraz, tylko ratami opłacane, tymczasem zaś przez Vaglia zapewnione, i aż do wypłaty cztérma od sta uprocentowane być maią.

k. k. vereinigten Hofkanzlei und der montanistischen Behörde in den gegenwärtigen Zollbestimmungen für die Schafwollgarne, und die Garne aus Kamehl = und orientalischen Ziegen=Haaren, für das Roh = und Bruch = Kupfer, und für den Rübsamen einige Aenderungen für nothwendig erachtet.

Die neuen Bestimmungen sind in dem anliegenden Verzeichniße .|· enthalten, und werden im Grunde hohen Hofkammer=Dekrets vom 10ten September 1831 Zahl 28540 mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

1) daß die Wirksamkeit dieser neuen Zollbestimmungen mit dem Tage der öffentlichen Kundmachung beginne, und die früheren, diese Gegenstände betreffenden Zölle, mit eben diesem Tage außer Kraft treten.

2) daß mit Ausnahme der Kupferzündhütchen, bei denen, statt der bisherigen Verzollung nach dem Werthe, die Verzollung nach dem Gewichte ausgemittelt wurde, für alle übrigen Gegenstände des Verzeichnißes, wenn sie aus den deutschen Provinzen nach Ungarn oder Siebenbürgen eingeführt werden, die Konsumo=Dreißigst = Zölle nach dem Tariffe vom Jahre 1795 und den nachgefolgten Verordnungen einzuheben seyen;

3) daß übrigens im Verkehre zwischen Ungarn und den deutschen Provinzen, wo das Verzeichniß keine besondere Bestimmung enthält, in Ansehung der österreichischen Eingangszölle und der wechselseitigen Ausgangszölle die Anordnungen der Vorerinnerung zu dem allgemeinen ZollTariffe vom Jahre 1829 Anwendung finden sollen.

Gubernial=Kundmachung vom 8. Oktober 1831. Gub. Zahl 57518.

Verzeichniß der Zollbestimmungen.

Post-Nro.	Benennung der Artikel	Maaßstab der Verzollung	Eingangs-Zoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat	Ausgangs-Zoll fl.	kr.	dr.	Zollstätten bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat
	Garne:									
1	Garne von Kamehlhaaren, dann von Haaren aller orientalischen Ziegen, flach und ungefärbt	1 Ztr. netto	1	40	—	Gränz-Zollamt	—	25	—	Gränzzoll
2	Alle Arten von Schafwollgarn flach und ungefärbt	detto	5	—	—	Kommerz-Zoll	—	25	—	detto
3	Alle unter 1) und 2) genannten Garne gedreht, gezwirnt und gefärbt . .	detto	7	30	—	detto	—	25	—	detto
	Aus und nach Ungarn	detto	Zollfrei				—	25	—	
	Kupfer.									
4	Rohes Kupfer, als: Platten-, Preisen-, Rosetten-, Spleissenkupfer u. d. gl., dann Pagamentkupfer, worunter auch alle fremden, außer Kurs befindlichen Kupfermünzen gehören, endlich altes und Bruchkupfer	detto	—	50	—	detto	—	30	—	detto
	Anmerkung. 1) Die in diesem Zollsatze genannten Kupfergattungen sind im Verkehre zwischen Ungarn und den übrigen Provinzen gänzlich zoll- und dreißigstfrei. 2) Den gemeinen Zoll- und Dreißigstämtern ist gestattet, diese Kupfergattungen bis zur Quantität von 50 Pfunden beim Eingange in die Verzollung zu nehmen.									
5	Kupferzündhütchen	1 Pfd. Sp.	Verbothen				—	1	2	
	— — aus Ungarn . .	detto	—	15	—		—	1	2	
	— — bei der Einfuhr aus den deutschen Provinzen nach Ungarn und Siebenbürgen an Dreißigstzoll	detto	—	15	—		—	1	—	
6	Samen, als: Rübsamen, auch Reps genannt	1 Ztr. Sp.	—	8	—	Kommerz-Zollämter	—	1	—	

(Beilage zur Sig. 25. Pag. 392 ex 1831.)

SPIS
ustanów cłowych.

Liczba porządkowa	Nazwa artykułów.	Wymiar oclenia	Cło wchodowe zr.	kr.	dr.	Komory, na których oclenie przy wprowadzeniu dziać się ma	Cło wychodwe zr.	kr.	dr.	Komory, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma
	Przędze.									
1	Przędze z kameloru, tudzież z wełny wszystkich oryientalnych kóz, płaskie i niefarbowane . . .	1 cet.net.	1	40	—	graniczna komora	—	25	—	graniczna komora
2	Wszystkie gatunki przędzy z wełny owczéy, płaskie i niefarbowane	dto.	5	—	—	Komora handlu	—	25	—	dto.
3	Wszystkie pod liczbą 1 i 2 wymienione przędze, kręcone w nitkach i farbowane	dto.	7	30	—	dto.	—	25	—	
	z — i do Węgier	dto.	bezopłaty				—	25	—	dto.
	Miedź.									
4	Surowa miedź, iako to: w blachach, prążkach, rozetach, wiorach i t. p. tudzież pagamentowa, do któréy wszystka obca w kursie nieznayduiąca się moneta miedziana należy, nakoniec stara i łomna miedź	dto.	—	50	—	dto.	—	30	—	dto.
	Uwaga. 1) Gatunki w tym rzędzie wymienione, w handlu między Węgrami i innemi prowincyiami, są od opłaty cła i trzydziestowego całkiem wolne 2) Pospolitym Urzędóm cła i trzydziestowego, pozwolono, te gatunki miedzi przy wprowadzeniu aż do pięćdziesięciu funtów oclić (manipulować)									
5	Zapalne kapsułki miedziane . .	1 fnt.spor.	zakazano				—	1	2	
	— — z Węgier . .	dto.	—	15	—		—	1	2	
	— — w przewozie z niemieckich prowincyy do Węgier i Siedmiogrodzkiéy ziemi cła trzydziestowego	dto.	—	15	—		—	1	—	
6	Nasienie, iako to: rzepakowe nasienie	1 ct. spor.	—	8	—	Komora handlu	—	1	—	

połączoną Kancelaryą nadworną i Instancyią górniczą uznała za potrzebną, w teraźnieyszych ustanowach ceł od przędzy z wełny owczéy i od przędzy z kameloru i wełny kóz kraiów wschodnich, od miedzi surowéy i łomnéy, tudzież od nasienia rzepakowego, niektóre odmiany poczynić.

Nowe ustanowy zawiéraią się w załączonym spisie, .|. i w moc dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 10. Września 1831 do liczby 28540 z tym dodatkiem do powszechnéy wiadomości podane zostaią, że

1) działalność tych nowych ustanów cłowych z dniem publicznego obwieszczenia zaczyna się, i dawnieysze tych przedmiotów dotyczące się cła, równie z tymże dniem ustaią; że

2) z wyiątkiem miedzianych kapsułek zapalnych, przy których zamiast dotychczasowego onych oclenia podług wartości, teraz onychże oclenie podług wagi wymierzone zostało, od wszystkich innych przedmiotów w spisie zawartych, ieżeli takowe z niemieckich prowincyy do Węgier albo Ziemi siedmiogrodzkiéy wprowadzone będą, konsumcyyne cło trzydziestowe podług taryfy z roku 1795, i późniéy zapadłych rozporządzeń pobiérane być ma; że nakoniec

3) w handlu między Węgrami i niemieckiémi prowincyiami, gdzie w wspomnionym spisie żadnych osobnych ustanów zawartych nie ma, we względzie austryiackich ceł wchodowych, i wzaiemnych ceł wychodowych, rozporządzenia zawarte w przedmowie do powszechnéy taryfy cłowéy z roku 1829 zastosowane być powinny.

Uwiadomienie gub. z dnia 8. Października 1831 pod l. gub. 57518.

152.

Soldatenkinder, gebrechliche, sollen gegen ein billiges Aufding- und Freisprechgeld bei Handwerkern in die Lehre aufgenommen werden.

Es ergaben sich häufig Fälle, daß sowohl ärarische Zöglinge der hierländigen Soldatenknaben-Erziehungshäuser wegen überkommener Gebrechen, die sie für den Feuergewehrstand nicht eignen, ausgemustert, und dem Civilleben zugewiesen werden, als auch Soldatensöhne, welche wegen Körpergebrechen für Militär-Erziehungshäuser nicht geeignet sind, im Civile ihr Unterkommen suchen müssen.

Um den Aeltern solcher Knaben bei ihrem Unvermögen zur Versorgung derselben den möglichsten Vorschub zu leisten, und diese Knaben selbst zu brauchbaren nützlichen Gliedern der menschlichen Gesellschaft zu erziehen, ist es sehr wünschenswerth, daß für sie durch Unterbringung in die Lehre zu Professionisten gesorgt werde.

Zu diesem Ende wird auf Ansuchen des k. k. General-Militär-Kommando den k. Kreisämtern zur besondern Pflicht gemacht, die Handwerksmeister auf dem Lande durch die Ortsobrigkeiten auffordern zu lassen, damit solche Knaben, mehr als es bisher der Fall war, gegen ein billiges vom Aerar zu entrichtendes Aufding- und Freisprechgeld bei sich von Seite des Militärs ergebenden Nachfragen zu Professionisten in die Lehre aufgenommen und zu brauchbaren Handwerkern gebildet werden möchten.

Gubernial-Dekret vom 10. Oktober 1831. Gub. Zahl 54873.

153.

Den in das Königreich Polen ausgewanderten, gleich wie allen galizischen Unterthanen, welche ihren Aufenthalt daselbst unbefugt verlängert haben, wird die Rückkehr in die k. k. Staaten gestattet.

Die Ereignisse, wodurch die gesetzliche Ordnung in dem Königreiche Polen gestürzt worden ist, haben auch Einwohner Galiziens veranlaßt, sich eigenmächtig dahin zu begeben, oder ihren Aufenthalt in dem in Aufruhr gestandenen Königreiche vorschriftswidrig zu verlängern.

Aus diesem Anlaße wurden die Aufforderungen vom 30ten Dezember 1830 und 23ten Hornung 1831 erlassen.

152.

Ułomne dzieci żołnierskie, za słuszną zapłatą za terminowanie i wyzwolenie, u rzemieślników w naukę przyięte być powinny.

Często trafiały się przypadki, że tak skarbowi wychowańcy, w tuteyszo-kraiowych, dla chłopców żołnierskich, przeznaczonych domach edukacyynych umieszczeni, stawszy się ułomnemi a do broni niezdatnemi wybrakowani, i do stanu cywilnego przeznaczeni bywaią, iako też synowie żołnierscy, którzy dla ułomności do woyskowych domów edukacyynych zdatni nie są, w cywilności umieszczenia swego szukać muszą.

Aby rodzicom takich chłopców przy ich niemożności podania tymże sposobu do życia ile tylko można pomoc dać, oraz tych chłopców na zdatnych i użytecznych członków ludzkiego społeczeństwa wykształcić, iest bardzo pożądaném, aby o nich, przez oddanie ich w naukę do rzemieślników, postarano się.

Tym końcem, na żądanie c. k. ieneralnéy Komendy woyskowéy, wkłada się w szczególny obowiązek c. k. Urzędów cyrkułowych, przez Zwierzchności mieyscowe maystrów rzemieślniczych wezwać kazać, aby takowi chłopcy bardziéy iak dotąd bywało, za słuszną od Skarbu uyść się maiącą zapłatę za terminowanie i wyzwolenie, przy wydarzonych ze strony woyskowości przepytywaniach, na professyonistów w naukę przyymowani, i na zdatnych rzemieślników wykształceni być mogli.

Dekret gub. z dnia 10. Października 1831 do liczby gub. 54873.

153.

Dozwolenie powrotu do c. k. Państw wyszłym do królewstwa Polskiego, równie iak i tym wszystkim poddanym galicyyskim, którzy swóy pobyt tamże bez pozwolenia przedłużali.

Wypadki, przez które prawny porządek w królewstwie polskiém obaloném został, spowodowały także mieszkańców Galicyi do samowolnego tamże udania się, albo do bezprawnego przedłużenia pobytu swego w królewstwie w zbuntowaniu byłém.

Z tego powodu wydane zostały wezwania pod dniem 30. Grudnia 1830 i 23. Lutego 1831.

Es ist jedoch zur a. h. Kenntniß gekommen, daß viele derselben, welche diesen Aufforderungen nicht sogleich Folge geleistet, und sich über ihr Ausbleiben nicht gerechtfertigt haben, den Wunsch hegen, sich wieder in ihre Heimath zu verfügen.

Seine Majestät stets geneigt gegen Irregeleitete, die zu ihrer Pflicht zurückkehren, die Strenge des Gesetzes aus a. h. Gnade zu mildern, haben denselben mittelst a. h. Entschliessung vom 9. Oktober 1831 die Rückkehr in die österreichischen Staaten unter folgenden Bestimmungen zu gestatten geruhet:

1) Hat jeder Rückkehrende binnen einem Monate von dem Tage, an welchem diese Kundmachung das erstemal in der Lemberger Zeitung erscheint, nämlich: vom 18ten Oktober d. J. an gerechnet, entweder persönlich seinen künftigen Wohnort dem Vorsteher des Kreises anzuzeigen, oder binnen eben dieser Frist bei demselben auf verläßliche Art auszuweisen, daß es ihm bis dahin unmöglich war, zurückzukehren.

2) Gegen diejenigen, welche dieser Anordnung Genüge leisten, hat jedes weitere Strafverfahren, so wie die Vollziehung der bereits gefällten Straferkentnisse wegen Auswanderung, jedoch mit Vorbehalt der daraus für dritte Personen bereits erwachsenen Rechte, zu unterbleiben. Das in Folge eines solchen Erkenntnißes zum Staatsschatze eingezogene Vermögen, wird von dem Tage der ausgewiesenen Rückkehr zurückgestellet.

3) Gegen diejenigen hingegen, welche der im 1ten Absatze enthaltenen Anordnung binnen dem festgesetzten Zeitraume nicht nachkommen, haben die bestehenden Gesetze ihre volle Anwendung zu erhalten.

4) Eben so sind die in k. k. Militär- oder Civildiensten gestandenen Individuen, die, ohne noch die Entlassung aus den k. k. Diensten erhalten zu haben, dieselben verlassen haben, und ohne erhaltene Erlaubniß nach Polen ausgewandert, und in Folge der erlassenen Aufforderung nicht zurückgekehret sind, gesetzmässig zu behandeln, und haben folglich auf die im 2ten Punkte bemerkte Nachsicht, keinen Anspruch.

5) Den zurückgekehrten Individuen, wird für die Dauer von zwei Jahren die Verbindlichkeit auferlegt, zur Veränderung ihres Aufenthaltortes vorläufig die Bewilligung des Guberniums mittelst des Kreisamtes nachzusuchen.

Im Falle der Unterlassung dieser Anzeige wird das Gubernium eine den Umständen angemessene Ahndung verfügen.

Welches hiemit in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 10. d. M. Zahl 23045 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Oktober 1831. Gub. Zahl 59381.

Doszło iednak do wiadomości Nayiaśnieyszego Pana, że wielu z tych, którzy tym wezwaniom natychmiast nie powodowali się, i z swoiey nieobecności nie usprawiedliwili się, życzą sobie nazad do swey oyczyzny powrócić.

Nayiaśnieyszy Pan zawsze skłonny dla uwiedzionych, którzy do swoiego obowiązku powracaią, surowość prawa z naywyższey łaski łagodzić, raczył onym naywyższą uchwałą z dnia 9. Października 1831 powrotu do Państw austryiackich pod następuiącemi warunkami dozwolić:

1) Każdy powracaiący w przeciągu iednego miesiąca, rachuiąc od dnia, w którym ninieysze obwieszczenie po pierwszy raz w Lwowskiey gazecie umieszczoném zostanie, to iest: od dnia 18. Października r. b. albo osobiście swoie przyszłe mieysce pobytu przełożonemu cyrkułu wymienić, albo w tymże samym terminie u tegoż dokładnym sposobem wywieść się ma, że mu aż do owego czasu powrócić nie podobném było.

2) Przeciw tym, którzy niniejszemu rozporządzeniu zadosyć uczynią, każde dalsze karne postępowanie, równie iak i wykonanie zapadłych iuż wyroków karnych za emigracyia, iednak z zastrzeżeniem praw, z tąd dla trzecich osób przyrosłych, ustać maią. Maiątek w skutek takowego wyroku na skarb stanu zabrany, zwróconym zostanie od dnia udowodnionego powrotu.

3) Przeciw owym zaś, którzy rozporządzeniu, w pierwszym punkcie zawartemu, w postanowionym terminie zadosyć nie uczynią, istnące prawa w swey zupełney mocy zastosowane być maią.

4) Równie też z osobami, które w c. k. woysku, albo w służbie cywilney zostawały, i które nieotrzymawszy ieszcze uwolnienia z c. k. służby, takową opuściły, i bez otrzymanego pozwolenia do Polski wyniesły się (emigrowały), i stosownie do wydaney odezwy nie powróciły, podług praw postąpić należy, a zatém takowe osoby do ułaskawienia, w drugim punkcie wzmiankowanego żadnego prawa nie maią.

5) Na przybyłe na powrót osoby włożonym zostaie na przeciąg dwóch lat obowiązek, aby do odmienienia swego pobytu, uprzednio o pozwolenie kraiowego Gubernium przez Urząd cyrkułowy prosiły.

W razie opuszczenia doniesienia takowego, Gubernium stosowne do okoliczności skarcenie zarządzi.

Co niniejszém w skutek dekretu wysokiey Kancelaryi nadworney z dnia 10. b. m. do liczby 23045, do powszechney wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z d. 15. Października 1831 pod l. gub. 59381.

154.

Aufhebung der aus Anlaß der polnischen und italienischen Unruhen erlassenen Aus- und Durchfuhrsverbothe von Waffen, Pferde und Munizion.

Zufolge hohen Hofkammerdekrets vom 8ten Oktober d. J. Zahl 11432, haben Se. k. k. Majestät mit allerhöchsten Handschreiben vom gedachten Tage zu entschliessen geruhet, daß es von den Ausfuhrs- und Durchfuhrsverbothen, welche wegen der eingetretenen politischen Verhältnisse seit dem verflossenen Jahre in Absicht auf das Königreich Polen, den Freistaat Krakau, die Moldau und Wallachei, Podolien, Volhinien und Bessarabien, so wie auch in Beziehung auf die italienischen Staaten hinsichtlich der Waffen, Pferde, Munizion und des Salpeters erlassen, und mit den Kreisschreiben vom 31ten Dezember 1830 Zahl 9934, 6ten Jäner 1831 Zahl 154, 15ten Jäner 1831 Zahl 479, 28ten Februar 1831 Zahl 12688, 4ten März 1831 Zahl 1941 und 9ten Mai 1831 Zahl 3720 kund gemacht worden sind, so weit sie sich als außerordentliche Maßregel darstellten, abzukommen habe, und daß dem gewöhnlichen Verkehre nach den ordentlichen gesetzlichen Bestimmungen wieder der Lauf zu lassen sey.

Präsidial-Kundmachung vom 16. Oktober 1831 Präs. Zahl 7730.

155.

Rücksichtlich der epidemischen Brechruhr, werden die Pestvorschriften aufgehoben, dagegen die, für epidemische Krankheiten geltenden eingeführt.

Seine k. k. apostolische Majestät haben unterm 10ten d. M. hinsichtlich der Maaßregeln gegen die Cholera-Krankheit, an Seine des Herrn Obersten Kanzlers Exzellenz, nachfolgendes allerhöchste Handschreiben zu erlassen geruht.

»Lieber Graf Mittrowsky! Als die epidemische Brechruhr in Meine Staaten einzudringen drohte, war die Natur, so wie die Entstehungsweise dieser Krankheit zweifelhaft. Die Vorsicht und Klugheit, so wie die Vorsorge für das Gesundheitswohl Meiner treuen Unterthanen, geboth daher, alle jene Maaßregeln zu ergreifen, welche sich durch frühere vieljährige Erfah-

154.

Zakaz wywozu i przywozu broni, koni i amunicyi, z powodu rozruchów w Polszcze i we Włoszech wydany, ninieyszém znosi się.

W skutek dekretu wysokiéy Kamery nadworney z dnia 8. Października r. b. do liczby 11432, Nayiaśnieyszy Pan naywyższém pismem ręcznem, dnia dopiéro wspomnionego wydaném, postanowić raczył: że zakazy wywozu i przewozu, które we względzie zaszłych politycznych stosunków od roku przeszłego, co do królewstwa Polskiego, rzeczypospolitéy Krakowskiéy, Multan, Wołoszczyzny, Podola, Wołynia i Besarabii, równie też co do Państw włoskich, względem broni, koni, amunicyi i salétry wydane, i okólnikami z dnia 31. Grudnia 1830 do liczby 9934, 6. Stycznia 1831 do liczby 154, 15. Stycznia 1831 do liczby 479, 28. Lutego 1831 do liczby 12688, 4. Marca 1831 do liczby 1941 i z dnia 9. Maia 1831 do liczby 3720 ogłoszone zostały, iak dalece te zakazy iako nadzwyczayne środki okazuią się, ustaią, i że zwyczaynemu handlowi podług przepisanych prawnych ustaw tok spraw otworzony być ma.

Uwiadomienie prez. z dnia 16. Października 1831 pod l. prez. 7730.

155.

Względem epidemicznéy biegunki z wymiotami (Cholera), przepisy przeciw morowemu powietrzu zniesione, a na to mieysce istnące przepisy przeciw epidemicznym chorobom zaprowadzone zostaią.

Jego c. k. apostolska Mość raczył względem środków przeciw cholerze wydać nayłaskawiéy pod dniem 10. b. m. następuiący list własnoręczny do Jego Excellencyi naywyższego Kanclerza:

Kochany Hrabio Mittrowsky! Kiedy zaraźliwa choroba biegunka z wymiotami zagrażała Moim Państwom wtargnieniem w nie, tak iéy natura, iak sposób, iakim powstaie i szérzy się, były wątpliwémi. Przezorność i roztropność, równie iak pieczołowitość o dobre zdrowie wiernych poddanych Moich kazały zatém chwycić się wszystkich tych środ-

rung, gegen die gefährlichste aller ansteckenden Krankheiten bewährt hatten, und es wurden sonach die Vorschriften des Pest-Reglement's in Wirksamkeit gesetzt. Allein ungeachtet der Handhabung dieser Vorschriften, drang die Seuche unaufhaltsam weiter vor, und die hierauf gegründeten Verfügungen und Anstalten hatten Nachtheile im Gefolge, die sich weit unheilbringender, als selbst die, durch die Krankheit herbeigeführten Drangsale zeigten. Sie verbreiteten Furcht und Schrecken und beengten die Gemüther. Insbesondere gefährdeten die Sperren den Gesundheitszustand in den abgesperrten Orten, gaben die hiebei verwendeten Truppen häufigen Erkrankungen Preis, und beförderten jene Krankheit, vor der sie schützen sollten. Die Furcht vor der Ansteckungsgefahr, welche alle diese Maaßregeln hervorriefen und nährten, raubte vielen Kranken die nöthige Wartung und Pflege, und hinderte den wechselseitigen Beistand, die rettende Hilfe, endlich beeinträchtigten diese Maaßregeln den Handel und den Verkehr, so wie den Gewerbsfleiß, untergruben den Wohlstand der Einzelnen, und entzogen Tausenden den bisherigen Erwerb. Für das Wohl Meiner treuen geliebten Völker väterlich besorgt, geleitet durch die gemachten Erfahrungen, und von der Ueberzeugung durchdrungen, daß nur durch die Behebung der, als erfolglos und nachtheilig erkannten Maaßregeln größere Nachtheile abgewendet werden können, habe ich die Vorschriften des Pest-Reglements in Meinen Staaten in Beziehung auf die Cholera-Angelegenheiten außer Wirksamkeit zu setzen, und zugleich anzuordnen befunden, daß sich rücksichtlich der Cholera-Krankheit, nach den, für epidemische und ansteckende Krankheiten, bestehenden Vorschriften zu benehmen sey. Auf eben jene Erfahrungen gestützt, finde ich ferner zu bestimmen, daß die zwischen den inländischen Nachbarprovinzen Meiner Staaten bestehenden Sanitäts-Kordone aufgelassen werden.«

Präsidial-Dekret vom 17. Oktober 1831. Präsidial Zahl 7746.

156.

Einbeziehung der Provinz Tyrol in den Sanitäts-Kordon der italienischen Provinzen.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 10ten d. M. zu befehlen geruhet, daß während das lombardisch-venezianische Königreich nach dem früheren allerhöchsten Befehl vom 1ten d. M. durch einen Sanitäts-Kordon längst der Gränze dieses Königreichs gegen die übrigen österreichischen Provinzen abgesperrt werden sollte, nun auch Tirol in diesen

ków, które długoletniém poprzedniczém doświadczeniem przeciw niebezpiecznieyszéy z pomiędzy wszystkich chorób zaraźliwych okazały się nayskuteczniéyszemi; wprowadzono więc wykonywanie istnących przeciw morowemu powietrzu przepisów. Atoli pomimo zachowania tych przepisów, zaraza niewstrzymanym pędem co raz daléy się posuwała, a rozporządzenia i zakłady na nich oparte, pociągnęły za sobą niedogodności, które daleko szkodliwszemi się okazały, iak dolegliwości z saméy choroby pochodzące. Rozszérzały one trwogę i boiaźń i napełniały smutkiem umysły. W szczególności zamknięcia narażały stan zdrowia w mieyscach zamkniętych na niebezpieczeństwo, wystawiały użyte do tego woyska na częste zasłabienie, i pomnażały ową chorobę, któréy zapobiédz miały. Boiaźń zarazy, którą te środki wzniecały i żywiły, pozbawiała wielu chorych potrzebnego opatrzenia i pielęgnowania i przeszkadzała wzaiemnéy pomocy i ratowaniu; środki te szkodziły nakoniec handlowi i obcowaniu, równie iak zarobkowości; podkopywały byt dobry osób poiedyńczych, i tysiące uchylały od dotychczasowego zarobku. Z oycowskiéy troskliwości o dobro wiernych, miłych ludów Moich, powodowany doświadczeniem i przeięty przekonaniem, że tylko przez uchylenie środków, za bezskuteczne i szkodliwe uznanych, większemu złemu zapobiédz można, postanowiłem odstąpić w Państwach Moich od wykonania istnących przeciw morowemu powietrzu przepisów w przypadkach cholery, i przytém rozporządzić, aby co do choroby cholery, postępowano podług istnących przeciw epidemicznym i zaraźliwym chorobom przepisów. Na tych samych doświadczeniach oparty postanawiam daléy, aby istnące między kraiowemi sąsiedniemi prowincyami Państw Moich kordony zdrowia zniesione zostały.

Dekret prez. z dnia 17. Października 1831 do liczby prez. 7746.

156.

Wcielenie prowincyi Tyrolu do kordonu zdrowia prowincyy włoskich.

Jego c. k. Mość naywyższą uchwałą z dnia 10. b. m. rozkazać raczył; że gdy lombardzko-weneckie królewstwo, podług dawnieyszego naywyższego rozkazu z dnia 1. b. m. przez kordon zdrowia (sanitalny), wzdłuż granicy tegoż królewstwa ku innym prowincyóm austryiackim, zamkniętém być musi, teraz także kray Tyrolski do tegoż kordonu wcielony być

Kordon einzuschliessen sey. Statt daher das lombardisch - venezianische Königreich längs der südlichen Gränze der Provinz Tyrol durch einen Kordon abzuschliessen, soll nun Tyrol mit dem lombardisch-venezianischen Königreiche durch einen Sanitäts-Kordon, jedoch in der Art gesperrt werden, daß dieser Kordon sich an den italienischen anschliesse, dagegen kein Kordon zwischen Tirol und Italien bestehen, und Absperrungen zwischen den durch den nun angeordneten Kordon von der übrigen Monarchie abgeschlossenen Provinzen, so wie zwischen Tirol und Italien auf keinen Fall statt zu finden haben.

Bei dem Kordone, in so ferne und in so weit er Tyrol von Innerösterreich und Salzburg trennt, hat die Kontumazzeit fünf Tage zu dauern, dagegen hat es aber bei diesem Kordone in so ferne und in so weit er das lombardisch-venezianische Königreich und das Küstenland von den angränzenden innerösterreichischen Provinzen trennt, bei der bestimmten Kontumazzeit von zehn Tagen zu verbleiben. Was zur allgemeinen Wissenschaft bekannt gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 17. Oktober 1831. Präs. Zahl 7747.

157.

Erneuerung des Verboths, daß zu kostspielige Arzneien auf öffentliche Kosten nicht verschrieben werden sollen.

Da die hierortigen Weisungen vom 25ten August 1813 Zahl 30518, vom 24ten Juli 1814 Zahl 18134, 25ten März 1823 Zahl 14654 wegen Verschreibung minder kostspieliger Arzneien bisher noch immer nicht von den Sanitäts-Individuen gehörig beobachtet werden, so haben die k. Kreisämter sämmtlichen dortkreisigen Sanitäts-Individuen diese Verordnungen mit dem Beisatze in Erinnerung zu bringen, daß ihnen für alle normwidrig und in zu großer Menge verordneten Arzeneien bei Zensurirung der vorkommenden Medikamentenrechnungen der Ersatz auferlegt werden wird.

Gubernial-Dekret vom 18. Oktober 1831. Gub. Zahl 55844.

158.

Nachlaß an direkten Steuern in Galizien.

Die Bedrängnisse, von welchen Galizien in der letzten Periode betroffen wurde, und deren Folgen diesem Lande fortan

powinien. Zamiast więc królewstwa lombardzo-weneckiego przez pociągnienie kordonu wzdłuż południowéy granicy Tyrolu, ma teraz kray tyrolski z lombardzko-weneckiém królestwem przez kordon zdrowia, atoli iednak tym sposobem być zamknięty, aby ten kordon z włoskim stykał się; zaś aby między Tyrolem i Włochami żadnego kordonu nie było, i aby zamknięcia między prowincyami, przez dopiéro ustanowiony kordon od reszty Monarchii odciętemi, równie iak i między Tyrolem i Włochami, w żadnym przypadku mieysca nie miały.

Przy kordonie, ieżeli i iak dalece tenże, kray tyrolski od średniéy Austryi i od Salisburgu (Salcburg) oddziela, czas kontumacyi trwać ma pięć dni; zaś, ieżeli i iak dalece ten kordon lombardzko-weneckie królestwo i nadbrzeże od ościennych średnio-austryiackich prowincyi rozłącza, przy ustanowionym czasie kontumacyynym (kwarantanie) dni dziesięciu pozostać należy. Co do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 17. Października 1831 pod l. prez. 7747.

157.

Ponowienie przepisu, że zadrogich lékarstw na koszt publiczny zapisywać nie należy.

Gdy tuteysze rozporządzenia z dnia 25. Sierpnia 1813 za liczbą 30518, tudzież z dnia 24. Lipca 1814 pod l. 18134, i 25. Marca 1823 pod liczbą 14654, względem zapisywania mniéy kosztownych lékarstw od lékarzy i chyrurgów dotąd ieszcze należycie zachowywane nie bywaią; przeto c. k. Urzędy cyrkułowe powyższe rozporządzenia wszystkim lékarzom i chyrurgom tamecznego cyrkułu z tym dokładem przypomnieć maią, że im wynagrodzenie za wszystkie, przeciw przepisom i w zawielkiéy ilości ordynowane lékarstwa, przy sprawdzeniu złożonych z medykamentów rachunków przypisane, i zwrócenie na nich nałożone będzie.

Dekret gub. z dnia 18. Października 1831 pod liczbą gub. 55844.

158.

Opuszczenie w podatkach dla Galicyi.

Uciski, którémi Galicyia ostatniemi czasy dotknięta została, a których skutki temu kraiowi ciągle czuć się daią,

fühlbar sind, verbunden mit mannigfachen Beweisen der Treue und Anhänglichkeit, welche dasselbe bei dem Zusammeflusse so vieler widrigen Ereignisse ausgesprochen hat, haben die besondere Aufmerksamkeit Sr. Majestät auf sich gezogen, und halten Allerhöchst Dieselben in der steten Sorge, denselben in allen sich darbiethenden Wegen, Hilfe und Erleichterung nach Möglichkeit zuzuwenden.

Seine Majestät haben in dieser Beziehung ihr besonderes Augenmerk auf die Verpflichtungen gerichtet, in welchen Galizien in der direkten Besteuerung steht, und auf die bedeutenden Rückstände, welche unter den eingetretenen Umständen erwachsen sind.

In dieser Beziehung haben Seine Majestät mit allerhöchstem Kabinetsschreiben vom 10ten d. M. Folgendes allergnädigst anzuordnen geruhet:

1) Denjenigen Kontribuenten an der Grund-, Urbarial- und Zehent-, dann an der Gebäude-Steuer ohne Unterschied des Dominikal- und Rustikal-Besitzthums, welche an diesen Abgaben bis zum Schlusse des Verwaltungsjahres 1831 in einem Rückstande haften, welcher die Summe, die jeder von ihnen an jeder dieser Abgaben im Verwaltungsjahre 1831, als ganzjährige Quote zu entrichten hatte, nicht übersteigt, soll dieser Rückstand ganz nachgesehen, und in Abschreibung gebracht werden.

2) Denjenigen Kontribuenten an den vorbenannten Abgaben, und ohne Unterschied des Besitzthums, deren Rückstände die Steuer der Jahresquote übersteigen, welche sie an jeder dieser Abgaben für das Verwaltungsjahr 1831 zu entrichten hatten, sind zur Berichtigung des Restes drei Jahresfristen in der Art bewilliget, daß

a) demjenigen, welcher im Verlaufe des ersten Jahres, vom 1ten November 1831 angefangen bis Ende Oktober 1832, die Hälfte dieses Restes berichtiget, und dabei die laufende Schuldigkeit abstattet, die andere Hälfte,

b) demjenigen, welcher in der nämlichen Art, im Verlaufe von zwei Jahren zwei Dritttheile des Rückstandes berichtiget, das dritte,

c) demjenigen, welcher in gleicher Art im Verlaufe von drei Jahren drei Viertheile des Rückstandsrestes bezahlt, das vierte nachgesehen, und als getilgt abgeschrieben wird.

3) Den in Rückständen an der Erwerbsteuer befangenen Kontribuenten, ist der Betrag, welcher die für das Verwaltungsjahr 1831 bemessene Quote dieser Abgabe nicht übersteigt, nachzusehen, für den diese Quote übersteigenden Rest aber eine Zahlungs-Frist von einem Jahre, in der Art zuzugestehen, daß,

obok rozlicznych dowodów wierności i przychylności, przez tenże śród zbiegu tylu przeciwnych wypadków okazanych; zwróciły na siebie szczególnieyszą uwagę ciągłéy staranności Nayiaśnieyszego Pana, by wszelkiemi nastręczaiącemi się sposobami kraiowi temu nieść pomoc i ulgę.

Nayiaśnieyszy Pan zwrócił w téy mierze szczczególnieyszą uwagę na obowiązki, w których Galicyia co do wprost wymierzonych podatków znayduie się, i na owe znaczne zaległości, które w zaszłych stosunkach narosły.

W tym względzie raczył Nayiaśnieyszy Pan mocą naywyższego listu gabinetowego z dnia 10. b. m. rozporządzić nayłaskawiéy, co nastepuie:

1) Opłacać powinnym (kontrybuentóm) podatek gruntowy, urbaryalny i dziesięcinny, tudzież od domów, bez różnicy, między posiadłością dominikalną i rustykalną, którzy w tych podatkach aż do końca roku administracyynego 1831 w zaległości (restancyi) pozostaią, która zaległość summ, przez każdego z nich w każdym z tych podatków w roku administracyynym 1831, iako całoroczną ilość opłacać mianych, nie przewyższa; ma ta zaległość całkowicie byc darowaną i odpisaną.

2) Kontrybuentóm do rzeczonych podatków bez różnicy posiadłości, których zaległości roczną ilość podatku przewyższaią, którą z każdego rzeczonych podatków na rok administracyyny 1831 opłacać mieli, dozwolone są do uiszczenia reszty trzy terminy roczne, w sposobie następuiącym:

a) temu, co w przeciągu piérwszego roku od 1. Listopada 1831 do końca Października 1832 połowę reszty wypłaci, a przy tém biegące należytości zaspokoi, druga połowa,

b) temu, który tym samym sposobem w ciągu dwóch lat dwie trzecie części z zaległości wypłaci; część trzecia,

c) temu zaś, który podobnymże sposobem w ciągu trzech lat, trzy czwarte części zaległéy reszty wypłaci, część czwarta darowaną i iak umorzona odpisana będzie.

3) Kontrybuentóm w zaległościach podatku zarobkowego zostaiącym, ilość, która za rok administracyyny 1831 wymierzonéy kwoty tego podatku nie przewyższa, darowaną, a dla zaległości ową ilość przenoszącéy, termin iednego roku do opłacenia, w tym sposobie dozwolony być ma, iż,

wenn im Verlaufe desselben die Hälfte dieses Rückstandes, nebst der laufenden Schuldigkeit an der Erwerbsteuer getilgt wird, für die andere Hälfte die Nachsicht eintritt.

4) Die mit 1ten November 1831 noch aushaftenden Rückstände an der mittlerweile aufgelassenen Personalsteuer, sind gänzlich abzuschreiben, und es ist dießfalls keine weitere Anforderung zu stellen.

5) Diese Bestimmungen finden bei den betreffenden Abgaben nur in Ansehung jener Rückstände Anwendung, welche wirklich hinter den Kontribuenten haften, keineswegs aber in Ansehung solcher, die in den landesfürstlichen Kassen erscheinen, von den Kontribuenten durch die Steuer-Perzepzions-Obrigkeiten behoben, aber nicht abgeführt sind. Auf die Berichtigung dieser Rückstände ist vielmehr mit allem Nachdrucke zu halten, und wo sie vorkommen, nach der Strenge der gesetzlichen Vorschriften vorzugehen.

6) Um aber auch diejenigen Kontribuenten, welche ihrer Steuerverbindlichkeit mit Aufbiethung aller Kräfte nachgekommen sind, und bis zum Schlusse des Verwaltungsjahres 1831 in gar keinem Rückstande haften, eine billige Erleichterung zuzuwenden, so sollen diejenigen, welche sich in diesem Falle bei der Grund-Urbarial- und Zehent-Steuer befinden, für das Verwaltungsjahr 1832 von der Entrichtung des Zuschusses zu diesen Abgaben ganz losgezählt, diejenigen aber, welche bis Ende des Jahres 1831 mit keinem Rückstande an früher zu entrichten gewesener Erwerbsteuer aushaften, für das Jahr 1832 nur mit der Hälfte der Quote, die sie an dieser Abgabe gesetzlich zu entrichten hätten, bemessen werden.

Diese allergnädigste Willensmeinung Allerhöchst Sr. Majestät wird im Grunde des hohen Hofkanzlei-Präsidial-Erlasses vom 10ten l. M. Zahl 3471 hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 18. Oktober 1831. Gub. Zahl 60001.

159.

Errichtung einer neuen Wegmauth in Podhayce auf der Brzežaner Verbindungsstrasse.

Mit hohem Hofkammerdekrete vom 7ten l. M. Zahl 36469, ist die Entrichtung einer neuen Wegmauth mit der Gebühr für zwei Meilen, in Podhayce auf der Brzežaner Verbindungsstrasse bewilliget worden.

ieżeli w ciągu tego roku połowa zaległości obok biegącéy opłaty podatku zarobkowego zaspokoioną będzie, druga połowa darowaną zostanie.

4) Z dniem 1. Listopada 1831 ieszcze pozostaiące zaległości z uchylonego temi czasy osobistego (pogłównego) podatku, całkiem odpisane być maią, i w téy mierze upominać się więcéy nie należy.

5) Przepisy te stosuią się względem dotyczach podatków tylko do owych zaległości, które na podatkuiących rzeczywiście ciążą, nie zaś do owych, które w Kassach monarchicznych wykazane są, a przez Zwierzchności poborcze od kontrybuentów wybrano, ale ieszcze do Kass oddane nie zostały; owszem o uiszczenie takich zaległości z wszelką usilnością nastawać, i gdzie takowe wydarzą się, podług surowości prawami przepisanéy postępować należy.

6) Aby zaś i owym kontrybuentóm, którzy powinności swoiéy w podatkowaniu z natężeniem wszystkich sił dopełnili, i do końca roku administracyynego 1831 w żadnéy wcale zaległości nie zostaią, słuszną ulgę sprawić, maią ci, którzy względem podatku gruntowego, urbaryalnego i dziesięcinnego w takim znayduią się razie, od zapłacenia dodatku do owych danin za rok administracyyny 1832, zupełnie uwolnieni być, onym zaś, którzy do końca roku 1831 żadnéy zaległości w podatku zarobkowym przedtém opłacanym, nie są winni, na rok 1832 tylko połowa ilości, iakaby na ten podatek prawnie opłacać powinni, wymierzona być ma.

Ta nayłaskawsza uchwała Nayiaśnieyszego Pana, na mocy uwiadomienia prezydyialnego wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 10. b. m. do liczby 3471, podaie się ninieyszém do powszechnéy wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 18. Października 1831 pod l. gub. 60001.

159.

Utworzenie nowego myta drogowego w Podhaycach na związkowym gościńcu Brzeżańskim.

Dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 7. b. m. do liczby 36469, utworzenie nowego myta drogowego w Podhaycach na gościńcu związkowym Brzeżańskim z opłatą za dwie mile, uchwalone zostało.

Welches zur allgemeinen Kenntniß mit dem Beisatze gebracht wird; daß die Einhebung der gedachten Mauthgebühr vom 1ten November l. J. an, beginnen werde.

Gubernial-Kundmachung vom 19. Oktober 1831. Gub. Zahl 59786.

160.

Bestimmungen über die Vollziehung der gegen Kriminalsträflinge ausgesprochenen Strafverschärfung durch öffentliche Arbeit.

Die h. Hofkanzlei hat mit Dekret vom 22ten August l. J. Z. 19282 im Einverständnisse mit der k. k. obersten Justizstelle über die Vollziehung der gegen Verbrecher gesetzlich ausgesprochenen Strafverschärfung durch öffentliche Arbeit Folgendes bedeutet:

1) In Beziehung auf die Kriminalsträflinge bei dem Lemberger Strafgerichte hat es bei der bisherigen Gepflogenheit zu bleiben, nach welcher dieselben in Lemberg nie zu einer Privatarbeit verwendet werden. Bei den übrigen Strafgerichten ist die bezahlte öffentliche Arbeit jener bei Privaten vorzuziehen, und nur dort, wo die Städte zur Bezahlung des Arbeitslohnes unvermögend sind, ist die Privatarbeit der Kriminalsträflinge zu gestatten, aber auch nur dann, wenn sie nicht innerhalb der Häuser verrichtet wird. In unbemittelten Städten ist die öffentliche Arbeit der Kriminalsträflinge wenigstens einmal in der Woche zu veranlassen. Zu diesen Bestimmungen hat sich die h. Hofkanzlei aus dem Grunde bewogen gefunden, weil die zu einem öffentlichen Nutzen gereichende Arbeit jener bei Privaten vorzuziehen, und die letztere nur unter der angedeuteten Beschränkung zuläßig ist, indem sie sonst den Charakter einer öffentlichen Arbeit verlieren, und aus einer Verschärfung, für welche sie das Gesetz erklärt, in eine Erleichterung der Strafe übergehen würde.

Eben so hat es die h. Hofkanzlei der Gerechtigkeit gemäß gefunden, daß jene Städte, welche zum Kriminalfonde keinen Beitrag leisten, die Arbeiten der Kriminalsträflinge bezahlen, die Stadt Lemberg hingegen, wie bisher kein besonderes Entgelt dafür entrichte, weil dieses schon in dem Beitrage begriffen ist, der von dieser Stadt allein zum Kriminalfonde entrichtet wird, und ein volles Dritttheil der Kosten des Lemberger Kriminalgerichtes beträgt.

2) Die Verwendung der Kriminalsträflinge zu Arbeiten für Privatpartheien überhaupt ist nur als Ausnahme zuläßig,

Co do powszechnéy wiadomocci z tym dokładem podaie się, że pobór rzeczonego myta od 1. Listopada r. b. początek swóy bierze.

Uwiadomienie gub. z dnia 19. Października 1831 pod l. gub. 59786.

160.

Przepisy, iak zaostrzenie kary przez publiczną robotę, przeciwko winowaycóm zawyrokowane, uskutecznione być ma.

Wysoka Kancelarya nadworna dekretem z dnia 22. Sierpnia r. b. pod liczbą 19282 zgodnie z c. k. naywyższym Trybunałem sprawiedliwości, wydała następuiące przepisy, iak zaostrzenie kary publiczną robotą przeciwko zbrodniarzom zawyrokowane, wykonywane być ma.

1) Co do winowayców kryminalnych przy Sądzie karnym Lwowskim, przy dotychczasowém postepowaniu pozostać ma, podług którego we Lwowie do roboty prywatnéy nigdy użytymi nie bywaią. Przy innych Sądach karnych robota publiczna zapłacona ma pierwszeństwo nad prywatną, i tylko gdzie miasta opłacić robotę nie są wstanie, dozwolona być ma winowaycóm kryminalnym robota prywatna, lecz i to wtenczas iedynie, ieżeli takowa robota nie odbywa się wewnątrz domów. Po miastach bez funduszów robota publiczna wieźniom kryminalnym co tydzień wskazana być ma. Do tych przepisów dało powód wysokiéy Kancelaryi nadwornéy to, iż robota przynosząca pożytek publiczny, nad prywatną przekładana, a prywatna tylko pod wskazaném ograniczeniem dozwolona być ma; inaczéy utraciłaby cechę roboty publicznéy i zaostrzenie ustawami zamierzone, przeszłoby w ulżenie kary.

Podobnież uznała wysoka Kancelarya nadworna za rzecz ze sprawiedliwością zgodną, by miasta nieprzykładaiące się do funduszu kryminalnego, roboty więźniów kryminalnych opłacały; miasto zaś Lwów, by iak dotąd do żadnego osobnego wynagrodzenia za to pociągnięte nie było, ponieważ takowe iuż dodatkiem przez to miasto wyłącznie dla funduszu kryminalnego opłaconym obięte iest, i spełna część trzecią wydatków Sądu karnego lwowskiego wynosi.

2) Użycie więźniów kryminalnych do robót prywatnych w ogólnosci tylko iako wyiątek uważane być ma, i nie ma

und es biethet sich kein Anlaß dar, auf die Aufhebung oder Beschränkung des von Sr. k. k. Majestät im Jahre 1804 erlassenen Verbothes der Verwendung der Kriminalsträflinge bei landesfürstlichen Beamten anzutragen, indem dieses Verboth nicht bloß für Galizien, sondern auch für die übrigen Provinzen ergangen ist.

3) Die Vergütungspreise, welche von Städten und Privatpartheien für die Arbeiten der Kriminalsträflinge zu leisten sind, sollen mit der Arbeitsfähigkeit der Kriminalsträflinge und dem Taglohne der gedungenen Arbeiter in ein billiges Verhältniß gesetzt werden. Die k. Kreisämter haben daher für das Militärjahr 1832 sogleich die in der Kreisstadt bestehenden Preise der gedungenen Arbeiter genau zu erheben, und im Einvernehmen mit dem dortigen Strafgerichte bis 20ten November l. J. den Antrag zu erstatten, welche Vergütung für die Arbeiten der Kriminalsträflinge im Winter und im Sommer zu bemessen wäre. In Zukunft sind diese Erhebungen im September zu pflegen, und die Anträge auf die Bestimmung des Arrestanten-Arbeitslohnes immer zuverlässig bis Ende September jeden Jahres zu erstatten.

4) Hat die hohe Hofkanzlei die bestehende Gepflogenheit ganz abzustelleu gefunden, daß die bei einigen Strafgerichten verhafteten Kriminalsträflinge bloß deßwegen in andere Städte verlegt werden, damit sie zum Besten des Kriminalfondes zu entgeltlichen Arbeiten angehalten werden können, indem diese Versendung der Sträflinge als bloßes Mittel des angeführten untergeordneten Zweckes, der Erreichung des Hauptzweckes der Kerkerstrafe, in vielfacher Beziehung entgegensteht.

Gubernial-Verordnung vom 22. Oktober 1831. Gub. Zahl 52222.

161.

Jüdische Rekruten, mit leicht heilbaren Krätzen behaftete, können in die Militärspitäler aufgenommen werden. — Welche Zähne einem Landwehrrekruten fehlen dürfen.

Aus Anlaß der von einem Kreisamte zur leichteren Abstellung des Landwehrkontingents gestellten Antrages, daß jüdische Rekruten mit heilbaren Krätzen, vorzüglich, wenn dieselben unbedeutend sind, von dem visitirenden Militärarzte angenommen, und im nächstgelegenen Militärspital auf Kosten der betreffenden Judengemeinden geheilt werden möchten, dann der zugleich gemachten Anfrage, welche Zähne einem Rekruten für das erste

żadnego powodu do uczynienia wniosku na uchylenie lub ograniczenie wydanego przez Jego c. k. Mość w roku 1804 zakazu używania więźniów kryminalnych do robót u monarchicznych urzędników, ponieważ zakaz ten nie tylko dla Galicyi ale i dla reszty prowincyy wydanym został.

3) Ceny wynagrodzenia, podług których miasta i strony prywatne opłacać maią roboty więźniów kryminalnych, wymierzone być maią w stosunku słuszności odpowiadaiącym, zdolności więźniów i mytowi robotnika ugodzonego, c. k. Urzędy cyrkułowe zatém maią natychmiast na rok woyskowy 1832 cen ugodzonych, robotników w miastach cyrkułowych dokładnie podochodzić, i porozumiawszy się z tameczněmi Sądami karnemi do dnia 20. Listopada r. b. wniosek uczynić, iakie wynagrodzenie za roboty więźniów karnych zimą, a iakie latem ustanowićby należało. Na przyszłość ceny te w miesiącu Wrześniu wymiarkowane, a wnioski do ustanowienia zapłaty za robotę aresztantów zawsze do końca Września każdego roku niezawodnie przesělane być maią.

4) Wysoka nadworna Kancelarya uznała za przyzwoite, trwaiący dotąd zwyczay całkiem uchylić, iż uwięzieni przy niektórych Sądach karnych winowaycy kryminalni, dla tego iedynie do innych miast przenoszeni bywaią, by na korzyść funduszu kryminalnego do robót opłatnych użytymi być mogli, ponieważ to przesělanie aresztantów, iak środek prowadzący iedynie do celu, iak wyżéy rzeczono, podrządnego, sprzeciwia się wielowzględnie głównemu celowi kary więzienia.

Rozporządzenie gub. z dnia 22. Października 1831 pod l. gub. 52222.

161.

Żydowscy rekruci, którzy świérzb łatwo wyléczonym być mogący maią, mogą do woyskowych łazaretów przyięci być. Które zęby u rekruta obrony kraiowéy brakować mogą.

Z powodu przełożenia przez pewny Urząd cyrkułowy dla łatwieyszego odstawienia kontyngensu do obrony kraiowéy uczynionego, aby żydowscy rekruci maiący świérzb wyléczonym być mogący, osobliwie gdy takowy mało znaczącym iest, przez rewiduiących lékarzy woyskowych przyymowani, i w naybliżéy położonym szpitalu woyskowym na koszt dotyczącéy gminy żydowskiéy léczeni być mogli; tudzież z powodu uczynionego wraz pytania, które zęby u rekruta prze-

Landwehr=Bataillon fehlen können, wird den Kreisämtern nach vorläufiger Rücksprache mit dem k. k. General=Militär=Kommando bedeutet:

1) Das k. k. General=Kommando hat sich bereit erklärt, jüdische, mit Krätzen behaftete, sonst aber ganz taugliche Rekruten auf Kosten der betreffenden Dominien oder Gemeinden in das nächste Militärspital zur Heilung übernehmen zu lassen, wie dieß bereits nach den Gub. Verordnungen vom 7ten Oktober 1819 Zahl 50794 und vom 20ten November 1820 Zahl 58419 bei der Reservestellung mit Leuten, welche mit einem vorübergehenden leicht zu behebenden Gebrechen behaftet waren, der Fall war.

Jedoch kann diese Aufnahme nur in so weit Statt finden, als die Krätzen nicht bösartig, folglich in kurzer Zeit zu heilen sind, und als überdieß der Ersatz der Kurkosten dergestalt vom Kreisamte verbürget wird, daß solchen das Militär gleich bei der Rekonvalescenz gegen gehörige Bescheinigung erhält.

2) An Zähnen ist bei einem Rekruten für das 1te Landwehrbataillon hinreichend, daß er ganz über einander gestellte aus 4 bis 5 Zähnen bestehende Reihen haben, um die Patronen abbeißen zu können, die Reihen mögen rechts oder links oder vorne im Munde stehen.

Hiernach haben sich die Kreisämter zu achten, und es erhalten die Werbbezirks=Kommanden vom k. k. General=Militär=Kommando die gleichmässige Weisung.

Gubernial=Verordnung vom 22. Oktober 1831. Gub. Zahl 59239.

162.

Die Uebergabe der Pfarrgebäude an Administratoren geschieht künftig durch die Grundherrschaften und Dechante, und Reparaturs=Auslagen werden für die Administratoren eingestellt.

In beinahe allen zur buchhalterischen Zensur gelangenden Spirit. Rechnungen der lat. Pfarr=Administratoren werden alle Jahre oft nicht unbedeutende Beträge auf geringere Hausreparaturen als an Thüren, Schlössern, Fenstern u. d. gl. verrechnet. Dieses führet auf die Vermuthung, daß die Administra=

znaczonego do piérwszego batalionu obrony kraiowéy brakować mogą? za poprzedniczém zniesieniem się z c. k. naczelną Komendą woyskową, oznaymia się c. k. Urzędóm cyrkułowym co następuie:

1) C. k. jeneralna Komenda oświadczyła swą gotowość, że żydowskich świérzbem zarażonych, a z resztą całkiem zdatnych rekrutów, na koszt dotyczących Dominiów lub gmin do nayblizszego szpitalu woyskowego na kuracyę przyymować każe, iak to iuż podług gubernialnych rozporządzeń z dnia 7. Października 1819 do liczby 50794, i 20. Listopada 1820 do liczby 59419, przy stawieniu do rezerwy z ludźmi, którzy przemiiaiący łatwo wyléczonym być mogący defekt ciérpieli, wydarzało się.

Jednak to przyięcie tylko tak dalece nastąpić może, ieżeli świérzb nie iest rodzaiu złego, a zatém w krótkim czasie wyléczonym być może, i ieśli prócz tego wynagrodzenie kosztów kuracyi przez Urząd cyrkułowy tym sposobem zapewnione będzie, iż woyskowość takowe zaraz po wyzdrowieniu rekruta za należytém zakwitowaniem otrzyma.

2) Co się tycze zębów u rekruta dla 1go batalionu obrony kraiowéy, to dosyć na tém, ieżeli będzie miał dwa rzędy ieden nad drugim ustanowione i z 4 do 5 zębów składaiące się, aby mógł temi ładunek odkąsić, bać te rzędy na prawéy lub lewéy stronie albo na przodzie gębę znayduią się.

Podług czego c. k. Urzędy cyrkułowe zachować się maią, gdzie zarazem także Komendy powiatów werbowniczych podobną informacyę od c. k. naczelnéy Komendy woyskowéy otrzymały.

Rozporządzenie gub. z d. 22. Października 1831 pod l. gub. 59239.

162.

Zdawanie budynków parafialnych administratoróm na przyszłość, dziać się ma przez państwa gruntowe i dziekanów, a przyznanie wydatków na naprawienie przez administratorów czynione, uchylonemi zostaią.

We wszystkich prawie rachunkach duchownych administratorów parafiy obrządku łacińskiego do rewizyi Izby rachunkowéy przychodzących, podawane bywaią co rok dość znaczne kwoty na pomnieysze reparacye w budynkach, iako to: drzwi, zamków, okien i t. p.; okoliczność ta dorozumiéwać

toren von ihren Vorgängern oder der Masse der verstorbenen Kuraten die Gebäude nicht in dem guten Stande erhalten, in welchem sie sich befinden sollten. Dem k. Kreisamte wird daher aufgetragen darauf zu sehen, und mit den demselben zu Gebote stehenden Mitteln dahin zu wirken, damit die Pfarrgebäude bei dem aus welch immer einem Anlaße sich ergebenden Wechsel der Pfarr-Administratoren u. Kuraten jederzeit im guten Zustande übergeben, und wenn dieses nicht seyn kann, die an den Desolazionen Schuldtragenden jederzeit zum Ersatze, oder nach Maßgabe die Konkurenzpartheien zur Herstellung verhalten werden.

Wodurch Passirungen von Reparatursauslagen, besonders an Thüren, Fenstern und Oefen, die man unter einem mittelst Erlaßes an die k. Prov. Staatsbuchhaltung für die Zukunft einstellt, ganz entbehrlich, damit wird in dieser Beziehung der gleichzeitig mit Verordnung vom 29ten Oktober l. J. Z. 59716 dem k. Kreisamte bekannt gegebenen a. h. Willensmeinung, wegen Vermeidung jeder überflüssigen Auslage bei den politischen Fonden entsprochen werden.

Woraus sich dann von selbst ergiebt, daß zu derlei Gebäude-Uebergaben und Uebernahmen an den Spiritualien-Administrator nicht Kreisbeamte, sondern die betreffende Grundherrschaft mit Zuziehung des die Spiritualien ohnehin übergebenden Dechanten zu verwenden sey.

Gubernial-Verordnung vom 28. Oktober 1831. Gub. Zahl 56728.

163.

Das Präsentazionsrecht auf Kameralpfründen hat die Kameral-Verwaltung, auf Gütern der politischen Fonde und Stiftungen aber das Gubernium auszuüben.

Ueber die Frage, welchen Einfluß die Kameral-Gefällen-Verwaltung bei Verleihung von geistlichen Benefizien auf Kameral- und Fondsgütern zu nehmen habe, ist mit dem hohen Hofkanzleidekrete vom 21ten August l. J. Zahl 19250 Folgendes eröffnet worden:

Bei Besetzung von Pfründen, wozu das Patronats- oder Präsentazionsrecht, Kameralgütern zustehet, hat die Gefällen-Verwaltung das Präsentazionsrecht auszuüben.

Die Ordinariate haben sohin ihre Besetzungsvorschläge unmittelbar an die Gefällen-Verwaltung zu leiten, und von ihr die Erledigung derselben zu erhalten.

się każe, iż administratorowie po swoich poprzednikach, lub od massy zmarłych parochów, budowli w dobrym stanie, w iakim się znaydować były powinny, nie odbieraią. Zaleca się przeto c. k. Urzędóm cyrkułowym baczyć na to, i środkami od nich zawisłemi dążyć do tego, aby budynki parafiialne przy zaszłéy z iakiegobądźkolwiek powodu odmianie administratorów parafiy i kuratów, każdego czasu w dobrym stanie zdawane, a gdyby to nastąpić nie mogło, winni zepsuciu, każdego czasu, lub podług okoliczności konkuruiący do naprawienia zmuszeni byli.

Przezco przyznania wydatków na reparacyie, osobliwie drzwi, okien i pieców, które zarazem przez rozporządzenie do c. k. prowincyonalnéy Izby rachunkowéy na przyszłość uchylonemi zostaią, zupełnie staią się niepotrzebnemi, a razem w tym względzie naywyższéy woli, by wszelkie zbyteczne wydatki z funduszów politycznych unikane były, rozporządzeniem z dnia 29. Października r. b. pod liczbą 59716; c. k. Urzędóm cyrkułowym oznaymionéy, zadosyć uczyniono zostanie.

Z tego wynika, iż do podobnych zdawań budowli parafialnych administratorom duchownym nie urzędnicy cyrkułowe, ale właściwie Dominium gruntowe z przyzwaniem dziekana, który prócz tego spiritualia zdawać ma, użyte być ma.

Rozporządzenie gub. z d. 28. Października 1831 pod l. gub. 56728.

163.

Prawo prezentacyi na plebaniie kameralne, ma kameralna Administracya przychodów, w dobrach zaś do politycznych funduszów i fundacyy należących, Gubernium wykonywać.

Na pytanie: iaki wpływ kameralna Administracya przychodów przy nadawaniu duchownych beneficyów w dobrach kameralnych i funduszowych mieć powinna, dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 21. Sierpnia r. b. pod liczbą 19250 oznaymiono, iak następuie:

Przy osadzeniu prebend, na które prawo patronatu czyli prezentancyi do kameralnych dóbr należy, Administracya przychodów wykonywać ma prawo prezentacyi.

Konsystorze maią zatém swe propozycye względem osadzenia wprost do Administracyi przychodów podawać, i z tamtąd rezolucye na takowe odbiérać.

Das Patronatsrecht bei Pfründen, welche unter dem Patronate der politischen Fonds- und Stiftungsgüter stehen, hat das k. k. Gubernium nach Maaß seines dermaligen Wirkungskreises ohne Intervenirung der Gefällen-Verwaltung auszuüben.

Gubernial-Verordnung vom 28. Oktober 1831. Gub. Zahl 57147.

164.

Vorsichten bei Einantwortung der Nachlässe der in Verrechnung gestandenen städtischen Beamten.

Die hohe Hofkanzlei hat im Einverständnisse mit der k. k. obersten Justizstelle unterm 16ten September l. J. Z. 21000/800 angeordnet, daß die mit dem Kreisschreiben vom 27ten Jäner 1825 Z. 3636 kund gemachte Verordnung, wornach der Nachlaß eines gegen den Staatsschatz in Verrechnung gestandenen Beamten außer dem Exekuzionswege auch nicht jure crediti Jemand eingeantwortet werden darf, ohne vorläufig die Zustimmung der betreffenden Kameral-Behörde beigebracht zu haben, künftighin auch bezüglich auf die Nachlässe der in Verrechnung gestandenen städtischen Beamten in gleicher Art in Anwendung zu bringen sey, dergestalt, daß der Nachlaß eines gegen die Stadt-Kämmerei oder Gemeinde-Kasse in Verrechnung gestandenen städtischen Beamten, außer dem Exekuzionswege auch nicht jure crediti Jemand eingeantwortet werden dürfe, ohne vorläufig die Zustimmung des betreffenden Stadtmagistrats oder der Kämmerei beigebracht zu haben.

Hiernach haben sich alle Verlassenschafts-Abhandlungsbehörden genau zu benehmen.

Gubernial-Kundmachung vom 4. November 1831. Gub. Zahl 56648.

165.

Die Verfassung und Vorlegung der Bücher-Verzeichnisse bei Inventirung der Verlassenschaften wird Gerichtsbehörden in Erinnerung gebracht.

C I R C U L A R E.

Cum Caes. Reg. Gubernium Galiciense relate ad Intimatum Appellatoreum ddo. 5. Martii 1799 in objecto conficiendae circa Inventationes massarum consignationis libro-

Prawo prezentacyi na beneficya, które pod patronatem dóbr należących do politycznych funduszów i fundacyy zostaią, wykonywać ma c. k. Gubernium podług swego teráźnieyszego zakresu działania bez interwencyi Administracyi przychodów.

Rozporządzenie gub. z d 28. Października 1831 pod l. gub. 57147.

164.

Ostrożności w przyznawaniu (puścizn) po urzędnikach mieyskich, do składania rachunków obowiązanych.

Wysoka nadworna Kancelarya, za porozumieniem się z c. k. naywyższą Instancyą sprawiedliwości, pod dniem 16. Września r. b. i liczbą 21000/800 postanowiła, że rozporządzenie okólnikiem z dnia 27. Stycznia 1825 do liczby 3636 obwieszczone, według którego puścizna (sukcessya) po urzędniku zostaiącym z skarbem Stanu w obrachunku, oprócz drogi egzekucyi, nawet prawem długu (jure crediti) nikomu przyznawaną (w possessyę oddaną) być nie może, póki piérwéy przyzwolenie dotyczącego urzędu kameralnego złożone nie będzie, na przyszłość także co do puścizn po urzędnikach mieyskich, w obrachunku byłych, iednakowym sposobem tak dalece zastosowaném być ma, iż puścizna po urzędniku mieyskim, z kameraryą mieyską, albo z Kassą gminy w obrachunku byłym, oprócz drogi egzekucyi, nawet prawem długu (jure crediti), bez złożenia poprzedniczo zezwolenia od dotyczącego Magistratu mieyskiego lub Kameraryi, nikomu przyznawaną być nie może.

Podług czego wszystkie Instancye puścizny pertraktuiące, ściśle zachować się maią.

Uwiadomienie gub. z dnia 4. Listopada 1831 pod liczbą gub. 56648.

165.

Wkładanie i podawanie spisów książek przy inwentowaniu spuścizn, przypomina się Sądóm.

Circulare.

Cum Caes. Reg. Gubernium Galiciense relate ad Intimatum Appellatorum ddo. 5. Martii 1799 in objecto conficiendae circa Inventationes massarum consignationis librorum

rum editum horsum aperuerit, quod Instantiae Judiciales has consignationes librorum ab aliquo tempore tantum in simplo immittere soleant; ideo mox citatum Intimatum Appellatoreum ddo. 5. Martii 1799 singulis Instantiis Judicialibus, utpote: Foris Nobilium, Magistratibus et Jurisdictionibus localibus in memoriam revocatur, iisdemque ordinatur, ut has consignationes librorum circa obsignationes et inventationes massarum adinventorum, juxta Intimatum Appell. ddo. 5. Martii 1799 exacte conficiendas in quovis casu in dupplo C. R. Gubernio substernere non intermittant.

Andreas de Jakab,
Vice - Praeses.

Ex Consilio C. R. Regnorum Galiciae et Lodomeriae universalis Appellationum Tribunalis.

Leopoli die 11. Octobris 1831.

Thaddaeus de Bojarski,
Secretarius.

Gubernial-Kundmachung vom 4. November 1831. Gub. Zahl 59590.

166.

Erläuterung der a. h. Entschliessung vom 23. Hornung 1797 über die fiskalämtliche Vertretung der Unterthanen bei Rechtsstreitigkeiten gegen ihre Grundherrschaften.

Die mit dem h. Hofkanzleidekrete vom 17ten September 1829 Zahl 21994 zur Gub. Zahl 59599 erflossene Erläuterung der a. h. Entschliessung vom 23ten Hornung 1797 über die fiskalämtliche Vertretung der Unterthanen bei Rechtsstreitigkeiten gegen ihre Grundherrschaft hat zu der Voraussetzung den Anlaß gegeben, daß bei Streitigkeiten jene Grundholden, die zwar ihrer Sache, aber nicht ihrer Person nach, der Grundobrigkeit unterstehen, das Verfahren nach dem Unterthanspatente im politischen Wege keine Anwendung mehr finde.

Hierüber ist nun aus Anlaß eines spezifischen Falles die Erklärung dahin ergangen, daß diese Voraussetzung unrichtig sey, und daß die vorbezogene Erläuterung zwischen Unterthanen im ausgedehnten Sinne u. bloßen Grundholden d. i. den Besitzern dienstbarer Gründe, wie die in mehreren Kreisen Galiziens vorkommenden Zinsedelleute, die ebenfalls

editum horsum aperuerit, quod Instantiae Judiciales has consignationes librorum ab aliquo tempore tantum in simplo immittere soleant; ideo mox citatum Intimatum Appellatoreum ddo. 5. Martii 1799 singulis Instantiis Judicialibus, utpote: Foris Nobilium, Magistratibus et Jurisdictionibus localibus in memoriam revocatur, iisdemque ordinatur, ut has consignationes librorum, circa obligationes et inventationes massarum adinventorum, juxta Intimatum Appell. ddo. 5. Martii 1799 exacte conficiendas in quovis casu in dupplo C. R. Gubernio substernere non intermittant.

Andreas de Jakab,
Vice-Praeses.

Ex Consilio C. R. Regnorum Galiciae et Lodomeriae universalis Appellationum Tribunalis.

Leopoli die 11. Octobris 1831.

Thaddaeus de Bojarski,
Secretarius.

Uwiadomienie gub. z dnia 4. Listopada 1831 pod l. gub. 59590.

166.

Obiaśnienie naywyższego postanowienia z dnia 23. Lutego 1797, względem zastępowania poddanych przez król. Fiskusa w sporach prawnych z swoiémi Zwierzchnościami gruntowémi.

Obiaśnienie naywyższego postanowienia z dnia 23. Lutego 1797, dekretem wysokiéy Kancelaryi nadworney pod dniem 17. Września 1829 za liczbą 21994 wydanym, pod liczbą gub. 59599 ogłoszone, względem zastępowania poddanych przez Fiskusa w sporach prawnych z ich Zwierzchnościami gruntowémi, dało powód do mniemania, że w sporach posiadaczy gruntów, którzy co do swéy posiadłości, ale nie co do osoby Zwierzchności gruntowéy podlégaią, sposób postępowania podług patentu o poddanych w drodze polityczney zastosowanym być nie może.

Z powodu zaś szczególnego wypadku wyszło w tym względzie obiaśnienie, że takowe dorozumiewanie się (suppozycya) iest mylne, i że wyżéy wspomnione obiaśnienie między poddanymi w sensie obszernym i samymi lemanami, t. i. posiadaczami służebnych gruntów, iakimi iest szlachta czynszowa, po wielu cyrkułach Galicyi znay-

nicht ihrer Person aber der Sache nach der Grundobrigkeit unterstehen, mithin nicht Unterthanen, sondern Grundholden sind, hinsichtlich des Verfahrens in Streitsachen gegen ihre Grundherrschaften keinen weitern Unterschied zuläßt, als daß nur die ersteren nicht aber auch die letzteren von dem Unterthansadvokaten zu vertreten und ihre Streitigkeiten mit Beiziehung des politischen Repräsentanten zu entscheiden sind.

In der Anwendung des a. h. Patentes vom 5ten Jäner 1781 dann der §§. 32 und 33 des a. h. Patents vom 1. September 1781 auf diese Grundholden, insofern es sich um Urbarial- oder Unterthansschuldigkeiten von ihren Gründen handelt, ist folglich mit dem h. Hofdekrete vom 17ten September 1829 nichts geändert worden.

Diese Erklärung wird den Kreisämtern im Grunde des h. Hofkanzleidekrets vom 6ten Oktober d. J. Zahl 22187 zur Richtschnur in vorkommenden Fällen bekannt gemacht.

Gubernial-Verordnung vom 4. November 1831. Gub. Zahl 60380.

167.

Partheien müssen sich um Auskünfte an die Staatsschuldenkassa mit Vermeidung schriftlicher Eingaben persönlich oder durch Bevollmächtigte wenden.

Zur Vermeidung der so häufig vorkommenden Fälle, daß sich Partheien um Auskünfte schriftlich an die Universal-Staats- und Bankoschuldenkasse wenden, und derselben auch zu verschiedenen Zwecken Kreditseffekten zusenden, wodurch dieser Kasse auch eine Haftung aufgebürdet wird, ist mit h. Hofkammer-Erlasse vom 19ten Oktober l. J. Zahl 36500 Folgendes anher bedeutet worden:

Es ist der Universal-Staatsschuldenkasse nicht allein in ihrer Instrukzion, sondern auch nachträglich durch verschärfte Weisungen untersagt worden, sich mit Partheien in irgend einen Schriftwechsel einzulassen, oder sonst eine Verfügung ohne Auftrag der h. Hofkammer zu treffen, insofern diese Verfügung nicht ohnehin in ihrer Amtswirksamkeit gelegen ist.

Alle derlei an diese Kasse einlangenden Eingaben müssen von derselben unberücksichtiget hinterlegt, oder wenn Kreditseffekten beiliegen, an die Partheien unter Intervenirung der

duiąca się, która także nie co do swéy osoby, ale co do rzeczy, Zwierzchności gruntowéy podwładną, a zatém nie poddanymi, ale gruntów posiadaczami iest, względem postępowania w sporach z swémi Zwierzchnościami gruntowémi żadnéy różnicy nie dopuszcza, iak tylko że pierwsi, nie zaś i drudzy przez adwokata poddańczego zastępowani i ich spory za przyzwaniem politycznego reprezentanta rozstrzygane być maią.

W zastosowaniu zatém naywyższego patentu z dnia 5. Stycznia 1781, tudzież §§. 32 i 33, naywyższego patentu z dnia 1. Września 1781 do tychże łemanów, iak dalece to powinności urbaryalnych lub poddańczych dotyczé, wysokim dekretem nadwornym z dnia 17. Września 1829 nic nie odmieniono.

Które to obiaśnienie w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 6. Października r. b. pod liczbą 22187, c. k. Urzędóm cyrkułowym dla stosowania się w wydarzonych przypadkach ogłoszone zostaie.

Rozporządzenie gub. z dnia 4. Listopada 1831 do liczby gub. 60380.

167.

Strony chcące zasiągnąć wiadomości od Kassy długów Stanu, udawać się maią do téyże osobiście lub przez pelnomocników, i unikać podań na piśmie.

W celu usunięcia tak często wydarzaiących się przypadków, iż strony o zasiągnienie wiadomości od powszechnéy Kassy długów Stanu i banku, do téyże przez korrespondencyę na piśmie wdaią się, i onéy także różne papiery kredytowe w różnych zamiarach przeséłaią, przez co téy Kassie także odpowiedzialność narzuconą bywa; dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 19. Października r. b. pod liczbą 36500 oznaymiono, co następuie:

Uniwersalnéy Kassie długów Stanu zakazano iest, tak iéy instrukcyą, iako też następnie wydanémi zaostrzonémi rozporządzeniami, ze stronami w iakąbądź korrespondencyę wdawać się, lub iakiebądź zarządzenie bez rozkazu wysokiéy Kamery nadwornéy, ieżeli takowe zarządzenie oprócz tego do zakresu iéy urzędu nie należy, przedsiebrać.

Wszystkie tym podobne do wspomnionéy Kassy przychodzące podania powinna taż Kassa bezwzględnie w swych aktach złożyć, albo ieżeli do tych podań effekta kredytowe

allgemeinen Hofkammer wieder zurückgesendet werden, was nur eine Verzögerung in den Angelegenheiten der Partheien verursacht.

Die k. Kreisämter werden daher angewiesen, dahin zu wirken, daß es durch die Ortsbehörden und Aemter möglichst allgemein bekannt werde, daß alle schriftlichen Eingaben an die Universal-Staatsschuldenkasse erfolglos bleiben müssen, und daß sich daher die Partheien in vorkommenden Fällen, wo ein Einschreiten oder eine Amtshandlung der Universal-Staatsschuldenkasse erforderlich wird, entweder persönlich oder durch gehörig Bevollmächtigte mit Vermeidung jeder schriftlichen Eingabe an die genannte Kasse zu wenden haben.

Gubernial-Verordnung vom 5. November 1831. Gub. Zahl 62620.

168.

Behandlung der am 2ten November 1831 in der Serie 112 verlosten 5perzentigen Banko-Obligazionen.

In Folge eines Dekretes der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 2ten d. M., wird mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 19ten November 1829 Zahl 8345, bekannt gemacht; daß die am 2. November d. J. in der Serie 112 verlosten 5perzentigen Banko-Obligazionen, nämlich: Nummer 104929 bis einschliessig Nummer 106546, nach den Bestimmungen des allerhöchsten Patentes vom 21ten März 1818, gegen neue mit Fünf von Hundert in Convenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Gubernial-Kundmachung vom 10. November 1831. Präsidial Zahl 8295.

169.

Neophiten dürfen nur dann unter verändertem Geschlechtsnamen in die Taufbücher eingetragen werden, wenn die Bewilligung zur Veränderung desselben vorliegt.

Es ist der Fall vorgekommen, daß ein Israelit, welcher zur christlichen Religion übergetreten ist, von dem betreffenden Pfarrer in das Taufbuch unter einem veränderten Geschlechtsnamen eingetragen wurde.

Obgleich nun Se. k. k. Majestät laut der mit h. Hofkanzleidekrete vom 5ten Juni 1826 Zahl 16255 herabgelangten a.

załączone są, za pośrednictwem powszechnéy Kamery nadworney nazad zwrócić, przez co tylko zwłoka w interesach stron przyczynia się.

C. k. Urzędom cyrkułowym zaleca się zatém, o to starać się, aby przez mieyscowe Zwierzchności i Urzędy ile możności powszechnie obwieszczono było, iż wszystkie podania na piśmie do uniwersalnéy Kassy długów Stanu bez skutku zostać muszą, i że strony zatém w tych razach, gdzie wdanie się, lub urzędowanie uniwersalnéy Kassy długów Stanu potrzebném iest, albo osobiście lub przez należycie upełnomocnionych, unikaiąc wszelkich podań na piśmie, do wspomnionéy Kassy udawać się maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 5. Listopada 1831 do l. gub. 62620.

168.

Postępowanie z pięćprocentowémi obligacyami bankowémi, na dniu 2. Listopada 1831 w rzędzie 112 wylosowanémi.

W skutku dekretu c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 2. t. m., odwołuiąc się do okólnika z dnia 19. Listopada 1829 do liczby 8345, czyni się wiadomo, że pięćprocentowe obligacye bankowe, dnia 2. Listopada roku bieżącego w rzędzie 112 wylosowane, a mianowicie od liczby 104929 do włącznie 106546, podług przepisów naywyższego patentu z dnia 21. Marca 1818, za nowe, po pięć od sta w monecie konwencyynéy procentu przynoszące obligacye Stanu, wymieniane zostaną.

Uwiadomienie gub. z dnia 10. Listopada 1831 do l. prez. 8295.

169.

Nowochrzczeńci wtenczas tylko pod odmienionén nazwiskiem do metryk chrztu zapisani być mogą, ieżeli na to dane pozwolenie.

Wydarzyło się, iż żyd, który przeszedł do religii chrześciiańskiéy, przez parocha do metryki chrztu pod odmienioném nazwiskiem zapisanym został.

Chociaż Jego c. k. Mość mocą naywyższego postanowienia z dnia 1. Czerwca 1826, dekretem wysokiéy Kance-

h. Entschliessung vom 1ten Juni 1826 die Veränderung des Geschlechtsnamens bei dem Uebertritte zur christlichen Religion zu gestatten geruhet haben, so muß dennoch um die Bewilligung hiezu bei der Landesstelle eingeschritten, und die hierortige Entscheidung abgewartet werden.

Die Kreisämter haben daher die Geistlichkeit aller Ritus und die Pastoren der augsburgischen Konfession zu belehren, daß in vorkommenden Fällen die zur christlichen Religion Uebertretenden nur dann unter einem veränderten Geschlechtsnamen in die Taufbücher eingetragen werden dürfen, wenn die Bewilligung zur Veränderung des früher geführten Geschlechtsnamens auf Ansuchen des Getauften von der Landesstelle bewilliget worden ist.

Gubernial-Dekret vom 22. November 1831. Gub. Zahl 60742.

170.

Die Beurlaubung der Militär-Mannschaft soll ungezwungen geschehen, und Jene berücksichtiget werden, die von ihren Dominien, Verwandten und Bekannten gefordert werden.

In Folge des vom Lemberger k. Kreisamte gemachten, dem k. k. General-Militär-Kommando mitgetheilten Antrages nur »solche Individuen auf Urlaub zu entlassen, deren Nahrungs- »und Erwerbsfähigkeit von den Dominien anerkannt wird«; hat dasselbe unterm 8ten d. M. anliegend eine Abschrift .|. desjenigen mitgetheilt, was der k. k. Hofkriegsrath mit Reskript vom 27ten Oktober l. J. hierüber zu verfügen befunden hat, wornach sämmtliche hierländige Truppenkörper zur Nachachtung vom k. k. General-Kommando in die Kenntniß gesetzt wurden.

Hiernach haben sich auch die k. Kreisämter in vorkommenden Fällen genau zu benehmen.

Gubernial-Dekret vom 24. November 1831. Gub. Zahl 65090.

.|.

Abschrift. Eines hofkriegsräthlichen Reskripts ddto. Wien am 27. Oktober 1831. K. 4164.

Bei Rückschluß der mit Bericht vom 10. d. M. Q. 2493 eingelangten Beilagen, wird das General-Kommando angewiesen, mit genauer Beobachtung der bestehenden Vorschrift, daß kein Mann wider seinen Willen beurlaubt werde, die Ver-

laryi nadwornéy z dnia 5. Czerwca 1826 pod liczbą 16255 nadeszłego, przechodzącym do religii chrześciiańskiéy nazwiska swoie odmieniać pozwolić raczył; iednakże o pozwolenie na to u Rządu kraiowego prosić i na rezolucyą czekać należy.

C. k. Urzędy cyrkułowe zatém uwiadomić maią duchowieństwo wszelkich obrządków oraz pastorów wykonania augszburskiego, iż przechodzący do wiary chrześciiańskiéy, wtenczas tylko pod odmienionèm nazwiskiem do metryk chrztu zapisani być mogą, ieżeli pozwolenie do odmienienia dawnieyszego nazwiska na prośbę nowo-chrzczonego od Rządu kraiowego udzielone zostało.

Dekret gub. z dnia 22. Listopada 1831 pod liczbą gub. 60742.

170.

Urlopowanie żołniérzy dziać się ma bez przymusu, i na tych wzgląd mieć należy, których domagaią się Dominia, krewni i znaiomi.

Na wniosek c. k. lwowskiego Urzędu cyrkułowego, c. k. główney Komendzie woyskowéy udzielony, »by takie tylko »osoby na urlop puszczone były, których możność utrzyma»nia się i zarobkowania przez Dominia uznaną będzie«, taż Komenda pod dniem 8. b. m. udzieliła załączoną tu kopię .|. tego, co c. k. nadworna Rada woienna reskryptem z dnia 27. Października r. b. w téy mierze rozporządziła, a podług którego wszystkie tukraiowe oddziały woysk przez c. k. główną Komendą zawiadomione zostały.

Podług tego także i Urzędy cyrkułowe w zachodzących przypadkach ściśle zachować się maią.

Dekret gub. z dnia 24. Listopada 1831 pod liczbą gub. 65090.

.|.

Kopia reskryptu c. k. nadwornéy Rady woiennéy z daty w Wiédniu dnia 27. Października 1831 K. 4164.

Zwracaiąc annexa relacyi z dnia 10. b. m. Q. 2493, zaleca się główney Komendzie przy ścisłém zachowaniu trwaiącego przepisu, iż żaden żołniérz przeciwko woli swoiéy urlopowanym być nie ma, wydać do tamecznych puł-

fügung an die dortländigen Regimenter zu treffen, sich die ungezwungene Beurlaubung der Mannschaft bestens angelegen seyn zu lassen, um so viel möglich den beabsichtigten Lokostand zu erlangen. Doch sollen sie dabei allerdings jene Leute, welche von ihren Dominien, ihren Verwandten und Bekannten nach Hause verlangt werden, oder die sich sonst mit ihrem Unterhalte in dem Urlaubsorte ausweisen, vorzüglich berücksichtigen.

171.

Erzeugung, Einfuhr und Verkauf des grünlich-goldschielenden Eß- und Kinderspielerei-Geschirres, dessen Glasur aus Bleiglätte bestehet, wird verbothen.

Da die angestellte Untersuchung dargethan hat, daß die Glasur des grünlich-goldschielenden Eß- und Kinderspielerei-Geschirres fast blos aus Bleiglätte besteht, und so lose ist, daß sie sogar mit den Fingern abgerieben werden kann, so haben Se. Majestät mit allerhöchster Entschliessung vom 11ten Oktober d. J. die Erzeugung, die Einfuhr und den Verkauf des erwähnten gesundheitsschädlichen Eß- und Kinderspielerei-Geschirres in dem gesammten Umfange der österreichischen Monarchie zu verbiethen geruhet.

Dieß wird in Folge hohen Hofkammerdekrets vom 31ten Oktober 1831 Z. 37437 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 24. November 1831. Gub. Zahl 67003.

172.

Reisevorschüsse dürfen an städtische Magistrats- und Kämmereibeamten nicht mehr erfolgt werden.

Aus den städtischen Rechnungseingaben hat man sich überzeugt, daß die unverrechneten Reisevorschüsse der städtischen Beamten bei den meisten Städten nicht nur zu einer bedeutenden Anzahl angewachsen sind, sondern daß sich dieselben ungeachtet der mehrfälligen hierortigen Erinnerungen statt zu vermindern, von Jahr zu Jahr vermehren.

Hiedurch werden den Stadtkassen nahmhafte Schreibereien verursacht, die Städte selbst aber Geldverlusten ausgesetzt, und

ków rozporządzenie, aby nieprzemuszone urlopowanie ludzi dla osiągnienia ile możności zamierzonego stanu mieyscowego iak naylepiéy przestrzegane było. Jednakże przytém zawsze na tych ludzi, których Dominia, krewni i znaiomi u siebie mieć żądaią, lub którzy się wykażą, że w mieyscu urlopu utrzymanie mieć będą, szczególniéy wzgląd mieć należy.

171.

Robienie, przywóz i sprzedaż zielonawego, złotoiaskrawego naczynia stołowego, i do zabawek dziecinnych, którego poléwa z gleyty ołowianéy składa się, zakazane zostaią.

Gdy z przedsięwziętego dochodzenia pokazało się, że poléwa zielonawo-złoto-iaskrawego naczynia iadalnego i do zabawek dziecinnych, właśnie z saméy tylko gleyty ołowianéy składa się, i tak się słabo naczynia trzyma, iż ią nawet palcami zeskrobać można; przeto raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższém postanowieniem z dnia 11. Października r. b. robienie, przywóz i sprzedaż wspomnionego, do iedzenia i do zabawek dziecinnych służącego, zdrowiu szkodliwego naczynia w całym obwodzie Monarchii austryiackiéy zakazać.

Co w skutku dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 31. Października 1831 do liczby 37437 do powszechnéy podaie się wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 24. Listopada 1831 do l. gub. 67003.

172.

Przedpłaty podróżne dla urzędników kameralnych i kameraryy mieyskich, wydawane być więcéy nie maią.

Z podawanych rachunków mieyskich przekonano się, iż przedpłaty podróżne urzędników mieyskich, z których nie wyrachowali się, w powiększéy części miast nie tylko do znakomitéy liczby urosły, ale że pomimo wielokrotnych tuteyszych upomnień, takowe zamiast zmnieyszać się, co rok się powiększaią.

Przezto przyczynia się dla Kass mieyskich wiele pisaniny, a same miasta ponoszą utratę w pieniądzach, nieiedna

mancher Beamte durch die Leichtigkeit, Vorschüsse zu erhalten, zur Unordnung und endlich zur wirklichen Zerrüttung seiner häuslichen Verhältnisse verleitet.

Um diesem Uebelstande zu begegnen, hat man festzusetzen befunden: daß von nun an, so wie es mit hierortiger Verordnung vom 7ten März 1828 Zahl 14472 in Absicht auf die Kreisamtsbeamten mit dem besten Erfolge bestimmt wurde, keine Reisevorschüsse an Magistrats- und Kämmereibeamte Statt zu finden haben, sondern daß erst nach vollführter Dienstreise bei Vorlegung des Reisepartikulars dem Magistrats-Vorsteher gestattet werde, nach genauester Würdigung der gesetzlichen Gebühr den anstandlos befundenen Geldbetrag, jedoch nur in Gulden, und mit Weglassung der Kreuzer bei der Stadtkasse anzuweisen, welche die darauf geleistete Zahlung auf dem Reisepartikular unter Beisetzung des Tages und des Journalartikels zu bestätigen hat.

Diese Vorschrift haben die Kreisämter allen dortkreisigen Magistraten und Kämmereien zur genauesten Beobachtung mit dem Beisatze mitzugeben, daß die Magistrats-Vorsteher bevor sie einen derlei im Reisepartikular verrechneten Betrag anweisen, stets zuvor die verrechneten Gebühren zu prüfen, und wenn darin unstatthafte Verrechnungen vorkommen, oder wenn sich bei Ansetzung der Diäten nicht genau nach der Normalvorschrift vom 3ten März 1828 Zahl 14490 benommen wurde, der verrechnete Betrag nur nach der hiernach sich ergebenden Modifizirung unter eigener Verantwortung anzuweisen haben.

Was die schon angewiesenen, aber bis jetzt noch nicht verrechneten Reisevorschüsse betrifft, so haben sich die Kreisämter selbe von den Stadtkassen sogleich spezifisch nachweisen zu lassen, zu deren Verrechnung den betreffenden Individuen einen peremtorischen kurzen Termin zu bestimmen, und wenn solcher fruchtlos ablauft, die erhaltenen Vorschüsse durch Gehaltsabzüge von den betroffenen Beamten zur Stadtkasse beizutreiben.

Für die richtige Befolgung des letzteren bleiben die Herrn Kreisvorsteher verantwortlich.

Gubernial-Verordnung vom 25. November 1831. Gub. Zahl 63177.

173.

Verfügungen zur Erzielung größerer Reinlichkeit in Kreis- und Landstädten.

In mehreren Orten und vorzüglich in größeren Städten hat die

zaś urzędnik łatwością uzyskania tych przedpłat przyprowadzony bywa do nieporządku a nakoniec do istotnego nieładu w swoich domowych stosunkach.

Zapobiegaiąc temu, stanowi się, iż odtąd, iakto już rozporządzeniem tuteyszém z dnia 7. Marca 1828 do liczby 14472, względem urzędników cyrkułowych z naylepszym skutkiem rozporządzono zostało, żadne więcéy przedpłaty podróżne dla urzędników magistratualnych i kameraryy mieyskich, mieysca mieć nie maią, i tylko przełożonemu Magistratu pozwala się dopiéro po odbytéy podróży służbowéy, przy złożeniu rachunków podróżnych po ścisłém rozpoznaniu prawéy należytości ilość pieniężną zawadzie nie uległą, wszakże tylko w złotych reńskich, z opuszczeniem kraycarów w kassie mieyskiéy zaasygnować, która uiszczoną na to wypłatę na rachunku podróżnym z dołożeniem dnia i artykułu dziennika, poświadczyć ma.

Przepis ten Urzędy cyrkułowe wszystkim tameczuym Magistatrom i Kameraryiom dla ścislego zachowania, z tym dokładem udzielić maią, iż przełożeni Magistratów, nim takową w rachunkach podróżnych podaną ilość zaasygnuią, zawsze wprzód porachowaną należytość rozpoznać, a ieżeli w nich nienależyte wydatki zachodzą, lub ieżeli przy rachowaniu dyurn nie trzymano się ściśle prawideł pod dniem 3. Marca 1828 pod liczbą 14490 przepisanych, wyrachowaną ilość tylko podług przypadaiącéy modyfikacyi pod własną odpowiedzialnością assygnować maią.

Co się tycze przedpłat podróżnych już zaassygnowanych ale ieszcze dotąd niewyrachowanych, Urzędy cyrkułowe zalecić maią kassom mieyskim, takowe sobie natychmiast poszczególnie wykazać, do wyrachowania się z nich dotyczącym urzędnikóm termin krótki i ostateczny naznaczyć, a gdy takowy bez skutku upłynie, otrzymane przedpłaty przez odciąganie z pensyi takich urzędników, dla Kassy mieyskiéy odzyskać.

Za ścisłe dopełnienie tego ostatniego rozporządzenia odpowiedzialnymi czynią się JPP. przełożeni cyrkułowi.

Rozporządzenie gub. z dnia 25. Listopada 1831 do l. gub. 63177.

173.

Rozporządzenie ku utrzymaniu większéy czystości po miastach cyrkułowych i miastach na prowincyi.

Po wielu mieyscach, osobliwie po większych miastach do-

Erfahrung die volle Ueberzeugung geliefert, daß die epidemische Brechruhr dort am heftigsten wüthete, wo die Menschen gedrängt wohnten, und wo schädliche Ausdünstungen bestanden, die durch Unreinlichkeit erzeugt worden sind; es ist dem Kreisamt daher seit Ausbruch jener Krankheit wiederholt, im Allgemeinen und im Einzelnen, vorzüglich aber in mehreren der gedruckten Instrukzionen und Kundmachungen, und insbesondere mit der Zirkular=Verordnung vom 13ten August l. J. Zahl 3739 zur Pflicht gemacht worden, alle Anstalten zur Erhaltung des öffentlichen Gesundheitszustandes und besonders die Sorge für die Säuberung der Wohnungen, Strassen und Gässen, Beseitigung gesundheitsschädlicher Stoffe und Objekte zu treffen, und auf das thätigste zu befördern.

Die Handhabung der Reinlichkeits=Polizei in den Städten, ist dem Kreisamte bereits mit der Zirkular=Verordnung vom 22ten Jäner 1784 Zahl 1779 (es wurden unter derselben Zahl mehrere auch andere Gegenstände betreffende Weisungen an dasselbe erlassen) ans Herz gelegt, und aufgetragen worden, auf die Herstellung und Erhaltung der zur Erreichung jenes Zweckes nothwendigen Anstalten zu wirken, und diese Anordnung bei vielen einzelnen Anlässen erneuert. In mehreren Kreis= und selbst in einigen Landstädten erscheinen in dieser Beziehung bereits einzelne zweckmässige Einleitungen getroffen, während in den meisten fast gar nichts geschehen ist, und selbst in den ersten, das Veranlaßte nur vereinzelt, ohne den so nothwendigen Zusammenhang besteht, zur Erreichung des ganzen so wichtigen Zweckes noch manches zu wünschen übrig läßt, und fast überall, besonders aber in den, von Juden bewohnten Theilen der Städte — im Innern der Häuser sowohl als auch auf öffentlichen Gässen und Strassen eine auffallende Unreinlichkeit wahrgenommen wird.

Das Kreisamt wird daher aufgefordert diesem wichtigen Gegenstande nunmehr seine vorzügliche Aufmerksamkeit zu widmen, und in den Kreis= dann in den bedeutenderen Landstädten mit Ernst darauf zu dringen, damit von den Ortsobrigkeiten, als den ersten hiezu berufenen Organen, geregelte Verfügungen zur Einführung der erforderlichen Reinlichkeit und Ordnung getroffen, und mit der erforderlichen Strenge gehandhabt werden.

Bei der bedeutenden Verschiedenheit der Orts= und anderer Verhältnisse ist es unmöglich dem Kreisamte eine für alle Fälle zureichende Norm vorzuzeichnen, indessen werden demselben die nachstehenden allgemeinen Umrisse den Gesichtspunkt bezeichnen, von welchem bei den dießfälligen Einleitungen auszugehen ist, und demselben jene Modifikazionen von selbst dar=

świadczenie przekonało, że epidemiczna biegunka z wymiotami tam naybardziey srożyła się, gdzie ludzie ściśnieni mieszkali, i gdzie szkodliwe wyziewy panowały przez nieczystość stwarzane; wskazano więc krotnie Urzędóm cyrkułowym za obowiązek od wybuchnienia tey choroby tak w ogólności iako i poszczególnie, osobliwie zaś wieloma drukowanemi instrukcyiami i uwiadomieniami, w szczególności zaś rozporządzeniem okólném z dnia 13 Sierpnia r. b. pod liczbą 3739, aby wszystko, co tylko do utrzymania zdrowia publicznego potrzebném iest, przedsiębrały, osobliwie zaś o wyczyszczenie pomieszkań, gościńców i ulic, niemniey o uprzątnienie rzeczy i materyy zdrowiu szkodliwych starały się, i ku temu naydzielniey dążyły.

Utrzymanie policyi czystości po miastach Urzędóm cyrkułowym ieszcze pod dniem 22. Stycznia 1784 i 1779 pod obowiązkiem sumienia zalecono zostało, (pod tą samą liczbą wydane były także rozporządzenia wiele innych przedmiotów tyczące się) i nakazano, by nad zaprowadzeniem i utrzymaniem urządzeń do osiągnienia tego celu pracowały; nawet rozporządzenie to przy wielu poiedyńczych sposobnościach ponowione było. Po wielu miastach cyrkułowych a nawet po niektórych na prowincyi widać iuż poiedyńczo w tey mierze poczynione ku celowi zmierzaiące urządzenia, gdy tymczasem po naylicznieyszych nic prawie nie udziałano, a nawet w pierwszych, to, co założono zostało, istnie tylko rozerwano bez związku tyle potrzebnego, i do osiągnienia ogólnego tak ważnego celu, nie iedno ieszcze do życzenia pozostaie; bo wszędzie prawie osobliwie w częściach miast, przez żydów zamieszkałych, po domach, iako też i po publicznych ulicach i gościńcach uderzaiące nieochędóstwo postrzegać się daie.

Wzywa się zatém Urzędy cyrkułowe, by teraz na ten ważny przedmiot szczególnieyszą uwagę zwróciły, i tak w miastach cyrkułowych, iako i znamienitszych na prowincyi usilnie na to nastawały, by Zwierzchności mieyscowe, iako pierwsi do tego powołani działacze ku zaprowadzeniu potrzebnego ochędóstwa i porządku stanowne poczyniły urządzenia i takowych z należytą surowością przestrzegały.

Śród znaczney różności stosunków mieyscowych i innych, niepodobna Urzedóm cyrkułowym oznaczyć prawidła, we wszsytkich przypadkach służące, tymczasem następuiące ogólne zarysy wskażą onym stanowisko, z którego przy pomienionych urządzeniach rzeczy uważać maią i same nastre-

biethen, die in den einzelnen Städten in Anwendung zu bringen sind.

Zur Erreichung des vorgesehenen Zweckes kömmt es

I. auf die Erhaltung der Reinlichkeit im Innern der Häuser,

II. auf jene auf den öffentlichen Gassen, Strassen und Plätzen, welche letztere großen Theils von der Beobachtung der ersteren abhängt, an.

Zu I. Die Reinlichkeit und Ordnung ist wesentlich von der Eintheilung der Hauptbestandtheile eines Hauses bedingt. Es muß daher bei schon bestehenden Häusern, diese dem obigen wichtigen Zweck gemäß eingerichtet, bei Reparaturen die dießfalls vorhandenen Gebrechen möglichst beseitigt; bei neuen Herstellungen aber vorzüglich darauf gesehen werden, damit die erstere auch sicher und entsprechend erhalten werden könne. Insbesondere ist hiebei zu berücksichtigen:

1) die Herstellung und Erhaltung ordentlicher geräumiger und gehörig abgeschlossener Aborte, und da wo keine Abzugskanäle bestehen, hiezu unentbehrlicher Senkgruben, die wenigstens eine Klafter tief und breit seyn müssen; so wie die periodische Räumung der letztern;

2) der Ablauf des Haus- Spühl und Regenwassers, wozu gepflasterte oder auch hölzerne Rinnen und Schläuche am zweckmäßigsten sind.

3) Aufsammlung des in jedem Hause sich stets erneuernden Mistes (Kehrichts) an bestimmten, von den eigentlichen Wohnbestandtheilen möglichst entfernten Orten des Hauses, oder in einer eigenen Kiste, und dessen Wegführung in angemessenen Perioden; dasselbe gilt von allen Gattungen Stallmist, Abfällen von besonderen Gewerben und Handwerken, deren viele der Gesundheit im hohen Grade nachtheilig, selbst Eckel erregend sind. In Städten, wo noch keine eigene Reinigungsordnung besteht, muß sogleich eine eigene Häuserrevision vorgenommen, auf die Herstellung von Aborten, wo selbe noch nicht bestehen, und Beseitigung aller größeren Unordnungen und Unfläthigkeiten gedrungen, übrigens den Eigenthümern an die Hand gegangen werden, in welcher Art selbe größere Gebrechen zu beseitigen haben.

Zu II. Hängt die Reinlichkeit auf Gassen, Strassen und Plätzen großen Theils von der Ortslage ab, es muß daher

4) vor allem getrachtet werden, das natürliche Terrain einer Stadt so zu benützen, damit der Abfall der Flüssigkeiten, des Regenwassers und andere aus den Häusern abgehende Unreinlichkeiten in der Art abgeleitet und vertheilt werden, daß solche nicht mehrere Gässen, oder die ganze Stadt durchlaufen,

czą im owe modyfikacye, których w poiedyńczych miastach użyć maią.

Osiągnienie przerzeczonego celu zależy:

I. na utrzymaniu czystości wewnątrz domów,

II. na publicznych ulicach, gościńcach i placach, których czystość w znaczney części od zachowania pierwszey zawisła.

Ad I. Czystość i porządek zawisły istotnie od podziału głównych części domów. Ten więc tam, gdzie iuż domy stoią stosownie do powyższego ważnego celu urządzony, przy poprawach zachodzące w tey mierzy wady uprzątnione, a przy nowych budowach na to szczególnie uważano być powinno, by podział bezpiecznie urządzony został. W szczególności uważać należy:

1) Aby prewety obszérne i należycie zamknięte, porządnie stawiane i utrzymywane, i tam gdzie kanałów nie ma, koniecznie potrzebne kloaki, przynaymniey na sążeń głębokie i szérokie porobione, niemniey od czasu do czasu czyszczone były.

2) Aby były ścieki dla wody dészczowéy i pomyiów domowych, do czego naystosowniey służą rynwy brukowane, także i drzewiane i spustne szyie albo rury.

3) Aby śmiecie w każdym domu zawsze przybywaiące w pewném, od właściwych części domu mieszkalnych ile być może oddaloném mieyscu zbierane, lub do przeznaczonéy na to skrzyni składane, i w przyzwoitym czasie wywożono było; to samo służy dla wszelkiego gnoiu staiennego i odpadków przy różnych professyiach i rzemiosłach wyrzucanych, z których wiele dla zdrowia nader szkodliwych a nawet obrzydliwych bywa. W miastach, gdzie porządek ochędóstwa ieszcze nie zaprowadzony, przedsięwzięta być ma natychmiast umyślna rewizyia, oraz nalegać należy, aby prewety tam, gdzie ich nie ma, zaraz były stawiane i wszystkie większe niechludstwo i nieporządki uprzątnione; wreście właścicielóm domów podać należy środki, którémi znacznieyszym niedogodnościom zaradzić maią.

Ad II. Czystość na ulicach, gościńcach i placach, zależy po większéy części od położenia mieyscowego; a zatém

4) starać się należy przedewszystkiém, korzystać z naturalnego położenia miasta, aby odchód wszystkich spływów deszczowéy wody i innych z dómów odchodzących nieczystości tym sposobem zwrócony i podzielony był, by te nie wielu ulicami, lub przez całe miasto płynęły, ale ile

sondern möglichst abgesondert in verschiedenen Richtungen ihrem eigentlichen Abflusse und unbewohnten Gegenden zugeführt werden.

5) Eine wesentliche Bedingung der Reinlichkeit in Städten ist ferner die ordentliche Richtung der Gassen und Strassen, die Beseitigung von Krümmungen und Verschmälerungen derselben, nach der Zirkular-Verordnung vom 16ten Oktober 1787 und 1797, ist bei neuen Baulichkeiten, besonders nach Feuersbrünsten, auf die Regulirung und Erweiterung derselben die möglichste Rücksicht zu nehmen.

Eben so nothwendig wird

6) da, wo es nur immer zulässig ist, die Pflasterung der Gassen, und es muß mit allen Kräften dahin gewirkt werden, diese höchst wichtigen Polizeianstalten mit allen zu Gebothe stehenden Mitteln nach und nach im ganzen Umfange des Stadtgebiethes herzustellen. Wo dieß nicht gleich möglich seyn sollte, ist wenigstens zu trachten, die Strassen zu beschottern, und an beiden Seiten zunächst der Häuser ordentliche, von der Fahrstrasse durch gepflasterte Ablaufgräben gesonderte Trottoirs anzulegen, wobei jedoch immer der oben ad 4 angedeutete Fall der Gewässer zu berücksichtigen seyn wird.

7) Es darf jedoch in keinem Fall gestattet werden, außer Regenwasser auch andere Unreinigkeiten oder Flüssigkeiten, auf die öffentlichen Strassen, und in die Rinnsäle zu leiten, am allerwenigsten ist es erlaubt, mit erstern auch Aborts-Unreinlichkeiten mittelbar auf die Strasse zu fördern.

8) Jede muthwillige Verunreinigung der öffentlichen Trottoire, Gassen oder Strassen, mit was immer für einer Art Unrath, Mist, Hinauswerfen von Aesern ꝛc. muß auf das strengste untersagt, der Schuldtragende bestraft, und der betreffende Haus- oder Grundbesitzer im Umfange öffentlicher und gangbarer Gassen und Strassen auch verpflichtet werden, dergleichen Unreinlichkeiten stets wegzuräumen und erstere zu säubern.

9) Oeffentliche Abzugskanäle befördern den Ablauf der Unreinlichkeiten, und beseitigen das eben so kostspielige als unangenehm wiederkehrende Reinigen der Senkgruben. Wo das Vermögen der Stadtkasse zureicht, ist die Herstellung derselben auf deren Kosten einzuleiten, wo nicht, ist solche auf Kosten aller jener Hauseigenthümer zu veranlassen, welche hieran Theil nehmen können, indem sowohl deren Häuser als auch die Einwohner hiebei gewinnen. Doch ist dießfalls stets im vorläufigen Einverständniße und Einvernehmen aller Konkurrenten deren Vermögensverhältnisse hiebei zu berücksichtigen kommen vorzugehen, und Zwangsmaßregeln möglichst zu beseitigen; wo kein Einverständniß zu Stande kommt, hat die politische Be-

możności oddzielnie w różnych kierunkach do właściwego mieysca ich odpływu w okolice niezamieszkane sprowadzane były.

5) Ważnym iest także warunkiem czystości w miastach, porządne skierowanie ulic i gościńców, sprostowanie i rozszérzenie takowych; podług rozporządzenia okólnego z dnia 16. Października 1787 i 1797 należy przy nowych budowach, osobliwie po pożarach ile możności wzgląd mieć na sprostowanie i rozszérzenie tychże.

Również potrzebném iest

6) tam, gdzie się to da uczynić, brukowanie ulic, iakoż wszystkiemi siłami starać się o to potrzeba, aby to nayważnieysze urządzenie policyyne wszelkiemi środkami z czasem w całym obwodzie terytorium miast do skutku przywiedzione było. Gdzieby to zaraz nastąpić nie mogło, starać się przynaymniéy drogi gruzem wysypać i po obu stronach po pod domy porządne ścieżki, od drogi wozowéy rowami brukowanemi przedzielone, pozakładać; przyczém zawsze na śpływ wody a d 4) wskazany, uważać potrzeba.

7) Wszakże w żadnym razie dozwolono być nie może, oprócz wody deszczowéy, inne także nieczystości i spławy publicznemi drogi i rynsztokami sprowadzać, osobliwie zaś nieczystości kloak pośrednio przez ulice wozić.

8) Wszelkie dowolne zapaskudzanie ścieżek, ulic i gościńców, wyrzucaniem iakiegokolwiek śmiecia, ściérwa i t. p. naysurowiéy zakazane, ten co zawinił ukaranym, a właściciel domu lub gruntu zobowiązanym być powinien, w obwodzie ulic i dróg publicznych przechodowych, podobne nieczystości uprzątać, i te mieysca czyścić.

9) Kanały odchodowe publiczne ułatwiaią odpływ nieczystości, i tyle koszt, ile nieprzyiemne ustawiczne czyszczenie kloak czynią niepotrzebném. Gdzie Kassa mieyska wystarcza, budowanie takowych na koszt miasta przedsięwzięte, w przeciwnym razie kosztem wszystkich właścicieli domów nakazane być ma, którzy do tego należyć mogą; ile że tak ich domy, iak i tychże mieszkańcy na tém zyskuią. Jednakże w téy mierze zawsze za porozumieniem się i zapytaniem wszystkich do tego należacych, których stosunki maiątkowe zważane być powinny, działano być ma, i środków zmuszaiących ile możności oszczędzać należy; gdzieby się porozumieć nie można, Urząd polityczny w pierwszéy Instancyi rozstrzygać ma. Rozumie się samo z siebie, że przy budo-

hörde in erster Instanz zu entscheiden. Daß bei deren Herstellung Abfall-Vereinigung der Abzüge aus mehreren Häusern und Gässen, und die Lokalumstände besonders zu berücksichtigen seyen, ergiebt sich von selbst.

10) Vorzüglich wichtig ist die Einleitung zur Reinigung selbst, denn der in den Häusern gesammelte Unrath und Mist muß weggeführt, die Gassen, Strassen und Plätze von Zeit zu Zeit gekehrt, von Schnee und Eis gesäubert, und an hiezu bereits bestimmte, von Wohnungen entfernte Orte gebracht werden.

Ob hiezu der Weg einer Unternehmung durch öffentliche Versteigerung eingeschlagen, und aus den Stadtkassa-Mitteln oder durch Beiträge von den Hauseigenthümern und Einwohner bestritten werden wolle, oder diese selbst in Vereine nach einzelnen Gegenden und Strecken, durch Hand- und Bespannungshilfleistungen zu konkurriren haben, muß nach den Verhältnissen einer jeden einzelnen Stadt und den dießfalls einzuleitenden Verhandlungen besonders bestimmt werden.

Als wesentliche Bestimmungen sind anzunehmen a) die Eintheilung jeder Stadt in bestimmte Bezirke, b) die Festsetzung der Zeit, in welcher diese Bezirke abwechselnd zu reinigen sind, c) die Verpflichtung der Hauseigenthümer gerade in dieser Zeit den Unrath aus ihren Häusern unmittelbar auf die hiezu bestimmten Fuhren zu laden, ohne solchen auf die Gasse zu werfen, d) die Verpflichtung der Unternehmung der Reinigung, die erforderliche Anzahl Fuhren in einen Zeitraum zu stellen, und weder vor dem Haus noch auf den Gassen Unrath zurückzulassen.

Ort und Zeitverhältnisse werden übrigens die an dern noch nothwendigen Vorsichten andeuten.

11) Alle dießfälligen Anordnungen werden jedoch fruchtlos bleiben, wenn sie nicht durch eine zweckmässige, und ununterbrochene Aufsicht unterstützt sind, die sich einerseits nicht nur auf die Befolgung der polizeilichen Anordnungen von den Hauseigenthümern und Einwohnern, anderer Seits aber auch auf die Ortsbehörden und die mit der Vollziehung der zur Ausführung jener Maaßregeln beauftragten Individuen und die Unternehmungen der Besorgung der Reinigungsanstalten zu erstrecken hat.

Es muß hiebei mit der erforderlichen Klug- und Besonnenheit vorgegangen, und zu große Strenge und Kleinlichkeit vermieden werden, da letztere besonders die mindere, an Ordnung und Reinlichkeit nicht gewohnte Menschenklasse, eher erbittern, als diesen so nothwendigen Polizei-Maaßregeln geneigt machen dürfte. Durch Beispiel und allmähliges Abschaffen greller Gebrechen, vorzüglich in den Kreisstädten wird hier wesentlich gewirkt, und Vorurtheilen begegnet werden.

waniu tych kanałów, na połączenie odchodów z więcey domów i ulic i na okoliczności mieyscowe szczególniey uważać należy.

10) Szczególniey ważnem iest samo urządzenie do utrzymania czystości; albowiem zebrana po domach nieczystość i wymieciny wywożone, ulice, drogi i place od czasu do czasu zamiatane, ze śniegu i lodu czyszczone, i na mieysca do tego przeznaczone od pomieszkań oddalone, zwożone być muszą.

Czyli w tey mierze użyć drogi przedsiębierstwa przez publiczną licytacyę i wydatki na to z zasobów kassy mieyskiey lub ze składek właścicieli domów i mieszkańców, załatwiane być maią, alboteż ci sami przez połączenie się podług poiedyńczych okolic i mieysc pomocą ręczną i zaprzężną przykładać się maią, oznaczono być ma w szczególności podług stosunków każdego miasta i maiących się w tey mierze przedsięwziąć wywodów.

Za stanowcze przepisy uważać należy: a) Podzielenie każdego miasta na pewne okręgi, b) oznaczenie czasu do czyszczenia tych okręgów po kolei, c) zobowiązanie właścicieli domów, by właśnie podtenczas śmiecia z domów wprost na wyznaczone do tego podwody ładowali, nie wyrzucaiąc takowego na ulicę, d) zobowiązanie przedsiębierców czyszczenia, by potrzebną liczbę podwód w tym czasie dostawili i by ani przed domem, ani na ulicach śmiecia nie zostawiali.

Wreście okoliczności czasu i mieysca wskażą resztę potrzebnych ostrożności.

11) Te wszystkie iednak rozporządzenia zostaną bezkutecznemi nie popierane ciągłym i celowi odpowiadaiącym dozorem, który nie tylko z iedney strony na dopełnienie rozporządzeń policyynych przez właścicieli domów i mieszkańców, ale też z drugiey i na Zwierzchności mieyscowe i osoby oraz przedsiębierstwa urządzeniami czystości trudniące się, do wykonania pomienionych przepisów zobowiązane, rozciągać się ma.

Przytem postępować należy z przyzwoitą rostropnością i rozmyślnością, i zbytney surowości, równie iak i drobnostek unikać, zwłaszcza, że drobnostki, osobliwie co do klasy ludzi niższey, do porządku i czystości nieprzywykłey, raczey odstręczaią, niżby ich do tych tak potrzebnych środków policyynych przychylić miały. Przykładem i powolnem uchyleniem uderzaiących wad, osobliwie po miastach cyrkułowych, skutecznie w tey mierze działano i przesądom zapobieżono zostanie.

In der Regel sind die Magistrate und Ortsobrigkeiten zu der Amtshandlung in allen vorberührten Beziehungen berufen. Doch gestattet man, daß nach vorläufiger Einvernehmung des dortigen Magistrats in der Kreisstadt die erste Einleitung von dem Kreisamte selbst getroffen, und der Grund zu einer bessern Ordnung gelegt werde; wobei, falls dießfalls schon besondere Einleitungen oder Verfügungen bestimmten, diese bei der obigen Veranlassung zu benützen, oder zu modifiziren seyn werden. Die Kreiskommissäre haben in den ihnen zugewiesenen Bezirken, die Kreis-Ingenieure größere in die Augen fallende Baugebrechen, und das Kreis-Sanitäts-Personale bei ihren Bereisungen alle Sanitätspolizeilichen Gebrechen zu überwachen und zur Kenntniß des Kreisamts zu bringen. Das in Folge gegenwärtiger Verordnung Veranlaßte ist bis Ende April l. J. zur hierortigen Kenntniß zu bringen.

Verordnung der Gub.-Sanitäts-Kommission vom 28. Novemrber 1831. Z. 7334.

174.

Anzeigen über verlorene Invaliden-Verpflegs-Urkunden sollen Dominien schleunigst an die Werbbezirks-Infanterie-Regiments-Kommanden einbefördern.

Das k. k. General-Kommando hat unterm 11ten d. M. die Eröfnung anher gemacht, daß sich der Fall ergab, daß ein Invalide den Verlust seiner Patental-Verpflegs-Urkunde dem betreffenden Dominium zur Kenntniß brachte, von demselben aber hierüber weder an das Werbbezirks-Kommando, noch an das k. k. General-Kommando eine Anzeige erstattet, und erst nach langen wiederholten Bitten dieses Invaliden dießfalls mehr als nach einem Jahre, eine Zuschrift an das Werbbezirks-Kommando erlassen wurde, wodurch der Patental-Invalide nicht nur seinen Patentalgehalt durch ein Jahr drei Monate entbehren mußte, sonder auch der Gefahr ausgesetzt war, als ausgeblieben (Emansor) in Abgang gebracht zu werden.

Dem k. Kreisamte wird daher aus diesem Anlaße aufgetragen, sämmtliche Dominien zu verhalten, derlei Anzeigen sobald als möglich zur Kenntniß der betreffenden Werbbezirks-Infanterie-Regiments-Kommanden zu bringen, damit dem Invaliden zum Bezug seines Invalidengehalts ein Dupplikat der verlustig gewordenen Verpflegs-Urkunde im balden zukommen gemacht, und er von der unverschuldeten Inabgangbringung gesichert werde.

Gubernial-Verordnung vom 30. November 1831. Gub. Zahl 65476.

Z porządku powołane są do działania we wszystkich pomienionych względach Magistraty i Zwierzchności mieyscowe. Pozwala się iednak, by za uprzedniém zapytaniem się Magistratu piérwsze kroki w miastach cyrkułowych, Urzędy cyrkułowe poczyniły, i do lepszego porządku założyły kamień węgielny, przyczém, ieżeliby w téy mierze szczególne wstępne urządzenia poczynione były, takowe z powodu powyższego rozporządzenia użytémi lub odmienionémi być maią. Komisarze cyrkułowi w przydzielonych sobie obwodach, cyrkułowi inżynierowie zaś co do większych w oczy wpadaiących, pochybień budowniczych, a urzędnicy cyrkułowi zdrowia podczas obiazdek swoich co do braków we względzie policyi zdrowia, dozorować i o tém, co dostrzegli, Urzędowi cyrkułowemu donosić maią. To co wskutek ninieyszego rozporządzenia zaprowadzoném zostało, z końcem Kwietnia r. b. tu oznaymiono być ma.

Rozporządzenie gub. z dnia 28. Listopada 1831 do liczby gub. 7334.

174.

Doniesienia o zatraconych patentach na pensyią inwalidów, Dominia iak nayrychléy do Komend werbowniczych pułków piechoty przeséłać maią.

C. k. główna Komenda, oznaymiła tu pod dniem 11. b. m. że się wydarzyło, iż inwalid uwiadomił był swoie dotyczące Dominium o zatracie patentu na pensyią, ale takowe o tém ani Komendzie werbowniczéy, ani c. k. główn éy Komendzie nie doniesło, i dopiéro po długich i krotnych prośbach tego inwalida przeszło w rok odezwa do Komendy werbowniczéy uczyniona została, przez co inwalid patentowy, nie tylko pensyi patentalnéy przez rok ieden i miesięcy trzy nie pobiérał, ale nawet wystawiony był, iako nieobecny (Emansor) do ubytych zapisanym zostać.

Z tego powodu nakazuie się c. k. Urzędóm cyrkułowym, wszystkie Dominia przypilnować, by wszelkie podobne doniesienia, ile możności iak nayprędzéy dla wiadomości przyzwoitym Komendóm werbowniczym pułków piechoty przeséłały dla prędkiego wydania inwalidowi duplikatu zatraconego patentu na pensyią, aby takową ciągle pobiérał, i niewinnie do ubytych zapisanym nie był.

Rozporządzenie gub. z dnia 30. Listopada 1831 do l. gub. 65476.

175.

Genüsse für männliche Militär- und Staatsdiener-Waisen werden nur gegen legale Bestätigung, daß sie noch nicht versorgt seyen, von den Staatskassen ausbezahlt.

Seit einiger Zeit hat sich besonders häufig ereignet, daß mit Erziehungsbeiträgen, Pensionen u. s. w. betheilte männliche Staatsdieners- und Offizierswaisen, ungeachtet ihres Eintrittes zum k. k. Militär in ärarische Löhnung und Verpflegung, gedachte Genüsse dennoch bis zum erreichten Normal-Alter ungebührlich fort bezogen haben.

Um nun derlei ungebührlichen Zahlungen für die Zukunft sicherer vorzubeugen, hat die k. k. allgemeine Hofkammer unterm 5ten August 1831 Zahl 28301|1925 angeordnet, daß künftig von den Staatskassen Pensionen, Erziehungsbeiträge, Gnadengaben, Provisionen, und andere derlei Genüsse für männliche Militär- und Staatsdienerswaisen (sie mögen nun bis zum erreichten Normal-Alter, oder darüber bewilliget seyn), in so fern nicht besondere a. h. Entschliessungen vorliegen, welche diese Vorsicht ganz oder zum Theile unnöthig machen, nie mehr ohne eine der Quittung, nebst dem Lebenszeugniße, auch noch beigefügte legale Bestätigung »daß der Waise weder in einer ärari»schen Löhnung, Gage, Adjutum, oder Gehalt als Soldat »und Beamter stehe, noch sonst versorgt sey«, erfolgt werden dürfen.

Diese Anordnung wird in Gemäßheit des a. h. Hofdekrets vom 9. September l. J. Zahl 5351 sämmtlichen Abhandlungs- und Pupillarbehörden mit dem Beisatze bekannt gemacht, daß nach dem Tode von Staatsdienern, welche zu einer oder andern der fräglichen Betheilungen geeignete Kinder hinterlassen, jedesmal die Mütter und Vormünder auf die ihnen, bei für derlei Waisen ungebührlich erhobenen Beträgen, obliegende Haftungs-Verbindlichkeit, gehörig aufmerksam zu machen seyen.

Gubernial-Kundmachung vom 30. November 1831. Gub. Zahl 64942.

176.

Quartiers-Entschädigungen für Militär-Familien gebühren erst von dem Tage, wo der Genuß der früheren Wohnung aufhört.

Dem h. k. k. Hofkriegsrathe hat sich die Besorgniß aufgedrun-

175.

Użytki dla siérót płci męzkiéy po urzędnikach Stanu i woyskowych, wypłacone będą z Kass tylko za legalném poświadczeniem, że ieszcze nie są opatrzonémi.

Od nieiakiego czasu wydarzało się dosyć często, że siéroty po zmarłych urzędnikach Stanu i oficérach, obdarzone dodatkami na wychowanie, pensyiami i t. d. pomimo, że weszły do służby c. k. woyska na żołd i utrzymanie Skarbu, dobrodzieystwa rzeczone aż do osiągnienia wieku normalnego (w którym pobiéranie pensyi etc. ustaie) wciąż pobiérały.

Dla tém pewnieyszego więc zapobieżenia na przyszłość tym nienależnym płacóm, c. k. nadworna Kamera pod dniem 5. Sierpnia 1831 do liczby 28301|1925 rozporządziła, że wszystkie odtąd pensyie, dodatki na wychowanie, dary łaski, pensyie dzienne, i inne tym podobne dobrodzieystwa dla siérót płci mezkiéy po zmarłych urzędnikach Stanu i c. k. woyska, (czyliby do wieku przepisanego, lub na dłużéy wyznaczone były), ieżeli w téy mierze nie ma osobliwych naywyższych postanowień, przez któreby przepis ninieyszy całkiem lub w iakiéy części niepotrzebnym stawał się, z Kass skarbowych, nigdy bez tego poświadczenia, do kwitu oprócz świadectwa życia dołożyć się maiącego, wypłacane być nie mogą: »iako siérota ani umieszczony iest na żołdzie, gaży, adjutum, i pensyi iako żołniérz lub urzędnik, aniteż innym sposobem opatrzony.«

Rozporządzenie to stosownie do naywyższego dekretn nadwornego z dnia 9. Września r. b. do liczby 5351, wszystkim Instancyiom pertraktraktacyynym i sierocińskim z tym dokładem do wiadomości podaie się, by po śmierci urzędników lub slug Stanu, zostawuiących dzieci, do iednéy lub drugiéy łaski uwłaściwionych, matki i opiekunów, każdą razą uważnymi czynili na obowiązek ich odpowiedzialności, gdyby dla takich siérót rzeczone dodatki nienależnie pobiérane były.

Uwiadomienie gub. z dnia 30. Listopada 1831 pod l. gub. 64942,

176.

Wynagrodzenie kwatérowego dla rodziny woyskowych, należy dopiéro od dnia, z którym używanie pomieszkania dawnieyszego ustaie.

C. k. nadworna Rada woienna wysłowiła uwagę, iż co do

gen, daß in Bezug auf den Zeitpunkt, von welchem an den zurückbleibenden Familien der ausmarschirten Generäle, Staabs- und Oberoffiziere, die ihnen mit dem Zirkulare vom 27. April l. J. Zahl 1002 bewilligten Quartiers-Entschädigungen angewiesen werden, ein Nachtheil und vorzüglich eine doppelte Last für das Aerar eintreten könne, wenn der Familie die Quartiers-Entschädigung unbedingt vom Tage des Abmarsches des Familienvaters angewiesen würde.

In Folge Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando vom 12ten v. M. hat sich nun die gedachte h. Hofstelle veranlaßt gefunden, mittest Reskript vom 27ten September 1831 Zahl 3073 darauf aufmerksam zu machen, daß einer zurückgebliebenen Familie, welche nach den im oberwähnten Zirkulare vorgeschriebenen Bedingungen auf eine Quartiers-Entschädigung Anspruch hat, diese jedenfalls nicht eben vom Tage des Abmarsches des Familienhauptes, sondern von da an gebührt, wo der Genuß des früher gebührlich innegehabten Quartiers wegen Erlöschen des Miethtermins oder wegen der Nothwendigkeit, dasselbe anderweitig zur Benützung für den Militärdienst beizuziehen, wirklich aufhört, oder das von dem Gatten respektive Vater etwa bezogene Quartiersaequivalent eingestellt wird, weil widrigens der oben besorgte Uebelstand Platz greifen könne, daß dem Aerar die mit jenem Zirkulare bemessene Quartiers-Entschädigung für die zurückgebliebene Familie zugleich neben der Miethe des kompetenten Quartiers, oder neben dem Quartiersaequivalent des ausmarschirten Familienvaters aufgebürdet würde.

Welches den k. Kreisämtern mit Bezug auf die Gubernial-Verordnung vom 20ten Juli 1831 Zahl 35009 zur Wissenschaft und Nachachtung mitgetheilt wird.

Gubernial-Verordnung vom 3. Dezember 1831. Gub. Zahl 66671.

177.

Errichtung eines Instituts der barmherzigen Schwestern in Wien nnd dessen Befreiung vom Amortisazionsgesetze.

Seine Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 12ten November d. J. die Errichtung eines Instituts der barmherzigen Schwestern in Wien zu gestatten, und dieselben in der nämlichen Art vom Amortisazionsgesetze zu befreien geruhet, wie dieses laut der hohen Hofkanzlei-Verordnung vom 23ten Dezember 1830 Zahl 28991 und 17ten Februar 1831 Zahl 3466 für die Redemtoristinnen angeordnet worden ist.

chwili, od którey wynagrodzenia kwatér pozostaiącym rodzinóm wyszłych w pochód jenerałów, oficérów sztabowych i nadoficérów okólnikiem z dnia 27. Kwietnia r. b. pod liczbą 1002 dozwolone zostały, uszczerbek a szczególniéy podwóyny ciężar dla Skarbu wyniknąćby mogły, gdyby wynagrodzenie kwatérowego rodzinie bezwarunkowo od dnia wychodu głowy rodziny, wyznaczone było.

W skutek oznaymienia c. k. głównéy Komendy woyskowéy z dnia 12. z. m. pomieniona wysoka Instancyia nadworna spowodowaną została reskryptem z dnia 27. Września 1831 pod liczbą 3073, na to zwrócić uwagę, iż pozostałéy rodzinie, która podług warunków pomienionym okólnikiem przepisanych, wynagrodzenia kwatérowego żądać może, takowe w każdym razie, nie właściwie od dnia wychodu głowy rodziny, ale od tego czasu należy się, kiedy używanie kwatéry pierwéy z należytości trzymanéy, z powodu wyszłego terminu naiemnego, lub dla potrzeby wzięcia takowéy dla innego użytku służby woyskowéy, rzeczywiście ustało, lub gdy ekwiwalent kwatérowego przez małżonka, właściwie głowę rodziny może pobiérany, zatrzymany został, ponieważ w razie przeciwnym powyżéy namieniona nieprzyzwoitość zayśćby mogła i Skarbowi wynagrodzenia kwatérowego pomienionym okólnikiem dla pozostałéy rodziny wymierzonego, wraz z czynszem naymu przynależnéy kwatéry, lub obok ekwiwalentu kwatérowego dla głowy rodziny w pochód wyszłéy, narzuconém być mogłoby.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym odnośnie do rozporządzenia gubernialnego z dnia 20. Lipca 1831 pod l. 35009, dla wiadomości i zachowania udziela się.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Grudnia 1831 do l. gub. 66671.

177.

O utworzeniu zakładu Sióstr miłosierdzia w Wiédniu i uwolnieniu tegoż od prawa amortyzacyynego.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższém postanowieniem z dnia 12. Listopada r. b. zezwolić raczył na utworzenie w Wiédniu Instytutu Sióstr miłosierdzia i uwolnienie tegoż od prawa amortyzacyynego w tym samym sposobie, iak rozporządzeniem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 23. Grudnia 1830 pod liczbą 28991 i 17. Lutego 1831 pod liczbą 3466, dla zakonu Redemptorystek ustanowiono zostało.

Wovon die k. Kreisämter im Grunde des h. Hofkanzleidekrets vom 18ten November d. J. Zahl 25423/3539 mit Beziehung auf die hierortigen Erläße vom 14ten Jäner 1831 Zahl 1541 und 27ten März 1831 Zahl 14051 mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt werden, diese a. h. Entschliessung im gewöhnlichen Wege allgemein kund zu machen.

Gubernial-Dekret vom 10. Dezember 1831. Gub. Zahl 69491.

178.

Einführung der Pauschalien für Beischaffung der Stallrequisiten und Stallbeleuchtung.

Nach Eröffnung des k. k. General-Kommando vom 26. v. M. wurde in Folge hofkriegsräthlichen Reskriptes vom 8ten Februar d. J. sämmtlichen Kavallerie-Regimentern und derlei Depots für ein jedes in Loco befindliche ordinäre Dienstpferd, welches in ärarischen Stallungen oder in solchen größeren kontraktmäßig gemietheten Stallungen in welchen sich nicht mittelst Kontraktes die unentgeltliche Beischaffung der Stallrequisiten und die Stallbeleuchtung von dem Vermiether bedungen ward, untergebracht ist, ein konkretuelles Pauschalgeld, täglich auf fünf zwei und dreißigstel (5/32) Kreutzer Conv. Münze festgesetzt, von welchem beiläufig 2/32 Kreutzer Conv. Münze auf Stallrequisiten-Nachschaffung und deren Ausbesserung, dann 3/32 Kreutzer zur Anschaffung der Stallkerzen vom 15ten Dezember 1831 angefangen, mit dem Beisatze bestimmt ist, daß das Beleuchtungs-Pauschale von 3/32 Kreutzer täglich gleich wie bisher die Stallkerzen, nur für die Wintermonate verrechnet werden darf. Alle neuen Anschaffungen und Ausbesserungen der Stallrequisiten, so wie der Ankauf von Stallkerzen auf Rechnung des Militär-Aerars, hören sonach vom Zeitpunkte der bewilligten Pauschirung, nämlich vom 15ten Dezember 1831 auf, und es werden beim Eintritte dieses Zeitpunktes, die in allen Kavallerie-Bequartierungs-Friedens-Stazionen, vorhandenen auf Rechnung des Aerars angeschafften Stallrequisiten inventarisch kommissionell aufgenommen, und gemeinschaftlich mit Zuziehung der Ortsbehörden abgeschätzet, und diese Stallrequisiten von jenen Kavallerie-Abtheilungen übernommen werden, welche den betreffenden Bezirk gegenwärtig inne haben; dagegen die entfallende Schätzungsbeköstigung den Kavallerie-Regimentern in Conto des Pauschales anzurechnen, und ein Pare dieses Schätzungs-Ausweises zur weiteren Verfügung an das k. k. General-Kommando einzusenden kömmt.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe na mocy dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 18. Listopada r. b. pod liczbą 25423j3539, z odwołaniem się na rozporządzenie tuteysze z dnia 14. Stycznia 1831 pod liczbą 1541 i 27. Marca 1831 pod liczbą 14051, z tym dokładem zawiadamia się, by to naywyższe postanowienie drogą zwyczayną powszechnie obwieszczone było.

Dekret gub. z dnia 10. Grudnia 1831 do liczby gub. 69491.

178.

Wyznaczenie hurtowne na potrzeby i światło staienne zaprowadza się.

Podług oznaymienia c. k. główney Komendy z dnia 26. z. m. a stosownie do reskryptu c. k. nadworney Rady woienney z dnia 8. Lutego t. r., wszystkim pułkóm iazdy i tychże zarodóm (Depots) na każdego w mieyscu znayduiącego się szeregowego konia służbowego umieszczonego w stayniach skarbowych lub większych stayniach za kontraktem naiętych, które mocą kontraktu z bezpłatném dostarczeniem potrzeb staiennych i światła u naymuiącego ugodzone nie były, wyznaczona iest ilość hurtowna in concreto na pięć trzydziestu dwóch części 5j32 kraycara w M. K. dziennie, z których około 2j32 kraycara w M. K. na potrzeby staienne, onych dokupywanie i wypoprawianie, a 3j32 kraycara na świéce staienne począwszy od 15. Grudnia 1831, przeznaczonych zostało z tym dokładem, iż ta należytość hurtowna na światło 3j32 kraycara dziennie, tak iak dotychczas świece staienne, tylko za miesiące zimowe rachowana być może. Wszystkie zatém nowe sprawunki i naprawy potrzeb staiennych, iako i kupno świéc na rachunek Skarbu woyskowego, od czasu uchwaloney należytości hurtowney, a mianowicie od 15. Grudnia 1831 ustaią, iakoż z nadeyściem tegoż czasu, wszystkie potrzeby staienne na rachunek Skarbu sprawione we wszystkich stacyiach iazdy w czasie pokoiu znayduiące się, komissyionalnie na inwentarz spisane, z przyzwaniem Zwierzchności mieyscowych spólnie oszacowane, i te potrzeby staienne od owych korpusów iazdy odebrane zostaną, które we właściwym obwodzie obecnie rozłożone są. Koszta szacunku pułkóm iazdy na rachunek należytości hurtowey policzone, i drugi egzemplarz wykazu szacunkowego do dalszego rozporządzenia c. k. główney Komendzie przesłanym być ma.

Die Kavallerie-Regimenter haben sich hiernach in ihren Bequartierungs-Bezirken wegen Uebernahme der Stallrequisiten an jene Behörden zu verwenden, in deren Gewahrsam sich die Stallrequisiten befinden.

Wovon die k. Kreisämter zur eigenen Wissenschaft, und in so fern Kavallerie im Kreise bequartirt ist, zur weiteren Verfügung an die betreffenden Ortsobrigkeiten in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 12. Dezember 1831. Gub. Zahl 69920.

179.

Für ärarische und Militärpferde dürfen nur solche Stallungen angewiesen werden, worinn früher ganz gesunde Pferde unterbracht waren.

Aus dem vom k. k. General-Kommando unterm 23ten v. M. mitgetheilten Berichte des Chevauxlegers-Regiments Rosenberg hat man entnommen, daß das Quartieramt zu Woynicz dem besagten Regimente einen Stall zur Bequartierung angewiesen hat, in welchem früher rotzige Pferde untergebracht waren.

Wie leicht durch einen solchen Fürgang dem Militär-Aerar der größte Nachtheil zugehen kann, lehrt die Erfahrung.

Es wird demnach den k. Kreisämtern aufgetragen, für die Kavallerie-Regimenter und überhaupt die ärarischen und Militärpferde nur solche Stallungen anzuweisen, worin früher ganz gesunde Pferde untergebracht waren, und denselben die zu Marodeställen benützten Unterkünfte auch nur wieder zu kranken Pferden nach vorheriger Reinigung nahmhaft zu machen.

Gubernial-Dekret vom 14. Dezember 1831. Gub. Zahl 68175.

180.

Gerichtliche Verfügungen über eine Exekuzion, Vormerkung oder ein Verboth auf Interessen der bei der Universal-Staats- und Banko-Schulden-Kasse in Wien anliegenden Kapitalien sind an diese Kasse zu befördern.

In Folge h. Hofdekrets vom 9ten September l. J. Zahl 5267 wird sämmtlichen hierländigen Gerichtsbehörden eröffnet:

Pułki iazdy w obwodach swego stanowiska udać się maią o odebranie potrzeb staiennych do owych Zwierzchności, pod których dozorem te staienne potrzeby znaydnią się.

O czém c. k. Urzędóm cyrkułowym dla własnéy wiadomości i iak dalece w cyrkule rozłożona stoi iazda, dla dalszego rozporządzenia przyzwoitym Zwierzchnościom mieyscowym obwieszcza się.

Rozporządzenie gub. z dnia 12. Grudnia 1831 pod l. gub. 69920.

179.

Dla koni skarbowych i woyskowych, takie tylko staynie wyznaczane być mogą, w których przódy konie zupełnie zdrowe stały.

Z doniesienia pułku lekkiéy iazdy Rosenberga, przez c. k. główną Komendę woyskową pod dniem 23. z. m. udzielonego, okazało się, że Urząd kwaterniczy w Woyniczu pomienionemu pułkowi przekazał staynią, w któréy przódy konie zanosacone umieszczone były.

Doświadczenie uczy, iak łatwo takim sposobem naywiększa szkoda skarbowi woyskowemu wyrządzona być może.

Dla tego zaleca się c. k. Urzędóm cyrkułowym dla pułków iazdy i w ogólności dla koni skarbowych i woyskowych takie tylko wyznaczać staynie, w których przedtém konie zupełnie zdrowe pobywały; a pomieszczenia używane na staynie dla koni zunożonych, onym znowu tylko dla koni chorych po uprzedniém wyczyszczeniu wskazać.

Dekret gub. z dnia 14. Grudnia 1831 pod liczbą gub. 68175.

180.

Rozporządzenia sądowe na egzekucyią, prenotacyią lub kondykcyią prowizyi od kapitałów w Kassie powszechnéy długów Stanu i Banku w Wiédniu umieszczonych, téyże Kassie wprost doręczone być maią.

W skutek dekretu nadwornego z dnia 9. Września r. b. do liczby 5267, wszystkim tu kraiowym władzom sądowni-

daß gerichtliche Verfügungen, wodurch eine Exekuzion, eine Vormerkung oder ein Verboth auf die Interessen der bei der Universal=Staats= und Banko=Schulden=Kasse in Wien anliegenden Kapitalien bewilliget, oder aufgehoben wird, wenn auch diese Interessen an andern Orten bei den daselbst errichteten Provinzial=Kredits=Kassen erhoben werden, den Verordnungen vom 22ten November 1782 und 25ten Mai 1804 gemäß, von dem Gerichte an die Universal=Staats= und Banko=Schulden=Kasse in Wien zu befördern, und zugleich der k. k. allgemeinen Hofkammer anzuzeigen seyen, daß dagegen die Zustellung der gedachten Bescheide an die Provinzial=Kasse, bei welcher die Interessen angewiesen sind, unterbleiben könne.

Gubernial=Kundmachung vom 16. Dezember 1831. Gub. Zahl 64943.

181.

Einberufene Urlauber sind, auch zu Fuße, bei der Ueberfuhr mauthfrei.

Nach der, in dem §. 4 lit. g. des Kreisschreibens vom 15ten Juni 1821 Zahl 31269 enthaltenen Bestimmung sind die Pferde, welche wegen der Aushebung zum Militärdienste gestellt werden, dann unter lit. i. desselben §. die Militär=Vorspannsfuhren sowohl einzeln, als bei dem Marsche der Truppen, wie auch die Fuhr= und Reitpferde der marschierenden Truppen und Offiziere von Entrichtung der Wegmauth befreit, welche Mauthfreiheit nach dem Kreisschreiben vom 7ten März 1823 Zahl 11370 §. 8 sich auf alle Brücken= und Ueberfuhrsmäuthe zu erstrecken hat.

Nach der analogen Anordnung dieser Bestimmungen auf die Ueberfuhrsmäuthe, welchen auch Fußgeher unterliegen, müssen daher auch marschierende Truppen sowohl einzeln, als korpsweise mauthfrei erklärt werden, obgleich in dem angeführten §. des Kreisschreibens vom Jahre 1821, da die Wegmauth nur das Zug= und Triebvieh zum Gegenstande hat, nicht diese Truppen, sondern nur die Vorspannsfuhren derselben aufgeführt werden.

Obgleich unter den im §. 4 des Kreisschreibens vom 15ten Juni 1821 Zahl 31269 aufgeführten Mauthbefreiungen die Militär=Urlauber, welche in ihre Standquartiere einberufen werden, namentlich nicht enthalten sind, dieselben aber nicht aufhören Soldaten zu seyn, so unterliegt die Mauthbefreiung derselben nach dem Geiste der bezogenen Vorschriften keinem Zweifel, und man findet aus Anlaß eines speziellen Falles dem

czym oznaymuie się: iż rozporządzenia sądowe, mocą których egzekucyia, prenotacyia, albo kondykcyia na prowizyie od kapitałów w Kassie powszechnéy długów Stanu i Banku Wiedeńskiey umieszczonych, pozwolone lub uchylone zostaną, chociażby te prowizyie w innych mieyscach z Kass kredytowych prowincyynych tamże założonych, podnoszone były, stosownie do rozporządzeń z dnia 22. Listopada 1782, i 25. Maia 1804 przez Sąd, powszechnéy Kassie długów Stanu i Banku w Wiédniu doręczone, oraz o tém c. k. powszechnéy Kamerze nadwornéy doniesiono być ma, i że bez doręczenia pomienionych wyroków Kassie prowincyynéy, którey te prowizyie zaassygnowane zostały, obeyść się może.

Uwiadomienie gub. z dnia 16. Grudnia 1831 pod liczbą gub. 64943.

181.

Urlopnicy do służby powołani, na przewozie także i pieszo od opłaty są wolni.

Podług przepisu w §. 4. lit. g) okólnika z dnia 15. Czerwca 1821 pod liczbą 31269 zawartego, konie, które dla naboru do służby woyskowéy stawiane bywaia, tudzież pod lit. i) tegoż §fu, podwody przeprzężne woyskowe (forszpany) tak poiedyńczo, iako i podczas pochodu woyska, niemniéy konie zaprzężne i wierzchowe woyska pochoduiącego i oficerów, wolne są od opłaty myta drogowego, któreto uwolnienie, stosownie do okólnika z dnia 7. Marca 1823 pod liczbą 11370 §. 8. na wszystkie myta mostowe i przewozowe rozciągać się ma.

W zastosowaniu tych przepisów z analogii na myto przewozowe, któremu także pieszo idący podlégaią, równie i woysko w pochodzie będące, tak poiedyńczo, iak korpusami wolne od tego myta być powinno, chociaż w powołanym §fie okólnika z roku 1821, gdy myta przedmiotem iest tylko bydło zaprzężne i pędzone, nie woysko pochoduiące ale tylko tegoż podwody przeprzężne przytoczone są.

Chociaż pomiędzy uwolnionymi od myta w §. 4. okólnika z dnia 15. Czerwca 1821 pod liczbą 31269 przytoczonymi, urlopnicy powołani na swoie stanowiska imiennie wyrażeni nie są, lecz, że ciż żołniérzami być nie przestaią, przeto uwolnienie ich od myta stosownie do myśli powołanych przepisów, nie podléga wątpliwości, i z powodu iednego poszczególnego przypadku c. k. Urzędóm cyrkułowym za poro-

k. Kreisämte einverständlich mit der Kameral-Gefällen-Verwaltung zur Wissenschaft zu bedeuten, daß die, in ihre Standquartiere einberufenen und zu Fuß gehenden Militär-Urlauber, wenn sie sich als solche gehörig ausweisen, gleich den marschierenden Truppen von der Ueberfuhr mauthfrei behandelt werden müssen.

Gubernial-Verordnung vom 16. Dezember 1831 Gub. Zahl 68043.

182.

Während der Untersuchung in Fällen des Strafgesetzbuches I. und II. Theils, dürfen Pensionen, Quieszenten- und Provisionsgenüsse nicht suspendirt werden.

Die k. k. Hofkammer hat in Beziehung auf die Frage: ob der Pensions-Quieszentengehalt, oder Provisionsgenuß, eines wegen Verbrechen oder einer schweren Polizeiübertretung in Untersuchung verfallenden Pensionisten oder Provisionisten, während der Untersuchung zu suspendiren sey, im Einvernehmen mit der k. k. obersten Justizstelle und der Gesetzgebungs-Hofkommission mit Dekret vom 14ten Oktober 1831 Z. 32059/3647 zu bestimmen gefunden, daß eine solche Suspension nicht Statt finde, indem erst nach erfolgtem Urtheile das Erkenntniß zu fällen ist, ob wegen des begangenen Verbrechens oder schweren Polizeiübertretung der Verlust der Pensions- oder Provisionsgebühr vom Tage des Urtheils einzutreten habe.

Die vereinigte hohe Hofkanzlei findet diese Bestimmungen auch auf die Pensionisten und Provisionisten der politischen Fonds, der ständischen und städtischen Körper in gleiche Anwendung zu bringen.

Wovon die Kreisämter zu Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 10ten November 1831 Zahl 24745/2489 zur Wissenschaft und genauen Darnachachtung in vorkommenden Fällen in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 20. Dezember 1831. Gub. Zahl 69489.

183.

Die Zinsen von den Staatsschuldverschreibungen des lombardisch-venezianischen Monte können auch bei den Kreditskassen außer dem lombardisch-venezianischen Königreiche bezogen werden.

In Folge Verordnung der k. k. allgemeinen Hofkammer vom

zumieniem się z Administracyia dochodów skarbowych, oznaymia się dla ich wiadomości, iż urlopnicy na stanowiska swoie powołani i pieszo idący, gdy się takiémi być wykażą, zarówno z woyskiem pochodniącym, od myta przewozowego wolni zostawać maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 16. Grudnia 1831 pod l. gub. 68043.

182.

Podczas inkwizycyi w przypadkach kodexu kryminalnego I. i II. części, nie można pensyonistom, kwiescentóm i prowizyonistóm ich pensyi zatrzymywać (suspendować.)

C. k. nadworna Kamera uznała za potrzebne względem pytania: czyli pobiéranie pensyi, płacy kwiescentów, lub opatrzenia (prowizyi), iakiemu dla zbrodni lub ciężkiego przestępstwa policyynego w inkwizycyę popadłemu pensyoniście albo kwiescentowi, podczas śledztwa wstrzymane (suspendowane) być ma? za porozumieniem się z c. k. naywyższą Instancyą sprawiedliwości i nadworną Komissyą prawodawstwa, dekretem z dnia 14. Października 1832 pod liczbą 32059|3647, postanowić, że takowe wstrzymanie (suspensya) mieysca nie ma, gdyż dopiéro po zapadłym wyroku rozpoznawano być powinno, czyli dla popełnionéy zbrodni, albo dla ciężkiego przestępstwa policyynego, utrata pensyi lub prowizyi (opatrzenia) od dnia wyroku nastąpić ma.

Połączona wysoka nadworna Kancelaryia uchwaliła, aby te postanowienia także do pensyonistów i prowizyonistów funduszów politycznych, tudzież stanowych i mieyskich korporacyy w równéy mierze zastosowane były.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe w skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 10. Listopada 1831 do liczby 24745|2489, dla wiedzy i ścisłego zachowania w wydarzonych przypadkach uwiadomione zostaią.

Rozporządzenie gub. z dnia 20. Grudnia 1831 pod l. gub. 69489.

183.

Prowizyie od zapisów długu Stanu Lombardzko-Weneckiego Monte mogą także w Kassach kredytowych, za obwodem królewstwa Lombardzko-Weneckiego znayduiących się, pobiérane być.

W skutek rozporządzenia c. k. powszechnéy Kamery na-

15ten d. M. wird Nachstehendes zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

§. 1.

Den Besitzern der vier- und fünfperzentigen Staatsschuldverschreibungen des lombardisch-venezianischen Monte ist gestattet, vom 1ten Jäner 1832 angefangen, die Zinsen davon auch bei der Universal-Staatsschuldenkasse in Wien, oder bei den Kreditskassen zu Linz, Salzburg, Grätz, Prag, Brünn, Lemberg, Ofen, Hermannstadt, Laibach, Klagenfurt, Görz, Innsbruck und Zara zu beheben.

§. 2.

Sie können sich dieserwegen unter Beibringung der Original-Obligazion an die Präfektur des lombardisch-venezianischen Monte in Mailand wenden, und derselben die Kreditskasse angeben, wo, und den Termin, von welchem angefangen, die Interessen behoben werden wollen. Wenn kein Anstand obwaltet, wird auf der Rückseite der Obligazion die entsprechende Anmerkung beigefügt, und die Zinsenzahlung bei der bezeichneten Kreditskasse eingeleitet.

§. 3.

Die Anmeldung zur Zinsen-Ueberweisung kann jedoch auch unmittelbar bei derjenigen Kreditskasse, wo die Zinsen künftig behoben werden wollen, unter Beibringung der Original-Obligazion geschehen. Diese Kasse wird sodann das erforderliche Einvernehmen mit der Präfektur des lombardisch-venezianischen Monte pflegen, und im Falle kein Hinderniß obwaltet, die Interessenzahlung leisten, und die gehörige Bezeichnung auf der Rückseite der Obligazion vornehmen.

§. 4.

Will der Besitzer einer Schuldverschreibung des lombardisch-venezianischen Monte, deren Verzinsung bereits auf eine Kreditskasse außer dem lombardisch-venezianischen Königreiche übertragen ist, die Interessenzahlung wieder bei der Kasse des Monte zu Mailand, oder bei einer andern Kreditskasse erlangen, so ist sich an diejenige Kreditskasse, bei welcher die Zinsen erhoben werden, zur Einleitung der nöthigen Verfügung und der Vormerkung auf der Rückseite der Obligazion zu wenden.

§. 5.

Zur Uebertragung der Interessenzahlungen muß die Anmeldung wenigstens sechs Wochen vor dem Eintritte des Zahlungstermins erfolgen, sonst beginnt die Uebertragung erst bei dem darauf folgenden Zahlungstermine.

§. 6.

Tritt der Fall ein, daß eine Schuldverschreibung des lombardisch-venezianischen Monte, von welcher die Interessen

dworney z dnia 15. t. m, podaie się do powszechnéy wiadomości, co następuie:

§. 1.

Posiadaczóm cztéry- i pięcprocentowych zapisów długu Stanu Lombardzko-Weneckiego Monte dozwolono iest, zacząwszy od 1. Stycznia 1832, prowizyie od tychże zapisów także w powszechnéy Kassie długów Stanu w Wiedniu, albo w kredytowych Kassach w Lincu, Salcburgu, Gracu, Pradze, Brynie, Lwowie, Budzynie, Hermansztadzie, Lubianie (Laibach), Klagenfurcie, Gorycyi, Inszpruku i Zarze pobiérać.

§. 2.

W tym względzie mogą się takowi za okazaniem oryginalnéy obligacyi do Prefektury Lombardzko-Weneckiego Monte w Medyolanie udać i onéy Kassę kredytową wskazać, gdzie, i termin, od którego zacząwszy, prowizyię pobiérać chcą. Jeżeli żadna trudność nie zachodzi, na tylnéy stronie obligacyi stosowna uwaga dodaną, i płacenie prowizyi oznaczonéy Kassie kredytowéy poleconém zostanie.

§. 3.

Odezwę o przekazanie prowizyi można także bezpośrednio w téy Kassie kredytowéy, gdzie kto na przyszłość prowizyię pobiérać chce, za okazaniem oryginalnéy obligacyi uczynić. Ta Kassa zatém, ieżeli żadna przeszkoda nie zachodzi, za potrzebném porozumieniem się z Prefekturą Lombardzko-Weneckiego Monte, płacenie prowizyi uiści, i potrzebne zanotowanie na tylnéy stronie obligacyi uczyni.

§. 4.

Jeżeli zaś posiadacz obligacyi Lombardzko-Weneckiego Monte, od któréy płacenie prowizyi iuż innéy Kassie kredytowéy, za obwodem Lombardzko-Weneckiego Królewstwa znayduiącéy się, przekazane iest, wypłatę prowizyi znowu w Kassie Monte w Medyolanie, lub w innéy iakiéy Kassie kredytowéy otrzymać zechce; udać się o to należy do téy Kassy kredytowéy, w któréy prowizyia pobiérana bywa, dla uczynienia potrzebnego rozrządzenia, i dla zanotowania na tylnéy stronie obligacyi.

§. 5.

Odezwę o przekazanie wypłat prowizyi trzeba przynaymniéy sześciu tygodniami przed nadeyściem terminu płacenia uczynić, inaczéy przeniesienie płacenia dopiéro przy następuiącym terminie płacenia zacznie się.

§. 6.

W przypadku, gdyby obligacyia Lombardzko-Weneckiego Monte, od któréy prowizyia w iakiéy Kassie kredyto-

bei einer Kreditskasse außer dem lombardisch-venezianischen Königreiche erhoben werden, umzuschreiben kömmt, so ist sich an die mit der Verzinsung beauftragte Kasse zu wenden, wornach das Erforderliche wegen der Umschreibung nach den bestehenden Vorschriften eingeleitet werden wird.

Präsidial-Verordnung vom 29. Dezember 1831. Präs. Zahl 9287.

184.

Die Verhandlung über Schätzung der Realitäten verunglückter Unterthanen, welche öffentliche Vorschüsse bezwecken, sind stempelfrei.

Mit h. Hofkanzleidekret vom 18. November d. J. Z. 24458 wurde bedeutet, daß hochdieselbe mit der allgemeinen Hofkammer übereingekommen sey, daß die Verhandlungen, welche über die Schätzungen der Realitäten verunglückter Unterthanen vorgenommen werden, um sie mit Darleihen aus Waisen-, Kirchen- oder öffentlichen Fondskassen zu unterstützen, als streng offiziose Akte angesehen, und daher ganz stempelfrei gelassen werden sollen.

Jedoch ist die Vorsicht zu beobachten, daß dergleichen Urkunden in keinem Falle zu einem andern als zu dem beabsichtigten Zwecke, nämlich zur Erlangung eines Darleihens aus oberwähnten Kassen verwendet, daher nach hievon gemachten ämtlichen Gebrauche niemals den Partheien weder in originali noch in Abschrift hinausgegeben, sondern jederzeit ämtlich aufbewahrt werden.

Das k. k. Kreisamt wird hievon zur Wissenschaft und Richtschnur in die Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 29. Dezember 1831. Gub. Zahl 70203.

185.

Uebertragung des Kommerzial-Stempel-Amtes von dem Zoll- und Dreißigstamte zu Polhora an das Verzehrungssteuer-Kommissariat in Zywiec.

In Folge einer Verfügung der k. k. Kameral-Gefällen-Verwaltung ist das Kommerzial-Stempelamt von dem Zoll- und

wéy, za obwodem Lombardzko-Weneckiego Królewstwa znaydujący się, pobierana bywa, przepisana być miała, udać się potrzeba do Kassy téy, któréy płacenie prowizyi poleconém iest, zaczém to, co potrzeba, względem przepisania podług istnących przepisów zaleconém zostanie.

Rozporządzenie prez. z dnia 29. Grudnia 1831 do l. prez. 9287.

184.

Czynności oszacowania realności podupadłych poddanych, pożyczki wsparcia na celu maiące, są wolne od stęplu.

Dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 18. Listopada r. b. pod liczbą 24458 oznaymiono zostało, iż ta wysoka Instancyia wraz z c. k. powszechną Kamerą nadworną zgodziły się, iż czynności w celu szacowania realności podupadłych poddanych dla wsparcia onych pożyczanym sposobem z Kass sierocińskich, kościelnych lub funduszów publicznych przedsiębrane, iako ściśle urzędowe akty uważanemi, a zatém zupełnie od stęplu wolnemi zostawione być maią.

Wszakże mieć na uwadze należy, iż takowe dokumenta w żadnym razie do innego, tylko iedynie do zamierzonego celu, mianowicie, do uzyskania pożyczki z Kass pomienionych, użytemi być mogą, że zatém po zrobioném z nich urzędowym użytku, stronom ani w oryginale ani w kopii wydawanemi, lecz zawsze urzędownie zachowanymi być powinny.

C. k. Urzędy cyrkułowe zawiadamia się dla wiadomości i stosowania się do tego przepisu.

Rozporządzenie gub. z d. 29. Grudnia 1831 pod liczbą gub. 70203.

185.

Przeniesienie komercyonalnego Urzędu stęplowego od Urzędu cłowego i trzydziestowego w Polhora, do Komissaryatu podatku konsumcyynego w Żywcu.

W skutku rozporządzenia c. k. Kameralnéy Administracyi poborów, komercyalny Urząd stęplowy od Urzędu cłowego

Dreißigstamte zu Polhora, an das Verzehrungssteuer = Kommissariat in Zywiec im Monat Oktober 1831 übertragen worden: welches hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial = Kundmachung vom 29. Dezember 1831. Gub. Zahl 71425.

186.

Die Kandidaten für Rabbiner = und Religionsweiserstellen Galiziens müssen sich über den Schulunterricht der drei Elementarklassen, und über die kreisämtliche Prüfung aus dem Lehrbuche Bne Zion ausweisen.

In Gemäßheit der hohen Hofkanzleidekrete vom 16ten Dezember 1826 Zahl 37724|2022 und vom 31ten März 1827 Zahl 3071|464 wird festgesetzt, daß von nun an die Kandidaten zu Rabbiner = und Religionsweiserstellen sich über den deutschen Schulunterricht, und zwar über jene drei Klassen, welche als Vorbereitung für Gymnasialstudien anzusehen sind, dann über die bei dem Kreisamte bestandene Prüfung aus dem Lehrbuche Bne Zion auszuweisen haben, und daß die erhaltene zweite Fortgangsklasse den Bewerber um derlei Stellen ausschliesse.

Diese Bestimmungen hat das k. Kreisamt sogleich zur Kenntniß der dortkreisigen Judenschaft im vorgeschrieben Wege zu bringen, und sich selbst darnach in vorkommenden Fällen genau zu richten.

Gubernial = Verordnung vom 31. Dezember 1831. Gub. Zahl 59711.

187.

In ämtlichen Entscheidungen sind die, den Tax= und Stempelgebühren unterliegenden Geldsummen ursprünglich in Convenzions = Münze anzusetzen.

Bei dem unverkennbaren Mißverhältniße, welches bei der Bemessung der Tax = und Stempelgebühren über ämtliche Entscheidung zum Nachtheile der Partheien dann eintritt, wenn die in diesen Entscheidungen vorkommenden Geldsummen in W. W. Papiergeld ausgedrückt, die Taxen und Stempel aber dessen ungeachtet nach den bestehenden Vorschriften in C. M. vorgeschrieben werden, ist die hohe Hofkanzlei vermög Dekret vom 8ten November 1831 Zahl 24459|2454 mit der k. k. allgemei=

i trzydziestowego w Polhora, przeniesiony został w miesiącu Października 1831 do Komissaryatu podatku konsumcyynego w Żywcu; co ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 29. Grudnia 1831 pod l. gub. 71425.

186.

Kandydaci na mieysca Rabinów i nauczycieli religii w Galicyi wywieść się muszą z nauki trzech klass elementarnych i ze złożonego w Urzędzie cyrkułowym egzaminu z książki Bne Zion.

Stosownie do dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 16. Grudnia 1826 pod liczbą 37724|2022 i dnia 31. Marca 1827, pod liczbą 3071|464 ustanowiono, iż odtąd kandydaci na Rabinów i nauczycieli religii z nauki trzech klass elementarnych, które za przygotowawcze do nauk gymnazyialnych uważane być maią, tudzież z odbytéy w c. k. Urzędzie cyrkułowym egzaminie z książki B n e Z i o n wywieść się maią, i że druga klassa postępu ubiegaiących się o takowe mieysce wyłącza.

Przepis ten, c. k. Urzędy cyrkułowe natychmiast do wiadomości żydowstwa swoich cyrkułów podać i same w zachodzących przypadkach podług niego zachować się maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 31. Grudnia 1831 pod l. gub. 59711.

187.

W rozstrzygnieniach sądowych, summy taxom i stęplowi podlégaiące pierwiastkowo w mon. kon. położone być maią.

Przy oczywistéy niestosunkowości, ze szkodą strón, przy wymierzeniu należytości tax i stęplów za rozstrzygnienia (rezolucyie) sądowe wynikaiącéy, gdy summy pieniężne w tychże rezolucyiach zachodzące w wal. wiéd. pieniędzy papierowych wyrażone, a taxy i stęple pomimo to podług ustanowionych przepisów w M. K. wypisywane będą, wysoka nadworna Kancelaryia mocą dekretu z dnia 8. Listopada 1831 pod liczbą 24459|2454 łącznie z c. k. powszechną Kamerą

nen Hofkammer übereingekommen, für die Zukunft zu verordnen, daß in ämtlichen Entscheidungen die Geldbeträge gleich ursprünglich, das ist von Seite der Konzipienten in C. M. angesetzt, und allenfalls, wenn es durchaus nothwendig scheinen sollte, der reduzirte Betrag in W. W. eingeklammert beigesetzt werden soll.

Das Kreisamt hat hiernach sowohl sich selbst zu benehmen als auch die untergeordneten politischen Behörden zur gleichmässigen Darnachachtung anzuwiesen.

Gubernial-Verordnung vom 31. Dezember 1831. Gub. Zahl 69705.

188.

Für die Militär-Bedürfnisse werden auch kleine Parthieen von den Erzeugern selbst angekauft

In Folge Eröffnung des k. k. General-Kommando vom 21ten Dezember 1831 haben Se. Majestät der Kaiser mit dem a. h. Handbillete vom 23ten November 1831 dem Hofkriegsrathe allerhöchst zu erkennen gegeben, daß einige Urproduzenten sich darüber beklagen, daß sie ihre Erzeugnisse, welche die Staats-Verwaltung benöthigt, nicht unmittelbar an dieselbe verkaufen können, sondern sich solche von Lieferanten abdrucken lassen müssen, welche sie dann mit bedeutendem Gewinne der Staats-Verwaltung liefern.

Um sowohl diesen Nachtheil von dem Aerar abzuwenden, als die Produzenten von Seite der Lieferanten gegen Bedrückungen zu schützen, wird dem k. Kreisamte mit Beziehung auf die Gubernial-Verordnung vom 28ten September 1831 Zahl 55997 aufgetragen, die nöthige Bekanntmachung an die Urproduzenten und Fabrikanten zu erlassen, womit sie von dem ihnen freistehenden Verkehr mit dem Aerar in Kenntniß gesetzt werden, und ihnen die Gelegenheit gegeben wird, ihre Erzeugungen, in so fern solche für die Bedürfnisse der Armee geeignet sind, direkte an die betreffenden Branchen abzuliefern. Um diese Ablieferung den Urerzeugern zu erleichtern, wird auch die Uebernahme kleinerer Parthieen ihrer Fabrikate bewilliget, in so ferne ein Bedarf hieran besteht.

Wovon das k. Kreisamt zur fogleichen Veranlassung an die Magistrate und die Dominien in die Kenntniß gesetzt wird.

Gubernial-Verordnung vom 31. Dezember 1831. Gub. Zahl 74170.

nadworną zgodziła się na przyszłość ustanowić, by urzędowe rezolucyie ilości pieniężne, zaraz pierwiastkowo t. i. przez koncypienta w M. K. położone, a gdyby się koniecznie potrzebném zdawało, ilość zredukowana w walucie wiéd. między nawiasami (parentezą) dołożona była.

Urzędy cyrkułowe zatém podług tego postępować i podrządnym Instancyiom dla zachowania to samo zalecić maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 31. Grudnia 1831 pod l. gub. 69705.

188.

Płody dla potrzeb woyska zakupowane będą także i w małych partyiach od producentów.

Podług oznaymienia c. k. główney Komendy z dnia 21. Grudnia 1831, raczył Nayiaśnieyszy Césarz naywyższym listem gabinetowym z dnia 23. Listopada 1831 naywyższéy Radzie woiennéy nayłaskawiéy oznaymić, iż niektórzy producenci płodów pierwiastkowych użalaią się na to, że płodów swoich, których Administracyia kraiowa potrzebnie, bezpośrednio dla niéy przedawać nie mogą, ale takowe liwerantom z ntratą zbywać przymuszeni są, którzy potém takowe Administracyi kraiowéy ze znacznym zyskiem dostawiaią.

Celem odwrócenia tak téy straty dla Skarbu, iakoteż zasłonienia producentów od ucisku dostawców, zaleca się c. k. Urzędóm cyrkułowym odnośnie do rozporządzenia gnb. z dnia 28. Września 1831 pod liczbą 55997, wydać dla producentów płodów pierwiastkowych i fabrykantów uwiadomienie, że im wolno ze Skarbem wchodzić w kupno i przedaż i sposobność onym podaie się, płody swoie iak dalece takowe dla potrzeb woyska przydadzą się, wprost do przyzwoitych wydziałów dostawiać. Dla ulżenia téy dostawy producentów, pozwala się także zaknp ich wyrobów w mnieyszych partyiach, ieżeli takich zaydzie potrzeba.

O czém zawiadamia się c. k. Urzędy cyrkułowe dla wydania bezzwłocznie stosownego do Magistratów i Dominiów rozporządzenia.

Rozporządzenie gub. z dnia 31. Grudnia 1831 pod l. gub. 74170.

189.

Das Erbsteuer-Aequivalent wird im Jahre 1832 nach den bestehenden Normen eingehoben.

Seine k. k. apostolische Majestät haben mit allerhöchsten Kabinetsschreiben vom 25ten Juni d. J. in Folge des herabgelangten h. Hofkanzleidekrets vom 19ten Juli d. J. Zahl 2282 anzuordnen geruhet, daß die Erbsteuer, so wie diese Abgabe im laufenden Jahre 1831 bestanden hat, auch für das nächste Verwaltungsjahr 1832 zu bestehen habe, und in derselben Art eingehoben werden solle.

Da nun nach dem herabgelangten hohen Hofkanzleidekret vom 4ten November 1831 Zahl 4458 auch die Einhebung des Erbsteuer-Aequivalents der Geistlichkeit für das Jahr 1832 fortan nach den bisherigen Vorschreibungen, ohne darin eine Aenderung durch neue Fassionen zuzulassen zu geschehen hat, so wird das Konsistorium hievon mit dem weiteren Auftrage in die Kenntniß gesetzt, hiernach die Klöster und die betreffenden Dekanate zu verständigen, und anzuweisen, damit die ersteren wie bisher diese Gebühr selbst an die betreffenden Kreiskassen, letztere aber die bemessene Schuldigkeit ihrer Dekanate an den bestimmten Terminen abführen.

Gubernial-Verordnung vom 31. Dezember 1831. Gub. Zahl 68442.

189.

Ekwiwalent podatku spadkowego pobiérany będsie w roku 1832 podług istnących przepisów.

Jego c. k. apostolska Mość naywyższym listem gabinetowym z dnia 25. Czerwca r. b., podług brzmienia dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 19. Lipca r. t. pod liczbą 2282, rozporządzić raczył; iż podatek spadkowy, tak iak w r. b. istniał, także i roku administracyynego następuiącego 1832 istnieć i tym samym sposobem pobiéranym być ma.

Gdy więc podług nadeszłego dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 4. Listopada 1831 pod liczbą 4458, także i pobór ekwiwalentu podatku spadkowego duchownego na rok 1832, ciągle podług dotychczasowych rozpisów bez dozwolenia odmiany iakowéy przez nowe fassyie zdziałanym być ma, przeto Konsystorz o tém z tém zaleceniem zawiadomionym zostaie, by klasztory i dekanaty uwiadomił i zalecił, by pierwsi iak dotąd, należytość takową sami do cyrkułowych Kass dotyczących, drudzy zaś wymierzoną ilość swoich dekanatów w oznaczonych terminach odwozili.

Rozporządzenie gub. z dnia 31. Grudnia 1831 pod l. gub. 68442.

159.

Ekwiwalent podatku spadkowego pobierany będzie w roku 1832 podług istnących przepisów.

Jego c. k. apostolska Mość nayjaśnieyszym listem gabinetowym z dnia 25. Czerwca r. b., podług uwiadomienia dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 15. Lipca r. b. pod liczbą 2222, rozporządzić raczył: iż podatek spadkowy, tak iak w r. b. istniał, także i w roku administracyynego nastąpionym 1832 istnieć i tym samym sposobem pobieranym być ma.

Gdy więc podług nadesłanego dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 9. Listopada 1831 pod liczbą 4138, [illegible] ekwiwalentu podatku spadkowego [illegible] na rok 1832, ciągle podług dotychczasowych przepisów bez dozwolenia [illegible] ryczałtowy oraz nowe taxis zakładanym [illegible] dominiom zostaie, by klasztory i kommendy uwiadomić i zażądać, by pieniądze iak dotąd, należytość takową sami do [illegible] dominiów w oznaczonych terminach odwodzili.

Z rozporządzenie gub. z dnia 31. Grudnia 1831 pod liczbą 65142.

Alphabethisches Verzeichniß

der

in der Provinzial-Gesetzsammlung des Königreichs Galizien für das Jahr 1831 enthaltenen Verordnungen:

30 *

F.

G.

H.

J.

K.

L.

M.

N.

	Zahl der Verordnungen	Seite

O.

P.

R.

	Zahl der Verordnungen	Seite

T.

U.

V.

Spis alfabetyczny

rozporządzeń, w Zbiorze ustaw prowincyonalnych królestwa Galicyi za rok 1831 zawartych.

B.

C.

	Liczba rozporządzenia	Stronnica
H.		
Handel obrazami świętych żydom prowadzić nie wolno	9	21
— — obrazami; nadanie prawa do tego Rządowi kraiowemu poruczono . . .	135	371
Helweckiego wyznania Superintendenci; (obacz) Superintendenci.		
I.		
Jenerałowie; (obacz) Rodziny tychże.		
Jezuici; o uwolnieniu zakonu tychże w Galicyi od ekwiwalentu podatku spadkowego w mierze ograniczonéy	146	385
Instrukcya o sianiu i użyciu rzepy wodnicą zwanéy	71	161
— — ; iak zapadli na cholerę, aż do nadeyścia lékarza pielęgnowani być maią .	78	183
— — ; o lokowaniu znayduiących się w różnych Kassach depozytów, na powszechnym funduszu umarzania długów Stanu .	98	225
— — ; o stawianiu 19tuletnich młodzieńców do woyska	118	289
— — ; dla Superintendentów gmin wyznania augszburskiego i helweckiego . .	127	307
Instytut głuchoniemych we Lwowie; (obacz) Galicyyski prywatny Instytut.		
Inwalidzi; przepis, iak sobie z inwalidami patentowymi lub rezerwacyynymi postępować należy	25	51
— — ; Dominia są obowiązani o zatraconych patentach inwalidów, iak nayrychléy donosić	174	439
— — ; realni, względem ich obowiązku służenia w obronie kraiowéy . . .	81	189
Inwentarze spadków; (obacz) Stępel.		
— — — (obacz) Książki.		
Istrya; (obacz) Węgle kamienne.		
K.		
Kamelor; (obacz) Cło.		
Kamienne naczynie; (obacz) Cło.		

L. i Ł.

M.

O.

	Liczba rozporządzenia	Stronica

R.

T.

U.

W.

X. (obacz) Ks.

Z.

